

ပဋ္ဌာန်း

အခြေခံသင်တန်းကျမ်း

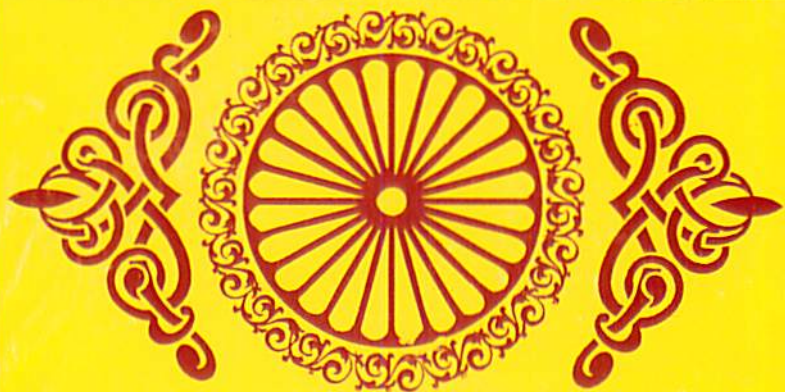
ဂဏဝါစက ဂန္ထကာရက

သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ

သီတဂူဆရာတော်

ရတနာသီခ ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍိတ မဟာထေရ်

ပဋ္ဌာန်း အခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပဋ္ဌာန်း

အခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဂဏဝါစက ဂန္ထကာရက
သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ
သီတဂူဆရာတော်
ရတနာသီခ ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍိတ မဟာထေရ်

ပင်မ-ဖြန့်ချိရေးဌာနများ

ပညာရောင်ခြည်စာအုပ်ဆိုင်

ဦးမြတ်ဟန်-ဒေါ်ခင်ပု

အမှတ် ၂၆၊ ရွှေတိဂုံဘုရားဈေးတော်ရုံ၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပညာရောင်ခြည်စာပဌာန

ဦးတင်အောင်-ဒေါ်ခင်နု

ကိုးထပ်ကြီးဘုရား၊ စမ်းချောင်းစာတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။

အောင်ဇမ္ဗူ-စာပေ

အမှတ် (၃) တောင်မုခ်၊ ဈေးတော်ရုံ

ရွှေတိဂုံဘုရား-ဒဂုံစာတိုက်၊

ရန်ကုန်မြို့။

❁ ရန်ကုန်မြို့၊ ရွှေတိဂုံဘုရားဈေး၊

ပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်များ။

❁ မန္တလေးမြို့၊ ဈေးချိုတော် (စိ)ရုံ၊

ပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်များတွင်လည်း

လက်လီလက်ကား ရရှိနိုင်ပါသည်။

ရွှေဘိုမြို့

သီတဂူကျောင်းထိုက်ကြီး၏ ပဓာန နာယက

ဂဏဝါစက၊ ဝဋ္ဋကာရက

(ဆာဆနစစ ဆိရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ)

ဆွဲရ

ရတနာသီခ ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍဝမဟာထေရ်

(သီတဂူ ဆရာတော်)

၏

ပဋ္ဌာန်း

အစုပြင်သင်တန်းကျမ်း

(တတိယကျမ်းစာ)

ဖြန့် ချိ ရေး

ပညာလောကစာအုပ်ဆိုင်
အမှတ်-၃၄၊ ရွှေတိဂုံဘုရားဈေး၊
တောင်ဘက်မုခ်၊
ဒဂုံစာတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဆာဆန-၂၅၄၃၊

ဆာဆန-၁၃၆၁၊

ခရစ်-၁၉၉၉။

ပုံနှိပ်ခြင်း ဝှက် ဓမ်း

ဘာသာရေး စာမူခွင့်ပြုချက် အမှတ်(၄၁၂/၉၉) (၇)

မျက်နှာပုံး ခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၄၀၀/၉၉) (၈)

ထုတ်ဝေဆင့်မ... ၁၃၆၁-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လ
၁၉၉၉-ခု၊ အောက်တိုဘာလ

အကြိမ်... (ပထမအကြိမ်)

ဆုငွေ... ၁၀၀၀

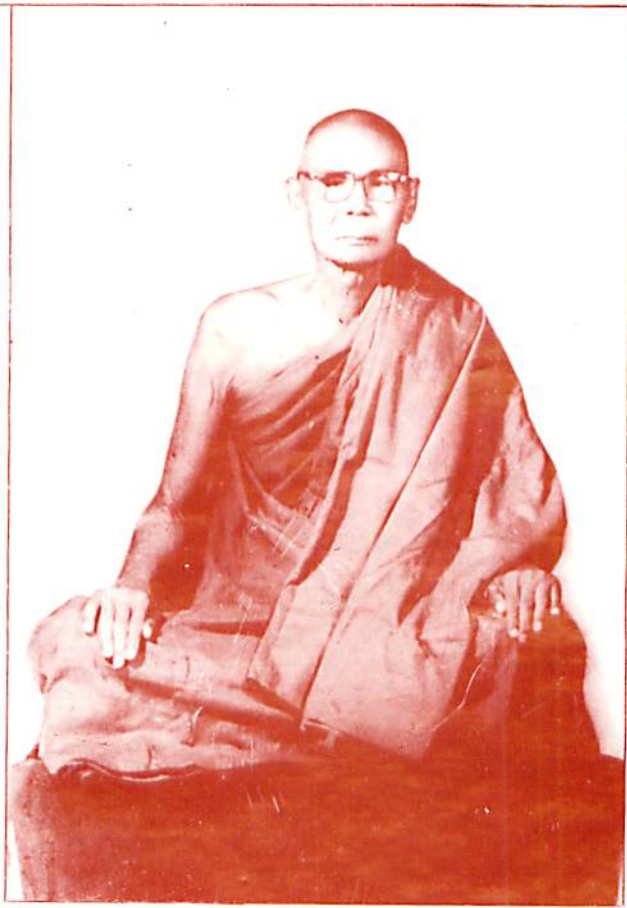
ဝမ်းနှုန်း... တစ်အုပ် ( )

အမိုးကွန်ပျူတာနိဂါး... ကိုဝန်အောင်၊ ၃၂-လမ်း။

ထုတ်ဝေသူ ... ဦးတင်အောင် (မြ-၇၀၂၆)
တင်အောင်စာပေ
၂၁၊ ကျောင်းကုန်းလမ်း၊ စမ်းချောင်း၊
ရန်ကုန်မြို့။

မျက်နှာပုံးနှင့်
အထွင်းစာသား ... ဒေါ်ခင်ကြွေ (မြ-၀၄၇၀၀)
ရတနာမဂ္ဂဇာတ်တိုက်
အမှတ် ၂၀၇၊ ဝေဇယန္တာလမ်း၊
၁၆/၂ ရပ်ကွက်၊ သင်္ဃန်းကျွန်း၊
ရန်ကုန်မြို့။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်းပြု
သာသနဇေ သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ
ဘွဲ့ရ
သီတဂူဆရာတော်
ရတနာသီခ ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍဝမဟာထေရ်

မြန်မာနိုင်ငံတော်
ပြည်ထောင်စု
အစိုးရ
အဖွဲ့အစည်း
အဖွဲ့အစည်း

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤ ပဋ္ဌာန်းအခြေခံ သင်တန်းကျမ်းကို ပြုစုရာ၌ လက်ရေးမူမှ လက်နှိပ်စက်မှု အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် အကူအညီပေးကြသော ဒဂုံပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်ကြီး၏ ပဓာန နာယက နိုင်ငံတော် ဗဟိုဝန်ဆောင် ဆရာတော် ဦးဂုဏာနန္ဒနှင့် တပည့် ကိုမြူး၊ မောင်ကျော်မင်းဦးတို့အား လည်းကောင်း၊ လက်နှိပ်စက်ရိုက်ပြီး စာမူကို လက်ရေး ကော်ပီမူနှင့် ကြည့်ရှု ထိုက်ဆိုင် ပြင်ဆင် ပေးကြသော တောင်ဥက္ကလာပံ ၆-ဝိုင်း၊ ပိဋ္ဌာရေး ကျောင်းတိုက် ပဓာန နာယကဆရာတော် ဦးဇောတိကနှင့် တပည့် ဦးပဉ္စင်း များအား လည်းကောင်း၊ ကျမ်းစာ နိဒါန်းရေးသားပေးသော စာရေးဆရာကြီး ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေးလှိုင်အား လည်းကောင်း၊ ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြသော ဗညာဓရာဇ်ခြင်္စာဓဋ္ဌာန မိသားစု တို့အား လည်းကောင်း အထူးအားဖြင့် စမ်းသပ်ကြည့်ရှုကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

ဓမ္မာစရိယ-ဦးဌေးလှိုင်

မိတ်ဆက်-အမှာစာ-နိဗ္ဗာန်

ဆဋ္ဌိဟိ နှင့် ပဋ္ဌာန်း-ပေါင်းကူးပေးသောကျမ်း

ရတနာသီခ အရှင်ပဏ္ဍဝ ဟူသော အမည်ဖြင့် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၄၀-ကျော်က မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ် ဝါဠိ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ အတူတကွ စာပေဆည်းပူး၊ စာပေပို့ချခဲ့ဖူးသော (ယခု)သီတာဂူ ဆရာတော်ကြီးနှင့် ထပ်မံ၍ စာရာဇာဇ္ဇပါ ဆုံစည်းခွင့် ရပြန်ပါ၏။

မသေသေး၍ ပြန်လည်ဆုံတွေ့ကြရသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ရသည် သာမက သီတာဂူ ဆရာတော်ကြီးသန္တာန်၌ ပဋ္ဌာန်း အဘိဓမ္မာသံတွေ့ ယခုတိုင် ဆူညံနေတုန်း ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသဖြင့် အလွန်အမင်း ဝမ်းမြောက်၍ မဆုံးနိုင်တော့ပါ။

သီတာဂူ ဆရာတော်ကြီးကား ငယ်စဉ်ကပင် စိတ်မြန်ကိုယ်မြန် လုံ့လဇွဲသန်သူဖြစ်၏။ ဘာကိစ္စမှ နောက်တစ်လိုက်ချင်သူ မဟုတ်၊ မတတ်သာ၍သာ နောက်ကလိုက်ရစေဦး ခေါင်းငုံ့၍ မလိုက်၊ ရှေ့က ခေါင်းဆောင်၏ ရှေ့သို့ လှမ်းမျှော်ပြီး ကြည့်မိလောက် ကြည့်ရမှ ကျေနပ်သူဖြစ်သည်။

ငယ်ရွယ်စဉ်က မစိုးရိမ်ဟိုက်၌ စာအတူတူ သင်ခဲ့ကြသည်။ စာမေးပွဲ အတူတူ ဖြေဆိုခဲ့ကြသည်။ တိုက်တာကို ကျေးဇူးဆပ်သော အနေအားဖြင့် စာအတူတူ ပို့ချခဲ့ကြသည်။ ဆရာတော်ကြီးကား ယခု တိုင် ပို့ချဆဲ။

စာရေးသူမှာ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီးတွင် ပဋ္ဌာန်းညဝါကို အကြိမ်ကြိမ်ပို့ချခဲ့၏။ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတွင် မစိုးရိမ်တိုက် အဘိဓဇ ဆရာတော်ကြီးရှေ့မှောက်၌ အခြားစာချဆရာတော် နှစ်ပါးနှင့်အတူ မဋိစီသောကေ အဖွဲ့တစ်ခု ဖွဲ့ကာ မာတိကာ၊ ယမိုက်၊ ပဋ္ဌာန်း အဘိဓမ္မာ ညဝါ ကျမ်းအားလုံးကို အစအဆုံး ပြင်ဆင် တည်းဖြတ်၍

(၈)

မိတ်ဆက် အမှာစာ

မှတ်သားဖွယ် နိဒါန်းရှည်များ ရေးသားကာ အဘိဓမ္မာသာသနာကို ပူဇော်ခဲ့ရ၏။

သီတဂူ ဆရာတော် ကြွလာပြီး အမှာစာ နိဒါန်း အရေးခိုင်း ကာမှ ရေးက ကုသိုလ်ဟောင်းများကိုလည်း ပြန်ပြောင်း သတ်ရ၊ အဘိဓမ္မာနှင့်စပ်သော ကုသိုလ်အသစ်များလည်း တိုးပွားရ၍ သီတဂူ ဆရာတော်ကြီး ကြွလာခြင်းသည် စာရေးသူအဖို့ “သွာဂတံ တေ မဟာထေရံ” ကောင်းသော ကြွလာခြင်းပင် ဖြစ်သွားပါသည်။

မစိုးရိမ်တိုက်ကြီး၌ အဘိဓဇ ဆရာတော်ကြီးကလည်း ပဋ္ဌာန်း စာဝါ ဖို့ချသည်။ ပါဠိ နယူပဒေသကျောင်း ပဋ္ဌာန်းဆရာတော် (ခေါ်) ဆရာတော် ဦးစိသုဇ္ဈ (နောင်အခါ-အဘိဓဇ) ကလည်း ပဋ္ဌာန်းချသည်။ ရတနာသီခ အရှင် ပဏ္ဍဝ၊ မောင်းထောင် အရှင် ကောလိန်ဃ (စာရေးသူ) တို့ကလည်း ပဋ္ဌာန်းချကြသည်။

ဆရာတော်ကြီး ပဋ္ဌာန်းချသည်မှာ အစမှ အဆုံး ပလ္လင်ပေါက် ကျမ်းပေါက် ပေယျာလတွေပါ ဖော်ပြီးချ၏။ ပဋ္ဌာန်းကို တကယ် တတ်မြောက်လို့သူ အချိန်ပေးနိုင်သူများသာ လိုက်ကြသည်။ စာမေးပွဲ ဝင်လို့သူများက ရတနာသီခ အရှင် ပဏ္ဍဝနှင့် မောင်းထောင် ဃတိကောလိန်ဃတို့ထံ လိုက်နာကြ၏။

ဆရာတော်ကြီးကား အစ်ခါအစ်ရံ စာလိုက်မည့်သူ မရှိလျှင် နီးစပ်ရာ ဦးပဋ္ဌင်းများ၊ စာချဘုန်းကြီးများ ကိုပင် စာလိုက်ခိုင်းပြီး စာချသည်။ စာမချရ မနေနိုင်အောင် အဘိဓမ္မာ စာစိတ်ပြင်းထန် တော်မူ၏။ နောက်ကွယ်တွင် “တပည့်တော် ညီမအားဘူး၊ ဆရာ တော်ကြီးက ပဋ္ဌာန်းချော့ဆွဲထားလို့” ဟု ပြောစမှတ်တွင်နေသည်။

အစ်နေ့တွင် ဆရာတော်ကြီးက ရတနာသီခ အရှင်ပဏ္ဍဝအား ဦးပဋ္ဌင်း “ဘာစာဝါတွေ ချနေလဲ” မေးရာ “တပည့်တော် ပဋ္ဌာန်းချနေပါတယ် ဘုရား” ဟု လျှောက်သဖြင့် “ဘယ်လိုချသလဲ” မေးရာ “တပည့်တော် သင်္ဂြိုဟ်ကို ၂-ချက်စုဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး ၂-ချက်စုကို ပဋ္ဌာန်း အရကောက် ဖြစ်အောင် အဓိပ္ပာယ် ပြောပြီး ချပါတယ် ဘုရား” ဟု လျှောက်သည်။

“သင်္ဂြိုဟ်ကိုသာ ကျေညက်အောင် ရလျှင် ပဋ္ဌာန်းအတွက် ဘာမျှ အခက်အခဲ မရှိစေရ” ဟူသော သူ၏ ယုံကြည်ချက်ပင် ဖြစ်သည်။

ဝိတ်ဆက် အငုာစာ

(ဆ)

သဂြိုဟ်နှင့် ပဋ္ဌာန်း တိုက်ရိုက် ပေါင်းကူးဖော့သော နည်းဟုပင်
ဆိုရမည် ထင်သည်။

ထို့ကြောင့်...

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်း ဤကျမ်းသည် ပဋ္ဌာန်းစာသင်
စာချတိုင်းအတွက် မည်မျှ လွယ်ကူသော ပေါင်းကူး တံတား
ဖြစ်သည်ကို ကိုယ်တိုင် ခံစားရမည် ဖြစ်သည်ကို ကိုယ်တိုင်
ခံစားရမည် ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

အဘိဓမ္မာ သာသနာ အခွန်ရှည်စွာ ထွန်းပါစေ။ ။

ဓမ္မာဓိဃ-ဦးဌေးလှိုင်

၁၆-၂-၁၉၉၉

ကျမ်းပြုဆရာ၏ ဆန္ဒမှန်

ဤ ပဋ္ဌာန်းအခြေခံ သင်တန်းကျမ်းသည် စင်စစ်အားဖြင့် ပဋ္ဌာန်း၏အခြေခံဟူ၍ မသတ်မှတ်လိုပါချေ။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကိုမသင်ယူမီ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ သိနှင့်ထားရမည့် အချက်အလက်တို့ကို လိုအပ်သည့် အားလျော်စွာ သိရှိနားလည် သဘောပေါက်ထားစေရန် အဓိက ထား၍ ရေးသားပြုစုထားသော အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ကျမ်းလာ ပစ္စယနိဒ္ဒေသဆပိုင်းဇာတ်ကို အရှင်အနုရုဒ္ဓါကျမ်းဆရာ၏ ရည်ညွှန်းချက်အတိုင်း သင်ယူဖို့ချိန်စေရန်အလို့ငှာ ရေးသားပြုစု ထားပါသောကြောင့် ပဋ္ဌာန်းအခြေခံ၏ အခြေပြုဟူ၍သာ သတ်မှတ် လိုပေသည်။

ပဋ္ဌာန်းဆိုသည်...

ပဋ္ဌာနံ ဌ၊ ၃၄၂-၌

ကေနဋ္ဌေန ပဋ္ဌာနန္တိ နာနာပုကာရပစ္စယဋ္ဌေန။ ပ-
ကာရော ဟိ နာနပုကာရတ္ထံ ဝိပေတိ၊ ဌာနသဒ္ဓေါ ပစ္စယတ္ထံ။
ဌာနာဌာနကုသလာတိ အာပီသု ဟိ ပစ္စယော ဌာနန္တိ ဝုတ္တော။
ဣတိနာနပုကာရံ နံ ပစ္စယာနံ စသေန ဒေသိတတ္တာ ဣမေသု
စတုဝိသတိယာ ပဋ္ဌာနေသု ဧကေကံ ပဋ္ဌာနံနာမ၊ ဣမေသံ
ပန ပဋ္ဌာနာနံ သမ္ပဟံတော သဗ္ဗမေတံ ပကရဏံ ပဋ္ဌာနန္တိ
ဝေဒ္ဓိတဗ္ဗံ။

ဟု ဖွင့်ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ...

ပ+ဌာ...

ပ = လောဘ အစရှိသော ဟိတ်တရားသည် ထစ်ခုတည်းပင်
ဖြစ်လင့်ကစား ဟေတု အာရမ္မဏ စသော။

ဌာန = အကြောင်းတရားဖြစ်ခြင်း။

ပ = ဟေတု အညမည စသော ပစ္စည်းသည်ပင် လောဘ
ဒေါသ စသော များလှစွာသော သဘောရှိခြင်းတို့ကို
အစွဲပြု၍ အထူးထူးအမြားပြုစားသော။

(ဉ)

ကျမ်းပြုဆရာ၏ ဆန္ဒမွန်

ဌာန= အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ပဋ္ဌာန်း မည်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း။

အပရော နယော ကေနဋ္ဌေန ပဋ္ဌာနန္တိ ဝိဘဇနဋ္ဌေန၊ ကုသလာဒီနံ ဓမ္မာနံ ဟေတုပစ္စယာဒိဝသေန ဝိဘတ္တတ္တာ။

ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ကုသိုလ် စသော ဓာရားတို့ကို ဟေတုပစ္စည်း စသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် ဝေဖန်ရာဖြစ်သော ဆနက် သဘောကြောင့် ပဋ္ဌာန်းမည်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။

အပရော နယော ကေနဋ္ဌေန ပဋ္ဌာနန္တိ ပဋိတစ္ဆေန- ဂမနဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော။

သဗ္ဗညုတဉာဏသ ဟေတုပစ္စယာဒိ ဘေဒသိန္ဓေသု ကုသလာဒီသု ဝိတ္ထာရီဓနယလာဘတော နိဿင်္ဂဝသေန ပဝတ္တဂမနတ္တာ။

ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိနှင့်အညီ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ ဟေတု ပစ္စည်း အစရှိသောအပြားတို့ဖြင့် ပြားကုန်သော ကုသိုလ် အစရှိသည် တို့၌ နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ချဲ့ခြင်းကိုရသောကြောင့် ကပ်ငြိခြင်း ကင်းသည်၏အစွမ်းဖြင့် ကျင်လည်ကျက်စား သွားလာရာဖြစ်သော ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းမည်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဖွင့်ပြတော်မူပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး....

အတိဂစ္ဆိရနယမဏ္ဍိတ ဒေသနံ ပဋ္ဌာနံ ဒေသေသိ။

ဟူသော မူလဋီကာ ၁၆၆-နှင့်အညီ အလွန်နက်နဲသောနည်း တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ဟောအပ်သောကြောင့်လည်း ပဋ္ဌာန်းဟု ခေါ် ဆိုရပေသည်။

ဤ၌ နက်နဲ၏ဆိုသည်....

ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဂမ္ဘီရာဝ- ဘာသော။

ဟူသော သုတ်မဟာဝါ ပါဠိ(၄၇)အရ နက်နဲသည်ဆိုသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ နက်နဲသည်ကို ဆိုသည်ဟု ဟောတော်မူသော်လည်း

ကျမ်းပြုဆရာ၏ ဆန္ဒမွန်

(၆)

ပဋ္ဌာန်းကျမ်းသည် ထိုမဋိစွသမ္ပယာဗ် နက်နဲသည့်ထက် သာလွန်နက်နဲ
ကြောင်းကို...

အနုဋီကာ၊ ၂၂၄-၌

တဿ စာယံ အနန္တနယပဋ္ဌာန ဒေသနာ အတိရုပ္ပိရာဇ။

ဟု ဖွင့်မြဲတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ဤပဋ္ဌာန်းကျမ်းသည်...

လေသာဂရ၊ သံသာရသာဂရ၊ နယသာဂရ ဉာဏာသာဂရ
ဟု ဆိုအပ်သော များပြားစွာအာ အကျယ်ဆုံးဌာန လေးပါးရှိရာ
တစ်ပါးသော သာဝကတို့နှင့် မဆက်ဆံ၊ တစ်ပါးသော သာဝကတို့၏
အရာမဟုတ်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏အရာဌာန၊ သဗ္ဗညုဇာဉာဏ်တော်သာဂရ၏
ကျက်စားရာဖြစ်၍ သိန်းသန်းကုဋေ မရေမတွက်နိုင်သော နည်းနယာ
တို့ဖြင့် အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍ ဟောကြားထားတော်
မူသော နယသာဂရကြီး ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ပရိယတ္တိဂဝေသီတို့လောကတွင် အခက်ဆုံး
ဖြစ်သောကျမ်း၊ အနက်နဲဆုံးဖြစ်သောကျမ်း ဖြစ်ရကား (ကျမ်းကြီး
ပဋ္ဌာန်း၊ ကျမ်းငယ်ဆန်း၊ ကျမ်းလတ် ဓာတုကထာ) ဟူ၍ပင် ရှေးရှေး
ကာလက မြောရိုးပြောစဉ် ရှိခဲ့ကြပေသည်။

ဤသို့ ခက်ခဲနက်နဲလှသောကြောင့်လည်း ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို ချုပ်
သင်ယူ ကျွမ်းကျင်သူတို့ တစ်စထက်တစ်စ နည်းပါးလာပြီဟုဆိုလျှင်
လွန်အံ့ဟု မထင်မိပေ။

သာသနာအဇ္ဇက ခိုးဂိမ်ချစ်

သာသနာ ဝါးထောင် ထားခဲ့သည်ဆိုသော ဖက်ဒူးအရ ဆိုရ
ပါမူ ယခုအခါ သာသနာတော်နှစ် ၂၅၄၀-ကျော်သို့ ရောက်ရှိနေပြီ
ဖြစ်၍ သာသနာ ကွယ်ပမည့်နှစ်သို့ နီးကပ် နီးကပ်လာသော အချိန်သို့
ရောက်ရှိနေပေသည်။

(၅)

ကျမ်းပြုဆရာ၏ ဆန္ဒမုန်

သာသနာ့ကွယ်သည်ဆိုရာ၌လည်း တစ်ပြိုင်နက် ရုတ်တရက် ကွယ်သည်မဟုတ်၊ တဖြည်းဖြည်း တစ်စစ တစ်စစ ကွယ်မည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ထိုသို့ကွယ်ရာ၌လည်း ပရိယတ္တိမေဝ သာသနဿ ပရိမာဏံ ဟူသော စကားအတိုင်း ပရိယတ္တိသာသနာ၊ ပဋိပတ္တိသာသနာ၊ ပဋိဝေဓ သာသနာ သုံးရပ်တို့တွင် မူလဘူတဖြစ်သော ပရိယတ္တိသာသနာ သာ ဖထမ ရှေးဦးစွာ ကွယ်မည် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပရိယတ္တိသာသနာ ကွယ်ရာ၌လည်း ဝိနည်းပိဋက၊ သုတ္တန်ပိဋက၊ အဘိဓမ္မာပိဋက သုံးရပ် တို့တွင် အဘိဓမ္မာပိဋက က စ၍ ကွယ်ပေမည်။

ထို အဘိဓမ္မာပိဋက၌လည်း ဓမ္မသင်္ဂဏိကျမ်း၊ ဝိတင်းကျမ်း၊ ဓာတုကထာကျမ်း၊ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်း၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၊ ယမိုက်ကျမ်း၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း ဟူ၍ (၇) ကျမ်းရှိရာ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ပဋ္ဌာန်းက စ၍ ကွယ်ပေမည်။

သို့အတွက်ကြောင့် သာသနာမှာ အစဆုံးကွယ်မည့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး မကွယ်မပျောက်စိမ့်သောငှာ စိုးရိမ်မိပါသဖြင့် သာမဏေ အရွယ် ကလေးသူငယ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၏ အခြေခံကို ကောင်းစွာ တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်စေရန် ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်း ဤမည်သောကျမ်းကို ကြိုးစားမယုတ် လုံ့လ ထုတ်၍ ရေးသားပြုစုပါသတည်း။

သို့ ပြုစုရေးသားရာ၌ သင်ရိုးသင်စဉ် ပိုချရိုးပိုချစဉ်ဖြစ်သော ပဋ္ဌာန်း၏အခြေခံ သင်ဟကျမ်း၏ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ၊ သရူပတ္ထ သဘာဝတ္ထ တို့ကို ပဋ္ဌာန်းနှင့် ကောင်းစွာ ဆက်စပ်တတ်အောင် ပဓာနထား၍ ရေးသားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း၌...

- ၁။ သင်္ဂဟကျမ်းလာ ဗစ္စယကဏ္ဍ၊
- ၂။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းလာ သင်္ချာနန္ဒလောမကဏ္ဍ၊
- ၃။ ဗစ္စယသာဓိပ္ပါယ်ကဏ္ဍ၊
- ၄။ ဆဝါရ နယူပဒေသကဏ္ဍ၊
- ဟူ၍ ၄-ကဏ္ဍ ခွဲခြားထားပါသည်။

ကျမ်းပြုဆရာ၏ ဆန္ဒမွန်

ထိုတွင်...

၁။ ဗစ္စယကဏ္ဍဆိုသည်-

သင်္ဂဟကျမ်းလာ ဝါကျတို့ကို သက်ဆိုင်ရာ ပဋ္ဌာန်း၊ ပစ္စည်းနှင့် တစ်သားတည်းကျအောင် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန် ၂-ချက်စု ပစ္စည်းအမျိုးတို့ကို သိသာပေါ်လွင်အောင်ပြထားသော အပိုင်းကဏ္ဍ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ သင်္ချာနို့လောမကဏ္ဍဆိုသည်-

ထိုသို့ သိသာပေါ်လွင်ထင်ရှားလာသော ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် သရုပ် ၂-ချက်စု ပစ္စည်းအမျိုးတို့ကို မူတည်၍ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ အရ ကောက်နည်း၊ ပစ္စယသတ္တိထုတ်နည်း၊ သဘာဝပစ္စည်း ထုတ်နည်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ ပဉ္စာဝါရကိုမျှော်၍ ပဒပဒါဝသနာ ယဇနာ ပစ္စည်း ပြိုင် ထုတ်နည်းတို့ကိုလည်းကောင်း ညွှန်ပြသော အပိုင်းကဏ္ဍ ဖြစ်ပါ သည်။

၃။ ပစ္စယသင်္ဂဟဗိပ္ပာယကဏ္ဍ ဆိုသည်-

၂၄-ပါးသော ပစ္စည်းတို့၏ အဓိပ္ပာယ်၊ ဘာဝတ္ထ၊ ဝါဒန္တရ ဂ္ဂိသမျှတို့ကို ညွှန်ပြထားသော အပိုင်းကဏ္ဍ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ အဝါရ နယူပဒေသ ကဏ္ဍ ဆိုသည်-

ပဋိစ္စ စသော ခြောက်ပါးသောဝါရတို့၏ သဘောသွားကို နည်းရရံမျှ ညွှန်ပြထားသော အပိုင်းကဏ္ဍ ဖြစ်ပါသည်။

အထူးမှတ်တမ်းအားထိုက်အွန်းချက်။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းလာ ပါဠိဝါကျတို့၏အနက်ကို ကျေပွန် စွာ လေ့လာခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသော ၂- ချက်စုကို ကျေပွန်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ပြုလုပ်အားထုတ်ကြပါလျှင် ပဋ္ဌာန်းသဘော မနောမှာပေါက် အသိဉာဏ်ရောက်နိုင်ပါကြောင်း ဝန်ခံကတိပြုလိုပါသည်။

(၁)

ကျမ်းပြုဆရာ၏ ဆန္ဒပွန်

သို့ပါ၍ ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်း ဤသည့်ကျမ်းကို လေ့လာသူ တိုင်း၊ ကြည့်ရှုသူတိုင်း၊ ချပို့သူတိုင်း ထိုက်သည့်အားလျော်စွာသော ပဋ္ဌာန်းအခြေခံ ရကြပါမူ ကျမ်းစာရေးသူ၏ ဝန်မြတ်သော အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝဖြီဖြစ်၍ အမြဲတစေ ဝမ်းသာကြည်လျှမ်း ပီတိပန်းတို့ ပွင့်လန်း နေမည် ဖြစ်ပါကြောင်း ထပ်လောင်း၍ အသိပေးအပ်ပါသည်။

- * ခက်ခဲစွာလှ၊ ပဋ္ဌာန၊ ဉာဏကျွမ်းကျင်စေသော်။
- * ပဋ္ဌာန်းသာသနာ၊ ဝန်ရှည်စွာ၊ နိုင်မာတည်တံ့ ပါစေသော်။
- * ကျမ်းပြုအရှင်၊ ပုထုဇဉ်မို့၊ ကျမ်းတွင်ရေးစုံ၊ မြင်တွေ့ ငြားက၊ စိတ်ထားဖြူစင်၊ မေတ္တာယဉ်လျက်၊ မြင်ဆင်ကြည့်ရှု ဝါကုန်လော။

ရအနာသိဝ-ဆန္ဒပွန်

(အာဆနဝေ သိရိစေရ ဓမ္မာစရိတ)

ဣန္ဒြိယသံဃာနာယက

သီလဂူကျောင်းတိုက်

ရွှေဘိုမြို့။

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ပဏာမ	၁
၂။	ပားကရာနိဿယလာ တတိယယောဇနာ	၆
၃။	သင်္ဂဟလာ ပစ္စယနိဋ္ဌေသ ၂ ဂါထာ	၈
၄။	နာမ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသော (၆) ပစ္စည်း	၉
၅။	နာမ်က နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုသော (၅) ပစ္စည်း	၁၂
၆။	ဝိပါက၌ ၂ ချက်စုနှင့် သင်္ဂဟဝါကျ ရှင်းတမ်း	၁၇
၇။	နာမ်က ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုသော (၁) ပစ္စည်း	၁၉
၈။	ရုပ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသော (၁) ပစ္စည်း	၂၀
၉။	အာရမ္မဏ ပုရောဇာတ၌ ၂ ချက်စုနှင့် သင်္ဂဟဝါကျ ရှင်းတမ်း	၂၀
၁၀။	ပညတ်နာမ်ရုပ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသော (၂) ပစ္စည်း	၂၄
၁၁။	အာရမ္မဏှပ နိဿယ အရ သေဇ်ဂါထာဖြင့် ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ခွဲမြဲချက်	၂၅
၁၂။	အနန္တရူပနိဿယအရ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ညွှန်ပြချက်	၂၇
၁၃။	ပကတူပနိဿယအရ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ညွှန်ပြချက်	၂၇
၁၄။	နာမ်ရုပ် နှစ်ပါးက နာမ်ရုပ် နှစ်ပါးအား ကျေးဇူးပြုသော (၉) ပစ္စည်း	၂၇
၁၅။	အာရမ္မဏှပနိဿယ ကမ္မတ္ထိပစ္စယေသုခအရ ၄ ပစ္စည်း၌ ငိုကာကျော် သွင်းပြပုံ	၃၇
၁၆။	သင်္ဂဟကျမ်းလာ ဇာတ်သဘောတို့ကို ရှု၍ ရှေးဆရာကြီးများ ပစ္စည်းမျိုး (၈) ခွဲပြပုံ	၃၉
၁၇။	သဟဇာတမျိုး (၁၅)	၄၀
၁၈။	အာရမ္မဏမျိုး (၈)	၄၃
၁၉။	အနန္တရမျိုး (၇)	၄၄
၂၀။	ဝတ္ထုမျိုး (၆)	၄၅
၂၁။	ပစ္စာဇာတမျိုး (၄)	၄၅
၂၂။	နာနာက္ခဏိက ကမ္မမျိုး (၆)	၄၅
၂၃။	ရူပအာဟာရမျိုး (၃)	၄၆
၂၄။	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုး (၃)	၄၆
၂၅။	၂၄ ပစ္စည်းတို့ကို ကာလအားဖြင့် ခွဲပြခြင်း	၄၈

(တ)

စာစိစာ

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၂၆။	၂၄ ပစ္စည်းတို့ကို နာနာပကာရဘေဒအားဖြင့် ခွဲပြခြင်း	၄၉
၂၇။	၂၄ ပစ္စည်းတို့ကို သဘာဝအားဖြင့် ခွဲပြခြင်း	၅၁
၂၈။	၂၄ ပစ္စည်းတို့ကို ဝိသဘာဝ အားဖြင့် ခွဲပြခြင်း	၅၂
၂၉။	၂၄ ပစ္စည်းတို့ကို ယုဂဋ္ဌ အားဖြင့် ခွဲပြခြင်း	၅၂
၃၀။	၂၄ ပစ္စည်းတို့ကို သတ္တိအားဖြင့် ခွဲပြခြင်း	၅၃
၃၁။	၂၄ ပစ္စည်းတို့ကို ဘုံအားဖြင့် ခွဲပြခြင်း	၅၃
၃၂။	ပဋ္ဌာန်းမည်ခြင်း အကြောင်းကို ပြဆိုချက်	၅၄
၃၃။	သမန္တပဋ္ဌာန အမည်ရခြင်းအကြောင်းကို ပြဆိုချက်	၅၅
၃၄။	'ဝါရ(၇)ပါး ဟောကြားတော်မူရခြင်းအကြောင်း	၅၅
၃၅။	ပစ္စယုဋ္ဌေသနှင့် ပစ္စယနိဋ္ဌေသ	၅၈
၃၆။	ပစ္စယ ဝိဘင်္ဂဝါရနှင့် မဟာဝါရ	၅၉
၃၇။	ပစ္စယနိဋ္ဌေသကို အကျယ်ပြုရာ	၅၉
၃၈။	ဟေတုပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပာယ်တ္ထ ဝိနိစ္ဆယ	၅၉
၃၉။	ပစ္စယ ၃ မျိုး	၆၅
၄၀။	ဟေတုနှင့် ပစ္စယ	၆၅
၄၁။	တံသမုဋ္ဌာနာနံ ဟု ဟောတော်မူရခြင်း အကြောင်း	၇၃
၄၂။	ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရပ်နှင့် ပဝတ္တိကမ္မဇရပ်တို့ကို ကျေးဇူး ပြု၊ မပြု	၇၆
၄၃။	ပဋိသန္ဓေအခါ စိတ္တဇရပ်ကို ပစ္စယုပ္ပန် မကောက်ရခြင်း	၇၉
၄၄။	မောဟ ဟိတ် အချင်းချင်း ကျေးဇူး မပြုနိုင်ပုံ	၈၁
၄၅။	နိဗ္ဗာန်နှင့် ပညတ် ပစ္စနိက် မထုတ်ရပုံ	၈၁
၄၆။	အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပာယ်တ္ထ ဝိနိစ္ဆယ	၈၂
၄၇။	ပစ္စယနိဋ္ဌေသ၌ ယံ ယံ ဓမ္မံ စသည်ကို ဟောရခြင်း အကြောင်း	၈၃
၄၈။	သင်္ဂဟံကျမ်းလာ အာရမ္မဏ သင်္ဂဟကို အကျယ် ခွဲခြားပြချက်	၈၅
၄၉။	နိဗ္ဗာန်သည် အဘိညာဉ်ကုသိုလ်အား အာရမ္မဏပစ္စည်း တပ်မတပ်	၁၀၀
၅၀။	ပဋ္ဌာနပါဠိတော်၌ အဘိညာဉ်(၇)ပါး ပြဇျက် သင်္ဂဟကျမ်း၌အဘိညာဉ်(၅)ပါးသာ ပြခြင်းအကြောင်း	၁၀၂

ဘေဏိကာ

(ထ)

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၅၁။ သင်္ဂဟဇာ ဇွါရဝိမုတ္တာနဉ္စ ဝါကျလာ ပဋိသန္ဓေ	
အစင် စုထိတို့၏ အာရုံကို အသေးစိတ် ခွဲပြခြင်း	၀၀၇
၅၂။ ကံနိမိတ်, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်တို့၏ အာရုံကိုပြခြင်း	၁၁၁
၅၃။ အဓိပတိပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယ်ထွ ဝိနိစ္ဆယကိုပြခြင်း	၁၀၃
၅၄။ အဓိပတိလေးပါးတို့၏ အသီးသီးဖြစ်ပုံကို	
သာဓကဆောင်၍ ပြခြင်း	၁၁၅
၅၅။ အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်းကိုပြခြင်း	၁၂၀
၅၆။ အနန္တရ, သမနန္တရ ပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယ်ထွ	
ဝိနိစ္ဆယကို ပြခြင်း	၁၂၅
၅၇။ ထို ၂ ပါးတို့ မထားပါဘဲလျက် ၂မျိုးဟောရခြင်း	၁၂၉
၅၈။ ဝိထိပိုင်းလာ ဝိထိတို့ကို အကျယ်အားဖြင့်ပြခြင်း	၁၃၂
၅၉။ ဝသီဘော် ၅-ပါးအရကို ဝိထိနှင့်စပ်၍ပြခြင်း	၁၄၆
၆၀။ နိရောဓ သမာပတ္တိဝင်စားပုံ ဝိထိစာစဉ်	၁၅၄
၆၁။ နိရောဓ သမာပတ္တိ ဝင်စားရခြင်းအကြောင်း	၁၅၈
၆၂။ အဘိညာဉ်ဝိထိ	၁၅၈
၆၃။ မရဏာသန္ဓေဝိထိ	၁၅၈
၆၄။ ဒုက္ခပဋိပဒါနှင့် သုခပဋိပဒါ	၁၅၉
၆၅။ သဟဇာတပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယ်ထွ ဝိနိစ္ဆယ	၁၆၁
၆၆။ သဟဇာတပစ္စည်း၌ ပစ္စုပ္ပန်မထုတ်ခြင်း	၁၇၀
၆၇။ အညမညပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယ်ထွ ဝိနိစ္ဆယ	၁၇၃
၆၈။ သဟဇာတနှင့် အညမညအထူး	၁၇၄
၆၉။ နိဿယပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယ်ထွ ဝိနိစ္ဆယ	၁၇၇
၇၀။ အဓိဋ္ဌာနာကရနှင့် နိဿယာကာရ	၁၈၀
၇၁။ နိဿယ ၃-ပါး	၁၈၁
၇၂။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယ်ထွ ဝိနိစ္ဆယ	၁၈၁
၇၃။ မန္ဒာယုက အမန္ဒာယုက မဇ္ဈိမာယုကမည်ပုံ	၁၈၃
၇၄။ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း၏	
သာဓိပ္ပါယ်ထွ ဝိနိစ္ဆယ	၁၈၉
၇၅။ ယင်း၏ ခက်ခဲသော အရာဌာနများ	၁၉၁
၇၆။ ဆရာတို့၏ ဝါဒန္တရ	၁၉၆
၇၇။ အနီးဖြစ်သော မရဏာသန္ဓေဇာ	၁၉၈

(၁)

ဘေဏိက

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၇၀။	ဘုရားရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ် အာရုံ ဝိနိစ္ဆယ	၂၀၀
၇၉။	ပုဂံ ပေါက္ကံဆရာတော်ကြီး၏ ဝါဒ	၂၀၁
၈၀။	ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ထုတ်ပြုကြသော ဆရာတို့၏ဝါဒ	၂၀၂
၈၁။	လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝါဒ	၂၀၇
၈၂။	ယင်း၏ပစ္စယုပ္ပန်၌ အဘိညာဉ်ခွေ ရသင့်မရသင့်	၂၁၂
၈၃။	ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပာယ်ထွက် ဝိနိစ္ဆယ	၂၁၈
၈၄။	ပကတူပနိဿယပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပာယ်ထွက် ဝိနိစ္ဆယ	၂၂၀
၈၅။	မကတူပ-နိဿယ ပစ္စယုပ္ပန်၌ ရုပ်ကိုမဟောခြင်း	၂၂၃
၈၆။	ကျေးဇူးပြုပုံ အမြွက်	၂၂၄
၈၇။	ပုရေဇာတပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပာယ်ထွက် ဝိနိစ္ဆယ	၂၂၄
၈၈။	ပစ္စာဇာတပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပာယ်ထွက် ဝိနိစ္ဆယ	၂၂၈
၈၉။	ယင်း၌ ဌိခဏ၌သာ ကျေးဇူးပြုခြင်း အကြောင်း	၂၃၁
၉၀။	ပဋိသန္ဓေအခါ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း	၂၃၆
၉၁။	မိုင်းခိုင်ဆရာတော်၏ အဆုံးအဖြတ်	၂၃၇
၉၂။	ယင်းပစ္စည်း၏ ကျေးဇူးပြုပုံ သာဓက	၂၄၂
၉၃။	အာသေဝနပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပာယ်ထွက် ဝိနိစ္ဆယ	၂၄၃
၉၄။	ဒုတ္တိံသ သုခပုညမှာ ဟူသော သင်္ဂဟစကား၌ အာသေဝနပစ္စည်းတပ်သော ဇောဟုမယူဆသင့်ပုံ	၂၅၃
၉၅။	ကမ္မပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပာယ်ထွက် ဝိနိစ္ဆယ	၂၅၄
၉၆။	အဋ္ဌကထာနှင့် မူလဋီကာတို့ ဝါဒမတူပုံ	၂၅၉
၉၇။	ဝိဝါကပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပာယ်ထွက် ဝိနိစ္ဆယ	၂၆၀
၉၈။	ပစ္စယုပ္ပန်၌ ဝိညတ်ခွေတို့ ကြည့်ရခြင်းအကြောင်း	၂၆၄
၉၉။	ဝိညတ်အရ ယူပုံ	၂၆၅
၁၀၀။	အာဟာရပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပာယ်ထွက် ဝိနိစ္ဆယ	၂၇၀
၁၀၁။	သဲအင်း ၃-ချစ်ကို၌ ပစ္စယုပ္ပန်တရားအရ အာဟာရ သမုဋ္ဌာနိက ရုပ်မျှကိုသံ့ မကောက်ဘဲ စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်ကို ကောက်ရခြင်းအကြောင်း	၂၇၃
၁၀၂။	အဋ္ဌကထာ၌လာသော ရုပ်များ	၂၇၇
၁၀၃။	နံအာဟာရ လေးပါးကို ကျေးဇူးပြုပုံ	၂၈၁
၁၀၄။	ကုန္ဒိယ ပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပာယ်ထွက် ဝိနိစ္ဆယ	၂၈၅

မာတိကာ

(၈)

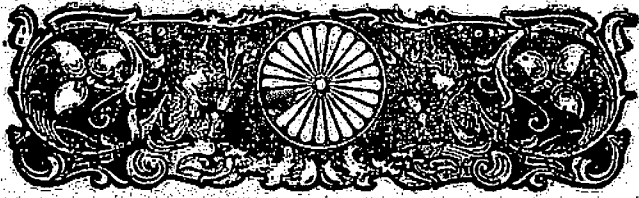
စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၅။	ကုတ္တိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့ ကုန္တိယ ပစ္စည်းမထိုက်ပုံ	၂၉၀
၁၀၆။	လိင်နှင်ပတ်သက်၍ ဝါဒန္တရ်များ	၂၉၅
၁၀၇။	ဈာနပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယက္က ဝိနိစ္ဆယ	၃၀၀
၁၀၈။	ပဉ္စဝိညာဏောသု ဈာနင်္ဂါနိ ဟူသော သင်္ဂဟအရ ယူဆပုံ	၃၀၂
၁၀၉။	မဂ္ဂပစ္စည်း သာဓိပ္ပါယက္က ဝိနိစ္ဆယ	၃၀၅
၁၁၀။	ဓိတ္တာမဂ္ဂင် ဂ-ပါး	၃၀၇
၁၁၁။	အာဇီဝဋ္ဌမက သီလ	၃၀၈
၁၁၂။	ဓိတ္တာမဂ်ကို ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ မဟော	၃၁၀
၁၁၃။	သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယက္က ဝိနိစ္ဆယ	၃၁၁
၁၁၄။	ဝိပယုတ္တပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယက္က ဝိနိစ္ဆယ	၃၁၄
၁၁၅။	ဝိပယုတ္တ ၃-ပါး၏ ထူးခြားချက်	၃၁၇
၁၁၆။	အတ္ထိပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယက္က ဝိနိစ္ဆယ	၃၂၂
၁၁၇။	အတ္ထိ ၃-မျိုး	၃၂၂
၁၁၈။	အတ္ထိ ၅-မျိုးထူး	၃၂၇
၁၁၉။	နတ္ထပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယက္က ဝိနိစ္ဆယ	၃၂၉
၁၂၀။	ဝိဂတပစ္စည်း၏ သာဓိပ္ပါယက္က ဝိနိစ္ဆယ	၃၃၁
၁၂၁။	အဝိဂတပစ္စည်း သာဓိပ္ပါယက္က ဝိနိစ္ဆယ	၃၃၂
၁၂၂။	ပဉ္စာဝါရ	၃၃၅
၁၂၃။	သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ ထုတ်နည်း	၃၃၅
၁၂၄။	သဘာဂ သင်္ချာဝါရ ထုတ်နည်း	၃၃၆
၁၂၅။	ချောင်းဆုံဆရာတော်၏ သဘာဂသင်္ချာမှတ်ပုံ လက်ာ	၃၃၇
၁၂၆။	ယဋ္ဌနာသင်္ချာဝါရထုတ်ပုံ နယူပဓေသ	၃၄၁
၁၂၇။	ယဋ္ဌနာရေတွက်ရန် မာတိကာတေးစပ်	၃၄၂
၁၂၈။	ဟေတုပစ္စည်း၌ ယဋ္ဌနာသင်္ချာဝါရ ထုတ်ပုံ	၃၄၂
၁၂၉။	ပစ္စည်းပြိုင်နှင် ယဋ္ဌနာ အထူး	၃၄၅
၁၃၀။	အာရမ္မအပစ္စည်း၌ သုဒ္ဓသင်္ချာ၊ သဘာဂသင်္ချာ၊ ယဋ္ဌနာသင်္ချာ ထုတ်ပုံ	၃၄၈
၁၃၁။	အဓိပတိပစ္စည်း၌ သင်္ချာဝါရ ထုတ်ပုံ	၃၅၂
၁၃၂။	မိဿကပစ္စည်းများကို ပြဆိုခြင်း	၃၅၈
၁၃၃။	အနန္တရ သမနန္တရ၌ သင်္ချာဝါရများ ထုတ်ပုံ	၃၆၂
၁၃၄။	သဟဇာတ၌ သင်္ချာဝါရများ ထုတ်ပုံ	၃၆၄

(၈)

မာထိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၃၅။	အညှအညဉ် သင်္ချာဝါရများ ထုတ်ပုံ	၃၇၀
၁၃၆။	နိဿယ၌	၃၇၄
၁၃၇။	ဥပနိဿယ၌	၃၇၈
၁၃၈။	ပုရေဇာတ၌	၃၈၂
၁၃၉။	ပစ္စာဇာတ၌	၃၈၇
၁၄၀။	အာသေဝန၌	၃၈၈
၁၄၁။	ကမ္မ၌	၃၉၀
၁၄၂။	ဝိပါက၌	၃၉၄
၁၄၃။	အဘဟာရ၌	၃၉၇
၁၄၄။	ကျွန်ုပ်တို့	၄၀၀
၁၄၅။	ဈာန၌	၄၀၄
၁၄၆။	မဂ္ဂ၌	၄၀၆
၁၄၇။	သမ္ပယုတ္တ၌	၄၀၉
၁၄၈။	ဝိပ္ပယုတ္တ၌	၄၁၁
၁၄၉။	အတ္တိ အဝိဂတ၌	၄၁၄
၁၅၀။	နတ္တိ ဝိဂတ၌	၄၁၈
၁၅၁။	ဆင်္ဂါရ အကြောင်း ဆီကောင်းစရာ	၄၂၀
၁၅၂။	ပစ္စာဝါရ ဟောတော်မူပုံ	၄၂၃
၁၅၃။	ပဋိစ္စနှင့် ဝိဆင်္ဂါရ ထူးခြားစွာ	၄၂၄
၁၅၄။	ခန္ဓာဝါရ (၂၀၀) ရေတွက်ပုံ	၄၂၉
၁၅၅။	ပဋိစ္စဝါရနှင့် တူပါလျက် သဟဇာတဝါရကို ဟောတော်မူခြင်း	၄၃၀
၁၅၆။	ပဏယနှင့် နိဿယဝါရတူပါလျက် သဟဇာတဝါရကို ဟောတော်မူခြင်း	၄၃၁
၁၅၇။	သံသဒ္ဓနှင့် သမ္ပယုတ္တဝါရ တူပါလျက် သဟဇာတဝါရကို ဟောတော်မူခြင်း	၄၃၅
၁၅၈။	နိဋ္ဌာဂမန	၄၃၇
၁၅၉။	ကျမ်းပြီးစွာ	၄၃၉

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပဏာမ

နမော တဿ ဘဂဝတော ဓာရဟတော သဗ္ဗသဗ္ဗဗုဒ္ဓဿ။

အနန္တဉာဏ ဂေါစရံ၊ ပဋ္ဌာနံ ဒိဗ္ဗဒေသိတံ။
 ဗုဒ္ဓံ တစ္ဆမ္ပံ သံယဗ္ဗံ၊ သဒါ စေရေ ဝန္တောမဟံ။
 ပါဗမ္မလကသောတူနံ၊ နာနာ နယေန ဒုဗ္ဗဒံ။
 သုခေန တံ ဥဂ္ဂဟေတံ၊ အာဂမံ တဗမ္မလကံ။
 ရဋ္ဌဇေယျဘူမျာချာတေ၊ ဝိဟာရေ ပုဗ္ဗဝါစကော။
 သီတဂူမဟာစေရောဟံ၊ လိခိဿာမိ ယထာဗလံ။ ။

- အနန္တဉာဏဂေါစရံ .... စကြဝဠာ များစွာပင်၊ ကြွင်းကျန်မရှိ ပကတိစွမ်းအင် သိမြင်ပေတတ် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်မြတ်၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်သော။
- ပဋ္ဌာနံ .... ကျိုးကြောင်းဆက်ပြု နယသိန်းကုဋေ၊ များ တောင်းပေငြား၊ ပဋ္ဌာန ဆိုတဲ့ ဒေသနာ တော် တရားကို။
- ဒိဗ္ဗဒေသိတံ .... မယ်တော်ကျေးဇူး၊ မြင်းမိုရ်ဦးကို၊ အထူး ပေးဆပ် တာဝတိံသစ အဖြာ၍၊ လှာ

J

သီတဂူဆရာတော်

လာသမျှ၊ ဒေဝါနတ်တို့အား၊ ဝိတ္တာဒျေလတ်
ဟောကြားတော်မူအပ်ပြီ။

ဗုဒ္ဓဉ္စ

.... ဟောကြားစဉ်တော် အရပ်ရပ်သော၊ သာ
ဝက တို့နှင့် မဆက်ဆံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်
ပိုင်ရှင် ဘုရားသခင်ကိုလည်းကောင်း။

တဗ္ဗမုဗ္ဗ

.... မြတ်စွာဗုဒ္ဓ စောသတ္တ၏၊ ညွှန်ပြပေတောင်း၊
နည်းပေါင်းများစွာ ကျယ်ဝန်းလှ၍၊ သာဝက
မည်ငြား ထို ပဋ္ဌာန်း တရားတော်မြတ်ကို
လည်းကောင်း။

သံယဉ္စ

.... ကျယ်ဝန်းစွာလှ ပဋ္ဌာနကို၊ ဉာဏစွမ်းအင်
သခင်ပ အကျဉ်းမြင်၍၊ အစဉ်ပို့ချ သာရိပုတ္တ
စရှိများစွာ၊ အရိယာရှင်ရပ် သံဃာတော်
မြတ်ကိုလည်းကောင်း။

အာစေရေစ

.... ပဋ္ဌာန်းကျမ်းမူ သူမတူအောင်၊ နယူပဓေသ
လက်တွေ့ရစေ သင်ပြတော်မူ ပေသော၊
ရဋ္ဌဂုရု ရိုဏ်ထုကြီးမား၊ ပဋ္ဌမ မစိုးရိမ်ဆရာ
တော် ဘုရားနှင့် ဝိနယကျောင်း ဆရာတော်၊
အာဂမကျောင်း ဆရာတော်တို့ကို လည်း
ကောင်း။

အဟံ

.... သီတဂူပိဟာရ၊ ဇေယန နာယက၊ မဟာ
ထေရ မည်တွင် ငါအရှင်သည်။

သဒါ

.... နေ့ရှိသမျှ ကျေးဇူးဂုဏ်တွေကို သတိရ၍၊
ကာလမပြတ် အခါခပ်သိမ်း။

ဝန္ဓာဓိ

.... မနောဓ္ဓါရပီထိ မဟာကုသိုလ်ဇောကျအိ၍၊
အာရမ္မဏာဓိပတိ ပဋ္ဌယသတ္တိဖြင့်၊ ဦးရီး
ဝန္ဓာ ချီးမြှင့်ပါ၏။

ဝဇ္ဇိတွာ

.... ရှိခိုးပြီး၍။

ပါဓမ္မလကသောတူနံ

.... အခြေပါဒ သင်ဝအရွယ် ဉာဏ်နုနယ်ငြား
စာသင်သားတို့အား။ ဝါ-တို့၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

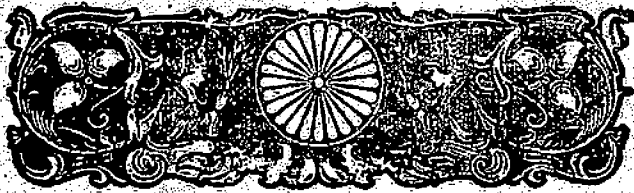
- နာနာနယေန .... တစ်ပါးမက များပြားလှပေ၊ ထူးထွေဆန်းကြယ်၊ နည်းစုံခြယ်သဖြင့်၊ ဝါ-နည်းစုံခြယ်သောကြောင့်။
- ဒုဗ္ဗသံ .... ဂဗ္ဘိရုတ္တ သဘာဝမို့၊ ဉာဏမသက် အသိခက်သော။
- တံ ပဋ္ဌာနံ .... ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို အကျဉ်းညွှန်ပြ၊ သင်ဟလာပစ္စယနိဇ္ဇေသ ဆိုတဲ့ ထိုပဋ္ဌာနကို။
- သုခေန .... အချိန် ကိုယ်စိတ်မပန်းဘဲ၊ ချမ်းချမ်းသာသာလွယ်ကူစွာဖြင့်။
- ဥဂ္ဂဟေတု .... စနစ်တကျ နည်းကောင်းရ၍၊ ပို့ချသင်ယူနိုင်စိမ့်သောငှာ။
- အာဂမံ .... အခန်းကဏ္ဍ တိုးဋ္ဌာနဖြင့် ဖွင့် ပြ သည့်အတိုင်း။
- တစ်နည်း-အာဂမံ-
အာဂမေန .... အရှင်အနုရုဒ္ဓ အာဘောဂနှင့်၊ တကွသေချာမှန်ကန်လှစွာသော အဓိပ္ပာယ်ဖြင့်။
- တဒမ္မသကံ ဂန္ထံ .... ထိုပဋ္ဌာန်းကျမ်း၏၊ အာဓိမူလ ပစ္စယနိဇ္ဇေသ သင်ဟကို၊ သင်စမြင်ရန်၊ အခြေခံသင်တန်း ဤမည်သောကျမ်းကို။
- ရဋ္ဌဇေယျဘူမျာချာတေ-
ဝိဟာရေ .... တိုင်းဇေယျာရွှေ မြို့အောင်မြေ၌၊ ဓွန်ရွည်သာသနာ၊ တည်စိမ့်ငှာဟု၊ မဟာသံသဒ္ဓနာယကတို့၊ ဖွင့်ကြပေတောင်း၊ ဒုတိယမြောက် ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး သင်တန်းကျောင်း၌။
- ပုဗ္ဗဝါစကော .... ဖွင့်စကောလ သမယမှ၊ လေးနှစ်ကျအောင်၊ ရှေးကသင်ပြ ဂဏဝါစကကြီးလည်း ဖြစ်ပေစသော။

၄

သီတဂူဆရာတော်

- သီတဂူမဟာထေရော ... သီတဂူကျောင်းတိုက်ကြီးကို သိုက်မြိုက်လေ
အောင်တည်ထောင်ဖန်တီး အစပထမမဟာ
ထေရ်ကြီးလည်း ဖြစ်သော။
- အဟံ ... ရတနာသီခ သီရိပဝရဓမ္မာစရိယဟု တံဆိပ်
မည်တွင် ငါအရှင်သည်။
- ယထာဗလံ ... ဆရာသမားတို့၏ သင်ကြားမှုအခြေခံ၊ ပဋိ-
တာနုညဏ် ကူသော်လည်း၊ ဝေဒန္တဂူ
မမြောက် စွမ်းနိုင်သည့်အလျောက်သာ။
- လိခိဿာမိ ... ခဲဆစ်ခဲရာ နည်းနာနာ၊ ဝါဒန္တရထူပြော
ကျမ်းစုံနှော၍၊ ပဋ္ဌာန်း သဘောတရား၊
ဉာဏ်အမြင်မမှားရအောင်၊ အထင်အရှား
ရေးသားပါအံ့သတည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

(တတိယကျမ်းစာ)

*****

နမော ဓဿ ဆဂ္ဂတော ဓရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်း ဆိုသည်-

ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို မသင်ယူမီ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို သင်ယူ ခါနီး၌ ထို ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးမှ လာသော ပစ္စည်းတရား၊ ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့ကို မတွေ့စေစေဘဲ နှစ်ချက်စု၊ သုံးချက်စုတွေကို ပင်ပင် ပန်းပန်းကျက်မနေရဘဲ ကြားရုံကြည့်ရုံမျှဖြင့် သဘောကျကာ သိလွယ် မြင့်လွယ်နိုင်စေရန် (ညဝါဟူက သင်္ဂဏ ဆိုသော စကားနှင့်အညီ) ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၏ အခြေ ဝါဒဖြစ်သော အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟကျမ်းကို သင်ယူပုံ ချိတ်ပေးပုံတို့ကို ပဋ္ဌာန်းအခြေခံဟု ဆိုလိုပေသည်။

သင်္ဂဟကျမ်းလာ သရုပ်၊ အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်၊ အရကောက် နှင့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းလာ သရုပ်၊ အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်၊ အရကောက် တို့ကို ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သူ့နေရာနှင့်သူ အဝင်ခွင့်ကျ ဆက်စပ်တတ်အောင် သင် ယူခြင်း ပို့ချခြင်းကို သင်တန်းဟု ဆိုလိုပေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင်....

“ပဋ္ဌာန်းအခြေခံ သင်တန်းကျမ်း”ဟု နာမည် ပညတ် သမုတ် လိုက်ရပေသည်။

အချုပ်အားဖြင့်....

ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၏ မူလဘူတ ဥဇ္ဈေသ ဖြစ်သော ၂၄ ပစ္စည်းတို့၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သင်္ဂဟ၊ ပါဠိ၊ အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်တို့ဖြင့် အကွက်ကျကျ လွယ်ကူစွာသိမြင်လာအောင် သင်ယူခြင်း၊ ပို့ချခြင်းသည်ပင် ပဋ္ဌာန်း အခြေခံသင်တန်း ဖြစ်ပေတော့သည်။

ထို့ကြောင့်ပင်....

အယမေတ္တ ပဋ္ဌာန နယော-ဟူသော အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ စကားအရ ဥဇ္ဈေသ ဖြစ်သော ဟေတု၊ အာရမ္မဏ စသော ၂၄ ပါဒ တို့ကို ဗျာကရာ နိဿယလာ တတိယ ယောဇနာနည်းကို ကျေပွန်စွာ ချပို့သင်ယူကြရပါမည်။

ဗျာကရာ နိဿယ တတိယယောဇနာနည်းကား....

ဟေတုပစ္စယော....ဟိတ်ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်သော တရား လည်းကောင်း၊

အာရမ္မဏပစ္စယော....အာရုံဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား လည်းကောင်း၊

အဓိပတိပစ္စယော....အကြီးအမှူး ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်သော တရား လည်းကောင်း၊

အနန္တရပစ္စယော....အခြားမဲ့ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား လည်းကောင်း၊

သမနန္တရပစ္စယော....ကောင်းစွာအခြားမဲ့ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား လည်းကောင်း၊

သဟဇာတပစ္စယော....တကွဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား လည်းကောင်း၊

အညမညပစ္စယော....အချင်းချင်းဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်သော တရား လည်းကောင်း၊

နိဿယပစ္စယော....မှီရာဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြု တတ် သော တရား လည်းကောင်း၊

ဥပနိဿယပစ္စယော....အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား လည်းကောင်း၊

ပုရေဇာတပစ္စယော....ရှေ့၌ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား လည်းကောင်း၊

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံဆင်တန်းကျမ်း

ပစ္စာဇာတပစ္စယော...နောက်၌ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်သော တရား
လည်းကောင်း၊

အာသေဝနပစ္စယော...အမန်တလဲလဲ မှီဝဲထံအပ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သောတရား လည်းကောင်း၊

ကမ္မပစ္စယော...မျိုးစေ့ ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြု တတ် သော တ ရား လည်း
ကောင်း၊

ဝိပါကပစ္စယော...အကျိုးဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်သောတရား လည်း
ကောင်း၊

အာဟာရပစ္စယော...ဆောက်ပုံခိုင်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ကျေးဇူးပြုတတ်
သောတရား လည်းကောင်း၊

ဣန္ဒြိယပစ္စယော...အစိုးရသည် ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်သော တရား
လည်းကောင်း၊

ချာနပစ္စယော...ကပ်၍ရှုတတ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်သောတရား
လည်းကောင်း၊

မဂ္ဂပစ္စယော...အကြောင်းဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်သောတရား လည်း
ကောင်း၊

သမ္ပယုတ္တပစ္စယော...ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြု တတ် သော တရား
လည်းကောင်း၊

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော...မယှဉ်သည် ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြု တတ် သော တရား
လည်းကောင်း၊

အတ္ထိပစ္စယော...ရှိသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြု တတ် သော တရား လည်း
ကောင်း၊

နတ္ထိပစ္စယော...မရှိသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြု တတ် သော တရား လည်း
ကောင်း၊

ဝိဂတပစ္စယော...ကင်းသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား လည်း
ကောင်း၊

အဝိဂတပစ္စယော...မကင်းသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြု တတ် သော တရား
လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဝိသတိ ပစ္စယာ။

၂၄ ပါးသော ပစ္စည်းတို့သည်။ မဟာပကရဏေ-အနန္တ
နယ မည်သော သမန္တပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌၊ ဌိတာ၊ တည်
ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သီတဂူဆရာတော်

၎င်းနောက်....

ဆရာ နာမန္တ၊ နာမဿ၊ ပဉ္စော နာမရူပိနံ။
ကော ပုနရူပဿ၊ ရူပံ နာမဿ စေကော။
ပညတ္တိနာမရူပပါနိ နာမဿ ဒုဝိဓာဒ္ဓယံ။
ဒ္ဓယဿ နဝော စေတိ၊ ဆဗ္ဗိဓာ ပစ္စယာ ကထံ။

တု၊ ဥဒ္ဓေသမှတစ်ပါး နိဒ္ဓေသကို ဆိုဦးအံ့။ ဝါ၊ ပစ္စည်းတို့၏ အသီးသီး ကျေးဇူးပြုကတ်သည်မှတစ်ပါး သတ္တိတို့ကို ပေါင်း၍ပြဦးအံ့။ ဝါ၊ ပဋ္ဌာန်းနည်းကို အကျယ်ချဲ့၍ ပြဦးအံ့။

နာမံ၊ နာမ်သည်။ နာမဿ၊ နာမ်အချင်းချင်းအား။ ဆရာ၊ ခြောက်ပါးအပြားဖြင့်။ ပစ္စယော-ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုကတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာမံ၊ သည်။ နာမရူပိနံ၊ နာမ်ရုပ်တို့အား။ ပဉ္စော၊ ငါးပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဥပကာရကော-သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ နာမံ၊ သည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်အား။ ကော၊ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော-ဥပကာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ နာမ် ပစ္စည်းတစ်သည်မှ တစ်ပါး ရုပ်ပစ္စည်း တစ်သည်ကို ဆိုဦးအံ့။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နာမဿ၊ နာမ်အား။ ကော၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော-ဥပကာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပညတ္တိ နာမရူပပါနိ၊ ပညတ်နာမ်ရုပ်တို့သည်။ နာမဿ၊ နာမ်အား။ ဒုဝိ ဓာ၊ နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော-ဥပကာရကော၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စ၊ သုဗ္ဗမှ တစ်ပါး မိဿကကို ဆိုဦးအံ့။ ဒ္ဓယံ၊ နာမ်ရုပ် နှစ်ခုပေါင်းသည်။ ဒ္ဓယဿ၊ နာမ်ရုပ် နှစ်ခုပေါင်းအား။ နဝော၊ ကိုးပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော-ဥပကာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဆဗ္ဗိဓာ၊ ခြောက်ပါး အပြားဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။

- ဤ-နိဒ္ဓေသ ၂-ဂါထာ၏ အနက်ကို ကျေပွန်ပါစေ။
- ၁။ ဆရာ နာမန္တ၊ နာမဿ-နာမ်ပစ္စည်း တရားက နာမ်ပစ္စယုပ္ပန် တရားအား ၆-ပါးသော အချင်းအရာ အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။
- ၂။ နာမံ ပဉ္စော နာမရူပိနံ-နာမ်ပစ္စည်း တရားက နာမ်ရုပ်ဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား ၅-ပါးသော.... ပ...ပြုပေ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

၃။ ကေဝာ ပုနဂ္ဂပဿ -နာမ်ပစ္စည်းတရားက ရုပ်ပစ္စည်း တရား
အား တစ်ပါးသော...ပ...ပြုပေ၏။

၄။ ရူပံ နာမဿ စေကော -ရုပ်ပစ္စည်း တရားက နာမ် ပစ္စယုပ္ပန်
တရားအား တစ်ပါးသော ...ပ...ပြု
ပေ၏။

၅။ ပညတ္တိနာမရူပါနိ နာမဿ ဒုဝိဝော-ပညတ်နာမ်ရုပ်တရား ပစ္စည်း
တရားတို့က နာမ် ပစ္စယုပ္ပန်
တရားအား ၂-ပါးသော...
ပ...ပြုပေ၏။

၆။ ဒွယံ ဒွယဿ နဝဂေ-နာမ် ရုပ် ပစ္စည်းတရားက နာမ် ရုပ်
ပစ္စယုပ္ပန် တရားအား ၉-ပါးသော
အခြင်းအရာ အားဖြင့် ကျေးဇူး ပြု
ပေ၏။

ဤသို့ ၂၄ပါးသော ပစ္စည်းတို့သည်။ ၆ ပါးသောအပြားဖြင့်
တည်နေကြကုန်၏။ ဤသို့ နှုတ်တက်အောင် ရွတ်ဆိုကြပါလော။

နာမ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသော ၆ ပစ္စည်း။

၁။ အနန္တရ နိရဒ္ဓါ...လ...ဆော နာမ် နာမဿ ပစ္စယော
ဟောတိ။

ဝါကျဖြင့် ဆောနာမ် နာမဿ ဟူသော အကျဉ်း သင်္ခေပ၏
အကျယ် စိတ္တာရကို ပြတော်မူ၏။

ထိုပါဠိအပေါင်းတို့တွင်-

အနန္တရနိရဒ္ဓါ-လ-နတ္ထိ ဝိဂတဝသေန ဟူသော ဝါကျဖြင့်
အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတတို့၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကိုပြတော်
မူ၏။

ဇိုတွင်-

အန္တရနိရဒ္ဓါ စိတ္တ စေတသိကာ ဓမ္မာ ဟူသော ကတ္တားပါဠိ
ဖြင့် အခြားမဲ့၌ ချုပ်ကုန်ပြီးလော့ ရဟန္တာတို့၏ စုတိကြည်သော ရှေး
ရှေးသော စိတ်တစ်ခုယုတ် ၉၀၊ စေတသိက် ဓမ္မပညာဿ နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

သီတဂူဆရာတော်

ပစ္စုပ္ပန်အနံ စိတ္တ စေတသိကာ ဓမ္မာနံ ဟူသော သဗ္ဗဒါနံပါဠိဖြင့် မိမိသို့ အတူလိုက်၍ ဖြစ်ကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်နှင့် တကွ နောက်နောင်သော စိတ်တစ်ခုယုတ် ၉၀၊ စေတသိက် ဓမ္မပညာသ၊ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ပိဂတဝသေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိဖြင့် အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ပိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုဟန်ကို ပြတော်မူ၏။

မှာထားချက်။ ။သင်္ဂဟ ပါဠိတို့ကို ကျယ်အံ့စိုး၍ အနက်မရေးပြီ။ ၎င်းအနက်တို့ကို ဗားကရာနိဿယ အတိုင်း ကျေပွန်ပါစေ။

ဤသင်္ဂဟပါဠိကို အနက်ကျေပွန်သဖြင့် အနန္တရ စသည်တို့၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ၂-ချက်စု၊ ၃-ချက်စုတို့ကိုပင် ပင်ပန်းကြီးစွာ မကျက်ရဘဲနှင့် အလိုလို သိမြင်လေတော့သည်။ ဤပဋ္ဌာန်းအခြေခံ သင်တန်း၌ ကျယ်အံ့စိုး၍ ပစ္စနိက်ကို မညွှန်ပြတော့ပေ။

ပစ္စနိက် ဆိုသည်မှာ ပစ္စည်းတိုင်း ပစ္စည်းတိုင်း၏ (နိဗ္ဗာန်ကိုသား၍) ပစ္စုပ္ပန်တရားမှလွတ်သော တရားပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သိမြင်နိုင်ကြပေပြီ။

ထို့ကြောင့် အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ပိဂတတို့၏ ပစ္စည်းတရားကား ရဟန္တာတို့၏ စုတိကြည့်သော ရှေးရှေးသော စိတ်တစ်ခု ယုတ် ၉၀၊ စေတသိက် ဓမ္မပညာသတည်း။

ပစ္စုပ္ပန်တရားကား ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်နှင့်တကွ နောက်နောင်သော စိတ်တစ်ခု ယုတ် ၉၀၊ စေတသိက် ဓမ္မပညာသတည်း။ ဤသို့ ၂-ချက်စု ထုတ်ယူကြပါကုန် အရှင်ကောင်းတို့။

၂။ ပုရိမာနိ ဇဝနာနိ-လ-အာသေဝနဝသေန ဟူသောဝါကျဖြင့် အာသေဝန၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို ပြတော်မူ၏။

ထိုပါဠိအပေါင်းတို့တွင်-

ပုရိမာနိ ဇဝနာနိဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့် အဆုံးဇော မင်္ဂဇော ဖိုလ်ဇောကြည့်သော ရှေးရှေးသော လောကီဇော သတ္တစတ္တာဇီသ၊ စေတသိက် ဓမ္မပညာသ ပစ္စည်းတရားတို့ကို ပြတော်မူ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပစ္စိမာနံ ဇဝနာနံ - ဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဠိဖြင့် ပထမဇော ဖိုလ်ဇော ကြည့်သော နောက်နောက်သော ဇောကော ပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ မစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

အာသေဝနဝသေန- ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိဖြင့် အာသေဝနသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုဟန်ကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် အာသေဝန၌ ပစ္စည်းတရားကား အဆုံးဇော မဂ် ဇော ဖိုလ်ဇောကြည့်သော ရှေးရှေးသော လောကီဇော သတ္တစက္ကာ- လီသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား ပထမဇော ဖိုလ်ဇောကြည့်သော နောက် နောက်သောဇော ကေပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတည်း။

၃။ သဟဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ။လ။ သမ္ပယုတ္တ ဝသေန ဟူသော ဝါကျဖြင့် သမ္ပယုတ္တ၏ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော် မူ၏။

ထိုပါဠိအပေါင်းတို့တွင်-

သဟဇာတာ-

စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ-ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့် အချင်းချင်းအား တပ်သော စိတ်တစ်ခုယုတ် ၉၀၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

အညမညံ

-ဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဠိဖြင့် အချင်းချင်း မှ ထောက်အပ်သော စိတ်တစ်ခုယုတ် ၉၀၊ စေ တသိက် ဒွေပညာသ၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော် မူ၏။

သမ္ပယုတ္တ ဝသေန -ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိဖြင့် သမ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုဟန်ကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် သမ္ပယုတ္တ၌ ပစ္စည်းတရားကား အချင်းချင်းအား တပ်သော စိတ်တစ်ခုယုတ် ၉၀၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော စိတ် တစ်ခုယုတ် ၉၀၊ စေတသိက် ဧဇ္ဇပညာသီ၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတည်း။

ဣတိစ ဆရာ နာမံ နာမဿဉ္စိ ဆရာ၏သရုပ်ကား အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတ အာသေဝန သမ္ပယုတ္တတည်း။

မှာထားချက် - ဤကဲ့သို့ သင်္ဂဟပါဌ် အနက်ချပေး၍ အစိတ်အစိတ် သောပါဌ်တို့ကို ဆိုရိုးအနေဖြင့် ရွတ်ဆိုစေ၍ ခုပို့ ပေးကြပါလေ။ ပဋ္ဌာန်း၏ အခြေပါဒကို လွယ်လွယ် ကူကူ လက်တွေ့ သိမြင်ကြပါလိမ့်မည်။

ပဋ္ဌာန်းနည်းကို ပြဆိုသော သင်္ဂဟကျမ်း၌ ကတ္တားပါဌ်ဖြင့် ပစ္စည်းတရားကိုမြှုပ် သမ္ပဒါနံပါဌ်ဖြင့် ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြသည်ဟု မှတ်ကြပါကုန်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ နာမံသည် နာမ်အား၊ တပ်ကုန်ငြား၊ ၆ ပါး ပစ္စည်း တည်း။

နာမ်က နာမ်ရုပ်အားကျေးဇူးပြုသောပစ္စည်း(၅)ပစ္စည်း

ဟေတုဈာနင် မဂ္ဂင်္ဂါနိ ။လ။ နာမရူပါနိ ပစ္စယော ဟောတိ ဟူသော ဝါကျဖြင့် ပဉ္စမာ နာမံ နာမရူပါနိ ဟူသော အကျဉ်း သင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္ထာရကို ပြတော်မူ၏။

ထိုတွင်....

ဟေတုဈာနင်မဂ္ဂင်္ဂါနိ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနိ ဟေတာဒိ-ဝေသေန ဟူသော ဝါကျကို....

- (က) ဟေတု သဟဇာတာနံ နာမရူပါနိ၊ ဟေတုဝေသေန၊
- (ခ) ဈာနင်္ဂါနိ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနိ ဈာနဝေသေန၊
- (ဂ) မဂ္ဂင်္ဂါနိ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနိ မဂ္ဂဝေသေန ဟု သုံးဝါကျ ခွဲထုတ်ပါ။
- (ဏ) ဟေတု၊ ဟိတ် ၆ ပါးတို့သည်။ သဟဇာတာနံ၊ စိတ္တက္ခဏ တစ်ခု၌ တက္ခဖြစ်ကုန်သော။ နာမရူပါနိ၊ နာမ်ရုပ်တို့ အား။ ဟေတုဝေသေန၊ ဟေတုသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော-ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

(ခ) ဈာန်ဂါနိ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ ဝေဒနာ၊ ဧကဂ္ဂတာ ဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်တရားကိုယ် ငါးပါးတို့သည်။ သဟဇာတာနံ၊ စိတ္တက္ခဏတစ်ခု၌ တကွဖြစ်ကုန်သော။ နာမရူပါနံ၊ နာမ်ရုပ်တို့အား။ ဈာနဝသေန၊ ဈာန သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ် သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(ဂ) မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ ပညာ၊ ဝိတက်၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ် သော မဂ္ဂင်္ဂတရားကိုယ် ၉ ပါးတို့သည်။ သဟဇာတာနံ၊ စိတ္တက္ခဏ တစ်ခု၌ တကွဖြစ်ကုန်သော။ နာမရူပါနံ၊ နာမ် ရုပ်တို့အား။ မဂ္ဂဝသေန၊ မဂ္ဂသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤသို့ အနက်ချပေးပါ။
ထို သုံးပါးတို့တွင်....

(က) ဟေတု ။လ။ ဟေတုဝသေန ဟူသောဝါကျဖြင့် ဟေတု ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထိုဝါကျတွင်လည်း....

ဟေတု ဟူသော ကဏ္ဍားပါ၌ဖြင့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အန္တလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ ဤ ဟိတ် ၆ ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ ဟူသော သမ္မုဒါန်ပါ၌ဖြင့် သဟိတ် စိတ် ဧကသတ္တတိ မောဟမူဓွေ၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် ဓမ္မ ပညာသ၊ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

ဟေတုဝသေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါ၌ဖြင့်၊ ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုဟန်ကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ဟေတု ၌ ပစ္စည်းတရားကား လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ မောဟမူဒ္ဓေဉ္ဇိ
မောဟကြဉ်သောစေတသိက် ဒွေပညာသ၊ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ်
ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တည်း။

(ခ) ဈာန်ဂါနိ- လ- ဈာနဝသေန ဟူသော ဝါကျဖြင့် ဈာန
၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထိုဝါကျတွင်လည်း....

ဈာန်ဂါနိ ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့် ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ,
ဝေဒနာ, ကေဂ္ဂတာဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်တရား နှိုယ်ဝါးပါး ပစ္စည်း
တရားကို ပြတော်မူ၏။

သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ ဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဠိဖြင့် ဒွေ ပဉ္စ
ဝိညာဏ် ၁၀ ကြဉ်သော စိတ် ၇၉ ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ စိတ္တဇ
ရုပ်, ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ဈာနဝသေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိဖြင့် ဈာနသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး
ပြုဟန်ကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ဈာန၌ ပစ္စည်းတရားကား ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ,
ဝေဒနာ, ကေဂ္ဂတာ တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် ၁၀ ကြဉ်သော စိတ် ၇၉ ခု၊
စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တည်း။

(ဂ) မဂ္ဂဂါနိ ။လ။ မဂ္ဂဝသေန ဟူသော ဝါကျဖြင့် မဂ္ဂ၏
ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထိုဝါကျတွင်လည်း....

မဂ္ဂဂါနိ ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့် ပညာ, ဝိတက်, သမ္မာဝါစာ,
သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, ဝိရိယ, သတိ, ကေဂ္ဂတာ, ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်
သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ၉ ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ ဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဠိ ဖြင့်
သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ. စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်
သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

မဂ္ဂဝသေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိဖြင့်၊ မဂ္ဂသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု
ဟန်ကို ပြတော်မူ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ထို့ကြောင့် မဂ္ဂ နှင့် ပစ္စည်းတရားကား ပညာ ဝိတက် သမ္မဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝ ဝီရိယ သတိ ကေဂ္ဂတာ ဒိဋ္ဌိတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား သဟိတ်စိတ်ကေသတ္တတိ စေတသိက် ခန္ဓပညာသ၊ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တည်း။

သဟဇာတာ စေတနာ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ၊ နာနာက္ခ-
ဏိကာ စေတနာ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာနံ နာမရူပါနံ ကမ္မဝသေန ဟူသော
ဝါကျကိုလည်း...

(က) သဟဇာတာ စေတနာ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ
ကမ္မဝသေန။

(ခ) နာနာက္ခဏိကာ စေတနာ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာနံ နာမရူပါနံ
ကမ္မဝသေန ဟု ၂ ဝါကျ ခွဲပြပါလေ။

ထိုတွင်....

(က) သဟဇာတာစေတနာ ။လ။ကမ္မဝသေန ဝါကျဖြင့် သဟ
ဇာတာ ကမ္မ ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထိုဝါကျတွင်လည်း....

သဟဇာတာ စေတနာဟူသော ကတ္တားပါ၌ဖြင့် စိတ်တစ်ခု
ယုတ် ၉၀ နှင့် ရှိသော စေတနာ တစ်ခု ယုတ် ၉၀ ပစ္စည်းတရားကို
ပြတော်မူ၏။

သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ ဟူသော သမ္မဒါန်ပါ၌ဖြင့် စိတ်တစ်ခု
ယုတ် ၉၀၊ စေတနာကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ်
ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

အနား- စေတနာ တစ်ခု ယုတ် ၉၀ ဆိုသည်။ ၂ တွာ ကေခံ ယထာ
ယောဂံ၊ စိတ္တေ န သမမုဋ္ဌိသေ ဟူသော သင်္ဂဟ ပါ၌ကို သတိ
မူလေ။

ထို့ကြောင့် သဟဇာတကမ္မ၌ ဓမ္မဦးတန်းကား စေတနာ
တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား စိတ်တစ်ခု ယုတ် ၉၀၊ စေတနာကြည်
သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တည်း။

သီတဂူဆရာတော်

(ခ) နာနာက္ခဏိကာ စေတနာ ။လ။ ကမ္မဝသေန ဟူသော ဝါကျဖြင့် နာနာက္ခဏိကာ ကမ္မ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထိုဝါကျတွင်လည်း....

နာနာက္ခဏိကာ စေတနာ ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့် အတိတ် ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာ ၃၃ ခု ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာနံ နာမရူပါနံ ဟူသော သမ္ပဒါနိပါဠိဖြင့် ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိသ၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော် မူ၏။

ကမ္မဝသေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိဖြင့် နာနာက္ခဏိက ကမ္မ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုဟန်ကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် နာနာက္ခဏိကကမ္မ၌....

ဝစ္စဦးဆုံးကား အတိတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ ၂၁၊ အကုသိုလ် ကံ ၁၂ တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိသ၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇ ရုပ်တည်း။

ဝိပါကက္ခန္ဓာ အညမညံ သဟဇာတာနံ ရူပါနံ ဝိပါကဝသေန ဟူသောဝါကျဖြင့် ဝိပါက၏ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။ ထိုဝါကျကိုလည်း....

- (က) ဝိပါကက္ခန္ဓာ အညမညံ ဝိပါကဝသေန၊
- (ခ) ဝိပါကက္ခန္ဓာ သဟဇာတာနံ ရူပါနံ ဝိပါကဝသေန ၂ ဝါကျခွဲ၍ ရှင်းပြပါ။

ထိုတွင်....

(က) ၌ ဝိပါကက္ခန္ဓာ ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့် အချင်းချင်း အား တပ်သော ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိသ၊ ပဝတ္တိနာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အညမညဟူသော သမ္မဒါန်ပါဠိဖြင့် အချင်းချင်းမှ
ထောက်အပ်သော ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံသ စေတသိက်
အဋ္ဌတိံသ၊ ပဝတ္တိံ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး
ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ဝိပါကဝသေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိဖြင့် ဝိပါက
။လး ပြတော်မူ၏။

(ခ) ဤ ဝိပါကက္ခန္ဓာ ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့် ဝိပါက်
စိတ္တဇရုပ် ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော
ပဉ္စဝေါကာရသို့ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် လေးခု၊
ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် ၁၀၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိကြဉ်သော
ဝိပါက်စိတ် ဗာဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ပဝတ္တိံ
ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်
မူ၏။

သဟဇာတာနံ ရူပါနံ ဟူသော သမ္မဒါန်ပါဠိဖြင့်....

ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။
အဏှာဒွာကြားချစ်

သဲအင်းသာသနာပိုင်စသော ရှေးဆရာတော်ကြီးများ ၃ ချက်
စု၌ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း၊ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်၊
ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံသ စေတသိက်
အဋ္ဌတိံသ ပစ္စည်း။

အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံသ
စေတသိက်၊ အဋ္ဌတိံသနာမက္ခန္ဓာ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ
ပြုအပ်သော ဝိညာတ်ဓွေကြဉ်သော စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်
ပစ္စယုပ္ပန်ဟု ယထာရဟဖြင့် ချုံး၍ ဆိုရိုးပြုတော်မူကြသည်။

ဗားကရာ နိဿယဉ္စလည်း....

သဟဇာတာနံ၊ တက္ကဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ ဝိညာတ် နွေ့ ကြဉ်
သော စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အားဟု အနက်ယောဇနာတော်
မူသည်။

သီတဂူဆရာတော်

အရှင် အနုရုဒ္ဓါ ဆရာသည်လည်း....
ဘာသိသံ အတိမဗ္ဗတ္တ သင်္ဂဟံ ဟူသော ပဋိညာဉ်နှင့် အညီ
ပေါင်း၍ ဖွင့်ပြသွားတော်မူသည်။

ဤအရာ၌.... "

ဉာဏ်နဲ့ နယ်လှသော စာသင်သားတို့ သဘောကျနိုင်ရန် မလွယ်
ကူပေ။ ထို့ကြောင့် သိနိုင်ရန် ရှင်းပြဖို့လိုပေသည်။

ရုပ်ပိုင်း ရူပသမုဋ္ဌာနံ နယ ခွံ....

ဝိညာဉ်ဗွယ် စိတ္တဇမေဝ ဝိညာတ်ရွေ့သည် ကေန် စိတ်ကြောင့်
ဖြစ်သော ရုပ်ဟုဆိုသော်လည်း ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန ကာမာဝစရဇနာဘိညာ
ပနဝိညာတ္တိဗ္ဗိ သမုဋ္ဌာပေန္တိ ဟူသော စကားအရ ဝုဋ္ဌော ကာမဇော
တစ်ခုယုတ် ၃၀၊ အဘိညာဏ်ရွေ့ ဟူသော စိတ်ကြောင့်သာဖြစ်သည်။
ဝိပါကစိတ်ကြောင့် မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ဝိညာတ်ရွေ့ကြည့်သော စိတ္တဇ
ရုပ် ဟု ဆိုသည်ကို သဘော သက်ဝင်နိုင်ကြပါစေ။

ပစ္စယုပ္ပန် ခွံလည်း....

ထိုနာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သောဟု ချုံး၍ ဆို
သည်ကို လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟ၌ သဟဇာတာနံ ရူပါနံ ဟု ဖွင့်ဆို
သည်ကို လည်းကောင်း စာသင်ပျို့နဲ့ အခြေပြုတို့ သိမှု ခဲကပ်လှပေ
သည်။

ထို့ကြောင့်....

ကျေးဇူးရှင် ရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ် ပထမ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက
ဝိပါက၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ကို ၃၀ ပြု၍ ခွဲခြားညွှန်ပြသွားတော်မူခဲ့
ပေသည်။ ကျေးဇူးကြီးမားပေစွ။

ဤ၌ (ခ) ဝိပါကက္ခန္ဓာ သဟဇာတာနံ ရူပါနံ ဟူသော
ဝါကျ၌ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ခန္ဓာဟူသော ပရိစ္စဝါရပါဠိတော်၊ ခန္ဓာဝတ္ထုဿ
ဝိပါက ပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသော ပဉ္စာဝါရ ပါဠိတော်တို့အရ၊
ဝိပါကက္ခန္ဓာ ဟူသော ကတ္တားပါဠိအရ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာကို သဟဇာတာနံ ရူပါနံ ဟူသော သမ္ပဒါနံ ပါဠိအရ
ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၌ပါဝင်သော ဟဒယ ဝတ္ထုကို သီးခြား ခွဲယူပြီး
လျှင် ဝိပါကက္ခန္ဓာ ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့် ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်
သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါးပစ္စည်းကို ပြတော်
မူ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သမာဇာတိတနံ ရူပါနံ ဟူသော သမ္ပဒါနိပါဌ်ဖြင့် ပဉ္စဝေါ
ကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော ဟဒယ ဝတ္ထု
ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။ ဝိပါကဝသေန ဟူသော ကရိုဏ်း
ပါဌ်ဖြင့် ဝိပါက။ လ။ ပြတော်မူ၏။

အမှာ။ ။ ဤသို့ သင်္ဂဟပါဌ် ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ချပို့ သင်ယူပါက
စာသင်ပျို့နု အခြေပြုတို့ သိမှု လွယ်ကူပေတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ဝိပါက၌ ပစ္စည်းတရားကား...

၁။ အချင်းချင်းအား တပ်သော ဝိပါကစိတ် ဆတ္တိံသ၊ စေ
တသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ပဝတ္တိ နမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး။

၂။ ဝိပါက စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စ
ဝေါကာရတံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက ၄ ခု၊ ဇေ
ပဉ္စဝိညာဏ် ၁၀၊ ရဟန္တာ တို့၏ စုတိစိတ် ကြည့်သော
ဝိပါကစိတ်-ဗာဝိထ၊ စေတသိက်-အဋ္ဌတိံသ၊ ပဝတ္တိ ပဋိ
သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး။

၃။ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါးတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား...

၁။ အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော ဝိပါကစိတ် ဆတ္တိံသ၊
စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး။

၂။ ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိ
သန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။

၃။ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော
ဟဒယ ဝတ္ထုတည်း။

ဣတိစ ပဉ္စဝေါ နာမံ နာမရူပါနံ ပစ္စယော ဟောတိ ၌ ပဉ္စဝေါ
၏ သရုပ်ကား ဟေတု ဈာန မဂ္ဂ ကမ္မ ဝိပါကတည်း။

ဆောင်မူ၏။ ။ နာမံသည် ရုပ်အား တပ်တုံငြား ၅ ပါး ပစ္စည်းတည်း။

နာမိက ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုသော (၁) ပစ္စည်း

ပစ္စာဇာတာစိတ္တ စေတသိကာ ဓမ္မာ ပုရေဇာတဿ ကာယဿ
ပစ္စာဇာတ ဝသေနေတိကေဓာဝ နာမံရူပဿ ပစ္စယော ဟောတိ

ဟူသော ဝါကျဖြင့် ကေခာဝ နာမံ ရူပဿ ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ ၏ အကျယ် ဝိတ္ထာရ ကို ပြတော်မူ၏။

ထိုတွင်....

ပစ္ဆာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ဟူသောကတ္တားပါဠိဖြင့် ပဉ္စ ဝေါကာရသုံး ဖြစ်သောအခါ အရူပ ဝိပါက် ၄ ခု ကြည့်သော ပထမ ဘဝင် အစရှိသော နောက်နောက်၌ ဖြစ်သော စိတ် ၈၅ ခု၊ စေ တသိက် ဒွေပညာသ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး ပစ္စည်း တရားကို ပြတော် မူ၏။

ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ ဟူသော သမ္ပဒါနိပါဠိဖြင့် ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ ဌီသို့ရောက်သော ကေဇကာယ ဒွိဇကာယ တိဇကာယ စတုဇကာယ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။ ပစ္ဆာဇာတဝသေန ဟူသော ကရိုဏ်း ပါဠိဖြင့် ပစ္ဆာဇာတ။လ။ ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ပစ္ဆာဇာတ၌ ပစ္စည်းတရားကား....

ပဉ္စဝေါကာရသုံး ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် ၄ ခု ကြည့်သော ပထမ ဘဝင် အစရှိသော နောက်နောက်၌ ဖြစ်သော စိတ် ၈၅ ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား....

ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ ရောက်သော ကေဇကာယ ဒွိဇကာယ တိဇကာယ စတု ဇကာယတည်း။

ဆောင်ပုဒ်။ ။နာမိကရုပ်မှာ ဖာပိတုံပါ ပစ္ဆာဇာတ တစ်ပါးတည်း။

ရှုပ်က နာမိဇာတိ ကျေးဇူးပြုသော (၃၁) ပစ္စည်း

ဆဝတ္ထုနိ ပဝတ္ထိယံ သတ္တန္တံ ဝိညာဏဓာတုနံ၊ ပဉ္စာရမ္မဏာနိစ ပဉ္စဝိညာဏ ဝိထိယာ ပုရေဇာတဝသေနတိ ကေခာဝရူပံ နာမဿ ပစ္စယော ဟေတိ။

ဟူသောဝါကျဖြင့် မှု၊ နာမဿ စေကော ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကို ပြတော်မူ၏။

ထိုဝါကျကိုလည်း....

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

(က) ဆဝတ္ထုနိ ပဝတ္တိယံ သတ္တန္တံ ဝိညာဏဓာတုနံ ပုရေဇာတဝသေန။

(ခ) ပဋ္ဌာရမ္မဏာနိ ပဋ္ဌဝိညာဏဝိထိယာ ပုရေဇာတဝသေန ဟု ၂ ဝါကျခွဲထားပါ။

ထိုထွင်....

(က) ဆဝတ္ထုနိ ။လ။ ပုရေဇာတဝသေန ဟူသောဝါကျဖြင့် ဝတ္ထုပုရေဇာတ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထိုဝါကျတွင်လည်း....

ဆဝတ္ထုနိ ဟူသော ကတ္တားပါငြိဖြင့် မနွာယုက အမနွာယက မဇ္ဈိမာယုက အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် မဇ္ဈိမာယုက ဖြစ်၍ အတိတဘဝင်တစ်ချက်လွန်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထု ။လ။ သောတဝတ္ထု သာနဝတ္ထု ဇိဝှာဝတ္ထု ကာယဝတ္ထု။

ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်ဖြစ်သော ဟုဒယဝတ္ထု။

နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ ရှေး စိတ္တက္ခဏတစ်ချက်ခန့်ကာလ၌ ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု။

မရဏာသန္ဓေအခါ စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသည်ရှိသော် ၁၇ ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။ပဝတ္တိယံ သတ္တန္တံ ဝိညာဏ ဓာတုနံ ဟူသော သမ္ပဒါနံ ပါငြိဖြင့် ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ ပဝတ္တိအခါ အရူပဝိပါက်ကြည့်သော စိတ် ၈၅ ခု၊ စေတသိက် ဧဒ္ဒပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ပုရေဇာတဝသေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဖြင့် ဝတ္ထုပုရေဇာတ ။လ။ ပြတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဝတ္ထုပုရေဇာတ၌....

ပစ္စည်းတရားကား ပဝတ္တိ ဆဝတ္ထုတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် ၄ ခု ကြည့်သော စိတ် ၈၅ ခု၊ စေတသိက် ဧဒ္ဒပညာသတည်း။

(ခ) ပဋ္ဌာရမ္မဏာနိစ ပဋ္ဌဝိညာဏဝိထိယာ ပုရေဇာတဝသေန ဟူသော ဝါကျဖြင့် အာရမ္မဏပုရေဇာတ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ကို ပြတော်မူ၏။

ထိုဝါကျတွင်လည်း....

ပဉ္စာရမ္မဏာနိစ ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့် ပစ္စုပ္ပန် ပဉ္စာရုံ ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

ပဉ္စ ဝိညာဏ ဝီထိယာ ဟူသော သမ္ပဒါနိပါဠိဖြင့် ပဉ္စဝိညာဏ-ဝီထိ၊ ဝါ-ပဉ္စဒ္ဓါရိကစိတ် ၅၄ ခု၊ အပ္ပမညာကြည့်သော စေတသိက် ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ပုရေဇာတဝသေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဠိဖြင့် အာရမ္မဏ-ပုရေဇာတ ။လ။ ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏပုရေဇာတ၌....

ပစ္စည်းတရားကား ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား မဉ္ဇဝေါကာရဘိ၌ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ပစ္စည်းကို ရခိုက်ရနေ ကာမစိတ် စတုပညာသ အဘိညာဏ်ဒွေ အပ္ပမညာကြည့်သော စေတသိက် ပညာသတည်း။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ရုပ်က နာမ်တွေ၊ တပ်တုံပေ၊ ပုရေဇာတတည်း။

ရှင်းလင်းချက်။

အထက်ပါ သင်္ဂဟလာ ပဉ္စာရမ္မဏာနိစ ကတ္တားပါဠိကို ငါး ပါးသော အာရုံတို့သည်ဟု အနက်ယောဇနာပေသည်။ ထိုယောဇနာ ချက်အရ အာရုံငါးပါးတည်းဟူသော ဂေါစရရုပ် (၇) ပါးကိုသာ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ထုတ်သင့်လျက် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသကို ထုတ် ခြင်းသည် သင်္ဂဟ ပါဠိနှင့် ဆန့်ကျင်၏ဆိုခြားအံ့။

အာရုံသည် ကေန္တအာရုံ၊ အနေကန္တအာရုံအားဖြင့် ၂ ပါးရှိရာ ကေန အာရုံပြုလက်ာ၌....

ပဉ္စဝိကာမ၊ ဆမဟဂ္ဂါ၊ ရှစ်ဖြာ နိဗ္ဗာန်၊ နာမ် တစ်ဆယ့်လေး၊ တေရသရုပ်အရ ရုပ်ကို ကေနအားဖြင့် အာရုံပြုသောတရားကား သင်္ဂဟ၌ ဒသ ဝါကျနှင့် တိ ဝါကျတည်း၊ ဝါ-ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် (၁၀) နှင့် မနောဓာတ် (၃) ခုတည်း။

အနေကန် အာရုံပြုလက်ာ၌....

ဟံသိမပါ၊ ဇောကာမာ၊ ဘိညာ ဒွေဝုဋ္ဌော။

ကာမ မဟဂ္ဂုတ်၊ ဝိမုတ် ပညတ်၊ ပရမတ်၊ ငါးရုပ် နေကန်တူ၊ ၃၁-စီယူ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ကွာမနေကာ၊ ပေါ်တွင်သာ၊ တဒါ ဟသိန္နော။

ပစ္စုပ္ပန် တီတာ၊ နာဂတာနှင့်၊ ဓမ္မာရုပ်နာမ်၊ ဤခြောက်တန်း၊
နေကန် အတူတူ။

၄၃-စီယူ အရ-

ရုပ်နေကန်အား အာရမ္မဏ သင်္ဂဟလာ...

ဝိသ ဝါကျ၊ ဗဒ္ဓ ဝါကျ၊ ဆ ဝါကျ၊ ခွါဒသဝါကျအရ ၄၃-ပါး
တည်း။ ဝါ-အကုသိုလ်၊ ခွါဒသ၊ သန္တီရဏ ၃-ခု၊ မနောခွါရာဝဇ္ဇန်း၊
ဟသိတုပ္ပါဒ် ကာမာဝစရစိတ် ၂၄-ခု၊ အဘိညာဏ်ဒွေတည်း။

ထိုတွင် အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာကား ကေန်အာရုံကို ပြတော်မူလို
သည်ဖြစ်၍ ငဉ္ဇာရမ္မဏာနိစဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာနဋ္ဌ (၃၇၁) ဆရာကား...

ရူပါဒီနိ ပန ပဋ္ဌာ ရမ္မဏာနိ ဣပဋ္ဌ ဝိညာဏာဥေဝ မနော
ဓာတုန ကေန္တေနေဝ ပုရေဇာတ ပစ္စယာဟောတိ။ အဋ္ဌာရသ
ဝိဓမ္မိပနေတံ ရူပရူပံ ကာမာဝစရကုသလဿ၊ ရူပါဝစရတော
အဘိညာ ကုသလဿ၊ တဒါရမ္မဏဘာဝိနော ကာမာဝစရ
ဝိပါကဿ၊ ကာမာဝစရကိရိယဿ၊ ရူပါဝစရတော အဘိညာ
ကိရိယဿာတိ ကုဓေသံ ဆန္တံ ရာသီနံ ပုရေဇာတ ပစ္စယော
ဟောတိ။

ဟု အနေကန်အားဖြင့် ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ငါးပါးသောအာရုံဟုဆိုအပ်သော ဂေါစရရုပ် (၇)ခုသာ ဖြစ်
ပါလျက် ရူပါရူပရုပ် ဝါ- အနိပုန္ဒရုပ်(၁၀)ခုကို ယူရခြင်းအကြောင်း
ကိုလည်း....

အယံ ပန ပုရေဇာတပစ္စယော သုဗ္ဗရူပမေဝ ဟောတိ၊ တဉ္စ
ခေါ ဥပ္ပါဒက္ခဏံ အဘိက္ကမိတွာ ဋ္ဌိတိပုတ္တံ အဋ္ဌာရသဝိမံ ရူပရူပ
မေဝ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ပန၊ အဖို့တစ်ပါးကို ဆိုဦးအံ့။ အယံ ပုရေဇာတ ပစ္စယော
သည်။ သုဗ္ဗရူပမေဝ၊ နာမ်နှင့်မရောသော သက်သက်သော ရုပ်သည်
သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တဉ္စ ခေါ၊ ထို။ လ။ ရုပ်သည်လည်း။ ဥပ္ပါ-
ဒ ကံ၊ ကို။ အဘိက္ကမိတွာ၊ ကျော်လွန်၍။ ဋ္ဌိ တိပုတ္တံ၊ ရုပ်၏ဋီသိုရောက်

သော။ အဋ္ဌာရသဝိမံ၊ ဘဂ-ပါး အပြားရှိသော။ ရူပ ရူပမေဝ၊ ရူပ ရုပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၎င်း အနုဋီကာ ၂၅၆-၌လည်း....

တဿပိ ဟိ ပုရေဇာတ ဓမ္မာ ရမ္မဏကာလေ အဋ္ဌာရသသို ယံ ကိဉ္စိ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတံ ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတ္တံ တု အကြောင်းနှင့်တကွ ဖွင့်ပြတော်မူသေး၏။

ဆိုလိုရင်းကား....

ငါးပါးသောအာရုံတို့သည် ခွေပဉ္စဝိညာဏ်(၁၀)၊ မနောဇာတ် (၃)ခုတို့အား ကေန္တပုရေဇာတပစ္စည်း ပါတုံ။ သို့သော် ဥပါဒ် ခဏကိုလွန်၍ ခဏငယ်အားဖြင့် (၄၉) ချက်ဟု ဆိုအပ်သော ဌိသိုရောက်သောရူပရုပ် ၀၂ ပစ္စုပ္ပန်အဋ္ဌာရသသည် အနေကန္တ အားဖြင့် ပုရေဇာတပစ္စည်း ဖြစ်ပါတော့၏ဟူလို။

ထို့ကြောင့်...ပုရေဇာတ ပစ္စည်း အရ ပစ္စုပ္ပန္န နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ ဟုဆိုသည်။

ပညတ်နာမ်ရုပ်က နာမ်အားထကျိုးပြုသော(၂)ပစ္စည်း

အာရမ္မဏ ဝသေန ဥပနိဿယ ဝသေ နေတိစ ဒုဝိဓာ ပညတ္တိ နာမရူပါနိ နာမသေဝ ပစ္စယာ ဟောတိ ဟူသော ပါဠိဖြင့် ပညတ္တိနာမရူပါနိနာမဿ ဒုဝိဓာ ဟူသော သင်္ခေပ ၏ အကျယ် ဝိတ္ထာရကို ပြတော်မူ၏။

တတ္ထရူပါဒိဝသေန ဆဗ္ဗိခံ ဟောတိ အာရမ္မဏံ ဖြင့်....

အာရမ္မဏ ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရားကိုပြတော်မူ၏။

အာရမ္မဏ ၌ ပစ္စည်းတရားကား....

အာရုံ(၆)ပါးတည်း၊ (၀၂)ပစ္စုပ္ပန်အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သော စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတသိက် ခွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ ကာလ ဝိမုတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ပညတ်တည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား....

စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ တည်း။

ဥပနိဿယော ပန တိဝိဓော ဟောတိ အာရမ္မဏူပ နိဿယော
အနန္တရူပ နိဿယော၊ ပကတူပ နိဿယော စေတိ ဟူသော
ပါဠိဖြင့် ဥပနိဿယသည် အာရမ္မဏူပနိဿယ၊ အနန္တရူပ-
နိဿယ၊ ပကတူပနိဿယ အားဖြင့်(၃)မျိုး ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို
ပြတော်မူ၏။

ထိုတွင်....တတ္ထ အာရမ္မဏမေဝ ဂရုကတံ အာရမ္မဏူပနိဿယော ဟူ
သော ပါဠိဖြင့် အာရမ္မဏူပနိဿယ ၏ ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်
တရားကို ပြတော်မူ၏။

ဤ၌....အာရမ္မဏမေဝ ဂရုကတွာ ဟူသော ပါဠိဖြင့်....

အလေးအမြတ် ပြုတတ်၊ မပြုတတ် အားဖြင့် အာရမ္မဏိက
စိတ်လည်းဖြစ်ပါ၊ အလေးအမြတ် ပြုအပ်၊ မပြုအပ် အားဖြင့်
အာရုံလည်း ဖြစ်ပါများသည်ကို ပြတော်မူ၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်....

အလေးအမြတ် ပြုတတ်၊ ပြုအပ်သော ပစ္စယုပ္ပန် ပစ္စည်းတရား
တို့ကို အောက်ပါ ဂါထာဖြင့် သိကြပါကုန်။

သေဇံ တိပါကံ တိကြိယံ၊ စတုပူရဉ္စ သေဇိနော
တိပုညံ ကာမပုညဿ၊ သေဇဿာနိပတိဘဝေ။
ဥတ္တရံ ဝိယုတ္တဋ္ဌန္တံ၊ နိဗ္ဗာနံ ဥတ္တရဿတု။ ။

သေဇံ၊ လောဘမူစိတ် (၈)ခုသည် လည်းကောင်း။ တိပါကံ၊
ဘုံ သုံးပါး၌ ဖြစ်သော ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်ကြံ့
သော လောကီဝိပါကံ ကေတိံ သ သည် လည်းကောင်း။
တိကြိယံ၊ ကာမရူပ အရူပ ကြိယာစိတ်ဝိသသည်လည်းကောင်း။
စတုပူရဉ္စ၊ လေးပါးသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော တူဋ္ဌ
ဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသသည် လည်းကောင်း။ သေဇိနော၊
လောဘမူစိတ်(၈)ခု၏။ အဝိပတိ၊ အာရမ္မဏ ဝိပတိ ပစ္စည်း
သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ တိပုညံ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသသည်။
တာမပုညဿစ၊ ကာမကုသိုလ်၏ လည်းကောင်း။ သေဇဿစ၊

သီတဂူဆရာတော်

လောဘမူစိတ်(၈)ခု၏လည်းကောင်း။ အဓိပတိသည်။ ဘဝေ၊
ဖြစ်၏။ ဥက္ကရံ၊ လောကုတ္တရာ ကိုးပါးသည်။ ဝိယုတ္တဋ္ဌန္တံ၊ မဟာ
ကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်(၈)ခုတို့၏။ အဓိ
ပတိသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ တု၊ ထိုမှတစ်ပါး။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။
ဥက္ကရဿ၊ လောကုတ္တရာ စိတ် (၈) ခု၏။ အဓိပတိ၊ သည်။
ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

ဤဂါထာအရ...

- (၁) သေဇ တိပါက စိကြိယ စတုရူပသည် ပစ္စည်း၊ သေဇသည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- (၂) တိပုည သည် ပစ္စည်း၊ ကာမပုံည သေဇသည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- (၃) ဥက္ကရ သည် ပစ္စည်း၊ ဝိယုတ္တဋ္ဌန္တ သည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- (၄) နိဗ္ဗာန သည် ပစ္စည်း၊ ဥက္ကရ သည် ပစ္စယုပ္ပန်။
ဖြစ်ကြသည်ဟု ပြတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏူပ နိဿယ၌ ပစ္စည်းတရားကား....

အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ်
ဣဒ္ဓဖြစ်သော နိပ္ပန္နရစ် အဋ္ဌာရဿ၊ ဒေါသမူဒွေ မောဟမူဒွေ
ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်ကြည့်သောစိတ်(၈၄)ခု၊ ဒေါသ-
ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော စေတသိက်
သတ္တစတ္တာလီသ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား....

အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူစိတ် (၈)ခု၊ မဟာ
ကုသိုလ်ဇော (၈)ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် (၄)ခု၊ လော
ကုတ္တရာစိတ် (၈)ခု၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊
အပ္ပမညာကြည့်သော စေတသိက် ပဉ္စ စတ္တာလီသတည်း။

အနန္တရနိရုဗ္ဗါ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အနန္တ ရူပနိဿယော
ဟူသောပါဠိဖြင့် အနန္တရူပနိဿယ၏ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကိုပြတော်
မူ၏။

ထိုတွင်....

အနန္တရန်ရုဒ္ဓါ စိတ္တစေတသိကာမ္မော ဟူသော ကတ္တားပါဌ်ဖြင့် အခြားမဲ့ဖြစ်၍ ချုပ်ကုန်ပြီးသော ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်ကြဉ်သော ရှေးရှေးသော စိတ်(ဂဇ)ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

အမှာ- ဤ၌ သမ္မဒါန်ပါဌ် မပါသော်လည်း အနန္တရန်ရုဒ္ဓါ စိတ္တစေတသိကာမ္မော ဟူသော ပါဌ်၌ အနန္တရန်ရုဒ္ဓါ ဟု ပါဌ်၏ သဒ္ဓန္တရိုက်ကို ထောက်၍ မချုပ်သေးသော စိတ် စေတသိက်တို့ကို ပစ္စယုပ္ပန်ယူကြလေဟု ပြတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ပစ္စည်းတရားကား....

ရဟန္တာတို့၏စုတိစိတ်ကြဉ်သော ရှေးရှေးသော စိတ်(ဂဇ)ခု စေတသိက် ဒွေပညာသတည်း။

ရဟန္တာတို့၏စုတိစိတ်နှင့်တကွ နောက်နောင်သော စိတ်(ဂဇ) ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတည်း။

ရာဂါဒယောပန ဓမ္မာ။လ။ဗဟုစာဟောတိ ပကတူပနိဿယော ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်....

ပကတူပနိဿယ၏ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထိုတွင်....

ရာဂါဒယော ပန ဓမ္မာ ။လှ။သေနာသနံ ဟူသော ကတ္တားပါဌ် တို့ဖြင့် ရာဂါဒိ သဒ္ဓါဒိ ကာယိကသုခ ဒုက္ခ ဘောဇန ဥတု သေနာသနံ ပစ္စည်းတရားတို့ကို ပြတော်မူ၏။

အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါ၂၀ ကုသလာဒိဓမ္မာနံ ကမ္မံ ဝိပါကာနံ ဟူသော သမ္မဒါန်ပါဌ်တို့ဖြင့် ကုသိုလ်ကေဝိသ အကုသိုလ်ဒွါဒသ ဝိပါက်စိတ် ဆတ္ထိံသ ကြိယာစိတ်ဝိသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ဗဟုစာဟောတိဖြင့် ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းများ၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ပကတူပနိဿယ၌ ပစ္စည်းတရားကား-

၂၈

သီတဂူဆရာတော်

ဗလဝဖြစ်သော ရှေးရှေးသော စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတသိက်
ရွှေပညာသရုပ် အဋ္ဌဝိသပစ္စည်းဖြစ်ထိုက်သော အချို့သော
ပညတ်တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား နောက်နောင်သော စိတ်(၈၉)ခု၊ စေ
တသိက် ရွှေပညာသတည်း။

နာမ်ရုပ်(၂)ပါးက နာမ်ရုပ်(၂)ပါးအား
ကျေးဇူးပြုသော (၉)ပစ္စည်း

အဓိပတိ သဟဇာတ။ပ။ယထာရဟံ နဝဓာ နာမရူပါနိ နာမ
ရူပါနံ ပစ္စယော ဘဝန္တိ ဟူသော ပါဠိဖြင့် နာမ်ရုပ်(၂)ပါးက နာမ်
ရုပ်(၂)ပါးအား ကျေးဇူးပြုသော (၉) ပစ္စည်း၏ သရုပ်ကို ပြတော်
မူ၏။

တတ္ထ ဂရုကတမာရမ္မဏံ ။လ။ ဗုဓိဓော ဟောတိ အဓိပတိ
ပစ္စယော ဟူသော ဝါကျဖြင့် အဓိပတိ(၂)ပါးရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း
ကောင်း၊ ထို(၂)ပါးတို့၏ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို လည်းကောင်း
ပြတော်မူသည်။

ထိုတွင် ကရုကတမာရမ္မဏံ အာရမ္မဏာဓိပတိဝသေနနာမာနံ
ဖြင့် အာရမ္မဏာဓိပတိ၏ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

အမှာ။ ။အာရမ္မဏာဓိပတိ၏ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားသည် အာရမ္မ-
ဏူပ နိဿယ၏ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်နှင့် တူ၏။

သဟဇာတဓိပတိ စတုဗ္ဗိဓောပိ သဟဇာတဝသေန သဟ-
ဇာတနံ နာမရူပါနံ ဟူသော ပါဠိဖြင့် သဟဇာတ၏ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်
တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထိုတွင်-

သဟဇာတဓိပတိ စတုဗ္ဗိဓောပိ ဟူသော ကဏ္ဍားပါဠိဖြင့်
မောဟမုဒ္ဒေ ဟသိတုပ္ပါဒ် ကြည်သော အဓိပတိ တပ်ခိုက် တပ်နေ
သာဓိပတိဇော(၅၂)ခုရှိ သော ဆန္ဒ၊ စိုရိယ၊ ဝိမံသ၊ သာဓိပတိဇော

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

(၅၂)ခုဟု ဆိုအပ်သော အဓိပတိတရားကိုယ်(၄)ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံဖြင့် အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည့်သော သာဓိပတိဇော(၅၂)ခု၊ဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော စေတသိက် ဧကပညာသ၊ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် သဟဇာတာဓိပတိ၌ ပစ္စည်းတရားကား-

အဓိပတိကိစ္စတပ်ခိုက် ဆန္ဒ၊ဝီရိယ၊ဝီမံသ (၃)ပါး၊ (၄)ပါးတို့ တွင် တစ်ပါးပါးတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား-

အဓိပတိပစ္စည်းကိုရခိုက် ရနေ မောဟမုဒ္ဒေ ဟသိတုပ္ပါဒ်ဇော ကြည့်သော စေတသိက် ဧကပညာသ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်တည်း။

စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ အညမညံ သဟဇာတရူပနဉ္စ၊မဟာဘူတာ အညမညံ ဥပါဒါရူပါနဉ္စ၊ပဋိသန္နိက္ခဏေ ဝတ္ထုဝိပါကာ အညမညန္တိစ တိဝိဓော ဟောတိ သဟဇာတပစ္စယောဟူသောပါဌ်ဖြင့် သဟဇာတ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထိုဝါကျကို-

- (၁) စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ အညမညံ သဟဇာတဝသေန၊
- (၂) စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ သဟဇာတံရူပါနံ သဟဇာတ ဝသေန၊
- (၃) မဟာဘူတာ အညမညံ သဟဇာတဝသေန၊
- (၄) မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ သဟဇာတဝသေန၊
- (၅) ပဋိသန္နိက္ခဏေ ဝတ္ထုဝိပါကာ အညမညံ သဟဇာတ ဝသေန။

ဟု ငါးဝါကျခွဲထားပါ။

ထို(၅)ဝါကျတို့တွင်-

(၁) စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ဟူသော ကတ္တားပါဌ်ဖြင့် အချင်း ချင်းအားတပ်သော စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ပစ္စည်း တရားကို ပြတော်မူ၏။

အညမညံ ဟူသော သမ္ပဒါနံပါဌ်ဖြင့် အချင်းချင်းမှ ထောက် အပ်သော စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

သီတဂူဆရာတော်

(၂) စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပါဠိဖြင့် စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ အရူပဝိပါက် (၄)ခု၊ နွေ့ ပဉ္စဝိညာဏ် (၁၀)၊ ရဟန္တာတို့၏ စုံတိုစိတ် ကြည့်သော စိတ် (၇၅)ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

သဟဇာတရူပါနံ ဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဠိဖြင့် နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

(၃) မဟာဘူတာ ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့် အချင်းချင်း အား တပ်သော မဟာဘုတ် (၄)ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

အညံမညံ ဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဠိဖြင့် အချင်းချင်းမှထောက်အပ်သော မဟာဘုတ်(၄)ပါး ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

(၄) မဟာဘူတာဖြင့် ဥပါဒါရုပ်အား တပ်သော မဟာဘုတ် (၄)ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

ဥပါဒါရူပါနံ ဟူသော သမ္ပဒါန် ပါဠိ ဖြင့် မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော ဥပါဒါရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

(၅) ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝတ္ထု ဝိပါကာ ဟူသော ကတ္တားပါဠိ ဖြင့် အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး နှင့် ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်း တရားကို ပြတော်မူ၏။

အညမညံ ဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဠိ ဖြင့်- အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါးနှင့် ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ပံ့ရှားအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ထို့ကြောင့် သဟဇာတ၌ ပစ္စည်းတရားကား...

- (၁) အချင်းချင်းအား တပ်သော စိတ် (၈၉)၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး၊
- (၂) အချင်းချင်းအား တပ်သော မဟာဘုတ် (၄)ပါး၊
- (၃) အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါးနှင့် ဟဒယဝတ္ထု၊
- (၄) စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပစိပါင် (၄)ခု၊ ဓမ္မပဉ္စဝိညာဏ် (၁၀)၊ ရဟန္တာတို့၏ စုံတိသည် ကြံ့ခိုင်အပ်သော စိတ် (၇၅)ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄) ပါး၊
- (၅) ဥပါဒါရုပ်အား တပ်သော မဟာဘုတ် (၄)ပါးတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား...

- (၁) အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော စိတ် (၈၉) ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး၊
- (၂) အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော မဟာဘုတ် (၄)ပါး၊
- (၃) အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါးနှင့် ဟဒယဝတ္ထု၊
- (၄) နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊
- (၅) မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော ဥပါဒါရုပ်တည်း။

စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အညမည် ။လ။ တိပိဓော ဟောတိ အညမညပစ္စယော ဟူသော ပါဠိဖြင့် အညမည၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထိုတွင်...

(၁) စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ ဖြင့် အချင်းချင်းအားတပ်သော စိတ် (၈၉)ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄) ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

အညမည် ဟူသော ဖြင့် အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော စိတ် (၈၉)ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

သီတဂူဆရာတော်

မဟာဘူတာ ဟူသော ကတ္တာပါဝါ၌ဖြင့်...

(၂) အချင်းချင်းအား တပ်သော မဟာဘုတ် (၄)ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

အညမညဟူသော သမ္ပဒါနိပါဝါ၌ဖြင့် အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော မဟာဘုတ် (၄)ပါး ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

(၃) ပဋိသန္ဓိကွဏေ ပတ္ထုဝီပါကာ... မြင့် အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဋ္ဌဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ (၄) ပါးနှင့် ယဒယ ဝတ္ထုပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် အညမည၌...

ပစ္စည်းတရားကား... သဟဇာတ (၁-၂-၃) တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား... သဟဇာတ (၁-၂-၃) ပင်တည်း။

စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ ။လ။ တိဝိဓော ဟောတိ ဟူသော ဝါကျဖြင့်...

နိဿယ ပစ္စည်း (၂) မျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊

ထို (၂) မျိုးတို့၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့ကို လည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။

ထိုတွင်...

စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ ဥပါဒါရူပါနဉ္စ ဟူသော ပါဝါ၌ဖြင့် သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တို့ကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် သဟဇာတ နိဿယ၌...

ပစ္စည်းတရားကား... သဟဇာတ (၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅) တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား... သဟဇာတ (၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅) တည်း။

ဆဝတ္ထုနိ သတ္တန္တံ ဝိညာဏ ဓာ တူနံ ဟူသောပါဝါ၌ဖြင့်...

ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တို့ကို ပြတော်မူ၏။

ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား ဝတ္ထု ပုရေဇာတ နှင့်တူ၏။

ကဗဠိကာရော အာဟာရော ဣမဿ ကာယဿ အရူပိနော အာဟာရ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနန္တိ စ ဗုဝိဓော ဟောတိ အာဟာရပစ္စယော ဟူသောဝါကျဖြင့်...

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အာဟာရပစ္စည်း(၂)မျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊
ယင်းနှစ်မျိုးတို့၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တို့ကိုလည်းကောင်းပြတော်
မူသည်။

ထိုတွင်....

ကဗဠိကာရော အာဟာရော ဣမဿ ကာတဿ ဟူသော
ပါဠိဖြင့် ရုပ်အာဟာရ ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ကို ပြတော်မူသည်။
ကဗဠိကာရော အာဟာရော ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့်....

အဗ္ဗတ္တသန္တာန်၌ရှိသော စကုသမုဋ္ဌာနိက ဩဇာ၊ ဗဟိစ္စသန္တာန်
၌ရှိသော ဥတုဇဩဇာ ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူသည်။

ဣမဿ ကာယဿ ဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဠိဖြင့်....

ကလာပ်တူ ဩဇာကြဉ်သော ကလာပ်တူကလာပ်ပြားဖြစ် သော
စတုမုဋ္ဌာနိကရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ရူပအာဟာရ၌....

ပစ္စည်းတရားကား....စတုသမုဋ္ဌာနိက ဩဇာတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား....ကလာပ်တူ ဩဇာကြဉ်သော ကလာပ်
တူ၊ ကလာပ်ပြားဖြစ်သော စကုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်တည်း။

အရူပိနော အာဟာရာ ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့်....

ဖဿ စေတနာ ဝိညာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော နာမ်အာဟာရတရား
ကိုယ်သုံးပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ ဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဠိဖြင့်....

စိတ် (၈၉) ခု၊ စေတသိက် ဧဝပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် နှာမ်အာဟာရ၌....

ပစ္စည်းတရားကား ဖဿ စေတနာ ဝိညာဏ်တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား စိတ် (၈၉)ခု၊ စေတသိက် ဧဝပညာသ
စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တည်း။

ပဗ္ဗပဿာဒါ ပဗ္ဗန္တံ ဝိညာဏာနံ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဥပဓိန္ဒရူပါနံ
အရူပိနော ဣန္ဒြိယာ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနန္တိစ တိဝိဓော
ဟောတိ ဣန္ဒြိယပစ္စယော ဟူသောဝါကျဖြင့်....

ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ သဟဇာတတိန္ဒြိယ သုံးမျိုး ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းသုံးမျိုးတို့၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တို့ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူသည်။

ထိုတွင်....

(က) ပဉ္စပဿာဒါ ပဉ္စန္ဒံ ဝိညာဏာနံ ဝါကျဖြင့် ဝတ္ထု ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော် မူ၏။

ထိုဝါကျတွင်လည်း....

ပဉ္စ ပဿာဒါဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့်....

မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတာဘဝင် တစ်ချက်လွန်နှင့် ဥပါဒ်မြိုင် သော စက္ခုဝတ္ထု သောဓဝတ္ထု ။၆၁။ ဖာဒယစက္ခု ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူသည်။

ပဉ္စန္ဒံ ဝိညာဏာနံ ဟူသော သမ္ပဒါနံပါဠိဖြင့်....

ဇေဋ္ဌပဉ္စဝိညာဏ်(၁၀)၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်(၇)ခု၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

(ခ) ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဥပါဒိန္ဒရူပါနံ ဟူသော ဝါကျဖြင့်....

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထိုဝါကျတွင်လည်း....

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့် ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ အား ဖြင့် ရုပ် ဇီဝတိန္ဒြိယ ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

ဥပါဒိန္ဒရူပါနံ ဟူသော သမ္ပဒါနံ ပါဠိဖြင့်....

ရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြိယကြောင့်သော ကလာပ်တူ ကမ္မဇရုပ်(၉)ခု၊ (၅)ခု ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

(ဂ) အရူပိနော ဣန္ဒြိယာ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ ဟူသော ဝါကျဖြင့် သဟဇာတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော် မူ၏။

ထိုဝါကျတွင်လည်း....

အရူပိနောဣန္ဒြိယာ ဟူသော ကတ္တားပါဠိဖြင့်....

ဇီဝိတ စိတ် စေတနာ သဒ္ဓါ စိရိယ သတိ ဧကဂ္ဂတာ ပညာ ဟု ဆိုအပ်သော နာမ်ဣန္ဒြိယတရားကိုယ်(၈)ပါး ပစ္စည်းတရား ထို ပြတော်မူ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဠိဖြင့်....
 စိတ်တစ်ခု ယုတ်(၉၀)၊ စေတသိက် ခွေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ်
 ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားကိုပြတော်မူ၏။
 ထို့ကြောင့် ပုရေဇာတိန္ဒြိယ၌ ပစ္စည်းတရားကား....
 ခွေပညာဝိညာဏ်(၁၀)၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်

(၇)ခုတည်း။

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ၌ ပစ္စည်းတရားကား....
 ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား....
 ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြည့်သော ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ် (၉)ခု၊ (၈)ခု
 တည်း။

သဟဇာတိန္ဒြိယ၌ ပစ္စည်းတရားကား....
 ဇီဝိတ စိတ် စေတနာ သဒ္ဓါ ဝီရိယ သတိ ကေဂ္ဂတာ ပညာ
 တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား....
 စိတ်တစ်ခု ယုတ်(၉၀)၊ စေတသိက် ခွေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ်
 ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တည်း။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ ဝတ္ထု ဝိပါကာနံ ။လ။ ပုရေဇာတ
 ဝသေနေတိစ တိဝိဓော ဟောတိ ဝိပုယုတ္တပစ္စယော
 ဟူသောဝါကျဖြင့်....

ဝိပုယုတ်သည် သဟဇာတ ဝိပုယုတ်၊ ပစ္စာဇာတ ဝိပုယုတ်၊
 ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဝိပုယုတ်အားဖြင့် သုံးမျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို
 လည်းကောင်း၊ ယင်းသုံးမျိုး တို့၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တို့ကို
 လည်းကောင်း ပြတော်မူသည်။

ထိုတွင်....

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ ဝတ္ထု ဝိပါကာနံ၊ စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ
 သဟဇာတရူပါနံ သဟဇာတဝသေနဖြင့်....
 သဟဇာတဝိပုယုတ်၏ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တို့ကို ပြတော်မူသည်။

(၁) ဩက္ကန္တိက္ခဏေ ဝတ္ထု ဟူသေခကတ္တားပါဠိဖြင့်....
 ပစ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာနှင့် အတူ ဥပါဒ်သော
 ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

ဝိပါကာနံ သမ္ပဒါနံပါဌ်ဖြင့်....

ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကိုပြတော်
မူ၏။

(၂) စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာဟူသော ကတ္တားပါဌ်ဖြင့်....

စိတ္တဇရုပ် ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်
သောအခါ အရူပဝိပါက် (၄)ခု၊ ခွေပညာဉာဏ် (၁၀)၊
ရဟန္တာတို့၏ စုတိကြဉ်သော စိတ် (၂၅) ခု၊ စေတသိက်
ခွေပညာသ၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး ပစ္စည်း
တရားကို ပြတော်မူ၏။

သဟဇာတမူပါနံ ဟူသော သမ္ပဒါနံဖြင့်....

နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်
ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တံ၌....

ပစ္စည်းတရားကား သဟဇာတ (၃-၄) တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား သဟဇာတ (၃-၄) တည်း။

ပစ္စဇာတာ စိတ္တ စေတသိကာဓမ္မာ ဟူသော ကတ္တားပါဌ်ဖြင့်....

ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်ခိုက်ဖြစ်နေ အရူပဝိပါက် (၄) ခု
ကြဉ်သော ပထမ ဘဝင်အစရှိသော နောက်နောက်သော
စိတ် (၈၅) ခု၊ စေတသိက် ခွေပညာသ နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်း
တရားကို ပြတော်မူ၏။

ပုရေဇာတလာ ဣမဿ ကာယဿ ဖြင့်....

ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍
ရုပ်၏ငြိသို့ ရောက်သော ဧကဇကာယ ခွိဇကာယ တိဇကာယ
စတုဇကာယ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ပစ္စာဇာတဝိပ္ပယုတ္တံ၌....

ပစ္စည်းတရားကား ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်
(၄)ခု ကြဉ်သော ပထမဘဝင် အစရှိသော နောက်နောက်၌
ဖြစ်သော စိတ် (၈၅)ခု၊ စေတသိက် ခွေပညာသ တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား....

ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌာသို့ ရောက်သော ဧကဇကာယ ဒွိဇကာယ တိဇကာယ စတုဇကာယတည်း။

သဟဇာတံ ပုရေဇာတံ၊ ပစ္စာဇာကဉ္စ သဗ္ဗထာ။

ကဗဠိကာရော အာဟာရော၊ ရူပဇီဝိတစ်စွယန္တိ။

ပဉ္စဝိဓော ဟောတိ၊ အတ္ထိပစ္စယော အဝိဂတဂစ္စယောစ။

ဟူသောပါဠိဖြင့်....

အတ္ထိပစ္စည်းသည် သဟဇာတတ္ထိ၊ ပုရေဇာတတ္ထိ၊ ပစ္စာဇာတတ္ထိ၊ ရူပအာဟာရတ္ထိ၊ ရူပဇီဝိတံန္ဒြိယတ္ထိ အားဖြင့် အတ္ထိဝါးမျိုး ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူသည်။

အာရမ္မဏုပ္ပနိဿယ ကမ္မတ္ထိပစ္စယေသုခ သဗ္ဗေပိ ပစ္စယသမော-
ဇာန် ဝတ္တန္တိ။

ဟူသောပါဠိဖြင့်....

အလုံးစုံသော (၂၄) ပစ္စည်းတို့သည် အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၊ ကမ္မပစ္စည်း၊ အတ္ထိပစ္စည်း ဤ (၄)ပစ္စည်း တို့သည် ပေါင်းသည်၏အဖြစ်ကို မြတော်မူသည်။

ပစ္စည်း (၄) မျိုး၌ ပေါင်းပုံကား....

(၁) အာရုံ၏အဖြစ်သို့ မရောက်သော ပစ္စည်းမည်သည် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် အလုံးစုံသော ပစ္စည်းတို့သည် အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၌ ပေါင်းအပ်ကုန်၏။

(၂) ဥပနိဿယ အဖြစ်သို့ မရောက်သော တစ်စုံတစ်ခုသော ပစ္စည်း မည်သည် မရှိ၊ ထို့ကြောင့်အလုံးစုံသော ပစ္စည်း တို့သည် ဥပနိဿယပစ္စည်း၌ ပေါင်းအပ်ကုန်၏။

(၃) သင်္ခါရလောကဟု ဆိုအပ်သော အကျိုးတရား၌ ကုသိုလ် ကံ၊ အကုသိုလ်ကံဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းတရားကို တင်စား၍ ခေတုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အလုံး စုံသော ပစ္စည်းတို့သည် ကမ္မပစ္စည်း၌ ပေါင်းအပ် ကုန်၏။

(၄) အလုံးစုံသော ပစ္စည်းတို့သည် လောကသမ္မုတိ ပရမတ္ထ
၏ အစွမ်းအားဖြင့် ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အတ္တိ
ပစ္စည်း၌ ပေါင်းအပ်ကုန်၏။

ဇီကာကျော်-၂၅၂ ၌....

နဟိသော ကောစိ ပစ္စဒယာ အတ္တိ၊ ယော စိတ္တစေတသိကာနံ
အာရမ္မဏာဘာဝံ နဂစ္ဆေယျ။ သကသက ပစ္စယုပ္ပန္နဿ
ဥပနိဿယဘာဝံ န ဂစ္ဆတိ။ ကမ္မ ဟေတုကတ္တာစ လောက
မဝတ္တိယာ ဖလဟေတူ ပဓာနဝသေန သဗ္ဗေပိ ကမ္မသဘာဝံ
နာတိဝတ္တန္တိ။ တေစပရမတ္ထတော လောကသမ္မုတိ ဝသေနစ
ဝိဇ္ဇာမာန ယေဝါယံ သဗ္ဗေပိ စတုသု သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ။

ယော ပစ္စယော၊ သည်။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏံ
ဘာဝံ၊ သို့။ နဂစ္ဆေယျ၊ မရောက်ရာ။ ကောစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။
ဘောပစ္စယော၊ သည်။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊
ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗေပစ္စယာ၊ တို့သည်။ အာရမ္မဏပစ္စယော၊ ၌။
သမောဓာနံ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

ယောပစ္စယော၊ သည်။ သကသကပစ္စယုပ္ပန္နဿ၊ မိမိ၊ မိမိ ဟု
ဆိုအပ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏။ ဥပနိဿယဘာဝံ၊ မှီရာ၏အဖြစ်သို့။
နဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်။ ကောစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ သောပစ္စယော၊ သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဥပနိဿယ
ပစ္စယော၊ ၌။ သမောဓာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

လောကပဝတ္တိယာ၊ သင်္ခါရလောက၏ဖြစ်ခြင်း၏။ ဖလဟေတူ-
ပစာရဝသေန၊ ဖလပစာရ ဟေတူပစာရ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကမ္မဟေတု
ကတ္တာစ၊ ကံလျှင်အကြောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗေပိ
ဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့သည်လည်း။ ကမ္မသဘာဝံ၊ ကံဟူသော
သဘောကို။ နာတိဝတ္တန္တိ၊ မလွန်နိုင်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မ
ပစ္စယော၊ ၌။ သမောဓာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

တေစဓမ္မာ၊ တို့သည်လည်း။ ပရမတ္ထတောစ၊ အားဖြင့်လည်း
ကောင်း။ လောကသမ္မုတိဝသေနစ၊ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိဇ္ဇာ
မာနမေဝ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု- ပစ္စယေ ဗု၊ ဤပစ္စည်းတို့၌။ သမောဓောနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

ပဋ္ဌာန-၄၊ ၄၆၃ ၌ကား....

သဗ္ဗေပိဟိ-ဣမေ စတုပိသတိပစ္စယာ အဋ္ဌသု ပစ္စယေသု သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ ကတရေသု အဋ္ဌသု အာရမ္မဏေ သဟဇာတေ ဥပနိဿယေ ပုရေဇာတေ ပစ္စာဇာတေ ကမ္မေ အာဟာရေ ဣန္ဒြိယေတိ။

ရှေးဆရာကြီးများ၏နည်း ပစ္စည်းကြီး (၈) မျိုး၌ ဆွင်းယူပုံ

အဓာ။ ဤနည်းသည် သဘာဝပစ္စည်းတပ်ရာ၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်း ပြိုင်ရာ၌လည်းကောင်း၊ သဋ္ဌနာထုတ်ရာစသည်၌လည်းကောင်း အလွန် ကျေးဇူးများသည်ဖြစ်၍ အလေးဂရုပြု၍ သင်ယူမှတ် သားကြကုန်ရာ၏။

ဂေါစရံ သဟဇံဥပ၊ ဝတ္ထုပုရေဇပစ္စိမံ။
နာနာက္ခဏံ၊ ရူပါဟာရံ၊ ရူပဇီဝိတမဋ္ဌဓာ။

ဂေါစရံ၊ အာရမ္မဏမျိုး(၈) ပါးလည်းကောင်း။ သဟဇံ၊ သဟ ဇာတမျိုး တစ်ဆယ့်ငါးပါးလည်းကောင်း။ ဥပံ၊ အနန္တရပကတူ ဟူသော ဥပနိဿယမျိုး ခုနစ်ပါးလည်းကောင်း။ ဝတ္ထုပုရေဇံ၊ ဝတ္ထု ပုရေဇာတမျိုးခြောက်ပါးလည်းကောင်း။ ပစ္စိမံ၊ ပစ္စာဇာတမျိုးလေးပါး လည်းကောင်း။ နာနာက္ခဏံ၊ နာနာက္ခဏိကမျိုး တစ်ပါးလည်းကောင်း။ ရူပါဟာရံ၊ ရုပ်အာဟာရမျိုး သုံးပါးလည်းကောင်း။ ရူပဇီဝိတံ၊ ရူပဇီဝိဘိန္ဒိယမျိုး သုံးပါးလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယဇာတံ၊ ဇာတ်သဘောတူပစ္စည်းမျိုးသည်။ အဋ္ဌဓာ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

မှတ်ချက်။ သင်္ဂဟပါဠိကြည့်၍ ရေတွက်လျှင်လည်း ဇာတ်သဘောတူ ပစ္စည်း (၈) မျိုး ရနိုင်၏။

ဤ၌ ထိုပစ္စည်း (၈)မျိုး အားလျော်စွာ ၂ ချက်စုကို စုစည်းပြပေအံ့။

သဟဇာတမျိုး (၁၅)

သဟဇာတကြီး (၄)

သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ တို့၌ ပစ္စည်းတရားကား....

- (၁) အချင်းချင်းအားတပ်သော စိတ် (၈၉)ခု၊ စေတသိက် ဧဝပညာသ ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄) ပါး၊
- (၂) အချင်းချင်းအားတပ်သော မဟာဘုတ် (၄) ပါး၊
- (၃) အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄) ပါးနှင့် ဟဇယဝတ္ထု၊
- (၄) စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပစီပိက် (၄)ခု၊ ဧဝပဉ္စဝိညာဏ် (၁၀)၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်ကြည့်သော စိတ် (၇၅)ခု၊ ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄) ပါး။
- (၅) ဥပါဒါရုပ်အား တပ်သော မဟာဘုတ် (၄)ပါးတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား....

- (၁) အချင်းချင်းမှထောက်အပ်သောစိတ်(၈၉)ခု၊စေတသိက် ဧဝပညာသ ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး၊
- (၂) အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော မဟာဘုတ်(၄)ပါး။
- (၃) အချင်းချင်းမှထောက်အပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါးနှင့် ဟဇယဝတ္ထု၊
- (၄) နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊
- (၅) မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော ဥပါဒါရုပ်တည်း။

သဟဇာတလတ် (၄)

အညမည၌ ပစ္စည်းတရားကား သဟဇာတ ၁၊ ၂၊ ၃ ပစ္စည်း တရားတို့ပင်တည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား သဟဇာတ ၁၊ ၂၊ ၃ ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့ ပင်တည်း။

ဝိပါက၌ ပစ္စည်းတရားကား....

- (၁) အချင်းချင်းအားတပ်သော ဝိပါကစိတ် ဆတ္တိံသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး၊
- (၂) ဝိပါကစိတ္တဇရုပ် ဝိပါက ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ပစ္စဝေါကာရသို့၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက (၄)ခု၊ ဧဒ္ဓိပစ္စဝိညာဏ် (၁၀)၊ ရဟန္တာ တို့၏ စုတိကြည့်သော ဝိပါကစိတ် ဗာဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး၊
- (၃) ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ပစ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါးတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား....

- (၁) အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော ဝိပါကစိတ် ဆတ္တိံသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး၊
- (၂) ဝိပါက နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊
- (၃) ပစ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော ဟဒယဝတ္ထုတည်း။

သမ္ပယုတ္တ၌ ပစ္စည်းတရားကား သဟဇာတ (၁) ပစ္စည်းတရားတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား သဟဇာတ ၁ ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့ မေတည်း။

ဝိပ္ပယုတ္တ၌ ပစ္စည်းတရားကား သဟဇာတ ၃-၄ ပစ္စည်းတို့ ပင်တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား သဟဇာတ ၃-၄ ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့ မင်တည်း။

သဟဇာတငယ်(၇)

ဟေတု၌ ပစ္စည်း တရားကား လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟ ကြံ့သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တည်း။

အဓိပတိ၌ ပစ္စည်းတရားကား အဓိပတိတပ်ခိုက် ဆန္ဒ ဝီရိယ စိတ် ဝိမံသ(၃)ပါး၊ (၄)ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား အဓိပတိပစ္စည်းကိုရခိုက် ရနေ မောဟ-မူဒ္ဓေ ဟသိတုပ္ပါဒ် ကြံ့သော သာဓိပတိဇော ၅၂ ခု၊ အဓိပတိ တရားကိုယ် ဝိစိကိစ္ဆာကြံ့သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်တည်း။

ကမ္မ၌ ပစ္စည်းတရားကား စေတနာတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား စိတ် (၈၉) ခု၊ စေတနာကြံ့သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တည်း။

အာဟာရ၌ ပစ္စည်းတရားကား ဖဿ စေတနာ ဝိညာဏ် တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တည်း။

ဣန္ဒြိယ၌ ပစ္စည်းတရားကား ဇီဝိတ စိတ် ဝေဒနာ သဒ္ဓါ ဝီရိယ သတိ ကေဂ္ဂတာ ပညာတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ ရုပ်တည်း။

ဈာန ၌ ပစ္စည်းတရားကား ဝိတက် ဝိစာရ ပီတိ ဝေဒနာ ကေဂ္ဂတာ တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် (၁၀) ကြံ့သော စိတ် (၇၉) ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ ရုပ်တည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

မဂ္ဂ ဌံ ပစ္စည်း တရားကား ပညာ ဝိတက် သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝ ဝီရိယ သတိ ကေဂ္ဂတာ ဒိဋ္ဌိ တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတို စေတသိက် ဓွေပညာသ၊ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တည်း။

သထဓာတ ချိုး မြီး၏။

အာရမ္မဏ ၈-မျိုး

အာရမ္မဏ ဌံ ပစ္စည်းတရားကား အာရုံ(၆)မီးတည်း(ဝါ) ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ် ဖြစ်သော စိတ် (၈၉)ခု၊ စေတသိက် ဓွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ ကာလဝိမုတ် ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ပညတ် တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတသိက် ဓွေပညာသ တည်း။

အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏပနိဿယ တို့၌ ပစ္စည်းတရား ကား အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ် ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော နိဗ္ဗန္တရုပ် အဋ္ဌာရသ၊ ဒေါသမူဇ္ဈေ၊ မောဟမူဇ္ဈေ ဒုက္ခသဟ ဂုတ် ကာယဝိညာဏ် ကြည့်သော စိတ် (၈၄)ခု၊ ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည့်သော စေတသိက် တတ္ထစက္ကာလီသ ကာလဝိမုတ် ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော လောဘမူ စိတ်(၈)ခု၊ မဟာကုသိုလ်စိတ်(၈)ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏ သမ္ပယုတ် စိတ်(၄)ခု၊ လောကုတ္တရာ စိတ် (၈)ခု၊ ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ အပ္ပမညာ ကြည့်သော စေတသိက် ပဉ္စစက္ကာ လီသတည်း။

ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ (၆)

ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ နိဿယ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဝိပွယုတ္တ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိ၊

ဝတ္ထုရမ္မဏ ပုရေဇာတ အဝိဂတတို့၌ ပစ္စည်းတရားကား မရဏာ သန္ဓေခါ စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ ရေသည်ရှိသော်(၁၇)ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ ဝတ္ထုရမ္မဏ ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ မနောဋ္ဌါရာဝဇ္ဇန်း ကာမဇော တစ်ခု ယုတ်(၃၀)၊ ထင်ရှ် ကောဒသ အဘိညာဏ်ဒွေ၊ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝီရိတိ အပ္ပမညာ ကြည့်သော စေတသိက် စတုစက္ကာလီသတည်း။

အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ-၄

အာရမ္မဏပုရေဇာတ၊ အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိ၊ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အဝိဂတတို့၌ ပစ္စည်းတရားကား ပစ္စယုပ္ပန် နိဗ္ဗန္ဒရုပ် အဋ္ဌာရသတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ပစ္စည်းတို့ကို ရခိုက် ရနေ ကာမစိတ် စတုပညာသ အဘိညာဏ်ဒွေ အပ္ပမညာ ကြည့်သော စေတသိက် ဒွေပညာသတည်း။

အနန္တရချိုး ၇-စွဉ်း

အနန္တရ သမနန္တရ အနန္တရပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတ တို့၌ ပစ္စည်း တရားကား ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်ကြည့်သော ရှေးရှေးသောစိတ် (၈၉) ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်နှင့်တကွ နောက် နောက်သော စိတ် (၈၉) ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတည်း။

အာသေဝန၌ ပစ္စည်းတရားကား အဆုံးဇောကြည့်သော ရှေး ရှေးသော လောကီဇော သက္ကစက္ကာလီသ စေတသိက် ဒွေပညာသ တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား ပထမဇော ဖိုလ်ဇောကြည့်သော နောက် နောက်၌ ဖြစ်သောဇော ကေပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတည်း။

အနန္တရ ကမ္မ၌ ပစ္စည်းတရားကား မဂ် (၄)ခု၌ရှိသော စေတနာ တည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား မဂ္ဂါနန္ဒရဇိုလ် (၄)ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သတည်း။

ဝတ္ထုချိုး ၆-ဝစ္စည်း

ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ အဝိဂတတို့၌ ပစ္စည်းတရားကား ပဝတ္ထိအခါ ဆဝတ္ထုတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် (၄) ခု ကြည့်သော စိတ် (၈၅)ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတည်း။

ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ၌ ပစ္စည်းတရားကား ရှေးဦးအစ အတိတဘဝနှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော မဇ္ဈိမာယုက စက္ခုဝတ္ထု ။လ။ ကာယဝတ္ထုတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် ၁၀၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၇ ခုတည်း။

ဝဇ္ဇာနာထချိုး ၄-ဝစ္စည်း

ပစ္စာဇာတ ပစ္စာဇာတ္တဝိပုယုတ္တ၊ ပစ္စာဇာတ အဝိဂတတို့၌ ပစ္စည်းတရားကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် ၄ ခု ကြည့်သော ပထမဘဝင် အစရှိသော နောက်နောက်သော စိတ် ၈၅ ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌိသို့ရောက်သော ဧကေကာယ၊ ဒွိဇကောယ တိဇကောယ စတုဇကောယတည်း။

နာနာက္ခဏိက ကစ္စုချိုး-၆

နာနာက္ခဏိက ကမ္မ၌ ပစ္စည်းတရားကား အတိတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ ၂၁၊ အကုသိုလ်ကံ ၁၂ တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံ သ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္ထိကမ္မဇရုပ်တည်း။

၄၆

သီတဂူဆရာတော်

နာနာက္ခဏိက ကမ္မဗျိုး

အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတတို့၌ ပစ္စည်းတရားကား မဂ်
လေးခု၌ရှိသော စေတနာတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ် ၄ ခု၊ စေတသိက်
တေတ္ထိ သတည်း။

နာနာက္ခဏိက ကမ္မဗျိုး ဥပနိဿယ၌ ပစ္စည်းတရားကား
အတိတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ ၂၁၊ အကုသိုလ်ကံ ၁၂ တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား ဝိပါက်စိတ် ဆတ္ထိ သ စေတသိက်
အဋ္ဌတိ သ နာမက္ခန္ဓာတည်း။

ရူပအာဟာရဗျိုး ၃-စဉ်း

ရူပအာဟာရ ရူပအာဟာရတ္ထိ ရူပအာဟာရ အဝိဂတတို့၌
ပစ္စည်းတရားကား စတုသမုဋ္ဌာနိကဩဇာတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား....ကလာပ်တူ ဩဇာကြဉ်သော ကလာပ်
တူ ကလာပ်ပြား ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်တည်း။

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဗျိုး-၃

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ အဝိဂတ တို့၌....

ပစ္စည်းတရားကား ရုပ်-ဇီဝိတိန္ဒြိယတည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယ ကြဉ်သော ကလာပ်တူ
ကမ္မဇရုပ် ၉-ခု၊ ၈-ခု တည်း။

ပကတူပနိဿယ၌ ပစ္စည်းတရားကား....

ဗလဝ ဖြစ်သော စိတ် ၈၉-ခု၊ စေတသိက် ဧဒ္ဒပညာသ၊ ရုပ်
အဋ္ဌဝိသပစ္စည်း ဖြစ်ထိုက်သော အချို့သော ပညတ်တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်တရားကား စိတ် ၈၉ခု၊ စေတသိက်ဧဒ္ဒပညာသတည်း။

(အမျိုး ၈-ပါး ပြီး၏။)

ပဏိဏ္ဍက-ကထာ

ဣတိ တေကာလိကာ ဓမ္မာ၊ ကာလမုတ္တာစ သမ္ဘဝါ။
အဗ္ဗတ္တဋ္ဌ ဗဟိဒ္ဓါစ၊ သင်္ခတာ သင်္ခတ တထာ။
ပညတ္တိနာမရူပါနံ၊ ဝသေန တိဝိဓော ဌိတာ။
ပစ္စယာနာမပဋ္ဌာနေ၊ စတုဝိသတိ သဗ္ဗထာ။ ။

ဣတိဝေ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင်ကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
နည်းဖြင့်။ သမ္ဘဝါယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည် အားလျော်သဖြင့်။
တေကာလိကာစ၊ ကာလသုံးပါးရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာလ-
မုတ္တာစ၊ ကာလသုံးပါးမှ လွတ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အဗ္ဗတ္တဋ္ဌ၊
အဗ္ဗတ္တသန္တာန်၌လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟိဒ္ဓါစ၊ ကုန်သော။ တထာ၊
ဒိဿကမှတစ်ပါး သုဒ္ဓကိုဆိုဦးအံ့။ သင်္ခတာစ၊ ပစ္စယုပွန်လည်းဖြစ်ကုန်
သော။ အသင်္ခတာစ၊ ပစ္စည်းလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
ပညတ္တိနာမရူပါနံ၊ ပညတ် နာမ် ရုပ် တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
တိဝိဓော၊ သုံးပါးအပြားဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။ သဗ္ဗထာ-သဗ္ဗသို့၊
အလုံးစုံ ၂၄ ပါးသော။ ပဋ္ဌာနေ၊ အနန္တနယဖြစ်သော သမန္တပဋ္ဌာန်း
ကျမ်းကြီး၌။ စတုဝိသတိ၊ ၂၄ ပါးသော အရေအတွက်ရှိကုန်သော။
ပစ္စယာနာမ၊ ပစ္စည်းတို့ မည်ကုန်သည်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။

ကာလ ကာလဝိမုတ္တိ အဗ္ဗတ္တ ဗဟိဒ္ဓ သင်္ခတ အသင်္ခတ
စသော တရားတို့သည် ပညတ် နာမ် ရုပ် တို့၏ အစွမ်းအား
ဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိကုန်၏။ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ၂၄ ပါးသော ပစ္စည်းတို့ တည်ကုန်၏ ဟု အရှင်
အနုရုဒ္ဓါ ဖွင့်ဆိုပြပေသည်။

ပဋ္ဌာန-ဋ္ဌ ၃၅၂ ၌လည်း....

ဣမေသု ပန စတုဝိသတိယာ ပစ္စယေသု အသုဓမ္မာဟတ္ထံ
ဓမ္မတော ကာလတော စ၊ နာနာပကာရံ ဘေဒတော။
ပစ္စယုပုန္နတော ဓေဝ၊ ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။

ဟု ၂၄ ပါးသော ပစ္စည်းတို့၌ မတွေ့ဝေစိမ့်သောငှာ ဓမ္မအားဖြင့်
လည်းကောင်း၊ ကာလအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အထူးထူး အပြား

ပြား အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ဓမ္မအားဖြင့် လည်းကောင်း အဆုံးအဖြတ်ကို သိအပ်၏ ဟု ဖွင့်ပြတော်မူပေသည်။

ဤ၌ ဓမ္မတောအရ....

ဟေတု သဟဇာတာဓိပတိ အနန္တရ သမနန္တရ အနန္တရပ-
နိဿယ ပစ္စာဇာတ အာသေဝန ကမ္မ ဝိပါက နာမ်
အာဟာရ သဟဇာတိန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ ပစ္စာဇာတ
ဝိပွယုတ္တ ပစ္စာတတ္ထိ နတ္ထိ ဝိဂတ ပစ္စာဇာတ အဝိဂတ ဤ
၁၉ ပါးသော ပစ္စည်းတို့သည် နာမ်တရားဖြစ်သော ပစ္စည်း
တို့ မည်ကုန်၏။ အာရမ္မဏာဓိပတိ သဟဇာတ အညမည
သဟဇာတနိဿယ အာရမ္မဏူပ နိဿယ သဟဇာတဝိပွယုတ္တ
သဟဇာတတ္ထိ သဟဇာအဝိဂတ ဤ ၈-ပါးသော ပစ္စည်း
တို့သည် နာမ် ရုပ် ၂-ပါးဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့ မည်ကုန်၏။

အာရမ္မဏ ပကတုပနိဿယ ဤ ၂ ပါးသော ပစ္စည်းတို့သည်
ပညတ် နာမ်ရုပ် ဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့ မည်ကုန် ၏။

ကာလအားဖြင့်....

ပစ္စုပ္ပန်ာစ ဟောန္တေတ္ထ၊ ပစ္စယာ ဒဿ ပဉ္စစ။
အတိတေဝေ ပဉ္စေကော၊ တေကာလေ ဧဝံနိဿိတေ။
တတော တိကာလိကာစေဝ၊ ဝိမုတ္တာစာပိ ကာလတော။

ဟူသော ပဋ္ဌာန၊ ၄- ၃၅၃ အရ....

ပစ္စုပ္ပန်ကာလ....

သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ အညမည ဝိဇာက
သမ္ပယုတ္တ ဝိပွယုတ္တ ဟေတု အာဟာရ ကုန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ
ပုရေဇာတ ပစ္စာဇာတ ဤ ၁၅ မစ္စည်း တို့သည် ပစ္စုပ္ပန်
ကာလ၌ ဖြစ်ကုန်၏။

အတိတ်ကာလ....

အနန္တရ သမနန္တရ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတ ဤဝါးပစ္စည်း
တို့သည် အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်ကုန်၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပစ္စုပ္ပန်အတိတ်....

ကမ္မပစ္စည်းသည် ပစ္စုပ္ပန် အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်၏။

တေကာလိက....

အာရမ္မဏ အဓိပတိ ဥပနိဿယ ဤ သုံးပစ္စည်း တို့သည် ကာလသုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်၏။

ကာလဝိမုတ်....

ထို သုံးပါးတို့သည်ပင် ပညတ်နှင့်အတူ နိဗ္ဗာန်ကို ပေါင်း၍ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကာလဝိမုတ် မည်၏။

နာနာပကာရအရ အဋ္ဌကထာ ၆ စုဏ္ဍိယ ကို ချုံး၍ ဖွဲ့ဆို ထားသော ပရမတ္ထသရူပ ဇောဒိနိစ္ဆယ၊ ဥဂဂ လာ သင်္ဂဟဂါထာ နာနပ္ပကာရာတိ....

ကေနေကာစ နေကေကာ၊ ကေပစ္စယ နေကတော။
သဘာဂါ သဘာဂါယုဂါ၊ ဇနကာသဗ္ဗဌာနိကာ။
နာမံ နာမဿ ဣစ္စာဒိ၊ ဝိကပ္ပါ ဘ-အာဒိတော။
ဣစ္စဝံ ဒသဓာ ညေယော၊ နာနပ္ပကာရနိစ္စယျော။

နာနပ္ပကာရာတိ....

ထူးလည်ထွေပြား များသော အဆုံးအဖြတ်ဟူသည်ကား....

- ၁။ ကော်နေကာစ ....လောဘစသော တရားတစ်ခု၏ ဟေတု အာရမ္မဏစသော ပစ္စည်း အများအပြား ဖြစ်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း။
- ၂။ နေကေကာ ....ဟိတ်ခြောက်ပါးစသော တရားအများ၏ ဟေတုစသော တစ်ပစ္စည်း ဖြစ်သော အားဖြင့် လည်းကောင်း။
- ၃။ ကေပစ္စယနေကတော ....ဟိတ်ခြောက်ပါးစသော ပစ္စည်းတစ်ခု၏ ဟေတုသတ္တိစသော မိမိသဘောကို မစွန့်မူ၍ အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ စသော ပစ္စည်းအများဖြစ်သော အားဖြင့် လည်းကောင်း။

၅၀

သီတဂူ ဆရာတော်

၄။ သဘာဝါ

...သဘောတူ ပစ္စည်း အားဖြင့် လည်းကောင်း။

၅။ အသဘာဝါ

...ပုရေဇာတနှင့် ပစ္စာဇာတ၊ သမ္ပယုတ္တနှင့် ဝိပယုတ္တ၊ အတ္ထိနှင့် နတ္ထိ၊ ဝိဂတနှင့် အဝိဂတဟူသော ပစ္စယဝိဘာဂအားဖြင့် လည်းကောင်း။

၆။ ယုဂါ

...အစုံအားဖြင့် လည်းကောင်း။

၇။ ဇနကာ

...ဇနက ဥပတ္တမ္ဘက ဇနကောပတ္တမ္ဘက အားဖြင့် လည်းကောင်း။

၈။ သဗ္ဗဋ္ဌာနိကာ

...သဗ္ဗဋ္ဌာနိက အသဗ္ဗဋ္ဌာနိက အားဖြင့် လည်းကောင်း။

၉။ နာမံ

...နာမံသည်။ နာမဿ၊ နာမံ ချင်းချင်း အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြု၏။ ဣစ္စာ ဒိဝိကပ္ပာ၊ ဤသို့ စသည် ခြောက်မည် ဝေဖန် အထူးကြံသော အားဖြင့် လည်းကောင်း။

၁၀။ ဘဝအာဒိကော

...ကေဝေါကာရ စတုဂေါကာရ ပံဉ္စဂေါကာရ ဘဝ စသော အားဖြင့် လည်းကောင်း။
ဝါ-ကာမရူပ၊ အရူပ လောကုတ္တရာ ဘူမိဝိမုတ် စသော အားဖြင့် လည်းကောင်း။
ဣစ္စေဝံ၊ ဤသို့။ ဒသဝေါ၊ ဆယ်ပါး အပြားဖြင့်။ နာနပ္ပကာရ နိစ္ဆယော၊ တူးလှည် ထွေပြား များသော အဆုံး အဖြတ်ကို။ ဥေယျော၊ သိအပ်၏။

အမှတ်။ ။ဘဝအာဒိကော၌ အခုဒိ သဒ္ဓါဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝိပေါက် ကြိယာ ရုပ် နိဗ္ဗာန် ပညတ်ဟူသော ဇာတိဘေဒ (၇)ပါး။
ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ။လ။ဓမ္မာရုံ ဟူသော ကောဋ္ဌာသဘေဒ (၆)ပါး တို့ကို ယူပါ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ထို(၁၀)ပါးတို့တွင်....

၁။ ကေဓမ္မ အနေက ဓမ္မ ခွဲသော်....ဟေတု ပစ္စည်း၌ အမောဟု သည် တရားတစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်၍ ကေဓမ္မ မည်၏။

ယင်း အမောဟသည် ဟေတုစသော(ကမ္မ အာဟာရ ပုရေ ဇာတ ဈာန်)ကြည့်သော ၂၀-သော ပစ္စည်း၌ ဖြစ်ရကား အနေက ပစ္စည်း မည်၏။

ထို့ကြောင့် ဟေတုစသော ၂၀ သောပစ္စည်းကို ကေဓမ္မ အနေက ပစ္စယဟု ဆိုအပ်၏။

အဓာ။ ။လောဘ ဓေါသ စသည် တို့ကိုလည်း ဤနည်းကို မိုး၍ ခွဲကြလေ။

၂။ အနေကဓမ္မ ကေပစ္စယ ခွဲသော်....

ကမ္မကြည့်သော ဟေတုစသော ၂၃ ပစ္စည်းသည် လောဘ စသော ဟိတ် ၆ ပါးဖြစ်၍ တရားများရကား အနေကဓမ္မ မည်၏။

ထို ဟိတ် ၆-ပါးသည် ဟေတုပစ္စည်းတစ်ခုသာဖြစ်၍ ကေပစ္စယ မည်၏။

ထို့ကြောင့် ဟေတုစသော ၂၃ ပါးသောပစ္စည်းကို အနေက ဓမ္မ ကေပစ္စယဟု ဆိုအပ်၏။

၃။ ကေပစ္စယ အနေကပစ္စယ ခွဲသော်....

အမောဟ ဟု ဆိုအပ်သော ဟေတုပစ္စည်းတရား တစ်ခုသည် မိမိ၏ ဟေတုသတ္တိကို မစွန့်မူ၍ဖြစ်ရကား ကေပစ္စယ မည်၏။

ယင်း အမောဟသည် အဓိပတိ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဣ သဟဇာတ တစ်မျိုး (၁၁)ပစ္စယ သတ္တိဟိုဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်ရကား အနေကပစ္စယ မည်၏။

ထို့ကြောင့် ဟေတု စသော ၁၂ ပါးသော ပစ္စည်းတို့ကို ကေ ပစ္စယ အနေကပစ္စယ ဟု ဆိုအပ်၏။

၄။ သဘာဂ အားဖြင့် ခွဲသော်....

ပစ္စည်း ၈ မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးတစ်မျိုး၌ ပါဝင်သော ပစ္စည်း တို့သည်ပင် ယထာရဟ သဘာဂ ပစ္စည်းမည်၏။

ထို့ကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းသည် သဟဇာတမျိုးတွင် ပါဝင် သော အဓိပတိ စသော ၁၁ ပစ္စယနှင့် သဘာဂ မည်၏။

သီတဂူဆရာတော်

၅။ ဝိသဘာဂ အားဖြင့် ခွဲသော်....

- (က) ပုရေဇာတနှင့် ပစ္စာဇာတ သည် ရှေ့နှင့်နောက်ဖြစ်၍ ဝိသဘာဂ မည်၏။
- (ခ) သမ္ပယုတ္တနှင့် ဝိပုယုတ္တသည် ယှဉ်, မယှဉ်ဖြစ်၍ ဝိသဘာဂ မည်၏။
- (ဂ) အတ္တိနှင့် နတ္တိသည် ရို, မရို ဖြစ်၍ ဝိသဘာဂမည်၏။
- (ဃ) ဝိဂတနှင့် အဝိဂတသည် ကင်းသည်, မကင်းသည် ဖြစ်၍ ဝိသဘာဂ မည်၏။

၆။ ယုဂဋ္ဌအား ခွဲသော်....

အနန္တရနှင့် သမနန္တရ အနက်တူ	တစ်စုံ
နိဿယနှင့် ဥပနိဿယသည် သဒ္ဓါတူ	တစ်စုံ
ပုရေဇာတနှင့် ပစ္စာဇာတသည် ကာလဆန်ကျင်ဘက်	တစ်စုံ
ကမ္မနှင့် ဝိပါကသည် အကြောင်းအကျိုး	တစ်စုံ
သမ္ပယုတ္တနှင့် ဝိပုယုတ္တ)	
အတ္တိနှင့် နတ္တိ) အချင်းချင်းဆန်ကျင်ဘက်	တစ်စုံ
ဝိဂတနှင့် အဝိဂတ)	

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန-၃၉၂

ယုဂဋ္ဌကတောတိ ဧတေသုစ အတ္ထ သရိက္ခတယ သဒ္ဓါသ-
ရိက္ခတာ ကာလမဋ္ဌိပက္ခတယ ဟေတုဖလကာယ အညမည
ပဋ္ဌိပက္ခ တာယာတိ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ ယုဂဋ္ဌတော
ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။

အမှား။ အခြားသော ပစ္စယသဘာဂ အသဘာဂ ဇနက စသည်တို့၏ ဖွင့်ဆိုချက်များကို အဋ္ဌကထာ၌ ၃၈၉ မှစ၍ ရှုကြပါလေ။

၇။ ဇနက စသည်ခွဲသော်....

ဇနကသတ္တိ....အနန္တရ သမနန္တရ အနန္တရပနိဿယ ဖလတူပ နိဿယ
အာသေဝန နာနက္ခဏိက ကမ္မ နတ္တိ ဝိဂတ (၇) ပစ္စည်း။
ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိ ပစ္စာဇာတ တစ်ပါးသာ။
ဇနက ဥပတ္ထမ္ဘက ကြွင်းသော (၁၈) ပစ္စည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

၅-၃၉၃ လာ သင်္ဂဟဂါထာ

ဇနကာ သတ္တဝါ ဟောန္တိ၊ ဧကောဝ ဥပတ္တပ္ပကော။

သေသာဋ္ဌာရ ဝိညေယျာ၊ ဇနကာ စုပတ္တသမ္ဘကာ။

၈။ သဗ္ဗဋ္ဌာနိက စသည်ခွဲသော်....

သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ သည် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ပစ္စည်း
မည်၏။

ကြွင်း ၂၀ သောပစ္စည်းသည် အသဗ္ဗဋ္ဌာနိက ပစ္စည်းမည်၏။

၉။ ဝိကပ္ပနည်း ၆ မျိုးကို အကျယ်ပြဆိုခဲ့ပြီ။

၁၀။ ၁၀ စသည်ဖြင့်ခွဲသော်....

ကေဝေါကာရဘုံ၌....

သဟဇာတ အညမည နိဿယ ကမ္မ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတ
ခုံနှစ်ပစ္စည်း ရအပ်၏။

စတုဝေါကာရဘုံ၌....

ပုရေဇာတ ပစ္စာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ ဤဆုံးပစ္စည်းသည် ကြည့်
အပ်သော ၂၁ ပါးသော ပစ္စည်းတို့ကို ရအပ်ကုန်၏။

ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အလုံးစုံသော ၂၄-ပစ္စည်းတို့ကို ရအပ်
ကုန်၏။

ဇို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန ၃၉၄ ၌....

အဝဘေဒတောတိ ဣမေသု ပန စတုဝိသတိယာ ပစ္စယေသု
ပဉ္စဝေါကာရ ဘဝေတာဝ နကောစိ ပစ္စယောနလဗ္ဘတိနာမ။
စတုဝေါကာရ ဘဝေ ပန တယော ပုရေဇာတ ပစ္စာဇာတ
ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယော အပနေတွာ သေသာ ကေဝိသတိ မေဝ
လဗ္ဘန္တိ။ ဧက ဝေါကာရ ဘဝေ သဟဇာတ အညမည နိဿယ
ကမ္မ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတ ပသေန သတ္တေဝ လဗ္ဘန္တိ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ပဉ္စဝေဂါဘုံ၊ ပစ္စည်းစုံ၊ အကုန်ရသည်သာ။
ပု-ပစ်-ဝိပူ၊ ကြည်သုံးဝ၊ ကြွင်းရ အရူပါ။
ကြီးလေး အည၊ ကူ ကမ္မ၊ ဘုံရ အသည်သာ။

ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓိ အနိန္ဒြိယ ဗဒ္ဓိ အားဖြင့် ခွဲသော်ကား....

ဗာဟိရေ ပန အနိန္ဒြိယ ဗဒ္ဓိ ရူပေ သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္တိ အဝိဂတ ဝသေန ပဉ္စေဝ ဓမ္မန္တိ ဝေ မေတ္တ တဝ ဘေဒတောပိ ဝိညာ တဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယောတိ။

ဟူသော ပဋ္ဌာန ၃၉၄ အရ....

သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္တိ အဝိဂတ ဤငါးပစ္စည်း တို့ကို အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓိ၌ ရအပ်ကုန်၏။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓိကား ၂၄ ပါးလုံး ရအပ်ကုန်၏။

ပဋ္ဌာန်း ဧည့်ပုံ

၆ - ၃၄၃။

- ၁။ ကေနဋ္ဌေန ပဋ္ဌာနန္တိ နာနပ္ပကာရ ပစ္စယဋ္ဌေန။
အထူးထူးအပြားပြားသော ဟေတု စသော ပစ္စည်း တို့၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။
- ၂။ ကေနဋ္ဌေန ပဋ္ဌာနန္တိ ဝိဘဇနဋ္ဌေန။
ကုသိုလ် စသော တရားတို့ကို ဟေတု အစရှိသော ပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဝေဖန်ရာ ဖြစ်သော အနက်ကြောင့် လည်းကောင်း။
- ၃။ ကေနဋ္ဌေန ပဋ္ဌာနန္တိ ပဋိတထွေန ဂမနဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော။
သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော အနက်ကြောင့် လည်းကောင်း ပဋ္ဌာန်း ဟူသော အမည်ရပေသည်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သမန္တပဋ္ဌာန်း အမည်ရခြင်းအကြောင်း

ဓမ္မအနုလုံ၊ ဓမ္မပစ္စနိကံ၊ ဓမ္မအနုလောမပစ္စနိကံ၊ ဓမ္မပစ္စနိယာ နုလောမတို့၌ တိကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုက.တိကပဋ္ဌာန်း၊ တိက ဒုက ပဋ္ဌာန်း၊ တိကတိကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်း အားဖြင့် ၆ ကျမ်းစီ၊ ၆ ကျမ်းစီ ရှိရကား ပဋ္ဌာန်း (၂၄)ကျမ်း ဖြစ်လေသောကြောင့် အဘိဓမ္မာ (၇)ကျမ်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သောကျမ်းသည် သမန္တပဋ္ဌာန်း အမည်ရလေသည်။

၉ - ၃၄၃။

ယသ္မာပနေတာနိ အနုလောမေ ပစ္စနိယေ အနုလောမ ပစ္စနိယေ ပစ္စနိယာနုလောမေဟိ သမန္တာ ဆဿယုတွာ စတုဝိသတိ စ မသန္တိ၊ တသ္မာ စတုဝိသတိ သမန္တ ပဋ္ဌာနာနိတိ စုံစွန္တိ။

ထိုတွင်....

၁။ ဓမ္မအနုလုံ ဆိုသည် ပဒ-ပဒါဝသာန နှစ်ပါးစုံကို န-န ဖြစ်မှု၍ သိယာ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ စသည်ကဲ့သို့ ဟောခြင်းတည်း။

၂။ ဓမ္မပစ္စနိကံ ဆိုသည် ပဒ-ပဒါဝသာန နှစ်ပါးစုံကို န-ဖြစ် မှု၍ သိယာ န ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ န ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ စသည်ကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် ဟောကြားခြင်း တည်း။

၃။ ဓမ္မအနုလောမ ပစ္စနိကံ ဆိုသည် ပဒ-ကို န-မဖြစ်မှု၍ ပဒါဝသာန ကိုသာ န ဖြစ်၍ သိယာ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ န ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ စသည်ကဲ့သို့ ဟောကြားခြင်းတည်း။

၄။ ဓမ္မပစ္စနိယာနုလောမ ဆိုသည် ပဒ ကို န ဖြစ်၍ ပဒါဝသာနကို န မဖြစ်ဘဲ သိယာ နကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ စသည်ကဲ့သို့ ဟောကြားခြင်းတည်း။

ဝါရ (၄)ဝါး ဟောကြားရခြင်းအကြောင်း

တိကပဋ္ဌာန်း စသည်တို့ကို ၂၄ ပါးသောပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်း ဖြင့် ချဲ့၍ပြခြင်းငှာ (၃) ပါးသော ဝါရတို့ကို ဟောကြားတော်မူသည်။

၆-၃၉၅။

တေ တိကာဗယော ဣမေသံ ပစ္စယာနံ ဝသေန ဝိတ္တာရေတွာ
ဗသေတံ ဗကေကံ တိကဒ္ဓကံ နိဿယ သတ္တတိ မမ ဝါရေဟိ
ဗေသနာကတာ။ တေသံ ဣမာနိ နာမာနိ ပဋိစ္စဝါရော
သဟဇာတဝါရော ပစ္စယဝါရော နိဿယဝါရော သံသဋ္ဌ-
ဝါရော သမ္ပယုတ္တဝါရော ပဉ္စာဝါရောတိ။

ထိုတွင်....

- ၁။ ပဋိစ္စသဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောကြားအပ်သော ဝါရ
သည် ပဋိစ္စဝါရ မည်၏။
- ၂။ သဟဇာတသဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောကြားအပ်သော
ဝါရသည် သဟဇာတဝါရ မည်၏။
- ၃။ ပစ္စယသဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောကြားအပ်သော ဝါရ
သည် ပစ္စယဝါရ မည်၏။
- ၄။ နိဿယသဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောကြားအပ်သော ဝါရ
သည် နိဿယဝါရ မည်၏။
- ၅။ သံသဋ္ဌသဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောကြားအပ်သော ဝါရ
သည် သံသဋ္ဌဝါရ မည်၏။
- ၆။ သမ္ပယုတ္တသဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောကြားအပ်သော ဝါရ
သည် သမ္ပယုတ္တဝါရ မည်၏။
- ၇။ ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေန
ပစ္စယော စသည်ဖြင့် ထိုထိုဗျူဟာကို ထုတ်ဆောင်၍
ကုသလော ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ဟေတု
ပစ္စယေန ပစ္စယော စသည်ဖြင့် အရုပ်အထွေးမရှိရ
အောင် ဝေဖန်ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဝါရသည်
ပဉ္စာဝါရ မည်၏။

၆-၃၉၅။

သတ္တမဝါရေ ပန ယသ္မာ ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ
ဓမ္မဿ ဟေတု ပစ္စယေန ပစ္စယောတိ အာပိနာနယေန တေ

တေ ပစ္စေဉ္စရိက္ခာ ပုံန ကုသလာ ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ
ခန္ဓာ နန္ဒိတာဒိနာ နယေန သဗ္ဗေပိ တေပဉ္စာ နိဗ္ဗဋ္ဌာ
နိဂ္ဂုမ္မာစကတ္တာ ဝိဘတ္တာ၊ တသ္မာ သော ဝါရော သာဓုကံ
ဝိဘတ္တတ္တာ ပဉ္စာဝါရောတွေဝ သင်္ခါဂဟော။

မှန်ချစ်။ ။ ထို (၇) ပါးတို့တွင်....

(က) ပဋိစ္စဝါရ နှင့် သဟဇာတဝါရ တူ၏။ သဟဇာတ
ဖြစ်သော ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို ရအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ထို ဝါရ ၂-ပါး၌ ပုရေဇာတပစ္စည်းနှင့် ပစ္စာဇာတ
ပစ္စည်း ၂-ပါးတို့ကို မရအပ်ဟု မှတ်ကြပါကုန်။

၆-၃၉၅။

တေ ခေါ သဟဇာတာ န ပုရေဇာတ ပစ္စာဇာတာ လတ္တန္တိ။
(ခ) ပစ္စယဝါရနှင့် နိဿယဝါရ တူ၏။ ဤ ဝါရ ၂-ပါး၌
ပုရေဇာတပစ္စည်းကို ရအပ်၏ဟုမှတ်။

၆-၃၉၅။

ပစ္စယောပနေတ္ထ ပုရေဇာတောပိ လတ္တတိ၊ အယမဿ ပုရိမဝါရ
ဒ္ဓယတော ဝိသေသော။

(ဂ) သံသဋ္ဌဝါရနှင့် သမ္ပယုတ္တဝါရ တူ၏။

သို့သော် အတိဓာန အစွမ်း ဗုဒ္ဓါနကအစွမ်းဖြင့် ဟောကြား
တော်မူသည်ဟူ၏။

ပဋ္ဌာန-၃၉၅။

ကုသလံ ဓမ္မံ သံသဋ္ဌော ကုသလော ဓမ္မောတိ ဧဝံ သံသဋ္ဌာ
ဘိဓာနဝသေန ဝုတ္တော သံသဋ္ဌာဝါရောနာမ။ ကုသလံ ဓမ္မံ
သမ္ပယုတ္တော ကုသလော ဓမ္မောတိ ဧဝံ သမ္ပယုတ္တာ ဘိဓာန-
ဝသေန ဝုတ္တော သမ္ပယုတ္တဝါရောနာမ။ သော ပုရိမေန
သံသဋ္ဌဝါရေန အတ္တတော နိန္ဒာနာကရဏော။ လံသဋ္ဌာဘိဓာန
ဝသေန ဗုဒ္ဓါနကာနံ ဝသေန ပန ပဋ္ဌမော ဝုတ္တော သမ္ပယုတ္တာ
ဘိဓာနဝသေန ဒုတိယာ။

၅၈

သီတဂူဆရာတော်

ပစ္စယုဒ္ဓေသ နှင့် ပစ္စယနိဒ္ဓေသ

ပါဠိတော် နိဿယ-၅။

ဤ ဟေတုပစ္စယော အစရှိသည်ကား ငိုဝါရ (၇) မျိုးတို့တွင် ဟောရာဟောကြောင်း ပစ္စယဓမ္မသရုပ် ပစ္စယဓမ္မသတ္တိ အထူးကို အကျဉ်းပြသောနည်းဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စယုဒ္ဓေသမည်၏။

ပစ္စယဓမ္မသရုပ် ပစ္စယဓမ္မသတ္တိ အထူးကို မကျဉ်းမကျယ် ပြဆိုသောနည်းသည် ပစ္စယနိဒ္ဓေသ မည်၏။

မှန်ချစ်။ ။ ၎င်း ၂ပါးတို့ကိုပင် မာတိကာ နိက္ခေပ ဝါရဟုဆိုအပ်၏။

ဋ္ဌ-၃၄၄။

အာ ပစ္စယေ ဒဿေတံ အာဓိတော တဿ မာတိကာ နိက္ခေပဝါရော နာမ ဝုတ္တော၊ ပစ္စယ ဝိဘင်္ဂါရောတိပိ တဿေဝနာမံ။ သော ဥဒ္ဓေသ နိဒ္ဓေသတော ဒုဝိဓော။ တဿ ဟေတု ပစ္စယော အဝိဂတ ပစ္စယောတိ အယံ ဥဒ္ဓေသော။

တေ ပစ္စယေ၊ ထိုဟေတုအစရှိသောပစ္စည်းတို့ကို၊ ဒဿေတံ၊ ငှား။ အာဓိတော၊ အစမှ။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ တဿ၊ ထိုပဋ္ဌာန်းကျမ်း၏။ မာတိကာနိက္ခေပ ဝါရောနာမ၊ မာတိကာနိက္ခေပ ဝါရမည်သည်ကို။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ပစ္စယဝိဘင်္ဂ ဝါရောတိပိ၊ ပစ္စယ ဝိဘင်္ဂဝါရဟူသည်လည်း။ တဿေဝ၊ ထိုမာတိကာ နိက္ခေပဝါရ၏ သာလျှင်။ နာမံ၊ အမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထို မာတိကာ နိက္ခေပဝါရသည်။ ဝါ၊ ထိုပစ္စယ ဝိဘင်္ဂဝါရသည်။ ဥဒ္ဓေသနိဒ္ဓေသတော၊ ဥဒ္ဓေသ နိဒ္ဓေသအားဖြင့်။ ဝါ၊ ပစ္စယုဒ္ဓေသ၊ ပစ္စယနိဒ္ဓေသအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၂ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကဿ၊ ထို မာတိကာနိက္ခေပဝါရ၏။ ဟေတုပစ္စယော ။ပ။ ဝိဂတပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ အယံ၊ ဤပါဠိအဖို့သည်။ ဥဒ္ဓေသော၊ ဥဒ္ဓေသမည်၏။ ဝါ၊ ပစ္စယုဒ္ဓေသမည်၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပစ္စယဓိဘင်္ဂဝါရနှင့် မဟာဝါရ

ဟေတုအစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ မကျဉ်းမကျယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း ဝေပန်၍ပြုရာဖြစ်သော ဝါရကို ပစ္စယဓိဘင်္ဂဝါရ ဟူ၍မှတ်။

ဟေတုအစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကို ပဋိစ္စဝါရစသော (၇)ဝါရတို့ဖြင့် အကျယ်ဝေပန်၍ ပြုရာဖြစ်သောဝါရကို မဟာဝါရ ဟူ၍မှတ်။

ပစ္စယ နိဇ္ဇေသ

မေတု ဝစ္စည်း

ဟေတုပစ္စယော၌ ဟေတုနှင့် ပစ္စယံ ၂ ပုဒ်ခွဲ၍ အသီးအသီး သိအပ်၏။

ထိုတွင်...

ဟိနောတိ တေနပလန္တိ ဟေတု၊ ကရဏသာမနေယံ ဟေတု သဒ္ဓေါ ဟူသော (သာရတ္ထဋီကာ) အရ-

တေန၊ ထိုအကြောင်း ဟိတ်တရားဖြင့်။ ပလံ၊ အကျိုးတရားသည်။ ဟိနောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ကုတိတသ္မာ၊ ထိုသို့အကျိုးတရား ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဟေတု၊ မည်၏။ အယံ ဟေတု သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကရဏသာမနော၊ ကရဏသစ်တည်း။

ဤသာရတ္ထဋီအဖို့ အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးတရား အပေါင်းသည် ဟေတုမည်၏။

မူလဋီ-၁၆၈။

တိနောတိဝါ ဇေတေန ကမ္မနိဒါနဘူတေန ဥဒ္ဓံ ဩဇံ အဘိရူပန္တေန မူလေန ဝိယ ပါဒပေါ တပစ္စယံ ဖလံ ဝစ္စတိ ပဝတ္တတိ ဝုခံ ဝိရုဋ္ဌံ အာပဇ္ဇတိတိ။

ပါပေါ့၊ သစ်ပင်သည်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သို့။ ဩဇာ၊ ဩဇာကို။ အဘိရဟန္တေန၊ ရှေးရှုဆောင်တတ်သော။ မူလေန၊ ရေသောက်မြစ်ဖြင့်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝိရုဠိံ၊ ပြန့်ပွားခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိဝိယံ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ ကမ္မနိဒါနဘူတေန၊ ကံ၏အကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တေန၊ ထိုလောကစသော တရားဖြင့်။ တပ္ပစ္စယံ၊ ထိုလောကစသည်လျှင် အကြောင်းပုဒ်ရှိသော။ ဖလံ၊ အကျိုးတရားသည်။ ဟိနောတိဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝုဒ္ဓိံသိ၊ ဝိရုဠိံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိတဿှ၊ ကြောင့်။ ဟေတု၊ မည်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား....

အထက်သို့ ရှေးရှုဆောင်ပေးတတ်သော ရေသောက်မြစ်ဖြင့် သစ်ပင်သည် စည်စည်ကားကား အခက်အလက်တို့ ဝေဝေဆာဆာ ကြီးမားသကဲ့သို့ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ စသည်တို့၏ အကြောင်း ဖြစ်သော လောဘစသော တရားဖြင့်၊ ထိုလောကစသည်နှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော တရားအပေါင်းသည် ကြီးကျယ်ပြန့်ပွား စည်ကားစွာဖြစ်ရ ၏။ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သစ်ပင်သည် ရေသောက်မြစ်ကိုမှီ၍ ကြီးပွားခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ လောဘစသော တရားတို့ကိုမှီ၍ သမ္ပယုတ် တရားတို့သည် ကြီးပွားကြကုန်ရကား ရေသောက်မြစ်နှင့် တူသော ကြောင့် ဟိတိ (၆)ပါးကို ဟေတု မည်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ ဟူလိ။

မူလန-၆၀။

ဟိနောတိ ပတိဋ္ဌာတိ ဧတ္တာတိ ဟေတု၊ အနေကတ္တတ္တာ ဓာတုသဒ္ဓါနံ ဟိ-သဒ္ဓေါ မူလ-သဒ္ဓေါဝိယ ပတိဋ္ဌတ္ထောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ။

ဧတ္တ၊ ဤလောကစသော အကြောင်းတရား၌။ ဖလံ၊ အကျိုး တရားသည်။ ဟိနောတိ-ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိတဿှ၊ ထို့ကြောင့်။ ဟေတု၊ ဟေတုမည်၏။ ဓာတုသဒ္ဓါနံ၊ ဓာတ် သဒ္ဓါတို့၏။ အနေကတ္တတ္တာ၊ များသော အနက် ဖြစ်သည်၏ အဖြေကြောင့်။ ဟိသဒ္ဓေါ၊ ကို။ မူလသဒ္ဓေါဝိယ၊ မူလသဒ္ဓါကဲ့သို့။ ပတိဋ္ဌတ္ထော၊ တည်ရာ ဟူသောအနက်ကို ဟော၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အဓိပ္ပာယ်ကား....

အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော တိတ်ခြောက်ပါး တရားသည် ဟေတုမည်၏ ဟူလို။

အမှာ....

ဟေတုမည်ခြင်းအကြောင်း အခြားနည်း တွေ့ရှိသော် ငြားလည်း ကျယ်အံ့စိုး၍ မဖော်ပြဘော့ပေ။

ဤ၌ ဋ္ဌ-၃၄၄။

တတ္ထ ဟေတုတိ ဝစနာဝယဝကာရဏမူလာန မေတံအဓိဝစနံ၊
ပဋိညာဟေတုတိ အာဒိသု ဟိ လောကေ ဝစနာဝယဝေါ
ဟေတုတိဝုစ္စတိ။ သာသနေပန ဇမ္ဗဇမ္ဗာ ဟေတုဗ္ဗဘဝါတိ
အာဒိသု ကာရဏံ။ တယောကုသလာ ဟေတု၊ တယော
အကုသလာ ဟေတုတိ အာဒိသုမူလံ ဟေတုတိ ဝုစ္စတိ။ တံ ဣဓ
အဓိပ္ပေတံ။

ဟေတုသည်....

- ၁။ လောကစကား အစိတ်အပိုင်း ဟူသော အနက်ကို ဟောသော ပဋိညာဟေတု စသည်၌
- ၂။ အကြောင်း ဟူသော အနက်ကို ဟောသော ဇမ္ဗဇမ္ဗာ ဟေတုဗ္ဗဘဝ စသည်၌ ဟေတု
- ၃။ အခြစ်အရင်းဟူသော မူလအနက်ကို ဟောသော တယောကုသလာ ဟေတုစသည်၌ ဟေတု-ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိရာ....

ဤ ဟေတုပစ္စယော ဟူသောပါဠိ၌ မူလ အနက်ကို ဟေတုကို ယူကြပါဟု ဆိုလိုပေသည်။

နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ-

ဟေတု ဟေတု ပစ္စယဟေတု ဥက္ကမဟေတု သာဓာရဏဟေတုတိ စတုဋ္ဌိဓော၊ ဟု ဟေတု လေးမျိုး လာရှိသေး၏။ အလိုရှိက ၎င်း၌ ရှုကြပါကုန်။

မူလဋ္ဌေနဟေတု ဥပကာရဋ္ဌေန ပစ္စယော ဟူသော အဋ္ဌကထာ ပါဠိဖြင့်-

ဥက္ကမဟေတု သာဓာရဏဟေတု ၂-ပါး နစ်စေသည်ဟူ၏။

၆၂

သီတဂူဆရာတော်

ဝုဋ္ဌတ္တ-ဇီ။ မုလဇွဲနာတိ ဓတေန အဋ္ဌကထာပါဠိန ဥတ္တမ ဟေတု သာဓာရဏဟေတု ယော နိဝတ္တော ဟောန္တိ- ဟု ဂဏ္ဍိဆရာတို့ ထုတ်ပြုကြသေးသည်။

*****

ပစ္စယောမည်ပုံ

ဇွ-၃၄၄။

ပစ္စယောတိ ဧတ္ထ ပန အယံ ဝစနတ္ထော ပဋိစ္စ တေသ္မာ ဒေတိတိ ပစ္စယော အပစ္စက္ခာယ နံ ဝတ္တတိတိ အတ္ထော၊ ယော ဟိ ဓမ္မောယံဓမ္မံ အပစ္စက္ခာယ တိဋ္ဌတိဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိဝါ၊ သော တဿ ပစ္စယောတိ ဥတ္တဟောတိ၊ လက္ခဏတောပန ဥပကာရက လက္ခဏတော ပစ္စယော။

ပစ္စယောတိတ္ထော၊ ပစ္စယော ဟူသောပုဒ်၌။ အယံ၊ ဤဆို လတ္တံ့သည်ကား။ ဝစနတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ဝိဂြိုဟ်အနက်တည်း။ တေသ္မာ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဒေတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းမည်၏။ နံ၊ ထိုအကြောင်း ကို။ အပစ္စက္ခာယ၊ မစွန့်မူ၍။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ ဟိတံပါကန္တကရောမိ၊ ထိုစကားကို ဆင်စွာပြခြီးအံ့။ ယောဓမ္မော၊ အကြင်သဟိတံစိတ္တုပ္ပါင် အစရှိသော တရားသည်။ ယံဓမ္မံ၊ အကြင်ဟိတံအစရှိသော တရားကို။ အပစ္စက္ခာယ၊ မစွန့်မူ၍။ တိဋ္ဌတိဝါ၊ တည်မူလည်း တည်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇတိဝါ၊ ဖြစ်မူလည်း ဖြစ် ၏။ သော၊ ဟိတံအစရှိသော တရားသည်။ တဿ၊ ထိုသဟိတံ စိတ္တုပ္ပါင် အစရှိသော တရား၏။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်း မည်၏။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအနက် သဘောကို။ ဝတ္တံ၊ ဆိုအပ် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ လက္ခဏတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ဥပကာရက လက္ခဏတော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ ရှိသော တရားသည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဤအဋ္ဌကထာပါဠိ၌ အတ္ထောတိုင်အောင်သောပါဠိဖြင့်-

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပဋိစ္စ ဖလံ တေသ္မာတိ ပစ္စယော ဟု ဝစနတ္ထုပြု၍ အကြောင်းတရားတို့ကို မစွန့်မူ၍ ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းတရားဟူသမျှသည် ပစ္စည်းမည်၏ဟုဆိုလိုသည်။

ယောတိ ဓမ္မော။ပ။ဝုတ္တံ ဟောတိ ဟူသော ပါဠိဖြင့်....

အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားသည် အကြောင်းပစ္စည်းတရားကို အစွဲပြု၍ အကြောင်းပစ္စည်းတရားနှင့် မကင်းမူ၍ တည်တံ့စွာဖြစ်ပေါ်ပြီး နေနိုင်၏။ ထိုအကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရား၏ တည်တံ့ကြောင်း ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းတရားဟူသမျှကို ပစ္စယဆိုအပ်၏ဟု ဆိုလိုပေသည်။

လက္ခဏာတော ပန။ပ။ပစ္စယော ဟူသောပါဠိဖြင့်....

အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရား တည်တံ့ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုတတ်သော အကြောင်းဟူသမျှသည် ပစ္စယ မည်၏ဟု ဆိုလိုပေသည်။

စီသုဒ္ဓိမဂ် ဋ္ဌ၊ ဇု-၁၆၄ ဋ္ဌ်ကား....

ဥပါဒ်ခဏ ဌိခဏတို့၌ မိမိ၏အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုတတ်သော အကြောင်းတရားတို့ ပစ္စယမည်၏ဟု....

ယော ဟိ ဓမ္မော တဿ ဓမ္မဿ ဌိတိယာဝါ ဥပ္ပတ္တိယာဝါ ဥပကာရကော ဟောတိ၊ သော တဿ ပစ္စယောတိ ဝုစ္စတိ။

ဟူ၍ ဖွင့်ပြသေး၏။

ဋ္ဌ-၃၄၄ ဋ္ဌ်လည်း....

ယော ဟိ ဓမ္မော ယဿ ဓမ္မဿ ဌိတိယာဝါ ဥပ္ပတ္တိယာဝါ ဥပကာရကော ဟောတိ၊ သော တဿ ပစ္စယောတိ ဝုစ္စတိ။

ဟု ဖွင့်ပြပါ၏။

ဟိ တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ ထင်စွာပြဦးအံ့။ ယော ဓမ္မော၊ အကြင် ဟိတ်စသောတရားသည်။ ယဿဓမ္မဿ၊ အကြင် သဟိတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်စသော

တရား၏။ ဝါ၊ အား။ -ဌိတိယာဝါ၊ တည်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း။ ဥပ္ပတ္တိယာဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဥပကာရတော၊ ကျေးဇူးပြု တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုဟိတ် အစရှိသောတရားကို။ တဿ၊ ထိုသဟိတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် အစရှိသောတရား၏။ ပစ္စယောတိ၊ ပစ္စည်း ဟူ၍။ စုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဤ၌ ဌိတိယာဝါ ဥပ္ပတ္တိယာဝါ ဟူသော စကားသည်...

ဝါ-သဒ္ဓါဖြင့် ဖွင့်ထားသောကြောင့် အများနှင့်ဆက်ဆံသော သာဓာရဏ စကားတည်း။

ထို့ကြောင့်...

အချို့သောပစ္စည်းသည် ဌိခဏ၌ ကျေးဇူးပြု၏။ ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းတည်း။ အချို့သောပစ္စည်းသည် ဥပါဒ်ခဏ၌ ကျေးဇူးပြု၏။ အနန္တရာဒိပစ္စည်းတို့တည်း။ အချို့သောပစ္စည်းသည် ၂-ပါးစုံ၌ ကျေးဇူး ပြု၏။ ဟေတုစသော ပစ္စည်းတို့တည်း။

မူလဋီ-၁၆၈။

တဗ္ဗ ဥပ္ပတ္တိဌိတိနံ သာဓာရဏဝစနံ တေနေဝါပုတိတိဋ္ဌဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိဝါတိ ကောဓိတိ ပစ္စယော ဌိတိယာ ဝေဟောတိ ယထာ ပစ္စာဇာတပစ္စယော၊ ကောစိ ဥပ္ပတ္တိယာယေဝ ယတေအနန္တရာဒယော၊ ကောစိ ဥဘယဿ ယထာ ဟေတု အာဒယောတိ။

ယင်းဌိတိယာဝါ ဥပ္ပတ္တိယာဝါ ဟူသော ပါဠိအရ...

ပစ္စည်းတရားတို့၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ ဌိခဏလော၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏ ဥပါဒ်ခဏ ဌိခဏလော ဟူမူ...

အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့မည်သည်...

ဌိခဏ၊ ဥပါဒ်ခဏတို့၌သာ အကြောင်းပစ္စည်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးအပြုကိုခံနိုင်ပေသည်။ ဘင်ခဏ၌မူကား ပျက်ဆဲဖြစ်၍ ဒုဗ္ဗလ ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့် ပစ္စည်းတရား၏ ကျေးဇူးအပြုကိုမျှ မခံနိုင် ရကား ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏ ဥပါဒ်ခဏ၊ ဌိခဏသာဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူ ကြပါကုန် အရှင်လောင်းတို့။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ရှေးဆရာကြီး ထို့၏အလို
ပစ္စယ ၃-မျိုး အထူး

ပစ္စယသည်....

- ၁။ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းကိုဟောသော ပစ္စယ၊
- ၂။ ဆွမ်း စသော ပစ္စည်းကိုဟောသော ပစ္စယ၊
- ၃။ ဣ၊ အ စသောပစ္စည်းကိုဟောသော ပစ္စယဟူ၍ သုံးမျိုး ရှိ၏။

ထိုတွင်....

- ၁။ အရ ပဋိစ္စ ဖလံ တေိ ကေသ္မာတိ ပစ္စယောဟု ပြု၍ အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားသည် အကြောင်းပစ္စည်းတရားကို စွဲ၍ ဖြစ်ရ ဖြစ်ကြောင်း လောဘ စသော တရားကို ပစ္စယဟု ခေါ်သည်။
- ၂။ အရ ပိတိ တေိ ကရောတိ ဧကေနာတိ ပစ္စယောဟုပြု၍ နှစ်သက်ခြင်းကိုပြုကြောင်းဖြစ်သော ဆွမ်း၊ သက်န်း အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို ပစ္စည်းဟု ခေါ်သည်။
- ၃။ အရ ပတိဝိသုဝိသု အယတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိပစ္စယော ဟု ပြု၍ အသီးသီးဂတိ အစရှိသော အနက်တို့၌ ဖြစ် တတ်သောကြောင့် ဣ၊ အ စသည်တို့ကို ပစ္စယဟုခေါ် သည်။

ဟေတု နှင့် ပစ္စယ

၅-၃၄၄။

တဏှ ဟေတုစ သော ပစ္စယောတတိ ဟေတုပစ္စယော။ ဟေတု ဟုတွာ ပစ္စယော။ ဟေတုဘာဝေန ပစ္စယောတိ ဝုတံ ဟောတိ။ အာရမ္မဏံ ပစ္စယော ဒိသုပိ သေဝေနယော။

ဤအဋ္ဌကထာဖြင့် ပထမ ဝါကျအရ...

ဟေတုပစ္စယောတိ ဟေတုပစ္စယော ဟု ဝိသီသေသနာ-
တယပဒ ကမ္မဇာရည်သမာဓိ တွဲစပ်ရမည်။ ဟိတ်လည်းဟုတ်၊
ပစ္စည်းလည်း ဟုတ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းမည်၏ ဟူလိမ့်။

ဤ ပထမဝါကျအလို...

ဟေတုနှင့် ပစ္စယသည် အကြောင်း၏ အဖြစ်အားဖြင့် ကွဲ
မပြား ဝတ်သားတည်းဟု မှတ်။

ထို့ကြောင့် ဇွ-၃၄၄ ၌...

ပစ္စယော ဟေတု ကာရဏံ နိဒါနံ သမ္ဘဝေါ ပဘဝေါတိ
အတ္တတော ဧဟိ ဗျဉ္ဇနတော နာနံ။

ဟု ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီ။

ထိုသို့ပင် တူ၏ဟုဆိုသော်လည်း အဋ္ဌကထာဆရာကိုယ်တိုင်ပင်....

မူလဋ္ဌေန ဟေတု ဥပကာရဋ္ဌေန ပစ္စယောတိ သင်္ခေမတော
မူလဋ္ဌေန ဥပကာရကော ဓမ္မော ဟေတုပစ္စယော။

ဟု ဖွင့်ပြလေသောကြောင့် မူလဋ္ဌသတ္တိသည် ဟေတု၊ ဥပကာရဋ္ဌ
သတ္တိသည် ပစ္စယ မည်၏ဟု ယူဆဖွယ်ရှိသေး၏။

လိုရင်းကား ထူးသောအကြောင်းသည် ဟေတု၊ သာမည
အကြောင်းသည် ပစ္စယမည်၏ဟု ထူးပုံကို သိတော်မူ၏။

မဟာဇီကာ၊ ဒု-၂၆၈။

ဝေ သန္တေပိ ကာရဏဝိသေသဝိသယော၊ ဟေတုသဋ္ဌေါ
ကာရဏ သာမညဝိသယော ပစ္စယသဋ္ဌေါ။

ဝေသန္တေပိ၊ ဤသို့ပင် အကြောင်းအဖြစ်အားဖြင့် တူခြားသော်
လည်း။ ဟေတုသဋ္ဌေါ၊ သည်။ ကာရဏဝိသေသဝိသယော၊ ထူးသော
အကြောင်းလျှင် အရာရှိ၏။ ပစ္စယသဋ္ဌေါ၊ သည်။ ကာရဏသာမည-
ဝိသယော၊ သာမညအကြောင်းလျှင် အရာရှိ၏။

ဤအရာ၌ ခန္ဓာဟူသောပုဒ်၊ အာယတန ဟူသော ပုဒ်တို့သည်
ပဋိကတ်တော်၌ သာမည ဝါစကပုဒ် ဖြစ်သောကြောင့် ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊
သညာ စသော ပဒဝိသေသတို့နှင့် သမ္ပန္န ဖြစ်ကြမှ ရူပက္ခန္ဓ သညာက္ခန္ဓ
စသော ဝိသေသတ္ထ ဝါစကပုဒ်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အာယတန ဟူသော ပုဒ်သည်လည်း စက္ခု၊ သောတ စသော
ပဒဝိသေသတို့နှင့် သမ္ပန္န ဖြစ်ကြမှု စက္ခုယတန သောတာယတန
စသော ဝိသေသတ္ထဝါစကပုဒ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ပဋ္ဌယဟူသော သာမည
ဝါစကပုဒ်သည် ဟေတု အာရမ္မဏ စသော ပဒဝိသေသတို့နှင့် သမ္ပန္န
ဖြစ်ကြမှု ဟေတုပစ္စယ အာရမ္မဏပစ္စယ ဝိသေသတ္ထဝါစကပုဒ် ဖြစ်
သောကြောင့် ပစ္စယ သာမညပုဒ်၌ ဟေတုနှုတ်ပါး နိဗ္ဗိတ္တ သမ္ဘာ
စသော သဒ္ဓါတို့နှင့် သမ္ပန္န မထားမူ၍ ဝိသေသတ္ထကို သိစေခြင်းငှာ
ဟေတုပစ္စယောဟု ဟောတော်မူကြောင်း ဂဏ္ဍိဆရာ မိန့်မှာတော်
မူသည်။

အဋ္ဌကထာ-၃၄၄ ၌ လာသော ဟေတု စ သော ပစ္စယော-
စာတိ ဟေတုပစ္စယော စသော ၃-ဝါကျတို့တွင် မထမဝါကျဖြင့်....

ဟေတုပစ္စည်းနှင့် သဘာဝဖြစ်ကုန်သော အဓိပတိ သဟဇာတ
စသော ပစ္စည်းတို့၌ တည်ရှိကုန်သော အမောဟစသော ဟိတ်တို့
သည် ဟိတ်လည်းဟုတ်၊ ပစ္စည်းလည်းဟုတ်ကုန်သောကြောင့် ဟေတု
ပစ္စည်းဖြစ်သော ဟိတ်ကိုသာမက အဓိပတိစသော ပစ္စည်းတို့၌ တည်ရှိ
သော ဟိတ်တို့ကိုလည်း ယူနိုင်ရကား ပြုထမဝါကျသည် စကားလွန်
သော အတိဗျာပိတ ဒေါသ ထင်၏။

ထိုအဓိပတိစသော ပစ္စည်းတို့၌တည်ရှိ သော အမောဟ စသော
ဟိတ်တို့ကို မယူရ၊ ဟေတုပစ္စည်းဖြစ်သော ဟိတ်တို့ကိုသာ ယူရမည်ဟု
အတိဗျာပိတ ဒေါသကို ပယ်မြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ ဟေတုဟုတွာပစ္စယော
ဟူသော ဒုတိယဝါကျကို မိန့်ဆိုသည်ဟု မှတ်ရမည်။

ထို့ကြောင့် မူလဋီ-၁၆၇။

ဟေတု စ သော ပစ္စယောစာတိ ဣမိနာဝစနေန ဟေတုနော
အဓိပတိ ပစ္စယာဒိ ဣတဿစ ဂဟဏံ သိပသတိတံ နိဝါ-
ရေစန္ဒာအာဟ ဟေတု ဟုတွာ ပစ္စယောတိ။

ဟေတုစ ။လ။ ဣမိနာဝစနေန၊ ပစ္စယောစ ဟူသော ဤစကား
ရပ်ဖြင့်။ အဓိပတိ ပစ္စယာဒိ ဣတဿစ၊ အဓိပတိပစ္စည်း စသည်ဖြစ်၍
လည်း ဖြစ်သော။ ဟေတုနော၊ အမောဟစသောဟိတ်ကို။ ဂဟဏံ၊
ယူခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ ထို

အဓိပတိပစ္စည်း စသည်ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်သောအမောဟစသောဟိတ်ကို။ နီဝါရေန္တော၊ တားမြစ်လိုသည်ဖြစ်၍။ ဟေတု ဟုတွာ ပစ္စယောတိ၊ ပစ္စယောဟု၍။ အာဟ၊ မိန့်ဆိုတော်မူပြီး။

ဟေတု ဟုတွာ ပစ္စယော ဟူသော ဒုတိယဝါကျအရ -

ဟိတ်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော ဟူသော သမ္ဘာဝနာ ကမ္မဓာရည်သမာဓိ အရ၊ ဟိတ်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော ဟူသော အနက်သာမည်ကို ယူခဲ့သော ဟိတ် ၆ပါးကိုပင် ရသည်ဖြစ်၍ လောဘစသော ဟိတ်တရားတို့၏ ဟေတုဘာဝဟုဆိုအပ်သော ဟေတု သတ္တိတူးကို မယူနိုင်ရကား ဤဒုတိယဝါကျအရ ဟိတ် ၆ပါးဟု ဆိုအပ်သော ခြိမ်ကို မယူရ၊ ဟေတုဘာဝဟု ဆိုအပ်သော ဟေတုသတ္တိတူးကိုသာ ယူစေခြင်းငှာ ဖွင့်ဆိုတော်မူသည်ဟုမှတ်။

မူလဋီ-၁၆၇။

တေန ဣစ ဟေတုသဇ္ဇေန ဓမ္မဂ္ဂဟဏံ နကတံ၊ ဇထဓေါ ဓမ္မသတ္တိံ ဝိသေသော ဂဟိတောတိ ဒယေတိ။

တေန၊ ထိုဟေတုဘာဝေန ပစ္စယော ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဣခ၊ ဤ ဟေတုပစ္စယော ဟူသော ပါဠိ၌ ဟေတုသပဗ္ဗနဖြင့်။ ဓမ္မဂ္ဂဟဏံ၊ လောဘစသော ဓမ္မကို ယူခြင်းကို။ နကတံ၊ မပြုအပ်။ ဇထဓေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဓမ္မသတ္တိံဝိသေသော၊ လောဘစသော ဓမ္မတို့၏ ဟေတုဘာဝ ဟု ဆိုအပ်သောသတ္တိအထူးကို။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်၏။ ဣတိဣမံအတ္တံ၊ ဤသို့သောအနက်ကို။ ဒယေတိ၊ ပြစ်။

ဟေတု စ သော ပစ္စယောစာတိ ဟူသော ပထမဝါကျအရ သတ္တိကို ယူရမည်ဟုဆိုသော စကားတည်း။

ဓမ္မပြဋ္ဌာန်းသောအားဖြင့် ဖွင့်ဆိုအပ်သော ယေဘဟိ ဓမ္မော ယံဓမ္မံ အပစ္စက္ခာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိဝါ၊ တိဂ္ဂတိဝါသော ယဿ ပစ္စယော ဟူသော အဋ္ဌကထာ၊ မူလဋ္ဌေန ဥပကာရကော ဓမ္မော ဟေတု ပစ္စယော ပါဠိတော်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆဖွယ်ရှိ၏။

ဓမ္မပြဋ္ဌာန်းသော အားဖြင့် ဖွင့်ဆိုအပ်သော ယောဟိဓမ္မော ယံဓမ္မံ အပစ္စက္ခာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိဝါ တိဂ္ဂတိဝါ သောယဿ ပစ္စယော ဟူသော အဋ္ဌကထာ၊ မူလဋ္ဌေန ဥပကာရကောဓမ္မော ဟေတုပစ္စယော ပါဠိတော်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆဖွယ်ရှိ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

၎င်းမပါဠိတော်-အဋ္ဌကထာ တို့သည် ပြဋ္ဌာန်းသော ဓမ္မကို ညွှန်ပြခြင်းဖြင့် သတ္တိဆိုသည် သတ္တိမန္တပုတစ်ပါး မဟုတ်သောကြောင့် သတ္တိမန္တဓမ္မဖြင့် သတ္တိကိုသာ ယူရမည်။ ဓမ္မကိုမယူရ ဟု အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်လေသောကြောင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆဖွယ်မရှိဟူ၍ မှတ်ကြပါလေ အရှင်လောင်းတို့။

မူလဋီ-၁၆၈။

အဋ္ဌကထာ ယံ ဝန ယော ဟိ ဓမ္မော ယံ ဓမ္မံ အပစ္စက္ခာယ တိဂ္ဂတိဝါ ဥပ္ပဇတိဝါ သော တဿ ပစ္စယောတိ မူလဋ္ဌေန ဥပကာရကော ဓမ္မော ဟေတုပစ္စယော တိဂ္ဂေဝ မာဒိနာ ဓမ္မပ္ပဓာန နိဇ္ဈေသေန ဓမ္မတော အညာ ဓမ္မသတ္တိနာမ နတ္တိတိ ဓမ္မဟေဝ ဓမ္မသတ္တိ ဝိဘာဝနံ ကတန္တိ ဒဂ္ဂဗ္ဗံ။

ဝန၊ အဖိုတစ်ပါးကို ဆိုဦးအံ့။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ခွဲ။ ယောဟိ ဓမ္မော ။လ။ ဝေမာဒိနာ၊ အစရှိသောပါ၍ဖြင့်။ ဓမ္မပ္ပဓာန နိဇ္ဈေသေန၊ ဓမ္မပြဋ္ဌာန်းသည်ကို ညွှန်ပြခြင်းဖြင့်။ ဓမ္မတော၊ သတ္တိ မန္တ ဓမ္မမူ။ ဓမ္မသတ္တိနာမ၊ ပရပတ္တတို့၏ သတ္တိမည်သည်။ နတ္တိ၊ မရှိ။ ကတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဟေဝ၊ ဓမ္မတို့ဖြင့်သာလျှင်။ ဓမ္မသတ္တိ ဝိဘာဝနံ၊ ဓမ္မတို့ ၏သတ္တိကို ထင်စွာပြခြင်းကို။ ကတိ၊ ပြုအပ်၏။ ကတိ၊ သို့။ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ သ်အပ်၏။

တစ်နည်းအားဖြင့်-

ကုသလာဓမ္မာ စသော ဥဇ္ဈေသသည် ဓမ္မပြဋ္ဌာန်း သကဲ့သို့ ဟေတုပစ္စယော ဟူသော ဥဇ္ဈေသသည် ဓမ္မပြဋ္ဌာန်းသည် မဟုတ်ပေ။ စင်စစ်မှာမူ ပစ္စယဟူသော နောက်ပုဂ္ဂိုလ်အရ ဓမ္မတို့၏ ကျေးဇူးပြု တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သတ္တိသည်သာ ပြဋ္ဌာန်း၏တုမှတ်ယူ ကြပါကုန် အရှင်လောင်းတို့။

ထို့ကြောင့် မူလဋီ-၁၆၈ ခွဲ-

နဟိ ဟေတုပစ္စယောတိ အာဒိကော ဥဇ္ဈေသော ကုသလာဒိ ဥဇ္ဈေသော ဝိယ ဓမ္မပ္ပဓာနာ၊ အထခေါ ဓမ္မာနံ ဥပကာရ ပဓာနောတိ။

ဟိသစ္စံ၊ ဧ။။ ကုသလာဗိဉ္ဇေသော၊ သည်။ ဓမ္မပ္ပဓာနော၊ သည်။
န၊ မဟုတ်။ အထခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပကာရ
ပဓာနော၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းဟူသော သတ္တိပြဋ္ဌာန်းသည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဗိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

မှာထားချက်။ ။ နောက်နောက်သော အာရမ္မဏ စသော
ပစ္စည်းတို့၌လည်း နည်းတူပင် သိကြကုန်ရာ၏။

အဋ္ဌကထာ-မူလဋီကာတို့၌ ဟေတုနှင့် ပစ္စယကို အရတူ
ကမ္မဓာရည် သမာသ်ပြု၍မြဲခြင်းသည် ဟေတု ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ
။လ။ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသော ပါဠိတော်ကို မြင်သော
ကြောင့် ပြုလုပ်ကြသည် (အာစရိယဝါဒ) ဟု ညွှန်တမ်းဆရာ ညွှန်
ပြထား၏။

ဣ၌ ဟေတုဘာဝ ဆိုသည် သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မြဲမြံခိုင်ခံ့
တည်တံ့ကြီးပွားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ဟိတ်(၆)ပါးတို့၏ မူလ
အဖြစ်ပင်တည်း။

ဝိဘာနိဋ္ဌိ-၁၂၄။

ဟေတုဘာဝေါ ပန နေသံ သမ္ပယုတ္တကာနံ သုပုတိဋ္ဌိတဘာဝ
သာဓန သင်္ခါတော၊ မူလဘာဝေါ။

နေသံ၊ ထိုဟိတ်(၆)ပါးတို့၏။ ဟေတုဘာဝေါပန၊ မည်သည်
ကား။ သုပုတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓနသင်္ခါတော၊ ကောင်းစွာ တည်ရာ၏
အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ မူလဘာဝေါ၊ မူလ၏
အဖြစ်တည်း။

မဏိမဉ္ဇူ၊ ပ- ၃၇၉ ၌လည်း....

သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ မူလယန္တိ ပတိဋ္ဌယန္တိ ဣတ္ထာတိမူလာနိ တစ္စာ
ဝေါ မူလဘာဝေါ၊ ဟေတုဘာဝသင်္ခါတောဂုဏော။ သောစ
ပစ္စယ သင်္ခါတာသတ္တိ။

ဟု ဖွင့်ဆိုထားပေသည်။

ဤ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ကောင်းစွာတည်ရာ၏ အဖြစ်ကို
ပြီးစေတတ်သော မူလ အဖြစ်သည် ဟေတုဘာဝ ဟု ဆိုခြားသော်
လည်း....

ပဋ္ဌာရန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သမ္မယုတ်ကရား တို့ကိုသာ ပြီးစေတတ်သည်ဟု မမှတ်အပ်၊ သဟဇာတ်ဖြစ်သော ရုပ်တရားတို့သည်လည်း ဟိတ်(၆)ပါး တရားတို့ ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေါ်လာရ သည်ကား ၎င်း ရုပ်တရား တို့၏လည်း တည်ရာအဖြစ်ကို ပြီးစေနိုင်သည်ဟု မှတ်ကြပါကုန် အရှင်လောင်းတို့။

မှန်၏။ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေသော ပုဂ္ဂိုလ် အား စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့ ချို့တဲ့၍ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့ မချို့သည့် တို့ကို အထောက်အထားပြုသော် သဟိတ်ရုပ်တို့၏ သုပ္ပတိဋ္ဌိတအာဝ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခံရသည်၏ အဖြစ်သည် ထင်ရှားလှပေ တော့ သည်။

အဋ္ဌကထာ-၃၄၅ ခွဲလည်း....

လစ္စဟေတုပစ္စယာ ဟိ ဓမ္မာ ဝိရဋ္ဌမူလာ ဝိယ ပါဒပါ ထိရာ ဟောန္တိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ အဟေတုကာ ပန တိလဗီဇကာဗိသေ ဝါလာ ဝိယ န သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ။

တိယသွာ၊ အကြင်ကြောင့်။ လစ္စဟေတုပစ္စယာ၊ ရအပ်သော ဟေတုပစ္စည်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဟေတုပစ္စည်းကို ရကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဟိတ်နာမက္ခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တရား တို့သည်။ ဝိရဋ္ဌမူလာ၊ ပေါက်ပွားသောအဖြစ် ရှိကုန်သော။ ပါဒပါ၊ သစ်ပင်တို့သည်။ ထိရာ၊ မြဲမြံကုန်သည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာ တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ အဟေတုကာ ပန၊ အဟိတ်တရားတို့သည်လည်း။ တိလဗီဇကာဗိ သေဝါလာ၊ တိလဗီဇက အစရှိသော မှော်တို့သည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကုန်သည်။ နဟောန္တိဝိယ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိတသ္မာ၊ ဟိုကြောင့်။ ကိမ္မိ၊ သည်။ နဝိရဋ္ဌတိ၊ မဆန်းကျင်။

(ဣတိသဒ္ဓါ-လုတ္တန်ဇေသ)

ဝါ၊ ဟေတု ပစ္စည်းကြောင့် မဖြစ်ကုန်သော ပစ္စနိတ် တရား တို့သည်။

ဗျတိရေက ဝါကျ၌ သိုလိုရင်းကား မှော်နှမ်း၊ မှော်သေး စသည်ကဲ့သို့၊ ဝါ-ပေဒါမင်၊ မှော်ဆံတောက်ကဲ့သို့ ရေပြင်၌ တွယ်တာ

ကပ်ပြီရန် တည်ရာဌာန သုပ္ပတိဋ္ဌိတ မဖြစ်သောကြောင့် မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့ခြင်းမရှိသလို အဟိတ် စိတ် စေတသိက်ရပ် တရား တို့သည် လည်း သုပ္ပတိဋ္ဌိတအာစပြု၍ မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့ခြင်းမရှိပါ။ သို့ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်တရား ဖြစ်လေသည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

ဤပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ပစ္စုပ္ပန် အားဖြင့်(၃)ပါး

ရှိရာ...

ဝစ္စည်း ဆိုသည်

မိမိအကျိုး ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့အား ကျေးဇူး မြဲတတ်သော အကြောင်းတရားတည်း။

ဝစ္စယုပ္ပန် ဆိုသည်

အကြောင်း ပစ္စည်း တရားကြောင့် ပြစ်ပေါ်လာသော ဝါ- (ဆိုင်ရာ-ဆိုင်ရာ)အကြောင်းပစ္စည်းတရား၏ ကျေးဇူးအပြု ခံရသော အကျိုးတရားတည်း။

ဝစ္စနိဗ္ဗိန် ဆိုသည်

အနုလုံနှင့် တူသော ပစ္စည်းမှ လွတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မလွတ်သည် ဖြစ်စေ ပစ္စယုပ္ပန်မှ လွတ်သောတရားတည်း။

ဆဏ္ဍား။ ။ ယဇ္ဇိကံကျမ်း၌ကား အနုလုံ ပဋိလုံမှ လွတ်သော တရားကို ပစ္စုပ္ပန်တံ ထုတ်၏။

ဟေတု၌ ဟိတ် ၆ ပါး ပစ္စည်း....

သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တစိတ်၊ မောဟမူဓွေ၌ မောဟကြံ၌ စေ အသိက် ဓွေပညာသ၊ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။

ထိုတွင် သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် မည်ပုံ၊

သဗ္ဗန္တ ပနေတံ ရူပံ အဟေတုကံ။ ဋီကာ-၂၀၃ ၌ သမ္မယုတ္တသံ အလောအာပိ ဟေတုနော အဘာဝါ အဟေတုကံ ဟု ဆိုရကား ရုပ်မှန်သမျှ သမ္မယုတ်မရှိသောကြောင့် အဟိတ်ချည်းသာ ဖြစ်ကြောင်း ကို ဆိုသော်လည်း သဟိတ်နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော စိတ္တဇ ရုပ်ထို့၌ ဇနကဟိတ် ရှိကြပါသောကြောင့် သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ဟု ဆိုရ ပေသည်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

မဏိမဉ္ဇူ ၄-၁၆၀။

တာနိဟိ စေတိ သဟဇာတာနော ဟောန္တိ၊ န သမ္ပယုတ္တာနိ
ဧကုပ္ပာဒတဒိ စတုဗ္ဗိမ သမ္ပယောပ လက္ခဏာဘာဝတော။
သမာသဋ္ဌေါ ဝိဇ္ဇာ မာနတ္ထော နတုလျ ယောဂတ္ထော၊ ယဒိ
ယော သိယာ စိတ္တဇရူပမေဝ သပ္ပတ္တယာ သိယာ စိတ္တေန
သဟုပ္ပန္နတ္တာ။

စေတသိကဇရုပ်ဟု မဆိုခြင်း၊ ၄-၃၅၅ ခွဲ...

သဗ္ဗေပိတိ စိတစေတသိကာ ဧကတော ဟုတွာ ရူပံသမုဋ္ဌာ
ပေန္တိ။

ဟု ဖွင့်ဆိုရကား စေတသိက်တို့သည်လည်း ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်
ပါသောကြောင့် စေတသိက်ကရုပ် ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်ပါလျက် ဆိုခြင်း
ကား လောကီဒေသနာ၌ စိတ်သည်သာ လွန်လွန်ကဲကဲပြဋ္ဌာန်းသော
ကြောင့် စေတသိကရုပ်ဟု မဆိုဘဲ စိတ္တဇရုပ်ဟု ဆိုပေသည်။

၄-၃၅၇။

လောကီယ ဓမ္မဒေသနာယံ ပန စိတ္တဿ အဓိကဘာဝတော
တထာဝရံ ရူပံစိတ္တသမုဋ္ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ။

တံ သမုဋ္ဌာနာနံဟု ဟောတော်မူချခြင်း

စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ဟု ဟောတော်မူဘဲ တံ သမုဋ္ဌာနာနံ ဟု
တောတော်မူခြင်းသည် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်တို့သည် အလုံးစုံ
သော စိတ်စေတသိက်တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ
ဟောတော်မူသည်။

၄-၃၅၄။

တံ သမုဋ္ဌာနန္တိ ဧတ္ထဝနံ နိဗ္ဗိသိသဗ္ဗဿ ဝါကဋ္ဌတ္တာ တံ
ဂဟဏံ ကတံ၊ အယဉ္ဇေတ္ထ အတ္ထော တေ ဟေတုဝေဝ ဟေတု
သမ္ပယုတ္တာကာဝ ဓမ္မာ သမုဋ္ဌာနာနံ ဧတေသန္တိ တံသမုဋ္ဌာ-

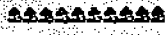
နာနိ။ တေထံ တံသမုဋ္ဌာနာနံ ဟေတု တောစေဝ ဟေတု သမ္ပယုတ္တဓမ္မဟိစ နိဗ္ဗတ္တာနန္တိ အတ္ထော၊ ဣမိနာ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပံ ဂဏှာတိ။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ တံသမုဋ္ဌာနန္တိ ဧတ္ထေ၊ နိဗ္ဗိသိသဗ္ဗဿ၊ သဗ္ဗါ ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောအနက်၏။ ပါကဋ္ဌတ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တံ ဂဟဏံ၊ တသဗ္ဗါယူခြင်းကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဟိပါကဋ္ဌကရောမိ၊ အံ။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤတံသမုဋ္ဌာနာနံ ဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဧတေသံ၊ ဤသဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့ ၏။ ယေတူစေဝ၊ ဟိတ်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာစ၊ ဟိတ်နှင့်ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ သမုဋ္ဌာနာ၊ ဖြစ်ကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ သမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဗည့်ကုန်၏။

ဧတေသံ၊ ထိုသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်သဘော ရှိကုန်သော။ တံ သမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဟိတ်နှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားလျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်သော။ ဟေတုတောစေဝ၊ ဟိတ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဟေတု သမ္ပယုတ္တဓမ္မဟိစ၊ ဟိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣတိအယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဣမိနာ၊ ဤ တံသမုဋ္ဌာနာနံ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပံ၊ စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။

သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်၌သွင်း၍
ကောက်ရခြင်း

ဣမိနာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ ဂဏှာဟိ ဟူသော နောက်ဆုံးဝါကျ အရ ကမ္မဇရုပ်ကို မဆိုရကား ပစ္စယုပ္ပန် မဖြစ်သင့်ဟု ယူဆဖွယ် ရှိ သော်လည်း စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဂ္ဂ ရူပါနံ ဟု ဟောတော်မူဘဲ စိတ္တဇ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ရုပ်မှ တစ်ပါးသေ ရုပ်တရားတို့ကိုလည်း ဟေတုပစ္စယုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ယူစေလိုသောကြောင့် အ-သဒ္ဓါအလွန်နှင့် တကွ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဟု ဟောကြားတော်မူရကား ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ ရုပ်ကို ဟေတု ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်သင့်သည်ဟူ၍မှတ်။

၆-၃၅၅။

ယဒိဝေ ဣဓာပိ တံသမုဋ္ဌာနာနန္တိ အာတွာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနန္တိ ကသ္မာ နဝုတ္တန္တိ အစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနန္တိ သင်္ဂဏှနတော။

ယဒိ၊ အကယ်၍ စိတ်စေတသိက်တို့သည် တကွနက်ဖြစ်၍ ရုပ်တို့ ဖြစ်စေကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ဝေသန္ဓေသု၊ ကိုန်သည်ရှိသော်။ ဣဓာပိ၊ ဤဟေတုပစ္စယုန်ဓမ္မသဉ္စလည်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အတွာ၊ မဟောမူ၍။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာတွာ၊ သည်။ နဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိဝေ၊ အံ့။ အစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနန္တိ၊ မူရ၊ စိတ္တဇ သမုဋ္ဌာန်မဟုတ်သော ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဏှနတော၊ ပေါင်း၍ ယူတော်မူလိုသောကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။

အဓိပ္ပာယ်စကားကျကား...

တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဟု မဟော မူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဟု ဘာကြောင့် မဟောသလဲ။

ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကို ယူတော်မူလိုသောကြောင့် တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဟောတော်မူသည် ဟူလို။

အရာ။ ။ တံ သမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ တွေ့ဆိုင် မှ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ကိုကို ယူမှတ်ရမည်။

၆-၃၅၅။

ဣဓိနာ ဥပါယေန အညေသုပိ တံသမုဋ္ဌာနာနန္တိ အာဂတ-ဋ္ဌာနေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

ပဋိသန္ဓေကမ္မစု ပဝတ္ထိကမ္မစု

ပဋိသန္ဓေအခါ ကမ္မဇရုပ်သည် စိတ်နှင့် စစ်၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဟေတု ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်။

ပဝတ္ထိ အခါ ကမ္မဇရုပ်သည် စိတ်နှင့်မစပ် ကံနှင့်စပ်၍ ဖြစ်သောကြောင့် ဟေတု သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး မပြုနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် မကောက်ရသည်ဟူ၍မှတ်။

၆-၃၅၅။

ကသ္မာ ပနာယံ ဟေတု ပဋိသန္ဓိယမေဝ ကဋတ္တာရူပါနိ ဟေတု ပစ္စယော ဟောတိ၊ န ပဝတ္ထေတိ ပဋိသန္ဓိယံ ကမ္မဇရူပါနိ စိတ္တ ပဋိဗဒ္ဓ ဝုတ္တိတာယ။

ပဝတ္ထိယံ ပန ဒဏသံ စိတ္တေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ ကမ္မပဋိဗဒ္ဓါဝ ပဝတ္ထိ န စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ၊ အဝိဇ္ဇမာနေ စာပိ စိတ္တေ နိရောဓ သမာပန္နာနံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိယေဝ။

အဓိပ္ပာယ်ကား... နိရောဓ သမာပတ် ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စိတ်ပင် မရှိသော်လည်း ကမ္မဇ ရုပ်တို့ ဖြစ်ပေါ်နေသည်ဟူ၏။

တစ်နည်း.....

သင်္ဂဟ ခဏေခဏေ သမုဋ္ဌာပေတိ။

ဋီကာကျော်

ခဏေ ခဏေတိ ဧကေကဿ စိတ္တဿ ကိသု တိသု ခဏေသု နိရန္တရ မေဝ ဥပ္ပတ္တိ ဟောတိ။

ကမ္မဇရုပ်သည် တစ်ခု တစ်ခု စိတ် သုံးပါး သုံးပါးကုန်သော ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင် ခဏတို့၌ မပြတ်မစဲ အမြဲသာလျှင် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဟေတု ပစ္စည်းသည် ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပါဒ်ဆဲ၌ရှိသော ကမ္မဇရုပ်အား သာ ကျေးဇူး ပြု၏။ ၎င်း ဌီ၊ ဘင်၊ ပဝတ္ထိအခါ အဝဉ် ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်အား ကျေးဇူး မပြုပေ။ ထို့ကြောင့် ပဝတ္ထိ ကမ္မဇရုပ်ကို မကောက်ဟူ၍ မှတ်ပါဦး။

ဤ၌ စိတ်နှင့်စပ်၍ မဖြစ်ဆိုသည်။
သဟိတ်စိတ်သည် ကမ္မဇရုပ်အား ဟေတု သဟဇာတပစ္စည်း
မတပ်ဟု ဆိုလိုသည်။

မဏိမဇ္ဈ-၃၇၀။

တတ္ထ ပဝတ္ထေ စိတ္တဇရူပါနိ ယေဝ စိတ္တပဋိပစ္စါနိ၊ န ကမ္မဇ
ရူပါနိ တေန သဟုပ္ပဇ္ဇ မာနာနိပီတိ။ တတ္ထ တေသံ သဟဇာတ
ပစ္စယတ္တာ အာဝတော တံသမ္ပယုတ္တောပိ ဟေတုဓမ္မော စိတ္တဇ
ရူပါန မေဝ ဟေတုပစ္စယော ဟောတိ။ န ကမ္မဇ ရူပါနိ။

မှာလားချက်။ ။ပဝတ္ထိ အခါ ကမ္မဇရုပ်ကိုသာ မကောက်ရ
သည်မဟုတ်သေး။ ဥတုဇ အာဟာရ ရုပ်တို့၏ တစ်ပြိုင်နက်သော
ခဏ၌ ဖြစ်ကြ ရှိကြသော်လည်း ၎င်းရုပ်တို့ကို ဟေတုပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်
တားမြစ်သောကြောင့် မကောက်ရဟုမှတ်။

ဋ္ဌ-၃၅၆။

ပဝတ္ထိယံ ကဋ္ဌတ္တာရူပါဒီနံ ပစ္စယာအာဝ ပဋိဗာ ဟနတော
ဝေဋ္ဌိသ တိယာနိ ပဝတ္ထိယံ ဟေတုနာ သဟ ဧကက္ခဏေ။
ကဋ္ဌတ္တာ မူပါနိ မေဝ ဥတု အာဟာရ သမုဋ္ဌာနာနိဝဇ္ဇာယန္တိ။

တေသမ္ပိ ဟေတု ဟေတု ပစ္စယောတိ အာပဇ္ဇေယျ။ န ဝ ယော
တေသံ ပစ္စယော၊ တသ္မာတေသံ ပစ္စယာ အဝဿ ပဋိဗာဟနတ္ထ
မေတံ ဂတိန္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါဒီနံ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ် အစရှိသည်တို့
၏။ ဝါ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ် ဥတုဇရုပ် အာဟာရဇရုပ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့
အား။ ပစ္စယာ အာဝပဋိဗာဟနတော၊ ပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို တားမြစ်
လိုသောကြောင့်။ ဂတိတံ၊ ယူအပ်၏။ (ပြန်စပ်)

တိတံပါကဋ္ဌကရောမိ၊ အံ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဟေတုသဟဇာတာနံ၊
ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယောဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သည်။ သတိ၊ ရှိ
သော်။ ပဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဟေတုနာ၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဧကက္ခဏေ၊
တစ်ပြိုင်တည်းသော ခဏ၌။ ယာနိကဋ္ဌတ္တာ ရူပါနိဝ၊ တို့သည်လည်း
ကောင်း။ ယာနိဥတု အာဟာရသမုဋ္ဌာနိ၊ အကြင်ဥတုကြောင့် ဖြစ်သော

ရုပ် အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဇာယန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်၏။

တေသမ္ဘိ၊ ထိုပဝတ္တိ အခါ၌ ဟိတ်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်သော
ကဋ္ဌတ္တာရုပ် ဥတုဇရုပ် အာဟာရဇရုပ် တို့၏လည်း။ ဟေတု၊ ဟိတ်
သည်။ ဟေတုပစ္စယော၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိအယံအတ္တော၊ ဤသို့သော အနက်သည်
အာပဇ္ဇေယျ ဖြစ်ရသည်။ စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ သော၊ ထိုဟိတ်
သည်။ တေသံ၊ ထိုပဝတ္တိအခါ၌ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်၊ ဥတုဇရုပ် အာဟာ
ရဇရုပ်တို့၏။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။
တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဟေတုသဟဇာတာနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယေခဟူ၍
တော်တော်မူအပ်သည်ရှိသော် မပဝတ္တိအခါ၌ ဟိတ်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်
ဖြစ်သော ကဋ္ဌတ္တာရုပ် ဥတုဇရုပ်တို့အား ဟိတ်၏ ဟေတုပစ္စယ
သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ် ရှေးရှုရောက်ရာသောကြောင့်။
တေသံ၊ ထိုပဝတ္တိအခါ၌ ဟိတ်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်သော ကဋ္ဌတ္တာရုပ်
ဥတုဇရုပ် အာဟာရဇရုပ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ ပစ္စယဘာဝဿ၊
ပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိဗာဟနတ္ထံ၊ တားမြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ။ တေ၊
ဤဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ။လ။ ရူပါနံ ဟူသောစကားကို။ ဘဂဝဏော၊
သည်။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်လိုရင်းကား-

ဟေတုသဟဇာတာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ဟု ဟောတော်
မမူဘဲ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ဟု ဟောရ
ခြင်း အကြောင်းကို ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ရှင်းပါဦးအံ့။

ဟေတုသဟဇာတာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ဟု ဟောခဲ့ချေ
သော်၊ ပဝတ္တိအခါဟိတ်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်သော ခဏ၌ ဖြစ်ကုန်သော
ကဋ္ဌတ္တာရုပ် ဥတုဇရုပ် အာဟာရဇရုပ် တို့အားလည်း ဟေတုပစ္စယ
သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်၏ ဟူသော အနက်သည် ရောက်ခဲ့ရာ၏။
ထို့ကြောင့် ထိုအနက်ကို တားမြစ်ခြင်းငှာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တ
ကာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ဟု ဟောတော်မူပါသည် ဟူလို။

ပဋိသန္ဓေအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပဋိသန္ဓေအခါ စိတ္တဇရုပ်

ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော်လည်း

- (က) ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းမှ ကင်းသောကြောင့်လည်းကောင်း၊
- (ခ) အာဟာရ ပစ္စည်းစသည်တို့ မထောက်ပံ့၊ မခိုင်မာ စေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊
- (ဂ) မိဒိ၏ အာဂန္တုက အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊
- (ဃ) အားနည်းသော ဝတ္ထုရုပ်ကို မှီ၍ ဖြစ်ရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊
- (င) ကမ္မဇရုပ်တို့၏ စိတ္တဇရုပ်တို့၏ တည်ရာကိုယူ၍ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်။

ထို့ကြောင့်-

ပဋိသန္ဓေအခါ စိတ္တဇရုပ်ကို မကောက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

ဋီကာကျော် ၂၀၈။

ပစ္စာဇာတ ပစ္စယ ရဟိတံ ပန အာဟာရဒိဟိစ အနုပစ္ဆန္ဒ ဗုဗ္ဗလဝတ္ထု နိဿယ ပဝတ္ထုတ္တာ အတ္တနောစ အာဂန္တုကတယ ကမ္မဇရူပေဟိ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပါနံ ဌာနံ ဂဟေတွာ ဋီတတ္တာစ ပဋိသန္ဓိကံ ရူပသမုဋ္ဌာနဖလံ န ဟောတိ။

စိဘင်္ဂါ ၂၂

သဗ္ဗသတ္တာနဉ္စိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ။လ။ ရူပံ န သမုဋ္ဌာပေန္တိ။

ဋီ-၃၅၅ ဋီကား...

တသ္မိဉ္စိ ခဏေစိတ္တံ စိတ္တဇရူပံ ဇနေတုံ နသက္ကောတိ။
ကသ္မာ ပန ပဋိသန္ဓိက္ခယေ စိတ္တံ စိတ္တဇရူပံဇနေတုံ နသက္ကော
တီတိ ကမ္မဇေက္ခိတ္တတယ စေစ အပ္ပတိဋ္ဌိတဝတ္ထုတယစ
ဗုဗ္ဗလတ္တာ ဟုဗ္ဗတံ၏။

ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကား-

၁။ ပဋိသန္ဓေ အခါ ကံ၏ အဟုန်ဖြင့် ပစ်ချအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း

သီတဂူဆရာတော်

၂။ မိမိနှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဗာဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မှီရသော
ကြောင့်လည်းကောင်း

၃။ အားနည်းသည် ဖြစ်၍ စိတ္တဇရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သော
ကြောင်းတည်း။

ဝိဘင်း ၅-၂၂ ချွဲကား....

စာတ္ထပဋိသန္တိယစိတ္တတာဝ ဝတ္ထုနောဗုဗ္ဗလုတယ အပ္ပတိဋ္ဌိတ
တာယ ပစ္စယဝေတလ္လတာယ အာဂန္တုကတာယစ ရူပံ န
သမုဋ္ဌာပေတိ။

ဟု ဖွင့်ပြသေး၏။

၁။ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ဝတ္ထုရုပ် အားနည်းသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် လည်းကောင်း။

၂။ ထောက်ရာ တည်ရာ မရှိသည်အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။

၃။ ပစ္စည်းချို့ ထဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။

၄။ အာဂန္တုက ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။

ဤသို့ ၄ ပါးသော အကြောင်းကြောင့် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်
ဟူ၏။ ပစ္စယုပ္ပန်၌ မောဟမုဒ္ဒေ ဝယ် မောဟကို ကြဉ်ရခြင်း။

မူလတစ်ပါး ကင်းသောကြောင့် ကျေးဇူးသာပြုနိုင်၍ ဝါ၊
ပစ္စည်းသာဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုမခံနိုင်။ ဝါ၊ ပစ္စယုပ္ပန် မဖြစ်ထိုက်။ ထို့
ကြောင့် ကြဉ်ရသည်။

ဋီ-၈၀

မူလန္တရဝိရဟတော။

ကြည့်သော်လည်း စေတသိက် မလျော့ခြင်းကား လျော့တမူ
ဓေါသမူ စိတ်တို့၌ယှဉ်သော မောဟစေတသိက် ရှိသေးသောကြောင့်
တည်း။

ပစ္စယုပ္ပန်၌ အဟိတ်စိတ်ကို မကောက်ခြင်း၊

အဟိတ်စိတ်၌ ဟိတ်ကင်းသေခံကြောင့် မကောက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဋီ...
ဋီ...

အဋ္ဌာရသာ ဟေတု ကေသု တေ ဝိရဟတော။

ဟိန္ဒသည နေကဟိတ် သမ္ပယုတ္တဟု နှစ်ပါးရှိရာ အဘယ်ဟိတ် ကင်းသနည်းဟူမူ သမ္ပယုတ္တကင်း၏ ဟူလို့။

ဋီ...
ဋီ...

ဟေတု သမ္ပယောဂါဘဝတော။

မောဟအချင်းချင်း ကျေးဇူးမပြုနိုင်ခြင်း

မောဟကြည့်သော ဟိတ်တို့ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ မောဟမူခွင့်ရှိသော မောဟသည် အထယ်ကြောင့် အချင်းချင်း ကျေးဇူးမပြုသနည်းဟူမူ တစ်ပါးသော သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မိမိကသာ သမ္ပယုတ်တရားတို့အား လည်းကောင်း၊ စိတ္တဇရပ်အားလည်းကောင်း ကျေးဇူးပြုနိုင်ပေတော့သည်။ မိမိ အချင်းချင်းအား ကျေးဇူးမပြုနိုင်ဟူ၏။

ထို့ကြောင့် ဋီ...

ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော မောဟောတိ အယံ ဟိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံစေဝ စိတ္တသမုဋ္ဌာနိရူပဿစ သယံ ဟေတု-ပစ္စယော ဟောတိ အညဿ၊ ပန သမ္ပယုတ္တ ဟေတုနော အဘာဝါ။

အထိတ်စိတ္တဇရပ်

အဟိတ်စိတ္တဇရပ် စသည်တို့သည်လည်း သမ္ပယုတ် ကင်းသော ကြောင့် ပစ္စနိက် ထုတ်ရလေသည်။

နိဗ္ဗာန်နှင့်ဓညဇ်

၎င်းတို့သည် အဝစ္စယ တရားများဖြစ်ကြ၍ အခါခပ်သိမ်း ၂၄ ပစ္စည်းတို့၏ ပစ္စယုပ္ပန်မှ လွတ်သောကြောင့် ပစ္စည်း၏ ကျေးဇူး

၈၂

သီတဂူဆရာတော်

အဖြူကို ခံရလေသလော၊ မခံရလေသလော ယုံမှားသံသယ မရှိ
-သည့်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးအပြုမခံရသော တရားဟု အလှူးပြု၍ ပစ္စနိကံ
သို့ သွင်း၍ မကောက်ရတော့ပေ။

အာရမ္မဏ

ဗုဒ္ဓလေ့ရိသေန ဒဏ္ဍာဒိကံ အာလမ္ဗိယတိ ဂယတိတိ အာ-
လမ္ဗဏံ။ ပကတိ ဒုဝလုနံကန် ရစေ။
စိတ္တစေတသိကေဟိ အာလမ္ဗိယတိ ဂယတိ ပိယာတိ အာလမ္ဗဏံ၊
အာ-ရေ၊ လမ္ဗဓာတ် ယု-ပစ္စည်း။

တစ်နည်း...

စိတ္တာစေတသိကာ အာဂန္ဓာ ရမန္တိ ဒဏ္ဍာတိ အာရမ္ဗဏံ၊
အာ-ရေ၊ ရမု ဓာတ် ပစ္စည်း။

ရမုဓာတ်၏ အရကား -
အဓိပတိနိဿယ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ
အင်္ဂတ။

ဤ (ရ) ပစ္စယသတ္တိ ရ၏။ ယု ပစ္စည်း၏ အရကား ထို ပစ္စယ
သတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်ခြင်းရှိသော အာရုံ ၆ ပါးဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိမန္တ
ရ၏။

သင်္ဂဟ၌ ရူပါဒိဝသေန ဆဗ္ဗိခံ အာရမ္မဏံ ဟု ဖွင့်၏။
သင်္ခေပဋိကာ၌ အာရမ္မဏ ပစ္စယောတိ ဆဗ္ဗိဓာရမ္မဏံ စတု
ဘုမ္မိက နာမဿေဝ အာရမ္မဏပစ္စယော ဟု ဖွင့်ပြ၏။

အာရုံ ၆ ပါးသည် တုံ ၄ ပါး၌ ဖြစ်သော နာမ်တရားအားသာ
လျှင် ကျေးဇူးပြုသည် ဟူလို။

ဋီကာကျော် ၂၄၁ ၌လည်း....

အာလမ္ဗိယတိ ဗုဒ္ဓလေ့န စိယ ဒဏ္ဍာဒိကံ စိတ္တစေတသိကေဟိ
ဂယတိတိ အာရမ္မဏံ၊ စိတ္တစေတသိကာဟိ ယံယံ ဓမ္မံ အာရမ္မ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပဝတ္ထန္တိ တေ တေ ဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏ
ပစ္စယော။

ဟုပင် ဖွင့်၏။

အမှာ။ ။ဆဋ္ဌမူ၌ ယံယံဓမ္မံ အာရမ္မဏ ပစ္စယောနာမ ဟု တွေ့ရ၏။
မဏိမဉ္ဇူ။ အဖွင့်နှင့် မညီ။

ဤ၌ ယံ ယံ ဟူသောပါဌ်၊ တေသံ တေသံ ဟူသောပါဌ်တို့ဖြင့်
အာရုံ အာရမ္မဏိက တရားတို့သည် ဖြစ်ဆဲသော ခဏ၌ပင်လျှင် ပစ္စည်း
တပ်ဆည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

ထို့ကြောင့် မဏိမဉ္ဇူ။ ဇိ- ဗျ၊ ၃၇၂ ၌...

တတ္ထ ယံယံ ဓမ္မံ အာရမ္မဏာတိ ဣမိနာ ယော ဧတေ စိတ္တ
စေတသိကာနံ အာရမ္မဏဓမ္မာ ဝုတ္တာ၊ တေ တေသံ အာရမ္မဏံ
ကတွာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနက္ခဏေယေဝ အာရမ္မဏပစ္စယာ ဟောန္တိတိ
ဗိပေတိ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

တတ္ထဝစနေ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ယံ ယံ အာရမ္မဏာတိ ဣမိနာ၊
ဖြင့်။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့၏။ ယေ ဧတေ အာရမ္မဏဓမ္မာ၊
အကြင်အာရုံတရားတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေ၊ အာရမ္မဏ ဓမ္မာ
တို့သည်။ တေသံ တေသံ၊ ထိုထို အာရမ္မဏိက တရားတို့အား။
အာရမ္မဏိကတွာ၊ ပြု၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနက္ခဏေယေဝ၊ ဖြစ်ဆဲသောခဏ၌
ပင်လျှင်။ အာရမ္မဏပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ သို့။
ဗိပေတိ၊ ပြ၏။

ဤ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ ပစ္စည်းတရား၌ ယံယံဓမ္မံ ဟု ဒုတိယာ
ကေဝုစံ ဖြင့်၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရား၌ ယေယေဓမ္မာ ဟု ပဋ္ဌာမဗဟုဝုစံ ဖြင့်
ဟောရခြင်းမှာ အညို အရွှေ အဖြူ စသော ရူပါရုံတို့သည် တကွ
ဖြစ်၍ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်ရာ၌ တစ်ခုစီ၊ တစ်ခုစီသာ မြင်ရ၍ ကေ
ဝုစံ။ အာရမ္မဏိက တရားတို့သည်ကား စက္ခုဝိညာဏ်ရှေ့ သမ္ပစိတ္တ
သာဓာရဏစေတသိကံ (၇) ခု စသည်ဖြင့် များသောတရား ဖြစ်သော
ကြောင့် ဗဟုဝုစံ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဌာနမှလွှဲ- ၁၈၀

ဧတ္ထံ ယံယံ ဓမ္မံ အာရဗ္ဗာတိ ဧကဝစနနိဋ္ဌေသံ ကတွာ ပုန
တေ တေ ဓမ္မာတိ ဗဟုဝစနနိဋ္ဌေသော ယံယန္တိဂုတ္တာယ
အာရမ္မဏာဓမ္မဿ အနေကဘာဝေါပိ အတ္ထိတိ ဒဿနတ္ထော။

အမှား။ ။ဖြစ်ဆဲသော ခဏ၌ ပစ္စည်း တပ်၏ ဟု ဆိုသော်လည်း
တပေါင်းတည်း တစ်ပြိုင်နက်တည်း တပ်သည်ဟု မမှတ်
အပ်။ ထိုထိုသို့သော အာရုံ တရားတို့သည် ထိုထိုသို့သော
အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့အား အသီးအဆီးသော
ကျေးဇူးပြုသည် ဟု မှတ်ကြပါကုန် အရှင်လောင်းတို့။

ထို့ကြောင့် မဏိမဉ္ဇူဒီ-ဗု၊ ၃၇၂

ဧဝံ ဟောန္တာပိစန ဧကတော ဟောန္တိ၊ ယံယံ အာရဗ္ဗ ယေ
ယေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တေသံ တေသံ တေ တေ ဝိသု ဝိသု အာရမ္မဏ
ပစ္စယော ဟောန္တိတိပိ ဒီပေတိ။

လိုရင်းကား ပရမတ္ထ သဘော အားဖြင့် အစိတ် အစိတ် မှ
လွတ်သော အပေါင်းမည်သော အသီးအခြား မရှိဟု မှတ်။

ထို့ကြောင့် အနုဋီ ဌိ န ဟိ ပရမတ္ထတော သမုဒါယောနာမ
ဧကောစိ အတ္ထိ ဟု ဖွင့်ပြ၏။

ဤ အာရမ္မဏ ပစ္စည်းသည် အလွန် ကျယ်ဝန်းလှ၏။ အလွန်
လည်း ခက်ခဲနက်နဲလှ၏။ ဋီကာကျော်ဆရာလည်း န ဟိ သော ဧကောစိ
ပစ္စယော အတ္ထိ။ ယော စိတ္တ စေတသိကာနံ အာရမ္မဏဘာဝံ
နဂစ္ဆေယျဟု မိန့်အပ်သည် မဟုတ်ပါလော။

ထို့ကြောင့် စွယ်စုံကျော်စင်ကျမ်း၌ ၂၄ သွယ်၊ ပစ္စည်းချယ်၊
အဘယ်ပစ္စည်း ကျယ်သနည်း ဟူသောအမေးကို ၂၄ သွယ်၊ ပစ္စည်း
ချယ်၊ ပကတူပ ကျယ်သတည်း ဟူသော ကျိုးဆွဲလေးထပ် ဆရာတော်
၏ အဖြေကို ၂၄ သွယ်၊ ပစ္စည်းဝယ်၊ အာရမ္မဏကျယ်သတည်း ဟူ၍
သာ ဖြေသင့်ကြောင်းကို ပဋ္ဌာန၊ ၄-၃၅၈ လာ...

သဗ္ဗေ ဓမ္မာတိ တောနိစ ရူပါယတနာဒီနိ ပဉ္စအဝသေသာစ
သဗ္ဗေပိ ဂေယျဓမ္မာကို ကိုးကား၍ ချောင်းဆုံ ဂဏ္ဍိဆရာ ဆုံးသပ်တော်
မူသည်။

မှာထားချက်....

ထိုသို့ အာရမ္မဏပစ္စည်း အလွန်ကျယ်သည်ဖြစ်ပါသောကြောင့် ပဋ္ဌာန်း၏အခြေပါဝ ဖြစ်နိုင်သမျှဖြစ်ကြပါစေရန် အာရုံ-အာရမ္မဏီက တရားကို ဝါ၊ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို သင်္ဂဟကျမ်း၌ လာသည့် အတိုင်း အစိတ်စိတ်ခွဲခြား၍ ပြဆိုရေးသားပါမည်။

ထိုသို့ ခွဲခြား၍ ကွဲကွဲပြားပြား ရေးသားသည်တို့ကို ကြည့်ရှု လေ့လာကြပါလျှင် ပဋ္ဌာန်း၏အခြေခံကို ကေန္တပင် ပြည့်စုံလာမည်ဖြစ် ကြောင်း လေ့လာသူတိုင်း ဝန်ခံပြီးသားဖြစ်ကြပါလိမ့်မည်။

ဤ အာရမ္မဏ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်အရတို့ကို ပဏိဏ်းပိုင်း၊ အာရမ္မဏသင်္ဂဟကို လေ့လာသုံးသပ် ခွဲခြား ဝေဖန်ကြမ္မသာလျှင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံသိကြ၍ အာရမ္မဏပစ္စည်းတရား လိုမ္မာကျွမ်းကျင်ကြပေ သည်။

ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏသင်္ဂဟကို လေ့လာ သုံးသပ်ဝေဖန်လိုက် သော်....

ရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာသည် ဤ အာရမ္မဏသင်္ဂဟ၌....

- ၁။ ကာမအာရုံ
- ၂။ ဗဟဂ္ဂုတ်အာရုံ
- ၃။ ပညတ်အာရုံ
- ၄။ နိဗ္ဗာန်အာရုံ ဟူ၍ လေးမျိုးဖြင့်သာ အကျဉ်းချုံး၍ ကေန္တအာရုံ၊ အနေကန္တအာရုံအားဖြင့် အာရုံအာရမ္မဏီက တရားတို့....

ပုံဥစိသပရိတ္တမိ၊ ဆစိတ္တာနိ မဟဂ္ဂတော။
 ကေဝိသတိ ဝေါဟာရေ၊ အဋ္ဌနိဗ္ဗာန ဂေါစရေ။
 ဝိသာနုတ္တရမုတ္တမိ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂဖလုဇ္ဈိတေ။
 ပဉ္စသဗ္ဗတ္တဆစ္စေတိ၊ သတ္တဓာ တတ္ထသင်္ဂဟော။

ဟူ၍ ပြတော်မူခဲ့သည်။

ထိုအာရုံလေးပါးတို့ကိုသိရှိနိုင်ရန်ကိုလည်း ၉-ပါးသောဝါကျ တို့ဖြင့် အကျဉ်းချုံး၍ ပြထားပေသည်။

၉-ပါးသော ဝါကျတို့ကား...

(၁) တေသု စက္ခုဝိညာဏာဒိနိ ယထာက္ကမံ ရူပါဒိ ဧကေ
ကာရမ္မဏာနေဝ။ စက္ခုဝိညာဏ်ဧဒ္ဒသည် ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ
ကို။ သောတာဝိညာဏ်ဧဒ္ဒသည် ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဓါရုံကို။ လ။
ပစ္စုပ္ပန် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို အစဉ်အတိုင်း အာရုံပြုကြသည်
ဟု ပြတော်မူသည်။

အမှာ - စက္ခုဝိညာဏဒိနိ၌ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် သောတ၊ ယံန၊
ဇိဝှာ၊ ကာယဝိညာဏ်တို့ကို ယူပါ။
ရူပါဒိ ၌ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ကို ယူပါ။

ဤဝါကျ၌ အာရုံပြုတတ်သော အာရမ္မဏိကတရား (ဝါ)
အာရမ္မဏ ပစ္စယုပ္ပန်တရား (၁၀)ပါး ဖြစ်သောကြောင့် (ဒသ) ဝါကျ
ဟု မှတ်ပါ။

(၂) မနောဘေတုတ္ထိကံ ပန ရူပါဒိပဉ္စာရမ္မဏံ၊ မနောဘေတု
သုံးခုတို့သည် ရူပါရုံ စသော အာရုံဝါးပါးတို့ကို အာရုံ
ပြုသည်ဟု ပြတော်မူသည်။

ဤဝါကျ၌ အာရုံပြုတတ်သောတရား အာရမ္မဏိက တရား
(ဝါ) ပစ္စယုပ္ပန်တရားသုံးပါး ဖြစ်သောကြောင့် (တိ) ဝါကျဟု မှတ်
ယူပါ။

(၃) သေသာနိ ကာမာဝစရဝိပါကာနိ ဟသနစိတ္တဉ္စေတိ၊
သဗ္ဗထာဝိ ကာမာဝစရာ ရမ္မဏနေဝ။
မဟာဝိပါကစိတ် ၈-ခု၊ သန္တိရကာစိတ် ၃-ခု၊ ဟသိ-
တုပ္ပါဒ် ၌ ၁၂-ပါးသော စိတ်တို့သည် ကာမစိတ်
၅၄-ခု၊ စေတသိက် ဧဒ္ဒပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသဟုဆို
အပ်သော ကာမအာရုံ ၆-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို
အာရုံပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူသည်။

ဤဝါကျ၌ အာရုံပြုတတ်သောတရား ၁၂-ပါးဖြစ်သောကြောင့်
(ဒွါဒသ) ဝါကျဟု မှတ်ပါ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

(၄) အကုသလာနိဝေဓ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တကာမာဝစရ ဇဝနာနိ
ဝေတိ လောကုတ္တရဝိဇ္ဇိတ သဗ္ဗာရမ္ပဏာနိ။

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခု၊ မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ်
စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဤ ၂၀-
သော စိတ်တို့သည် ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ် ဖြစ်
သော လောကီစိတ် ကေသီတိ၊ စေတသိက် ဧဒ္ဒပညာသ၊
ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော ပညတ်၊ ဤ အာရုံ
၆-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို အာရုံပြုသည်၏အဖြစ်ကို
ပြတော်မူသည်။

ဤဝါကျ၌ အာရုံပြုတတ်သောတရား (၂၀) ဖြစ်သောကြောင့်
(ဝိသ) ဝါကျဟု မှတ်ပါ။

(၅) ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ ကုသလာနိ ဝေဓ ပဉ္စမ
ဈာနသင်္ခါတ အဘိညာကုသလဋ္ဌေတိ အရဟတ္တမဂ္ဂဖလ
ဝဇ္ဇိတ သဗ္ဗာရမ္ပဏာနိ။

မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄ ခု၊ ကုသိုလ်
အဘိညာဏ် ဤငါးပါးသော စိတ်တို့သည် ပစ္စုပ္ပန်
အတိတ် အနာဂတ် ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တ
ဖိုလ် ကြည့်သော စိတ် ၈၇ ခု၊ စေတသိက် ဧဒ္ဒပညာသ၊
ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ ကာလဝိမုတ် ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ပညတ်
ဤ အာရုံ ၆ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို အာရုံပြုသည်၏
အဖြစ်ကို ပြတော်မူသည်။

ဤဝါကျ၌ အာရုံပြုတတ်သောတရားငါးပါး ဖြစ်သောကြောင့်
(ပဉ္စ) ဝါကျဟု မှတ်ပါ။

(၆) ဉာဏသမ္ပယုတ္တကာမာဝစရ ကြိယာနိ ဝေဓ ကြိယာ
ဘိညာဝေါဋ္ဌဗ္ဗန ပဉ္စတိ သဗ္ဗထာပိ သဗ္ဗာရမ္ပဏာနိ။

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်
၄ ခု၊ ကြိယာအဘိညာဏ် ဤ ၆ ပါးသောစိတ်တို့သည်
ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သော စိတ် ၈၉ ခု၊ စေ

သံတဂူဆရာတော်

တသိက် နေ့ပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ ကံလဝိမုတ် ဖြစ်
သော နိဗ္ဗာန် ပညတ် ဤအာရုံ ၆ ပါးတို့တွင် တစ်ပါး
ပါးကို အာရုံပြုသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ဤဝါကျ၌ အာရုံပြုတတ်သောတရား ၆ ပါး ဖြစ်သောကြောင့်
(ဆ) ဝါကျဟု မှတ်ပါ။

(၇) အရပေ့သူ ဒုတိယစတုတ္တာနိ မဟဂ္ဂတာ ရမ္မဏာနိ၊
ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ် ဝိပဿနာသည် အာကာသ
နဉ္စာယတန ကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၏။

ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာသည် အာကာသနဉ္စာ
ယတနကုသိုလ် ကြိယာ ၂ ပါးကို အာရုံပြု၏။

နေဝသညာနာသညာယတန ကုသိုလ် ဝိပဿနာသည်
အာကိဉ္စညာယတန ကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၏။

နေဝသညာနာသညာယတန ကြိယာသည် အာကိဉ္စ
ညာယတန ကုသိုလ်ကြိယာ ၂ ပါးကို အာရုံပြုသည်၏
အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ဤဝါကျ၌ အာရုံပြုတတ်သော တရား ၆ ပါး ဖြစ်သောကြောင့်
(ဆ) ဝါကျဟု မှတ်ပါ။

(၈) သေသာနိ မဟဂ္ဂတစ်တ္တာနိ ပညတ္တာရမ္မဏာနိ။

ရူပ ပထမဈာန်စိတ် ၃ ခုသည် ကသိုဏ်းပညတ်(၁၀)
ပါး၊ အသုဘပညတ် (၁၀)ပါး၊ ကာယဂတာသတိ၏
အာရုံဖြစ်သော ဆဲအစရှိသောကာယကောဋ္ဌာသပညတ်၊
အာနာပါနသတိ၏ အာရုံဖြစ်သော ထွက်သက်ဝင်သက်
ပညတ်၊ မေတ္တာ၏ အာရုံဖြစ်သော အတိုင်းမသိသော
သုခိတ၊ ဒုက္ခိတ သတ္တဝါပညတ်၊ ကရုဏာ၏အာရုံဖြစ်
သော အတိုင်းမသိသော ဒုက္ခိတသတ္တဝါပညတ်၊ မုဒိတာ
၏ အာရုံဖြစ်သော အတိုင်းမသိသော သုခိတ သတ္တဝါ
ပညတ်၊ ဤ ၂၅ ဝါးသောပညတ်အာရုံတို့တွင် တစ်ပါး
ပါးကို အာရုံပြုသည်ကို ပြတော်မူ၏။

ရူပ ဒုတိယဈာန်စိတ် ၃ ခု၊ တတိယ ဈာန်စိတ် ၃ ခု၊
စတုတ္ထ ဈာန်စိတ် ၃ ခု သည် ကသိုဏ်းပညတ် (၁၀)ပါး၊

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အာနာပါနသတိ၏အာရုံဖြစ်သော ထွက်သက်ဝင်သက် ပညတ်၊ မေတ္တာ၏ အာရုံဖြစ်သော အတိုင်းမသိသော သုခိတ၊ ခုက္ခိတ သတ္တဝါပညတ်၊ မုဒိတာ၏ အာရုံ ဖြစ်သော အတိုင်းမသိသော သုခိတ သတ္တဝါပညတ်၊ ဤ ၁၄ ပါးသော ပညတ်အာရုံတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အာရုံပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ရူပ ပဉ္စမဈာန် ၃ ခုသည် ကသိုဏ်းပညတ် (၁၀) ပါး၊ အာနာပါနသတိ၏ အာရုံဖြစ်သော ထွက်သက် ဝင်သက် ပညတ်၊ ဥပေက္ခာ၏ အာရုံဖြစ်သော အတိုင်း မသိသော သုခိတ၊ ခုက္ခိတ သတ္တဝါပညတ်၊ ဤ (၁၂) ပါးသော ပညတ်အာရုံတို့တွင် တစ်ပါးပါးတို့ အာရုံ ပြုသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

အာကာသနဉ္စာယတန စိတ် ၃ ခုသည် အာကာသ ကသိုဏ်းသည် ကြည့်အပ်သော ကသိုဏ်း ၉ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို ခွာ၍ရအပ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကို အာရုံပြုသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

အာကာသနဉ္စာယတန စိတ် ၃ ခုသည် အာကာသာ နဉ္စာယတန ဈာန်၏ မရှိခြင်းတည်းဟူသော နတ္ထိဘော ပညတ်ကို အာရုံပြုသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ဤဝါကျ၌ အာရုံပြုတတ်သောတရား (၂၁) ပါး ဖြစ်သော ကြောင့် (ကေဝိသ)ဝါကျဟု မှတ်ပါ။

၄- အားဇွန်။

ဤ ရူပ အရူပဈာန်တို့၏ အာရုံတို့ကို ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း တာဝနာ ထေဒ လာ အောက်ပါစကားရပ်တို့ဖြင့် သဘောကျနိုင်ပါစေ။ သတ္တာပိ ဒသကသိကာနိ၊ အာနာပါနဉ္စ ပဉ္စကဈာန်ကာနိ၊ ဒသအသုဘာ ကာယကတာသတိ စ ပဌမဈာန်ကာ။ မေတ္တာဒယော တယော စတုတ္ထဈာန်ကာ။ ဥပေက္ခာ ပဉ္စမ ဈာန်ကာတိ ဆဗ္ဗိသတိ ရူပါဝစရ ဈာန်ကာနိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ။ စတ္တာရော ပန အာရုပ္ပာ အာရုပ္ပဈာန်ကာတိ။

သံတရုဆရာတော်

(၉) - လောကုတ္တရ ဝိတ္တာနိ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနိ။

လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။ ဤဝါကျ၌ အာရုံပြုတတ်သောတရား ၈ ပါးဖြစ်သောကြောင့် (အဋ္ဌ) ဝါကျဟုမှတ်ပါ။

ဤ၉-ဝါကျလား ပစ္စယုပ္ပန်တရားအရ-

ဒသ-တိ-ဒ္ဓါဒသ၊ ဝိသ-ပဉ္စ-ဆ၊ ဆ-ကေဝိသ-အဋ္ဌ ဟု ကျေညက်နေအောင် ရွတ်ဆိုထားကြပါလေ။

ထိုသို့ရွတ်ဆိုထားကြပါက-

အာရုံ၊ အာရမ္မဏိက ခွဲခြားဝေဖန်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ အာရမ္မဏ ဆိုင်ရာပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ခွဲခြားဝေဖန်ရာ၌လည်းကောင်း အလျင်အမြန် သဘောပေါက်၍ အလွန်ကျေးဇူးများကြောင်း လက်တွေ့သိရပါလိမ့်မည်။ ဆိုခဲ့ပြီး ပဉ္စဝိသပရိတ္တမှီ ဟူသော သင်္ဂဟလာ ၂ ဂါထာတို့တွင် ပဉ္စဝိသပရိတ္တမှီ ဂါထာဖြင့်-

ကေနံ အာရုံပြုသော တရားတို့ကို ပြတော်မူသည်။

ဝိသာနုတ္တရမုတ္တမှီ ဂါထာဖြင့်-

အနေကန် အာရုံပြုသော တရားတို့ကို ပြတော်မူသည်။

ယင်း ၂ ဂါထာကို ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ခွဲပါမူ...

ပဉ္စဝိသပရိတ္တမှီ ၌-

ပဉ္စဝိသ-သည် ပစ္စယုပ္ပန်၊ ဝါ-အာရုံပြုတတ်သော တရား။

ပရိတ္တမှီ-သည် ပစ္စည်းတရား၊ ဝါ-ကာမအာရုံ။

ပဉ္စဝိသ အရကား ဒသ-တိ-ဒ္ဓါဒသဝါကျဖြင့် ပြုအပ်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းကြည့်သော အဟိတ်စိတ် ၁၇ ခု၊ မဟာဝိမာဏ်စိတ် ၈ ပါးတည်း(ဝါ) ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် ၁၀၊ မနောဇာတ် ၃ ခု၊ တဒါရုံကောဒသ ဟုသိကပ္ပာဒိတည်း။ ဝိသအရကား ကာမစိတ် ၅၄ ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ဟုဆိုအပ်သော ကာမအာရုံ ၆ ပါးတည်း။

ဆစိတ္တာနိ မဟဂ္ဂတေ ၌-

ဆ-သည် ပစ္စယုပ္ပန်၊ ဝါ-အာရုံပြုတတ်သော တရား။

မဟဂ္ဂတေ-သည် ပစ္စည်းတရား၊ ဝါ-အာရုံ တရားတည်း။

ဝဋ္ဋာန်အခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဆ-အရကား ဝိညာဏဋ္ဌာယတနစိတ် ၃ ခု၊ နေဝသညာ နာသညာယတနစိတ် ၃ ခုတည်း။

မဟာဂူတေ-အရကား အာကာသနဋ္ဌာယတန ကုသိုလ်ကြိယာ၊ အာကိဋ္ဌညာယတန ကုသိုလ်ကြိယာတည်း။
ကေဝိသတိဝေါဟာရေ ဋ္ဌိ-

ကေဝိသတိသည် ပစ္စယုပ္ပန်၊ ဝါ-အာရုံပြုတတ်သော တရား။
ဝေါဟာရေ-သည် ပစ္စည်းတရား၊ ဝါ-အာရုံ တရား။

ကေဝိသတိ-အရကား အဘိညာဏ်ဓမ္မမှ တစ်ပါး ရူပစိတ် ၁၅ ခု၊ အာကာသာနဋ္ဌာယတနစိတ် ၃ ခု၊ အာကိဋ္ဌညာယတန စိတ် ၃ ခုတည်း။

ဝေါဟာရေ-အရကား ဆိုခဲ့ပြီး ၂၈ ပါးသော ပညတ်အာရုံ တည်း။

အဋ္ဌနိဗ္ဗာနဂေါစရေ ဋ္ဌိ-

အဋ္ဌ-သည် ပစ္စယုပ္ပန်တရား၊ ဝါ-အာရုံပြုတတ်သော တရား။
နိဗ္ဗာနဂေါစရေ-သည် ပစ္စည်းတရား၊ ဝါ-အာရုံ တရား။

အဋ္ဌ-အရကား လောကုတ္တရာစိတ် ၈ ခုတည်း။

နိဗ္ဗာန-ဂေါစရေ အရကား နိဗ္ဗာန်တည်း။

ဝိသဘန္တုတ္တရမုတ္တမိ ဋ္ဌိ-

ဝိသသည် ပစ္စယုပ္ပန်၊ ဝါ-အနေကန် အာရုံပြုတတ်သော တရား။

အနုတ္တရမုတ္တမိ-သည် ပစ္စည်းတရား၊ ဝါ-အာရုံတရား။

ဝိသအရကား-အကုသိုလ်စိတ် ၅၅၀၊ ဉာဏစိပ္ပယုတ် မဟာ ကုသိုလ် ကြိယာ ၈ ခုတည်း။

အနုတ္တရမုတ္တမိ-အရကား လောကီစိတ် ကေသီတိ၊ စေတသိက် ဓမ္မေပညာသ၊ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော ပညတ်တည်း။

ရံခါ သာမန်အားဖြင့် လောကီစိတ် ကွေသီတိ၊ စေတသိက် ဓမ္မေပညာသ၊ အတိတ်အနာဂတ်ဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ် တိကာဇီက ဖြစ်သော အနိပ္ပန္နရုပ် ပညတ်တရားတို့ကို အာရုံပြုသည်ဟု ပြတော် မူ၏။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့်-

ယင်းအာရုံပစ္စည်း တရားတို့က အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုပေသည်။ ရံခါ အလေးအမြတ်အားဖြင့် ဒေါသမူဋ္ဌေး မောဟမူ ဋ္ဌေး စုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညဏ်ကြွန်သော လောကီစိတ် ၇၆ ခု၊ ဒေါသ က္ကဿာ ပစ္စရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာကြွန်သော စေတသိက် ၄၇ ခု၊ အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ် တရားတို့ကို အာရုံ ပြုသည်ဟု ပြတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့် ယင်းအာရုံပစ္စည်း တရားတို့က-အာ-ဝိ-ဥ-သုံးပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ရံခါ သာမန်အားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသကို အာရုံ ပြုသည်ဟု ပြတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့် ယင်းအာရုံ ပစ္စည်းဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ်က အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတ လေးပစ္စယသတ္တိ တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ရံခါ အလေးအမြတ်အားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသကို အာရုံပြုသည်ဟု ပြတော်မူ၏။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့် ယင်းအာရုံပစ္စည်းတရားတို့က အာ-ဝိ-ဥ-ပု-တ္တိ-အဝီ (၆) ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ရံခါ မရဏာသန္တအခါ သာမန်အားဖြင့် စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေတွက်သည်ရှိသော် တစ်ဆယ့်ခုနစ်ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို အာရုံပြုသည်ဟု ပြတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့်ယင်းအာရုံပစ္စည်းဖြစ်သောဟဒယဝတ္ထုက အာ-နိ-ပု-ဝိပ်-နတ္ထိ-ဝိဂတ ဤ ၆ ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြု ပေသည်။

မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပူယုတ်စိတ် ၄ ခုသည်....

ရံခါ သာမန်အားဖြင့် လောကီစိတ်ကေသီတိ၊ စေတသိက် ခွေပညာသ၊ အတိတ်အနာဂတ် နိပ္ပန္နရုပ်၊ တိကာလိက အနိပ္ပန္နရုပ် ပညတ်တရားတို့ကို အာရုံပြုသည်ဟု ပြတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့် ယင်းအာရုံပစ္စည်းတရားတို့က အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံဆင်တန်းကျမ်း

ရံခါ အလေးအမြတ်အားဖြင့် လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ တရား
တို့ကို အာရုံပြုသည်ဟု ပြတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့် ယင်းအာရုံပစ္စည်းတရားတို့က အာ-မိ-ဥ-
ဤပစ္စယသတ္တိ ၃ မျိုးဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ရံခါ သာမန်အားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသကို အာရုံ
ပြုသည်ဟု ပြတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့်ယင်းအာရုံပစ္စည်းတရားတို့က အာ-ပု-တ္ထိ-
အဝိ ဤပစ္စယသတ္တိ ၄ မျိုးဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ရံခါ မရဏာသန္တ အခါ သာမန်အားဖြင့် စုတိစိတ်မှ ပြန်၍
ရေတွက်သည်ရှိသော် ။လှ။ ဟုဗယဝတ္ထုကို အာရုံပြုသည်ဟု ပြတော်
မူသည်။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့် ယင်းအာရုံပစ္စည်းတရားတို့က အာ-နိ-ပု-
ဝိပ်-နတ္ထိ-ဝိဂတ ဤပစ္စယသတ္တိ ၆ မျိုးဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ခေါသမုဋ္ဌေး မောဟမုဋ္ဌေး မဟာဗြဟ္မိယာဉာဏဝိပွဲယုတ်စိတ် ၄-
ခုတို့သည်...

ရံခါ လောကီစိတ်ကေသီတိ၊ စေတသိက် ခွေပညာသ၊ အတိတ်
အနာဂတ်ဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ်၊ ဇာတိကလိကဖြစ်သော အနိပ္ပန္နရုပ် ပညတ်
တို့ကို အာရုံပြုသည်ဟု ပြတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့် ယင်းအာရုံပစ္စည်းတရားတို့က အာရမ္မဏ
သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ရံခါ သာမန်အားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ တို့ကို
အာရုံပြုသည်ဟု ပြတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့် ယင်းအာရုံပစ္စည်းတရားတို့က အာ-ပု-
တ္ထိ-အဝိ ဤ ပစ္စယသတ္တိ ၄ မျိုးဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ရံခါ မရဏာသန္တ အခါ သာမန်အားဖြင့် စုတိစိတ်မှ ပြန်၍
ရေသည်ရှိသော် ။လ။ ဟုဗယဝတ္ထုကို အာရုံပြုသည်ကို ပြတော်မူ၏။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့် ယင်းအာရုံပစ္စည်းတရားတို့က အာ-နိ-ပု-
ဝိပ်-နတ္ထိ-ဝိဂတ ဤပစ္စယသတ္တိ ၆ မျိုးတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

သီတဂူဆရာတော်

ဓာထားချက်။ ။ပြဆိုပြီးသည်များကို သင်္ဂဟစာအုပ်ကြည့်။ နှုတ်တက်
ရွှေဖြစ်အောင် (ဝါ) နှုတ်လိုက်အောင် ရွတ်ကြရပါ
မည်။ သို့မှ ပဋ္ဌာန်း ညှုတ်ဆိုသောအခါ မိမိတို့၏
မနောဋ္ဌါရမှာ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ပစ္စယသတ္တိ သဘာဝ
ပစ္စည်း သဒ္ဓနာတို့ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ညှုတ်အမြင်
လင်း၍ “ကျမ်းကြီးပဋ္ဌာန်း ကျမ်းဝယ်ဆန်း၊ ကျမ်းလတ်
ဝေတုကထာ” ဆိုသည့်အတိုင်း အခက်ဆုံးဖြစ်သော
ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို အလွယ်တကူ မပင်မပန်း ချမ်းချမ်း
သာသာဖြင့် သင်ကြားပို့ချနိုင်ကြပေမည်။

ဝိသနန္တတ္ထရ မုတ္တမိန္ဒြိ...

ဝိသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားသည် အနန္တတ္ထရ မုတ္တ တရားကို အနေကန်
အားဖြင့် အာရုံပြုပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဥတ္တရအရ လောကုတ္တရာ
ပစ္စည်းတရားက အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်ပေ။

အကြောင်းကား ဝိသ တရားဟု ဆိုအပ်သော မိမိ၏ ခိုက်မဲလှစွာ
မလိမ္မာသောကြောင့်တည်း။

ဇိ-၁၃၃။

ဇ္ဈိဒ္ဓသာကုသလ အဋ္ဌ ဉာဏဝိပွယုတ္တ ဇဝနဝသေန ဝိသတိ
စိတ္တာနိ အတ္တနော ဇဋ္ဌဘာဝတော လောကုတ္တရဓမ္မေ အာရဋ္ဌ
ပဝတ္တိတုံ န သက္ကောန္တိတိ နဝဝိလောကုတ္တရဓမ္မေ ဝဇ္ဇေတွာ
တေဘူမကောနိ ပညတ္တိံ စ အာရဋ္ဌ ပဝတ္တန္တိ။

တစ်နည်း...

ထို ၂၀ သော စိတ်တို့သည် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝိပဿနာ၏
အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်သောကြောင့် ထို ၂၀ သော စိတ်တို့၏ အာရုံ၌
လောကုတ္တရာတရား (၉)ပါးကို ကြည့်၍ အလုံးစုံသော တရားအား
အာရမ္မဏ ပစ္စည်း တပ်လေသည်။

အဘိဓမ္မတ္တမိပုနီ...

အထဝါ ဓာနိ ဝိသတိစိတ္တာနိ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝိပဿနာ ဘာ
ဝေန အပဝတ္တနဇော တေသံ အာရမ္မဏေ လောကုတ္တရ
ဝဇ္ဇိတ သမ္မာရမ္မဏာနိတိ အာစရိယေနာတိ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အဂ္ဂမဂ္ဂဖလုဋ္ဌိတေ ပဉ္စ နှိ....

အဂ္ဂမဂ္ဂဖလုဋ္ဌိတသည် ပစ္စည်း။ ဝါ-အာရုံတရား။ ပဉ္စအရကား မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် (၄)ခု၊ ကုသိုလ်အဘိညာဏ်တည်း။

အဂ္ဂမဂ္ဂဖလုဋ္ဌိတ အရကား....အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကြည့်သော စိတ် ၈၇ ခု၊ စေတသိက် ငွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌမိသ၊ ကာလဝိမုတ္တဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ပညတ် ဤအာရုံ (၆) ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးတည်း။

ထို့ကြောင့်....

အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ပစ္စည်းတရားကား မဟာကုသိုလ်ဉာဏ သမ္ပယုတ်စိတ် ၄ ခု၊ ကုသိုလ်အဘိညာဏ်အား အာရမ္မဏပစ္စည်း မတပ်ဟုမှတ်။

အကြောင်းကား....

ထိုမဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ်အဘိညာဏ် တို့၏ သေက္ခ ပုထုဇဉ် သန္တာန်တို့၌သာလျှင်ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။

ဋီ-၁၃၅။

သေက္ခပုထုဇ္ဇနသန္တာနေတွေဝ ပဝတ္တနတော။
ဤ၌ အချို့သောဆရာတို့ကား သင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ၌ လာတိုင်း ပစ္စည်းတပ်ကြ၏။ သင်္ဂဟဆရာကား ယထာလာဘနယ သာမညနယ မျှသာ ပြပါသောကြောင့် မသင့်ဟု ချောင်းဆုံ ဂဏ္ဍိဆရာ မှာတော် မူသည်။

ထို့ကြောင့်....

- ၁။ သောတာပတ္တိ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပစ္စည်း။ သောတာပတ္တိ မဂ် သန္တာန်၌ရှိသော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄ ခု၊ ပစ္စယုပ္ပန်။
- ၂။ သောတာပတ္တိမဂ် ဖိုလ် သကဓါဂါမိမဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပစ္စည်း။ သကဓါဂါမိမဂ် သန္တာန်၌ရှိသော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခုသည့် ပစ္စယုပ္ပန်။

၃။ သောတာပတ္တိမဂ် ဖိုလ် သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ် အနာဂါမိ
မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပစ္စည်း။ အနာဂါမိမဂ်သန္တာန်၌ ရှိသော
မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခုသည် ပစ္စယပုန်။

၄။ မဂ် ၄-ပါး၊ ဖိုလ် ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန် ပစ္စည်း၊ အရဟတ္တမဂ်
သန္တာန်၌ရှိသော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-
ခုသည် ပစ္စယပုန်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပစ္စည်းတပ်သင့်၏ဟု ချောင်းဆုံဂဏ္ဍိဆရာ
မိန့်မှာတော်မူသည်။

လောကုတ္တရာတရားသည် ပုထုဇဉ် သန္တာန်၌ ရှိသော မဟာ
ကုသိုလ် ၄-ခုအား အာရမ္မဏပစ္စည်း တော်ပေ။

ဋီ-၁၃၄။

သေက္ခာပီ ဟိ ဌပေတွာ လောကီယစိတ္တံ အရဟတော
မဂ္ဂမလသင်္ခါတံ ပါဠိပုဂ္ဂလိကစိတ္တံ ဇာနိတုံ န သက္ကောန္တိ
အနဓိဂတတ္တာ၊ တထာ ပုထုဇ္ဇနာဒယောပိ သောတာ-
ပဒ္ဓာမိနံ။

သေက္ခာနံ ပန အတ္တနော အတ္တနော မဂ္ဂမလပစ္စင်ေက္ခဏေ-
သု ပရသန္တာန ဝတ မဂ္ဂမလရမ္မဏာယ အဘိညာယ ပရိကမ္မ
ကာလေ အဘိညာစိတ္တေနေဝ မဂ္ဂမလာနံ ပရိစ္ဆိန္နနကာလေ
စ အတ္တနော အတ္တနော သမာနာနံ ဟေဋ္ဌိမာနဉ္စ မဂ္ဂမလ
ဓမ္မေ အာရဋ္ဌ ကုသလဇဝနာနံ ပဝတ္ထိအတ္ထိတိ အရဟတ္တ
ဖလသေဝ ပဋိက္ခေပေါ ကတော။

တိသဝ္ဗံ၊ ၏။ သေက္ခာပိ၊ တို့သည့်လည်း။ လောကီယစိတ္တံ၊ ကို၊
ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂမလသင်္ခါတံ၊
မဂ်ဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပါဠိပုဂ္ဂလိကံ၊ အသီးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏
သန္တာန်၌ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိတုံ၊ သိခြင်းငှာ။ န သက္ကောန္တိ၊
မစွမ်းနိုင်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ န သက္ကောန္တိ၊ သနည်း။ အနဓိဂ-
တတ္တာ၊ မရသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နသက္ကောန္တိ၊ နိုင်ကုန်။

ဓမ္မာနိဒါနအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

စာထာ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနာဒယောဝိ၊ တို့သည်လည်း။ သောတာ-
ပန္နာဒိနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ ပါဠိပုဂ္ဂလိကာနံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိတုံ၊
ငှာ။ န သက္ကာန္တိ၊ နိုင်ကုန်။

သေက္ခာနံ ပန၊ တို့အားကား။ အတ္တနော၊ မိမိတို့၏။ မဂ္ဂဖလ-
ပစ္စဝေက္ခဏေသု၊ မဂ်ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်သောကာလတို့၌ လည်းကောင်း။
ပရသန္တာန ဂတ မဂ္ဂ ဖလ ရမ္မဏာယ၊ သူတစ်ပါး၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော
မဂ်ဖိုလ်လျှင် အာရုံရှိသော။ အဘိညာဿ၊ ဇေတော ပရိယအဘိညာဏ်
၏။ ပရိကမ္မကာလေစ၊ ပရိကံကို ပြုသောအခါ၌ လည်းကောင်း။
အဘိညာဏိတ္ထေနော၊ ဇေတော ပရိယ အဘိညာဏ်စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။
မဂ္ဂဖလ္လာနံ၊ သူတစ်ပါးတို့၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်တို့ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒ-
န ကာလေစ၊ ပိုင်းခြား၍သိသောကာလ၌ လည်းကောင်း။ အတ္တနော
အတ္တနော၊ မိမိ၏လည်းကောင်း။ သမာနံ၊ မိမိနှင့်တူကုန်သော။
ပုဂ္ဂလာနဉ္စ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း။ ဟေဋ္ဌိမာနံ၊ အောက်၌ ဖြစ်
ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ မဂ္ဂဖလေ၊ တို့ကို။
အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ကုသလဇဝနာနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၏။
ကူတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အရဟတ္တမဂ္ဂဖလသေဝ၊ ကိုသာလျှင်။
ပဋိက္ခေပေါ၊ ဖယ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်၏။

ဆိုလိုရင်းကား - သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် (၇) ယောက်တို့သည် လောကီစိတ်ကို
ထား၍ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော
အသီးအခြားဖြစ်သောစိတ်ကို မရသေးသောကြောင့်
သိခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်။

ပုထုဇ္ဇံသည် မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် ၄- ပါးတို့၏စိတ်ကို။ သောတာပန်
ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
စိတ်ကို။

သကဒါဂါမ်သည် အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ကို။
အနာဂါမ်သည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်ကို သိခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်။

အမှာ- မစွမ်းနိုင်ဆိုသည်ကား အရမ္မဏပစ္စည်း မတပ်သည့်ကို
ဆိုသည်ဟုမှတ်။

- (က) သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် (၇) ယောက်တို့၏ မိမိ၏ မဂ်ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်သော ကာလတို့၌ မိမိ၏လည်းကောင်း၊ မိမိနှင့် တူကုန်သော သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် တို့၏ လည်းကောင်း၊ မိမိ၏အောက်ဖြစ်သော မဂ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လည်းကောင်း၊ မဂ်ဖိုလ်တို့ကို အာရုံပြု၍ ကုသိုလ်ဇောဖြစ်ခြင်း ရှိ၏။
- (ခ) သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် (၇) ယောက်တို့၏ သူတစ်ပါး သန္တာန်၌ ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်လျှင် အာရုံရှိသော စေတောပရိယ အဘိညာဏ်၏ ပရိကင်ကာလ၌ မိမိ၏လည်းကောင်း၊ မိမိနှင့်တူသော မဂ်တို့၏လည်းကောင်း၊ မိမိအောက် ဖြစ်သော မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လည်းကောင်း၊ မဂ်ဖိုလ်ကို အာရုံပြု၍ ကုသိုလ်ဇောဖြစ်ခြင်း ရှိ၏။
- (ဂ) သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် (၇) ယောက်တို့၏ စေတောပရိယ အဘိညာဏ်နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်သာလျှင် သူတစ်ပါး တို့၏ မဂ်ဖိုလ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော ကာလ၌ မိမိ၏ လည်းကောင်း၊ မိမိနှင့်တူသော မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လည်း ကောင်း၊ မိမိအောက်ဖြစ်သော မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လည်း ကောင်း၊ မဂ်ဖိုလ်ကိုအာရုံပြု၍ ကုသိုလ်ဇောဖြစ်ခြင်း ရှိ၏။

ဤသို့သော အခြင်းအရာကို သိစေလိုသောကြောင့်-
 အရဟတ္တမဂ္ဂဖလဝဇ္ဇိတ သဗ္ဗာရမ္မဏာနိဟု သင်္ဂဟပါဌ် မိန့်ဆို တော်မူသည်။

မှတ်ချက်။ ။ပုထုဇဉ်သန္တာန်၌ဖြစ်သော ၅-ပါးသော ကုသိုလ်ဇော တို့အား လောကုတ္တရာတရားတို့သည် အာရမ္မဏသတ္တိ ဖြင့် ကျေးဇူးမပြုဟု မှတ်အပ်၏။

သို့သော် မဂ္ဂဝိထိ၌ မဂ်၏ ရှေး ဝေဒါဏ္ဍိက ဝေဒါနိကိစ္စ တပ် သော မဟာကုသိုလ်အား နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်းတရားက ကျေးဇူးပြုသေး၏။
 ဆောင်။ ။သေက္ခသန္တာန်၊ ဤငါးတန်၊ နိဗ္ဗာန်လောကုတ် မစ္စည်း ထုတ်။
 ပုထုဇဉ်မှာ၊ မရပါ၊ ငိုကာ အဖွင့်ထုတ်။

ပဋိပက္ခအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပဋိပက္ခ-၅ ၃၆၀။

နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏံ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ ကုသလဿ အပ-
ရိယာမန္တတော ကုသလ ဝိပါကဿ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ
ကိရိယဿစာတိ ဣမေသံ ဆန္တံ ရာသီနံ အာရမ္ပဏပစ္စယော
ဟောတိ။

အဓိဋ္ဌာန်အား။ ။ပုဗ္ဗေနိဝါသ အတိညာဏ်ဖြင့် ပုဗ္ဗေနိဝုဋ်ဖြစ်သော
ခန္ဓာ ငါးပါးနှင့် စပ်သည်ကို အစဉ်လျှောက်၍
အောက်မေ့သောကာလ၌ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ရူပါ-
ဝစရကုသိုလ် ကြိယာတို့အား အာရမ္ပဏပစ္စည်း
တပ်၏ ဟူလို။

တို့ကြောင့် ယင်း မူလဋီ ၅၀၁။

နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏံ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ ကုသလဿ ။ပ။ ဆန္တံ
ရာသီနံ အာရမ္ပဏပစ္စယော ဟောတိတိ ဣဒံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ
နုဿတိ ဉာဏေန ခန္ဓပဋိပတ္တိနုဿရဏကာလေ နိဗ္ဗာနဗ္ဗိ
ရူပါဝစရ ကိရိယာနံ အာရမ္ပဏံ ဟောတိတိ ဣဒိနာ အဓိပ္ပာ-
ယေန ဝုတ္တံ။

အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်မှတစ်ပါး ကာမ မဟဂ္ဂုတ် ပညတ်
နိဗ္ဗာန်တို့၏ ကုသိုလ်ဇော ၅ ပါးတို့၏ အာရုံဖြစ်ပုံ သေက္ခ ပုထုဇဉ်
တို့၏...

- (၁) သက္ကစ္စဒါနကာလ သက္ကစ္စပစ္စဝေက္ခဏကာလ သက္ကစ္စ
ဓမ္မသဝနကာလ သက္ကစ္စသင်္ခါရသမကာလတို့၌ ကာမ
အာရုံသည် ဉာဏသမ္ပယုတ်ကာမာဝစရကုသိုလ် ၄ ခု
တို့၏ အာရုံအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။
- (၂) သက္ကစ္စပစ္စဝေက္ခဏ ကာလ၌ နိဗ္ဗာန်သည် ဉာဏသမ္ပ-
ယုတ် ကာမာဝစရကုသိုလ်ဇော ၄ ခုတို့၏ အာရုံ
အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။
- (၃) သက္ကစ္စ ကသိဏ ပရိကမ္မာဒိကာလ၌ မဟဂ္ဂုတ် ပညတ်
တို့သည် ဉာဏသမ္ပယုတ်ကာမာဝစရကုသိုလ်ဇော ၄ ခု
တို့၏ အာရုံအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။

သီတဂူဆရာတော်

- (၄) တံ တဒါရမ္မဏိကာ အဘိညာနံ ပရိကမ္မကာလ၌ ကာမ မဟဂ္ဂုတ် ပညတ် နိဗ္ဗာန်တို့သည် ဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ဇော ၄ ခုတို့၏ အာရုံအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။
- (၅) ဂေါတြတူ ကိစ္စ ဝေါဒါနကိစ္စတပ်သော ကာလတို့၌ နိဗ္ဗာန်သည် ဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမာဝစရကုသိုလ်ဇော ၄ ခုတို့၏ အာရုံ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။
- (၆) ဒိဗ္ဗစက္ခာဒိတိ ရူပဝိဇာနန ကာလ၌ ကာမ-မဟဂ္ဂုတ်- ပညတ်- နိဗ္ဗာန်တို့သည် အဘိညာဏ် ကုသိုလ်ဇော၏ အာရုံ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။

အနာ။ ။ အာရုံ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏ဟူသည် အာရမ္မဏပစ္စည်း တပ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤ ၆ နံပါတ်အရ နိဗ္ဗာန်သည် အဘိညာဏ်ကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ ပစ္စည်းတပ်၏ဟု ဆိုရာ၌ (ဆင်ခြင်လေ)ဟု ချောင်းဆုံ ဂဏ္ဍိဆရာ မှာတော်မူ၏။

မဏိမဉ္ဇူ ပ-၄၁၇၊

ကဒါ ပန ကာမာဝစရ မဟဂ္ဂုတ ပညတ္တိ နိဗ္ဗာနာနိ ကုသလ-
ဇဝနာနံ ဂေါစရဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိတိ အာဟ ကာမာဝစရိစ္စာဒိ။
သက္ကစ္စဒါနကာလောစ သက္ကစ္စ ပစ္စုံဝေက္ခဏကာလောစ သက္ကစ္စ
ဓမ္မသဝနကာလောစ သက္ကစ္စ ကသိဏ ပရိကမ္မကာလောစ
သက္ကစ္စ ဒါန ။ ပ။ ပရိကမ္မာနိ။

မဏိမဉ္ဇူ ပ-၄၁၇၊

- (၁) သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ (၁) သက္ကစ္စ ဒါနပစ္စုံဝေက္ခဏ ဓမ္မသဝန သင်္ခါရသမ္ပသန ကာလေသု ကာမာ-
ဝစရာနိ။
- (၂) ပစ္စုံဝေက္ခဏ သမ္ပသန ကာလေသု မဟဂ္ဂုတာနိ ပစ္စုံဝေက္ခဏ ကာလေ
နိဗ္ဗာနံ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

- (၃) ကသိကာ ပရိကမ္မာဒိကာလေသု မဟာဂူတပညတ္တိယော တံ တဒါရမ္မဏာ ။ပ။ ကာမာဝစရဒီနီ။
- (၄) ဂေါတြဘူ ။ပ။ ကာလေ နိဗ္ဗာန် ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ ကုသလဇဝနာန် ဂေါစရဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ။
- (၅) ဒိဗ္ဗစက္ခု။ပ။ ကာလေ ကာမာဝစရဒီနီ အဘိညာ ကုသလဇဝနဿ ဂေါစရဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိတိ ယောဇနာ။

ပဋ္ဌာန်းနည်းအားဖြင့်....

ထို ပဋ္ဌမဝါကျကို အသေးစိတ် ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ပစ္စယသတ္တိ ခွဲပြသော် မဟာကုသိုလ်ညာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄ ခုသည်....

- (၁) ရံခါ သာမန်အားဖြင့် အာရုံပြုအပ်သော....
အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ကြဉ်သော စိတ်ဂ၇ ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အတိတ် အနာဂတ် နိပ္ပန္နရုပ်၊ တိကာလိက အနိပ္ပန္နရုပ် ပညတ် ပစ္စည်းတို့က အာရမ္မဏသတ္တိ။
- (၂) ရံခါ အလေးအမြတ် အားဖြင့် အာရုံပြုအပ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝိသ၊ အောက်ဖိုလ် ၃-ခု၊ နိဗ္ဗာန် ပစ္စည်းတရားတို့က အာ၊ ဒိ၊ ဥ၊ ဤ သုံး ပစ္စယသတ္တိ။
- (၃) ရံခါ ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ်၊ အဋ္ဌာရသု ပစ္စည်းတရားတို့က အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အတ္တိ အဝိဂတ ဤ လေး ပစ္စယသတ္တိ။
- (၄) မရကာသန္ဓအခါ စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသည်ရှိသော် ၁၇-ချက်မြောက်သောစိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်းတရားက ဤအာရမ္မဏနိဿယ၊ ပုရေဇာတ ဝိပွယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတ ဤ ခြောက်ပစ္စယသတ္တိ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တည်နေရပေ၏။

အဘိညာဏ်၌မှတ်ဖွယ်....

ပဋ္ဌာန်းပဋ္ဌာဝါရ ပါဠိတော် (၁၃၃-၁၃၅)၌....

ကုသလာခန္ဓာ ကုဒ္ဓိဝိညောဏဿ၊ စေတောပရိယဉာဏဿ၊
ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ၊ ယထာကမ္မုပဂဉာဏဿ အာရမ္မဏ-
ပစ္စယော ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ၊ ဒိဗ္ဗာယ
သောတဓာတုယာ သဒ္ဓိ သုဏာတိ၊ စေတောပရိယဉာဏေန ဝိပါကာ
ဗျာကတကိရိယာ ဗျာကတစိတ္တသမုက္ခိဿ စိတ္တံ ဇာနာတိ ဟူ၍လည်း
ကောင်း အဘိညာဏ်(၇)ပါးကို ဟောကြားတော်မူပေသည်။

သင်္ဂဟကျမ်း၌ကား....

အဘိညာစနာမ၊ ကုဒ္ဓိဝိဓံ ဒိဗ္ဗသောတံ၊ ပရစိတ္တံ ဝိဇာနနာ၊
ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ တိ ပဋ္ဌဓာ။

ဟူ၍ အဘိညာဏ် ၅-ပါးကိုသာ ပြဆိုထားပေသည်။

ထိုသို့ သင်္ဂဟကျမ်း၌ ၅-ပါး ဆိုသော်လည်း အရှင်အနုရုဒ္ဓါ
သည်ပင် ရေးသားအပ်သော နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒကျမ်း ဂါထာအမှတ်

(၁၄၉၃)၌....

အနာဂတံသ ဉာဏဉ္စ၊ ယထာကမ္မုပဂံ ကထာ၊
တံ နိဿိတတ္တာ ဝစ္ဆန္တိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုမိ သင်္ဂဟံ။

ဟု ပြဆိုထားပေသည်။

အနာဂတံသဉာဏ်၊ ယထာကမ္မုပဂဉာဏ် ၂-ပါးတို့သည် ထို
ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကိုမိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ထိုဉာဏ် ၂-ပါးတို့ကို ဒိဗ္ဗစက္ခု
ဉာဏ်၌ ရေတွက်ပြီး ငါးပါးသာ သင်္ဂဟကျမ်း၌ ပြဆိုအပ်ပါသည်တုံ။

ဋီ-၂၆၇ ၌ကား....

အနာဂတံသဉာဏ်၊ ပထာကမ္မုပဂဉာဏ်တို့၏ ပရိကမ်အထူး
မရှိသောကြောင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် ပြည့်စုံပါ
သတုံ။

ယထာကမ္မုပဂဉာဏ် အနာဂတံဉာဏာနိဿိ ဒိဗ္ဗစက္ခု
ဝသေန ကုဒ္ဓိန္တိ၊ န ဟိ တေသံ ဝိသု ပရိကမ္ပံ အတ္ထိ။

ပဋ္ဌာန်း-၄ ၄၄၃ ခြံကား-

ယထာကမ္မူပဂဉာဏဿ အနာဂတံသဉာဏဿတိ ကုမေသံ
ဒိန္နံ ဒိဗ္ဗစက္ခုပရိကမ္မစေဝ၊ ပရိကမ္မံ ဝိသုံ နတ္ထိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု-
ဿေဝ ပရိကမ္မဉာဏာနိ တောနိ။ တသ္မိံ ဣဇ္ဈမာနေ ဣဇ္ဈန္တိ၊
ဝေသန္တေပိတဒဓိ မုတ္တတာယ သဟိတံ ဒိဗ္ဗစက္ခုပရိကမ္မံ တေသံ
ပရိကမ္မန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယင်း ၂ ပါးသော ဉာဏ်တို့သည် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် အခြံအရံ
ဖြစ်သောကြောင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်က ပရိကံ ပြည့်စုံခဲ့သော် သူတို့သည်
လည်း ပရိကမ်ပြည့်စုံတော့သည်သာ။ သူတို့၏ပရိကမ် အသီးအခြား
မရှိ ဖြစ်သောကြောင့် ယင်း ဉာဏ် ၂ ပါးကို ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် ပေါင်း
၍ သင်္ဂြိုဟ်အပ်သည်ဟု ဆိုပေသည်။

ထို့ကြောင့် အဘိညာကုသလံ အရ....

ဒိဗ္ဗစက္ခုကုသိုလ်အဘိညာဏ်၊ ဒိဗ္ဗသောတကုသိုလ်အဘိညာဏ်၊
ဣဒ္ဓိဝိဝေကုသိုလ် အဘိညာဏ်၊ စေတောပရိယကုသိုလ် အဘိညာဏ်၊
ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိကုသိုလ် အဘိညာဏ်၊ ယထာကမ္မူပဂကုသိုလ်
အဘိညာဏ်၊ အနာဂတံသကုသိုလ် အဘိညာဏ်၊ ဤခုနစ်ပါးတို့၏
အာရုံ၊ ဝါ-ပစ္စည်းတရား ပစ္စယသတ္တိတို့ကို ခွဲ၍ပြပေအံ့။

(၁) ဒိဗ္ဗစက္ခုကုသိုလ်အဘိညာဏ်သည်-

ဗုရပဋိစ္ဆန္ဒသက္က သုခုမဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ ပစ္စည်းတရား
တို့က အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အတ္တိအဝိဂတ ဤ ၄ ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်
တစ်ပြိုင်နက် ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တည်နေရပေ၏။

(၂) ဒိဗ္ဗသောတကုသိုလ်အဘိညာဏ်သည်-

ဗုရပဋိစ္ဆန္ဒ သက္က သုခုမဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဓါရုံ ပစ္စည်းတရား
တို့က အာ-ပု-တ္တိ-အဝိ-ဤ ၄ ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် တစ်ပြိုင်နက်ကျေးဇူး
ပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တည်နေရပေ၏။

(၃) ဣဒ္ဓိဝိဝေ ကုသိုလ်အဘိညာဏ်သည်-

ပါဒကဖြစ်သော ရူပကုသိုလ်ပဉ္စမဈာန် သက သဟဿ စသော
နိမ္မိတရုပ် ပစ္စည်းတရားတို့က အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော
ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တည်နေရပေ၏။

(၄) စေတောပရိယကုသိုလ် အဘိညာဏ်သည်-

လွန်လေပြီးသော ၇ ရက်မှစ၍ လာလတ္တံ့သော ၇ ရက်တိုင် အောင် ကာလသုံးပါး၌တည်သော သူတစ်ပါးတို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြံ့ခိုင်သော စိတ် ၈၇ ခု ပစ္စည်းတရားတို့က အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တည်နေရပေ၏။

(၅) ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိကုသိုလ် အဘိညာဏ်သည်-

ပုဗ္ဗေနိဝုဋ္ဌဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကြံ့ခိုင်သော စိတ် ၈၇ ခု၊ စေတသိက် ဇေယျာယ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသဟု ဆိုအပ်သော ခန္ဓာငါးပါး၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးကို အစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်၊ အမည်အမျိုးစသော ပညတ်ပစ္စည်းတရားတို့က အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တည်နေရပေ၏။

(၆) ယထာကမ္မူပဂကုသိုလ် အဘိညာဏ်သည်-

အတိတ်ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ ပစ္စည်းတရားတို့က အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တည်နေရပေ၏။

(၇) အနာဂတံသ ကုသိုလ် အဘိညာဏ်သည်-

အနာဂတ်ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ကြံ့ခိုင်သော စိတ် ၈၇ ခု၊ စေတသိက် ဇေယျာယ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ ဟုဆိုအပ်သော ခန္ဓာငါးပါး၊ ထိုခန္ဓာကို အစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်၊ အမည်အမျိုးစသော ပညတ်ပစ္စည်း တရားတို့က အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တည်နေရပေ၏။

ဗျာဓာဒေဗျာဓိ။ ။ အချို့နေရာ၌ စေတောပရိယ အဘိညာဏ်ကို ပရစိတ္တ ဝိဇာနန အဘိညာဏ်ဟု သုံးနှုန်းသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။

မူလဋီ၊ ၁၊ ၁၉၄ ခု-

စေတော ပရိယဉာဏလာဘိ ပရဿ စိတ္တံ ဉာတုကာမော ပါဒကဏ္ဍာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ အတိတာဓိ ဝိတာဂံ အကတွာ စိတ္တသာမညေန ဣမဿ စိတ္တံ ဇာနာမိတိ ပရကမ္ပကတွာ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဟူသော အဖွင့်ကို ထောက်၍ ပရဿစိတ္တဉာဏ်သည် ဉာဏ်က အတိတ်သာ ဖြစ်ပေသည်။ စေတောပရိယ အဘိညာဏ်သာ ဆင့်မြတ် ပေသည်။ အချို့သောအရာ၌ စုတူပပါတဉာဏ် ဟူ၍ ရှိသေး၏။ ဗိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကိုပင် စုတူပပါတဉာဏ်ဟု ဆိုသည်ဟု မှတ်။

ဋီ-၂၆၇။

စုတူပပါတဉာဏ်၌ ပန ဗိဗ္ဗစက္ခု မေဝ ဝုစ္စတိ။

သဗ္ဗတ္ထဆစ္စေတိ နှို-

ဆ-သည် ပစ္စယုပ္ပန်၊ ဝါ-အာရုံပြုတတ်သော တရား။

သဗ္ဗတ္ထ-သည် ပစ္စည်းတရား၊ ဝါ-အာရုံတရား။

ဆ-အရကား မနောဒွါရာဝဋ္ဋန်း မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄ ခု၊ ကြိယာအဘိညာဏ်။

သဗ္ဗတ္ထ-အရကား စိတ် ၈၉ ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ပညတ်တည်း။

ယင်းတရားတို့ကို ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ပစ္စယသတ္တိ ခွဲရလျှင် မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄ ခုသည်...

(၁) ရံခါ သာမန်အားဖြင့် အာရုံပြုအပ်သော- စိတ် ၈၉ ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အတိတ် အနာဂတ် နိဗ္ဗန္တရုပ်၊ တိကာလိက အနိဗ္ဗန္တရုပ်၊ ပညတ် အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။

(၂) ရံခါ အလေးအမြတ် အားဖြင့် အာရုံပြုအပ်သော အရဟတ္တပင် အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပစ္စည်းတရားတို့က အာ၊ ဝါ၊ ၂ ဤ ၃ ပစ္စယသတ္တိ တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။

(၃) ရံခါ ပစ္စယုပ္ပန် နိဗ္ဗန္တရုပ် ပစ္စည်းတရားတို့က အာ၊ ပု၊ ဤ၊ အစိ ဤ ၄ ပစ္စယသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။

(၄) မှရဏသန္တအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသည်ရှိသော်။လ။ ဟဒယဝဏ္ဏ၊ ပစ္စည်းတို့က အာ၊ နိ၊ ပု၊ ဝိပ၊ ဤ၊ အစိ ဤ ၆ ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဖြစ်ပေါ်တည်နေရပေ၏။

မနောဇ္ဈိရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်

- (၁) ရံခါ စိတ် ၈၉ ခု၊ စေတသိက် ဇေဋ္ဌပညာသ၊ အတိတ် အနာဂတ် နိပ္ပန္နရုပ်၊ တိကာလိက အနိပ္ပန္နရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် ပညတ် ပစ္စည်းတရားတို့က အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူး ပြုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊
- (၂) ရံခါ ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ် ပစ္စည်းတရားတို့က အာ၊ ပု၊ ဣ၊ အဝိ ဤ ၄ ပစ္စယ သတ္တိ တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း ကြောင့် လည်းကောင်း၊
- (၃) မရဏသန္ဓေအခါ စုတိစိတ်မှ ။လ။ ဟဒယ ဝတ္ထုပစ္စည်း တရားက အာ၊ နိ၊ ပု၊ ဝိပ၊ ဣ၊ အဝိ ဤ ၆ ပစ္စယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဖြစ် ပေါ် တည်နေရပေ၏။

ဓာထူးချွန်။ ။ကြိယာအဘိညာဏ် ၆ ပါးတို့၏ အာရုံ၊ ပစ္စည်း၊ ပစ္စယ၊ သတ္တိ တို့သည် ကုသိုလ်အဘိညာဏ် တူကြ ကုန်၏။ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် မကြည့်သည် သာထူး၏။

ပဉ္စဒ္ဓါရိက စိတ်တို့၏ အာရုံ။

တတ္ထ စက္ခုဒ္ဓါရိကစိတ္တာနံ သဗ္ဗေသမ္ပိ ရူပမေဝ အာရမ္မဏံ၊ တဉ္စ ပစ္စုပ္ပန်၊ တထာ သောတဒ္ဓါရိက စိတ္တာ ဝိနမ္ပိ သဒ္ဓါဝိနိ တာနိစ ပစ္စုပ္ပန္နာနိယေဝ။

စက္ခုဒ္ဓါရိက စိတ် ၄၆ ခုသည်....

ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံပစ္စည်းတို့က အာ၊ ပု၊ ဣ၊ အဝိ ဤ ၄ ပစ္စယ သတ္တိ၊လ။၏။ သောကဒ္ဓါရိက စိတ် ၄၆ ခု စသည်တို့လည်း နည်းတူ ပင် ဖြစ်၏။

မနောဇ္ဈိရာဝဇ္ဇန်း စိတ်တို့၏ အာရုံ။

မနောဇ္ဈိရာဝဇ္ဇန်း စိတ္တာနိ ပန ဆဗ္ဗိဓမ္မိ ပစ္စုပ္ပန်မတိတံ အနာဂတံ ကာလဝိမုတ္တဉ္စ ယထာရဟမာရမ္မဏံ ဟောတိ။

မနောဒွါရိကစိတ် ၆၇ ခု သည်...

ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သော စိတ် ၈၉ ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ပညတ် ဤအာရုံ ၆ ပါး ပစ္စည်းတရားတို့က ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ အာ၊ ဝိ၊ နိ၊ ဥ၊ ပု၊ ဝိပ၊ ဣ၊ အဝိ ဤ ၈ ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်။လ။၏။

ဤ ဝါကျ နှင့်...

ကာလဝိနိမုတ္တံ ဟူသော ဝိသေသနကို ရူပစိတ် ၁၅ ခု၊ မထမ၊ တတိယ အရူပစိတ်ကို ရည်၍ဆိုသည်။

အတိတဉ္စ ဟူသော ဝိသေသနကို ဒုတိယ၊ စတုတ္ထ အရူပစိတ်ကို ရည်၍ အရှင် အနုရုဒ္ဓါ ဆရာ ဆိုသည်ဟုမှတ်။

ယထာရဟံ ပါဠိအရ...

အဘိညာဏ် ဇောတို့၏အာရုံ၊ မဟုဂ္ဂုတ်ဇော တို့၏ အာရုံကို ပြဆိုခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

ကာမဇောတို့၏အာရုံ ယထာရဟ ဖြစ်ပုံကား...

ဟသိတုပ္ပာဒ်ဇောကြဉ်သော ကာမဇော ၂၈ ခု သည်

ဆဗ္ဗိဓ၊ တိကာလိက၊ ကာလဝိမုတ္တ အာရုံတည်း။

ဟသိတုပ္ပာဒ်ဇောကား ဆဗ္ဗိဓ တိကာလိကအာရုံသာတည်း။

ဋီ-၁၃၀။

ကာမာဝစရ ဇဝနာနဉ္စိ ဟသိတုပ္ပာဒ် ဝဇ္ဇာန် ဆဗ္ဗိဓမ္မိ တိကာလိကံ ကာလဝိမုတ္တ အာရုံမှဏံ ဟောတိ။ ဟသိတုပ္ပာ ဒယ တိကာလိက မေဝ။

သင်္ဂဟ...

ဋီရဝိမုတ္တာနဉ္စ ပဋိသန္ဓိဘဝင် စုတိသင်္ခါတာနံ ဆဗ္ဗိဓမ္မိ ယထာသမ္ဘဝံ ယေဘုဇ္ဈေန ဘဝန္တရေ ဆဒ္ဓါရဂ္ဂဟိတံ ပစ္စုပ္ပန် မတိတံ ပညတ္တိ ဘူတံဝါ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တ သမ္မတံ အာရမ္မဏံ ဟောတိ။

ဤဝါကျလာ ယထာသမ္ဘဝံကို

ဋီ-၁၃၀ မှ်...

ယထာသမ္ဘဝန္တိ တံ တံ ဘူမိကပဋိသန္ဓ ဘဝင်စုတိနံ တံ တံ ဒွါရဂ္ဂဟိတာဒိဝသေန သမ္ဘဝါနု ရူပတော ဟု ဖွင့်ပြလေသည်။

သီတဂူဆရာတော်

ဆိုလိုရင်းကား....

- (က) ကာမဘုံ၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစုတိ တို့၏ ၆ ခွါရဖြင့် ယူအပ်ပြီးသော ပစ္စုပ္ပန်အတိတ် ဖြစ်သော ကံ၊ ကမ္မ၊ နိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် ဟု သမုတ်အပ်သော အာရုံ၊
- (ခ) ရူပဘုံ၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ အစရှိသည်တို့၏ မနော ခွါရဖြင့် ယူအပ်သော ပညတ်ဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ဟု သမုတ်အပ်သော ဓမ္မာရုံ။
- (ဂ) ပထမ တတိယာ ရူပပဋိသန္ဓေ အစရှိသည်တို့၏ မနော ခွါရဖြင့် ယူအပ်သော ပညတ်ဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ဟု သမုတ်အပ်သော ဓမ္မာရုံ။
- (ဃ) ဒုတိယ စတုတ္ထာရူပ ပဋိသန္ဓေ အစရှိသည်တို့၏ မနော ခွါရဖြင့် ယူအပ်သော အတိတ်ဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ဟု သမုတ်အပ်သော မဟာဂုတ်ဓမ္မာရုံ၊ ထိုသို့ဆိုအပ်ပြီး သော အာရုံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သင့်သည့် အားလျော်စွာ အာရုံပြုကြသည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

ဆိုအပ်ပြီးသော သတ္တဝါနုရူပတော ဟူသော မိမိစကားကိုပင် အကျယ်ပြုခြင်းငှာ....

ဋီကာ ၁၃၁-၌....

ကာမာဝစရာနို့ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂါနံ တာဝ ရူပါဒိ ပဉ္စာရမ္မဏံ ဆဒ္ဓါရဂ္ဂဟိတံ ယထာရဟံ ပစ္စုပ္ပန္နမတိတဉ္စ ကမ္မနိမိတ္တသမ္မတမာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ တထာ စုတိစိတ္တဿ အတိတမေဝ။

ဓမ္မာရမ္မဏံ ပန တေသံ တိဏ္ဏမ္ပိ မနောခွါရဂ္ဂဟိတမေဝအတိတံ ကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တသမ္မတံ၊ ယထာရူပါရမ္မဏံ ဧကမေဝ မနောခွါရဂ္ဂဟိတံ ဧကန္တပစ္စုပ္ပန္နံ ဂတိနိမိတ္တံ သမ္မတန္တိ။

ဝေကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓာဒီနံ ယထာသတ္တဝံ ဆဒ္ဓါရဂ္ဂဟိတံ ကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တ သမ္မတမာရမ္မဏံ ဟောတိ ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ထိုတွင်....

ကာမာဝစရာနို့ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂသင်္ခါတာနံ တာဝ ရူပါဒိပဉ္စာရမ္မဏံ ဆဒ္ဓါရဂ္ဂဟိတံ ယထာရဟံ ပစ္စုပ္ပန္နမတိတဉ္စ ကမ္မနိမိတ္တသမ္မတမာရမ္မဏံ ဟောတိ။

ဟူသောပါဠိဖြင့်....

ပစ္စုပ္ပန်မတီတဉ္စ ဟူသောပါဠိဖြင့် အာရုံပြု၍ ဖွံ့ဖိုဆိုပြပေသည်။
ထို့ကြောင့်....

- (က) ၆ ခွါရတို့တွင် ပဉ္စဒ္ဓါရဖြင့် ယူအပ်သည့်အားလျော်စွာ ပစ္စုပ္ပန် အာရုံငါးပါး။
- (ခ) မနောဒ္ဓါရဖြင့် ယူအပ်သည့် အားလျော်စွာ အတိတ် အာရုံငါးပါးဟု ခွဲခြား၍ မှတ်သားထားကြပါကုန်။

တစ်နည်း....

ပဉ္စဒ္ဓါရဖြင့် ယူအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အာရုံငါးပါးသည် ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံသာဖြစ်၏။ ဘဝင်တို့၏ အာရုံမဟုတ်ပေ။

ပဉ္စဒ္ဓါရဖြင့်ယူအပ်သော အတိတ်ဖြစ်သော အာရုံငါးပါးသည် ရံခါ ဘဝင်တို့၏အာရုံသာဖြစ်၍ ရံခါ ပဋိသန္ဓေအာရုံလည်း ဖြစ်၏။ မနောဒ္ဓါရဖြင့်ယူအပ်သော အတိတ်ဖြစ်သော အာရုံငါးပါးသည်ကား ပဋိသန္ဓေဘဝင်တို့၏ အာရုံဖြစ်၏။

ဤသို့သော အဓိပ္ပာယ်ကို ယထာရဟံက ပြသည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

မဏိမဇ္ဈ-၄၁၄

ပဉ္စဒ္ဓါရပါထဂ်မနာနုရူပေန ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မနောဒ္ဓါရပါထဂ်မနာနုရူပေ အတိတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထဝါ ပဉ္စဒ္ဓါရဂ္ဂဟိတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ ရူပါဒိပဉ္စာရမ္မဏံ၊ ပဋိသန္ဓိယာ ဝေအာရမ္မဏံ န ဘဝင်္ဂါနံ။

ပဉ္စဒ္ဓါရဂ္ဂဟိတံ ဟုတွာ အတိတံ ရူပါဒိပဉ္စာရမ္မဏံ ကဒါစိ ဘဝင်္ဂါနံ ဝေအာရမ္မဏံ ကဒါစိ ပဋိသန္ဓိယာပိ။

မနောဒ္ဓါရဂ္ဂဟိတံ အတိတံ ရူပါဒိပဉ္စာရမ္မဏံ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂါနံ အာရမ္မဏန္တိ ဣမမတ္တံ ဒဿေဟိ ယထာရဟန္တိ ဣမိနာပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂါရမ္မဏ ဘာဝါနုရူပတောတိ အတ္ထော။

ဧတေနဟိ ဆဒ္ဓါရဂ္ဂဟိတဿ ရူပါဒိပဉ္စာရမ္မဏိယံ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂါနံ ပစ္စုပ္ပန္နာတီတာရမ္မဏာဘာဝေါ ဝိသေသတော တထာ စုတိစိတ္တဿ အတိတမေဝ ဟူသောပါဠိ၌ ထထာ သဒ္ဓါဖြင့်....

ရူပါဒိပဉ္စာရမ္မဏံ ပုဒါ၊ ဆဒ္ဓါရဂ္ဂဟိတံ ပုဒါ၊ ကမ္မနိမိတ္တသမ္ပတံ ပုဒါ၊ အာရမ္မဏံ ပုဒါတို့ကိုကိုင်သည်။

သီတဂူဆရာတော်

ထို့ကြောင့် ၆ ခွါရဖြင့်ယူအပ်သော အတိတ်သာဇာန်ဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ဟုသမုတ်အပ်သော ရူပါနံအစရှိသော ငါးပါးသောအာရုံသည် စုတိစိတ်၏အာရုံဟု ဆိုလိုပေသည်။

ဓမ္မာရုံ....

ဓမ္မာရမ္မဏံ ပန တေသံ တိဏ္ဍန္တမ္ပိ မနောဒွါရဂ္ဂဟိတမေဝ အတိတ် ကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တသမ္ပတံ၊ တထာ ရူပါရမ္မဏံ ကေမေဝ မနောဒွါရဂ္ဂဟိတံ ကေန္တပစ္စုပ္ပန် ဂတိနိမိတ္တသမ္ပတံ ဟူသော ပါဠိဖြင့်....

- (က) မနောဒွါရဖြင့် ယူအပ်သည်သာဇာန်ဖြစ်သော အတိတ် ဖြစ်သော ကံ ကမ္မနိမိတ်ဟု သမုတ်အပ်သော ဓမ္မာရုံသည် ထိုပဋိသန္ဓေစုတို့၏ အာရုံ။
- (ခ) မနောဒွါရဖြင့် ယူအပ်သော စင်စစ်ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ဂတိနိမိတ်ဟု သမုတ်အပ်သော တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်သော ရူပါရုံသည် ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိစိတ် တို့၏ အာရုံ ဖြစ်သည်ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ဤ၌ ကေန္တပစ္စုပ္ပန် ဟူသောစကားကို မရဏသန္တ မနောဒွါရ၌ တပ်ခိုက်ကို ရည်၍ဆိုသည်။ အခါခပ်သိမ်း ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ကို ရည်၍ဆိုသည်မဟုတ်ဟု မှတ်။

မဏိမဉ္ဇူ....

ကေန္တ ပစ္စုပ္ပန်၌ ကုဗ်ပဋိ မနောဒွါရေ ဥပဋ္ဌိက ကာလံ သန္ဓာယ ဝတ္တံ၊ န သဗ္ဗဒါ ပစ္စုပ္ပန်တာဝံ။

ထိုမှတစ်ပါး....

တထာ မနောဒွါရဂ္ဂဟိတံ ကေန္တပစ္စုပ္ပန် ဂတိနိမိတ္တသမ္ပတံ ကေမေဝ ရူပါရမ္မဏံ ပစ္စုပ္ပန်ဟုတွာ ပဋိသန္ဓိယာ၊ စတုန္တု သုဝင်္ဂါနံ အာရမ္မဏံ၊ အတိတ် ဟုတွာ တဒညေသံ ဘဝင်္ဂါနံ စုတိစိတ္တဿ အာရမ္မဏန္တိ တေသံ အာရမ္မဏံ တောတိတိ ယောဇနာ ဟု ဖွင့်သေး၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အဓိပ္ပာယ်ကား ဂတိနိမိတ်သည် ပဋိသန္ဓေ၏ လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓေ နောင်ဘဝင်လေးစုတို့၏လည်းကောင်း ကေန္တ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ အာရုံဖြစ်၏။

ဘဝင်လေးခုမှ တစ်ပါးသော ဘဝင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ စုတိ စိတ်၏လည်းကောင်း အတိတ်ဖြစ်သော အာရုံဖြစ်၏ ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤအရာ၌ အလွယ်မှတ်နိုင်ရန်...

- ၁။ ကာမ ပဋိသန်၊ ဤဆယ်တန်း၊ ၆ အန် ခွါရ၊ ၆-၀ အာရုံ၊ နိမိတ်ပုံ ပစ္စုပ္ပန် အတိတ်တည်း။
- ၂။ အာကိန် အာကာ၊ ရူပမှာကား၊ ဓမ္မာ ပညတ္တ၊ ကမ္မ နိမိတ် အာရုံတည်း။
- ၃။ ဓု-စတုတ္ထာ၊ သန္ဓေမှာကား၊ အာကိန်-အာကာ၊ တိတ် ဓမ္မာ၊ ထင်ရာမဟဂ္ဂုတ် မနောတည်း။

နိမိတ်အားဖြင့်...

- ၁။ ကံ-အာရုံမှာ၊ တိတ် ဓမ္မာ၊ ထင်ရာ မနောတည်း။
- ၂။ ကမ္မနိမိတ်၊ မန် တိတ် ဥတ် မှန်၊ အဋ္ဌာရုံ၊ ထင်ရန် ဆဋ္ဌါရုံ။
- ၃။ ဂတိဉ္စိမှာ၊ မနောဋ္ဌိ၊ ရူပါ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၌လည်း ဖြစ်သတည်း။

ယေဘုယျေန ဟူသောပါဠိဖြင့် မရဏာသန္ဓေဇာနည် ပဋိသန္ဓေ အာရုံဟူ၍ ဆိုရာ၌ များသောအားဖြင့်သာ တူသည်။

အပ္ပကအားဖြင့်ကား ကာမသုဂတိဘုံမှ အသညသတ် ဘုံသို့ သွားရာအသညသတ်ဘုံမှ ကာမသုဂတိဘုံသို့ သွားရာတို့၌မူတူဟူ၍ မှတ်။

အသညသတ်ဘုံမှ စုတေသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ အာရုံကား အသညသတ်ဘဝမှ ရှေးဖြစ်သော အတိတာနန္တရ ဘဝ၌ ပြုစားပြီး သော ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓေကို ပေးတော်သော ဟပရာဗရိယံ ဝေ ဒနိယ ဖြစ်သော ကုသိုလ် ဇနကကံ၏ အစွမ်းကြောင့် ထင်သာသော အာရုံတည်း။

ဦး - ၁၃၁

အသည်ဘဝတော စုဇာနည် ပဋိသန္ဓိစိသယသ အနန္တရာ
တိတာဘာဝေ န ကေနစိ ခွါရေန ဂဟဏံ အတ္တိတိ တဒေဝတ္ထ
ယေဘုယျဂ္ဂဟဏေန ဗျဘိစာရိကံ။ ကေဝလဦး ကမ္မဗလေဒနဝ
တေသံ ပဋိသန္ဓိယာ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝိကမာရမ္ပဏံ ဥပဋ္ဌာတိ။

သစ္စသံခိပ် - ၁၇၁ ဂါထာ။

တဝန္တရ ကံတံ ကမ္မံ ဟတောကာသံ၊ လဘေတတော။
ဟောတိ သာသန္ဓိတေ နေဝ၊ ဥပဋ္ဌာပိတ ဂေါဝရေ။

တဝန္တရကံတံ၊ အသည်သတ်ဘဝမှ တစ်ပါးသောဘဝ၌ ပြုအပ်
သော။ ယံကမ္မံ၊ အကြင် အပရာပရိယဖြစ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်
ကံသည်။ သြကာသံ၊ မိမိအကျိုးပေးခွင့်ကို။ လဘေ-လဘေယျံ၊ ရရာ၏။
တတော၊ ထိုကံကြောင့်။ သာသန္ဓိ၊ ထိုကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓေသည်။
တေနေဝ၊ ထိုအပရာပရိယဖြစ်သော။ ကာမာဝစရ၊ ကုသိုလ်သည်
သာလျှင်။ ဥပဋ္ဌာပိတဂေါဝရေ၊ ထင်စေအပ်သောအရံ၌။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

ပဋ္ဌာန်းအလိုအားဖြင့် ခွါရစိမှတ် ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ စုံတိ
စိတ်သည် ကံ-ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် ၃ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးပစ္စည်း
တရားတို့က အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်
တည်နေရပေ၏။

အမှာ-အာရမ္မဏာ ပစ္စည်းအရာ၌ အလွန်များစွာ ပြဆိုသည်ဟု
ထင်မှတ်ရန်ရှိပါ၏။ သို့သော် သင်္ဂဟကျမ်း ကျေပွန်
ပြမ်းတီးမှ အဘိဓမ္မာညွှတ်၌ သဘော ကျနိုင် ခြင်း
အကြောင်း၊ အာရမ္မဏသင်္ဂဟကျမ်းကို ဖို့ချသင်ကြား
ရာ၌ ဖိုင်နိုင်စွာ ချဖို့သင်ယူစေနိုင်ခြင်းအကြောင်း၊ သိနိုင်
ခဲ့သော သင်္ဂဟပါဠိကို ဖွင့်ပြသော ဋီကာစာဖွင့်ကို
လွယ်ကူစွာ သိစေလိုသောအကြောင်း စသည်တို့ကြောင့်
မိမိဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ ရေးသားဖော်ပြလိုက်ရပါကြောင်း
အရှင်လောင်းတို့....။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အဓိပတိ

အတ္ထာဓိနပဝတ္တိဓမ္မေ ပါတိရက္ခတိတိ ပတိ။ ပကာရေန အတ္ထာ
ဓိနဓမ္မေ ဘာယတိ ရက္ခတိတိ ပတိ။ ပါဓာတ် တာဓာတ် တိပစ္စည်း။
အဓိနာနံပတိ အဓိပတိဟူပြု။ ပါဓာတ် တာဓာတ်တို့၏အရကား ဆန္ဒ၊
ဝီရိယ၊ စိတ်၊ ဝိမ်သတ္တိ၏ ၈-ဟေ-အာ-တ္တ-မဂ် ဤ ၁၂ ပစ္စယသတ္တိ
ရ၏။ တိပစ္စည်းအရကား ထို ၁၂ ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်ခြင်းရှိသော
သတ္တိမန္တရ၏။

အာရမ္မဏာဓိပတိ ဖြစ်အံ့။ ဓာတ်အရ အာရုံ ၆ ပါးတို့၏
အာရမ္မဏမျိုး(၇) ပစ္စယသတ္တိရ၏။ ပစ္စည်းအရကား ထို(၇)ပစ္စယ
သတ္တိဖြင့် မှတ်ခြင်းရှိသော သတ္တိမန္တ ရ၏။

အဓိပတိသည်....

ဒုဝိဓော ဟောတိ အဓိပတိပစ္စယော ဟူသော သင်္ဂဟအရ
သဟဇာတာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏာဓိပတိဟူ၍ ၂ မျိုး ရှိပေသည်။

ထိုတွင် သဟဇာတာဓိပတိသည်....

ဓတ္တာရော အဓိပတိ ဆန္ဒာဓိပတိ ဝီရိယာဓိပတိ စိတ္တာဓိပတိ
ဝိမ်သာဓိပတိ။

သင်္ဂဟပါဌ်အရ....

ဆန္ဒာဓိပတိ ဝီရိယာဓိပတိ စိတ္တာဓိပတိ ဝိမ်သာဓိပတိ ဟူ၍
လေးပါးရရှိ၏။

ထိုလေးပါးတို့သည်....

နိ-၂-၃၃။

အတ္ထာဓိနပဝတ္တိနံ ပတိဘူတာ ဓမ္မာ အဓိပတိ။

ဇကိမဉ္ဇူ-၂၆၆။

ဇတေန အဓိနာနံ ပတိ အဓိပတိတိ အတ္တံဒသေတိ။

ဟူသော ပါဌ်တို့အရ မိမိနှင့်စပ်ကုန်သော သဟဇာတ်တရား
တို့ကို အစိုးရသောကြောင့်(၀၁) မိမိနှင့်စပ်ကုန်သောတရားတို့၏အရှင်
ဖြစ်သောကြောင့် အဓိပတိ မည်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင် ဆန္ဒသည်....

- (၁) အဓိပတိ တပ်ခိုက်တပ်နေ မောဟမူဋ္ဌေ ဟသိတုပ္ပာဒိ ကြည့်သော သာဓိပတိဇော ၅၂ ခု၊ ဆန္ဒဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်တို့ကို အစိုးရ၏(၀၇) တို့၏ အဓိပတိပစ္စည်း ဖြစ်၏။
- (၂) ဝီရိယသည် အဓိပတိတပ်ခိုက်တပ်နေ သာဓိပတိဇော ၅၂-ခု ဝီရိယဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်တို့ကို အစိုးရ၏(၀၇)တို့၏ အဓိပတိ ပစ္စည်း ဖြစ်၏။
- (၃) ဝိမံသသည် သာဓိပတိ တိဟိတ်ဇော (၃၄)ခု၊ ဝိမံသကြည့်သော စေတသိက် သတ္တတိံသ သာဓိပတိ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့ကို အစိုးရ၏(၀၇)တို့၏ အဓိပတိပစ္စည်း ဖြစ်၏။

အစိုးရပုံကား-

ဆန္ဒသည် ဆန္ဒရှိသူအား အဘယ်သို့သော အမှုကိစ္စသည် မပြီးစီးဘဲရှိရာအံ့နည်း။ ဤသို့ အစရှိသော ပုဗ္ဗဘိသင်္ခါရကို ရသည်ဖြစ်၍ ဆန္ဒသည်ပင် အကြီးအမှူးဖြစ်၍ မိမိနှင့်စပ်ကုန်သော၊ ၀၇-မိမိနှင့် ယှဉ်ကုန်သော သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေကုန်၏။ ၀၇-မိမိအလိုသို့ လိုက်စေကုန်၏။ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် အစိုးရပေသည်။

ဝီရိယ -စိတ်- ဝိမံသ တို့လည်း ဤဆန္ဒအတူ အစိုးရကြပေကုန်၏။

မဏိမဉ္ဇူ၊ ဒု ၃၇၄

ဆန္ဒဝဘော ကိန္နာမ န သိဇ္ဈတိတိ အာဒိကံ ပုရိမာဘိသင်္ခါ ရူပနိဿယံ လဘိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ စိတ္တေ ဆန္ဒာဓယော ဓုရဘူတာ ဇေဋ္ဌကဘူတာ သယံ သမ္ပယုတ္တာဓမ္မေ သာယေမာနာ တုတွာ ပဝတ္တန္တိ၊ တံ သမ္ပယုတ္တာဓမ္မာစ တေသံ ဝသေနဝတ္တန္တိ။ ဟိနာဒိ ဝသေန တဓနဝတ္တနတော၊ တေန တေ အဓိပတိ ပစ္စယော ဟောန္တိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဆန္ဒဝတော ကိန္ဒာမ န သိဇ္ဈတီတိ အာဒိကံ၊ အစရှိသော။
 ပုရိမာဘိသင်္ခါ ပူပနိဿယံ၊ ရှေ့၌ သီအပ်ပြီးသော စိတ္တာဘိသင်္ခါရ
 ဟုဆိုအပ်သော ဥပနိဿယကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ စိတ္တေ၊ စိတ်သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ၊ ဥပါဒ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ စိတ္တေ-စိတ္တသံ၊ စိတ်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇ
 မာနေ-ဥပ္ပဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ဥပါဒ်သောကြောင့်။ ဆန္ဒာဒယော၊ ဆန္ဒ
 စသည်တို့သည်။ ဓုရုဘူတာ-ဇေဋ္ဌကဘူတာ၊ ငြိမ်းမှူးဥက္ကဋ္ဌ မစာန
 ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ၊ တို့ကို။
 သာဓေယမာနာ၊ ပြီးစေကုန်သည်။ ဝါ-မိမိတို့၏အလိုသို့ လိုက်စေကုန်
 သည်။ ဝါ-ဖြစ်စေကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ယံပဝတ္တန္တိ၊ အကြင်
 ကြောင့် ဖြစ်စေကုန်၏။ တံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာစ၊ ထိုဆန္ဒစသည်တို့နှင့်
 ယှဉ်ကုန်သော သမ္ပယုတ်တရားတို့သည်လည်း။ ဟေသံ၊ ထိုဆန္ဒစသည်
 တို့၏။ ဝသေ၊ အလို၌။ ဝါ-အလိုသို့။ ယံပဝတ္တန္တိ၊ အကြင်ကြောင့်
 ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ-လိုက်တတ်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟု
 မူကာ။ ဟိနာဒိဝသေန၊ ဟိနစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တဒန္တဝတ္တ
 နတော၊ ထိုဆန္ဒစသည်တို့၏ အလိုအကြိုက်သို့ လိုက်ခြင်းကြောင့်။
 ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

တေန၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိအလိုသို့ လိုက်စေခြင်း၊ သမ္ပ
 ယုတ် တရားတို့၏လည်း မိမိအလိုသို့ လိုက်ခြင်းဖြင့်။ ဟေ၊ ထိုဆန္ဒ
 စသည်တို့သည်။ အဓိပတိပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။
 ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

(အနုဋီ) သာဓေယမာနာတိ ဝသေ ဝတ္တမာနာ
 တေနာတိ အတ္တနော ဝတ္တာပနေန၊ တေသံဝါ ဝသေ
 ဝတ္တနေန။

ထိုလျှော့ပါးတို့၏ အသီးသီး အဓိပတိပစ္စည်းဖြစ်ပုံကို အောက်ပါ
 ဇနဝေဘသုတ် အဋ္ဌကထာဖြင့် သိကြပါကုန်။

- (က) တတ္ထ ရုပ္ပပါလတ္ထေရော ဆန္ဒံ ဓုရံ ကတွာ လောကုတ္တရံ
 ဓမ္မံ နိဗ္ဗတ္တေတိ။
- (ခ) သောဏတ္ထေရော ဝိရိယံ ဓုရံကတွာ၊
- (ဂ) သဗ္ဗုတတ္ထေရော စိတ္တံဓုရံ ကတွာ၊
- (ဃ) အာယသ္မာ မောဃရာဇာ ဝိမံသံ ဓုရံ ကတွာတိ။

သာဓိပတိ ဇော ၅၂၊

ဇော ၅၅ ခုတို့တွင်....

မောဃမုဒ္ဒေ ဟသိတုပ္ပါဒ် ကြည့်သော ဒွိဟိတ်ဇော ၁၈ ခု၊
တိဟိတ်ဇော ၃၄ ခု အားဖြင့် ၅၂ ပါးသော ဇောတို့ကို သာဓိပတိ
ဇော ဟုဆိုသည်။

(သင်္ဂဟ) ဒွိဟေတုက တိဟေတုက ဇဝနေသ္မေဝ ယထာသမ္ဘဝံ
အဓိပတိ ဧကောဝိ လဗ္ဘတိ။

ဒွိဟေတုက တိဟေတုက ဇဝနေသ္မေဝ၊ ဒွိဟိတ်ဇော ၁၈ ခု၊
တိဟိတ်ဇော ၃၄ ခု တို့၌သာလျှင်။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည့်
အားလျော်စွာ။ အဓိပတိ၊ ကို။ ဧကောဝိ၊ တစ်ခုစီ တစ်ခုစီကိုသာ
လျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

ဤ၌ ဒွိဟေတုက တိဟေတုက သဒ္ဓါဖြင့်-

အဟိတ်ဇော ဧကဟိတ်ဇောတို့၌ အဓိပတိတရားတို့၏ မဖြစ်
နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို ညွှန်ပြတော်မူသည်။

ဋီ-၂၂၅

ဒွိဟေတုက တိဟေတုကဂ္ဂဟံဏေန အမဟတုက ဧကဟေတု
ကေသု အဓိပတိနံ အဓိပတိနံ အအာဝံ ဒဿေတိ။

အဟိတ်ဇော ဧကဟိတ်ဇောတို့၌ အဓိပတိ မဖြစ်နိုင်ခြင်း
အကြောင်းကား အဟိတ်ဇောတို့၌ ဟိတ်ကင်းသောကြောင့် အဓိပတိ
မဖြစ်နိုင်။

ဧကဟိတ်ဇောတို့၌-

မူလတစ်ပါး ဘင်းသည်ဖြစ်၍ အလွန်တွေဝေသောကြောင့် ဆန္ဒ
စသည်တို့၏ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိသောကြောင့်
အဓိပတိမဖြစ်နိုင်။

မဏိမဉ္ဇူ၊ ဒု၊ ၂၇၂။

ယထာက္ကမံ အဟေတုကတ္တာ မူလန္တရဝိရဟေန အတိပိယ
သမ္ပုဋ္ဌတ္တာ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဦးဟေတုက တိဟေတုက ဇဝနေသွေဝ ဌ-
ဝေ သဒ္ဓါဖြင့် လောကီဝိပါက်စိတ်တို့၌ အဓိပတိမဖြစ်နိုင်
ခြင်းကို ညွှန်ပြသည်။
မှန်၏။

လောကီဝိပါက်စိတ်တို့သည် ရှေးအတိတ်ကံကြောင့်သာ ဖြစ်
ကြကုန်၍ ဆန္ဒစသည်တို့၏ ရှေ့သွားပြု၍ မဖြစ်နိုင်ကြလေသော
ကြောင့် အဓိပတိမဖြစ်နိုင်ပေ။

မိ-၂၂၅

ဇဝနေသွေဝါတိ အဝဇာရဏံ လောကီယဝိပါကေသု အဓိပတိ
နံ အသမ္ဘဝ ဓဿနတ္ထံ၊ န ဟိ တေ ဆန္ဒာဒိနိ ပုရက္ခတ္တာ
ပဝတ္တန္တိ။

မဏိမဉ္ဇူ၊ မိ-၂၂၂ ၌ကား...

ဟိ ယသ္မာ တေ သောကီယဝိပါကာ ဝိဇ္ဇာမာနာပိ ဆန္ဒာဒိနိ
ပုရက္ခတ္တာ၊ ဓုရေကတ္တာ၊ ဂရံကတ္တာ န ပဝတ္တန္တိ တေဘူမက
ကုသလာနံ အတ္တနော ပဝတ္တိကာလတော ဝိပါကပဝတ္တိ
ကာလဿ ဓုရတရတ္တာ၊ အတ္တနော ဝိပါကေန အဓိပတိ
လဘာပေတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ တသ္မာ တေသု အဓိပတိန
အသမ္ဘဝေါတိ ယောဇနာ။

ဟု ဖွင့်ပြသေး၏။

တေဘူမကကုသလာနံ၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ်တို့၏။
အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပဝတ္တိကာလတော၊ ဖြစ်သောကာလမှ။ ဝိပါက
ပဝတ္တိကာလဿ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေသော ကာလ၏။ ဓုရတရတ္တာ၊
အလွန်ဝေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝိပါကေန၊ ဖြင့်။
အဓိပတိ၊ ကို။ လဘာပေတုံ၊ ငှာ။ အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ ကြောင့်။
တေ-လောကီယဝိပါကာ၊ ထိုလောကီဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ ဆန္ဒာဒိနိ၊ ဆန္ဒ
အစရှိသည်တို့သည်။ ဝိဇ္ဇာမာနာပိ၊ ရိုပါကုန်သော်လည်း။ ဟိယသ္မာ၊
အကြင်ကြောင့်။ တေသု၊ လောကီဝိပါက်စိတ်တို့၌။ အဓိပတိနံ၊ အဓိ
ပတိတို့၏။ အသမ္ဘဝေါ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိအယံ၊
ဤသည်လျှင်။ ယောဇနာ၊ ယောဇနာခြင်းတည်း။

ယထာသမ္ဘဝံ ဟူသောပါဠိဖြင့် ဝိမံသာ ဂိပတိ၏ ခွိဟိတံ ဇော
တို့၌ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နောက်ဖြစ်သောစိတ်ကို ပြုပြင်
တတ်သော ရှေးဖြစ်သောစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်း၏ ဖြစ်သင့်
သည် အားထောက်သော ခွိဟိတ်-တိတိတ် ဇောတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
လည်းကောင်း၊ တစ်ခုသော အဓိပတိ၏သာလျှင် ရအပ်သည်၏အဖြစ်
ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည်ဟု ပြတော်မူသည်။

၆ - ၂၇၅

ဝိမံသာဓိပတိေနာ ခွိဟေတုက ဇဝနေသု အသမ္ဘဝတော၊
စိတ္တာတိသံခါ ရူပနိဿယသစ္စ သမ္ဘဝနုရူပတော လုဒ္ဓမာနကံ
သန္တယာဟ ယထာ သမ္ဘဝဋ္ဌိ။

မှတ်ချက်။ ။ တပ်ခိုက် ဆိုသည်ကား အနေကန်တည်း။ ကာမဇော
(၂၆)ခုဟု မှတ်။ တပ်နေ ဆိုသည်ကား ကေန်တည်း။
အပူနာဇောဏဗ္ဗိသ ဟု မှတ်။

အဓိပတိတရားကိုယ် ကြည့်ရခြင်း။
အဓိပတိ တပိခိုက်-တပ်နေ အဓိပတိ တရားကိုယ်တို့သည် အဓိ
ပတိ၏ ပစ္စယုပ္ပန်တရား မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ကြည့်ရသည်ဟု
မှတ်။

ကော ၁၀ ဟု ဆိုရခြင်း။

ဆန္ဒ - စီရိယ စိတ် ဝိမံသာ ဟု ဆိုအပ်သော အဓိပတိတို့သည်
ကိုယ်တိုင် အငြီးအမှူး ဖြစ်နေသောကြောင့် အချင်းချင်း တစ်
ပါးသည် တစ်ပါးအား အလေးအမြတ် မပြုနိုင်ကြကုန်။ ထို့
ကြောင့် အဓိပတိပစ္စည်းကို တစ်ပါးသာ ရအပ်သည်ဟု ဆိုပေ
သည်။

ဥပမာအားဖြင့် အမျိုးတူသော အရွယ်တူသော အားအစွမ်း
တူသော အတတ်ပညာတူသော မင်းသား ၄ ယောက်တို့သည် မိမိ၏
အကြီးအမှူးဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် တစ်ယောက်သည် တစ်ယောက်အား
အရိုအသေ မပြုကြကုန်သကဲ့ကို မှတ်ကြပါကုန်။

သမ္မော - ဋီ - ၂၉၅

စတ္တာရော ဟိ အဓိပတိယော အညမညံ ဝရံ န ကရောန္တိ။
ကဿ သယံ ဇေဋ္ဌကတ္တာ။
ယထာ ဟိ သမဇာတိကာ သမဝယာ သမထာမာ သမသိပ္ပါ
စတ္တာရော ဂုဇပုတ္တာ အတ္တနော ဇေဋ္ဌကတာယ အညမည
အပစိတိ န ကရောန္တိ။

အဓိပတိပစ္စည်းနှင့် ဣန္ဒြိယပစ္စည်း အထူး။

မိမိမှ တစ်ပါးသော အဓိပတိတရားတို့၏ အဓိပတိကို တား
မြစ်၍ မိမိသာလျှင် အကြီးအမှူး၏ အဖြစ်ဖြင့် အစိုးရသောအဖြစ်သည်
အဓိပတိ ပစ္စည်း။

မိမိမှ တစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတရားတို့၏ ဣန္ဒြေအဖြစ်ကို မတား
မြစ်မှ၍ အစိုးရသောအဖြစ်သည် ဣန္ဒြိယပစ္စည်း ဤသို့ ထူးပါသည်။

ဟေတု ပစ္စယနိဋ္ဌေသဉ္စိ ဟေတု ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဟော
တော်မူသကဲ့သို့ အဓိပတိ အဓိပတိသမ္ပယုတ္တကာနံ ဟု ဟောတော်
မမူဘဲ ဆဋ္ဌာဓိပတိ ဆဋ္ဌသမ္ပယုတ္တကာနံ အစရှိသည်ဖြင့် အသီးအသီး
ဟောတော်မူခြင်းသည် အဓိပတိ ၄ ပါးတို့သည် တစ်ပြိုင်နက် ပစ္စည်း
မတပ်ကုန်၊ အသီးအသီးသာတပ်ကုန်၏ ဟု ပြတော်မူလို၍ ဟောတော်
မူသည်။

ပဋ္ဌာန - ဋီ - ၃၆၁

ကဿ ပန ယထာ ဟေတုပစ္စယနိဋ္ဌေသေ ဟေတု ဟေတု
သမ္ပယုတ္တကာနန္တိ ဝုတ္တံ။ ဝေ မိမိ အဓိပတိ အဓိပတိ သမ္ပ-
ယုတ္တကာနန္တိ အဝတ္တာ ဆဋ္ဌာဓိပတိ ဆဋ္ဌသမ္ပယုတ္တကာနန္တိ
အာဗိနာနယေန ဒေသနာ ကတာတိ ဧကက္ခဏေ အဘာဝ-
တော ။၃။ အဓိပတိ ပန ဇေဋ္ဌကဋ္ဌေန ဥပကာရဏတာဝဿ
အစိဇဟနတော။ န စ ဧကက္ခဏေ ဗဟု ဇေဋ္ဌကာနာမ
ဟောန္တိ။

ဤ သဟဇာတအဓိပတိပစ္စည်း-

ဆဋ္ဌ ဝိရိယ စိတ် ဝိမံသ ဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စည်းတရားတို့သည်
ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ သဟဇာတ ဖြစ်သော နှာင်ရပ်တို့အား

ပဝတ္တိအခါ၌သာလျှင် သဟဇာတာဓိပတိ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးဖြူကြ
ကုန်၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ကျေးဇူးမပြုဟု မှတ်။

ထို့ကြောင့် ငိုကာကျော် ၂၅၀ ၌-

ဆဋ္ဌ စိတ္တ စီရိယ စီမံသာနံ ဝသေန စတုပ္ပိ မောပိ သဟ
ဇာတာ ဓိပတိ ယထာရဟံ သဟဇာတ နာမရူပါနံ ပဝတ္တိယံ
ယေဝ သဟဇာတာ ဓိပတိ ဝသေန ပစ္စယော-ဟု ဖွင့်ပြ၏။

အာရမ္မဏာ ဓိပတိ

အာရမ္မဏာဓိပတိ၌....

ဆင်ခြင်ခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ အာရုံပြုခြင်းမျှဖြင့် အရိအသေ
ပြုအပ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ် ဝိပဿနာ နိဗ္ဗာန် ဒါန သီလ ဥပေါသထ
ကမ္မ ပုဗ္ဗေသုစိတ္တ ဂေါတြဘူ ဝေါဒါနံ ရာဂ ဒိဋ္ဌိ စက္ခု အစရှိသော
နိပ္ပန္နရုပ် ဝိပါက် အဗျာကတ ကြိယာ အဗျာကတ ဟု ဆိုအပ်သော
အာရုံ(၆)ပါးသည် ဂရုကတ အာရုံမည်၏။

ထို့ကြောင့် ငိုကာကျော်-၂၅၀။

ဂရုကတမာရမ္မဏန္တိပစ္စဝေက္ခဏ အဿာဒါ ဒိနာ ဂရုကတံ
အာရမ္မဏံ တဉ္စိ ဈာန မဂ္ဂဖလ ဝိပဿနာ နိဗ္ဗာနာဒိဘောဒံ
ပစ္စဝေက္ခဏ အဿာဒါဒိ မဂ္ဂဖလာဒိ ဓမ္မေ အတ္တာမိနေ
ကရောထိတိ အာရမ္မဏာ အဓိပတိနာမ။

ဂရုကတမာရမ္မဏန္တိ၊ ကား။ ပစ္စဝေက္ခဏအဿာဒါဒိနာ၊
ဆင်ခြင်ခြင်း၊ သာယာခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဆင်ခြင်ခြင်း၊ သာယာ
ခြင်း၊ အာရုံပြုခြင်းမျှဖြင့်။ ဂရုကတံ၊ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော။
အာရမ္မဏံ၊ အာရုံခြောက်ပါးသည်။ ဝါ၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ် ဝိပဿနာ
နိဗ္ဗာန် ဒါနသီလ ဥပေါသထကမ္မ ပုဗ္ဗေသုစိတ္တ ဂေါတြဘူ ဝေါဒါနံ
ရာဂ ဒိဋ္ဌိ စက္ခု အစရှိသော နိပ္ပန္နရုပ် ဝိပါက် ကြိယာ အဗျာကတ
ဟုဆိုအပ်သော အာရုံ (၆)ပါးသည်။ ဟိယသွာ၊ အကြင်ကြောင့်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဈာန်မဂ္ဂဖလဝိပဿနာနိဗ္ဗာ နာဓိဘေဒံ၊ စသည့် အပြား ရှိသော။ တံ၊ ထိုအလေးအမြတ် ပြုအပ်သော အာရုံသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာအသော ဝါဒိ မဂ္ဂဖလဝါဒိဓမ္မေ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာနှင့် ယှဉ်သော ကာမာသစရ ကုသိုလ်ကြိယာ စိတ္တုပ္ပါဒ် အသောဒယု ဆိုအပ်သော သုခဝေဒနာ တဏှာနှင့်ယှဉ်သော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ် မဂ်ဖိုလ် အစရှိသော တရား တို့ကို။ အတ္တာဓိနေ၊ မိမိနှင့်စပ်သည်တို့ကို။ ကရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏာဓိပတိနာမံ၊ မည်၏။ ဆိုလိုရင်းကား....

ဆင်ခြင်ခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ အာရုံပြုခြင်း တို့ဖြင့် အလေး အမြတ် ပြုအပ်သော ဈာန်ဝိပဿနာ ဝါဒ သီလ ဥပေါသထကမ္မ ပုဗ္ဗေသုစိတ္တ ဖြစ်၍ဖြစ်သော အာရုံ(၆)ပါးသည် ဆင်ခြင်တတ်သော မဟာကုသိုလ် ကြိယာ စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ သာယာတတ်သော လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ် တရားတို့ကို မိမိနှင့် စပ်သည်ကို ပြုတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏာဓိပတိ မည်၏ ဟူလို....

အတ္တာဓိနဖြစ်ပုံ၊

ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်-

အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော မဂ်ဖိုလ် ဂေါတြဘူ ဝေါဒါန်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော အာရုံသည် ဆင်ခြင်တတ်သော မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို မိမိနှင့်စပ်သည်ကိုပြုတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏာ ဓိပတိ မည်၏။

သာယာခြင်းဖြင့်-

အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ရာဂဒိဋ္ဌိ စက္ခု အစရှိသော နိဗ္ဗန္ဓ ရုပ်၊ လောကုပီပါဏ် ကြိယာ အဗျာကတဖြစ်သော ထိုအာရုံသည် သာယာတတ်သော လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို မိမိနှင့်စပ်သည်ကို ပြု တတ်၏။ ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏာဓိပတိမည်၏။

ဆင်ခြင်ခြင်း အာရုံပြုခြင်းမျှဖြင့်-

အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အာရုံသည် ဆင်ခြင်တတ်သော မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို မိမိနှင့်စပ်သည်ကိုပြုတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏာ ဓိပတိ မည်၏။

အာရုံဖြူခြင်းမျှဖြင့်-

အာရုံဖြူခြင်းမျှဖြင့် ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ် ဂေါတြာဘူ ဝေါဒါနံ၊
ဆိုတရားတို့ကို မိမိခွဲစပ်သည်ကို ဖြုတ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏာ
ဝိပတိ မည်၏။

အရှာ။ ။မဏိမဉ္ဇူ၊ ဋီ၊ ၄-၄၃၆ နှစ်ရှု၊ ကျယ်အံ့စိုး၍ သာဓက မရေး
သာပြီ။

ထို့ကြောင့် ပဉ္စာဝါရပါဠိ ၁၅၀-၌

သေက္ခာ ဇလံ ဂရံကတွာ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ နိဗ္ဗာနံ ဂရံကတွာ
ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ နိဗ္ဗာနံ ဂေါတြာဘူဿ ဝေါဒါနဿ၊ မဂ္ဂဿ
ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စသော။

ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

အထူးမှားထားချက်။ ။အထက်ပါဠိကား ၄၃၆-၌ အဿာဂါမိနာ၌
အာဒိသဗ္ဗါဖြင့် အာရမ္မဏံ သာမညကို ယူ၊
ဝိပဿနာကို ပဉ္စာဝါ၌ သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာ
ဝါ ဂရံကတွာ ပစ္စဝေက္ခန္တိဟု ဟောတော်မူ
သော်လည်း အချို့သော သေက္ခပုထုဇဉ်တို့သည်
ဝိပဿနာကို အလေးဂရုပြု၍ ဆင်ခြင်ကြသော
ကြောင့် ဖွင့်သည်ဟူ၍ပင် မှတ်ယူကြရမည်။

နိဗ္ဗာနာဒိသေခံ၌ အာဒိသဗ္ဗါဖြင့်-

အာဒိသဗ္ဗါဟု ခေါ်၍ သီလ ဥပေါသထကမ္မ ပုဗ္ဗေသုစိတ္တ
ဂေါတြာဘူ ဝေါဒါန ရာဂ ဒိဋ္ဌိစက္ကာဒီနိ နိပ္ပန္နရပဝိပါကာ ဗျာကတ
ကြိယဗျာကတံ သင်္ကာတိဟု မဏိမဉ္ဇူ၊ ၄-၄၃၅ ဋီကာဆိုတိုင်း
သိကြလေ။

ဤအရာ၌ ပစ္စဝေက္ခန္တိအရ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ၌ရှိ
သော ပညိခန္တိကို ယူလေ။

၎င်းဋီ-၄၃၆

ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ ပစ္စဝေက္ခဏာနာမ၊ ပစ္စဝေက္ခဏံ ဉာဏံ
ဣဓေနေတံ သီသေန တံသမ္ပယုတ္တကာ ကာမာဝစရ
ကုသလကြိယာ စိတ္တုပ္ပါဒ ပစ္စဝေက္ခန္တိ အဓိပ္ပေတံ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပဋ္ဌာန၊ ၄-၃၆၁ ခွဲကား

ဂရုကတွာတိ၊ ဂရုကာရ စိတ္တိကာရဝသေနဝါ အဿာဒဝသေနဝါ ဂရုတာရိယံ လန္ဗုဗ္ဗ အပိဇဟိတဗ္ဗံ အနဝညတံ ကတွာ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ဂရုကတွာတိ၊ ကား။ ဂရုကာစိတ္တိကာရဝသေနဝါ၊ အလေးအမြတ်ပြုခြင်း အရိုအသေပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း။ အဿာဒဝသေနဝါ၊ သာယာခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဂရုတာရိယံ၊ ကျောက်ထီးကဲ့သို့လေးသည်ကို။ လန္ဗုဗ္ဗ၊ ရအပ်ကောင်းသည်ကို။ အပိဇဟိတဗ္ဗံ၊ မစွန့်အပ်သင့်သည်ကို။ အနဝညတံ၊ မထီမဲ့မြင် မပြုအပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ဖြစ်။ တေတေ ဂရုကာစဉ္စမ္မာ၊ ထိုထို အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော တရားတို့သည်။ တေသံ အေသံ ဂရုကာရစမ္မာနံ၊ ထိုထိုအလေးအမြတ် ပြုတတ်သော တရားတို့အား။ အာရမ္မဏာ ဝိပတိ ပစ္စယေန၊ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ။၏။

ဤ၌ အဿာဒဝသေနဖြင့်...

သုခဝေဒနာ ဝါ-တဏှာကိုဗျူ၊ ထိုသုခဝေဒနာ တဏှာကို ပဓာနပြုသဖြင့် ထိုသုခဝေဒနာ တဏှာနှင့် ယှဉ်သော လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို ယူလေ။

ထို့ကြောင့် မဏိမဉ္ဇူ၊ ဋီ၊ ၄၊ ၄၃၆ ခွဲ...

အဿာဒေါ သုခဝေဒနာ တဏှာဝါ၊ ဣဒ ပန တံ သီသေန တံ သမ္ပယုတ္တိလောဘမူလ စိတ္တုပ္ပါဒါ အဿာဒေါတိ အဓိပ္ပေတော။ ဟုဖွင့်ပြ၏။

ပဋ္ဌာန အဋ္ဌကထာပါဠိ၌...

ဂရုကာရစိတ္တိကာရဝသေနဖြင့် ကုသိုလ်တရား အများကတ တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုပြ၏။

လုဒ္ဓဗ္ဗအပိဇဟိတ ဟူသည်...

မရပူးသေးသော အာရုံကိုရခြင်း၊ ရရှိပြီးသောအာရုံကို မစွန့်လွှတ် နိုင်ခြင်းတည်း။ တစ်နည်း...အကြင်အာရုံနှင့် တင်း၍မဖြစ်၊ ထိုအာရုံကို ရခြင်းတည်း။

အဝဉာဏ် ဟူသည်....

မထိမဲ့မြင် ပြုခြင်းသဘောသည် ဒေါသကို ပြုသောကြောင့် သာယာတတ်၊ နှစ်သက်တတ်သဖြင့် မထိမဲ့မြင် မပြုနိုင်ခြင်း သဘော တည်း။

မူလဋီ၊ ၁၈၂။

ဂရုကာရ စိတ္တိကာရ ဝသေနဝါတိ ကုသလာဗျာကတာနံ ပဝတ္ထိံ ဒသေတိ။ အလဒ္ဓိံ လဒ္ဓဗ္ဗံ၊ လဒ္ဓိံ အဝိဇယိတဗ္ဗံ၊ ယေနဝါ ဝိနာ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တံ လဒ္ဓဗ္ဗံ၊ တသေဝတ္ထော အဝိဇယိတဗ္ဗန္တိ၊ အနဝဉာဏန္တိ အဝဉာဏမ္ဘိ ဒေါသ ဒသိတာယ အသာဒနေန အနဝဉာတံ ကတွာ။

ဓာအားချက်။ ။ ဆဋ္ဌရိုက် မူလဋီကာဋ္ဌိ (အဒေါသ ဒသိတာယ) ဟု တွေ့ရ၏။ အ-ပါသင့်၊ မပါသင့် ဆင်ခြင်ကြလေ။

ဤအာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်း၌....

ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ် ကုဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ်၊ အဋ္ဌာရသ၊ ဒေါသမူဋ္ဌေး၊ မောဟမူဋ္ဌေး၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဏ်ကြဉ်သော စိတ် ၈၄-ခု ဆိုရာ၌.... အနိဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ်ကို ကြဉ်ရခြင်းကား....

မချစ်အပ်၊ မမြတ်နိုးအပ် သပ္ပိတိက သဘောမှ ကင်းသော ကြောင့်တည်း။

ဝိဘင်္ဂဋ္ဌ၊ ၈။

အနိဋ္ဌန္တိ အပ္ပိယံ အနိဋ္ဌံ၊ ပဋိလာဘတ္တာယဝါ အပရိယေသိတံ၊ သမုတ္တိံဝိရဟတော။

ဒေါသမူဋ္ဌေးကို ကြဉ်ရခြင်းကား....

ဒေါသသည် အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားတတ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ပဋိယသည် ကြမ်းတမ်းခက်ယန်သော သဘောရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အလေးအမြတ်လည်း မပြုတတ်၊ အလေးအမြတ်လည်း မပြုအပ်သည် ဖြစ်၍ ကြဉ်ရသည်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဋီကာကျော်၊ ၈၀၊

ဒေါမနုဿဋ္ဌေတ္ထ အနိဋ္ဌာရမ္မကာနုဘဝနလက္ခဏော၊
ဝေဒနက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ ဧကော ဓမ္မော၊ ပဋိယော စက္ခုက္ကသ-
ဘာဝေါ။ သင်္ခါရက္ခဏပရိယာပန္နော၊ ဧကောဓမ္မောတိ အယ-
မေ တေသံ ဝိသေသော။

မောဟမုဒ္ဒေးကို ကြည့်ရခြင်းကား....

မူလဟိတ်တစ်ပါးကင်းသောကြောင့် အလွန်ပြင်းစွာ တွေဝေ
တတ်၏။ ထို့ကြောင့် အလေးအမြတ်လည်း မပြုအပ်၊ အလေးအမြတ်
လည်း မပြုတတ်ရကား ကြည့်ရသည်။

ဋီကာကျော်၊ ၈၁၊

မူလန္တရဝိရဟတော အတိသမ္ပဋ္ဌတာယ။

အနန္တရ သမနန္တရ

န အန္တရံ အနန္တရံ၊ နဝိဇ္ဇတိ ပစ္စယုပ္ပန္နေန သဟ အန္တရံ
တေသာတိ အနန္တရံ။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ။ အနန္တရောဟုတွာ ပစ္စယော
အနန္တရပစ္စယော ဟု သမ္ဘာဝနာကမ္မဓရည်း။

မိမိဟုဆိုအပ်သော ပစ္စည်း၏ အခြားမရှိသောကာလ၌ လျော်
သောစိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ရှေးရှေး၌ဖြစ်၍ ချုပ်လေ
ပြီးသောတရားကို အနန္တရပစ္စည်းဟူ၍လည်းကောင်း သမနန္တရပစ္စည်း
ဟူ၍လည်းကောင်း မှတ်အပ်၏။

ဋီ၊ ၂၄၁၊

အတ္တနော အတ္တနော အနန္တရံ အနုဂ္ဂပါစိတ္တုပ္ပါဒဇန-
န သမထော၊ ပုရိမ ပုရိမ နိရဒ္ဒေါ၊ ဓမ္မော အနန္တရပစ္စယော
သမနန္တရပစ္စယောတိ ဝုစ္စတိ။

အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။
အနုဂ္ဂပစိတ္တုပ္ပါဒဇနန သမထော၊ လျောက်ပတ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို

ဖြစ်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ပုရိမ ပုရိမ နိရုဒ္ဓေါ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်၍
ချုပ်ပြီသော။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ အနန္တရောတိစ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။
သမနန္တရောတိစ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ၊ နိ။

သမနန္တရကို ငို ၂၄၁ ၌ သဏ္ဍာနဘာဝေန သုဗ္ဗ၊ အနန္တရ
ပစ္စယော သမနန္တရပစ္စယော ပြုလေဟူ၏။ သဏ္ဍာန်မရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ကောင်းစွာ အခြားမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်
သောတရားသည် သမနန္တရပစ္စည်း မည်၏။

(အနန္တရနှင့် သမနန္တရ ဣ၊ ဓဏ္ဍး)

မဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၃၄၆။

အဓ္မိနန္တရတယ အနန္တရ ပစ္စယော၊ ကာလနန္တရတယ
သမနန္တရပစ္စယော ဟောတိ အာစရိယာနံ မတိ။

အဝန်၏ အခြားမရှိသော အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူး ပြုတတ်သော
တရားသည် အနန္တရမည်၏။ ကာလ၏ အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားသည် သမနန္တရမည်၏ဟု ရေဝတမထေရ်၏
ဝါဒကို မြဲတော်မူသည်။

ဇော်မဋ္ဌ၊ ငို၊ ၃၊ ၃၇၆။

ရေဝတထေရေန ဝုစ္စန္တံ နေသံ ဝိသေသဒီပနံဝစနံ၊ တတ္ထ
ကေစိတိ ဣဒံ ရေဝတထေရံ သန္ဓာယာဟ။

ဆဗ္ဗုး။ ။ဆဋ္ဌမူ ပဋ္ဌာန အဋ္ဌကထာ၌ အဓ္မိနန္တရတယ-ဟုရှိ၏။
ဆဋ္ဌမူ ငိုကာကျော်ပါ၌ ၂၄၂ ၌ အတ္တာနန္တရစာယ-ဟု
ရှိ၏။ အတ္တာနန္တရတယရှိမူ အနက်၏ အခြားမရှိသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ဟု ပေးလေ။

ထိုအရှင်ရေဝတမထေရ် ဆိုသော စကားသည်...

နိရောဓာ ဝုဋ္ဌ ဟန္တဿ နေဝသညာနာသညာယတနကုသလံ
ဇလသမာပတ္တိယာ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ နိရောဓာဝုဋ္ဌ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဟန္တဿ နေဝသညာနာသညာယတနကိရိယံ ဖလသမာ
ပတ္တိယာ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဟူသော ပညာဝါရ ပါဠိတော်(၁၃၈)နှင့် ဆန့်ကျင်နေသော
ကြောင့် မသင့်ဟူ၍ ဂဏ္ဍိဆရာတို့ ဆိုကြ၏။

ပဋ္ဌာန ၄၊ ၃၄၆-၌လည်း....

ဤနိရောဓဝဋ္ဋဟန္တဿ နေဝသညာနာသညာယတနကုသလံ
ဖလသမာပတ္တိယာ သမနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယောဟိ အာဒိဟိ
ဝိချဏ္ဍတိ။ ဖွင့်ပြ၏။

ဆန့်ကျင်ပုံကား....

သမာပတ် (ဂ)ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အနာဂါမ်နှင့် ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဈာန်ရှစ်ပါးကို အစဉ်အတိုင်းဝင်စား၍ နေဝသညာနာ-
သညာယတန ကုသိုလ် ကြိယာဇော ၂-ကြိမ် ဖြစ်ပြီးနောက် စိတ်
စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုနိရောဓ သမာပတ်မှ ထသောအခါ....

သတ္တာဟ စသည် ခြားသော်လည်း အနာဂါမ် ဖိုလ် အား
နေဝသညာနာသညာယတန ကုသိုလ်ဇောသည် အရဟတ္တဖိုလ်အား
၎င်းကြိယာဇောသည် အနန္တရသမနန္တရ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။
ထို့ကြောင့် ဆန့်ကျင်၏။

လူ၏ဘုံမှ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ
သမ္ပယုတ် မဟာဝိပါက်စုတိစိတ်သည် အသညသတ်ဘုံ၌ ဇီဝိတနဝက
ကလာပ်ဖြင့် ရုပ်ပဋိသန္ဓေနေ၍ ကမ္ဘာ(၅၀၀)တိုင်အောင် ကာလခြား
သော်လည်း ၎င်းဘုံမှ စုတေ၍ ကာမသုဂတိဘုံ၌ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက်
စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေသောအခါ ရှေး၌ ဖြစ်သော ဉာဏသမ္ပယုတ်
မဟာဝိပါက် စုတိစိတ်က နောက်၌ဖြစ်သော ဉာဏသမ္ပယုတ် မဟာ
ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေစိတ်အား အနန္တရ သမနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။
ထို့ကြောင့် ဆန့်ကျင်၏။

ပဋ္ဌာန၊ မူလဋီ၊ ၁၇၀၊

ကာလဝေါဟာရေတိ နိရောဓာရုံဋ္ဌဟန္တဿ နေဝသညာနာ-
သညာယံတန ဖလသမာပတ္တိနံ အသညသတ္တာ စဝန္တဿ
ပုရိမစုတိ ပစ္စိမပဋိသန္နိနဉ္စ နိရောဓပုဂါဒနိရုန္တရတယ ကာလန္တ
ရတာ နတ္ထိတိ ဝဋ္ဌဗ္ဗာ။

ကာလဝေါဟာရေတိ၊ ကား။ နိရောဓော၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။
ဝဋ္ဌဟန္တဿ၊ ထသော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ နေဝသညာ
နာသညာယတန ဖလသမာ ပတ္တိနဉ္စ၊ နေဝသညာ နာသညာယတန
ကုသိုလ် ကိရိယာနှင့် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့၏ လည်း
ကောင်း။ အသညသတ္တာ၊ အသညသတ်ဘုံမှ။ စဝန္တဿ၊ စုတိသော
သတ္တဝါအား။ ပုရိမစုတိ ပစ္စိမပဋိသန္နိနဉ္စ၊ ရှေးဖြစ်သော ကာမ
သုဂတိစုတိနှင့် နောက်ဖြစ်သော ကာမပဋိသန္ဓေတို့၏ လည်းကောင်း။
နိရောဓပုဂါဒနိရုန္တရတယ၊ ခုနစ်ရက်စသည်ချုပ်ခြင်း၊ ကဋ္ဌာ(၅၀၀)
နေပြီးမှ ကာမသုဂတိဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းတို့၏ နာမ်တရားအခြား
မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာလန္တရတာ၊ ကာလခြားသည်၏
အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာ ဋီ၊ ၃-၂၇၂

အတ္တာနုန္တရတာ အနုန္တရပစ္စယော၊ ကာလနုန္တရတာ သမနုန္တရ
ပစ္စယော အာဒိနာ ဗဟုဝေ ပပဉ္စယန္တိ၊ အသာရံ ဂန္ထဝိတ္တာရံ
ကရေန္တိ။

ဟုမိန့်၏။

ပဋ္ဌာန ဋ္ဌ ၃၄၆။

တသ္မာ အဘိနိ ဝေသံ အကတွာ ဗျဉ္ဇနမတ္တတော ဝေတ္တ
နာနာကရဏံ ပစေတဗ္ဗနံ အတ္တတော။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ကာလ၏ အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်၏မရှိခြင်း
ကြောင့်။ အဘိနိဝေသံ၊ မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဝါ-မှားသော
အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ ဝေတ္တ၊ ဤအနုန္တရ

ပဋိပက္ခအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သမနန္တရပစ္စည်း ၂ ပါးတို့၌။ ဗျဉ္ဇနမတ္တတောဝါ ဝိဂြိုဟ်အနက်မျှ
ဖြင့်သာလျှင်။ နာနာကရဏံ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ ယုံကြည်
အပ်၏။ ဝါ-ရှေးရှုသိအပ်၏။ အတ္တတော၊ ဝစနိယတ္တအားဖြင့်။
နာနာကရဏံ၊ ကို။ န ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ မယုံကြည်အပ်။

ထို့ကြောင့်...

အနန္တရအရ ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စယုပ္ပန်အကြား နာမ်တရားခြား
သည်ကိုသာ ယူအပ်၏။ ရုပ်တရားခြားနေသည်ကို မယူအပ်ဟု သိအပ်
၏။ အရှင်ရေဝတ၏ အယူကိုလည်း မမှတ်အပ်။

ဓမ္မေဝါဆဲဗျုဒ္ဓိ ၂-မျိုးတေးရခြင်း

ဤသို့ သဘာဝဓမ္မ တစ်ပါးတည်းကိုပင် အနန္တရ ပစ္စယဟူ၍
ဟောမှ သိသော ဝေနေယျလည်း ရှိသည်။ သမနန္တရပစ္စယ ဟူ၍
ဟောမှ သိသော ဝေနေယျလည်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝေနေယျဥဇ္ဈာသယ
အားလျော်စွာ သဘာဝဓမ္မတစ်ပါးကို ၂ ပစ္စယထား၍ ဟောတော်
မူ၏။

ဋီ၊ ၂၄၂၊

တသ္မာ ဓမ္မတော အဝိသေသေပိ တထာတထာ ဗုဇ္ဈနကာနံ
ဝေနေယျာနံ ဝသေန ဥပသဂ္ဂတ္ထ ဝိသေသမတ္တတောဝ တေဓော
ပစ္စေတဗ္ဗော။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မတော၊ သဘာဝဓမ္မအားဖြင့်။ အဝိသေ-
သာပိ၊ အထူးမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ဖြစ်ပါလျက်လည်း။
တထာတထာ-တေန တေန ဗကောရေန၊ အနန္တရပစ္စယ အာဝပကာရ-
သမနန္တရပစ္စယ သာဝပကာရေန၊ ထိုထိုသို့သော အနန္တရပစ္စည်း၏
အဖြစ်ဟူသောအပြား၊ သမနန္တရပစ္စည်း၏ - အဖြစ်ဟူသောအပြား
အားဖြင့်။ ဗုဇ္ဈနကာနံ၊ သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကိုသိကုန်သော။
ဝေနေယျာနံ၊ ကျွတ်ထိုက်သသူ နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏။ ဝသေန၊
အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပသဂ္ဂတ္ထ ဝိသေသမတ္တတောဝ၊ သံ ဟူသော

၁၃၀

သီတဂူဆရာတော်

ဥပသာရ၏ အထူးမျှသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဘေဒေါ၊ အပြားကို။ ပစ္စေ
အဗ္ဗော၊ ယုံကြည်အပ်၏။

ပဋ္ဌာန ဋ္ဌ၊ ၃၄၆ ခွဲလည်း....

ယော အနန္တရပစ္စယော သွေဝ သမနန္တရပစ္စယော၊ ဗျဉ္ဇနမတ္တ
ဟေတ္တနာနံ ဥပစယသန္တတိ အာဗိသု ဝိယ အဝိဝစနနိရတ္တိ
ဒုကာဗိသု ဝိယ အတ္တတော ပန နာနံ နတ္ထိ။

ဆိုလိုရင်းကား....

အနန္တရ ပစ္စည်းသည်သာလျှင် သမနန္တရ ပစ္စည်းမည်၏။ ဤ
အနန္တရနှင့် သမနန္တရပစ္စည်းသည် ဥပစယနှင့် သန္တတိ စသည်တို့ကို
သို့လည်းကောင်း၊ အဝိဝစနဒုက္ခနှင့် နိရတ္တိဒုက္ခကိုသို့လည်းကောင်း၊
အနက်အားဖြင့် မထူးခြား၊ သဒ္ဓါမျှသည်သာလျှင် ထူးခြား၏ဟူလို။

ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်ကို ဩဠိရခြင်း

ဝဋ်မြစ်မှလ ကမ်းပြတ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော
ကြောင့် ကြည်ရသည်။

ဋ္ဌ၊ ၂၀၀၊

ဝူပသန္တဝဋ္ဌမူလသ္မိ သန္တာနေ သာတိသယံ သန္တဝတ္တိတာယ
ဝိဏာသဝသောဝ စုတိစိတ္တံ ရူပံ န သမုဋ္ဌာပေတိ။

အထူးစွာထားချက်။

ဝိဏာသဝသောဝ ၌ ဧဝ သဒ္ဓါဖြင့် ပုထုဇဉ် သေက္ခာတို့၏
စုတိစိတ်ကို နှစ်စေသည်။ ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ရဟန္တာ
တို့၏ စုတိစိတ်ကို ကြည်သည်ဟု မမှတ်လင့်။ (သဗ္ဗေသမ္ဘိ စုတိစိတ္တံ
မူပနသမုဋ္ဌာပေတိ) ဟူသော မူလဋီကာအရ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ
တို့၏ စုတိစိတ်သည်လည်း ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်။ အမှန်အားဖြင့် ရဟန္တာ
တို့၏ စုတိစိတ်သည် ဝဋ်မြစ်မှလ ဖြစ်ပြီးပြတ်လေပြီးဖြစ်၍ တစ်ဖန် ဘဝ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သစ်၌ ရဟန္တာတို့၏စုတိစိတ်နောင် နာမက္ခန္ဓာအသစ် မဖြစ်တော့ပြီ ဖြစ်၍ အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုစရာ မရှိတော့ချေ၊ ထို့ကြောင့် ကြည့်ရသည်ဟု မှတ်ကြပါကုန် အရှင်ကောင်းတို့။

ဝိဘင်္ဂ ၅-၂၂

တဿ ဟိ သဗ္ဗဘဝေသု ဝဋ္ဋမူလံ ဝူပသန္တံ အဘဗျုပ္ပတ္တိယံ ပုနဗ္ဗဝ ပဝေဏိနာမ နတ္ထိ။ ။

ဟိ၊ မှန်၏။ တဿ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ စုတိစိတ္တံ၊ သည်။ သဗ္ဗဘဝေသု၊ တို့၌။ ဝဋ္ဋမူလံ၊ ဝဋ်ဖြစ်သည်။ ဝူပသန္တံ၊ ငြိမ်း၏။ အဘဗျုပ္ပတ္တိယံ၊ တစ်ဖန်ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်းမထိုက်။ ပုနဗ္ဗဝပဝေဏိနာမ၊ တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ဖြစ်သော စိတ်အစဉ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိချေ။

မှတ်ရန်အောင်စုခံ။

ရုပ်ခြားမလို၊ နာမ်ခြားလို၊ ခေါ်ဆိုနန္တရ၊
အသညသတ်၊ နိရောဓတံ၊ ခြားလတ်ရပ်ကာလ။
သို့ပင်ခြားနေ၊ နန္တရေ၊ ပြုပေကျေးဇူးပါ။

န ဟိ ပရမတ္ထတော သမုဒါယောနာမ ကောစိ အတ္ထိဟူသော် အနုဋီကာ ပရိဘာသာနှင့်အညီ ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် အစိတ်အစိတ် မှ လွတ်သော အပေါင်းမည်သောတရားအသီးအခြားမရှိသောကြောင့် အစိတ်အစိတ်သော ပရမတ္ထတရားကို သိကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

အစိတ်အစိတ်သော ပရမတ္ထတရား ဟူသည် နာမ်တရားတို့၏ ပဋိသန္ဓေနှင့် စုတိ၏အကြား၌ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်နေ ပျက်နေကြသော စိတ်အစဉ် ။ဝါ။ ဝီထိ၊ စံတုသမုဋ္ဌာနိက ဖြစ်သော ရုပ်တို့၏ အစဉ် မပြတ်ဖြစ်နေကြသော ရုပ်အစဉ် ဝီထိတို့ပင်တည်း။

ဤအနန္တရပစ္စည်း အရာ၌နှင့် နာမ်တရားနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ကား နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်စဉ်ဝီထိကို သိကြမှသာလျှင် အနန္တရ၏ ကျေးဇူးပြုပုံအလုံးစုံကို တိတိကျကျ သဘောပေါက် နားလည်ကြ ပေမည်။

သို့သော်လည်း ၎င်းဝီထိစိတ်အစဉ်ဖြစ်ပုံသည် အလွန်ကျယ်ပြန့် ၏။ သင်္ဂဟကျမ်း ဝီထိပိုင်းကို အလွန်လေ့လာသင်ယူမှ အခြေခံရမည် ဖြစ်၏။ ဤကျမ်း၌ကား ကျမ်းလေးမည်ဘေးမှ ကင်းဝေးစိမ့်သောငှာ အကျဉ်းအားဖြင့်သာ ညွှန်ပြခွင့်ရပေတော့မည်။

သင်္ဂဟကျမ်း၌....

ဆ ဝိထိယော ပန စက္ခုဒ္ဓါရဝိထိ သောတဒ္ဓါရဝိထိ
ယာနဒ္ဓါရဝိထိ ဇိဝှာဒ္ဓါရဝိထိ ကာယဒ္ဓါရဝိထိ မနောဒ္ဓါရဝိထိ
စေတိ ဒ္ဓါရဝသေနဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏဝိထိ၊ သောတဝိညာဏ
ဝိထိ။လ။ မနောဝိညာဏဝိထိစေတိ ဝိညာဏဝသေနဝါ။

အတိမဟန္တံ မဟန္တံ ပရိတ္တံ အတိပရိတ္တဉ္ဇေတိ ပဉ္စဒ္ဓါရေ
မနောဒ္ဓါရေ ပန ဝိဘူတမဝိဘူတဉ္ဇေတိ ဆဓာဝိသယာ ပဝတ္ထိ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟူသော ပါဠိအရ ဒ္ဓါရ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၆ ပါးတို့တွင်
စက္ခုဒ္ဓါရဝိထိသည်....

အတိမဟန္တာရုံ ၁ ဝိထိ၊ မဟန္တာရုံ ၂ ဝိထိ၊ ပရိတ္တာရုံ ၆
ဝိထိ၊ အတိပရိတ္တာရုံ ၆ ဝိထိအားဖြင့် (၁၅) ဝိထိ ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင်
စက္ခုဒ္ဓါရ၌ ၁၅ ဝိထိ၊ သောတဒ္ဓါရ စသည်တို့၌လည်း ၁၅ ဝိထိစီဖြစ်
ရကား ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ ဝိထိပေါင်း (၇၅) ဝိထိ ဖြစ်ပေသည်။

စက္ခုဒ္ဓါရအတိမဟန္တာရုံဝိထိ ဖြစ်ဟန်ကား....

ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ အတိတတွင် န၊ ဒ၊ ပ၊ စ၊ သမ်၊
ဋီ၊ ဝ၊ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ရုံ၊ ဘွင်၊ ဘွင်။

မဟန္တာရုံဝိထိ ဖြစ်ဟန်ကား....

သတ္တမဇောတွင် ဆုံးသည်။ ထို့ကြောင့် (၂-ဝိထိ) ရကောင်း
သည်။

ပရိတ္တာရုံဝိထိဖြစ်ဟန်ကား....

ဝုဋ္ဌောတွင်ဆုံးသည်။ ထို့ကြောင့် (၆) ဝိထိ ရကောင်းသည်။
အတိတတွင် ၄ ချက်လွန်မှ စ၍ချ။

အတိပရိတ္တာရုံဝိထိ ဖြစ်ဟန်ကား....

ဝိထိစိတ်မဖြစ်၊ ဘဝင်လှုပ်ရုံသာ လှုပ်သည်။ ထို့ကြောင့် (၆)
ဝိထိ ရကောင်းသည်။

အတိတတွင် ၁၀ ချက်လွန် န၊ ဒ၊ ဘွင်၊ ဘွင်၊ ဘွင်၊ ဘွင်၊ ဘွင်။
မနောဒ္ဓါရဝိထိသည်....

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံဆင်တန်းကျမ်း

- (၁) ကာမဇော စောသော ကာမဇောဝါရမနောဒ္ဓါရဝိထိ။
- (၂) အပ္ပနာဇော စောသော အပ္ပနာဇောဝါရမနောဒ္ဓါရဝိထိဟူ၍ ၂ ပါးရှိ၏။

ထိုထွင် ကာမဇောဝါရ မနောဒ္ဓါရဝိထိသည်....

- (၁) ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ သတ္တယုက မြည့်ကောင်းသော ဝိညာတ်ဋ္ဌေး လက္ခဏာရုပ် လေးခုကြည့်သော ရုပ်ဗာဝိသဟုဆိုအပ်သော အာရုံ ၆ ပါး၌ ဝိဘူတာရုံ (၅)စီထိ၊ အဝိဘူတာရုံ (၂) စီထိအားဖြင့် (၇)ပါး အပြားရှိ၏။
- (၂) အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက မပြည့်ကောင်းသော စိတ်ဧကန်နဂုတိ၊ စေတသိက် ဋ္ဌေပညာသ ဝိညာတ်ဋ္ဌေ၊ လက္ခဏာရုပ်လေးခု၊ ကာလမိမုတ် ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက မပြည့်ကောင်းသော နိဗ္ဗာန်ပညာတ်ဟုဆိုအပ်သော မမ္မာရုံ၊ အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုကမပြည့်ကောင်းသော ဝိညာတ်ဋ္ဌေလက္ခဏာရုပ် လေးခုကြည့်သော ရုပ်ဗာဝိသဟုဆိုအပ်သော အာရုံ ၆ ပါး၌ ဝိဘူတာရုံ တစ်စီထိ၊ အဝိဘူတာရုံ တစ်စီထိ အားဖြင့် ၂ ပါး အပြားရှိ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ရခြင်းကို သို့ အတိမဟန္တာရုံဟု မဆိုမူ၍
 ဝိဘူတာရုံ၊ အဝိဘူတာရုံဟု ဆိုရခြင်း

မနောဒ္ဓါရိကစိတ်တို့၏ အတိတ် အနာဂတ် အာရုံဖြစ်သော ကြောင့် အတိမဟန္တ စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် အာရုံမှတ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းရကား ဝိဘူတာရုံ၊ အဝိဘူတာရုံဟု ဆိုပေသည်။

ဋီကာကျော်-၁၄၇

မနောဒ္ဓါရိကစိတ္တာနံ အတိတာနာဂတမ္ပိ အာရမ္မဏံ ဟောတိတိ ဧတသံ အတိမဟန္တာဒိ ဝသေန ဝိသယ ဝဝတ္တာနံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ဝိဘူတာ ဝိဘူတ ဝသေန ဧဝတံ နိယမေတုံ ယဒိဝိဘူတ မာရမ္မဏန္တာဒိ ဝတ္တံ။

ဋီကာကျော် (၁၄၇) အနက်ပေး....

မနောဒွါရိကစိတ္တာနံ၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော စိတ်တို့၏။
အတိတာနာဂတမ္ပိ၊ အတိတ် အနာဂတ်လည်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊
အာရုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို
မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော စိတ်တို့၏။ အတိမဟန္တာဒိဝသေန၊ အတိ-
မဟန္တာရုံ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိသယ ဝစတ္တာနံ၊ အာရုံ
ကို ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ကာတု၊ ပြုခြင်းငှာ။ နယက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။
ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဘူတာ ဝိဘူတဝသေနဝ ဝိဘူတ အဝိဘူတ
အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ တံ၊ ထိုအာရုံပိုင်းခြားခြင်းကို။ နိယမေတံ၊ မှတ်
ခြင်းငှာ။ ယဒိဝိဘူတမာရဗ္ဗဏန္တာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊
ဆိုအပ်၏။

ဗျာဓာဒါရုဏံ။

အဝိဘူတာရုံဝိထိကို ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပဟု ဆိုအပ်သော တုံ
သုံးပါးလုံး၌ ရအပ်၏။ ဝိဘူတာရုံဝိထိကိုကား တာမဘုံ၌သာလျှင်
ရအပ်၏ဟုမှတ်။

ဤ၌ ဝိဘူတာရုံဝိထိကို ကမဘုံ၌သာရအပ်၏ဟူသော စကား
ကိုလည်း....

အဝိဘူတေ ဝိဘူတေစ၊ ပရိတ္တာစာ ပရိတ္တကေ။
ဇဝေါယေဝ ဘဝင်္ဂန္တု၊ ဗြဟ္မာနံ စတုဂေါစရေ။
ဟူသော သစ္စသံခိပ် ( ) လာ ဂါထာနှင့် မညီညွတ်သော
ကြောင့် ညောင်ကန်ဆရာတော် ဦးဇုန် နှစ်သက်တော်မမူ ဟူ၏။
တောင်တွင်း ဆရာတော် ခပ်ကြီးပျော်ကား ဗြဟ္မာတို့အား
တဒါရုံမဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကာမဘုံ၌ ဖြစ်၏ ဟူ၏ (နှစ်သက်ရာကို မှတ်
ကြလေ။)

ဗြဟ္မာတို့အား တဒါရုံ မဖြစ်ခြင်း အကြောင်းကို ဆိုလတ္တံ့သော
ဋီကာကျော် (၁၅၄) လာ ဂါထာဖြင့် သိကြပါလေ။

ဇနကံ တံ သမာနံဝါ၊ ဇဝနံ အနုပန္နတိ။
န တု အညံ တဒါလမ္ပိ၊ ဗာလဒါရကလီလယာ။ ။
ဗိဇံသာ ဘာဝကော နတ္ထိ၊ ဗြဟ္မာနမ္ပိ ဣမဿဟိ။
ပဋိသန္ဓိမနော ခီဇံ၊ ကာမာဝစရသညိတံ။ ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဗာလဒါရကလီလယာ၊ မလိမ္မာသောသုင်ယံ၏ ဓမ္မေ လျော်စံပယ်
သွားလာသောနည်းဖြင့်။ ဇနကံ၊ မိမိကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ဇဝနံဝါ၊
ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ဇော အကုသိုလ်ဇောတို့သည် လည်းကောင်း။
တံသမာနံ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောနှင့်တူသော။ ဇဝနံ၊ ကာမာ
ဝစရ ကြိယာဇောသို့လည်းကောင်း။ တဒါရမ္မကံ၊ တဒါရုံသည်။
အနုပန္နတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ အညံတု- အညံပန၊ တစ်ပါးသော
မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာဇောသို့။ န အနုပန္နတိ၊ အစဉ်မလိုက်။

ဗီဇံ၊ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓေစိတ်တည်းဟူသော အကြောင်း၏။
အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဗြဟ္မာနမ္ပိ၊ ဗြဟ္မာတို့အားလည်း။
တဒါရမ္မကံ၊ တဒါရုံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဧတဿ၊ ဤ
တဒါရုံအား။ ကာမာဝစရသည်တံ၊ ကာမာဝစရဟု ဆိုအပ်သော။
ပဋိသန္ဓိမနောဗီဇံ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်တည်းဟူသော အကြောင်းသည်။
အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝိဘင်း ဋ္ဌ-၁၄၆ ဋီလည်း...

ယထာစေတံ တဒါရမ္မကံ ကေန္တေန ရူပါရူပဘဝေ
နပ္ပဝတ္တတိ၊ တထာသဗ္ဗပိ အကာမာဝစရ ဝဗ္ဗေ နာနုပန္နတိ။
ကသွာ အဇနကတ္တာစေဝ ဗနကဿဝံ အသဒိသတ္တာ။

ဟု မိန့်ဆိုသေး၏။

အဓိဋ္ဌာယ်ကား...

ထို တဒါရုံသည် ရူပ အရူပဘုံ၌ စင်စစ်အားဖြင့် မဖြစ်သလို
ကာမာဝစရ တရားမဟုတ်သော မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာသို့လည်း
အစဉ်မလိုက်ပေ။ အကြောင်းကား မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သောတရား
မဟုတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မိမိကိုဖြစ်စေတတ်သော်လည်း
ဆိုအပ်ပြီးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောနှင့်တူသော ကာမာဝစရ
ကြိယာဇောအဖြစ် မရှိခြင်းကြောင့်ဟူလို။

အဓာ။ ။ဤအဆိုအရ သင်္ဂဟ ဝိထိပိုင်းလာ...

ဏထာ ကာမာဝစရဇဝနာဝသာနေ ကာမာဝစရသတ္တာနံ
ကာမာဝစရဓမ္မေသွေဝ အာရမ္မဏဘူတေသု တဒါရမ္မကံ
ဣစ္ဆန္တိ ဟူသော ဝါကျ၌ ဓမ္မေသွေဝဝယ် ဝေသဒ္ဓါကို
ဇဝနဝသာနေ ယေဝ သတ္တာနမေဝ ဓမ္မေသွေဝ ဤပါ၌

သုံးခုကိုယှဉ်၍ ခံပေး၊ ဇောနောင် တဒါရုံကျခြင်း အကြောင်း
သုံးပါးကို အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ပြသည်ဟုမှတ်။

ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယကျမ်း၌....

နာတိတိက္ခေ နာတိသီလေ၊ နာတိစောဇဿဝေဇဝေ။
သမမန္တပဝတ္တမ္ပိ၊ တဒါရမ္ပဏ မိစ္ဆိတံ။

ဟူ၍ ၆ ခွဲါရ၌ အာရုံဆင်လတ်သော် မထက်လွန်း မလျှင်လွန်း
တန်ခိုးမကြီးလွန်းသော ဇောနောင်မှသာလျှင် တဒါရုံကျ၏ဟု ဆို
သေး၏။

ထို့ကြောင့် ပညတ်ကို အာရုံပြုသော ဇောနောင်၊ ဝုဋ္ဌာန
ဂါမိနိဖလ ဝိပဿနာဇောနောင်၊ ရူပါဝစရ - အရူပါဝစရ လော
ကုတ္တရာကို အာရုံပြုသော ဇောနောင် နည်းသော ကာမအာရုံတို့၌
တဒါရုံမကျဟု မှတ်ကြပါကုန်။

ဆိုမှုတစ်ပါး ဝိဘင်း ဋ္ဌ ၁၄၆ ၌ တဒါရုံမဖြစ်သော စိတ် ၁၁
ပါးရှိသည်ကို ဖွင့်ပြသေး၏။ အလိုရှိက ၎င်း အဋ္ဌကထာ၌ ရှုကြပါ
ကုန်။

ဤ၌ ဆင်၏ဟူသည် ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ကဲ့သို့ အာရုံ ရှေးရှုကြသော
အဖြစ်ကို မဆိုလို။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း အာရုံပြုထိုက်သော အဖြစ်ကို
ဆိုလိုသည်။

ဋီကာဒ္ဓါရ-

အာပာယိ အာဂစ္ဆန္တိ မနသာ ပဉ္စဝိညာဏေဟိ စ ဂဟေတဗ္ဗ
ဘာဝုပဂမနေန။

မနသာစ၊ မနောဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း။ ပဉ္စဝိညာဏေဟိ
စ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည် လည်းကောင်း။ ဂဟေတဗ္ဗ ဘာဝုပဂမနေန။
ယူအပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဖြင့်။ အာပာယိ၊ ထင်မြင်ခြင်းသို့။
အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

ကာမဇော မနောဒ္ဓါရစိထိ၌ မူပပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မှု တဒါရုံမကျ၊
ကာမပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မှု တဒါရုံကျ၊ မကျ နှစ်မျိုးရှိ၏။

ထိုတွင် နိယဘ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသော ကာမပုဂ္ဂိုလ်အား
ဘုရား စသော အတိက္ကဋ္ဌာရုံ၌ ပြစ်မှားသည်ဖြစ်၍ ဒေါမနဿဇော

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

စောသောကြောင့် သောမနဿ တဒါရုံလည်းမဖြစ်၊ ဥပေက္ခာတဒါရုံလည်း မဖြစ်ပေ။

ဝိဘင်း ၅-၁၄၇

မိစ္ဆတ္တနိယတေသု တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။

ဋီကာကျော်-၁၅၂

သောမနဿ ပဋိသန္ဓိကဿ တိတ္ထိယာဒိနော ဗုဒ္ဓါဒိ အတိကုဋ္ဌာရမ္မဏေပိ ပဋိဟတစိတ္တဿ ဒေါမနဿဇေဝနေ ဇဝိတေ ဝုတ္တ နယေန သောမနဿ တဒါရမ္မဏဿ - အတိကုဋ္ဌာရမ္မဏေ ဥပေက္ခာသဟဂတ တဒါရမ္မဏဿ အနုပ္ပဇ္ဇနံတော။

သောမနဿ ပဋိသန္ဓိကဿ၊ သောမနဿ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ရှိသော။ ဗုဒ္ဓါဒိ အတိကုဋ္ဌာရမ္မဏေပိ၊ ဘုရား အစရှိသော အလွန် ကောင်းသော အာရုံလည်း။ ပဋိဟတစိတ္တဿ၊ ဖြစ်မှားသောစိတ် ရှိသော။ တိတ္ထိယာဒိနော၊ တိတ္ထိအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒေါမနဿဇေဝနေ၊ ဒေါမနဿဇောသည်။ ဇဝိတေ၊ စောသည်ရှိသော်။ ဝုတ္တနံယေန၊ ပြင့်။ သောမနဿတဒါရမ္မဏဿ စ၊ ၏ လည်းကောင်း။ အတိကုဋ္ဌရမ္မဏေ ဌိ။ ဥပေက္ခာသဟဂတ တဒါရမ္မဏဿ စ၊ ၏ လည်းကောင်း။ အနုပ္ပဇ္ဇနံတော၊ ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏဿ၊ ၏။ ဥပုတ္တိ သဗ္ဗဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အဝိဘူတာရုံ ၂-စိတ်

ဤ အဝိဘူတာရုံ ၂ စိတ်၌ တဒါရုံမကျတော့။ သတ္တရသာယုက ပြည့်ကောင်းသည်ဖြစ်၍ အတိတဘွင် ၆ ချက်လွန် ဇောနောင် ပထမဘွင်၏ ဘင်နှင့်ပြိုင်၍ချုပ်သော တစ်စိတ်။

အတိတဘွင် ၇ ချက်လွန် သတ္တမဇော၏ ဘင်နှင့်ပြိုင်၍ ချုပ်သော တစ်စိတ်။

သတ္တရသာယုက မပြည့်ကောင်းသော ဝိဘူတာရုံ တစ်စိတ်။ အဝိဘူတာရုံ တစ်စိတ် အားဖြင့် ၂ ပါး။

ဤစိတ်တို့၌လည်း ရူပ-အရူပဖြစ်မှု တဒါရုံမကျ၊ ကာမပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်မှု တဒါရုံ ကျ-မကျ ၂ မျိုး ရှိ၏။

ထိုတွင် တဒါရုံကျသော ဝီထိကား-

ဘွင် န ဝ မ ဇော ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဘွင် ဘွင်။

ဒုတိယတဒါရုံ၏ ဘင်နှင့် ပြိုင်၍ချုပ်၏။

တဒါရုံမကျသော ဝီထိကား သတ္တမဇော၏ ဘင်နှင့် ပြိုင်၍ ချုပ်၏။

ထိုမှတစ်ပါး....

အိပ်မက်မြင်မက်ရာ၌ ဇော တဒါရုံမကျသော မနောဒွါရ အဝိဘူတာရုံ ဝီထိလည်း ရှိသေး၏။

၎င်း ဝီထိဖြစ်ဟန်ကား....

ဘွင် န ဝ မ မ မ ဘွင် ဘွင် ဘွင် တည်း။

ထို့ကြောင့် ဝိဘင်း ၄-၃၉၁ ၌

သုပိနေနေဝ ဒိဋ္ဌဝိယ မေ သုတံဝိယ မေ တိ ကထနကာလေပိ အဗျာကတော ယေဝ ဟူ၍လည်းကောင်း။

၎င်းမူလဋီ၊ ၂၀၁ ၌လည်း....

အဗျာကတော ယေဝ အာဝဇ္ဇေန မတ္တဿေဝ ဥပ္ပဇ္ဇနတောတိ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ သတ္တေဟိ မနောဒွါရေပိ အာဝဇ္ဇနံ ဒွိက္ခတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဇဝနဋ္ဌာနေ ဋ္ဌတွာ ဘဝင်္ဂံ သြတရတိတိ အဓိပေတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။

၎င်း အနုဋီ ၂၀၃ ၌လည်း....

မနောဒွါရေပိတိ န ပဉ္စဒွါရေယေဝ ဒုတိယော မောသဝါရေ အထခေါ မနောဒွါရေပိ။ အာဝဇ္ဇနံ၊ ဒွိက္ခတ္တံ။ လ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ကေစိတ္တက္ကဏိကဿ အာဝဇ္ဇနဿ ဥပ္ပတ္တိယံ တထာ အသမ္ဘဝ- တော ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်အပ်ပြီ။

ဝိဘင်း၌-နက်။

သုပိနေနေဝ၊ အိပ်မက်ဖြင့်သာလျှင်။ မေ၊ ငါသည်။ ဒိဋ္ဌဝိယ၊ မြင်အပ်သကဲ့သို့။ မေ၊ ငါသည်။ သုတံဝိယ၊ ကြားအပ်သကဲ့သို့။ တူတိ၊ ဤသို့။ ကထနကာလေပိ၊ ဆိုအပ်သောအခါ၌လည်း။ အဗျာ- ကတောယေဝ၊ အဗျာကတဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်း သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စဉ္စာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

၎င်းမှလဋ္ဌိကာအနက်။

အာဝဇ္ဇနမတ္တဿေဝ၊ အာဝဇ္ဇန်းမျှ၏သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊
ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အဗျာကတောယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေန္တဟိ၊ ဆိုကုန်သော အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့သည်။
မနောဒ္ဓါရေပိ၊ မနောဒ္ဓါရ၌လည်း။ အာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဒွိက္ခတ္တံ၊
နှစ်ကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဇဝနဋ္ဌာနေဝ၊ ဇော၏အရာ၌။ ဋ္ဌတွာ၊ တည်
၍။ ဘဝင်္ဂံ၊ သို့။ ဩတရတိ၊ သက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိ
အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။

၎င်းအနုဋ္ဌိကာအနက်-

မနောဒ္ဓါရေပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဉ္စဒ္ဓါရေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။
ဒုတိယေ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ မောလဝါရေ၊ ၌။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ နှစ်ကြိမ်ဖြစ်
သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ မနောဒ္ဓါရေပိ၊ ၌
လည်း။ အာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ ကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဇဝနဋ္ဌာနေ၊
၌။ ဋ္ဌတွာ၊ ၍။ ဘဝင်္ဂံ၊ သို့။ ဩတရတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိပ္ပေတံ၊
အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အပ်၏။

ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ကေစိတ္တက္ခဏိကဿ၊ တစ်ချက်
သော စိတ္တက္ခဏရှိသော။ အာဝဇ္ဇနဿ၊ ၍။ ဥပ္ပတ္တိယံ၊ ဖြစ်ခြင်း၌။
တထာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်
သင့်သောကြောင့်တည်း။

အပ္ပနာဇောဝါရ မနောဒ္ဓါရပီထိသည်-

ဈာနဝီထိ မဂ္ဂဝီထိ သမာပတ္တိဝီထိဟု ၃ ပါးအပြု - ရှိ၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်....

ဈာနဝီထိသည်လည်း အာဓိကမ္ပိက ဈာနဝီထိ၊ သမာပတ္တိ
သမ္မာပဇ္ဇန ဈာနဝီထိ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဝီထိဟူ၍ ၃ ပါးအပြု ရှိ၏။

ထို ၃ ပါးတို့တွင်....

အာဓိကမ္ပိက ဈာနဝီထိသည်လည်း ပထမဈာနဝီထိ၊ ဒုတိယ
ဈာနဝီထိ၊ တတိယဈာနဝီထိ၊ စတုတ္ထဈာနဝီထိ၊ ပဉ္စမဈာန
ဝီထိ၊ အာကာသနဉ္စာယတန ဈာနဝီထိ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတန

ဈာန်ဝိထိ၊ အာကိဉ္ဇညာယတန ဈာန်ဝိထိ၊ နေဝသညာနာ-
သညာယတန ဈာန်ဝိထိ အားဖြင့် ၉ ပါး အပြားရှိ၏။
သမာမတ္တိဝိထိလည်း သိုအတူပင် ၉ ပါး အပြားရှိ၏။
ထို ၉ ပါးတို့တွင်...

ပထမဈာန် အာဒိကမ္ပိက ဝိထိဖြစ်ဟန်ကား ကသိုက်၊ ပညတ်
(၁၀)ပါး၊ အသုတပညတ် (၈၀) ပါး။ ကာယဂတာသတိ၏ အာရုံ
ဖြစ်သော ဆံ အစရှိသော ကာယကောဠာသပညတ်၊ အာနာပါနဿတိ
၏ အာရုံဖြစ်သော ထွက်သက်ဝင်သက်ပညတ်၊ မေတ္တာ ကရုဏာ
မုဒိတာ သုံးပါးတို့၏ အာရုံဖြစ်သော အတိုင်းမသိသော သုခိဓာ
ဇုက္ခိတ သတ္တဝါပညတ်၊ ဤ ၂၅ ပါးသော ပညတ်ဓမ္မာရုံတို့တွင်
တစ်ပါးပါးကို အာရုံပြု၍...

ဆွင် ဆွင် ဆွင် နု ခု ဝ ဝ ဥ နှို ဝ ဝ ဝါ ဈာန် ဆွင် ဆွင်။

အပ္ပနာဇောဝါကျ၌...

အပ္ပနာဇဝန်ဝါရေ ပန ဝိဘူတာ ဝိဘူတ ဘေဒေါ နတ္ထိ၊
ကထာ တဓါရမ္မဏုပေါဒေါစ ဟု ဝိဘူတ အဝိဘူတ မရှိဟု အဘယ်
ကြောင့် ဆိုသနည်းဟူမူ...

ကမဇောဝါရ၌ ဝိဘူတ အဝိဘူတ အပြားရှိသကဲ့သို့ အပ္ပနာ
ဇောဝါရ၌ ဝိဘူတ အဝိဘူတ ၂ ပါး အပြားမရှိ။ ဝိဘူတ တစ်ပါး
သာရှိ၏ ဟူလို။

ထို့ကြောင့် ဇီကခကျော် ၁၄၇ ၌...

ဝိဘူတာ ဝိဘူတဘေဒေါ နတ္ထိ အာရမ္မဏဿ ဝိဘူတကာလေ
ယေဝ အပ္ပနာ သမ္ဘဝတော။
ဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူသည်။

မဏိမဉ္ဇူ။ ။ပ။ ၄၇၂ ၌လည်း...

အပ္ပနာသမ္ဘဝတောတိ မဟဂ္ဂုဇာလောကုတ္တရပ္ပနာ နိဗ္ဗတ္တိ
တော၊ ဧတေန အပ္ပနာဇဝန်ဿ ကောဝိဘူတာရမ္မဏတ္တာ၊
တဓါရမ္မဏဿ ဝိဘူတာ ဝိဘူတဝေဒန ဘေဒေ နတ္ထိတိ
ဓသေတိ။

ဆိုလိုရင်းကား အပ္ပနာဇော၏ စင်စစ်ထင်ရှားသော အာရုံ
ဖြစ်သောကြောင့် အဝိဘူတ မဖြစ်ဟူလို။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဤဈာနဝိထိ၌ ကာမဇောသည် (၇)ကြိမ် မစောမမှီ သုံးကြိမ်၊
လေးကြိမ်သာစော၍ အပ္ပနာဈာန်သည် လေးကြိမ်မြောက်၊ ငါးကြိမ်
မြောက်သာ စောရသနည်းဟူမူ မရအပ်သော အာသေဝနပစ္စည်း
ရှိသော အနုလုံသည် ဂေါတြဘူကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်။ ရအပ်
သော အသေဝနပစ္စည်းရှိသော်လည်း ၆ ကြိမ်မြောက်၊ ၇ ကြိမ်မြောက်
ဖြစ်သော ဇောသည် ဘဝင်၏နီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ကမ်းပါးပြတ်၏
အနီး၌ တည်သော ယောက်ျားကဲ့သို့ အပ္ပနာ၏အစွမ်းဖြင့် တည်ခြင်း
ငှာ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် လေးကြိမ်မြောက် ငါးကြိမ်မြောက် စောရ
လေသည်။

ထို့ကြောင့် ဇူကာကျော် ၁၄၈ ၌...

ယသ္မာ ပန အလုဒ္ဓါသေဝနံ အနုလောမံ ဂေါတြဘုံ
ဥပ္ပါဒေတုံ န သက္ကောတိ လုဒ္ဓါသေဝနဗ္ဗိစ ဆဋ္ဌံ သက္ကမံ
ဘဝင်ဿ အာသန္နဘာဝေန ပပါတာသန္ဓ ပုရိသောဝိယ
အပ္ပနာဝသေန ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ၊ ဓသ္မာ စတုတ္ထတော
ဩရံ ပဉ္စမတော ပရံဝါ အပ္ပနာ န ဟောတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အလုဒ္ဓါသေဝနံ၊ မရအပ်သော အာသေဝနပစ္စည်းရှိသော။
အနုလောမံ၊ သည်။ ဂေါတြဘုံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နသက္ကောတိ၊ နိုင်။ လုဒ္ဓါသေဝနဗ္ဗိစ၊ ရအပ်သော
အာသေဝနပစ္စည်းရှိသော်လည်း။ ဆဋ္ဌံ၊ ၆ ကြိမ်မြောက်လည်းဖြစ်စ
သော။ သက္ကမံ၊ ထသော။ ဇဝနံ၊ သည်။ ဘဝင်ဿ၊ ၏။ အာသန္ဓ
ဘာဝေန၊ နီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပပါတာသန္ဓပုရိသောဝိယ၊
ကမ်းပါးပြတ်၏အနီး၌ တည်သောယောက်ျားကဲ့သို့။ အပ္ပနာဝသေန၊
ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဓသ္မာ၊ ကြောင့်။
စတုတ္ထတော၊ လေးခုမြောက်အောက်။ ဩရံ၊ အယုတ်။ ပဉ္စမတော၊
ငါးခုမြောက်အောက်။ ပရံဝါ၊ အလွန်လည်း။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊
သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ဤ ပဉ္စမတော ပရံဝါ အပ္ပနာ န ဟောတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဟူသော
စကားကို သင်္ခေပဋိကာဆရာက သင်္ဂဟပါဠိပုဒ်နိပါတ် ၂၀ အဖွင့်၌...

ပေါ်ရှုကာသီဟဋ္ဌဋီကာယံ ပန ပဉ္စမတော ပရံဝါ ဟောတိတိ
ဝုတ္တံ၊ တံ ဆဋ္ဌမဂ္ဂစိတ္တန္တိ အဋ္ဌ ကထာဝစနေန ဝိရဇ္ဈတိ ဟူ၍လည်း
ကောင်း။

အဖေစုံသာရဒီပနိ ၅၆ ခွဲလည်း...

ပဉ္စမတောတိ ဧတ္ထေ ဆဋ္ဌတောတိ ဧတေ န ဘဝိတဗ္ဗံ ဟူ၍
လည်းကောင်း ဆိုကြသေး၏။

၎င်း ဋီကာဆရာတို့သည် အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌ ၂၇၅ ခွဲလည်း
လာသော....

မန္တပညဿ စက္ကာရိ အနုလောမာနိ ဟောန္တိ၊ ပဉ္စမံ
ဂေါတြဏှ၊ ဆဋ္ဌ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ သတ္တမံပလံ၊ တတော အဝဂေါ
တရဏံ၊ တတ္ထ မဟာပည ပန္နမညာနံ ဝသေန အကထေတွာ
မဇ္ဈိမပညဿ ဝသေန ကထေ တဗ္ဗံ။

အနက်လွယ်၏။ မရေးပြီ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ဋ္ဌ၊ ပ၊ ၁၃၄။

အဘိဓမ္မိက ဂေါတြတ္ထေရော ပန ပုရိမာ ပုရိမာ
ကာယလာမော ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အာသေ-
ဝန ပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ ဣမ သုတံ ဝတ္တာ အာသေဝန-
ပစ္စယေန ပစ္စိမော ပစ္စိမော ဓမ္မော ဗလဝါဟောတိ။ တသ္မာ
ဆဋ္ဌေပိ သတ္တမေပိ အပ္ပနာဟောတိတိ။ အာဟ တံ အဋ္ဌကထာသု
အတ္ထနော မတိ မတ္တံ ထေရသေတန္တိ စက္ကာ ပဋိက္ခိတ္တံ။

စတုတ္ထ ပဉ္စမေသုယေဝ ပန အပ္ပနာဟောတိ။ ပရဝတော
ဇဝနံ ပတိတံ နာမ ဟောတိ။ ဘဝင်္ဂဿ အာသန္နတ္တာတိ
ဝုတ္တံ။ တဓမဝ ဝိခာရေတွာ ဝုတ္တတ္တာ န သက္ကာ ပဋိက္ခိပိတံ။
ယထာဟိပုရိသော ဆိန္နပပါတာတိ မုဒေါ ဇာဝဇန္တာဌာတု-
ကာမောပိ ပရိယန္တေ ပါမိ ကတ္တာ ဌာတုနသက္ကာတိ ပပါဏေ
ဇဝပတတိ။ ဧဝံ ဆဋ္ဌေဝါ သတ္တမေဝါ အပေတု နသက္ကာတိ။
ဘဝင်္ဂဿ အာသန္နတ္တာ။ တသ္မာ စတုတ္ထ ပဉ္စမေသုယေဝ
အပ္ပနာဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အာဘိဓမ္မိဏ ဂေါဓတ္တတ္ထေရောပန၊ သည့်ကား။ ပုရိမာ ပုရိမာ
 ကုသလာဓမ္မာ။ လ။ ပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ ဣမံ သုတ္တံ၊
 ဤပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကို။ ဝတွာ၊ ဆို၍။ အာသေဝနပစ္စယေန၊ ဖြင့်။
 ပစ္စိမော ပစ္စိမော၊ ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ ဗလဝါ၊ အား
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဆဋ္ဌေဝါ၊ ခြောက်၌
 လည်းကောင်း။ သတ္တမေဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ အပ္ပနာ၊ ဇောသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

တံ၊ စကားကို။ အဋ္ဌကထာသု၊ ရှေးရှေး အဋ္ဌကထာတို့၌။
 အတ္တနောမတိ မတ္တံယေရသေတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ဆို၍။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊
 ပယ်အပ်ခြင်း။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ စတုတ္ထပဉ္စမေသုယေဝ၊ လေး
 ကြိမ်မြောက်၊ ငါးကြိမ်မြောက် တို့၌သာလျှင်။ အပ္ပနာ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပရတော၊ လေးကြိမ်မြောက်၊ ငါးကြိမ်မြောက်တို့မှ နောက်၌။
 ဇဝနံ၊ ဇောသည်။ ပတိတံနာမ၊ ကျသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်းဟူမှုကား။ ဘဝင်ဿ၊ ၏။ အာသန္တတ္တာ၊ နီး
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တံ၊ ၏။

တမေဝ၊ ထိုရှေးရှေး အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏ စကားကိုသာ
 လျှင်။ ပိဓာရေတွာ၊ စိစစ်၍။ ဝတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။ ပဋိက္ခိမိတ္တံ၊ ပယ်ခြင်းငှာ။ နသက္ကာ၊ မတတ်တောင်း။ ဟိ၊
 ဥပမာဖြင့်ပြဦးအံ့။ ဆိန္ဒုပပါဘာဘိမုခေါ၊ ကမ်းပါးပြတ်သို့ရှေးရှု။
 ဝေဝန္တော၊ ပြေးသွားသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဌာတုကာမောပိ၊
 ရပ်လိုပါသော်လည်း။ ပရိယန္တေ၊ အစွန်း၌။ ပါဒံ၊ ခြေကို။ ကတွာ၊
 ထားသည်ကိုပြု၍။ ဌာတုံ၊ တန်ရပ်ခြင်းငှာ။ နသက္ကာတိယထာ၊
 မတတ်နိုင်သကဲ့သို့။ ပပ၊ ဖေးဝေ၊ ကမ်းပါးပြတ်၌သာ။ ပတိတိယထာ၊
 ကျလေသကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဆဋ္ဌေဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ သတ္တ-
 မေဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ အပ္ပေတံ၊ အပ္ပနာဇော ဖြစ်ခြင်းငှာ။
 နသက္ကာတိ၊ နိုင်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဘဝင်ဿ၊ ၏။ အာသန္တတ္တာ၊
 ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတုတ္ထ ပဉ္စမေသုယေဝ၊ တို့၌သာ
 လျှင်။ အပ္ပနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေပိတဗ္ဗာ၊
 ကုန်၏။

ထိုမှတစ်ပါး....ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ဣ ခု ၃၁၅ ဌ်ပင်လျှင်...
 ကေစိပန ယဿ စတ္တာရိ အနုလောမာနိ၊ တဿ ပဉ္စမံ
 ဂေါတြဘု ဆဋ္ဌံ မဂ္ဂစိတ္တံ ဧကံ ဖလစိတ္တန္တိ ဝဇန္တိ၊ တမ္ပန
 ယသ္မာ စတုတ္ထံ ပဉ္စမံ ဝါ အပေတိ န တတော ပရံ အာသန္တ
 ဘဝဂ်တ္တာတိ ပဋိက္ခိတ္တံ။ တသ္မာ န သာရတော ပစ္စေတဗ္ဗံ။
 ဟူ၍ မိန့်ဆိုသေး၏။

ကေစိပန၊ သည်ကား။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စတ္တာရိ၊
 ကုန်သော။ အနုလောမာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဿ၊
 အား။ ပဉ္စမံ၊ ငါးကြိမ်မြောက်။ ဂေါတြဘု၊ သည်။ ဆဋ္ဌံ၊ မြောက်
 ကြိမ်မြောက်။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ သည်။ ဧကံ၊ တစ်ကြိမ်သော။ ဖလစိတ္တံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဇန္တိ၊ မှီကုန်၏။ တံပန၊ ထိုကေစိ
 ဆရာတို့ စကားကိုကား။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ စတုတ္ထံပဉ္စမံ-
 အပေတိ နကတော ပရံ အာသန္တ ဘဝဂ်တ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊
 ပယ်အပ်ခဲ့လေပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဆဋ္ဌံ မဂ္ဂစိတ္တံ ဧကံဖလ
 စိတ္တံ ဟူသော ကေစိဆရာစကားကို။ သာရတော၊ အနှစ်အားဖြင့်။
 န ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ မယုံကြည်အပ်။

မှတ်ချက်။ ဤအဋ္ဌကထာ၏ စကားအရ ဆိုလျှင် အာဘိဓမ္မိက
 ဂေါတြတ္ထ ဇေထရ်စကားသည် ကေစိဝါဒဋ္ဌ ဝင်လေ
 တော့သည်။

သင်္ဂဟကျမ်း၌-

တတော ပရံ ဘဝဂ်ပါတောဝ ဟူ၍သာမဆိုမူ၍ အပ္ပနာဝသာ
 နေ ဘဝဂ်ပါတောဝ ဟုဆိုရခြင်း။ တတောဖရံ ဘဝဂ်ပါတောဝ မျှသာ
 ဆိုက လေးကြိမ်ငါးကြိမ် သက်ရောက်သော အပ္ပနာမှ နောက်၌ ဘဝင်
 ကျတော့သည်သာလျှင်ဖြစ်။ မဂ်၏အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်စိတ်မဖြစ်တော့
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဈာနသမာပတ္တိဝိထိ ဖလသမာပတ္တိ ဝိထိတို့၌
 ဈာနစိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့သည် အကြိမ်ကြိမ် မဖြစ်ကြဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ယုံမှားဖွယ်ရှိသောကြောင့် အပ္ပနာဝသာနေ ဟူသောပါဌ် အရှင်
 အနုရုဒ္ဓါဆိုပါ၏ဟူလို။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဋီကာကျော် ၁၄၈။

ဓာတော ပရံ ဘဝင်္ဂါတောဝ ဟောတီတိ ဣန္ဒြေကေ ယေဝ
ပုဇ္ဇော ဝတုတ္ထံ ပဉ္စမဝါ သြတိတ္ထ အပ္ပနာတော ပရံ ဘဝင်္ဂ
ပါဝေဘဝ ဟောတိ။ န မဂ္ဂါနန္တရံ ဖလစိတ္တံ သမာပတ္တိ
စိတ္တယဉ္စ ဈာနဖလစိတ္တာနိ ပုနပျုနန္တိ၊ ဂဏေယျန္တိ ပုန အပ္ပ-
နာဝသာနေတိ ဝတ္တံ။

ပရိကံ မည်ပုံ။

ဋီကာ ၁၄၈ ၌ အကျယ်ရှု။

အပ္ပနံ ကရေတိ ပဋိသင်္ခရေတီတိ ပရိကမ္ပံ-ဖြ။

ဆရာ-- ဋီကာ၌ အပ္ပနာယ ပရိကမ္ပတ္တာ ပဋိသင်္ခါရဏဘူတတ္တာ
ပရိကမ္ပံ ဟု ဖွင့်ပြ၏။ အပ္ပနာယ ပရိကမ္ပတ္တာ ကား ဝိဂြိုဟ်
မြတ်ည်း။ ပဋိသင်္ခါရဏဘူတတ္တာ ကား ဓာတ်နက်မြတ်ည်း။
အပ္ပနာကို ပြုပြင်စီရင်တတ်သောကြောင့် ကာမာဝစရ
ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ်ကြိယာစေသည် ပရိကံမည်၏
ဟူလို။

ဥပမာမည်ပုံ...

အပ္ပနာမာ သမိပေ ဥပဝရေတီတိ ဥပစာရံ၊ ဒုတိယံ
သမိပ စာရိကတ္တာ ဥပစာရံ။

အပ္ပနာ၏ မနီးလွန်း မဝေးလွန်း၌ ဖြစ်ခြင်းရှိသော စိတ်သည်
ဥပစာရ။

အနုလုံဋီ...

တတိယံ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပရိကမ္ပာနံ ဥပရိအပ္ပနာယစ
အနုကုလတ္တာ အနုလောမံ။

ရှေ့အဖို့၌ ပရိကမ်တို့အား နောက်အဖို့၌ အပ္ပနာအား လျော်
သောကြောင့် အနုလုံ မည်၏။

ဂေါတြဘူ ငို...

စတုတ္ထံ ပရိတ္တံ ဂေါတြဿ ပုထုဇန ဂေါတြဿစ အဘိ-
ဘဝနတော မဟဂ္ဂတ ဂေါတြဿ လောကုတ္တရ
ဂေါတြဿစ ဘဝနတော ဝဇနတော ဂေါတြဘူ။

ကာမအနွယ်၊ ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်တတ်သော
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မဟဂ္ဂုတ်အနွယ်၊ လောကုတ္တရာအနွယ်ကို ပွား
စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း ဂေါတြဘူ မည်၏။

ဤသို့ ဈာန်ဂေါတြဘူ၊ မဂ်ဂေါတြဘူ ၂-ပါးတို့၏ ဆံထူးကို
လည်း သိကြပါလေ။ မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကား ဈာန် ဂေါ-
တြဘူသည် ကသိုဏ်းပညတ်ကို အာရုံပြု၏။ မဂ် ဂေါတြဘူသည်
နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၏ဟု အာရုံအားဖြင့် ထူးသည်ကို မိန့်ဆိုသေး၏။

ဤဈာန်အာဓိကမ္ပဝိထိ၌ ကာမာဝစရဇော သုံးကြိမ် လေးကြိမ်
ကျသည်၏အဖြစ်ကို ဆိုလတ္တံ့သော ဋီကာပါဠိအတိုင်း သိကြပါကုန်။
သင်္ဂဟ၌ကား ယထာရဟံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဟူ၏။

ဋီကာကျော်-၁၄၇

ယထာရဟန္တိ ခိပ္ပါတိည ဝန္တာတိညာ နူရုပံ။ ခိပ္ပါတိည-
ဿ ဟိ တိက္ခတ္ထံ၊ ပဝတ္တကာမာဝစရ ဇဝနာနန္တရံ
စတုတ္ထံ အပ္ပနာစိတ္တမုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝန္တာတိညဿ စတုက္ခတ္ထံ၊
ပဝတ္တာနန္တရံ အပ္ပနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဈာန်သမာပတ္တိစိထိ၌ ဘွင် ဘွင် ဘွင် ဘွင် န ဗ မ ပ ဥ န
ဂေါ ဈာန် အကြိမ်များစွာကျသည်သာ ထူး၏။

ဈာန်ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ ဟူသည် ပထမဈာန်စသော ဈာန်အား
ထွေရာ ယင်းဈာန်တို့၏ ပိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို တစ်ပါးစီ၊
တစ်ပါးစီ ဆင်ခြင်သော စိတ်အစဉ်တည်း။

ပထမ ဈာန်ကိုသာ တိဟိတ် ကာမ ပုဂ္ဂိုလ် ရူပ ပုဂ္ဂိုလ်သည်
အာဝဇ္ဇနဝသီ သမာပဇ္ဇနဝသီ အဓိဋ္ဌန္တနဝသီ ဝုဋ္ဌာနဝသီ ပစ္စဝေက္ခ
ဝသီ အားဖြင့် ပထမဈာန်၌ရှိသော ပိတက်ကို ဆင်ခြင်ရာ၌...
ဘွင် ဘွင် ဘွင် န ဗ မ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဘွင် ဘွင် ဘွင်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဤဝိထိ၌....

ရှေ့ဘွင် နောက်ဘွင် ဩသည် တိဟိတ်ဘွင်။ ဇောကား ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇောဖြစ်ရာ-

ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇောဖြစ်ရာ ကာမသာလျှင်တည်းဟူသော ရှေးဆရာတို့ လက်အရ ပစ္စဝေက္ခဏာဇော မှန်သမျှ ကာမဇောသာ ဟူ၍မှတ်။

ဤပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိသည်....

ဈာန်ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ၊ မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိဟု ၂ ချိုးရှိရာ ဝိထိလက်ရိုး၌ ဈာန် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝိထိမှာ ဇော ၄၂ ကြိမ်၊ မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိမှာ ဇော(၇)ကြိမ်ဟု ပြဆိုတော်မူ၏။

ပဋ္ဌာန်းအကောက်ကျမ်း၌ကား....

ဈာန် ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဈာန် ပစ္စဝေက္ခဏာအရ ဈာန်ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာ ၂ ပါးလုံး၌ပင် ဇော (၇) ကြိမ်ဟု ပြဆိုတော်မူသည်။

ထိုဝသီဘော် ၄၂ပါးတို့တွင်....

အာဝဇ္ဇနဝသီဘော်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီဘော်ကို ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝိထိ၌ ရအပ်၏။

သမာပစ္စနဝသီဘော်၊ အဓိဋ္ဌာန ဝသီဘော်၊ ဝုဋ္ဌာနဝသီဘော် တို့မှာ သမာပဇ္ဇန ဝိထိ၌ ရအပ်၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဒီ၊ ပ၊ ၁၇၈။

ယဇဂ္ဂေန အာဝဇ္ဇဝသီသိဗ္ဗိ၊ တဓဂ္ဂေန ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီ သိဗ္ဗိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဤပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ၌....

ဝသီဘော်ကိုနိုင်မှ ပစ္စဝေက္ခဏာဇော လေးကြိမ်၊ ၄၂ ကြိမ် ကျသည်။ ဝသီဘော်ကို မနိုင်လျှင် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇော (၇) ကြိမ်ပင် ကျသည်။

ယင်းကိုရည်ညွှန်း၍....

ပဋ္ဌာန်းအကောက်နှင့် ဝိထိလက်ရိုးဆရာတို့ ၅ ကြိမ်၊ ၇ ကြိမ် ကောက်ရိုးပြုတော်မူကြသည်ဟု မှတ်ကြပါလေ။

ပဋိသန္ဓိဝါမဂ် ဌ၊ ပ၊ ၂၈၆။

ဈာန်ပစ္စိုကေကံ ပန မတ္တကပတ္တာယေဝ ပဉ္စပေနာနီတိ
ဝုတ္တန္တာ ဝုတ္တ နယေန သတ္တသုပိ ဇေနေသု ဇေန္တေသု
ပစ္စိုကေကံသိယေဝ ဟောတိ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ကား....

ဝသီတော်နိုင်သော်လည်း ဘုရားဒုတိယပါး အခြားသူတို့မှာ
မြတ်စွာဘုရား၏ ပစ္စိုကေကံလောကံသို့ ကြာရှည်စွာ ဘွင် ၂ ကြိမ်
မျှသာ ခြားလျက် ပစ္စိုကေကံစော လေးကြိမ်၊ ငါးကြိမ် မကျနိုင်ဟု
အကျယ်တဝင့် ဆို၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်- မဟာဋီကာ၊ ပ၊ ၁၇၉

တာနိ စ ခေါ အာဝဇ္ဇန တပ္ပရတယ စိတ္တာဘိနိဟာရဿ
ယထာဝဇ္ဇိတ ဈာန်ဂါရမ္မဏာနိ အဘိပယာနေဝ ဟောန္တိ၊ န
ပရိပုဏ္ဏာနီတိ ဝုတ္တံ၊ ဝိတက္ကာရမ္မဏာနေဝ စတ္တာရိ ပဉ္စဝါ
ဇေနာနိ ဇေန္တိ၊ စတ္တာရိ တိက္ခိန္ဒိယဿ၊ ပဉ္စ နာတိ တိက္ခိန္ဒိ
ယဿာဟိ ဝုတ္တံ။

နိရန္တရန္တိ စိသဘာဂေဟိ နိရန္တရံ၊ အယံ ပနာတိ
ဘဝဂံဒ္ဒယန္တရိတာ စတု ဇေနပိတ္တာ ယထာဝုတ္တာ အာဝဇ္ဇန-
ဝသီ။ အညေသံဝါ ဓမ္မသေနာပတိအာဗိနံ ဝေရူပေ ကာလေတိ
ဥဋ္ဌာယသမုဋ္ဌာယ လဟုတရံ အာဝဇ္ဇနဝသီ နိဗ္ဗတ္တနကာလေ။
သာ စ ခေါ ဣတ္တရာ ပရိတ္တကာလအားနှင့် သတ္တမမက မဟာ-
ပါဠိဟာရိယေပိယ စိရတနပဗန္ဓဝသီ။ တထာဟိ တံ သာဝကေ-
ဟိ အသာဓရကံ ဝုတ္တံ။

ကိုးပါး

တာနိ စ ခေါ၊ ထိုဇောတို့သည်လည်း။ စိတ္တာဘိနိဟာရဿ၊
စိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၏။ အာဝဇ္ဇနတပ္ပရတယ၊ အာဝဇ္ဇန်းလျှင်
ပြဋ္ဌာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာဝဇ္ဇိတဈာန်ဂါရမ္မဏာနိ၊ ဆင်
ခြင် အပ်တိုင်းသော ဈာန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ အတိ-
ပယာနေဝ၊ မပြည့်မစုံ အနည်းငယ်တို့သည်သာလျှင်(ဝါ)လေးခု ငါးခု
တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိပုဏ္ဏာနိ၊ အပြည့်အစုံတို့

သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိတက္ကာ၊ လ။ ဇဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ တိက္ခိန္ဒိယဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စတ္တာရိ၊ ဟိုသည်။ နာတိ တိက္ခိန္ဒိယဿ၊ အား။ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။

နိရုန္တရန္တိ၊ ကား။ ဝိသဘာဝေဟိ၊ သဘောမတူသောဇောဝါရ တို့ဖြင့်။ နိရုန္တရံ၊ အခြားမရှိမူ၍။ အယံ ပနာတိ၊ ကား။ ဘဝင်- ခ္ဓယန္တရိတာ၊ ဘဝင် နှစ်ခု ခြားအပ်သော။ စတုဇဝနစိတ္တာ၊ ဇော လေးကြိမ်ရှိသော။ ယထာဝတ္တာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး ဘိင်းသော။ အာဝဇ္ဇန- ဝသီ၊ တို့၊ အညသံ၊ တစ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မဒေသနာပတိအာဗိနံဝါ၊ အဝရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားမူလည်း။ ဧဝဂ္ဂပေကာလေတိ၊ ကား။ ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ၊ ထထကြံက္က အလွန်ကြောင့်ကြပြု၍။ လဟုတရံ၊ အထူးသဖြင့်လျင်မြန်စွာ။ အာဝဇ္ဇနဝသီနိဗ္ဗဇ္ဇနကာလော - ကို ဖြစ်တတ် သော ကာလ၌။ သာ စ ခေါ၊ ထိုအခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အာဝဇ္ဇနဝသီ သည်လည်း။ ဣတ္ထရံ၊ ထိုတောင်း၏။ ပရိတ္တကာလာ၊ နည်းသော ကာလရှိ၏။

မဂ္ဂ ဝိသိ

တေဘုမ္မကသင်္ခါရကို အာရုံပြု၍...

ဘွင် ဘွင် န စ မ ပ ဥ နှ ဟု မဂ် လို ဖိုလ် ဘွင် ဘွင်။

ဤအာဒိကမ္မိကမဂ္ဂဝိသိ၌ မနောဋ္ဌါရာဝဇ္ဇန်း ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံ ကိစ္စတပ်သော ကာမာဝစရကသိုလ်ဇောတို့သည် တေဘုမ္မက သင်္ခါရကို အာရုံပြု၍ ဂေါတြဘူ မဂ်ဖိုလ်တို့သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု ကုန်၏။

ဤ ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံ ဟူသော အမည်သည် မဂ္ဂ ကိစ္စတပ် သော ကာမာဝစရ ဇောတို့၏ အသီးအခြားဖြစ်သော အမည်တည်း။ သာမညအားဖြင့်ကား အာသေဝန ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိကမ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဥပစာ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အနုလုံ ဟူ၍ လည်း ကော့င်း ဆိုသင့်ဆိုထိုက်၏။

ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ဌ၊ ဝ၊ ၃၀၈ ဌ...။

ဣဒံ နေသံ ပါဠိယေက္ကံနာမံ၊ အဝိသေသေန ပန တိဝိ-
ဓမ္မေတံ အာသေဝနန္တိပိ ပရိကမ္မန္တိပိ ဥပစာရန္တိပိ အနုလော-
မန္တိပိ ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိ။

ဟု မိန့်ပြီ။

မှန်၏။ ပဉ္စဒါရပါဠိ- ၁၃၈ အနန္တရပစ္စည်း၌လည်း-

အနုလောမံ ဂေါတြဘုဿ၊ အနုလောမံ သေက္ခာယ ဖလ-
သမာပတ္တိယာ၊ အရဟတော အနုလောမံ ဖလသမာပတ္တိယာ၊
အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော ဟု ဟောတော်မူသည်။

ဆိုလိုရင်းကား ဤ မဂ္ဂဝိထိ၌ ပရိကမ် ဥပစာဟု မချဘဲ
ဘွင် ဘွင် န ဒ မ နူ နူ နူ မဂ် ဖိုလ် ဖိုလ် ဘွင် ဘွင် ဘွင် ဘွင် ဟုလည်း
ချနိုဝ်သည့်ဟု ဆိုလိုသည်။

အမှာ။ ။

မဇ္ဈပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပ ဥ န ဂေါ မဂ် ဖိုလ် ဖိုလ် ဟူ၍ ချလေ။
တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဥ န ဂေါ မဂ် ဖိုလ် ဖိုလ် ဖိုလ် ဟူ၍ချလေ။

ပစ္စဝေက္ခကာဝိထိ

မဂ္ဂ ဖလဉ္စ နိဗ္ဗာနံ၊ ပစ္စဝေက္ခတိ ဝဏ္ဏိတော၊
ဟိနေ ကိလေသေ သေသေစ၊ ပစ္စဝေက္ခတိ ဝါနဝါ။

ဟု သင်ဟုကျမ်း၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပစ္စဝေက္ခကာဝိထိသည်...

မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခကာဝိထိ၊ ဖလပစ္စဝေက္ခကာဝိထိ၊ နိဗ္ဗာန
ပစ္စ ဝေက္ခကာဝိထိ၊ ဟိနကိလေသ ပစ္စဝေက္ခကာ
ဝိထိ၊ သေသကိလေသ ပစ္စဝေက္ခကာဝိထိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုငါးပါးတို့တွင်...

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့၌ ရအပ်၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ကား ကြွင်းသော ကိလေသာ မရှိ သောကြောင့် သေသကိလေသ ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိကို မရအပ်၊ ကြွင်း ၄-ပါးသာ ရအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိ(၀၉)ပါး ဖြစ်၏။ ၎င်းပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် (၁၉)ပါးကို ဝိမုတ္တိဉာဏ်(၁၉)တန် ဟူ၍လည်း ဆိုကြသေး၏။

ဆိုခဲ့ပြီး-န သတ္တုယမက စသော မဟာဋီကာအနက်....

သတ္တု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ယမကပါဋီဟာရိယေဝိယ၊ ယမိုက် ပြာဋီဟာကိုသို့။ စိရတရပဗန္ဓဝသီ၊ အလွန်ရှည်ကြာသော အစဉ် ရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ တထာဟိ၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ တံ၊ ထို ယမိုက် ပြာဋီဟာကို။ သာဝကေဟိ၊ တို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ၏။

ဝ သီဘော်

ဝသနံ ပရိစယနံ ယထာရစိ ပဝတ္ထိ ဝသီ။

ဝသနံ ပရိစယနံ၊ လေ့လာခြင်း။ ယထာရစိ၊ အလိုအားလျော် စွာ။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်း။ ဝသီ၊ လေ့လာခြင်း အလိုအားလျော်စွာ ဖြစ်ခြင်း။

- ၁။ ဈာန်ငါးပါးတို့၏ အစဉ်အတိုင်း အခြားမရှိ စိတ်ကို စေလွှတ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည် အာဝဇ္ဇန-ဝသီ မည်၏။
- ၂။ ဝင်စားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အခြားမဲ့၌ တဝင်အယဉ် ကိုဖြတ်၍ ဈာန်ကိုဝင်စားခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ် သည် သမာပဇ္ဇနဝသီ မည်၏။

၃။ စာစင်အဟုန်ဖြတ်၍ ပိုင်းခြားတိုင်းသောကာလ၌ ဂျာနယ်ကိုထားခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်၏အပြစ်သည် အဓိဋ္ဌာနဝသီ မည်၏။

၄။ ပိုင်းခြားသော ကာလ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဂျာနယ်မှ ထခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်၏ အပြစ်သည် ဝဋ္ဋာနဝသီ မည်၏။

၅။ ပစ္စဝေက္ခဏဝသီ ဆိုသည် အာဝဇ္ဇနဝသီပင်တည်း။

အမှာ။ ။ သာဓကပါဠိကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊ ဋ္ဌ၊ ပ-၁၅၀၅ ခု ကြလေ။

အထွတ်အဆိပ်သို့ ရောက်သော အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ သမာပဇ္ဇနဝသီတို့...

ဘုရားရှင်အား - ရေမီးအစုံအစုံ တန်ခိုးပြာဠိဟာကိုပြသော ကာလ၊ တရားဟောတော်မူသော ကာလတို့၌ ရအပ်၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာအား - နန္ဒ မည်သော အိလူးက ဦးခေါင်းကို ပုတ်ခတ်သော ကာလ၌ ရအပ်၏။

အရှင်မောဂ္ဂလာန်အား - နန္ဒောပနန္ဒနဂါးကို ဆုံးမသော ကာလ၌ ရအပ်၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊ ဋ္ဌ၊ ပ-၁၄၉

အယ် ပန မတ္တကမတ္တာ ဝသီ အဝတော လမက ပါဠိဟာရိယေလတ္တဟိ။ အညေသံဝါ ဝေရူပေ ကာလေ၊ ဣတော ဗရံ သိသံတရာ အာဝဇ္ဇန ဝသီနာမ နတ္ထိ။ အာယသ္မတော ပန မဟာမောဂ္ဂလာန်ဿ နန္ဒောပနန္ဒ နာဂရာဇဒမနေ ဝိယ သီလံ သမာပဇ္ဇန သမတ္တတာ သမာပဇ္ဇနဝသီနာမ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝါးစိထိန္ဒ...

- ၁။ သောတာပတ္တိကို ဆင်ခြင်အံ့၊ စိထိစိတ်တို့သည် သောတာပတ္တိမဂ်ကို အာရုံပြုကုန်၏။
- ၂။ ဖိုလ်ကိုဆင်ခြင်အံ့၊ စိထိစိတ်တို့သည် ဖိုလ်ကို အာရုံပြုကုန်၏။
- ၃။ နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်အံ့၊ စိထိစိတ်တို့သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကုန်၏။
- ၄။ ပဟိနကိလေသာကိုဆင်ခြင်အံ့၊ စိထိစိတ်တို့သည် ပဟိနကိလေသာကို အာရုံပြုကုန်၏။
- ၅။ သေသကိလေသာကို ဆင်ခြင်အံ့၊ စိထိစိတ်တို့သည် သေသကိလေသာကို အာရုံပြုကုန်၏။

အမှာ။ ။အာရုံမျှသာမဟုတ်ဘဲ၊ စိထိချပုံမဟုတ်ဘဲ၊ ဤ(၁၉)စိထိလုံး ကာမဇော (၇)ကြိမ်ချရသည်ဟု မှတ်ကြပါကုန်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊ ဋီ၊ ခု၊ ၃၁၅

တတော အဝဂ် ဥပပတ္တိတ္ထာ မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာယ ဥပပုဗ္ဗတိ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ တသ္မိံ နိရုဇ္ဈေ ပဋိပင်္ဂါဋိယာ သတ္တမဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာ ဇနာနိတိ။ ပုန ဘဝဂ် ဩတရိတ္ထာ တေနောနယေန ဗုလာဒိနံ ပစ္စဝေက္ခဏတ္ထာယ အာဝဇ္ဇနာဒိနံ ဥပပုဗ္ဗန္တိ။

ဟေသံ ဥပပုဗ္ဗိယာ သေမဂ္ဂံ ပစ္စဝေက္ခဏတိ၊ ပလံ ပစ္စဝေက္ခဏတိ၊ ပဟိနကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခဏတိ၊ အဝသိဋ္ဌကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခဏတိ၊ နိဗ္ဗာနံ ပစ္စဝေက္ခဏတိ။

အရဟတော ပန အဝသိဋ္ဌကိလေသော ကိလေသ ပစ္စဝေက္ခဏာနာမ နတ္ထိတိ။ ဝေသဗ္ဗာနိပိ ကောနပစ္စဝေက္ခဏာနိနာမ။

အနက် လွယ်ပြီ။

အမှတ်။ ။နိရောဓမာပတ္တိ စိထိကို အထူးမပြုတော့။ အောက်ပါ စိထိဇယားတို့မှ၍ သိကြပါကုန်။

န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	ပထမဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	၎င်း ပိယဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	ဒုတိယဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	၎င်း ပိယဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	တတိယဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	၎င်း ပိယဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	စတုတ္ထဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	၎င်း ပိယဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	ပဉ္စမဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	၎င်း ပိယဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	အာကာသနဉ္စိတ-ဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	၎င်း ပိယဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	ပိညာဏဉ္စိ-ဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	၎င်း ပိယဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	အာကိဋ္ဌိညာယတနဈာန်
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	နာနာကမ္ပဝိတောပနပုဋ္ဌကိဋ္ဌိ
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	သယပရိမာနနပုဋ္ဌကိစ္စ
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	သတ္တုပရိမာနနပုဋ္ဌကိစ္စ
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	အဋ္ဌါနပရိမာနနပုဋ္ဌကိစ္စ
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	အဋ္ဌါနပရိမာနနပုဋ္ဌကိစ္စ
န	မ	ဝ	၂	န	ဘူ	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်	အဋ္ဌါနပရိမာနနပုဋ္ဌကိစ္စ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

နိရောဓ သမာပတ္တိ ဝိထိန္ဒြိ

စတုတ္ထာရူပဇောကို သင်ဟကျမ်း၌....

နိရောဓသမာပတ္တိကာလေ ခြံကုတ္တု၊ စတုတ္ထာရူပဇဝန် ဇဝတိ၊
တတောပရံ ဖုသတိ...ဟူ၍လည်းကောင်း။

ကမ္မဋ္ဌာနကဏ္ဍ၌....

တတောမရံ အဓိဋ္ဌေယျာဓိကံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ နေဝသညာ
နာသညာယတနံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တဿ ခြံန္တံ အပ္ပနာဇေနာနံ
ပရတော ဝေါဋ္ဌိဇ္ဇတိ၊ ဝိက္ခိသန္တတိ၊ တဘော နိရောဓသမာ
ပဇ္ဇောနာမ ဟောတိ...ဟူ၍လည်းကောင်း။

စတုတ္ထာရူပ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဇော ၂ ကြိမ်သာ
စောရမည်ကို ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

မဏိမဇ္ဈ ငို၊ ပ၊ ၅၀၀-၌ကား....

သာရတ္ထ ငို၊ ပ၊ ၃၈၂-၌လာသော....

သော ဧဝံ အာကိစ္ဆညာယတနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဣဝံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ
ကတွာ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပဇ္ဇတိ၊ အထေ-
ကံဝါ ဝေဝါ စိတ္တဝါရေ ဓတိက္ကမိတွာ အစိတ္တကော
ဟောတိ နိရောဓံ ဖုသတိ။

ဟူသော စကားကို ကိုးကား၍....

အဋ္ဌကထာယံ ခြံကုတ္တု၊ တိ ဣဝံ နိဒဿနမတ္တံ၊ ဧကက္ခန္ဓာမ္ပိ
စတုတ္ထာရူပဇဝနဿ ဇေနတော...ဟု....

၁ ကြိမ်လည်း စောနိုင်သည်။ ၂ ကြိမ်လည်း စောနိုင်သည်ဟု
ဆို၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဟာဋီ၊ ဒု၊ ၅၂၇။

ကိုဉ္စာပိ ဧကံဝါ ဝေဝါတိ အနိယမေတွာ ဝိယ ဝုတ္တန္တိ
လိဉ္စာပိ ဧကံဝါ ဝေဝါတိ အနိယမေတွာ ဝိယ ဝုတ္တံ၊ ဝေဝါ
ရေ ဧဝံ နိယမတော ဝဒန္တိ။

ကော်ဝါဠေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အနိယံ မေတွာဝိယ၊ ကိန်းသေမသတ် မှတ်မူ၍ကဲ့သို့။ ကိဉ္ဇာပီဝတ္ထံ၊ အကယ်၍ကားဆိုအပ်၏။ ပနတထာပိ၊ သော်လည်း ကိန်းသေမှချအားဖြင့်။ ဣဒါရေဝေ၊ ၂ ကြိမ်တို့ကိုသာ လျှင်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ စကားကို ထောက်သော် မဏိမဉ္ဇူ ဆရာ၏ နိဒဿနမတ္တ စကားသည် မသင့်ဟု ဋီကာကျော် ဂဏ္ဍိသစ် ဆရာတော် မှာတော်မူ၏။

ပရမတ္ထသရူပအနုဝဏ္ဏနာ ဆရာတော်ကား...

ဝုဋ္ဌာနကာလေ ပန အနာဂါမိနော အနာဂါမိ ဖလစိတ္တံ အရဟတော အရဟတ္တဖလစိတ္တံ ကေဝါရမေဝ ပဝတ္ထိတွာ အဝဂ်ပါတော ဟောတိ။

ဟူသောသင်္ဂဟကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းလာ ကေဝါရမေဝ-ဟု ဧဝသဒ္ဓါ နှင့်ပြသော အနာဂါမိဖိုလ်စော၊ အရဟတ္တဖိုလ်စော တစ်ကြိမ်သာ လျှင် စောရမည်ဆိုသော စကားကို မယူမူ၍...

သင်္ဂဟဝိထိပိုင်းလာ...

ဝုဋ္ဌာနကာလေ အနာဂါမိဖလံဝါ အရဟတ္တဖလံဝါ ယထာ ရဟ မေကောရံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈေ ဘဝဂ်ပါ တောစဟောတိ။

ဟူသော ဝါကျ၌...

ယထာရဟံ ဟူသော စကားကို ယူ၍ (ယထာရဟန္တိ တံဟံ ပုဂ္ဂလာနုရူပံ) ဟူသော ဋီကာကျော်ဖွင့်သည်ကိုရှုပြီးလျှင် ဤအဋ္ဌကထာ ပါဠိဖြင့် နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသောအခါ၌ မန္တပညာပုဂ္ဂိုလ် အား ကာမဇော ၄ ကြိမ်နောင် အရူပ စတုတ္ထဇော ၂ ကြိမ်၊ ဖိုလ်ဇော ၁ ကြိမ် ကျဟန်ကိုပြတော်မူ၏။

တိက္ခပညာ ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမဇော ၃ ကြိမ် နောင် စတုတ္ထ အရူပဇော ၁ ကြိမ်၊ ဖိုလ်ဇော ၂ ကြိမ် ကျဟန်ကို သိအပ်၏ဟု ဆို၏။ အံဗ္ဗာ။ ။ အဘိဓမ္မတ္ထအရာ ကျွမ်းကျင်လေပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီး တို့ထံ နိဿရည်းခံ၍ သိလင့်ကြပါကုန် အရှင်ကောင်းတို့။

နိရောဓသမာပတ္တိဆိုသည်....

သုံးပါးသော သင်္ခါရ တို့ကို ဝါ-ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ချုပ်စေသည်၏အစွမ်းဖြင့် ပိုင်းခြား အပ်သော ကာလပတ်လုံး စိတ်စေတသိက်တို့၏ မဖြစ်ခြင်းတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ မဟာဋီ၊ ဝု၊ ၅၂၁။

တိဏ္ဍံ သင်္ခါရနံ အနုပုဗ္ဗတော နိရောဓဝေသေန၊ ယထာပရိစ္ဆိန္ဒ ကာလံယာ စိတ္တစေတသိကာနံ အပဝတ္ထိ၊ အယံ နိရောဓသမာ ပတ္တိတိ အတ္ထော။

ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်....

သမထ-ဝိပဿနာအား ၂ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ရှစ်ပါး သော သမာပတ်ကိုရကုန်သော အနာဂါမိ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက် တို့သည်သာလျှင် ဝင်စားနိုင်သည်။

အလုံးစုံသော ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဈာန် အစေး ခန်းခြောက်သော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မဝင်စားနိုင် ကြပေ။

ဝင်စားရာဌာန....

အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်သော သမာပတ် ရှစ်ပါး ဖြစ်သင့် သောကြောင့် ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌သာ ဝင်စားနိုင်၏။ ပထမဈာန် စသည် မရှိသောကြောင့် အဋ္ဌသမာပတ် မပြည့်စုံရကား စတုဝေါ ကာရဘုံ၌ မဝင်စားနိုင်ဟုမှတ်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊ ဋီ၊ ဝု၊ ၃၄၄/၃၄၇။

ကေ န သမာပဇ္ဇန္တိတိ နိဿဗ္ဗေပိ ပုထုဇ္ဇနာ သောတာပန္နာ သကဒါမိနော သုက္ကဝိပဿကာစ အနာဂါမိနော အရဟန္တာ န သမာပဇ္ဇန္တိ အဋ္ဌသမာပတ္တိ နှာဘိနော ပန အနာဂါမိနော ခိဏာသဝါစ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဇွိဘိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ။

တတ္ထ သမာပဇ္ဇန္တိတိ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ။ ကသ္မာ အနုပုဗ္ဗသမာပတ္တိ သဗ္ဗာဝတော။ စတုဝေါကာရဘဝေ ပန

၁၅၀

သီတဂူဆရာတော်

ပဋ္ဌမဈာနာဓိနံ ဥပ္ပတ္တိ နတ္ထိ တဿှာ နသက္ကာတတ္ထသမာပဋိ
တုန္တိ။ ကေဝီ ပန ဝတ္ထုဿ အဘာဝါတိ ဝဒန္တိ။

အဘယ်ကြောင့် ဝင်စားသနည်း....

သင်္ခါရတရားဟို့၏ ဖြစ်ခြင်းအလုံးကို ပြီးငွေ့ သည်ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်
ဘဝ၌ပင် ထိုသင်္ခါရတို့ချုပ်၍ ချမ်းသာစွာနေလိုသောကြောင့် ဝင်စား
သည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊ ဋ္ဌ၊ ဒု၊ ၃၄၇။

သင်္ခါရနံ ပဝတ္တိဘေပေ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ
အဓိတ္တကာ ဟုတွာ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ ပတွာ သုခံ ဝိဟရိဿာမာ-
တိ သမာပဋန္တိ။

အဘိညာဏ်ဝိသီ

ဤအဘိညာဏ်ဝိသီ...။

ပထမပါဒက တစ်ဝိထိ၊ ဒုတိယ အဝိဋ္ဌာန တစ်ဝိထိ၊ တတိယ
ပါဒက တစ်ဝိထိ ဤ သုံးဝိထိနောင် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ် စသည်အား
လျော်စွာ အဘိညာဏ်ဇော တစ်ကြိမ်ကျသည်။ အာရုံမှာ အာရမ္မဏ
ပစ္စည်း အားလျော်စွာ အာရုံပြုကြသည်။ တိက္ခ မန္တ ကာမဇောတို့မှာ
ပြဆိုခဲ့ပြီးအ နိုင်း ဖြစ်သည်။

မရဏာသန္တဝိသီ

မရဏာသန္တဝိသီသည်...။

ဇောနောင် စုတိ၊ ဇောဘဝင်နောင် စုတိ၊ တဒါရုံနောင် စုတိ၊
ကဒါရုံဘဝင်နောင် စုတိကျသောအားဖြင့် ၄ ပါး အပြားရှိ၏။ ထို
၄ ပါးတို့ကို ဒွါရ ၆ ပါးနှင့် ပွားသော် (၂၄) ဝိထိဖြစ်၏။ ဝိထိပုံကို
ရွေးနည်းအတိုင်းသိကြလေ။ ဧဝ ၅ ကြိမ်သာစော၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အလုံးစုံသော အပ္ပနာဇော ဝိထိတိ၌ ဓန္ဒာဘိညပုဂ္ဂိုလ်၊
ခိပ္ပါဘိညပုဂ္ဂိုလ် ဆိုသည်...

အဝိဇ္ဇာနှိပ်စက်သောသူအား နှံ့နှေးသော အဘိညာဏ်ဖြစ်၏။
အဝိဇ္ဇာမနှိပ်စက်သောသူအား လျင်မြန်သော အဘိညာဏ်ဖြစ်၏။

တစ်နည်း...

ကြာမြင့်စွာကာလမှ စိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါ၏ ထင်ရှား
ဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား နှံ့နှေးသော အဘိညာဏ်
မည်၏။ လျင်မြန်စွာ စိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသို့
ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား လျင်မြန်သော အဘိညာဏ် မည်၏။

ဓုက္ခပဋိပဒါ သုခပဋိပဒါ

အကြင်သူသည် အစမှစ၍ ကိလေသာတို့ကိုခွာသည်ရှိသော်
ဆင်းရဲညိုညွတ်ပင်ပန်းသဖြင့် ခွာရ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဓုက္ခပဋိပဒါ
ဖြစ်၏။ အကြင်သူသည် အစမှစ၍ ကိလေသာတို့ကို ခွာသည်ရှိသော်
ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်ကူစွာဖြင့်ခွာနိုင်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား သုခပဋိပဒါ
ဖြစ်၏။

ဝိပဿနာ၌ ရှေးကပြုဖူး လေ့လာဖူးသော အကြောင်းကုသိုလ်
ဓရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဓုက္ခပဋိပဒါဖြစ်၏။ ဝိပဿနာသမာဓိ၌ ရှေးက
ပြုဖူး၊ လေ့လာဖူးသော အကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်
အား သုခပဋိပဒါ ဖြစ်၏။

ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၂၀။

အပိစ တဏှာအဝိဇ္ဇာဝသေန သမထဝိပဿနာ-
ကတာဓိက ရဝသေနာစပိ တောသံ ပဘောဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
တဏှာဘိဘူတဿ ဟိ ဓုက္ခပဋိပဒါ ဟောတိ အနဘိဘူတဿ
သုခါ၊ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတဿ စ ဓန္ဒာ အဘိညာ ဟောတိ။
အနဘိဘူတဿ ခိပ္ပါ။ ယောစ သမထေ အကတာဓိကာနေ

တဿ ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဟောတိ။ ကတာဓိကာရဿ သုခါ။ ယော
ပန ဝိပဿနာယ အကတာဓိကာရော ဟောတိ။ တဿ ဓန္ဓာ-
အဘိညာ ဟောတိ။ ကတာဓိကာရဿ ခိပ္ပါ။

အပိစ အပဒရာနယော၊ ကိ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ တဏှာ-
အဝိဇ္ဇာဝသေနစ၊ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သမထဝိပဿနာဓိ-
ကာရဝသေနစာပိ၊ သမထ၌ ရှေးကပြုဖူးသော အကြောင်း
ဝိပဿနာ၌ ရှေးကပြုဖူးသောအကြောင်း ကုသိုလ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်
လည်းကောင်း။ တောသံ၊ ထိုပဋိပဒါအဘိညာဏ်တို့၏။ ပဘောဒေါ၊ ကို။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ တဏှာဝိဘူတဿ၊ တဏှာဆည်
နှိပ်စက်အပ်သောသူအား။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ အနဘိဘူတဿ၊ မနှိပ်စက်သောသူအား။ သုခါ၊ စည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတဿ၊ သူအား။ ဓန္ဓာ၊ သော။
အဘိညာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနဘိဘူတော၊ အား။ ခိပ္ပါ၊ သော။
အဘိညာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ယောပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သမထေ၊ သမထ
သမာဓိ၌။ အကတာဓိကာရော၊ ရှေးကပြုဖူး လေ့လာဖူးသော
အကြောင်းကုသိုလ်မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿပုဂ္ဂလဿ၊ အား။
ဒုက္ခာ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကတာဓိကာရဿ၊
သမာဓိ၌ ရှေးကပြုဖူး လေ့လာဖူးသောအကြောင်းကုသိုလ် ရှိသော
သူအား။ သုခါ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ယောပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဝိပဿနာယ၊
ဝိပဿနာ၌။ အကတာဓိကာရော၊ မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ-
ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ ဓန္ဓာ၊ နှေးသော။ အဘိညာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ကတာဓိကာရဿ၊ ရှိသောသူအား။ ခိပ္ပါ၊ သော။ အဘိညာ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

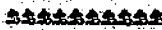
ထိုမှတစ်ပါး ကိုလေသိန္နိယ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း ၎င်းအဋ္ဌကထာ
၂၇၂-၌ ဆိုသေး၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ကိလေသိန္ဒြိယဝသေနာစာပိ တောသံ ပဘေဒေါ ဝေဇိ-
တဗ္ဗော၊ တိဗ္ဗကိလေသဿတိ မုဒိန္ဒြိယဿ ဒုက္ခဖဋ္ဌိပဒါ ဟော-
တိ၊ ဗန္ဓာစ အဘိညာ။ တိက္ခိန္ဒြိယ ပန ခိပ္ပါအဘိညာ။ မန္တ
ကိလေသဿစ မုဒိန္ဒြိယဿ သုခါပဋ္ဌိပဒါ ဟောတိ၊ ဗန္ဓာစ
အဘိညာ၊ တိက္ခိန္ဒြိယဿ ပန ခိပ္ပါအဘိညာတိ။

ကိလေသိန္ဒြိယဝသေနာစာပိ၊ ကိလေသာဣန္ဒြေတို့၏ အစွမ်း
ဖြင့်လည်း။ တောသံ၊ ထိုပဋ္ဌိပဒါ အဘိညာဏ်တို့၏။ ဘေဒေါ၊ ကို။
ဝေဇိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ တိဗ္ဗကိလေသဿ၊ ထက်လော ကိလေ
သာရှိသော။ မုဒိန္ဒြိယဿ၊ နှုသောသဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေရှိသောသူ
အား။ ဒုက္ခော၊ သော။ ပဋ္ဌိပဒါစ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
ဗန္ဓာ၊ သော။ အဘိညာစ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ တိက္ခိန္ဒြိယဿ၊ ထက်သော ဆဒ္ဓါစသော
ဣန္ဒြေရှိသောသူအား။ ခိပ္ပါ၊ သော။ အဘိညာ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ မန္တကိလေသဿ၊ နှုသောကိလေသာ ရှိသောသူအား။ သုခါ၊
သော။ ပဋ္ဌိပဒါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဗန္ဓာ၊ သော။ အဘိညာစ၊
သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ တိက္ခိန္ဒြိယဿ၊ သူအား။
ခိပ္ပါ၊ သော။ အဘိညာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်
အပ်၏။

သဟဇာတ

အတ္တနာ သဟ ဥပ္ပန္နေဟိဇာယတိတိ သဟဇာတော။ အတ္တနာ၊
မိမိတုဆိုအပ်သော ပစ္စည်းသည်။ ဥပ္ပန္နေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန်
တရားတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
ထို့ကြောင့်။ သဟဇာတော၊ သဟဇာတမည်၏။

(သဟ-ပုဗ္ဗ ဇာ-ဇာတ်၊ တ-ပစ္စည်း။)

ဇာ-ဇာတ်၏အရ...

နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ မဟာအုတ် ၄ ပါး၊ ဟဒယဝတ္ထုဟုဆို အပ်သော ပစ္စည်းတရားတို့၏ ဟေတု ။။ အဝိပတ ဤ(၁၄) ပစ္စယသတ္တိရ၏။

တ-ပစ္စည်းအရကား...

ထို(၁၄)ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် ဗုဒ္ဓအပ်သော သတ္တိမန္တရ၏။

***

သဟဇာတ ဖြစ်ပုံ

မိမိဟုဆိုအပ်သော ပစ္စည်းသည် မဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော် မိမိနှင့် တကွဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည် မဖြစ်သောကြောင့် ဆီမီးသည် အရောင်အလင်းအား ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ မိမိနှင့် တကွဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ် သော ပစ္စည်းသည် သဟဇာတ ပစ္စည်းမည်၏။

ဇို၊ ၂၄၂။

အတ္တနော အနုပ္ပတ္တိယာ သဟုပ္ပန္နာနမ္ပိ အနုပ္ပတ္တိတော ပကာ သဿ ပဒီပေါဝိယ သဟုပ္ပန္နာနံ သဟုပ္ပါဒဘာဇေန၊ ပစ္စယော သဟဇာတပစ္စယော။

အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော ပစ္စည်း၏။ အနုပ္ပတ္တိယာ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ သဟုပ္ပန္နာနမ္ပိ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့၏လည်း။ အနုပ္ပတ္တိတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အတ္တနော၊ မိမိနှင့်။ သဟုပ္ပန္နာသ၊ (ပါဌဒေသ) ပဒီပေါ၊ ဆီမီးရောင် သည်။ ပကသဿ- အာလောကဿ၊ အလင်းအာ။ ပစ္စယောဝိယ၊ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့။ သဟုပ္ပန္နာနံ၊ မိမိနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့အား။ သဟုပ္ပါဒဘာဇေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့နှင့် တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ပစ္စယော-ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြု တတ်သော တရားသည်။ သဟဇာတပစ္စယော၊ မည်၏။

***

အထူးသဖြင့် စိစစ်ရန်

ပဋ္ဌာန၊ ဌ၊ ၃၄၆၊ ဆဋ္ဌ မှ၌။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနော သဟ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဘာဝေန ဥပကာရကော ဓမ္မော သဟဇာတပစ္စယော၊ ပကာသဿ ပဒီပေါဗိယ။...ဟုရှိ၏။

မုင်း၏အဖွင့် မူလဋီ၊ ၁၇၁ ၌။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ သဟုပ္ပါဒဘာဝေနာတိ ဧတာပိ ဥပ္ပတ္တိယာ ပစ္စယာ ဘာဝေန ပါကဋေန ဌိတိယာပိ ပစ္စယဘာဝံ နိဒဿေတိ ဓဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ပစ္စယုပ္ပန္နာနံ ပန သဟဇာတဘာဝေန ဥပကာရကော သဟဇာပစ္စယတာတိ။

အနုဋီ၊ ၂၃၀ ၌လည်း...

သဟဇာတ သာဝေနာတိ သဟဥပ္ပန္နဘာဝေန။ အတ္တနာ သဟုပ္ပန္န ဓမ္မာနံ ဟိ သဟုပ္ပန္န ဘာဝေန ဥပကာရကတာ သဟဇာတပစ္စယသာ ဝေန ဌိတိက္ခဏေပိ နေသံ ဥပကာရ ကတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

နိဿယဂဏ္ဍိ တို့၌လည်း ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝဟု ဝေသဒ္ဓါဖြင့်ပင် အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုကြ၏။ အဋ္ဌကထာဆရာကလည်း သဟဇာတ ပစ္စည်း၏ ဥပါဒ်ခဏ၌သာ ကျေးဇူးပြုခြင်းကို အလိုရှိ၍ ဝေသဒ္ဓါ၏ ဂဟေတဗ္ဗတ္ထ ဥပါဒ်ခဏ၊ နိဝဏ္ဏေတဗ္ဗတ္ထ ဌိခဏဟု အလိုရှိ၍ ဥပတ္တိယာ ပစ္စယဘာဝေန ပါကဋေနဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

မူလဋီကာဆရာကလည်း...

ယင်း ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ပြအပ်သော သန္ဓေဋ္ဌာနတ္ထ ဥပါဒ် ခဏကို သာမက ဌိခဏ၌လည်း ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို ယူစေလို၍ ဥပ္ပတ္တိယာ ပစ္စယဘာဝေန ပါကဋေနဟု ကျားကုတ် ကျားခဲ အကြောင်း ပြ၍ ဌိတိယာပိ ပစ္စယဘာဝံ နိဒဿေတိ ဓဋ္ဌဗ္ဗံ ဟုဖွင့်ပြတော်မူ၏။

အချို့သော ညဝါအဖွင့်ကျမ်းတို့၌လည်း...

အဋ္ဌကထာအလို ဥပါဒ်ခဏ၌သာ အတူတကွ ကျေးဇူးပြု၏။ မူလဋီကာအလို ဥပါဒ်ခဏ၊ ဌိခဏ ၂ ပါး၌ပင် ကျေးဇူးပြု၏ဟု

ဆိုကြသော်လည်း ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝဉ္စိ ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ဌိခဏကို နှစ်စေ
သည်ဟု ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။

ချောင်းဆုံဂဏ္ဍိဆရာတော်ကား-

၁။ အဋ္ဌကထာပြ ဝေသဒ္ဓါကို အလေးဂရုပြုသည်ဖြစ်၍လည်း
ကောင်း။

၂။ မဏိမဉ္ဇူ။ ၃၀၃ အဖွင့်၌-

တ္ထေစ ဥပ္ပတ္တိယာ ပစ္စယတာဝေန ပါကဋ္ဌေန ဌိတိယာပိ ပစ္စယ
တာဝံ နိဓဿေတိတိ ဇဋ္ဌဗ္ဗံ ဟူသောအဖွင့်ကို မနှစ်ခြိုက်မူ၍...
န ဟိ တေ ပစ္စယာနုပ္ပတ္တိတော ဧကန္တေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။
အထဝါ တဓုပ္ပတ္တိကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနတ္တာ ဥပ္ပတ္တိရဟာဝ
ဟောန္တိ။

ဟူသောအဖွင့်ကို နှစ်ခြိုက်တော်မူဟန် ရှိသည်ဖြစ်၍ လည်း
ကောင်း။

၃။ ယခုရှိ အနုဋီကာ ဆဋ္ဌမူ ၂၃၀-၌

အတ္တနာ သဟုပ္ပန္နဓမ္မာနံ ဟိ သဟုပ္ပန္နတာဝေန ဥပကာရ-
ကာ သဟဇာတပစ္စယတာ။ တေန ဌိတိက္ခဏေပိနေသံ
ဥပကာရကတာ ဝေဗိတဗ္ဗာ။
ဟု ရှိ၏။

ချောင်းဆုံဆရာတော် ဂဏ္ဍိကျမ်းကို ရေးသားစဉ်က...

တေန ဌိတိက္ခဏေနာတိ ဓနသံ ဥပကာရကတာ ဝေဗိတဗ္ဗာဟု
အနုဋီကာပေမူ၌ ရှိယောင်ထင်၏။ ထိုအနုဋီကာပါဌ်အရ အဋ္ဌကထာ
နှင့် ညီညွတ်သဖြင့် ပဓာနပြု၍လည်းကောင်း။ သဟဇာတပစ္စည်းသည်
ဥပါဒိခဏ၌ ကျေးဇူးပြု၏။ ဌိခဏ၌ ကျေးဇူးမပြုဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူ
လေသည်။

မဏိမဉ္ဇူအနက်....

တေ၊ ထိုပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည်။ ဧကန္တေန၊ ဝင်စစ်အားဖြင့်။
ပစ္စယာနုပ္ပတ္တိတေ၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

မဖြစ်ကုန် (ဝါ) ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ အထခေါ၊
စင်စစ်တစ်မူကား။ တဗ္ဗပုတိကာလော၊ ထိုပစ္စည်းတရားတို့ ဖြစ်သော
အခါ၌။ တေ၊ ထိုဥပ္ပယုပ္ပန်တရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ဖြစ်ဆဲ၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိရဟာဝ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ ထိုကုန်သည်သာလျှင်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဂဏ္ဍိဆရာဟော်က အနုဋီကာအနစ်။

အတ္တနာ၊ မိမိဟုဆိုအပ်သောပစ္စည်းနှင့်။ သဟုပ္ပန္နဓမ္မာနံ၊ တကွ
ဖြစ်ကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား။ သဟုပ္ပန္နဘာဝေန၊ တကွ
ဖြစ်ဆဲ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကတာ၊ ကို။ ဝေဓိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တေန၊ ထို
သဟုပ္ပန္နဘာဝေန ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဌိတိက္ခဏေ၊ ဌိခဏ်၌။

(ဤ၌ ဌိတိက္ခဏေနာတိ ဟူသောပါဌ်ကို ဌိတိက္ခဏေန ဣတိ
ဟု ပုဒ်ဖြတ်သည်ဟု ယူဆရသည်။)

တေသံ၊ ထိုပစ္စည်းတရားတို့၏ (ဝါ) ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား။
ဥပကာရကတာ၊ ကျေးဇူးပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဟိ-ယသ္မာ၊ အကြင်
ကြောင့်။ န-ဝေဓိတဗ္ဗာ၊ မသိအပ်ကုန်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
သဟုပ္ပန္နဘာဝေနဟိ-သဟုပ္ပန္နဘာဝေနဝေ၊ သာလျှင်။ သဟဇာတ-
ပစ္စယတာ၊ ကို။ ဝေဓိတဗ္ဗာ၊ ၏။

မှာထားချက်။ ။အတိဂဋ္ဌိရတ္ထဖြစ်၍ အဘိဓမ္မာ လိမ္မာပြုမ်းတီး တစ်
ဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်တော်မူကြကုန်သော
ဆရာမြတ်တို့ထံနည်းခံ၍ မှတ်ယူကြပါ။

သဟဇာတပစ္စည်း၌လာ ဝိသေသနဗျာ

- ၁။ အချင်းချင်းအားဆိုသည်၊ စတုဂေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော
နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ရည်သည်။
- ၂။ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားလည်းကောင်း
ဆိုသည်၊ ပဉ္စဂေါကာရဘုံ၌ ပဝတ္တိအခါ ဖြစ်သော
နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ကို ရည်သည်။

၃။ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရပ်အား လည်း
ကောင်း ဆိုသည်။ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ပဋိသန္ဓေအခါ
နာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရပ်ကို ရည်သည်ဟုမည်။

၂၂၆၆၆၆၆၆

ကျေးဇူးပြုကြပုံ

အယ် ပန စတ္တာဂေဝေန္တာ အရူပိနော အညမညံ သဟဇာတ
ပစ္စယေန ပစ္စယောတိ ဧဝံ အဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ ဌိတော။

ဟူသော (ဋ္ဌ၊ ၃၆၅) နှင့် အညီ...

ဤသဟဇာတ၏ ပစ္စယနိဋ္ဌေသပါဠိတော်၌ ၆-ပါးသော အဓိ
ရုံသော သဟဇာတတို့တွင် ၄-ပါးသော နာမက္ခန္ဓာ၊ ၄-ပါးသော
မဟာဘူတံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် အချင်းချင်း ၃-ပါး ဌိ
တင်ဟုဆိုအမိသော ခဏတ္တယ ဘူရာအနိတ်၌သာ ပစ္စည်း ပစ္စယပုန်
အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြ၏။ ခဏတ္တယမတူ ကွဲပြားရာ၌ ကျေးဇူးမပြု
ကြဟုမှတ်ကြရမည်။

ထို့ကြောင့် ဋ္ဌ၊ ၃၅၅ - ၌

သဟဇာတနိဋ္ဌေသေ အညမညန္တိ အညောအညဿ၊ ဣမိနာ
ဧတေသံ မမ္ဗာနံ ဧကက္ခဏေ ပစ္စယဘာဝဉ္ဇေဝ ပီမေတိ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

၂၂၆၆

၆-ပါးသော အဓိ ဆိုသည်...

၁။ တတ္ထ ပဌမ ကောဋ္ဌာသေ အရူပမေဝ ပစ္စယောဝေဝ
ပစ္စယပုနန္တု။

၂။ ဒုတိယေ ရူပမေဝ။

၃။ တတိယေ နာမရူပံ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပဋ္ဌာန၊ ဌ၊ ၃၆၅

တ္ထေ စ ရူပန္တိ ဟဒယဝတ္ထုမတ္တမေဓ အဓိပေတံ၊ တဉ္စိနာမဿ
နာမဉ္စ၊ နာမဉ္စ တဿ အညမညံ၊ သဟဇာတ ပုစ္ဆယန္တံ
ဖရတိ။

ပဋိသန္ဓေခဏ၌ နာမ်ရုပ် နှစ်ပါးတို့သည် အချင်းချင်း ပစ္စည်း
ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်၍ သဟုပ္ပန္နအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြ၏ ဟူလို။

- ၄။ စတုတ္ထ ပစ္စယော အရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန္တံ ရုပ်။
- ၅။ ပဉ္စမေ ပစ္စယောပိ ပစ္စယုပ္ပန္တံ ရူပမေဝ။
- ၆။ ဆဋ္ဌေ ပစ္စယော ရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန္တံ အရူပန္တိ အယံဘာဝေတ္ထ
ပါဠိဝဏ္ဏနာ။

ဤ ၆ စုတို့တွင် နောက် ၃ စုကား အချင်းချင်း ပစ္စည်း
ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်၍ ကျေးဇူးမပြု၊ သဟဇာတမျှ ဖြစ်၍သာ ကျေးဇူး
ပြု၏။

ထို့ကြောင့် ဌ၊ ၃၆၅ ၌....

တတ္ထ တယော ကောဋ္ဌာသာ အညမညဝသေန ဝုတ္တာ၊ တယော
န အညမညဝသေန။
ဟု ဖွင့်၏။

တစ်ခုသော စိတ္တက္ခဏတူရာ၌ ကျေးဇူးပြုကြသည်ဟု ဆိုသော်
လည်း အပေါင်းအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်မဟုတ်။ အစိတ်အစိတ် အား
ဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုကြသည်ဟု မှတ်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာဝါရ ပါဠိတော်၌....

ကုသလော ဧကော ခန္ဓော၊ တိဏ္ဏန္တံ ခန္ဓာနံ တယော ခန္ဓာ၊
ဧကဿ ခန္ဓဿ ဝေခန္ဓာ၊ ပိန္နံ ခန္ဓာနံ။
ဟု ခန္ဓာဝါရ အားဖြင့် ဟောတော်မူပြီ။

ဆိုလိုရင်းကား....

ခ။ ဝေခန္ဓာကို ပစ္စည်းယူက ဆညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်သည်
ပစ္စယုပ္ပန်။

- ၂။ သညာကို ပစ္စည်းယူက သင်္ခါရဝိညာဏ် ဝေဒနာသည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- ၃။ သင်္ခါရကို ပစ္စည်းယူက ဝိညာဏ် ဝေဒနာ သညာသည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- ၄။ ဝိညာဏ်ကို ပစ္စည်းယူက ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရသည် ပစ္စယုပ္ပန်။

ဤသို့ ကေက ၄ ဝါရ။

- ၁။ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရကို ပစ္စည်းယူက ဝိညာဏ်သည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- ၂။ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ကို ပစ္စည်းယူက ဝေဒနာသည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- ၃။ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ဝေဒနာကို ပစ္စည်းယူက သညာသည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- ၄။ ဝိညာဏ် ဝေဒနာသညာကို ပစ္စည်းယူက သင်္ခါရသည် ပစ္စယုပ္ပန်။

ဤသို့အားဖြင့် တိက ၄ ဝါရ။

- ၁။ ဝေဒနာသညာကို ပစ္စည်းယူက သင်္ခါရ ဝိညာဏ်သည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- ၂။ ဝေဒနာ သင်္ခါရကို ပစ္စည်းယူက သညာ ဝိညာဏ်သည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- ၃။ ဝေဒနာ ဝိညာဏ်ကို ပစ္စည်းယူက သညာ သင်္ခါရသည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- ၄။ သညာ သင်္ခါရကို ပစ္စည်းယူက ဝေဒနာဝိညာဏ်သည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- ၅။ သညာ ဝိညာဏ်ကို ပစ္စည်းယူက ဝေဒနာ သင်္ခါရသည် ပစ္စယုပ္ပန်။
- ၆။ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ကို ပစ္စည်းယူက ဝေဒနာ သညာသည် ပစ္စယုပ္ပန်။

ဤသို့အားဖြင့် ဒုက ၆ ဝါရ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဤသို့အားဖြင့် စတုဂေါကာရ ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အချင်းချင်းအား တစ်သော ခမာဇာတသတ္တိဖြင့် ၁၄-ဝါရ ကျေးဇူးပြုကြပေသည်။

ပဉ္စဂေါကာရဘုံ၌ ပဝတ္တိအခါ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ဖြစ်အံ့။ ဝေဒနာကို ပစ္စည်းယူ၍၊ ပထဝီ မဟာဘူတ စိတ္တဇရုပ်ကို ပစ္စယုပ္ပန် ယူ၍ (က) ကေက ၄ ဝါရ၊ (ခ) တိက ၄ ဝါရ၊ (ဂ) ဒုက ၆ ဝါရ၊ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ကို ပစ္စည်းယူ၍၊ ပထဝီ မဟာဘူတ စိတ္တဇရုပ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်ယူ၍ စတုတ္ထ တစ်ဝါရ အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြပေသည်။

ဤသို့လျှင်...

- ပထဝီမဟာဘူတ စိတ္တဇရုပ်၌ ၁၅-ဝါရ၊
- အာပေါမဟာဘူတ၌ ၁၅-ဝါရ၊
- စောဇောမဟာဘူတ၌ ၁၅-ဝါရ၊
- ဝါယော မဟာဘူတ၌ ၁၅-ဝါရ ဖြစ်ရကား

ဧကက၌ ၆၀-ဝါရအားဖြင့် ကျေးဇူး ပြုကြ၏။

- ထို့အတူ တိက၌ ၆၀-ဝါရ
- ဒုက၌ ၆၀-ဝါရ
- ဧကက၌ ၆၀-ဝါရ
- စတုက၌ ၁၅-ဝါရ ဖြစ်ရကား

(၂၂၅) ဝါရဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြပေသည်။

ပဋိသန္ဓေအခါ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း ပင် (၂၂၅) ဝါရဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြလေသည်။

အချင်းချင်း မဟာဘူတ၊ ဥပါဒါရုပ်၌-

မဟာဘူတ အချင်းချင်း၌ ဧကက ၄-ဝါရ၊ တိက ၄-ဝါရ၊ ဒုက ၆-ဝါရ၊ မဟာဘူတသည် ဥပါဒါရုပ်အား စတုတ္ထ တစ်ဝါရ ထည့်၍ (၁၅) ဝါရဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

ဤနည်းနှင့်နှင့်-

- ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၌ ၁၅-ဝါရ၊
- ဗာဟိရမဟာဘုတ်၌ ၁၅-ဝါရ၊
- အာဟာရဇမဟာဘုတ်၌ ၁၅-ဝါရ၊
- ဥတုဇရုပ်၌ ၁၅-ဝါရ၊
- အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်၌ ၁၅-ဝါရ၊
- ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၌ ၁၅-ဝါရ၊

ပေါင်း (၉၀) သောဝါရတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ဆဒ္ဒါ။ စိတ္တဇရုပ်ဟု သာမညကားဖြင့် ဆိုသော်လည်း ဝေဓနာကို ပစ္စည်းယူခိုက် ဝေဓနာသည် ဖြစ်စေအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ကိုသာ ပစ္စယုပ္ပန် ယူရပါမည်။ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် တို့ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်တို့ကို မယူကြရပါ။ သတိမူ နိုင်ကြပါစေ အရှင်ကောင်းတို့။

ကိစ္ဆိကာလေ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ကိစ္ဆိကာလေ န သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသော ပါဠိတော်၌-

သဟဇာတပစ္စယေန ဟူသောပါဠိဖြင့် တဒယဝတ္ထုရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေ အခါ၌သာ ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

န သဟဇာတပစ္စယေန ဟူသောပါဠိဖြင့် ပဝတ္တိအခါ၌ ကျေးဇူး မပြုသည်၏ အဖြစ်ကိုပြတော်မူ၏။

ဤ-သဟဇာတပစ္စည်း၌ ပစ္စနိက် မထုတ်ခြင်း၊

သဟဇာတ ပစ္စယုပ္ပန်တရား ကုန်သောကြောင့် ပစ္စနိက် မထုတ် လေသည်။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ (သဟဇာတပစ္စယေ ပဋိဟိနော) ဟု မိန့်တော်မူပြီ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

နိဗ္ဗာန်နှင့်ပညတ်သည် ပစ္စယုပ္ပန်တရားမှ ကြွင်း၏ဟုဆိုခြင်းအံ့။

- နိဗ္ဗာန်နှင့်ပညတ်ကို ပစ္စနိက်ထုတ်၍ အဘယ်ပစ္စည်းကိုမျှ မဟောသောကြောင့် လည်းကောင်း၊
- ထိုတရား ၂-ပါးတို့နှင့် သဟဇာတ ဖြစ်သောတရား မရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊
- ၀၂-တကွဖြစ်သောတရား ရှိ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မရှိ၏ဟူ၍လည်းကောင်း မဆိုထိုက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊
- အာရုံ အာရမ္မဏိကသာ ဆိုထိုက်သောကြောင့် လည်းကောင်း ပစ္စနိကီ မထုတ်ရလေသည်။

အထူးမှတ်တမ်းချက်။

ဤသဟဇာတပစ္စည်း၌ ပဋိသန္ဓိကုဏေ ဟုဆိုခြင်းသည် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုသည်ဟူ၍မှတ်။

ခဲ၍ပြဆိုရသော်....

ပဉ္စာဝါရမပါဠိ၌ ပဋိသန္ဓိကုဏေ ဟု လာ၍ ပစ္စယုပ္ပန်ခွေသ၌ ဩက္ကန္တိကုဏေ ဟု လာ၏။ သို့မင်တစေ ထိုနှစ်ပါးတို့သည် အနက်အားဖြင့် အတူတူပင်၊ သဒ္ဓါအားဖြင့်သာ ဘူး၏။

တစ်နည်းဆိုရသော်....

တိက္ကံ သန္ဓိပါတာ ဂဗ္ဘဿ အဝဲက္ကန္တိ ဟု(မူလပဏ္ဏာသ) ပ၊ ၃၂၂ ၌ ဟောတော်မူရကား၊ ဩက္ကန္တိ ဟူသော အမည်သည် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ၏ အမည်ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိသန္ဓေနှင့်ဩက္ကန္တိသည် အတူတူပင် ဖြစ်၏။

ပဋိသန္ဓိသဒ္ဓါသည် အလုံးစုံသော ဘဝနှင့်ဆက်ဆံသော်လည်း ဤအရာ၌ ကဋတ္တာရုပ် ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ပဉ္စဝေါကာရ နာမက္ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဇရုပ်ကို ယူအပ်၏။

ကဋတ္တာရုပ် ဆိုသည်ကိုလည်း....

ကေန္တအားဖြင့် ကံသည် ဖြစ်စေအပ်သော ရုပ်ဇီဝီတိဇ္ဇေကိုသာ ယူအပ်၏။ ကြွင်းသောရုပ်တို့ကား အနေကန္တအားဖြင့် ကံသည်ဖြစ်စေ အပ်သောကြောင့် ဥပေါဓါရုပ်တည်း၊ သို့မင်ဖြစ်စေကာမူ ဤသဟဇာတ ပစ္စည်း၌ ကံကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ယူကြကုန်ရာ၏။

ပဋ္ဌာန ဌ၊ ၄၁၃။

သဟဇာတပစ္စယေ ပဋိသန္ဓိကုဏေတိ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓိ
ဝသေန ဝုတ္တံ။ ဟေဋ္ဌာ ပန ပစ္စယဝိဘင်္ဂေ ဩက္ကန္တိကုဏေတိ
အာဝတံ။ တမ္ပိ ဣမိနာ သန္ဓိ အတ္ထတော ဧကံ၊ ဗျဉ္ဇန
မတ္တဓေဝ ဖေတ္တနာနန္တိ။ ။

အဝိစ တိတ္ထံ သန္ဓိပါတာ ဂဗ္ဘဿ ဖဝက္ကန္တိ ဟောတိတိ
ဝစနတော ဩက္ကန္တိတိ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓိယာ ဝေတံ
နာမံ။ ပဋိသန္ဓိတိ သဗ္ဗဘဝသားစာရဏံ၊ ဣပေပု ကဋ္ဌတ္တာစ
ရူပန္တိအာဒိ။ ဝစနတော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓိ ယေဝ
အဓိပေတော၊ သာ ဟိ ရူပဿပိ အရူပဿပိ မစ္စယဘာဝဋ္ဌေဝ
ပစ္စယပ္ပန္န ဘာဝဉ္စ သင်္ဂဟာဘိ။ ။

ပစ္စယနိဋ္ဌေသ ပါဠိတော် ၅-၌...

ဩက္ကန္တိကုဏေ နာမရူပံ ဟု ပဉ္စဝေါကာရနာမက္ခန္ဓာ ၄ပါးနှင့်
ဟဒယဝတ္ထုတို့သည် အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသည်ဟု ဆိုသော်လည်း
ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်-ဋီ-ဘင် ဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တကုဏအတွင်း၌
ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ တို့သည် ရုပ်တရား တို့အား ကျေးဇူးပြုသည်၏
အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းငှာ(ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနံ ဓမ္မာနံ)ဟူသော
စကားကို ဆက်လက်၍ ဟောကြားတော်မူသည်။

ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနံ ဓမ္မာနံ ဟူသောဝါကျဖြင့် ပဋိသန္ဓေ
ခဏ၌ ရုပ်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို တားမြစ်၏ဟူလို။
ဤ၌ ဗာဟိရံ ဧကံ မဟာဘူတံ ဟု ဗာဟိရသဒ္ဓါဖြင့် အထူး
ပြုကာ ဟောတော်မူခြင်းကား...

အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓေ ဖြစ်သော သစ်ပင် မြေ ကျောက် သံ စသည်တို့၌
တည်သော မဟာဘူတံ ၊ ပါးတို့ကို ရည်၍ ဟောတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန ဌ၊ ၄၁၄။

ဗာဟိရံ ဧကံဗောဘူတန္တိ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓေယု ပထဝီ-
ပါသာဏာဒီသု မဟာဘူတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပစ္စယဝိဘင်္ဂ-
ဝါရသ္မိဉ္စိ စက္ကာရော မဟာဘူတတိ အဗ္ဗတ္တိကဉ္စ ဗာဟိရဉ္စ
ဧကတော ကဗ္ဗာ ဂဟိတံ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပစ္စယနိဋ္ဌေသလာ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အရကို အဇ္ဈတ္တိက
ဗဟိဇ္ဇ ၂ ပါးလုံး၌တည်သော မဟာဘုတ်ကို ယူပါဟု မှာကြားတော်
မူသည်။

အချုပ်အားဖြင့် သဟဇာတပစ္စည်းသည်....

- ခဏ ဥပါဒ်ခဏ၊ တစ်နည်း ဌိခဏ၊
- သတ္တိ ဇနုကာ၊ ဥပတ္တမ္ဘကာ၊
- လက္ခဏာ သဟုပ္ပါဒ၊
- ဓမ္မ နာမ် ရုပ်၊
- ကာလ ပစ္စုံပွန်၊
- ဘုံ ၃၀ ဘုံတို့၌ ကျေးဇူးပြုသည်။

အညမညပစ္စည်း

ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မေ အာ အဘိဓုခံ ဥေတိ တောသေတိ ထမ္မေတိတိ
အညော၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို ထောက်ပံ့တတ်သောကြောင့် အညမည
မည်၏။

ကံ ပုရိသံ ဥေတိတော သေတိဏဿာ ဟူသော ကေက္ခရ-
ကောဆဋ္ဌိကာ၌ကဲ့သို့ ဉာဓာတ် တောသနတ္ထတည်း။ ပုရိမံ ပုရိမံ
ပစ္စိမဿ အတ္တ ကတနံ ဟူသော မူလဋ္ဌိကာပရိတာသာနှင့်အညီ
ထမ္မေတိ ဟူသော နောက်ပုဒ်၏ အနက်သည် တောသေတိ ဟူသော
ရှေ့ပုဒ်၏အနက်ဟု သိကြပါလေ။ သံယောဂ ပရေ ရဿတ္ထံ ဟူသော
ရူပသိဒ္ဓိနှင့် အညီ ည သံယုတ်ကြောင့် အာကို အ ရဿပြု၍ အညဿစ
အညော ဟု တဖျရိသ သမာသ်တွဲလေ။

ထိပ်ချင်းထိ၍ ထားအပ်သော သစ်သားသုံးချောင်းတို့သည်
အချင်းချင်း တစ်ချောင်းသည် တစ်ချောင်းကို တည့်မတ်နေစေရန်
ထောက်ပံ့သည် ခိုင်စေသည်ဖြစ်စေ၍ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်
အညမညပစ္စည်း မည်၏။

ထို့ကြောင့် နံ၊ ၂၄၂၅...

အညမည ဥပတ္တမ္ဘယမာန် တိဒဏ္ဍိဝိယ အတ္တနော ဥပကာရကမ္ပောနံ ဥပတ္တမ္ဘကဘာဝေန ပစ္စယော အညမည-ပစ္စယော။

အညမည၊ တစ်ခုသည် တစ်ခုကို။ ဥပတ္တမ္ဘယမာန် ဝိယ၊ ထောက်ပံ့နိုင်စေသကဲ့သို့။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ အညမည၊ တစ်ပါးသည် တစ်ပါးကို။ ဥပထမ္ဘယမာနာ၊ ထောက်ပံ့နိုင်စေကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ အတ္တနော၊ မိမိအား။ ဥပကာရကမ္ပောနံ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သော တရားတို့အား။ ဥပထမ္ဘကဘာဝေန၊ ထောက်ပံ့နိုင်စေသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ သည်။ အညမည-ပစ္စယော၊ မည်၏။

မှတ်ချက်။ ။ဤ အညမညပစ္စယနိဇ္ဈေသ၌...

သဟဇာတနိဇ္ဈေသလာ ဝိ ပါးသော အဖို့အစုတို့တွင် ရှေးဖြစ်သော ၃ ပါးသော အဖို့အစုတို့၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် အပြန်အလှန် ရသောကြောင့် အညမညပစ္စည်းရ၏။ နောက်ဖြစ်သော ၃ ပါးသော အဖို့အစုကား အပြန်အလှန်မရသောကြောင့် အညမည မရဟု မှတ်ကြပါလော။

ထို့ကြောင့် ငှ၊ ၃၆၆ ။

အညမညပစ္စယနိဇ္ဈေသေ သဟဇာတပစ္စယနိဇ္ဈေသဿ ပုရိမာနံ တိဏ္ဍိ ကောဋ္ဌာသာနံ ဝသေန ပါဠိ အာဂတာ။ တဿာ တတ္ထ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝဏ္ဏနာတိ ပုန နဂဟိတာ။

သဟဇာတနှင့် အညမည ဇာတုး

မိမိနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့နှင့်တကွ ဖြစ်သည် ၏ အဖြစ်အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားသည် သဟဇာတ ပစ္စည်း မည်၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

မိမိအား ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သော တရားတို့အား ထောက်ပံ့
ခိုင်စေသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားသည်
အညမညပစ္စည်း မည်၏။

အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ထောက်ပံ့ခိုင်စေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ကျေးဇူးပြုခြင်းသည် အညမညပစ္စည်းမည်၏။ တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းသည် သဟဇာတ မည်၏။

ထို့ကြောင့် ဇို၊ ၂၄၁။

အညမညတာဝေသေနေစစ ဥပကာရကတာ အညမည-
ပစ္စယဘာ၊ န သဟဇာတ မတ္တေနာတိ အယမေတေသံ ဝိသေ-
သော။

အထူးမှတ်ချက်

သဟဇာတပစ္စယနိဗ္ဗေသပါဠိတော် သဟဇာတ ၆ ပစ္စယတို့တွင်
ရှေ့ ၃ ပစ္စယ၌ အညမည ဟု သမ္ပဒါနိပါရိ၍ သဟဇာတနှင့်
အညမည တူ၏။ နောက် ၃ ပစ္စယ၌ အညမညဟု သမ္ပဒါနိ မပါ
မရှိခြင်းကြောင့် သဟဇာတသာရ၏ အညမညမရပေ။ ဤသို့ ပါဠိ
တော်၌ ထို ၂ ပါးတို့၏ အဆူးလာသည်ကိုထောက်၍ ဋီကာကျော်
ဆရာက သဟဇာတနှင့် အညမညအထူးကို ပြဆိုသည်ဟူ၍ သိကြပါလေ။

မဏိမဉ္ဇူ၊ ဒု၊ ၃၈၄။

တတ္ထ အညမညတာ ဝသေနေဝါတိ ဣမိနာ သဟဇာတ
ဘာဝေန အတ္တနော ဥပကာရကဿ ဥပကာရကတာမတ္တံ
န အညမညပစ္စယော။ အထခေါ အညမည ပစ္စယဘာဝေ
နေဝါတိ လက္ခဏ သင်္ဂဟဘာဝံ ဝသေတိ။

တတ္ထ၊ ထို ၂ ပါးသောပစ္စည်းတို့တွင်။ အညမညဝသေနေဝါတိ
ဣမိနာ၊ ပါဠိဖြင့်။ သဟဇာတဘာဝေန၊ သဟဇာတ၏ အဖြစ်ဖြင့်။
အတ္တနော၊ မိမိအား။ ဥပကာရကဿ၊ ကျေးဇူးပြုခြင်း၏။ ဥပကာရ
ကတာမတ္တံ၊ ကျေးဇူးပြုကာမျှသည်။ အညမည ပစ္စယော၊ အညမည
ပစ္စည်းသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ အထခေါ၊ ခင်စစ်သော်ကာ။

၁၇၆

သီတဂူဆရာတော်

အညမညပစ္စယဘာဝေန၊ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်
သာလျှင်။ အညမညပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတီး၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
လက္ခဏသင်္ကရာဇာဝံ၊ လက္ခဏာ ရောယုတ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

နာထားချက်။ ။န သဟဇာတပစ္စယန ဝိနာ အညမည ပစ္စယော
ပဝတ္တိ ဟူသော မဏိမဉ္ဇူ။ ဒု၊ ၃၀၄-အရ
အညမည ပစ္စည်းသည် သဟဇာတနှင့်ကင်း၍မဖြစ်။
သဟဇာတပစ္စည်းကား အညမညပစ္စည်းနှင့်ကင်း၍
ဖြစ်၏ဟုမှတ်။

ဆဟဇာတဖြစ်၍ အညမညပစ္စည်းမဖြစ်နဲ့ဆို....

မူလဋီ၊ ၁၇၁-၌....

သဟဇာတာပီပစ္စယော ဟောန္တောယေဝ ဟိ ဧကောစိအညမည
ပစ္စယော၊ န ဟောတိ။န စ ပုရေဇာတ ပစ္စာဇာတဘာဝေဟိ
ဥပကာရကဿ ဥပကာရကံ ဝတ္ထုဓနွာ အညမညပစ္စယာ
ဟောန္တိ။ ဆို၏။

ဆိုလိုရင်းကား....

သဟဇာတဖြစ်တိုင်း တစ်စုံတစ်ခုသော အညမညပစ္စည်းမဖြစ်။
သဟဇာတ ပုရေဇာတ ပစ္စာဇာတ အဖြစ်တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုအပ်
ကုန်သော ဖာယဝတ္ထုနာမက္ခန္ဓာတို့သည် အညမညပစ္စည်း မဖြစ်ဟု
ဆိုလိုသည်။

အချုပ်အားဖြင့် အညမညပစ္စည်းသည်....

- ခဏ ဥပါဒ်ခဏ၊
- သတ္တိ ဇနံက/ဥပထမ္မက၊
- လက္ခဏ အညမညဥပါဒ် ဥပထမ္မက၊
- ဓမ္မ နာမ်-ရုပ်၊
- ကာလ ပစ္စုပ္ပန်၊
- ဘုံ ၃၁-ဘုံတို့၌ ကျေးဇူးပြု၏။

၈၅၁။ ။ ဥပါင်ခဏ၊ ဌိခဏ၌ ကျေးဇူးပြုကြောင်းကို...

အယဉ္ဇ ဥပ္ပတ္တိယာ ဌိတိယာ ဥပကာရကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဟာဋီကာ၊ ဒု၊ ၂၅၇ အရ သိကြပါတုန။

နိဿယပစ္စည်း

သဟဇာတ ပုရေဇာတ ဘေဒံ ဝိဘဇန ဘာဝေန သေတိ
ပဝတ္တတိတိ နိဿယော၊ သဟဇာတ ပုရေဇာတ အပြားကို ဝေဖန်
သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် နိဿယမည်၏။ နိရူး
ရိသော သိ-ဓာတ်၊ က-ပစ္စည်း။ နိ-သဒ္ဓါ နိဗ္ဗေသ ဟူသောပုဒ်ကဲ့သို့
ဝိဘဇနတ္ထဟော၊ ဝိဘဇနေ ပါဘုကမ္ပေ၊ အဝသာနေဝ ဓာရဏေ
ဟူသော သဒ္ဓနိတိကို ထောက်လေ။

တစ်နည်း....

ဥပ္ပါဓဌိတိဘာဝေန ပါတုဘူတံ ဟူတွာနိဿိတကေ ဟိ
နိသေသံ သိယတိ နိဿယတိတိ နိဿယော။ ဤ၌ နိသဒ္ဓါ နိရဝ
သေသံ ဓေတံ-ပုဒ်၌ နိသဒ္ဓါကဲ့သို့ နိသေသအနက်ဟော။ သိ-ဓာတ်၏
အရကား ဘူတရုပ် ဝတ္ထုရုပ်တို့၏ ဟေတု အာရမ္မဏ အာဒိ၌
သဟဇာတ အညမည ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ကမ္ပ ဝိပါက
အာဟာရ ကုန္တိယ ဈာန မဇ္ဇံ သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ
ဤ(၁၇)ပစ္စယသတ္တိရ၏။ ဤ ပစ္စည်း၏အရကား.... ထို(၁၇)ပစ္စယ
သတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော သတ္တိမန္တရ၏။

ကျေးဇူးပြုပုံ

အဝတ်ပုဆိုးသည် ပန်းချီဆေးအား မှီရာ၏အဖြစ်ဖြင့် မကျ၊ ငှား
ပြုသကဲ့သို့ ပထဝီဘူတရုပ်သည် ငှ-ပါးသောခန္ဓာအား မှီရာ၏အဖြစ်
ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ မြေကြီးသည် သစ်ပင်အား တည်ရာအဖြစ်ဖြင့်

၁၇၀

သီတဂူဆရာတော်

ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ဝတ္ထုရုပ်သည် သတ္တဝါညာဏဓာတ်အား တည်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌....

ဝိတ္တကမ္မဿ ပဋ္ဌောဝိသံ သဟဇာတနာမရူပါနံ နိဿယဘူတာ စတုက္ခန္ဓာ တရုပဗ္ဗတနာပီနံ ပထဝီဝိယ အာဓာရဏတော ယေဝ သဟဇာတရူပသတ္တ ဝိညာဏဓာတုနံ ယထာက္ကမံ နိဿယဘူတရူပံ ဝတ္ထုဓာတိ ဣမေ နိဿယပစ္စယော နာမ နိဿိယတိ နိဿိတ ကေဟိတိ ကတ္တာ။
ဟု မိန့်၏။

မင်္ဂလဒ္ဓါ၊ ဒု၊ ၃၀၆ ၌လည်း....

ယထာက္ကမန္တိ သဟဇာတရူပံ ။လ။ ဝိညာဏဓာတုနံ ကမာနု ရူပေန သဟဇာတရူပါနံ နိဿယဘူတံ ဘူတရူပဗ္ဗ သတ္တ- ဝိညာဏဓာတုနံ နိဿယဘူတံ စက္ခာဒိဝတ္ထုဓာတိ အတ္ထော။ ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ဘူတရူပန္တိက္ကမံ ပထဝီဘူတရူပံယေဝ သန္ဓာယ ဝတ္ထံ၊ န ဘူတံ စတုက္ကံ၊ သေသဘူတတ္ထယဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန သဟဇာတ ရူပါနံ နိဿယဘာဝတော။
ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ပဋ္ဌာန-၅၊ ၃၄၇ ၌လည်း....

အဓိဋ္ဌာကာရေန နိဿယာဟာကာရေနစ ဥပကာရကော ဓမ္မေ နိဿယပစ္စယော၊ တရုပိတ္တကမ္မာပီနံ ပထဝီ ပဋ္ဌာဒ- ယောဝိယ။
ဟူ၍ လည်းကောင်း။

မူလဒါ၊ ၁၇၁ ၌လည်း....

တရုအာပီနံ ပထဝီဝိယ အဓိဋ္ဌာကာရေန ပထဝီဓာတု သေသဓာတုနံ စက္ခာဒယောစ စက္ခဝိညာဏာပီနံ ဥပကာ-

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်စာန်းကျမ်း

ရကာ စိတ္တကမ္မဿ ပဋ္ဌာဒယောဝိယ နိဿယာဟာရေန
ခန္ဓာဒယောတတံနိဿယာနံ ခန္ဓာဒီနံ။

ဟူ၍ လည်းကောင်း။

အနုဋီ၊ ၂၃၀ ဌ်လည်း...

ပထဝီဓာတုယံ ပတိဋ္ဌာယစေ သေသဓာတုယောဝ ဥပါဒါ-
ရူပနိဝိယ ယထာ သကုကိစ္စံ ကရောန္တိတိ ဝုတ္တံ။

ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။

ဆိုလိုရင်းကား ပထဝီဘူတရုပ်၊ ၃ ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်တို့သည်
စက္ခုဝိညာဏာဓာတ် အစရှိသည်တို့အား တည်ရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူး
ပြုကြကုန်၏။ ကြွင်းသော ဘူတရုပ် ၃၃ အပေါင်းသည် သဟဇာတ
ဖြစ်သော ရုပ်တို့အား တည်ရာ၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူး မပြု။ မိုရာ၏
အဖြစ်ဖြင့်သာ ကျေးဇူး ပြုကြသည်ဟု မှတ်ရမည်ဟူ၏။

အနုဋီက၏ ဆိုလိုရင်းကား ပထဝီဘူတရုပ် တည်သောကြောင့်
သာလျှင် ကြွင်းသော ဘူတရုပ် ၃ ပါး တို့သည် ဥပါဒါရုပ်တို့ကဲ့သို့
ပထဝီဘူတရုပ်ကိုမှီ၍ မိမိကိစ္စကို ပြုကြကုန်သည်ဟု မှတ်ရမည် ဟူ၏။

မူလဋီကာအနက်။

ပထဝီ၊ မြေသည်။ တရုအာဒီနံ၊ သစ်ပင်စသည်တို့အား။ အဝိဋ္ဌာ-
နာကာရေန၊ တည်ရာ၏ အဖြစ် ဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။
ဥပကာရကတာဝိယ၊ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ သေသ-
ဓာတုနန္ဓု၊ ကြွင်းသောဓာတ်တို့အား လည်းကောင်း။ စက္ခာဒယော၊
စက္ခု အစရှိသည်တို့သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိ
သည်တို့အား လည်းကောင်း။ အဝိဋ္ဌာနာကာရေန၊ တည်ရာ၏
အဖြစ် ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုကြ
ကုန်၏။

ပဋ္ဌာဒယော၊ အဝတ်ပုဆိုး အစရှိသည်တို့သည်။ စိတ္တကမ္မဿ၊
ပန်းချီဆေးရေးအမှုအား။ နိဿယာကာရေန၊ မိုရာ၏အဖြစ်ဟူသော
အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပကာရကတာဝိယ၊ ကျေးဇူးပြုကုန်သကဲ့သို့။
ခန္ဓာဒယော၊ ဝေဒနာကန္ဓာ အစရှိသည်တို့သည်။ တတံနိဿယာနံ၊
ထိုထိုဝေဒနာကန္ဓာ စသည်တို့ကို မှီကုန်သော။ ခန္ဓာဒီနံ၊ သညာကန္ဓာ

စသည်တို့အား။ နိဿယာကာရေန၊ မှီရာ၏အဖြစ်ဟူသောအခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဥပကာရကတော၊ ကျေးဇူးပြုကုန်၏။

မြေသည်...သစ်ပင် စသည်တို့အား တည်ရာ၏ အဖြစ် ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ပထဝီဓာတ်သည် ကြွင်းသော အာပေါဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ် တို့အားလည်းကောင်း၊ စက္ခုစသည်တို့သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့အားလည်းကောင်း တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်၏။

ပုဆိုးအဝတ် စသည်တို့သည် ပန်းချီဆေးရေး အမှုအား မှီရာ၏ အဖြစ် ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သကဲ့သို့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့သည် ထိုထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်တို့ကို မှီ ကုန်သော သညာက္ခန္ဓာ စသည်တို့အား မှီရာအဖြစ်ဟူသော အခြင်း အရာအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်၏ ဟူလို။

ဤ၌ လိုရင်း စကားကျ ပိဏ္ဍတ္တကား- အဓိဋ္ဌာနာကာရ၊ နိဿယာကာရ ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားသည် နိဿယ ပစ္စည်း မည်၏။ ။

အဓိဋ္ဌာနာကာရ နှင့် နိဿယာကာရ

ပထဝီဓာတ်သည် အာပေါဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယော ဓာတ် ၃ ပါးတို့အား အဓိဋ္ဌာနာကာရ အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

အာပေါဓာတ် စသော ၃ ပါးတို့သည် ပထဝီဓာတ်အား နိဿယာကာရအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

စက္ခု အစရှိသည်တို့သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် အစရှိသည်တို့ အား အဓိဋ္ဌာနာကာရ အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်တို့သည် နာမက္ခန္ဓာ အချင်းချင်းအား နိဿယာကာရအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည် ဟု ဆိုလိုသည်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

၈၈၀

နိဿယ ၃ ပါး

နိဿယပစ္စည်းသည်- သဟဇာတ နိဿယ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ နိဿယအားဖြင့် ၃ ပါး အဖြား ရှိ၏။

ထို ၃ ပါးတို့တွင်....

စင် သဟဇာတ ဝတ္ထုနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဟု (ဋ္ဌ၊ ၃၄၇)၌ သဟဇာတနိဿယကို သဟဇာတ၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအတိုင်းသိကြပါ ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

အဆူးဝှာတားချက်။ ။

ဤ၌ အဋ္ဌကထာဆရာသည် နိဒဿန နိဒယေတဗ္ဗ၊ ဝိဝိ၊ အနု ဝါဒ ပါဠိတော်တို့ တူညီခြင်း၊ အရကောက် စာရားတို့ တူညီခြင်းကို ရည်ညွှန်း၍ (စင် သဟဇာတေ ဝတ္ထုနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ)ဟု သဟ ဇာတ နိဿယသည် သဟဇာတနှင့် တူ၏ ဟု ဖွင့်ဆိုသော်လည်း....

သဟဇာတသည် စိတ္တက္ခဏ တစ်ခုတည်း၌ ပစ္စည်းနှင့်ပစ္စယုပုန် အဇာတကွ ဖြစ်ခြင်းမျှ ဟူသော လက္ခဏာတစ်ပါးသာ ရှိပေသည်။

သဟဇာတနိဿယသည် ထိုအတူတကွ ဖြစ်ခြင်းမျှ ဟူသော လက္ခဏာမှီရာလည်း ဖြစ်သော လက္ခဏာဖြင့် ၂ ပါး ရှိပေသည်။

ထို့ကြောင့် သဟဇာတနှင့် သဟဇာတနိဿယသည် ကျေးဇူး ဖြူပုံ သတ္တိထူးသေးသည်ဟု မှတ်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ

ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ၌-

ပဝတ္တိအခါ ဆဝတ္ထု ဤပစ္စည်းတရားတို့သည် ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်းမည်ကုန်၏။ တစ်နည်းကား မနွာယုက အမနွာယုက မဇ္ဈိမာ ယုကအားဖြင့် ၃ ပါးသော ဝတ္ထုဝတ္ထုတို့တွင် မနွာယုကဖြစ်၍ အတိ

တဘဝင် တစ်ချက်လွန်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထု စသည်ဖြင့် သဲအင်း သုံးချက်စုတို့ ဆိုရိုးပြုကြရာ၌ မန္တာယုက၊ အမန္တာယုက၊ မဇ္ဈိမာယုက သုံးပါးတို့ကို လေ့လာသူများ တစ်စတစ်စနည်းပါးလာ သည်ဟုဆိုလျှင် လွန်အံ့မထင်။

ထို့ကြောင့် ၎င်း ၃ ပါးတို့ကို ဂယံနဏ တိကျစွာ ရှင်းလင်း ပြဆိုမိပါဦးအံ့။

မန္တာယုက အမန္တာယုက မဇ္ဈိမာယုကတို့ကို ရွေးရကား ပဉ္စ ဝိညာဏ်၏မှီရာ ပုရေဇာတပစ္စည်းတပ်သော ပဉ္စပသာဒကို ရွေးချယ် ၍ပြခြင်းငှာ ဆရာမြတ်တို့ပြုကြသည်ဟု မိုင်းခိုင်ဆရာတော်၏ ဝီထိပုံ သိမ်ပုံကျမ်း၌ မှာထားတော်မူသည်။

ပဉ္စခွါရ၌ ဝီထိ၌အာ ရွေးချယ်ရခြင်း

ပဋိသန္ဓေအခါဝယ်-

စက္ခုဒသက ဖြစ်သည်မှစ၍ စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသည်ရှိသော် (၀၇)ချက်မြောက်သော စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်တိုင်အောင် (ခဏေ ခဏေ သမုဋ္ဌာပေတိ ဟူသော သင်္ဂဟကျမ်းအရ) တစ်ခုတစ်ခုသော စိတ်၏ ၃ ပါး၊ ၃ ပါးသော ခဏတို့၌ဖြစ်သော စက္ခုပသာဒအများတို့တွင် စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်သည့်တိုင်အောင် မမှီသော စက္ခုပသာဒ၊ စက္ခု ဝိညာဏ်မှ နောက်ဖြစ်သော စက္ခုပသာဒတို့ကို မယူမူ၍ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်သည့်တိုင်အောင်မှီသော ခဏငယ်(၄၉)ချက်သော စက္ခုပသာဒ တို့တွင် အဘယ်စက္ခုပသာဒကို စက္ခုဝိညာဏ်က မှီလေသနည်းဟု သိစေအံ့သောငှာ မန္တာယုက အမန္တာယုက မဇ္ဈိမာယုက ၃ ပါးတို့ ကိုစိစစ်၍ ပြုကြသည်ဟူလို။

မဏိမဉ္ဇူဋီ၊ ပ ၄၄၇၊

ပဉ္စဝိညာဏုပုတ္တိသမယေ ဝိဇ္ဇာမာနေသု မန္တာမန္တမဇ္ဈိမာယု ကေသု ကျေန ပညာသစက္ကာဝိ ပဉ္စ ပသာဒေသု ကတမေ ပဉ္စပသာဒါ ဝိညာဏာနံ နိဿာယဟောန္တိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပဋ္ဌာန်ညာဏုပုတ္တိသမယေသု၊ ပဋ္ဌာန်ညာဏ်ဖြစ်သော အခါ၌။
ဝိဇ္ဇာမာနေသု၊ ထင်ရှား ရှိကုန်သော။ မန္တာ မန္တ မဇ္ဈိမာယု ကေသု၊
ယုကဖြစ်ကုန်သော။ ကေနုပညာသစ္စာဒိ ပဋ္ဌာပသာဒေသု၊ တစ်ခု
ယုတ်(၅၀)သော စက္ခုစသော ပဋ္ဌာပသာဒတို့တွင်။ ကတမေပသာဒါ၊
အဘယ်ပသာဒတို့သည်။ ကတမေသဋ္ဌာပညာဏာနံ၊ အဘယ်သို့သော
ပညာဏ်တို့အား။ နိဿယပစ္စယာ၊ နိဿယပစ္စည်း တစ်ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။

မန္တာယု အမန္တာယု မဇ္ဈိမာယု မညီပုံ

ယင်းသုံးပါးတို့သည် သတ္တရသာယုကချည်းဖြစ်၍ အသက်ရှည်
တို၊ အပို၊ အယုတ် မရှိစေဘဲလည်း....

၁။ ပဋ္ဌာဋ္ဌါရပီထိစိတ်၏ အာရုံဖြစ်သော ပဋ္ဌာရုံနှင့် ပြိုင်၍
ချုပ်သည်။ ရှေးဦး ချုပ်သည်။ နောက်မှ ချုပ်သည် တို့ကိုစွဲ၍
(စက္ခုဒ္ဓါရ အတိမဟန္တာရုံပီထိ၌) အတိတဘဝင်၏ ဥပါဝိကဖြစ်သော
စက္ခုပသာဒသည် မိမိနှင့် ထိခိုက်သော ရူပါရုံနှင့်ပြိုင်၍ ချုပ်ခြင်း
ကြောင့် မရှည်၊ မတို အလယ် အလတ် အသက်ရှိ၏ဟု ဆိုအပ်ရကား
မဇ္ဈိမာယုကမည်၏။

၂။ ယင်း အတိတဘဝင်မှ ရှေးစိတ္တက္ခဏတို့၌ ဥပါဝိသော
(၃၇)ပါးသော စက္ခုပသာဒတို့သည် ထိခိုက်သော ရူပါရုံ မချုပ်ပီ၊
ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုရူပါရုံအောက် နည်းသော တိုသောအသက်ရှိ၏
ဟုဆိုအပ်ရကား မန္တာယုကမည်၏။

၃။ ယင်း အတိတဘဝင် ၌၊ တင်မှစ၍ နောက်စိတ္တက္ခဏတို့၌
ဖြစ်သော (၁၁)ပါးသော စက္ခုပသာဒတို့သည် ထိခိုက်သော ရူပါရုံ
ချုပ်သည်တိုင်အောင် မချုပ်သေးသောကြောင့် (ထိခိုက်သော) ရူပါရုံ
ထက် ရှည်သောအသက်ရှိ၏ဟု ဆိုအပ်ရကား အမန္တာယုကမည်၏။

ကြွင်းသော စက္ခုဒ္ဓါရပီထိ တို့၌လည်းကောင်း၊ သောတဒ္ဓါရ
ပီထိ စသည်တို့၌လည်းကောင်း ဤနည်းကိုမိ၍ သိကြပါကုန်။ (ဤ
ကား ဝီထိပုံ သိမ်ပုံကျမ်းမှ မိုင်းခိုင်ဆရာတော်၏ မှာထားချက်တည်း။)

မဏိမဉ္ဇူ၊ ဝိ၊ ပံ ၄၄၇၊

- ၁။ - သေသေသု ကျေနပ်ညှာသက္ကဏေသု ဥပ္ပန္နာ ကျေနပ်ညှာသက္ကဏေသု ပဉ္စပသာဝါနာမ တေသု အတိတဘဝင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒက္ကဏေ ဥပ္ပန္နာ ပဉ္စပသာဝါ မဇ္ဈိမာယုကာနာမ။ ဒုတိယတဒါရမ္မဏေန သဒ္ဓိံ နိရုဇ္ဈနတော။
- ၂။ - တတော ပုရိမက္ကဏေသု ဥပ္ပန္နာ သတ္တထိံ သက္ကဏေသု ပဉ္စပသာဝါ မဉ္ဇာယုကာနာမ။ ဒုတိယ တဒါရမ္မဏ နိရောဓတော။
- ၃။ - တတော ပဉ္စိမက္ကဏေသု ဥပ္ပန္နာ ကောဓသက္ကဏေသု ပဉ္စပသာဝါ အမဉ္ဇာယုကာ နာမ။ ဒုတိယတဒါရမ္မဏ နိရောဓတော ပစ္စာနိရုဇ္ဈနတော။

သင်္ခေပတော ပန ပဉ္စာရမ္မဏေဟိ သဟုပ္ပန္နာ တေဟိ ယဋ္ဌိတာ ပဉ္စပသာဝါ မဇ္ဈိမာယုကာနာမ။ တတော ပုရိမုပ္ပန္နာ မဉ္ဇာယုကာနာမ။ တတော ပဉ္စိမုပ္ပန္နာ အမဉ္ဇာယုကာနာမ။ ယထာ ကာရုဏေဟိတိ။

သင်္ခေပတောပန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်ကား။ ပဉ္စာရမ္မဏေဟိ။ ထိုငါးပါးသော အာရုံတို့နှင့်။ သဟုပ္ပန္နာ၊ ဘက္ကုဖြစ်ကုန်သော။ တေဟိ။ ထိုငါးပါးသော အာရုံတို့သည်။ ယဋ္ဌိတာ၊ ထိခိုက်အပ်ကုန်သော။ ပဉ္စပသာဝါ၊ ငါးပါးကုန်သော ပသာဝတို့သည်။ မဇ္ဈိမာယုကာနာမ၊ မည်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုပသာဝတို့မှ။ ပုရိမုပ္ပန္နာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော ပသာဝတို့သည်။ မဉ္ဇာယုကာနာမ၊ မည်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုပသာဝတို့မှ။ ပဉ္စိမုပ္ပန္နာ၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော ပသာဝတို့သည်။ အမဉ္ဇာယုကာနာမ၊ မည်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ အတယ်ကြောင့် နည်းဟူမူကား။ ယထာရုတ္တကာရုဏေဟိ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော အကြောင်း တို့ကြောင့်တည်း။

ဤ၌ သိလ္လယံအောင် အောက်ပါ ပိထိပုံကို ကြည့်ရှုကြပါ။
အတိမဟန္တာရံ တဒါရမ္မဏဝါရ စက္ခုဒ္ဓါရပိထိ၊ အာရုံမှာ ကံ-ကမ္မနိမိတ်+ဂတိနိမိတ်တည်း။

ဤ၌ စာလွယ်မှတ်ရန် သူဌေးကျောင်းဆရာတော်၏ ဆောင်ပုဒ်

- ၁။ မန္တာမန္တာ၊ မဇ္ဈိမ၊ မှတ်ကြမျိုးလေးဖြာ၊
- ၂။ တစ်ဆယ့်သုံးဝ၊ ဘဝဂ်း ဘင်မှ စ၊ ရေပါ၊
- ၃။ အတိတဘွင်၊ မရောက်ခင်၊ ထင်လျှင် ယုမန္တာ၊
- ၄။ တိဘဝဂ်း၊ ဌီမှ စ၊ ဘဂ်အံဝဇ္ဇနာ၊
- ၅။ တစ်ဆယ့်တစ်ခု၊ သင်္ချာစုံ၊ မှတ်ပြု အမန္တာ၊
အတိ မန္တာရုံ၊ နည်းပြပုံ၊ မိန့်ကုန် မဇ္ဈိယာ။

ဤ၌ ပို၍ သဘောကျ ရှင်းလင်းစေရန် မေး-ဖြေဖြု၍ပြပါအံ့။

- (မေး) စက္ခုပသာဒအများတို့တွင် စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်ဖြစ်သောစက္ခုဝတ္ထုကို အဘယ်ကြောင့် အာယုက သုံးပါး မှီရာ၌ မယူပါသနည်း။
- (ဖြေ) စက္ခုဝိညာဏ်အား ပုရေဇာတပစ္စည်း မတပ်သော ကြောင့် မယူပါ။
- (မေး) စက္ခုဝိညာဏ်၏ ဌီကာလမှ စ၍ နောက်၌ဖြစ်သော စက္ခုပသာဒကို အဘယ်ကြောင့် အာယုကသုံးပါး၌ မယူ ပါသနည်း။
- (ဖြေ) စက္ခုဝိညာဏ်သည် ထိုစက္ခုပသာဒအား ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းမတပ်နိုင်သောကြောင့် မယူပါ။
- (မေး) အတိတဘဝင်၏ ရှေး တေရသမဘဝင်၏ ဌီကာလနှင့် ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထုသည် စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် ဥပါဒ် ပြိုင်လျက် ချုပ်သည်ဖြစ်၍ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်သည်ကို မှီလျက် အဘယ်ကြောင့် အာယုက ၃-ပါး၌ မယူပါ သနည်း။
- (ဖြေ) ချုပ်ဆဲဖြစ်၍ ပစ္စည်းတပ်ရာသော သဘောမရှိသော ကြောင့် မယူရပါ။
- (မေး) အတိတဘဝင်၏ ရှေး တေရသမဘဝင်၏ ဥပါဒ်ကစ၍ ရှေး၌ဖြစ်သော စက္ခုဝတ္ထုကို အဘယ်ကြောင့် အာယုက ၃-ပါး၌ မယူပါသနည်း။
- (ဖြေ) စက္ခုဝိညာဏ်မဖြစ်မီ ချုပ်လသောကြောင့် မယူပါ။

ထို့ကြောင့် (မေးဖွယ်)...

စက္ခုဝိညာဏ်မဖြစ်မီ ချုပ်လေသော စက္ခုပသာဒကို စက္ခုဝိညာဏ်သည် မှီလေသလော၊ မမှီလေသလောဟု မေးဖွယ်မရှိပြီ။ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ပြီးမှ ချုပ်လေသော စက္ခုပသာဒ (၄၉) ပါးကို သာလျှင် အဘယ်ပသာဒကို စက္ခုဝိညာဏ် မှီလေသနည်းဟုသာ မေးဖွယ်ရှိတော့သည်ဟု မှတ်ကြပါကုန် အရှင်ကောင်းတို့။

သို့မေးခဲ့သော်...

အတိတဘဝင်၏ ဥပါဒ်တွင်ပါသော စက္ခုပသာဒကိုသာလျှင် ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းတပ်သောကြောင့် မှီလေသည်။

ပစ္စယုဇ္ဈေသ ပါဠိ၊ ၅။

စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတု တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဟောတော်မူပြီ။

ဤအာယုကအရာ၌ မဏိမဉ္ဇူဠိ၊ ပါ. ၄၇၇-၌ လာသော စုဏ္ဏိယတို့ ရေးသားထားသော ပေါရာဏိက သင်္ဂဟဂါထာ။

သတ္တတိံသ မန္ဒာယုကံ၊ ကေဝ မဇ္ဈိမံ မတံ။
အမန္ဒေကာဒသစာတိ၊ ဝိညာတဗ္ဗာ ဝိဘာဝိနာ။

မန္ဒာယုကာ မန္ဒာယုကပသာဒတို့ကို။ သတ္တတိံသ၊ (၃၇)တို့ ဟူ၍။ မတံ၊ သိအပ်ကုန်၏။ မဇ္ဈိမံ၊ မဇ္ဈိမာယုကပသာဒကို။ ကေဝ၊ တစ်ပါးဟူ၍။ မတံ၊ သိအပ်၏။ အမန္ဒာ၊ အမန္ဒာယုကပသာဒကို။ ကောဓသံ၊ စံ၊ ဝ၁ ပါး အပြားရှိကုန်၏ဟူ၍လည်း။ မတံ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဝိနာ၊ ပညာရှိသည်။ ဝိညာတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

သီတဂူဆရာတော်

အတိတ်ဘဝင်

အတိတ်ဘဝင်ဆိုသည် လွန်သောဘဝင်တည်း။ အဘယ်ကို လွန်သနည်းဆိုလျှင် ရူပါရုံသည် စက္ခုပသာဒအား ထင်သောအခါကို လွန်ခြင်းကြောင့် အတိတ်ဘဝင်ဟုခေါ်သည်။

ထင်သောအခါကို လွန်သည်ဟုဆိုရာ၌ ...

ထင်သောအခါကိုလွန်သော ဘဝင်များစွာရှိပါသည် ဖြစ်ပါလျက် ဤဘဝင်တစ်ခုကိုသာ အတိတ်ဘဝင်ဟု ခေါ်ဆိုခြင်းသည် အသို့ သင့်ပါအံ့နည်းဟူမူ ထင်လျှင် ထင်ချင်း ရှေးဦးစွာလွန်သည့်ဖြစ်၍ အထင်ရင့် အတင်ရင့် အတွင်ရင့် အသွင်ရင့် တို့တွင် အထင်ရင့်အားဖြင့် ဤဘဝင်တစ်ခုကိုသာ အတိတ်ဘဝင်ဟူ၍ ထင်နိုင်သည်။ များစွာသော ဘဝင်တို့ကို အတိတ်ဘဝင်ဟု မထင်နိုင်ဟုမှတ်။

၂-ချက်စု၌...

ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုသော်လည်း ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုသည် ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယမုစ္စကတည်း။ သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းဟု မှတ်ကြလေကုန်။

နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ...

ရှေး စိတ္တက္ခဏာ တစ်ချက်ခန့်ကာလ၌ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု ဆိုရာ၌ ရှေး စိတ္တက္ခဏာ တစ်ချက်ခန့်ကာလ၌ ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု သည် ပစ္စည်း။ နောက်နောက်၌ဖြစ်သော အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည် ပစ္စယုပ္ပန်တည်း။

စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသည်ရှိသော်...

(၁၇) ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဆိုရာ၌ ၎င်း ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို နောက်၌ဖြစ်သော ဘဝင် အာဝဇ္ဇန်းသမ္ပုဋ္ဌိခြင်း သန္တိရဏ ဝုဋ္ဌော ဇော တဒါရုံ စုတိ ဘဝင် တို့သည် မှီကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း တပ်ကြလေ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်စာန်းကျမ်း

သည်။ အကြောင်းကား ဟဒယဝတ္ထုရုပ် အသစ်မဖြစ်သောကြောင့် တည်း။

ပစ္စုပ္ပန်၌...

အရူပဝိပါက် ၄ ခုကိုကြည့်ရခြင်းကား အရူပဝိပါက် ၄ ခုတို့ သည် ဝတ္ထုရုပ်ကို မမှီမှု၍သာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။
ဦး ၁၃၇။

ပါကာရပွါ စတ္ထစရော အနိဿိတာယေဝ ဇာယရေ။

*****

ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်နေ

တေ စတ္တာလီသနိဿာယ၊ ဒွေစတ္တာလီသဇာယရေ။
နိဿာယစ အနိဿာယ၊ ပါကာရပွါ အနဿိတာ။

ဟူသော သင်္ဂဟဂါထာနှင့် လျော်ညီစွာ ဒွေစတ္တာလီသသည် စတုဝေါကာရ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံတို့၌ ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ခိုက်အနေ ကန်တို့တည်း။

တေစတ္တာလီသသည် ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌သာဖြစ်၍ ဖြစ်နေ ကေန် တည်း။

ပုရေဇာတပစ္စည်းသည် ပဉ္စဝေါကာရဘုံဝယ် ပဝတ္ထိအခါ၌သာ ကျေးဇူးပြု၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကျေးဇူးမပြုပေ။ ထို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေ စိတ်တို့ကို ပစ္စုပ္ပန်ထုတ်ရလေသည်။

*****

ဝတ္ထာရမ္မဏာ ပုရေဇာတပစ္စည်း

ပေါရာဏိကစကား-

ဝတ္ထာရမ္မဏာပစ္စည်းမှာ လွန်စွာခက်ခဲသည်။ အာကြောင့် ခက် သလဲ။

ဆက်ဆိုင်ရာပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ စသည်တို့၌ ထင်ရှားစွာ
မဟော၊ ထင်ရှားစွာ ဖွင့်မပြုခြင်းကြောင့် ရှေးကလည်း ခက်ခဲပြီး
ယခုလည်း ခက်ခဲဆဲ၊ နောင် သာသနာ့ကုန်ဆုံးသည့်တိုင်လည်း ခက်ခဲ
ဦးမည်သာ။

ခက်ခဲပုံ

အင်းဝမြို့ ကောင်းစားစဉ်က သာလွန်မင်းတရား တည်ထား
ကိုးကွယ်ခဲ့သော စစ်ကိုင်းမြို့ ရာဇစူဠာမဏိစေတီတော်ကြီး၏ မြောက်
ဘက် နန်းကျောင်းမူသဗ္ဗါကြီးနိဿယကို စီရင်တော်မူသော အဂ္ဂဓမ္မာ
လွင်္ကာရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုရရှိတော်မူသော ဥတ္တရာဝန် မြောက်နန်း
ကျောင်း ဆရာတော်အား သာမဏေကြီးတစ်ပါးက ဤဝတ္ထာရမ္မဏ၏
အဆုံးအဖြတ်၌ တွေ့ဝေသောကြောင့် ကောင်းစွာမှတ်သားပါရအောင်
စာပည့်တော်၏သံသယကို ပယ်ဖျောက်ပေးတော်မူပါမည့် အကြောင်း
လျှောက်ထားလေ့လျှင်....

“ချစ်သား သာမဏေ... ဝတ္ထာရမ္မဏ၏ အဆုံးအဖြတ်သည်
အလွန်တရာ နက်ခဲခက်ခဲသိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဘုရားဆုကို
ပန်ပြီးလျှင် ပါရမီဖြည့်ကျင့်၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်မှသာလျှင် ဤ
ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း၏ သဘောကို ကုန်စင်အောင် သိနိုင်ရာသည်။
သို့ဖြစ်၍ ချစ်သားသာမဏေ သိလိုလျှင် ဘုရားဆုကိုပန်၍ ပါရမီကို
အစဉ်သဖြင့် ဖြည့်ကျင့်ပါလေ”

ဟု မိန့်ဆိုဖူးသည့်ထုံးကို တစ်ဆင့် ကြားဖူးရကြောင်း (ညဝါ
တံခွန် ၁၀၄-၌ တွေ့ရှိပေသည်။)

ရူတိုင်းဆဲကရူ ဆိုသလို

ထို ခက်ခဲနက်နဲလှသော ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း၏သဘောကို ဤ
ပဋ္ဌာနအခြေခံသင်တန်းကျမ်းကလည်း မဖြေရှင်းနိုင်ကြောင်း ဝန်ခံပါ
သည်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သို့သော်လည်း ခက်ခဲနက်နဲသည်တို့ကို ဤကျမ်းကြည့်ရှုသူတို့ ရိပ်စားမိစေရန် မိမိလေ့လာမိသမျှ အနည်းငယ် ညွှန်ပြပါဦးမည်။

ဝတ္ထုရမ္မဏပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းဆိုသည် ဝတ္ထုလည်းဖြစ်၊ အာရုံလည်းဖြစ်၊ ရှေးဦးလည်းဖြစ်၊ မှီရာလည်းဖြစ်၍ နောက်နောက် သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားဟု ရှေးဦးစွာ သိထားကြပါလေ။

ခက်ခဲသော ဆရာဌာနများ

- ၁။ ပုရေဇာတပစ္စည်း၌ ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ပါဠိတော်၌ ဟောကြားတော်မမူခဲ့ခြင်း၊
- ၂။ ပစ္စုပ္ပန်တရား၌ အဘိညာဉ်ဒွေ ပါသင့်၊ မပါသင့်၊
- ၃။ ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်၏အာရုံ၊
- ၄။ ယင်း ၂-ပါးတို့ကို အဋ္ဌကထာဋီကာရှင်တို့ ပြတ်သားစွာ ဖွင့်မပြခြင်း၊
- ၅။ ကေစီဝါဒ၊ ကေစွေဝါဒ၊ အပရေဝါဒတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းနေခြင်းတို့ကို တွေ့ရှိပေသည်။

ပစ္စယုပ္ပန်တရား၌ အဘိညာဉ်ဒွေ ရသင့်၊ မရသင့် ဆိုရာ၌...

ထုတ်ပြအပ်ပြီးသော သဲအင်း သာသနာပိုင် ဆရာတော်၏ သုံးချက်စု၊ ထန်းတပင် ဆရာတော်၏ သုံးချက်စုတို့၌ အဘိညာဉ်ဒွေ မပါရှိသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

အခြားသော ရှေးဆရာကြီးများ၏ သုံးချက်စု၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် မရိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပဋ္ဌာနနယုပဒေသကျမ်းလာ ၂-ချက်စုတို့၌ကား အဘိညာဉ်ဒွေကို ပစ္စယုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

ဤဝတ္ထုရမ္မဏ ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းကို တိုက်ရိုက်မူချ ဟောကြားထားသော ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် မရှိသော်လည်း ရှေးဆရာ မြတ်တို့သည် နိဿယပစ္စယ အာရမ္မဏေတိဏိ ဟု ဟောတော်မူ

အပ်သော သဘာဝသင်္ချာဝါရ ပါဠိအားလျော်စွာ ထည့်သွင်း၍ ဆိုရိုး ပြုကြသည်။

ပဋ္ဌာန ဇ္ဇ၊ ၄၅၇။

နိဿယမူလကေ နိဿယပစ္စယော အာရမ္မဏေ တိတိ၊ ဝတ္ထု အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္ထကုသလာဒိဝယေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

မဏိမဉ္ဇူဠိ၊ ပ၊ ၄၀၅။

မရဏာသန္ဓေဝနာနံ ပန ကိဉ္စိ ကမ္မနိမိတ္တသမ္ပတံ ပစ္စုပ္ပန် ဓမ္မာရမ္မဏမ္ပိ အာရမ္မဏံဟောတွေဝ၊ ဝေဇ္ဇ ကတွာ ပဋ္ဌာနေ နိဿယပစ္စယာ အာရမ္မဏေ တိတိ ဝတ္ထုန ဟိ မရဏာသန္ဓေဝိထိ တော အညတ္ထ ဟဒယဝတ္ထုဿ ကုသလာဒိနံ ဧကက္ခဏေ နိဿယာရမ္မဏ မစ္စယာ ဘာဝေ၊ လတ္တတိ၊ ဧကစိပနံ ဣဒမတ္ထံ အသလ္လက္ခေတွာ ဧကက္ခဏေ နိဿယာ ရမ္မဏ ပစ္စယဘာဝ ဝိနိစ္ဆယေ အတိဝိယ ကိလုမန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆိနန္တာဝ အတ္တဏာ ဝိနိစ္ဆိနန္တိ။ ။

၎င်းအနက်....

မရဏာသန္ဓေဝနာနံ ပန၊ မရဏာသန္ဓေဝတို့၏ကား။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ ကမ္မနိမိတ္တသမ္ပတံ၊ ကမ္မနိမိတ်ဟူ၍သမုတ်အပ်သော။ ပစ္စုပ္ပန်ခရမ္မဏမ္ပိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဓမ္မာရုံဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု သည်လည်း။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ဟောတွေဝ၊ ဖြစ်သည် သာလျှင်တည်း။ ဝေဇ္ဇကတွာ၊ ဤသို့ကမ္မနိမိတ် ဓမ္မာရုံဟဒယဝတ္ထုလျှင် အာရုံပြုသော ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပါဠိတော်၌။ နိဿယပစ္စယာ အာရမ္မဏေတိတိ၊ ဟူ၍၊ ဘာဝဟားသည်။ ဝတ္ထု၊ ၎င်း။ ။

ဟိ၊ မှန်၏။ မရဏာသန္ဓေဝိထိတော၊ မှ။ အညတ္ထ၊ တစ်ပါးသော ပဝတ္ထိအခါ ဝိထိ၌။ ဟဒယဝတ္ထုဿ၊ ၎င်း။ ကုသလာဒိနံ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် အဗျာကတ တို့အား။ ဧကက္ခဏေ၊ တစ်ပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ နိဿယာရမ္မဏပစ္စယဘာဝေ၊ မိုးရာ၏အဖြစ်၊ အာရုံ၏အဖြစ် ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော အဖြစ်ကို။ နလုတ္တန္တိ၊ မရအပ်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ကေစိပန၊ အချိုသော ဆရာတို့သည်ကား။ ဣဒမတ္ထံ၊ ဤသို့
သော အနက်သဘောကို။ အသလ္လကေတွာ၊ မမှတ်မိ၍။ ဧကက္ခဏေ၊ ဤ။
နိဿယာရမ္မဏပစ္စယဘာဝဝိနိစ္ဆယော၊ မိရာ အာရုံပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို
ဆုံးဖြတ်ရာ၌။ အတိဝိယ၊ လွန်လွန်မင်းမင်း။ ကိလမန္တိ၊ ပင်ပန်းကြ
ကုန်၏။ ဝိနိစ္စိနန္တာဝ၊ ဆုံးဖြတ်ကြသော ဆရာတို့ သည်လည်း။
အညထာ၊ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဝိနိစ္စိနန္တိ၊ ဆုံးဖြတ်ကြ
ကုန်၏။ တံ၊ ထိုအဆုံးအဖြတ်များသည်။ တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။
မတိမတ္တံ၊ အလိမ္မသာတည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

မရဏာသန္ဓစိထိဉ္ဇရှိသော ဟဒယဝတ္ထုသည် ကမ္မနိမိတ်ဟု
သမုတ်အပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ဓမ္မာရုံ ပစ္စည်းတရား ဖြစ်၏။ မရဏာသန္ဓ
အခါ နောက်၌ဖြစ်သော မနောဗ္ဗါရာဇဇွန်း မရဏာသန္ဓ ကုသိုလ်၊
အကုသိုလ် ကြိယာဇောတို့သည် ထိုဟဒယဝတ္ထုကိုပင် မှီကြရသည်။
အာရုံလည်းပြုကြရသည်။

ထို့ကြောင့် ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာစာပစ္စည်းကို မရဏာသန္ဓ
ဝိထိဉ္ဇသာလျှင် ရအပ်၏။ ထိုမှ တစ်ပါးသော အညတ္ထ ပဝတ္တိတို့၌
မရအပ်ပေ။ အကြောင်းကား ထိုအညတ္ထ ပဝတ္တိအခါ၌ ဖြစ်သော
ဟဒယဝတ္ထု၏ မိရာ၏အဖြစ်၊ အာရုံ၏အဖြစ် ကျေးဇူး မပြုနိုင်သော
ကြောင့်တည်း။

ဤမဏိမဗ္ဗုဒ္ဓိကာ အရဆိုလျှင်....

ပစ္စုပ္ပန်တရား၌ အဘိညာဉ်ဇွေကို အရိပ်အမြက်မျှပင်မဖွင့်သော
ကြောင့် အဘိညာဉ်ဇွေကို ကောက်ယူလိုရိပ် မရှိချေ။

ညဝါတံခွန် ဆရာကား....

မူလဋီကာ၌ မရဏာသန္ဓ အခါဝယ် ကုသိုလ်ကြိယာ ဇောတို့
သည် သမ္ပုဋ္ဌမရဏ ဧဝေဓသော မုဉ္ဇာကာလ ဖြစ်သောကြောင့်
ဝိပဿနာပစ္စဝေက္ခဏာကိစ္စတို့ကို ဖြုခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း ဟူ၍
လည်းကောင်း၊ ဆရာကြီးဦးအုန်းကလည်း အဘိညာဉ်ဇွေ မပါသင့်
မပါထိုက်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ပေသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း ရေးသား
ထားသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

ချောင်းဆုံ ဂဏ္ဍိဆရာတော်ကား...

ဟောရိုးပါဠိတော်တို့၌ မထင်ရှား သောကြောင့် ဗားကရာ ဆရာတော်၊ ထန်းတပင်ဆရာတော်၊ ဦးဇေယျ နေရင်းဆရာတော်တို့ကား (ယံရူပံ နိဿာယ မနောဓာတုစ မနောဝိညာဏဓာတုစ ပဝတ္ထန္တိ) အစရှိသော ပါဠိ၌သာ သွင်း၍ ကောက်တော်မူကြ၏။ သင်္ချာဝါရ ၌လည်း (အာရမ္မဏပစ္စယာ နိဿယေ တိတိ)ဟု သာမန် နှလုံး သွင်း၍ ပစ္စည်းပြိုင်ကြကုန်၏ဟု ညွှန်ပြထားပေသည်။

မိမိ၏ မနသိကာရဝိစာရေ တဗ္ဗကား...

ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယံ၌ မရဏာသန္တအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသည်ရှိသော် (၁၇)ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဓိသော ဟဒယဝတ္ထုဆိုရာ... စုတိစိတ်၏ အထက် (၁၇)ချက်မြောက်၌ ရှိသော ဟဒယဝတ္ထုကို မှီကြသော စိတ်အပေါင်းတို့တွင် မနောဗ္ဗိရာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္တဇော တဒါရုံတို့သည် ၎င်းဟဒယဝတ္ထုကို မှီရုံသာမဟုတ်၊ အာရုံပြုခဲ့သော် ရှေးဖြစ်၍ မှီရုံမျှသာ မဟုတ်သောကြောင့် ဝတ္ထု ပုရေဇာတ နိဿယ ဟူ၍လည်း မဆိုထိုက်။ အာရုံပြုကာမျှသာ မဟုတ် အောကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စည်းဟူ၍လည်း မဆိုထိုက်။ ရှေးဖြစ်၍ အာရုံပြုကာမျှသာ မဟုတ်သောကြောင့် အာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း ဟူ၍လည်း မဆိုထိုက်။ ရှေးလည်းဖြစ်၊ အာရုံလည်းဖြစ်၊ မှီရာလည်းဖြစ် သောကြောင့် ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းဟု ပြသင့် ပြုထိုက်။ ဝေဖန်သင့် ဝေဖန်ထိုက်ကြောင်းနှင့် ရှေးရှေး ပညာရှိ ကာဝိမြတ်တို့သည် မဟာဝဇီရဝိဘာဂဉာဏ်ဖြင့် ဝေဖန် ခဲ့ကြသည်ဟု စိစစ်ပြတော်မူ၏။

ဤနေရာ၌ စုတိစိတ်၏အာရုံကို ဖော်ပြမှသာလျှင် အနည်းငယ် သိမြင်ရိပ်မိမည်ဟု ယူဆ၏။

ထို့ကြောင့် စုတိစိတ်၏အာရုံကို ထိုက်သည် အားလျော်စွာ ဖော်ပြပါအံ့။

သင်္ဂဟကျမ်း၌...

ပဋိသန္ဓိအဝင်္ဂဉ္စ၊ တထာ စဝနမာနသံ။
ဧကမေဝ တထေဝေက၊ ဝိသယဉ္ဇေက ဇာတိယံ။ ။
ဟု မိန့်ဆို၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ကေဇာတိယံ၊ တစ်ခုသောဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိစ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် လည်းကောင်း။ ဘဝဂံ၌၊ အဝင်စိတ်သည်လည်းကောင်း။ တထာ၊ ထိုအတူ။ စဝနမာနသ၌၊ စုတိစိတ်သည်လည်းကောင်း။ ကေမေဝ၊ တူမိဇာတိ သမ္ပယုတ္တ ဓမ္မသင်္ခါရအားဖြင့် တူသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ကေဝိသယ၌၊ တူသောအာရုံရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဋီ၊ ၁၈၈၊ တထာစ မရဏန္တာနံ ပန မရဏကာလေ ယထာ-
ရဟံ အဖွင့်၌...

မရဏကာလေတိ မရဏာသန္ဓကာလေ။ ယထာ ရဟန္တိ
တံတံဂတီသု ဥပ္ပဇ္ဇနကသတ္တာနုရူပံ ကတ္တစိပန အနုပ္ပဇ္ဇမာနသ
ခိကာသဝဿ ယတော ပဋိတံ နာမရူပဓမ္မာဒိကမေဝ စုတိ-
ပရိယောသာနာနံ ဂေါစရဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။ န ကမ္မကမ္မနိမိတ္တာ-
ဒယော။

၎င်းအနက်။

မရဏကာလေတိ၊ ဟူသည်ကား။ မရဏာသန္ဓကာလေ၊ သေခါနီးသောကာလ၌။ ယထာရဟန္တိ၊ ကား။ တံတံဂတီသု၊ ထိုထိုသို့သောဂတိတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကသတ္တာနုရူပံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သောသတ္တဝါအားလျော်စွာ။ ကမ္မံဝါ၊ ကံသည်လည်းကောင်း။ ကမ္မနိမိတ္တံဝါ၊ ကမ္မနိမိတ်သည်လည်းကောင်း။ ဂတိနိမိတ္တံ ဝါ၊ သည် လည်းကောင်း။ ပစ္ဆုပဋ္ဌာတိ၊ ရှေးရှုထင်၏။

မန၊ ထင်သည်မှတစ်ပါး မထင်သည်ကိုဆိုဦးဆုံး။ ကတ္တစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသောဂတိ၌။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနသ၊ မဖြစ်လတ္တံ့သော။ ခိကာသဝဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယတောပဋိတံ၊ အကြင်အကြင် ထင်တိုင်းသော။ နာမရူပဓမ္မာဒိကမေဝ၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ အနိစ္စသဘော အစရှိသည်သာလျှင်။ စုတိပရိယောသာနာနံ၊ စုတိ အဆုံးရှိသော မရဏာသန္ဓ စိတ်စိတ်တို့၏။ ဂေါစရဘာဝံ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တာဒယော၊ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်အစရှိသည်တို့သည်။ ဂေါစရဘာဝံ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သို့။ နဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

ထိုထိုသို့သော ဂတိတို့၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော သတ္တဝါအားလျော်စွာသာလျှင် နိမိတ် ၃ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသည် ထင်၏။ တစ်ခုတစ်ခုသော ဘဝဂတိ၌ မဖြစ်လတ္တံ့သော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အားကား အကြင်အကြင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်တင်၍ ထင်ခဲ့တိုင်းသော နာမ်ရပ် တရားတို့၏ ခယ ဝယ သဘောသာလျှင် စုတိအဆုံးရှိသော မရဏာသန္တ ဝီထိစိတ်တို့၏ အာရုံအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် ၃ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အာရုံအဖြစ်သို့ မရောက်ပြီဟူလို။

ဤဆရာ၌ ဆရာထို ဝါခန္ဓာကြသည်။

ကွဲပုံကား- ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိစိတ်တို့သည် ဘူမိ ဇာထိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ သင်္ခါရ အာရုံအားဖြင့် ဟူမြဲဟူ သင်္ဂဟကျမ်း၌ဆိုရကား ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ် သည်လည်း ထင်တိုင်းသော သင်္ခါရ တို့၏ ခယ-ဝယ သဘော စသည်ကို အာရုံမပြုသင့်။ အကယ်၍ ပဋိသန္ဓေ-ဘဝင်-စုတိ တို့သည် အာရုံ မတူသည်ဖြစ်၍ သင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာ၌ ဆန့်ကျင်၍ နေ၏။

ဤဋီကာကျော် ဖွင့်ဆိုထားသော (စုတိ ပရိယောသာနံ အရ အယူအဆ ဝါဒ ကွဲပြားနေကြသည်ကို တွေ့ရှိ၏။

စုတိပရိယောသာနံ

- (က) စုတိယေဝ ပရိယောသာနံ ဧတေသန္တိ စုတိပရိယောသာနံ။
- (ခ) စုတိသင်္ခါတံ စိတ္တံ ပရိယောသာနေ ဧတေသန္တိ စုတိပရိယောသာနာနီ။
- (ဂ) (က)တုလျာဓိတရဏပဟုဗ္ဗိ၊ (ခ)ဘိန္နာဓိကရဏပဟုဗ္ဗိ။
- (က) ဧတေသံ မနောဒွါရိယ ဇဝနာနံ၊ ဤ မနောဒွါရဇောတို့အား။ စုတိယေဝ၊ စုတိစိတ်သည်ပင်လျှင်။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ စုတိပရိယောသာနံ၊ မည်၏။

(၁) တေသံ-မနောဒ္ဓါရိကဇဝနာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏။
 ပရိယောသာနေ၊ အဆုံး၌။ စုတိသင်္ခါတံ၊ စုတိဟု ဆို
 အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊
 ထို့ကြောင့်။ ဓာနိမနောဒ္ဓါရိကဇဝနာနံ၊ တို့သည်။
 စုတိပရိယောသာနာနံ၊ မည်ကုန်၏။

(မနောဒ္ဓါရိက မရဏာသန္ဓဇော တို့ရ၏။)

ဤ၌ သင်္ဂြိုဟ်ဂဏ္ဍိ ဆရာတို့အလို တရုဏသံဝိညာဏဗဟုဗ္ဗိ-
 သမာသံပုဒ် ဟူ၏။ (မနောဒ္ဓါရိကဝိထိ ဝိတ္တာနိ ဝေဝါဝိဇ္ဇေဇာနိ) ဟူ
 သော မဏိမဉ္ဇူ ဌီ၊ ဒု၊ ဂ၆ အလို အတရုသံဝိညာဏဗဟုဗ္ဗိသမာသံပုဒ်
 ဟူ၏။

သုဗ္ဗမ္မစတီမု၊ အဖေဂုဿာရ ဒီပနီ (၁၆၆)

စုတိပရိယောသာနာနန္ဒီပိ ပါဠော၊ ဧဝံသတိ ပရိယော-
 သာနသဇ္ဈော အနဘိဝိရုတ္တော။ အတရုဏတ္ထောဝ ဝဋ္ဌဗ္ဗော။
 ဣတရထာ စုတိပဋိသန္ဓိနံ အသမာနာရမ္မဏတာ န သိယာ။

ဤ ဒီပနီ အလိုအားဖြင့် အတရုဏသံဝိညာဏဗဟုဗ္ဗိသမာသံ
 ပုဒ်တည်း။

၎င်း အနက်။

စုတိပရိယောသာနာနန္ဒီပိ-ပါဠော၊ သည်လည်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။
 ဧဝံသတိ၊ သော်။ ပရိယောသာနသဇ္ဈော၊ သည်။ အနဘိဝိရုတ္တော၊
 မနှံ့မု၍ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၏ တည်ရာ ဝိသယအနက်ရှိ၏။ အတရု-
 ဏတ္ထောဝ၊ အတရုဏသံဝိညာဏအနက်ကိုသာလျှင်။ ဝဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်
 အပ်၏။ ဣတရထာ၊ မှ တစ်ပါး တရုဏသံဝိညာဏအပြားအားဖြင့်။
 အတ္ထော၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူအပ်သည့်ရှိသော်။ ဒိဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏(ထည့်)။ စုတိပဋိသန္ဓိနံ၊ တို့၏။ အသမာနာရမ္မဏတာ၊
 မတူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နသိယာ၊ မဖြစ်ရာ။

တဂူက + ဆတဂူက

သမာသ်ပုဒ်၏ အနက်နှင့်တကွ ယူအပ်သော သမာသ်သည် တဂူက။

သမာသ်ပုဒ်၏ အနက်နှင့်တကွ မယူမူ၍ သမာသ်ပုဒ်၏အနက်ကို ထားခဲ့၍ အညပုဒ်၏ အနက်ကိုသာ ယူရသော သမာသ်သည် ဆတဂူကသံဃိညာဏဗဟုဗိသမာသ် မည်၏။

ဤ အဖေဂ္ဂုသာရဒီပနီ အလိုကား-

အနဘိဝိရုတ္တာ ဟူသော ပါဠိဖြင့် ပရိယောသာနံ သဒ္ဓါသည် လွှမ်းမိုးခြင်း၊ နှံ့၍တည်ခြင်းအနက်မရှိရကား စုတိ၏အဆုံးဟုဆိုသော်လည်း ထိုစုတိတိုင်အောင် လွှမ်းမိုး၍ နှံ့စေ၍ မယူအပ်၊ အနီးဖြစ်သော မရဏာသန္ဓေတော်ကိုသာ ယူအပ်သည်ဟု ပြတော်မူသည်။

အနီးဖြစ်သော မရဏာသန္ဓေ

သင်္ဂဟဋ္ဌ စုတိပဋိသန္ဓိက္ခမ၊

တထာဝမရန္တာနံ ပံန မရဏကာလေ ဟူသော ဝါကျ၊

ပစ္စာသန္ဓမရဏဿ တဿ ဝိထိဝိတ္တာဝသားနေ ဟူသော ဝါကျတို့ကို ထောက်၍-

၁။ မရဏာသန္ဓေတော်၊

၂။ ပစ္စာသန္ဓ မရဏာသန္ဓေတော်

ဟု နှစ်မျိုးရှိကြောင်း သတိပြုသင့်ပေသည်။

ထိုတွင် စုတိ၏အနီးဖြစ်သော ဓလေဝိထိ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ရှိရာတွင် ရှေးရှေးသော ဝိထိဉ်ကျသော ဓလေသည့် စုတိဝိတ်နှင့် နီးသော်လည်း ဝိထိဝိတ်တို့ခြားနေသည်ဖြစ်၍ အလွန်ကြီးမားလှသော ကြောင့် မရဏာသန္ဓေတော် မည်၏။

ထို့ကြောင့် ငိုကာ၌-

မရဏကာလေတိ မရဏာသန္ဓကာလေ ဟု သာမညပင် ဖွင့်ပြ
သည် မဟုတ်ပါလော။

နောက်ဆုံးဖြစ်လော့ ဝိထိ၌ကျသော ဝေဇာသင်္ဂဟာ ဝုတိနှင့်
အလွန်နီးကပ်လှသောကြောင့် ပစ္စာသန္ဓဇော မည်၏။ ရှေးရှေးသော
မရဏာသန္ဓဇော-ဝိထိတို့၏အဆုံး၌ ဝုတိစိတ်မကျသေး၊ နောက်ဆုံး၌
ဖြစ်သော ပစ္စာသန္ဓဇောဝိထိ၏အဆုံး၌သာ ဝုတိစိတ်ကျလေသည်။

ထို့ကြောင့် ငို၌-

ပစ္စာသန္ဓမရဏသာတိ ကေဝီထိပုမာနာယုကဝသေန၊
တဏော ဝါ ကိဉ္စိ အဓိကာယုကဝသေန သမာသန္ဓ-
မရဏသံ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ဗျာဏားရူ၏။ ။မရဏာသန္ဓဇောတို့၌ထင်သော အာရုံသည် မမြို့။
ပြောင်းလဲ၍ဖြစ်ကောင်း၏။ လည်မျိုကို ဓားဖြင့်လှီး
သော သန္ဓမထေရ်၏ အာရုံပြောင်း၍ သမသိတိ
ရဟန္တာဖြစ်ပုံကိုထောက်၍ သိကြပါကုန်။

ပစ္စာသန္ဓဇော၌ထင်သော အာရုံသည် မြို့မြို့ခိုင်ခံ့သည် ဖြစ်၍
ပြောင်းလဲခြင်းငှာမတတ် မရကောင်း။ ဤသို့လည်း ယင်း ၂-ပါးတို့၏
အထူးကို မှတ်ကြကုန်သေး၏။

ထိုအဖေဂ္ဂုသာရဗိပနိ၌ပင်-

တဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗိသမာသံယုခြင်း၌ အပြစ်ကို ပြလိ
ရကား တူတရထာဟူသော စကားကို မိန့်ဆိုမြိန်သည်။ အပြစ်ကား
(ဝုတိပဋိသန္နိနံ အသမာနာရမ္မဏတာ) ဟူသည်တည်း။

ဆိုလိုရင်းကား-

အကယ်၍ တဂ္ဂုဏအနက်ယူခဲ့သော် သမာသိပုဗ်တို့၏အနက်
နှင့်တကွ အညပုဗ်၏အနက်ကိုယူရသည်ဖြစ်၍ ဇောသာလျှင် နာမရူပ
အစရှိသော အာရုံကို ယူသည်မဟုတ်၊ အဆုံးဖြစ်သော ဝုတိစိတ်သည်

လည်း ထိုအာရုံကိုပင်ယူသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်သည် ဖြစ်၍ ခိဏာဒသဝပုဂ္ဂိုလ်၏အစ ပဋိသန္ဓေအဆုံး စုတိတို့သည် အာရုံမတူ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ သို့ဖြစ်ခဲ့သော် ပဋိသန္ဓိဘဝဂံဗ္ဗ ဟူသော သင်္ဂဟဋ္ဌကဏာနှင့် ဆန့်ကျင်ရာ၏။ ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်၍ ဤသို့လည်း မဆန့်ကျင်ကောင်း။ ယင်းကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ခြင်းလျှင် တဂ္ဂုဏအနက်ကိုယူခြင်း၏အပြစ်တည်း ဟု ဆိုလိုပေသည်။

လိုရင်းအချုပ်ကား ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့တွင် တစ်ပါးပါးကို အာရုံမပြုဟူ၍ လည်း ကောင်း။

နေယျတ္ထနည်းအားဖြင့် ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စယုပ္ပန်၌ အဘိညာဉ်ဓမ္မ မရအပ်ဟူ၍ လည်းကောင်း။

အညပုဒ်၏အရကို စုတိစိတ်မှ တစ်ပါးသော ပီထိစိတ်ကို ယူရ မည်။ ထိုပီထိစိတ်တို့၏ အာရုံသာလျှင် ထင်တိုင်းသော သင်္ခါရတို့၏ ဓယ-ဝယ သဘော ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း။

စုတိစိတ်မူကား ယူမြဲတိုင်းသော နိမိတ် ၃-ပါးတို့တွင် တစ် ပါးပါးပင် ဖြစ်သင့်၏ဟူ၍ ဆိုလိုပေသည်။

ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိအာရုံ

ရဟန္တာတို့၏စုတိသည်-

သင်္ဂဟဋ္ဌ၊ အာရမ္မဏသင်္ဂဟဋ္ဌိလာသော ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိ နိမိတ် သုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို အာရုံပြုသည်။

ဘုရားရှင်တို့ စုတိတော်သည်-

ပဋိသန္ဓေတော်နှင့်အတူ ဂတိနိမိတ် တစ်ပါးကိုသာ အာရုံပြု သည်။ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်နှစ်ပါးကို အာရုံမပြု။ ထိုစကားမှန်၏။ လူ့ပြည်သို့ သွားလာတ္တံ့ဖြစ်သော နတ်သားတို့ စုတေဓါနိုးဌိကာလဓေယျ၊ ဒီပ၊ ကုလ၊ မာတု၊ အာယု ပရိစ္ဆေဒငါးပါးကိုကြည့်၍ စုတေမြဲဖြစ်ရကား ထိုငါးပါးတို့သည်ပင် ဂတိနိမိတ်ဖြစ်၏။ ထိုဂတိနိမိတ်ဖြင့်ပင် လူ့

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပြည်၌ ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်တို့၏ပဋိသန္ဓေ တစ်စုတော်သည် ဂတိနိမိတ်ကိုသာ အာရုံပြုတော်မူသည်။

ဤအရာ၌ ရှေးအခါ ပင်းယမြို့ အဘိဓာနဒီကာ ကျမ်းပြု စဟုရဂ်ပလအမတ်ကြီးသည် ဘုရားရှင်၏စုတိတော်အာရုံကို သေချာ ဂန သိလိုလှသဖြင့် ညောင်ဦးမြို့ ရွှေစည်းခုံစေတီတော်မြတ်ကြီး၏ တံတိုင်းအပြင် မြောက်ဘက်စောင်းတန်း၏ အနောက်ဘက် ကပ်လျက် တည်ရှိသော ကျန်စစ်မင်းသား၏ ကောင်းမှုတော် ဥမင်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော ပေါက္ကံဆရာတော်ဘုရားကြီးအား-

ဘုရားမြတ်မွန်၊ နိဗ္ဗာန်ယူနိုး၊ မြေကြီးစိုးပြင်၊ ကောင်းကင်နွံ သိ၊ စုတိတော်စိတ်၊ အတိတ်နှင့်နှင်၊ သုံးပါးတွင်မူ၊ ဘယ်လျှင် အာရုံ ပြုတုံသနည်း။ ရိုက်ကြည်းကျော်ဟိုး၊ နည်းဖွံဖြိုးသည်၊ ဖြေရိုး ကောက်တော်မူစေသော်။

ဟု လင်္ကာဖြင့် လျှောက်ထားမေးမြန်းခဲ့လေသည်။

ထိုအခါ ပေါက္ကံဆရာတော်ကြီးက....

လူနတ်မြဟူ၍၊ အာကာမိုးပြင်၊ ကောင်းကင်မဆံ၊ မူဇော်အုံလျက်၊ အလွန်ရုံပတ်၊ တို့စောထွတ်လျှင်၊ မချွတ်နိဗ္ဗာန်၊ ဝင်စံသောခါ၊ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တသာ၊ ဈာန်အင်္ဂါကို၊ ပစ္စ-ဝေက္ခဏာသဘော၊ လျင်လျင်ဇောမှ၊ တီတောအောက်တွန်၊ မရွှေမာန်ကို၊ လွန်ခဲ့ကျော်ဘိ၊ စုတိတော်စိတ်၊ အတိတ်နှင့်နှင်၊ သုံးပါးတွင်မူ၊ ထင်၏တစ်၊ ဂတိနိမိတ်၊ တိဟိတ်သန္ဓေ၊ ကျနေ သောခါ၊ ဘုသိတာမှ၊ ပဉ္စာလောကန၊ ကြည့်ပြီးမှလျှင်၊ ဘဝ ပြောင်းလာ၊ ဤကြောင်းချာကို၊ ပညာရှိတွေ၊ ကြံမိစေလော့၊ သန္ဓေဘဝင်၊ သုံးအင်စုတိ၊ တူဆီအာရုံ၊ ပြုတုံမချွတ်၊ ပရမတ် သည်၊ ဟောမှတ် ဧကန်သာတမဲ့။ ။

ဟု ဖြေကြားတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏ စုတိတော်စိတ်သည် ဂတိနိမိတ်ကို အာရုံပြု၏ဟူလို။

ပါဠိအဋ္ဌကထာ ထုတ်မြတ်စံပါစေ

နာဟု အသာသပဿာသော၊ ဌိဗ္ဗာစိတ္တဿ တာပိနော။
အနေဇော သန္တိ မာရဗ္ဗာ၊ ယံ ကာလမကရိ မုနိ။

ဤဂါထာကား...

ရှင်တော်ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသောအခါ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ရွတ်ဆိုတော်မူသော ဂါထာတည်း။ မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ် ပါဠိတော် (၁၂၉)၌ လာသည်။

အနေဇော၊ ဇောဟုဆိုအပ်လော့ တဏှာကင်းပြီဟုသော။ ယံ ယောမုနိ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ သန္တိ"၊ အနုပါပိသေသ နိဗ္ဗာန် ခာတ်ကို။ အာရဗ္ဗာ၊ အာရုံပြု၍။ ကာလံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူခြင်း ကို။ အကရိ၊ ပြုတော်မူပြီ။ ဌိဗ္ဗာစိတ္တဿ၊ တည်တံ့သောစိတ် ရှိတော် မူထသော။ တာပိနော၊ လာဘာလာဘ စသည်ဘစ်သွန် ဂုဏ်အမွန် ကြောင့် ဖောက်ပြန်မရှိ တာပိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော။ တဿ မုနိနော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အသာသ- ပဿာသော၊ ထွက်သက်ဝင်သက်သည်။ နာဟု-နအဟု နဇောတော၊ မဖြစ်တော့ပြီ။

-၎င်း ။ ၁၈၇။

နာဟု အသာသပဿာသောတိ နဇောတော အသာသ- ပဿာသော၊ အနေဇောတိ တဏှာသင်္ခါတာယ ဇောယ အဘာဝေန အနေဇော။ သန္တိမာရဗ္ဗာတိ အနုပါပိသေသံ နိဗ္ဗာန် အာရဗ္ဗာ ပဋိစ္စ- သန္တာယ။ ယံ ကာလမကရိတိ ယော ကာလံ အကရိ။

နာဟုအသာသပဿာသောတိကား။ အသာသပဿာသော၊ သည်။ နဇောတော၊ မဖြစ်တော့ပြီ။ အနေဇောတိ၊ ကား။ တဏှာ- သင်္ခါတာယ၊ တဏှာဟုဆိုအပ်သော။ ဇောယ၊ အညစ်အကြေး၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနေဇော၊ အနေဇမည်အော် မူသော။ သန္တိမာရဗ္ဗာတိ၊ ကား။ အနုပါပိသေသံ၊ အနုပါပိသေသ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာန်၊ ကို။ အာရမ္မ၊ အာရုံပြု၍။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ သန္တာယ၊ ရည်၍။ ယံကာလမကရီတိ၊ ကား။ ယော မုနိ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကာလံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူခြင်းကို။ အကရီ၊ ပြုတော်မူပြီ။

ဤခို...

သန္တိမာရဗ္ဗဟူသော ပါဠိတော်၊ သန္တိမာရဗ္ဗာတိ အနုပါဠိသေသံ နိဗ္ဗာန် အာရမ္မ ပဋိစ္စ သန္တာယ ဟူသော အဋ္ဌကထာတို့ကိုထောက်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ စုတိတော်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်ဟု ရှေးဆရာကြီးတို့ ဆိုကြလေသည်။

ဤသို့ဆိုအပ်သော အဋ္ဌကထာစကားသည် လိနတ္ထဖြစ်၍ ကွယ်ဝှက်သော အနက်ရှိရကား စုတိတော်သည် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသည်ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ထင်ရပေသည်။

ထေရာအဋ္ဌကထာ။

သန္တိမာရဗ္ဗာတိ နိဗ္ဗာန် အာရမ္မဏံ ကတွာ။ စက္ခုမာတိ ပဉ္စဟိ စက္ခုဟိ စက္ခုမာ။ ပရိနိဗ္ဗူတောဟံ ပရိနိဗ္ဗာယံ။ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော။ နိဗ္ဗာနာ ရမ္မဏံ စတုတ္ထဈာန သမပတ္တိံ သမာပဋိတ္တာ တဗန္ဓုရမေဝ အနုပါဠိသေသံ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗူတော။

ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

သန္တိမာရဗ္ဗာတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာန်၊ ကို။ အာရမ္မဏံကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ စက္ခုမာတိ၊ ကား။ ပဉ္စဟိ၊ ငါးပါးတုန်သော။ စက္ခုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စက္ခုမာ၊ စက္ခုငါးပါးရှိထော်မူထသော။ ပရိနိဗ္ဗူတောတိ၊ ကား။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူ။

ဟိတံပါကန္ဒကရောမိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤပရိနိဗ္ဗာန် အာရမ္မဏံကတွာ ဟူသောစကား၌။ အတ္ထော၊ ကွယ်ဝှက်ထိမ်မြုပ်သောစကားကို ဖော်ပြသော အနက်ပင်တည်း။

နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံရှိသော။ စတုတ္ထဈာနသမာပတ္တိံ၊ စတုတ္ထဈာန်နှင့်ယှဉ်သော သမာပတ်ကို။ သမာပဋိတ္တာ၊

ဝင်စားပြီး၍။ တဖန်နန္ဒရမေဝ၊ ထို၏အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ အနုပါဒိ-
သေသာယာ၊ အနုပါဒိသေသဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနဓာဘုယာ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်
ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူပြီ။

ဤထေရာအဋ္ဌကထာ၌....

နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏံ ဟူသောပုဒ်ကို စတုတ္ထဈာန် သမာပက္ခိ
ဟူသောပုဒ်နှင့် မစပ်အပ်။

ဆိုလိုရင်းကား.... နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အာရုံကို စတုတ္ထဈာန်
သမာပတ်ကသာ အာရုံပြုသည်။ စုတိတော်စိတ်က အာရုံမပြုမီဟု
ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

စုတိတော်၏ အာရုံကား....

ပဋိသန္ဓေနှင့် တူမြဲ ဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာ၌ အထူး ဖွင့်မပြပေ။
ထို့ကြောင့် စုတိတော်၏ အာရုံကို ထေရာ အဋ္ဌကထာ လာရုံသည့်
အတိုင်းသာ မှတ်သားအပ်ပေသည်။

ဤ ထေရာ အဋ္ဌကထာ ပါ စုတိတော်၏ အာရုံကိုတိုက်ရိုက်မုချ
ဖွင့်ဆိုမပြပေ။

ပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ကား....

သာမာရဗ္ဗာတိ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် အာရဗ္ဗ ပဋိစ္စ သန္ဓာယ
ယံ ကာလံ မကရိတိယောကာလံ အကရိ။
ဟူ၍ တိုတို လာရုံသည်။

ဤပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာကိုထောက်၍ စွယ်စုံ ကျော်ထင်
ကျမ်း၊ ဒု၊ ပုဒ်ရေ(၇၈၅)၌....

“ရဟန္တာ၏ စုတေသည် မည်သို့ အာရုံပြုသနည်း”

ဟူသော ကျည်းကန်ရှင်ကြီး၏ အမေးကို ကျီးသဲလေးထပ်
ဆရာတော်က စာမျက်နှာ(၂၂၂)၌ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ စုတိသည်ဟု
ဖြေဆိုထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

ထို့ကြောင့် ထေရာ အဋ္ဌကထာ၌ စုတိတော်၏ အာရုံနိဗ္ဗာန်ကို
အာရုံပြုသည်ဟု အဓမ္မ မဆိုပေရာ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အဓမ္မ မဆိုရာခြင်း အကြောင်းကား...

ထေရာအဋ္ဌကထာ၌လည်း ပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာကဲ့သို့ပင် သန္တိမာရဗ္ဗာတိ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံကတွာ ... ဟူ၍ပင် ရှေးဦးစွာ ဆိုထားပေသည်။ ထို့နောင်မှ ဤနိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံကတွာ ဟူသော စကားသည် ငုပ်သောအနက်ရှိသော စကားတည်း။ ဤစကားအတိုင်း လူ့ခဲသော် စုတိတော်သည် နိဗ္ဗာန်ကိုပင် အာရုံပြုသည်ဟု ယုံမှားရာ သည်။ ထိုသို့သော ယုံမှားဖွယ်ရာကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း အကျိုးငှာ အယံ ဟေတ္ထု- အစရှိသော တပွါကဋီကရဏ ဝါကျကို အဋ္ဌကထာ ဆရာ ဆက်၍ဖွင့်ပြပြန်သည်။

ကျမ်းဆရာတို့၏ ဓမ္မတာ...

တစ်ကျမ်း၌ ငုပ်အံ့ထင်လျှင် တစ်ကျမ်း၌ ဖော်ပြခြင်း၊ တစ်ကျမ်း၌ ကျဉ်းအံ့ထင်လျှင် တစ်ကျမ်း၌ချဲ့၍ ပြစေခြင်း၊ တစ်ကျမ်း၌ လိုအံ့ထင်လျှင် တစ်ကျမ်း၌ ဖြည့်ပေးစေခြင်းသဘာဝများသည်။

ဤအရာ၌လည်း...

မဟာဇရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ စကား ငုပ်သည်ကို သိ၍ ထေရာအဋ္ဌကထာ၌ သန္တိ မာရဗ္ဗာတိ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံကတွာ ဟု ပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာကဲ့သို့ ငုပ်သောစကားကိုပင် ရှေးဦးစွာ ဗုတည်၍ နောင်မှ ထိုစကားငုပ်ကို ထင်ရှားစေခြင်းငှာ အယံ ဟေတ္ထု အစရှိသော စကားကို ဆက်၍ဖွင့်ဆိုပြန်သည်။

အဋ္ဌကထာ စကား နှစ်ရပ်ကို ဆန့်ကျင်သည်ဟူ၍ မမှတ်ရာ၊ တစ်ကျမ်း၌ ငုပ်သည်ကို တစ်ကျမ်းက ထင်စွာပြု၍ ဖွင့်ခြင်းသာ ထူးခြားသည်။

ထို့ကြောင့် စုတိတော်၏ အာရုံကား...

ပေါက္ကံဆရာတော် ဖြေကြားသည့်အတိုင်း ဂတိနိမိတ်သာဟူ၍ သန္တိဋ္ဌာန်ရ မှတ်သားကြပါကုန်...ဟူ၍ ဋီကာကျော် ဂဏ္ဍိသစ်ဆရာ စိစစ်ဆုံးဖြတ်သည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

တစ်ကျမ်းတွေ့မြင်-ပို၍ထင်

ဤနေရာ၌ လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးက သု၏စာပညာ မောင်
ရောင်နီသည် ပိဋကမာန်အစွယ်ထောင်၍ တဖောင်ဖောင် အပြော
လွန်းသောကြောင့် ဆုံးမလိုက်သောစာကို ထင်ယောင် မြင်ယောင် ဖြစ်
ပေသည်။

ဆုံးမလိုက်သောစာကား...

တစ်ကျမ်းတွေ့ရုံ၊ ကျမ်းမပုံ၊ အာဂုမ် တယံ၍ မကိုးနှင့်၊
ပိဋကပင်လယ်၊ နယကျယ်၊ အလွယ်တတ်မည် မထင်နှင့်။
ဟူသည်တည်း။

ထိုမှတစ်ပါး...

ရှေးအခါ ရွာတစ်ရွာ၌ အရက်သေစာ သောက်လေ့ရှိသော
ယောက္ခမ တစ်ဦးနှင့် အရက်သေစာ သောက်လေ့ရှိသော သမက်
တစ်ဦးတို့ တစ်အိမ်တည်းမှာ အတူတူ နေထိုင်ကြသတဲ့။ ယောက္ခမ
ဖြစ်သူက အိပ်ရာ ဝင်ခါနီးမှာ အရက်သေစာသောက်ပြီး ဘုရားကို
ရှိခိုးလေ့ရှိသတဲ့။ ဩကာယကန်တော့ခန်းအတိုင်း နိဗ္ဗာန်ကို ကေန်
ထုတ်ချောက် ရောက်ရပါလို့၏ဟု ဆုကောင်းသတဲ့။ ထိုအခါ အိမ်
အောက်မှာနေတဲ့ သမက်က ကြားတော့ “မထင်ဗျ”လို့ ပြေးလိုက်
သတဲ့။ ဤဒီစကားကို ဘုရားဝတ်တက်နေတဲ့ ယောက္ခမက ကြားပြန်
တော့ “နှင့်အမေ...လ...လို့ မထင်တာလားကွ” လို့ ဆဲရေတိုင်းထွာ
ပြောလိုက်သတဲ့။ အဲဒီတော့ သမက်ဖြစ်သူက “အဲဒါကြောင့် ပို၍
မထင်လို့” ပြန်ပြောလိုက်သတဲ့။ ထို့အတူပင် အစပထမက အလွန်
ခက်ပါသည်ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုရခွဲကပစ္စည်းကို ပရိနိဗ္ဗာန်သုတ် အဋ္ဌကထာ
ထေရ်ကားဋ္ဌကထာတို့ကို ထုတ်ပြု၍ ဂဏ္ဍိသစ်ဆရာ ရှင်းလိုက်မှ ပို၍ပင်
ခက်ခဲသွားလေ ဟော့သည်။ တိက္ခ ဂဋ္ဌိရ ဉာဏစွမ်းအင် ဆရာရှင်
တို့၏ အရာသာ ဖြစ်ပေတော့သည်။

မုံရွေးဆရာတော်၊ ဆင်တဲ ဆရာတော်၊ ပုဂံ အတွင်းဝန်ဆရာ
တော်ကြီး တို့လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ စုတိတော်စိတ်သည် ပဋိသန္ဓေ
အာရုံဖြစ်ခဲ့သော ဂတိနိမိတ်ကို အာရုံပြု၏ဟု ယူတော်မူကြကြောင်း
ချောင်းဆုံ ဂဏ္ဍိဆရာ မိန့်မှာ ညွှန်ပြသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

ဤမှတစ်ပါး လယ်တီအရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဝါဒကို မြဲမပါဦးစံ့

သာသနဝိသောဓနိ တတိယတွဲ (၁၉၁) မှ ဗုဒ္ဓစုတိစိတ္တာရမ္မဏာဝိနိစ္ဆယ။

နာဟု အဿာသ ပဿသာ၊ ငွှ်တစိတ္တဿ တာဒိနော။
အနေဇော သန္တိမာရဗ္ဗ၊ ယံကာလ မကရိ မုနိ။

ဟူ၍လာသော မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တန် အသံနိမိတ်ကို ရိပ်ဖမ်း
သံဖမ်း မှန်းရမ်းဆေးလျက် ဘုရား စုတိစိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု
သည်ဟု ဖြေဆိုရေးကြကုန်သည်။

အနေဇော၊ တဏှာကင်းတော်မူပြီးသော။ မုနိ၊ မြတ်စွာဘုရား
သည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ သန္တိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ရည်ရွယ်၍။
ကာလံ၊ သေခြင်းကို။ အကရိ၊ ပြုတော်မူပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
ငွှ်တစိတ္တဿ၊ တည်တံ့သော စိတ်ရှိတော်မူသော။ တာဒိနော၊ တာဒိ
ဂုဏ်နှင့်မြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား။ အဿာသပဿသာ၊
ထွက်သက် ဝင်သက်တို့သည်။ နာဟု၊ မဖြစ်ကုန်သတည်း။

ဤဝါထာဖြင့်... အရှင် အနုဗ္ဗါသည် ယခုမှ မြတ်စွာဘုရား
ပရိနိဗ္ဗာန် စံကြောင်းကို ပရိသတ်အများတို့အား ထင်ရှားစွင့်တော်
မူသည်။

ဤဝါထာ၌ (သန္တိမာရဗ္ဗ) ဟူသောစကားကို...

- ၁။ ဘုရားစုတိစိတ်၏အာရုံကိုပင်ဆိုသည်ဟုထင်မှတ်ရန် တစ်ချက်။
- ၂။ ဘုရား မရဏာသန္တဇော စိတ်တို့၏ အာရုံပြုကို ဆိုသည်ဟု
ထင်မှတ်ရန်တစ်ချက်။

ထိုနှစ်ချက်တို့တွင် စုတိစိတ်၏ အာရုံပြုကိုပင် ဆိုပါသည်ဟု
ယူခဲ့သော် အဘိဓမ္မာပါဠိတော် ၎င်းအဖွင့် အဋ္ဌကထာကြီးများနှင့်
ကန့်လန့်ဖြစ်နေ၏။

ဖြစ်နေပုံကား...

ပရိနိဗ္ဗာန စိတ်ဟူသည် သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ်
အသင်္ခါရိက မဟာစိပါင် စိတ်ပေတည်း။ ထေရာဝါဒအလိုအားဖြင့်

ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက မဟာဝိပါက် စိတ်
ပေတည်း။ ထိုကာမဝိပါက်စိတ်၏ အာရုံကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၌...

ကတမေ ဓမ္မာ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ တဗ္ဗော ကာမာဝစရ
ဝိပါကော ကိရိယာ မာနောဓာတု ဘိရိယာဟေတု မနော
ဝိညာဏ ဓာတု သောမနဿ သဟဂတာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ
ပရိတ္တာရမ္မဏာ။

ဟူ၍ ကာမအာရုံ၊ ကေန်အာရုံစဉ်သာ ဟောကော်မူသည်။
လောကုတ္တရာ အာရုံစဉ်လည်းကောင်း၊ အနေနန်စဉ် လည်းကောင်း
ကာမဝိပါက် သက်သက်မပါလေ။

ဘုရားတကာလည်းမှာ ဝါပိုသည်ဆိုသကဲ့သို့ ဤ ဓမ္မသင်္ဂဏီ
ပါဠိတော်ကြီးသည် စိတ်မချသာ ကြံမိကြရာ အကြွင်းအကျန် ရှိရာပါ
သေးသည် ဆိုငြားအံ့။

ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၊ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊ ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ အဘိဓမ္မာဝတာရအဋ္ဌကထာဟူသော အဋ္ဌကထာ
ကြီး အရပ်ရပ်တို့၌ ကာမဝိပါက်မှန်ကန် ကာမအာရုံသာ ကေန္တ
ဖြစ်ကြောင်းကို တင်းတင်းကျပ်ကျပ် မိန့်ဆိုတော်မူကြသည်ဖြစ်၍ ထို
ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်မြတ်ကို ကတ်ဖဲ့လုပ်ခြင်းငှာ မထိုက်ပေ။

အဋ္ဌ မန သဟေတုကဝိပါက ဝိတ္ထုပ္ပါဒါက္ခေ ဂုတ္တနယေ-
နေဝ တဒါရမ္မဏဝသေန ပဋိသန္တိ ဘဝဂ်စုတိဝသေနစ ပရိတ္တ-
ဓမ္မေသ္မေပ အာရဗ္ဗ ပဝတ္တန္တိ။ (အဋ္ဌသာလိနီ)

ဝေ ဣမေ ပဉ္စဝိသတိဝိတ္ထုပ္ပါဒါ ကေန္တနေဝ ပရိတ္တာ-
ရမ္မဏာတိ ဝေဒိဘဗ္ဗာ။ (၎င်း)

တာ သတ္တာရမ္မဏတ္တာ ဝိပါကေသု နသန္တိ၊ ကေန္တ-
ပရိတ္တာရမ္မဏာနိ ဟိ ကာမာဝစရဝိပါကနိ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဌ။

တာ သတ္တာရမ္မဏတ္တာ ဝိပါကေသု နပ္ပဗ္ဗန္တိ၊ ကာမာ-
ဝစရဝိပါကနံ ကေန္တပရိတ္တာရမ္မဏတ္တာ။ (အဘိဓမ္မာဝတာရ)

ဤသို့စသည်ဖြင့် ကာမဝိပါက်တို့၌ ကာမအာရုံသာ ကေန္တ
ဖြစ်ကြောင်းကို မိန့်ဆိုကြသော အဋ္ဌကထာအမျိုးမျိုး၊ ဋီကာအမျိုးမျိုး

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

တို့သည် ကောင်းကင်ပြင်ဝယ် နက္ခတ်ကြွယ်တို့ကဲ့သို့ ထင်ရှားလှပါကုန်၏။ ပေါလည်း ပေါများလှပါကုန်၏။ ကာမအာရုံမှတစ်ပါး တခြားသော ပညက်အာရုံ မဟာဂ္ဂုတ်အာရုံ မဂ်ဖိုလ်အာရုံ နိဗ္ဗာန်အာရုံများကို ကြံဆထည့်သွင်းရန် အဘိဓမ္မာကျမ်းဂန်တွင် အသံနိမိတ်အရိပ်အမြွက်မျှ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ဘုရားစုတိစိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်ဟုဆိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တို့၏စကားသည် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ်နဝမဋ္ဌိ မှားရနိုင်ခဲ့သော အတိဒုလ္လဘအမှား အံ့ဖွယ်ကြီးဖြစ်ပေတည်း။

ဤကား သန္တိမာရဋ္ဌ ဟူသော သုတ္တန်၌ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍ စုတိစိတ်ကော်မြတ်ဖြစ်သည်ဟု ယူခဲ့လျှင် ဓမ္မသင်္ဂဟပါဠိ အဘိဓမ္မာအရပ်ရပ်တို့နှင့် ကတ်ဖဲနေပုံတည်း အစ်ရပ်။ သန္တိမာရဋ္ဌ ဟူသော စကားကို ဘုရားကိုယ်တော်၏ မရဏာသန္တ မဟာကြိယာဇောစိတ်တို့၏ အာရုံပြုကို ဆိုပါသည်ဟု ယူခဲ့ပြန်လျှင် သုတ္တန်နှင့် ကန်လန်နေပြန်၏။

နေပုံကား....

မြတ်စွာဘုရားသည် စတုတ္ထဈာန်မှထ၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိ အဆုံး၌ စုတိကျကြောင်းကို သုတ္တန်အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုပေသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာဇောစုသည်ပင် မရဏာသန္တဇော ဖြစ်ရသတည်း။ ပစ္စဝေက္ခဏာဇော ဟူကလည်း ဈာန်အင်္ဂါတို့ကိုသာ အာရုံပြုမြဲတည်း။ နိဗ္ဗာန်နှင့် မဆိုင်ပေ။ ဤကား သုတ္တန်နှင့် ကန်လန်နေပုံတည်း။

တစ်နည်း....

စတုတ္ထဈာန်ဟူသော စကား၌ အရဟတ္တဖိုလ်စတုတ္ထဈာန်ကို ယူ၍ ထိုစတုတ္ထဈာန်မှထ၍ ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဇောမှာ မူကား....

- ၁။ ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်သည် တစ်ဝီထိ။
- ၂။ နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်သည် တစ်ဝီထိ။

နှစ်ဝီထိကျဆင့်ပေသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကိုဆင်ခြင်သော ဝီထိနှင့် စုတိတော်မူသည်ဟု ယူလိုက်လျှင် သုတ္တန်ဋီကာကြီးနှင့်လည်း ညီညွတ်၏။ ဘုရားမရဏာသန္တဇောစုသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု သည် ကို ရည်၍ သန္တိမာရဋ္ဌ ယူပါသည်ဆိုသော် သုတ္တန်နှင့် မကန်လန်။

သုတ္တန်အဋ္ဌကထာကြီး၌ကား....

သန္တိမာရဗ္ဗာတိ သန္တိ နိဗ္ဗာန် အာရဗ္ဗ ပဋိစ္စ သန္ဓာယ ဟူ၍ ဖွင့်သည်။ အာရဗ္ဗ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဟူ၍ မဖွင့်ပေ။ ဘုရားကိုယ်တော် ၏ မရဏာသန္တ ဗစ္စဝေက္ခဏာဇောစသည် နိဗ္ဗာန်ကိုပင် ဆင်ခြင်သမျှ အာပြုသည့် မှန်ခဲ့အံ့။ အာရဗ္ဗကို အာရမ္မဏံကတွာဟူ၍ ဖွင့်ပေ ရာသည်။

ထိုသို့ကား မဖွင့်ခဲ့ပါ။ ပဋိစ္စ သန္ဓာယ အာရုံပြုကိုရှောင်ခွာ၍ ဖယ်သာ လှယ်သာ ကျယ်ရာပြင်ပကိုညွှန်းပြု၍ ဖွင့်မြှန်သောကြောင့် ဘုရားမရဏာသန္တဇောစသည်လည်း နိဗ္ဗာန်ကိုပင် အာရုံမပြုဟု လူသာ ယက်သာ ဆွဲတိုင်းပါပြန်သတည်း။

ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မာမဟုတ် သုတ္တန်အမူ ပရိယာယ်ထုလှသော (နာဟု အသာသ ပဿသာ ။လ။ ယံ ကာလမကရိ မုနိ) ဟူသော အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ ဂါထာစကားမျှဖြင့် ဘုရားမုခပါ၌ ဖဂမတ်အစစ် ပုတ်လှေးပစ်မှန်လှသော အဘိဓမ္မာကျန်းဂန်တွေကို တွန်းလှန်၍ပစ်ရ မည့် အရေးသည် အလွန်ခက်လှ၏။

ပဋိစ္စသန္ဓာယ ဟူသည်မှာ အာရုံပင်မပြုသော်လည်း အမူသွား သန္တာန်က နိဗ္ဗာန်သို့ စိုက်စိုက်ဦးတည်ရွယ်၍ တိုက်သဖြင့် ဆိုက်တော့ မည် အမှန်ကြောင့် သန္တိ နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ပဋိစ္စ၊ စွဲလှမ်း၍။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍ ယူဆပါတည်း။ တစ်ရပ်။

ကတ္တစိ ပန အနုပုဗ္ဗမာနဿ ခိနာသဝဿ ယတော ပဋိတံ နာမရူပါဒိကမေဝ စုတိ ပရိယောသာနာနိ ဂေါစရ- ဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ။

ဟူသော ငိုကာကျော်စကားမှာ မင်္ဂလီမဉ္ဇူဆရာတော် အပေတုံ- သာရဒီပနီဆရာတော် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်သူမြတ်တို့ ဖြောင့်မတ်စွာဖွင့်ကြ သော သဘာဝအနက်ကို နှစ်သက်အားရ စိတ်ချကာနေကြလျှင် ကိစ္စပင် မရှိရာ။ သို့ပါလျက်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဂဏ္ဍိဆရာ၊ သင်္ဂြိုဟ်နိဿယသစ်ဆရာ၊ ဝိထိချရိုးတစ်စု ပြုလုပ်စီရင်သော ဆရာတို့သည် ဖွေရှာလော့က်လက် ဉာဏ်ဆော့သည့်အတွက်ကြောင့် သက်သက်သာ အမူဝိုဖြစ်ပြန်သည် ကား ....

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဘုရားရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်သည် ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အာရုံ ဖြစ်သော ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ကို အာရုံမပြု။ ထင်တိုင်းသော တေဘူမကတရား နိဗ္ဗာန်ပညတ်များကိုသာ အာရုံပြုရမည်ဟု ယူလိုရာ ပါရာသော ဋီကာကျော်စကားကိုပင် ဘုရားဟော ပါဠိတော်ကဲ့သို့ အမော်ကြီးထင်မှတ်၍ ရောက်တတ်ရာရာ ပြောကြပြန်သတည်း။

ဘယ်ပါဠိ ဘယ်အဋ္ဌကထာ ဘယ်ဋီကာတစ်စိတ်မှာမှ အရိပ် အမြွက် အသံမျှမထွက်ပါတ်နှင့် ရေခွက်မှာ မိကျောင်းပေါ်သကဲ့သို့ ဋီကာကျော်နယ်မျှနှင့် အဆပင်မတန်ပါသော အာရုံပြု အချက်ကြီးကို ရိုးစီးရားစား ယုတ္တိတုစကားတွေနှင့် နောက်သားတို့စိတ်ရှုပ်အောင် လုပ်ကြသည့်အခင်းကို ထင်လင်းအောင်ဖျက်လိုက်အံ့။

ရင်းဂဏ္ဍိသစ် နိဿယသစ်တို့၌ အာဂန္တုကဘဝင်ကို စံပြု၍ ရဟန္တာတို့စုတိသည် မိမိတို့ ပဋိသန္ဓေနှင့် အာရုံဖြစ်သင့်၏ ဟူရာ၌ ဥပေက္ခာသန္တိရဏ အာဂန္တုကဘဝင်စိတ်သည် ပဋိသန္ဓေနှင့် အာရုံ မတူရှိရသည်မှာ မိမိပဋိသန္ဓေ နေခဲ့ရင်း စိတ်မဟုတ်သောကြောင့် ထိုအာဂန္တုကဘဝင်စိတ်သည် ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ နိမိတ်အာရုံ တက်တက် မှန်ကို ကြက်ကန်နှင့် ဆန်အိုးကဲ့သို့ တိုးမိစွပ်ခိရန် အခွင့်အဘယ်မှာ ရှိပါရေးအံ့နည်း။

သည်နေ ရှေ့နေအနီးတွင် တွေ့ခဲ့၍ အလေ့အကျက်များလှ သဖြင့် အလကားပင် ထင်ရှားပေါ်လွင်၍ လွယ်ပြင်မှာ ဆင်ပြေးသကဲ့ သို့ မတွေးရ မဆရာ ပါကဋ္ဌတရ ပရိစိတပုဗ္ဗဖြစ်သော အတစ်အတုံး အလုံးအခဲကိုသာ ထိုဘဝင်စိတ်ယူနိုင်လေသတည်း။ ဒေါသဇောနှင့် သောမနဿမူလဘဝင် အဆင်မသင့် အခွင့်မတော်၍ တစ်ခဏမျှ အငှားကျရသော အာဂန္တုကဘဝင်စုတိကလေးကိုအရေးတစ်ခု စံကြီး ပြု၍ မှုမူရရ တုပပြိုင်ယှဉ်ခြင်းငှာ မထိုက်ပေ။

ဘုရားရဟန္တာတို့ စုတိစိတ်မှာ မိမိပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်နိမိတ်အာရုံ မတူကြရာ၌ အဘယ်အကြောင်း ချို့တဲ့သနည်း။ မတူတံနှင့် ထိုအာရုံကို မယူဘဲ တခြားအာရုံကိုယူရာ၌ အဘယ်အကြောင်းထူး ရှိသနည်း။ ဆုံတစ်ပါးသို့ သွားတော့မည့်ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သည်နှင့် ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ဆိုရသည့် အာရုံကို အာရုံပြုခွင့် မသင့်လှေသောကြောင့် တခြားအာရုံကိုသာ ယူပါသည်ဟုပြောဆိုကြသော အကြောင်းမှာ လည်း ဝကောင်းကောင်းမမြင်၍ အထင်နှင့်ရမ်းကာမျှသာဖြစ်သည်။

ထိုဘဝတစ်ပါးသို့ သွားရသောပုဂ္ဂိုလ်မှာပင် စုတိစိတ်မှာရှိ
သော ကံကမ္မနိမိတ်နှင့်သွားသည်မဟုတ်။ စုတိစိတ်အာရုံဖြစ်ကာမျှသာ
အသုံးကျသည်။ သည့်ဆက်အသုံးမရှိ။ စုတိစိတ်၏ ရှေး မရဏာသန္တ
ဇောမှာရှိသော ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်မှသာ ဘုံဘဝတစ်ပါးသို့
သွားရာ၌ အသုံးကျသည်။ ဘုရားရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်၌ရှိသော ကံ
ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်မှာမူကား ဆိုဖွယ်ပင်မရှိ။ အသုံးမကျ သက်သက်
သတည်းဟူ၍ မုံရွာမြို့ လယ်တီဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ထဘိညာဏ် ဇွေး ရသင့်-မရသင့်

သုတ်စောဝါ၊ ငွေ၊ ၁၀၆။

စတုတ္ထဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ သမနန္တရာ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာ
ယိတိ ဧတ္ထ ဈာနသမနန္တရ ပစ္စဝေက္ခကာ သမနန္တရန္တိ ဇွေသ-
မနန္တရာနိ။ တတ္ထ ဈာနာဝုဋ္ဌာယ ဘဝင်္ဂံ ဩတိဏ္ဏဿ တတ္ထေဝ
ပရိနိဗ္ဗာနံ ဈာန သမနန္တရနာမ။ ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ပုန
ဈာနင်္ဂါနိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဘဝင်္ဂံ ဩတိဏ္ဏဿ တတ္ထေဝ ပရိ-
နိဗ္ဗာနံ ပစ္စဝေက္ခကာ သမနန္တရနာမ။ ဣမာနိ ဇွေသမနန္တရာ
နေဓ။ ဘဂဝါပန ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ
ဈာနင်္ဂါနိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဘဝင်္ဂိတ္ထေ န အဗျာကတေန ဒုက္ခ
သစ္စေန ပရိနိဗ္ဗာယိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

ပရိနိဗ္ဗာန်သည်-

- ၁။ ဈာနသမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗာန်၊
- ၂။ ဈာနင်္ဂပစ္စဝေက္ခကာ ပရိနိဗ္ဗာန် ဟူ၍ ၂ ပါးရှိ၏။

ထိုတွင်-

၁။ ဈာန်မှထသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိထိတစ်ပါး မခြားဘဲ
စုတိပရိနိဗ္ဗာန စိတ်ဖြစ်သော ဒိကာသဝပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရိနိဗ္ဗာန်သည်
ဈာနသမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗာန်မည်၏။

၂။ ဈာန်မှထပြီး၍ ထိုဈာန်၌ရှိသော ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ၏ အခြားမဲ့၌ ဝိထိတစ်ပါး မခြားဘဲ စုတိပရိနိဗ္ဗာန် စိတ်ဖြစ်သော ဒိဏာသဝပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရိနိဗ္ဗာန်သည် ဈာန်ဝပစ္စဝေက္ခဏာ သမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗာန်မည်၏။
ဤ ပရိနိဗ္ဗာန်သုတ် အဋ္ဌကထာ၌-

တတ္ထ ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ ။လှ။ ဈာနသမနန္တရံနာမ ဟ ဈာန်
ဇော၏ အခြားမဲ့၌ ဝိထိတင်ပါး မခြားဘဲ စုတိပရိနိဗ္ဗာန် စိတ်ဖြစ်
ကြောင်းကို ပြသည်ကိုထောက်၍ မရဏသန္တအေဝါ အဘိညာဏ်စိတ်ရ
ကောင်းသည်၏အပြင်ကိုသိအပ်၏။ဈာန်မှထပြီးနောက် ပစ္စဝေက္ခဏာ
ဝိထိတို့ခြား၍ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝိထိ၏အခြားမဲ့၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်ကို
ဈာန်ဝပစ္စဝေက္ခဏာ သမနန္တရပရိနိဗ္ဗာန်ဟု အသီးအခြားပြဆိုသည်ကို
ထောက်သဖြင့် ဈာနသမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗာန်၏ ဈာန်ဇောဇောဝင် ပစ္စဝေ-
က္ခဏာ ဝိထိ မခြားဘဲ စုတိပရိနိဗ္ဗာန်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

ဗုဒ္ဓိဗျူဟာ ။ဈာန်ဇောဇောဝင် ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိမခြားဘဲ ပစ္စဝေက္ခ-
ဏာ ဝိထိမှ ကင်းသောဈာန်ကား-

(က) အဘိညာဏ်ကိစ္စ တပ်ခိုက်ဖြစ်သော ရူပါဝစရ စတုတ္ထ
ဈာန်။

(ခ) နိရောဓာသမာပတ်၏ ရှေး အနန္တရဖြစ်သော စတုတ္ထာ
ရူပဈာန် ၂ ပါးတည်း။
ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်-

(က) အဘိညာဏ်ကိစ္စ တပ်ခိုက်သော ရူပါဝစရ၊ စတုတ္ထဈာန်
မှာ မိမိ အခြားမဲ့၌ ဝိထိဝိတ်ဖြစ်သည်ရှိသော် မိမိဟူသော အဘိညာဏ်
၏အာရုံလျှင် အာရုံရှိသော ဝိထိစိတ်သာဖြစ်၍ ဖြစ်၍ ထိုအဘိညာဏ်
ဈာန်ရှိသော ဈာန်အင်္ဂါကိုဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ မဖြစ်
ပေ။

(ခ) နိရောဓာ သမာပတ်၏ရှေး အနန္တရဖြစ်သော စတုတ္ထာ
ရူပဇော၏ အခြားမဲ့၌လည်း ထိုစတုတ္ထာရူပဇော ချုပ်သည်မှ အနန္တရ
ခဏက စ၍ နိရောဓာနန္တရဖြစ်သော ဖိုလ်ဇော၏ ရှေးအနန္တရတိုင်
ထောင်သော ခဏကလ အတွင်း၌ စိတ် စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့
မဖြစ်ခြင်း ဟူသော နိရောဓသို့သာရောက်သည်ဖြစ်၍ ထိုစတုတ္ထာ
ရူပဈာန်၌ရှိသော ဈာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာမဖြစ်
ဟု မှတ်အပ်၏။

ထို မိမိ၏အခြားမဲ့၌-

ဈာန်ဂံ ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိမှ ကင်းသော ဈာန် ၂-ပါးတို့တွင် နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားဆဲသော ကာလအတွင်း စုတေခြင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းမည်သည် အလျင်းပင် မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ဈာန်၏အခြားမဲ့၌ စုတိပရိနိဗ္ဗာန်ဖြစ်ကြောင်းကိုပြရာ ဈာန်သမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗာန်အရာ၌ ဈာန်အရကို ထိုနိရောဓ၏ ရှေး အနန္တရဖြစ်သော စတုတ္ထာရုပဈာန်ကိုလည်း မယူအပ်။

အဘိညာဏ်ကိစ္စ တပ်ထိုက်သော ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်၏ အခြားမဲ့၌သော်ကား ဈာန်အင်္ဂါကိုဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ မဖြစ် ကောင်း၊ စုတိပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည်သာလျှင် ဖြစ်ကြောင်းသည်သာ ဖြစ်၍ ဈာန်သမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗာန်အရာဝယ် ဈာန်အရကို အဘိညာဏ် ကိစ္စ တပ်ခိုက်သော ရူပါဝစရကြိယာ စတုတ္ထဈာန်ကိုသာ ယူအပ်၏။

ခိဏာသဝ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပရိနိဗ္ဗာန်သည်-

- ၁။ ဈာန် သမာပဇ္ဇန ပရိနိဗ္ဗာန်၊
- ၂။ သင်္ခါရ သမသန ပရိနိဗ္ဗာန်၊
- ၃။ ပစ္စဝေက္ခဏာ ပရိနိဗ္ဗာန်အားဖြင့် သုံးပါး အပြား ရှိ၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်-

- ၁။ ဈာန်မှထသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုခြင်းသည် သမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇန ပရိနိဗ္ဗာန် မည်၏။
- ၂။ သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သုံးသပ်သော ဝိထိ၏ အခြားမဲ့၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် သင်္ခါရ သမ- သန ပရိနိဗ္ဗာန် မည်၏။
- ၃။ ဈာန်အင်္ဂါကိုဆင်ခြင်သော ဈာန်ဂံ ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ၊ မဂ္ဂဖိုလ်စသည်တို့ကိုဆင်ခြင်သော မဂ္ဂ ၂၆ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝိထိတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိတို့ တွင် တစ်ပါးပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ၏ အခြား

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

မိမိ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် ပစ္စဝေက္ခဏာ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝည်း၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင် ဈာန ဝီထိ အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သုံးသပ်သော ဝီထိ၊ ဈာန်အင်္ဂါ စသည်တို့ ဆင်ခြင်သော ဝီထိဟူသမျှသည် မနော- ဋ္ဌါရိက ဝီထိသာ ဖြစ်၏။

ဤသို့ ခဏာသဝ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇန ပရိ- နိဗ္ဗာန်၊ သင်္ခါရ သမာသန ပရိနိဗ္ဗာန်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာပရိနိဗ္ဗာန်တို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့်သာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် အဖြစ်။ ဤသုံးပါးဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာ မရဏသန္ဓေဝီထိတို့၏ မနောဋ္ဌါရိကဝီထိ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်-

ယခင် ဤနေရာ၌ ဝါဒကွဲကြ၏။ ညွှန်ပြခဲ့သော ထက္ကစိ ပန အနုပုဇ္ဇာမာနဿ ။ ပ။ န ကမ္မ ကမ္မ နိမိတ္တာ ဒယော ဟူသော ဋီကာ ကျော် အဖွင့်။

မဏိမဉ္ဇူဋီ၊ ၅-၅၆။

စုတိပရိယောသာနာနန္တိ ဧတ္ထ မနော ဋ္ဌါရိက ဝီထိ စိတ္တာနိ ဝေ ဝိဇိပေတာနိ သမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇန သင်္ခါရ သမ္ပသန ပစ္စဝေက္ခဏေ ဟေဝ ပရိနိဗ္ဗာယနတော တိ အမှာကံ ခန္တိ။

ဟု ဖွင့်ပြလေသည်။

စုတိပရိယောသာနာနန္တိ ဧတ္ထ။ ။ မနောဋ္ဌါရိက ဝီထိစိတ္တာနိ- ဝေ၊ မနောဋ္ဌါရိကစိတ်တို့ကိုသာလျှင်။ အဝိပေတာနိ၊ အလိဂ္ဂိအပ် ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ဟူမူကား။ သမာပတ္တိ-သမာပဇ္ဇနသင်္ခါရ သမ္ပသန ပစ္စဝေက္ခဏေဟေဝ၊ သမာပတ်ကိုဝင်စားခြင်း၊ သင်္ခါရကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်ခြင်းတို့ဖြင့်သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယနတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်လေ သောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အမှာကံ၊ ဝါတို့၏။ ခန္တိ၊ အလိုအကြိုက်တည်း။

ဤ မဏိမဉ္ဇူဋီကာပါဠိ၌...

သမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇန ဟူသော စကားကို မဟာပရိနိဗ္ဗာန သုတ် အဋ္ဌကထာ၌လှသော ဈာနသမနန္တရံ ပရိနိဗ္ဗာန်ကို ရည်၍ ဆိုလေသည်။

သင်္ခါရသမသန ဟူသော စကားကို ငြိကာကျော်၌လာသော နာမရူပါဒိပစ္စဝေက္ခကာ သမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗာန်ကိုရည်၍ ဆိုလေသည်။

ပစ္စဝေက္ခကာ ဟူသော စကားကို မဟာပရိနိဗ္ဗာန် အဋ္ဌကထာ၌ လာသော ဈာနဝိပစ္စဝေက္ခကာ သမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ ပုဂ္ဂလ ပညတ် ပါဠိ အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌လာသော မဂ္ဂါဒိ ပစ္စဝေက္ခကာ သမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗာန်တို့ကိုရည်၍ ဆိုလေသည်။

ဤ မင်္ဂါမဇ္ဈိ၌....

သမာပတ္တိ သမာပဗ္ဗန ဝယ် သမာပတ္တိအရ ...

အဘိညာဏ်ကိစ္စ တပ်ခိုက်သော ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်ကိုရည်၍ သာ ဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ဈာန သမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗာန် ဟူရာ၌....

ဈာနအရသည် စင်စစ်မှမျှ ကေန္တအားဖြင့် အဘိညာဏ်ကိစ္စ တပ်ခိုက်ဖြစ်သော ရူပါဝစရကြိယာ စတုတ္ထဈာန်သာဖြစ်သောကြောင့် ကြိယာအဘိညာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ ခိဏာသဝပုဂ္ဂိုလ်တို့ စုတိပရိနိဗ္ဗာန်စိတ် ဖြစ်ကောင်းသည်။

ဤ ဈာနသမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗာန်အရာ၌....

ကြိယာအဘိညာဏ်လောနေောင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကောင်းသည်။ ထိုသို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာ၌ ကြိယာအဘိညာဏ်လောသည်ပင် မရဏာသန္တကာလ၌ ဖြစ်ကောင်းသည်ကိုထောက်၍ စုတိစိတ်မှ ရှေးသတ္တရသပစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီရာ အာရုံဖြု၍ မရဏာသန္တပိတိစိတ်တို့ ဖြစ်ရာ၌လည်း ကြိယာအဘိညာဏ်လောသည် မရဏာသန္တလော၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်နိုင်ရာသည်။

ယင်းသို့ စုတိစိတ်မှ ရှေးသတ္တရသပစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ပစ္စုပ္ပန်ဟဒယဝတ္ထုကို မှီရာအာရုံဖြု၍ မရဏာသန္တအခါ ကြိယာအဘိညာဏ်လော ဖြစ်နိုင်သည်ကို ထောက်သဖြင့်လည်း ကုသိုလ်အဘိညာဏ်လောသည်လည်း ထိုအခါ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်၏ဟု မှတ်ယူအပ်၏။

အရှင်အာနန္ဒာ ကောင်းကင်ယံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်ကိုထောက်လေ။

အဘိညာဏ်ဓမ္မ၏မရဏာသန္ဓကာလဖြစ်ရာ၌ အဘိညာဏ်(၇) ပါးတို့တွင်....

၁။ ပုဗ္ဗေနိဝါသ အဘိညာဏ်သည် အတိတ်ခန္ဓာစသည် ကိုသာ အာရုံပြုသည်။

၂။ အနာဂတ်သ အဘိညာဏ်သည် အနာဂတ်ခန္ဓာ စသည် ကိုသာ အာရုံပြုသည်။
ထို့ကြောင့် ထိုအဘိညာဏ် ၂ ပါးတို့သည် ပစ္စုပ္ပန် ဗာဓယဝတ္ထုလျှင် မှီရာအာရုံရှိသော ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း နှင့် မသက်ဆိုင်။

၃။ ယထာကမ္မူပဂ အဘိညာဏ်သည် အတိတ်ကံကိုသာ အာရုံပြုသည်။

၄။ စေတောပရိယ အဘိညာဏ်သည် သူတစ်ပါးတို့၏စိတ် ကိုသာ အာရုံပြုသည်။

၅။ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဏ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံကိုသာ အာရုံ ပြုသည်။

၆။ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဏ်သည် ပစ္စုပ္ပန် သဒ္ဓါရုံကိုသာ အာရုံပြုသည်။

၇။ ယထာကမ္မူပဂ စသော ဤအဘိညာဏ် ၄ ပါးလုံးပင် ပစ္စုပ္ပန် ဗာဓယဝတ္ထုလျှင် မှီရာအာရုံရှိသော ဝတ္ထာ- ရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို ကောက်ယူရာ၌ မသက်ဆိုင်ပေ။

အဓိဋ္ဌာန်ခွဲ၊ ဝိကုပ္ပန်ခွဲ၊ မနောမယိခွဲ ဟူသော ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဏ် ၃ ပါးတို့တွင် ဓိမိကိုယ်ကို အသွင်တစ်ပါးပန်ဆင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝိကုပ္ပန်ခွဲ၊ ဝိတ္တက္ခဏာတစ်ချက်ခန့်မျှဖြင့် ဝေးလံစွာသော အရပ်သို့ သွားရောက်နိုင်ခြင်း ဟူသော မနောမယိခွဲ ဤနှစ်ပါးတို့ သည် ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်းနှင့် မသက်ဆိုင်။

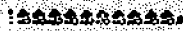
ဈာနသမနန္တရ ပရိနိဗ္ဗဇန်၏အရာ၌....

ဈာန အရံတို့ တေဇောဓာတ်လျှင် အာရုံရှိသော အဓိဋ္ဌာန်ခွဲ ဖြစ်သော ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဏ်ကိုယူရသကဲ့သို့ ဤဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း၏

ပစ္စယုတ္တန်၌ အဘိညာဏ်ဓမ္မ၏အရကို စုတိစိတ်မှ ရှေး သတ္တရသမ
စိတ်နှင့်အတူ ဥပါယ်သော ပစ္စုပ္ပန် ဟုခယဝတ္ထုလျှင် မှီရာအာရုံရှိသော
အဓိဋ္ဌာန်ရှိပြစ်သော ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဏ်ကိုသာ ကောက်ယူအပ်၏။

ဤကား - အာစရိယ ဝါဒတည်းဟု ပစ္စယမကာသနိကျမ်း
(၁၂၇-၁၃၇)၌ အကျယ်ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏။

အမှာ။ ။ စာဟုတ်စာတမ်းရှားပါးသောအခါဖြစ်၍ သုတေသီ
အလို့ငှာ ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ဥပနိဿယ မစွဉ်း

အာရမ္မဏူပနိဿယ အနန္တရူပနိဿယ ပကတူပနိဿယဘဝေန
သေတိ ပဝတ္ထတိတ္ထိ ဥပနိဿယေတိ။ ရှေးရှိသော ဥပသဘာရ နိပါတ်
မုခ်တို့ကား ဓာတုတ္ထာနုဝတ္ထက။ ဗလဝဘာဝေန နိဿိယတိတ္ထိ
ဥပနိဿယော။ (ဥပရှေး၊ နိ-ရှေးရှိသော သီဇာတ်၊ ကာ-ပစ္စည်း၊
ဥပသဒ္ဓါ သမိပတ္ထဟော။)

ဋီ၊ ၂၄၃။ ဗလဝဘာဝေန နိဿယော ပစ္စယော ဥပနိဿယပစ္စယော၊
ဥပသဒ္ဓဿ အတိသယ ဇောတကတ္တာ။

မဏိမဉ္ဇူဋီ၊ ဒု၊ ၃၈၇။

ဗလဝဘာဝေနာတိ ဧထေန ဥပါယာသောတိ အာဓိသု ဝိယ
ဥပသဒ္ဓေါ ဘူသတ္ထောတိ ဓဓဿတိ။ ဗလဝသဒ္ဓေါ တိ
ဘူသပရိယာယော။

ဥပနိဿယပစ္စည်း ၃ မျိုး။

- ၁။ အာရမ္မဏူပနိဿယ၊
- ၂။ အနန္တရူပနိဿယ၊
- ၃။ ပကတူပနိဿယ။

ထိုတွင် အာရမ္မဏူပနိဿယသည် အာရမ္မဏာဓိပတိနှင့် တူ၏။
သို့ပင်ဆိုလေသည်...

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အလေးအမြတ် ပြုအပ်ကာမျှဖြစ်သော အနက်သဘောကြောင့် အာရမ္မဏဓိပတိ ပစ္စည်းမည်၏။

အားကြီးသော အကြောင်းဟူသောအနက်ကြောင့် အာရမ္မဏူပ နိဿယပစ္စည်းမည်၏။

ထို့ကြောင့် ဌ၊ ၃၄၀-၌...

ဂရုကာတဗ္ဗမတ္ထုတ္တေန အာရမ္မဏဓိပတိ။ ပလဝကာရဏတ္ထေန အာရမ္မဏူပနိဿယောတိ ဧဝ မေ တေထံ နာနာတ္ထံ ဝေဓိတဗ္ဗံ။ ဟု ဖွင့်၏။

ရှစ်ချက်။ ။တရားကိုယ် အရကောက်တူသည်ကို ရည်၍ အာရမ္မဏူပ နိဿယနှင့် အာရမ္မဏာဓိ ဓိပတိ တူသည်ဟု သုံးချက်စု ဆိုရိုးတို့၌ ဆိုကြသည်ဟု မှတ်ကြပါလော။

အနန္တရူပနိဿယနှင့် အနန္တရပစ္စည်းတို့ တူသည် ဆိုရာ၌လည်း မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ပျော်သော စိတ္တုပ္ပါဒ် တို့၏ ဖြစ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင် သော အဖြစ်သည် အနန္တရမည်၏။

ရှေးရှေး၌ဖြစ်သောစိတ်၏ နောက်နောက်သောစိတ် ဖြစ်ခြင်း ငှာ အားကြီးသော အကြောင်း၏အဖြစ်သည် အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်း မည်၏။ ဤသို့ ပစ္စယဒကာရသတ္တိနှစ်ပါး ထူးသေးသည်ဟု မှတ်ကြ လော။ ။

ထို့ကြောင့် မဇ္ဈန၊ ဌ၊ ၃၄၀

သောပိ အတ္တတော ဧကိဘာဝမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝသန္တေပိ အတ္တနော အတ္တနော အနန္တရ အနုရုပုဿ စိတ္တုပ္ပါဒဿ ပဝတ္တေန သမတ္တဏာယ အနန္တရတာ ပုရိမစိတ္တဿက ပစ္ဆိမ- စိတ္တုပ္ပါဒနေ ပလဝတာယ အနန္တရူပနိဿယတာ ဝေဓိတဗ္ဗာ။

ဣတိ အတ္တနော အတ္တနော အနန္တရ အနုရုပစိတ္တုပ္ပါဒ- ဝသေန အနန္တရပစ္စယော၊ ပလဝကာရဝသေန အနန္တရူပ- နိဿယောတိ ဧဝ မေ တေသံ နာနာတ္ထံ ဝေဓိတဗ္ဗံ။

၎င်းအနက်။

သောပိ၊ မာတိကာထားခြင်း အထူးသည်လည်း။ အတ္တတော၊ သဘာဝတ္ထအားဖြင့်၊ ဧကိဘာဝမေဝ၊ တူသည်၏အဖြစ်သို့သာလျှင်၊ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဧဝ၊ ဤသို့ အနန္တရပစ္စည်း၊ အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်း၏

တူသည်၏အဖြစ်သည်။ သန္တေပိ၊ သော်လည်း။ အတ္တနော အတ္တနော၊
 မိမိ၏အနန္တရ အခြားမဲ့ဖြစ်သောကာလ၌။ အနုရူပတာ၊ လျှောက်ပတ်
 သော။ စိတ္တုပ္ပာဒဿ၊ စိတ္တုပ္ပာဒ်ကို။ ပဝတ္တနသမတ္တာယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ
 စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အနန္တရတာ၊ အနန္တရပစ္စည်း
 ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ပုရိမ ပုရိမ စိတ္တဿ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော
 စိတ်၏။ ပစ္စိမစိတ္တုပ္ပာဒနော၊ နောက်နောက်ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပာဒ်ကို
 ဖြစ်စေခြင်း၌။ ဗလဝတာယ၊ အားကြီးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။
 အနန္တရပနိဿယတာစ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝေဒိတဗျာ၊ သီအပ်၏။

ဣတိဣမိနာကာရဏေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ နည်းဖြင့်။ အတ္တနော
 အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ အနုရူပစိတ္တုပ္ပာဒဝသေန၊
 လျှောက်ပတ်သောစိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနန္တရပစ္စယော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။
 ဧတေသံ၊ ထိုအနန္တရပစ္စည်း-အနန္တရပနိဿယပစ္စည်းတို့၏။ နာနာတ္တံ၊
 ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျံ၊ သီအပ်၏။

ထိုမှတစ်ပါး မာတိကာအားခြင်းဖြင့်လည်း ထူးသေး၏။

အနန္တရပနိဿယ၌- ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ
 ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ... စသည်ဖြင့် ထား၏။

အနန္တရ၌- စက္ခုဝိညာဏောတု တံသမ္ပယုတ္တကာစ ဓမ္မာ
 မနောစောတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ စသည်ဖြင့် ထား၏။

သို့ပင် ထူးသော်လည်း သဘာဝက္ခအားဖြင့် မထူးဟူ၍ မှတ်ကြရ
 မည်။

ပကတူပ နိဿယ

ပကတိယတေ နိပ္ပုဒ်ဒိယံတေတိ ပကတော၊ သဒ္ဓါသီလစသည်ကို
 ရစေ။

ပကတိယတေ သေဝိယတေတိ ပကတော၊ ဥစ္စု ဆောဇဉ်
 စသည်ကို ရစေ။

ပကတော ဥပနိဿယော ပုံကတူပနိဿယော။

ပဋ္ဌာနိးအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပထမဝိကပ်အလို...မိမိသန္တာန်၌ သဒ္ဓါသီလ စသော အားကြီး
သောအကြောင်းကို အမှီပြု၍ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ အကျိုး
တရားတို့ ဖြစ်သည်ဟူလို။

ဒုတိယဝိကပ်အလို...ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဥတုဘောဇန
စသော အားကြီးသောအကြောင်းကိုရ၍ ကုသိုလ်တို့သည် အကုသိုလ်
တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ ဟူလို။

မှဆီရုဏ်။ ။သဒ္ဓါ သီလ စသော အကြောင်းသည် နိဗ္ဗာဒိက
အကြောင်းတည်း။ ဥတုဘောဇဉ် စသော အကြောင်း
သည် ဥပသေဝိတ အကြောင်းတည်း။

ဤ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း၌ နိဗ္ဗာန်သည် နိဗ္ဗာဒိတအကြောင်း
လည်း မဟုတ်။ ဥပသေဝိတ အကြောင်းလည်း မဟုတ်သောကြောင့်
ပကတူပနိဿယပစ္စည်းအရ နိဗ္ဗာန်ကို မဇကာက်ရလေသည်။

ပဋ္ဌာန ဌ၊ ၃၄၈

ပကတူပနိဿယောမန ပကတော ဥပနိဿယော ပကတူပ
နိဿယော။ ပကတောနာမ အတ္တနော သန္တာနေ နိဗ္ဗာဒိ-
တောဝါ သဒ္ဓါသီလဒါဒိ ဥပသေဝိတောဝါ ဥတုဘောဇနာဒါဒိ။
ဗန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ပကတူပနိဿယော၊ ကျံ။ ပကတော၊
အကျိုးဖြစ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်အောင် ကောင်းစွာ ပြုပြင်အပ်သော အား
ကြီးသောအကြောင်းသည်။ ပကတူပနိဿယော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပကတောနာမ၊ ကောင်းစွာ ပြုပြင်အပ်သည် မည်
သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္တာနေ၊ ၌။ နိဗ္ဗာဒိတောဝါ၊ ငြိစေအပ်
သော။ သဒ္ဓါ သီလဒါဒိဝါ၊ သဒ္ဓါ သီလ အစရှိသောတရားသည် လည်း
ကောင်း။ ဥပသေဝိတော၊ မှီဝဲအပ်သော။ ဥတုဘောဇနာဒါဒိဝါ၊ အချမ်း
အမှု ဟူသော ဥတု လျှောက်ပတ်သည်စသော ဘောဇဉ်စသော ဝတ္ထု
သည်လည်းကောင်း။ ပကတူပနိဿယော၊ မည်၏။

ပစ္စည်းဖြစ်ထိုက်သော အချို့သောပညတ် ဆိုရာ၌...
ပစ္စယနိဇ္ဈေသလာ ဥတုဘောဇနမ္ပိ- ကား ပရမတ်။
ပုဂ္ဂလောပိ သေနာသနမ္ပိ- ကား ပညတ်တည်း။
ပစ္စည်းတပ်ဟုန်ကား...

၁။ ဗလဝဖြစ်သော လောကီစိတ် ကေသီတိ၊ စေတသိက်
ဓမ္မပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ ပစ္စည်းဖြစ်ထိုက်သော အချို့

သော ပညတ် ပစ္စည်းတရားက အကုသိုလ်စိတ် ခွါသော၊
ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား။

၂။ ဗလဝဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်သည် ကြင်
အပ်သော စိတ် ၈၇၊ စေတသိက် ခွေပညာသာ၊ ရုပ်အဋ္ဌ
ဝိသ၊ ပစ္စည်းဖြစ်ထိုက်သော အချို့သောပညတ် ပစ္စည်း
တရားတို့က ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ ပစ္စယုပ္ပန် တရား
အား။

၃။ ဗလဝ ဖြစ်သော စိတ် ၈၉ ခု၊ စေတသိက် ခွေပညာသာ၊
ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ပစ္စည်းဖြစ်ထိုက်သော အချို့သောပညတ်
ပစ္စည်းတရားက ကြိယာစိတ် ဝိသအား ပကတူပနိဿယ
သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု ပေ၏။

ထိုပကတူပ အကြောင်းသည် နီးသောအကြောင်း၊ ဝေးသော
အကြောင်း ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

ထိုတွင်...

သခွံ နိဿာယ ဝါနံ ဒေတီ စသည်ကား သခွါကိုအကြောင်း
ခံ၍ စေတနာဖြစ်၏။ ထိုအခါ သခွါသည် တေတနာအား ပကတူပ
နဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ဤကား နီးသော အကြောင်းတည်း။

ရှေးက ပြုခဲ့ဖူးသော ကုသိုလ်ကို ပကတူပ အကြောင်းခံ၍
ဖျာန် မဂ်ကိုရသည်ကား ရှေးကပြုအပ်သော ဖျာန် မဂ်ဇောတို့အား
ပကတူပ နိဿယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ဤကား ဝေးသော
အကြောင်းတည်း။

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၈-၌

ယံ ယဉ္ဇိ နိဿာယ ယဿ ယဿ သဗ္ဗဝေါ၊ တံ တံ တဿ
တဿ ပကတူပနိဿယော ဟောတိ။ ။

ဟိ-ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ယံယံ-ရာဂါဒိဓမ္မံ၊ အကြင် အကြင်
ရာဂ အစရှိသော တရားကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ တဿ တဿ ဝါနာဒိ
ဓမ္မဿ၊ အကြင်အကြင် ဝါနရှိသောတရား၏။ သဗ္ဗဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းအညံ့။
ဟောတိ၊ ။ တံတံ ရာဂါဒိဓမ္မဇာတံ၊ ထိုထို ရာဂအစရှိသော တရား
အပေါင်းသည်။ တဿ တဿ ဝါနာဒိဓမ္မဿ၊ ထိုထိုဝါန အစရှိသော

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

တံရားအပေါင်းအား။ ပကတူပနိဿယော၊ သတ္တိဖြင့်။ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဤ၌ အကြောင်းအကျိုး စပ်ခါမျှဖြင့် ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏ဟု ဆိုလိုပေသည်။

သို့ပင်ဆိုသော်လည်း....

ဤ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်၌ အဘိဓမ္မာ နည်းအားဖြင့် ရုပ်တရားကို မရအပ်။ သုတ္တန်နည်းအားဖြင့်သာ ရအပ်၏။

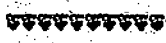
သုတ္တန်နည်းဖြင့် ရပုံကား....

ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ ၌ ဝိညာဏံသည် နာမ် ရုပ် အား၊ နာမ် ရုပ် သည် သဠာယတနအား ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

ထို့ကြောင့်၊ ဋ္ဌ၊ ၃၇၀။

သယံ ပန ရူပံ ကုမသ္မိံ ပဋ္ဌာနမဟာပကရဏေ အာဂတနယေန ဥပနိဿယ ပစ္စယံ န လတ္တံတိ သုတ္တန္တပရိယာယေန လတ္တံတိ ဝတ္တံ ဓဇ္ဇတိ။

မူလဋီ၊ ၁၈၈။ သုတ္တန္တပရိယာယေနာတိ ဝိညာဏပနိဿယံ နာမရူပံ၊ နာမရူပနိဿယံ သဠာယတနံ အာပိကေန။

ရုပ်ကို မကောက်ခြင်း

ဤပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်၌ ရုပ်ကိုကောက်လင့်လျက် မကောက်ခြင်းသည် ပဋိစ္စဝါရပစ္စနိက် ပါဠိတော် (၃၅)၌....

ကုသလံဓမ္မံ မဋိစ္စ အဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပနိဿယ ပစ္စယာ။ ကုသလေ ခန္ဓေပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ရူပံ။

ဟုသာလာ၍ အနုလုံ၌ မလာမရှိခြင်းကြောင့် အဋ္ဌကံသာဆရာ မကောက်လေသည်။

သီတဂူဆရာတော်

ကျေးဇူးပြုပုံ အမြွက်

ကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်အား ကျေးဇူးပြုရာ၌ သဒ္ဓိဉ္စပနိဿယ ဝါနံ ဒေတီ စသည်၌ သဒ္ဓါတရားစသည်ကို အမှီပြု၍ ငါသာလျှင် သဒ္ဓါ သီလ စသည် ပြည့်စုံသောသူတည်း ဟု ကုသိုလ်ကိုအကြောင်း ပြု၍ မာန်မာန စသည် တက်ကြွသည်ကိုယူ။

အကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုရာ၌ ရာဂံ ဉ္စပနိဿယ ဝါနံဒေတီ သီလသမာဓိ ယထိ စသည်၌ ရာဂကို ငြိမ်စေလိုသော သူသည် ရာဂကို အမှီပြု၍ ဝါနံ သီလ စသည်ကို ကုသိုလ်ပြုရာကိုယူ။

ဗဟုဇာ ဟောတိ ပကတူပနိဿယော ဟူသော သင်္ဂဟကျမ်း အရ ပကတူပနိဿယသည် များလှ၏။ အမြွက်မျှ လိုရင်း ကိုသာ ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ပုရေဇာတ ပစ္စည်း

ပုရိမတရံ ဇာတိက္ခဏေ အတိက္ကမိတွာ ဌိတိက္ခဏေ ဇာယတိတိ ဇာတော။

ပုရိမတရံ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်နှင့်သော၊ ဇာတိက္ခဏံ၊ ဖြစ်ဆဲဥပါဒ် ခဏကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ဌိတိက္ခဏေ၊ တည်ဆဲ ဌိခဏ၌။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတော၊ မည်၏။

(ဇန-ဇာတ်၊ တ-ပစ္စည်း။)

ဇန-ဇာတ်အရကား...

ဝတ္ထုအာရုံတို့၏ အာရမ္မဏ အဓိပတိ နိဿယ ဉ္စပနိဿယ ဣန္ဒြိယ စိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤ(ဂ)ပစ္စယသတ္တိရ၏။

တ-ပစ္စည်း အရကား...

ဤ(ဂ)ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော သတ္တိမန္တ ရ၏။ ပုရေဇာလေ ဇာတော ပုရေဇာတော၊ တပျရိသ အလှူတ္တ- သမည့်တို့။

ပုရေဇာတောစ သောပစ္စယောစာတိ ပုရေဇာတပစ္စယော။

ဟုပြု။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

စက္ခုစိညာဏ် အစရှိသော ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့ မဖြစ်ပေါ်မီ ရှေး၌ ဖြစ်၍ဖြစ်ဆဲ ဥပါဓိဇကကိုလွန်၍ တည်ဆဲဖြစ်သော ဌီခဏ၌သာ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သော ၆-ပါးသော ဝတ္ထု၊ ၆-ပါးသော အာရုံ တို့သည် ပုရေဇာတပစ္စည်းမည်၏ ဟုလို။

ထို့ကြောင့် ဇီ၊ ၂၄၃ ၌...

ဆ ဝတ္ထုနိ ဆ အာရမ္မဏာနိစာတိ ကုမေ ပစ္စယုပ္ပန္နတော ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ ပဝတ္ထမာနဘာဝေန ဥပကာရဏော ပုရေဇာတ ပစ္စယော။ ဟု ဖွင့်ပြ၏။

ဤ ပုရေဇာတ ပစ္စည်းသည် ဝတ္ထုပုရေဇာတ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏။

ထိုနှစ်မျိုးတွင်...

ဝတ္ထု ပုရေဇာတသည် ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ နှင့် တူ၏။ အာရမ္မဏပုရေဇာတ ပစ္စည်းသည် အာရမ္မဏပစ္စည်းသို့ သက်ဝင်၏။ သို့တစေ ထူးကြသေး၏။

ဝတ္ထုလည်းဖြစ်၊ ရှေး၌လည်းဖြစ်၊ မှီရာလည်း ဖြစ်ခြင်းသည် ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ ဆတ္တိ လက္ခဏာ။ ဝတ္ထုလည်းဖြစ်၊ ရှေး၌သာ ဖြစ်ခြင်းသည် ဝတ္ထု ပုရေဇာတ လက္ခဏာ။

ဤသို့ သတ္တိနှစ်ပါး ထူးခြားသေး၏။

မဏိမဇ္ဈ၊ ဇီ၊ ၃၊ ၃၀၈။

နိဿယာရမ္မဏာကာရာဒိဟိ စ ဝိသိဋ္ဌာ ပုရေဇာတ- အာဝေန ဝိနာ ဥပကာရကတာ ပုရေဇာတပစ္စယော။ ဧဝံ သဗ္ဗပစ္စယာနံ ပစ္စယန္တရာ ကာရဝိသိဋ္ဌာ ဥပကာရကတာ ယောဇေတဗ္ဗာ။

ပုရေဇာတပစ္စည်းသည် ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌သာ ပဝတ္ထိအခါ ကျေးဇူးပြု၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကျေးဇူးမပြုကြောင်းကို ပစ္စယနိဓ္ဓေသ ပါဠိတော်၌...

မနောစိညာဏ်ဇာတု တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ကန္တိကာလေ ပုရေဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသောပါဠိကို ထောက်၍လိကြ ပါလေ။

အကြောင်းကား....

ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေစိတ်သည် မိမိနှင့်အတူ ဥပါဒ်သော
ဟဒယဝတ္ထုကိုသာ မှီရသည်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ဝတ္ထုပုရေဇာတ
ပစ္စယုပ္ပန် မဖြစ်။ ဝါ၊ ပစ္စည်းမတပ်ပေ။ သဟုဇာတပစ္စည်းသာ တပ်
ပေသည်။

ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း ရမှသာလျှင် အာရမ္မဏပုရေဇာတ
ပစ္စည်း ရမြဲဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အာရုံ
သည် ထင်ရှားသော အာရုံမဟုတ်၊ အာရုံပြုကာမတ္တမျှသာ ဖြစ်
သောကြောင့် လည်းကောင်း ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ပံ့ပွားပွန်ဖြစ်သော
ရုပ်လျှင်အာရုံရှိသော်လည်း ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း မရချေ။ ထိုဝတ္ထု
ပုရေဇာတပစ္စည်းကို မရသဖြင့် အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်းလည်း
မရဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချ မှတ်သားအပ်၏။

မူလဋီ၊ ၁၀၈။

တဝါရမ္မဏဘာဝိနောတိ ဣပဋိသန္နိဘာဝိနော ဝတ္ထု
ပုရေဇာတဘာဝေန ဣတရဿာပိ အဘာဝါ အဂ္ဂဟဏံ။
ဘဝင်ဝိဘာဝိနော ပံန ဂဟဏံ ကာတဗ္ဗံ၊ ပဋိသန္နိယာဝိယ
အပရိဗျတ္တဿ အာရမ္မဏဿ အာရမ္မဏမတ္တဘာဝတော။

တဝါရမ္မဏဘာဝိနောတိ ဣပ ဖုဗ္ဗံ။ ပဋိသန္နိဘာဝိနော၊
ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်လေ့ရှိသော ဝိပါက်အား။ ဝတ္ထုပုရေဇာတဘာဝေန၊
ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဣတရဿာပိ၊ ဤမှ
အစ်ပါးသော အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း၏လည်း။ အဘာဝါ၊
မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိသန္နိဝိဘာဝိနော၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်လေ့ရှိသော
ဝိပါက်ကို။ အဂ္ဂဟဏံ၊ အဋ္ဌကထာဆရာ မယူခြင်းသည်။ တောတိ၏။

ပန၊ ပဋိသန္ဓေမှတစ်ပါး ဘဝင်ကိုဆိုပြီးအံ့။ ဘဝင်ဝိဘာဝိနောပိ၊
ဘဝင်ကိုဖြစ်လေ့ရှိသော ဝိပါက်ကိုလည်း။ ဂဟနံ၊ ယူခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗံ၊
ပြုအပ်၏။ ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ န ကာတဗ္ဗံ- ပဋိသန္နိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ
စိတ်၏။ အာရမ္မဏဝိယ၊ အာရုံကဲ့သို့။ အပရိဗျတ္တဿ၊ မထင်ရှား
သော။ အာရမ္မဏဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ၏။ အာရမ္မဏမတ္တဘာဝတော၊
အာရုံသာမည၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

အနုဋီ၊ ၂၅၆။

သတိပိ ကတ္ထစိ ပဋိသန္ဓိတာဝိနော အာရမ္မဏပုရေ-
ဇာဇတ ဝိဘူတံ ပန ကတွာ အာရမ္မဏကရဏာဘာဝတော
အဝိဇ္ဇမာနေ သဒိသန္ဓိကတွာ ဝုတ္တံ ဣတရဿာပိ အတာဝါတိ။

ကတ္ထစိ၊ အချို့သော။ ပဋိသန္ဓိတာဝိနော၊ ပဋိသန္ဓေကို
ဖြစ်လေ့ရှိသော ဝိပါက်စိတ်၏။ အာရမ္မဏပုရေဇာတေ၊ ရှေး၌ဖြစ်
သော ပစ္စုပ္ပန်အာရုံသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ဝိဘူတံ၊ ထင်ရှား
သည်ကို။ ကတွာ-ပြု၍။ အာရမ္မဏကရဏာဘာဝတော၊ အာရုံပြု
ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇမာနေသဒိသံ၊ အာရမ္မဏပုရေဇာတ
မရှိသည်နှင့် တူ၏။ ဣတိကတွာ-ဣတိဘသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣတရဿ
အတာဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်လေ့ရှိသော ဝိပါက်စိတ်၏ ရှေး၌ဖြစ်သော
ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ရှိပါသော်လည်း ထင်ရှားသောအာရုံပြုခြင်းမရှိသော
ကြောင့် အာရမ္မဏပုရေဇာတ မရှိသည်နှင့်တူ၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိ
သန္ဓေကို ဖြစ်လေ့ရှိသော ထိုပစ္စုပ္ပန်ကရဏာမက္ခန္ဓာကို ပုရေဇာတ
ပစ္စည်း မတပ်တု အဋ္ဌကထာဆရာ မယူသည်ဟူလို။

ဋီကာကျမ်း၊ ၂၄၈ ၌လည်း...

ပဋိသန္ဓိယံ စက္ခာဒိဝတ္ထုနံ အသမ္ဘဝတော သတိစ-
သမ္ဘဝေ တံ တံ ဝိညာဏာနံ ပစ္စယာဘာဝါနိရုပဂမနတော
ဟဒယဝတ္ထုနောစ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေန သဟုပ္ပန္နဿ ပုရေ-
ဇာတကတာ ဘာဝတော ဝုတ္တံ ဆဝတ္ထုနိ ပဝတ္ထိယန္တိ ဝုတ္တံ။

ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ စက္ခာဒိဝတ္ထုနံ၊ စက္ခုအစရှိ
သော ဝတ္ထုတို့၏။ အသမ္ဘဝတေတောစ၊ ဓမ္မသေယျကသတ္တဝါတို့အား
မဖြစ်ဆင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ သမ္ဘဝေ၊ သံသေဗဇ ဩပ-
ပေါက်က သတ္တဝါတို့အား ဖြစ်ဆင့်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ တံ တံ
ဝိညာဏာနံ၊ ထိုထိုသို့သော စက္ခုဝိညာဏ်စသော ဝိညာဏ်တို့အား။

ပစ္စယဘာဝါနုရုပဂမနတော၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်
ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေန၊ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏ်
နှင့်။ သဟုပ္ပန္နဿ၊ တကွဖြစ်သော။ ဟဒယဝတ္ထုနော၊ ၏။ ပုရေဇာတာ
အာဝတောစ၊ ပုရေဇာတအဖြစ် မရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း။
ဆဝတ္ထုနိ ပဝတ္ထိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုတ္တံ၊ ၏။

ပစ္စယနိဓ္ဓေသပါဠိ၊ ၆၊ ၅၂...။

ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနန္ဓ
ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတ ပစ္စယေန ပစ္စယော စသောပါဌ်တို့ဖြင့် ပစ္စဒ္ဓါရဉ္စိ
အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်းကို ပြတော်မူ၏။ မနောဒွါရကို ပြတော်
မမူချေ။ ထိုသို့ပြတော်မမူသော်လည်း...

ပဉ္စာဝါရပါဠိတော်၊ ၁၅၂ ခု...။

သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ စက္ခု အနိစ္စတော ဒုက္ခတော
အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ အစရှိသည်ဖြင့် မနောဒွါရဉ္စိ ဟောတော်မူ
သောကြောင့် မနောဒွါရလည်း အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်းရသင့်၏။

ထိုသို့ရသင့်လျက် အဘယ်ကြောင့် မဟောနည်းဟူမူ အကြွင်း
ထားသော သာဝသေသနည်းအားဖြင့် ဟောတော် မူသောကြောင့်
တည်း။

ထို့ကြောင့် ဋ္ဌ၊ ၃၇၁-၅

မနောဒွါရေပိ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတံ လဗ္ဘတေဝ။

ဣဓပန သာဝသေသဝသေန ဒေသနာ ကတာတိ။

သာဝသေသ နည်းအားဖြင့် အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူ
သနည်း ဟူမူ ပစ္စယနိဓ္ဓေသ၏ မကျဉ်းမကျယ်ပြရာ ဖြစ်သောကြောင့်
တည်း။

(အာစရိယဝါစ)

ပစ္စာဓာတ ပစ္စည်း

ဇာယတီတိ ဇာတော (ဇန-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း) ဇန-ဓာတ်၏
အရကား နာမက္ခန္ဓာတရားတို့၏ ဝိပယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတ ဤ ၃-
ပစ္စယသတ္တိ ရ၏။ တ-ပစ္စည်း၏အရကား ထိုသတ္တိတို့ဖြင့်မှတ်အပ်သော
သတ္တိမန္တ ရ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပစ္စာဇာတောံ ပစ္စာဇာတေ။ ပစ္စာဇာတောစ သော
ပစ္စယောစာတိ ပစ္စာဇာတပစ္စယော။

ဟု ပြုလေ။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

ကေင်ကာယ၊ ဒွိဇကာယ၊ တိင်ကာယ၊ စတုဇကာယအားဖြင့်
ထောက်ပံ့တတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော အရူပ
ဝိမာင်္ဂိ လေးခုသည် ကြည့်အပ်သော နောက်နောင်သော စိတ်
စေတသိက်တရားတို့သည် ပစ္စာဇာတပစ္စည်းတရားတို့ မည်၏။

ဋီကာကျော်-၂၄၃

ပစ္စာဇာတပစ္စယေ အသံတိသန္တာနဋ္ဌိတိ ဟေတုဘာဝံ
အာဂစ္ဆန္တဿ ကာယဿ ဥပထမ္ဘနဘာဝေန ဥပကာ-
ရကာ မစ္စာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ ပစ္စာဇာတ
ပစ္စယော။

ပစ္စာဇာတပစ္စယေ၊ နောက်၌ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော
တရားသည်။ အသတိ၊ မရှိသော။ သန္တာနဋ္ဌိတိ ဟေတုဘာဝံ၊ ကံ
ကြောင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏ မပြတ်တည်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်
သို့။ အာဂစ္ဆန္တဿ၊ ရောက်စေသော။ ကာယဿ၊ ရူပကာယကို။
ဥပထမ္ဘနဘာဝေန၊ ထောက်ပံ့ခိုင်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာ-
ရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သော။ ပစ္စာဇာတာ၊ နောက်နောင်၌
ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
တို့သည်။ ပစ္စာဇာတပစ္စယော၊ မည်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

ဆိုပစ္စာဇာတပစ္စည်း မရှိသည်ရှိသော် ပုရေ
ဇာတ ကာယသည် ကံကြောင့်ဖြစ်သော်လည်း ခန္ဓာအစဉ်တည်ခြင်း၏
အကြောင်း၏ အဖြစ်သို့ လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာအစဉ် မပြတ်ခြင်း၏
အကြောင်း၏ အဖြစ်သို့ မရောက်။ ထိုသို့ ခန္ဓာအစဉ် တည်ခြင်း၊ မပြတ်
ခြင်း အကြောင်း၏အဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်သော စတုသမုဋ္ဌာနကာယ
အား ထောက်ပံ့တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူး ပြုတတ်ကုန်သော
နောက်နောင်၌ ဖြစ်ကုန်သော စိတ် စေတသိက် တရားတို့သည် ပစ္စာ
ဇာတပစ္စည်းမည်၏ ဟူလို။

(ဘေးရှားဖြင့် လင်းလင်္ဂေ ဥပမာ)

လင်းတယ်ကိုအမိဖြစ်သူက နက်ဖြန်သန်တက် စားရလိမ့်မည်ဟု ဆိုသောကြောင့် စားရအံ့သော အာဟာရ၌ ချင်ခြင်း စေတနာသာ ဖြစ်၍ အမွေးအတောင် စုံလင်သည့်တိုင်အောင်သော ကာလမှ ခွေး သား စသည်ကို စားရသောအခါ မနောသဉ္ဇေတနာ ဟာရု၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော နာမ်တရားတို့သည် ရှေး၌ ရူပဘာယအား ထောက်ပံ့သကဲ့သို့ ထောက်ပံ့ကျေးဇူးပြုသည်ဟု မှတ်ကြပါလေ။

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၃။

သော ဂိဇ္ဈပေါတကသရီရာနံ အာဟာရံ သာ စေတနာ ဝိယ ဓဋ္ဌဗ္ဗော။

မဏိမဉ္ဇူဋီ၊ ဒု၊ ၃၀၆။

ဂိဇ္ဈပေါတကသရီရာနံ အာဟာရံ သာ စေတနာ ပုစ္ဆာ- ဇာတပစ္စယောဝိယ တေ ဓမ္မာ တဿ ကာယဿ သော ပုစ္ဆာ ဇာတ ပစ္စယော ဟောတိတိ ဓဋ္ဌဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ တေန စ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရဝသေန ပဝတ္တမာနေဟိ အရူပဓမ္မေဟိ ဥပကာရကာ ဥပထမ္ဘိတဘာဝံ ဒသေတိ။ တေနေဝ အာ- ဟာရသျာဝိယာတိ အဝတွာ စေတနာဂ္ဂဟဏံ ကရေတိ။

ဂိဇ္ဈပေါတကသရီရာနံ၊ လင်းတင်္ဂယ် တို့အား။ အာဟာရံသာ စေတနာ၊ အာဟာရဟုဆိုအပ်သော ချင်ခြင်းစေတနာသည်။ ပုစ္ဆာ- ဇာတ ပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောတိတိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တေဓမ္မာ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာ တို့သည်။ တဿကာယဿ၊ ထို ဧကဇကာယ ခွိ ဇကာယ တိစကာယ စတုဇကာယအား။ သောပုစ္ဆာဇာတပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဓဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်လျှင်။ ယောဇနာ၊ တည်း။

တေန၊ ထို ဂိဇ္ဈပေါတက အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ မနော- သဉ္ဇေတနာ ဟာရဝသေန၊ မနောသဉ္ဇေတနာ ဟာရုနှင့် စပ် သဖြင့်။ ပဝတ္တမာနေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပဓမ္မေဟိ၊ နာမ်တရား တို့သည်။ ရူပကာယဿ၊ အား။ ဥပထမ္ဘိတဘာဝံ၊ ကို။ ဒသေတိ၊ ပြစ်၏။

ပဋ္ဌာနိအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ အာဟာရာသာဝိယာတိ၊ ဟူ၍ သာလျှင်။ အဝတွာ၊ မဆိုဘဲ။ စေတနာဂ္ဂဟင်္ဂါ၊ စေတနာကိုယူခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။

ဋ္ဌ၊ ၃၄၉- ခြုံလည်း...

ပုရေဇာတာနံ ရူပဓမ္မာနံ ဥပထမ္ဘကဋ္ဌေန ဥပကာရကော အရူပဓမ္မော ပစ္စာဇာတပစ္စယော၊ ဂိဇ္ဈပေါတကသရီရာနံ အာဟာရာသာ စေတနာဝိယ၊ တေန ဝုတ္တံ ပစ္စာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာဓမ္မော ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ ပစ္စာဇာတ ပစ္စယေနပစ္စယောတိ။ ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ပုရေ၊ ရှေး၌။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပဓမ္မာနံ၊ ရုပ်၏ ဌိသို့ရောက်ကုန်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက၊ တိသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်တို့အား။ ဥပထမ္ဘကဋ္ဌေန၊ ထောက်ပံ့ခိုင်စေသော အားဖြင့်။ ဥပကာရကော၊ သော။ အရူပဓမ္မော၊ အရူပစိမိတ် လေးခု ကြည့်သော နာမက္ခန္ဓာတရား သည်။ ပစ္စာဇာတပစ္စယော၊ မည်၏။ ဂိဇ္ဈပေါတကသရီရာနံ၊ လင်းတ ယေတို့၏ ကိုယ်တို့အား။ အာဟာရာသာ၊ အစာ၌ တောင့်တသော အားဖြင့် ဖြစ်သောစေတနာသည်။ ဥပကာရကော ဝိယ၊ ကျေးဇူးပြု သကဲ့သို့။ ဥပကာရကော၊ သော။ အရူပဓမ္မော၊ အရူပစိမိတ် လေးခု ကြည့်သော နာမက္ခန္ဓာ တရားသည်။ ပစ္စာဇာတပစ္စယော၊ မည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပစ္စာဇာတ ။လ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ကျေးဇူးပြုပုံ

ဤပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းသည် ခဏတူယ သုံးပါးတို့တွင် ဖြစ်ခဲ့ ဥပါဒ်ခဏကိုလွန်၍ တည်ဆဲ ဌိခဏသို့ ရောက်၍နေသော စတုသမုဋ္ဌာ နိက တိသမုဋ္ဌာနိက ကာယဟု ဆိုအပ်သော ဘူတရုပ် ဥပါဒ်ရုပ် အား ကျေးဇူးပြု၏။ ဥပါဒ်နှင့် တင် ခဏမှာ ကျေးဇူးမပြု။ ဌိ ခဏ တစ်ခုသာလျှင် ကျေးဇူးပြုသည်ဟု မှတ်ကြပါလော။

ထို့ကြောင့် ဌ၊ ၃၇၂ ခွဲ -

ပုရေဇာတဿာတိ တေသံ ဥပ္ပါဒတော ပဌမတရံ ဇာ-
တဿ ဇာတိက္ခဏံ အတိက္ကမိတွာ ဌိတိပတ္တဿ။ ဣမဿ
ကာယဿာတိ ဣမဿ စတုသမုဋ္ဌာနိက တိသမုဋ္ဌာနိက ဘူတ
ဥပါဒါရူပသင်္ခါတဿ ကာယဿ။
ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ပုရေဇာတဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တေသံ၊ ထိုပစ္စည်းတရား
တို့၏။ ဥပ္ပါဒတော၊ ဥပါဒ်မှ။ ပဌမတရံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဇာတဿ၊
သော။ ဇာတိက္ခဏံ၊ ဖြစ်ဆဲခဏကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ဌိတိ-
ပတ္တဿ၊ ဌိခဏသို့ရောက်ရှိသော။ ဣမဿ ကာယဿာတိ၊ ဟူသည်
ကား။ စတုသမုဋ္ဌာနိက တိသမုဋ္ဌာနိက ဘူတ ဥပါဒါရူပ သင်္ခါ-
တဿ၊ လေးပါးသောအကြောင်း၊ သုံးပါးသောအကြောင်းလျှင် ဖြစ်
ကြောင်း ရှိသော ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် ဟု ဆိုအပ်သော။ ဣမဿ
ကာယဿ၊ ဤရူပကာယအား။ (ပစ္စာဇာတ ပစ္စယော ခွဲ စပ်ဇေ)

ဤ အဋ္ဌကထာ၌....

စတုသမုဋ္ဌာနိက ကာယ ဟူသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ကာမ
ဘုံကို ရည်၍ဆိုသည်။ အပ္ပက အားဖြင့် တိဗ ခွဲ ဇာတိ ရှိ၏။
ရူပ ၁၆ ဘုံ၌ကား အာဟာရ ကို မရသောကြောင့် တိဗ
ကာယကိုသာ ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ဌ၊ ၃၇၂ ခွဲ -

တ္ထေစ တိသမုဋ္ဌာနိကကာယောတိ အာယာရသမုဋ္ဌာနဿ
အဘာဝဟော ဗြဟ္မပါနိသဇ္ဇာမိနံ ကာယော ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဟူ၏။

မူလဦး၊ ၁၈၉

အသေခါတိ ဣစ ကံမာဝစရ ရူပါဝစရ ဝိပါကာနံ
နိရဝသေလဒဿိတ ပုရေဇာတ ဒဿနံ ဝေဆေန ဝုတ္တံ။
ရူပါဝစရ ဝိပါကော ပန အာဟာရ သမုဋ္ဌာနဿ န
ဟောတိတိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အနုဋီ၊ ၂၅၆

ပစ္စယောဟိ ဣဓ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ ဝိပါကာ၊
တေသု ကာမာဝစရ ဝိပါကောစ စတုသမုဋ္ဌာနိက ရူပကာ-
ယဿ ပစ္စယော န ဣတရော၊ တေနောယ ရူပါဝစရ
ဝိပါလော ပန အာဟာရ သမုဋ္ဌာနဿ န ဟောတိတိ၊
တညာ တဿေဝါတိ ဝုက္ကေပိယထာရဟမက္ကော ဝေဒိတဗ္ဗော။

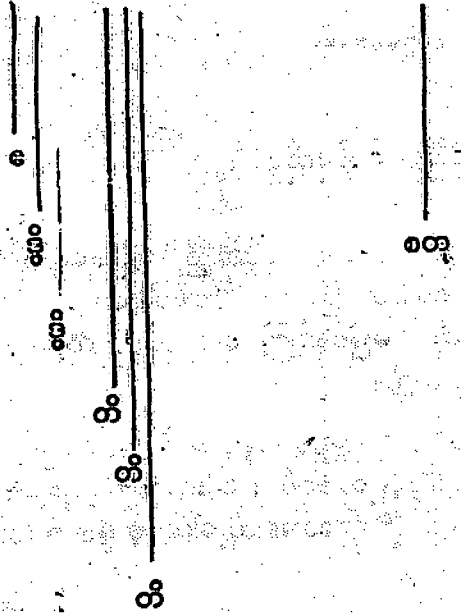
ဤ၌ ကေဇ၊ ဒွိဗ္ဗ စသည် ရှင်းစေရန် ပဋိသန္ဓေ ဝိထိကို
ရှုကြပါလေ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ။

ဣစ္စေဝံ ပဋိသန္ဓိမုပါဒါယ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ၊ ဒုတိယစိတ္တမုပါ
ဒါယ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ ဒွိတိကာလမုပါဒါယ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ၊
ဩဇာဖရဏမုပါဒါယ အာဟာရ သမုဋ္ဌာနာ စေတိ။

ပဋိ ဘွင် ဘွင် ဘွင်....(လ)-မ-ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ

၀၀၀ ၀၀၀ ၀၀၀ ၀၀၀ ၀၀၀

ကေဇကောယ -ပဋိသန္ဓေ ဥပါဒ်၌ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်သည် ကံတည်းဟူသော အကြောင်းတစ်ပါးကြောင့်သာ ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း ဖြစ်သောကြောင့် ကေဇကောယ မည်၏။

ဒွိဇကောယ -ပဋိသန္ဓေ၏ ဌိခဏ-ဘင်ခဏ စသည်တို့၌ ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်-ဥတုဇရုပ် တို့သည် ကံ-ဥတု ဟုဆိုအပ်သော အကြောင်း ၂ ပါးကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဒွိဇကောယ မည်၏။

တိဇကောယ -ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင်၌ ဥပါဒ်မှစ၍ စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်တိုင်း၌ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်, စိတ္တဇရုပ် တို့သည် ကံ, ဥတု, စိတ် ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်း ၃ ပါးတို့ကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း ဖြစ်သောကြောင့် တိဇကောယ မည်၏။

စတုဇကောယ -အာဟာရဇရုပ် ဥပါဒ်သောအခါ ကမ္မဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်, စိတ္တဇရုပ်, အာဟာရဇ ရုပ်တို့သည် ကံ, ဥတု, စိတ်, အာဟာရ ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းလေးပါး တို့ကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း ဖြစ်သောကြောင့် စတုဇကောယ မည်၏။

ဆိုခဲ့ပြီး ဝိဆိမ့်ကိုရှုပါ

ပဋိသန္ဓေပုပါဒါယ ဟူသော သင်္ဂဟနှင့်အညီ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ ကမ္မဇရုပ် တစ်ပါးသာဖြစ်၏။ တစ်ပါးသော ဥတုဇရုပ် အာဟာရဇ ရုပ်တို့ မဖြစ်နိုင်ကြ လေကုန်။ ထို့ကြောင့် ကေဇကောယ ဟု ခေါ်ရလေသည်။

ဌိတိကာလမှစ၍ပင် စတုသမုဋ္ဌာနာနှင့်အညီ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌိခဏ, ဘင်ခဏတို့၌ ကမ္မဇရုပ်နှင့်ဥတုဇရုပ် ၂ ပါးကားဖြစ်ကြသေး၏။ စိတ္တဇ အာဟာရဇရုပ်တို့ မဖြစ်နိုင်ကြသေး။ ထို့ကြောင့် ဒွိဇကောယဟု ခေါ်ရလေသည်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဓုတိယ စိတ္တမုပါဒါယ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနှင့် အညီ ပဋိသန္ဓေ နှောင့် ဖထမဘဝင်၏ ဥပါဒ်၌ ကမ္မဇ၊ ဥတုဇ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့ဖြစ်နိုင်ကြ ကုန်၏။ အာဟာရဇရုပ်ကား မဖြစ်နိုင်သေး။ ထို့ကြောင့် တိတကာယ ဟုခေါ်ရလေသည်။

ဩဇာဖရဏမုပါဒါယ အာဟာရ သမုဋ္ဌာနာနှင့်အညီ ဂဗ္ဗ- သေယျက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကလလရေကြည်ဟည်ပြီးသည်မှ တသတ္တာဟ နှစ်သတ္တာဟ အလွန်၌ အမိ စားသောက်အပ်သော အာဟာရသည် ချက်ကြီးမှ အစဉ်လျှောက်၍ သူငယ်၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ တည်သော အာဟာရနှင့် ပေါင်းဆုံသည်မှစ၍ ဥပပါဒ် သံသေဇပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တံတွေး၊ သလိပ် အာဟာရ စသည်တို့ကို မျိုသော ကာလမှ စ၍ အာဟာရဇရုပ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် စတုတကာယ ဟု ခေါ်ရလေသည်။

မှန်ချစ်။ ။ ဤကား ပဝတ္တိအခါ ရုပ်အစဉ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ဋ္ဌ၊ ဒု၊ ဝဇ္ဇ၃။ စိဘဝ်၊ ဋ္ဌ၊ ဝဇ္ဇ ၁ ထို့၌...

ပဝတ္ထေ ပန သဗ္ဗတ္ထရူပ ပဝတ္တိဒေသေ ပဋိသန္ဓိ စိတ္တဿ ဌိတိက္ခဏေ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန သဟ ပဝတ္တဥတုတော ဥတုသမု- ဋ္ဌာန် သုဒ္ဓဋ္ဌကံ ပါတုဘဝတိ။

ပဋိသန္ဓိစိတ္တတော ပန ဥဒ္ဓံ ပဌမဘဝဂံတော ပဘုတိ စိတ္တ သမုဋ္ဌာနံ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ သဒ္ဓပါတုဘာဝကာလေ ပဋိသန္ဓိက္ခဏ တော ဥဒ္ဓံ ပဝတ္တဥတုတောစေဝ သဒ္ဓနဝကံ၊ တေမန ကဗဠိ တာရာဟာရူပဇီဝိနော ဂဗ္ဗသေယျကသတ္တာ၊ တေသံယဉ္ဇသ ဘုဉ္ဇတိမာတာ၊ အနံပါနဉ္ဇတောဇနံ။

တေ သော တတ္ထ ယာပေတိ၊ မာတုကုဏ္ဍိ ဂတော န ရောတိ။ ။

ပဝတ္ထေပန၊ ပဝတ္တိအခါ၌ကား။ သဗ္ဗတ္ထ-သဗ္ဗသို့ ။ အလုံးစုံသော။ ရူပပဝတ္တိပဒေသေ၊ ရုပ်ဖြစ်ရာအရပ်၌။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ၊ ပဋိသန္ဓေ စိတ်၏။ ဌိတိက္ခဏေ၊ ဌိခဏ၌။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဝတ္တဥတုတော၊ ဖြစ်သောဥတုကြောင့်။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ဥတုကြောင့် ဖြစ်သော။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သက်သက်သော သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

ပဋိသန္ဓိစိတ္တတောပန၊ ပဋိသန္ဓိစိတ်မှကာ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။
 ပဌမဆဝင်တော၊ ပဌမဘဝင်မှ။ ဗဘုတိ၊ စ၍။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ်လျှင်
 ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ။ သဒ္ဓပ္ပါတုဘာဝ
 ကာလေ၊ အသံထင်ရှား၊ ဖြစ်သော အခါ၌။ ပဋိသန္ဓိက္ခန္ဓာတော၊
 ပဋိသန္ဓေမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ပဝတ္ထုဥတုတောစေဝ၊ ဖြစ်သော ဥတု
 ကြောင့် လည်းကောင်း။ စိတ္တတောစ၊ စိတ်ကြောင့် လည်းကောင်း။
 သဒ္ဓနဝကံ၊ သဒ္ဓနဝကကလာပ်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ။ ကဗဠိကာဟာ
 ရူပဇီစိနော၊ အာဟာရကိုမှီ၍ အသက်မွေးကုန်သော။ ယေပန၊ ဂဗ္ဘ-
 သေယျကသတ္တံ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေသံ-သတ္တာနံ၊ တို့အား။
 အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သုဒ္ဓဋ္ဌက
 ကလာပ်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ။

အဿဂဗ္ဘသေယျကသတ္တံသံ၊ ထိုအဓိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေသော
 သူယေ၏။ မာတာ၊ အမိသည်။ ယဂ္ဂအနံ၊ အကြင်ထမင်းကိုလည်းကောင်း။
 ယဂ္ဂဓါနံ၊ အကြင်အဖျော်ကိုလည်းကောင်း။ ယဂ္ဂဘောဇနံ၊ အကြင်
 စားဖွယ်ကိုလည်းကောင်း။ သုဉ္ဇတိ၊ စား၏။ တေနဘောဇနေန၊ ထို
 အမိစားအပ်သော ဘောဇဉ်ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအမိဝမ်း၌။ မာတုကုဋ္ဌိ-
 ဂတော၊ အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေသော။ နရော၊ သတ္တဝါသည်။
 ယာပေတိ၊ မျှ၏။

ပဋိသန္ဓေဇာတိ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်

စိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊ ဋ္ဌ၊ ဒ၊ ၁၉၃။

ပဋိသန္ဓိစိတ္တံပန ရူပံ န သမုဋ္ဌာပေတိ၊ တဉ္စိ ယထာ-
 ပပါဓေတ ပတိတပုရိသော ပရဿ ပစ္စယော ဟောတုံ န
 သက္ကောတိ၊ ဧဝံ ဝတ္ထုဒုဗ္ဗလတာယ ဒုဗ္ဗလတ္တာ ရူပံ သမုဋ္ဌာ-
 ပေတုံ န သက္ကောတိ။

ပဋိသန္ဓိစိတ္တံပန၊ ကား။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ န သမုဋ္ဌာပေတိ၊ မဖြစ်
 စေနိုင်။ ဟိ၊ မှန်၏။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ သည်။ ပပါဓေတ၊ ကမ်းပါးဖြတ်၌။
 ပတိတပုရိသော၊ ကျသောယောက်ျားသည်။ ပရဿ၊ သူတစ်ပါးအား။

ပစ္စယော၊ ထောက်ပံ့စေခြင်းသည်။ ဟောတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ။ န သက္ကော-
တိယဿ၊ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့။ ဧဝံတဿ၊ ထိုအတူ။ ဝတ္ထုဒုဗ္ဗလတာယ၊
ဝတ္ထုရုပ်အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဒုဗ္ဗလတာ၊ အားမရှိသော
ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။

တိပိဋကဓိနိစ္စယကျမ်း စုတိယတွဲ၊

မိုင်းခိုင် ဆရာတော်၏ လိုရင်းဆုံးဖြတ်ချက်

ပစ္စယနိစ္ဆေသ၊ ၄၊ ၃၇၂။

ပစ္စာဇာတပစ္စယနိစ္ဆေသ ယဿ ကာယဿ ပစ္စယာ-
ဟောန္တိ၊ တသို့ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဌိတေ ဇာတာ ။လ။

ဧဝံ ဘိန္တေပနေတ္ထ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ဥပ္ပန္နံ စတု-
ဘူမိက ကုသလံစ အကုသလံစ ဥပ္ပါဒက္ခဏံ အတိက္ကမိတွာ
ဌိတိပတ္တဿ စတုသမုဋ္ဌာနိက တိသမုဋ္ဌာနိက ရူပကာယဿ
ပစ္စာဇာတပစ္စယော ဟောတိ။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဘိန္တေ၊ ပြားသော။ ဧတ္ထ၊ ဤပစ္စာဇာတပစ္စည်း၌။
ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ စတုဘူမိကကုသလဉ္စ၊
ဘုံလေးပါး၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်သည်လည်းကောင်း။ အကုသလဉ္စ၊
သည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပါဒက္ခဏံ၊ ဥပါဒ်ဇာတိ။ အတိက္ကမိတွာ၊
လွန်၍ဌိတိပတ္တဿ၊ ဌိသို့ရောက်သော။ စတုသမုဋ္ဌာနိက တိသမုဋ္ဌာနိက
ရူပကာယဿ၊ စတုသမုဋ္ဌာန် တိသမုဋ္ဌာန်ရှိသော ရူပကာယအာ။
ပစ္စာဇာတပစ္စယော၊ ပစ္စာဇာတပစ္စည်းတပ်သည်။ ဟောတိ၊ ။

ဤအဋ္ဌကထာ၌....

အဓိပ္ပာယ်ကို တိုက်ရိုက် နိတတ္ထယူသော် စိတ်၏ခဏဇယ့်
တစ်ချက်ဟု ဆိုအပ်သော ရုပ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏကို လွန်၍ ရုပ်၏ ဌိသို့
ရောက်သော ရူပကာယသည် စိတ်၏ ဌိ၊ ဘင် ခဏကပင် ပစ္စာဇာတ
ပစ္စည်းကို ရ၏ဟု သိအပ်၏။

ဋီကာကျော်၊ ၂၀၈ ဌ်လည်း....

ပစ္စာဇာတပစ္စယရဟိတံ ပန အာဟာရာဒိဟိစ အနု-
ပတ္တန္တံ ဒုပ္ပလဝတ္ထု နိဿာယ ပဝတ္တတ္တာ အတ္တနောစ အာဂန္တု-
ကတယ ကမ္မဇရူပေဟိ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပါနံ ဌာနံ ဂဟေတွာ
ဌိတတ္တာစ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ရူပသမုဋ္ဌာပကံ န ဟောတိ။

ဋီကာကျော်၊ ၂၀၉။

ပစ္စာဇာတာဒိ ပစ္စယုပတ္တမ္မ လာဘေန ဌိတက္ခဏေ-
ယေဝ ဥတုဩဇာနံ ဗလဝ ဘာဝေါတိ ဝုတ္တံ တေဇောဓာတု
ဌိတိပုတ္တာ ဟျာဒိ။

ပစ္စာဇာတပစ္စယ ရဟိတံ၊ ပစ္စာဇာတပစ္စည်းမှ ကင်းသည်
ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။ အာဟာရာဒိဟိ၊ အာဟာရ စသည်တို့သည်။
အနုပတ္တန္တုဒ္ဓန္တု၊ မထောက်ပံ့အပ်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။ ဒုပ္ပလဝတ္ထု၊
အားနည်းအော့ ဟဝယဝတ္ထုကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပဝတ္တတ္တာစ၊
ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်
သော ပဋိသန္ဓေစိတ်၏။ အာဂန္တုကတယစ၊ ရောက်စ ဖြစ်စ
အာဂန္တုက၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ကမ္မဇရူပေဟိ၊ ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပါနံ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနီရုပ် စိတ္တဇရုပ်တို့
၏။ ဌာနံ၊ အရာကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်။
ရူပသမုဋ္ဌာပကံ၊ ဖြစ်စေတတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ပစ္စာဇာတာဒိ ပစ္စယုပတ္တမ္မလာဘေန၊ ပစ္စာဇာတအစရှိသော
ပစ္စည်းအထောက်အပံ့ကို ရခြင်းကြောင့်။ ဌိတိက္ခဏေယေဝ၊ ဌိတိက္ခဏေ
သာလျှင်။ ဥတုဩဇာနံ၊ ဥတုဩဇာတို့၏။ ဗလဝဘာဝေါ၊ အားရှိ
သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
တေဇောဓာတုဌိတိပုတ္တာ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ မိမိဆို
အပ်ပြီ။

ဤဋီကာကျော်၌- စိတ်၏ ဥပါဒိဇာတုလွန်၍ ဌိ ဒဏ္ဍိပင်
ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းကို ရ၏ဟု ဆိုသည်ကို သိအပ်၏။

အကယ်၍ ဥပါဒိ ဌိ ဘင် ဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တက္ခဏ တစ်ချက်
လုံးလုံး လွန်မှ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း အထောက်အပံ့ကို ရခြားအံ့။ ထို

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသစ်တန်းကျမ်း

စိတ္တက္ခဏ တစ်ချက်မလွန်မီ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌီ ခဏက ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းအတောက်အပုံကိုရ၍ အားရှိသဖြင့် ဥတုဇရစ်ကိုဖြစ်စေခြင်းကို အဋ္ဌကထာ ဌီကာတို့၌ မဆိုရာ။ ။

ဝိဘင်း- မူလ ဌီ၊ ၁၀။

ဝတ္ထု ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဓုပ္ပလံ ဟောတိတိ သဗ္ဗရူပါနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဓုပ္ပလတံ သန္ဓာယ ဝတ္ထံ။ တဒါ ဟိ တံ ပစ္စာဇာတ ပစ္စယ ရဟိတံ အာဟာရာ ဒီဟိစ အနုပတ္ထဗ္ဗန္တိ ဓုပ္ပလန္တိ ဝတ္ထံ။

ဝတ္ထု၊ ဗဒိသန္ဓေအခါ ဟဗယ ဝတ္ထုသည်။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဥပါဒ်ခဏ၌။ ဓုပ္ပလံ အားနည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤ စကားကို။ သဗ္ဗရူပါနံ၊ အလုံးစုံသောရုပ်တို့၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ဥပါဒ် ခဏ၌။ ပုပ္ပလတံ၊ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဟိ-ယသွား၊ အကြင်ကြောင့်။ တဒါ၊ ထိုဥပါဒ်ခဏ၌။ တံ၊ ထိုဟဗယဝတ္ထုချပ်သည်။ စါ၊ ထို အလုံးစုံသောရုပ်သည်။ ပစ္စာဇာတ ပစ္စယရဟိတံ၊ ပစ္စာဇာတမှကင်းသည်လည်းကောင်း။ အာဟာရာဒီဟိ၊ အာဟာရပစ္စည်း စသည်တို့သည်။ အနုပတ္ထဗ္ဗန္တိ၊ မထောက်မဲ့အပ်သည် လည်းကောင်း။ ဒီဟိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိသွား၊ ထို့ကြောင့်။ ဓုပ္ပလန္တိ၊ အားနည်း၏ ဟူ၍။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုအပ်၏။

ဤ ဝိဘင်း မူလဌီကာ အလိုအားဖြင့်လည်း ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌီ ခဏကပင် ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းကို ရ၏ ဟု သိအပ်သည်။ ပြုအပ်ပြီး သော ပဋ္ဌာန်း အဋ္ဌကထာ၌ နိတတ္ထ အဓိပ္ပာယ်ရနှင့်လည်း ညီသည်။

ဤ မူလဌီကာစကားကို စိတ်၏ ဌီ ခဏ ရှိ၏။ စိတ်၏ ဌီ ခဏ ဘင် ခဏ တို့၌လည်း ရုပ် ဖြစ်၏ ဟုသော အဋ္ဌကထာ အလိုနှင့်အညီ ပြုဆော စကားဟု မှတ်။

ဩးညွှပ်မှတ်ချက်။

ဤ ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းသည် ဝိစုယုပ္ပန်တရား ဖြစ်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ဖြစ်၍ ပိခံ ထင်ရှားရှိဆဲ အခိုက်၌သာလျှင် ကျေးဇူး ပြုသည်။ နောက် စိတ္တုပ္ပါဒ် ထင်ရှားမရှိသေးက အတ္တိ သတောရှိသော ကြောင့် ကျေးဇူးမပြု ဟု ဆိုအပ်၏။

ပစ္စာဝါရုဏနာဝါဒီ။

ပစ္စာဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိံ (ယဋ္ဌနာဝါရ) ကို ထောက်၍ အတ္ထိ အဝိဂတ တို့နှင့် အတူဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ကျေးဇူးပြုသောပစ္စည်းဖြစ်၍ နောက်စိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်ပေါ်မှသာ ကျေးဇူးပြုသည်ဟု ပြည်ဆရာတော် ယူဆဆုံးဖြတ်သေး၏။

စိုင်းစိုင်းဓါနုဇာတိကား....

သဟဇာတတ္ထိနှင့် ပစ္စာဇာတတ္ထိ(၂)ပါးစပ်။ ပစ္စာဇာတတ္ထိနှင့် ရူပအာဟာရတ္ထိ (၂)ပါးစပ်။ ပစ္စာဇာတတ္ထိနှင့် ဣန္ဒြိယတ္ထိ (၂)ပါးစပ်။ ကာလတူ တစ်ပြိုင်နက် ပစ္စည်းတပ်သည်ကို ဟောထော်မှုခြင်းကြောင့် ရှေးစိတ်၏ ဓဏတ္တယကို လွန်မှသာ ပစ္စာဇာတတ္ထိ ရူပအာဟာရတ္ထိ ရူပ ဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ ပစ္စည်း တပ်သည်။

ရှေးစိတ်၏ ဥပါဒ် ဓဏမျှကို လွန်၍ ဌိ ဓဏ ဘင် ဓဏသို့ ရောက်ခါမျှနှင့် ပစ္စာဇာတတ္ထိ စသော ပစ္စည်းသုံးပါး မတပ်ဟု ယူချေသော် ရူပအာဟာရတ္ထိသည် ဥပါဒ်ဓဏကို လွန်၍ ဌိ ဓဏ၌ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း တပ်ကြောင်း၊ အာဟာရဇရုပ်ကို ဖြစ်စေကြောင်းကို ပြဆိုကြသော အဋ္ဌကထာ ဋီကာ အရုပ်ရုပ်တို့နှင့် လည်းကောင်း။

ရူပ ဇီဝိတိန္ဒြိယသည် ဥပါဒ် ဓဏကိုလွန်၍ ဌိ ဓဏ၌ ဣန္ဒြိယ ပစ္စည်း တပ်၏ဟု ပြဆိုအပ်သော-

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ အတ္တနာ သဟဇာတာရူပါနံ ဌိတိက္ခဏေ ဣန္ဒြိယပစ္စယေနပစ္စယော သဟဇာတ ပစ္စယတာ ပန တဿ နတ္ထိ။

ဟူသော ဌ၊ ၃၇၉ နှင့် လည်းကောင်း။

ဌိတိက္ခဏေဟူသော စကားကို သဟဇာတပစ္စည်းအဖြစ် မရှိသည်ကိုသာ ရည်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုသည်။ ထိုဇီဝိတိန္ဒြိယ၏ ဥပါဒ် ဓဏ၌လည်း ဣန္ဒြိယပစ္စည်း တပ်သည်၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း ဟု ပြဆိုသော....

ဌိတိက္ခဏေတိက္ကဓံ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံသာ သဟဇာတပစ္စယ ဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဥပါဒ်က္ခဏေ ဝိပန တဿ ဣန္ဒြိယ ပစ္စယတာ နသတ္တာနိဝါရေတိ။

ဟူသော မူလဋီကာ (၁၉၁) နှင့် လည်းကောင်း ဆန့်ကျင် ကွဲပြားနေသည်။

စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ။ ဥပါဒ် ဘင်ရိ၊ ဌိမရိ၊ မိန့်ဘိ မူလဋီကာတည်း။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာနှင့် ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ စကား တစ်ရပ်နှင့် အဋ္ဌကထာစကားတစ်ရပ် ညီညွတ်ကြောင်း အသင့်ယုတ္တိကို ရှာကြခြင်းမရှိဘဲ အတ္ထိပစ္စည်းသည် ပစ္စုပ္ပန်ရိုဆဲခဏ၌သာ ကျေးဇူး ပြုသည် ဟူသောစကား။ သဟဇာတတ္ထိနှင့် ပစ္စာဇာတတ္ထိ(၂)ပါးစပ်၊ ပစ္စာဇာတတ္ထိနှင့် ရူပအာဟာရတ္ထိ (၂)ပါးစပ်၊ ပစ္စာဇာတတ္ထိနှင့် ရူပ ဇီဝိတိန္ဒြေတ္ထိ (၂)ပါး စပ်၍ ဟောတော် မူခြင်း များကို သာဓက ထောက်၍ ရှေးစိတ်၏ ဓဏတ္တယကို သာလွန်မှသာ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း ကို ရသည်။ ရှေးစိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏမျှကို လွန်၍ ဌိခဏ ဘင်ခဏမျှသို့ မရောက်သေးသော ရုပ်သည် ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းကိုမရဟု (စိတ်မှာ ဌိခဏ မရှိ) စသည်ဖြင့် ဆိုသော မူလဋီကာအလိုမှ တစ်ပါးသော အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ အလိုအားဖြင့်...

၁။ ရှေးစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၌ ဌိခဏ ဘင်ခဏသို့ ရောက် သော ရုပ်သည်လည်း ပစ္စာဇာတပစ္စည်းကို ရ၏။

၂။ ရှေးစိတ်၏ ဓဏတ္တယကို လွန်ပြီးသော ရုပ်သည်လည်း ပစ္စာဇာတပစ္စည်းကို ရသည်ဟု ယူအပ်၏ဟု ကျယ်ဝန်း စွာ ဆုံးဖြတ်တော် မူသည်။ ယုတ္တိသာဓက ကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်း ထုတ်ပြတော်မူသည်။

ဒွာဓာားဗျဇ်။ ။ ဤကျမ်း၌ ကျယ်အံ့စိုး၍ လိုရင်းမျှကိုသာ ထုတ်နှုတ် ညွှန်ပြလိုက်ပါသည်။ အကျယ်ကိုအလိုရှိက (၁၂၉၀-ပြည့်နှစ်၊ ဗြိတိသျှ ဘားမား ပုံနှိပ်တိုက်မှရိုက်နှိပ်သော တိပိဋက စိနိစ္ဆယကျမ်း၊ ဒုတိယတွဲ စာမျက်နှာ ၁၀၅ မှ ၁၁၇ အထိ) ကြည့်ရှုကြပါကုန် အရှင်ကောင်းတို့။

ရှေးစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၌ ဌိခဏ ဘင်ခဏသို့ ရောက်သော ရုပ်သည် ပစ္စာဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုထတ်သော နောက်စိတ် မဖြစ် ပေါ်မီကပင် ပစ္စာဇာတ သတ္တိဖြင့် ထောက်ခံခြင်းအကျိုးကို ခံစား ရာ၌...

ရှင်မာဏုလအလောင်း ဆူငယ်သည်

ရေချိုးမင်္ဂလာပြုသောအခါ ရေထဲကျ၍ ကြီးစွာသောငါးကြီးက မျိုရာ၌ အနာရောဂါမရှိခြင်း၊ ၎င်းငါးကို တင်၍သည်တို့ထံမှ ဗာရာဏသီ သူဌေးကတော်ဝယ်၍ ဝမ်းကိုခွဲသောအခါ စူဠဝယ်ကိုတွေ့မြင်၍ သားအဖြစ်ဖြင့် မွေးမြူချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးကို ရရှိခြင်းသည် ဤတဝတွင် မုချရအပ်လတ္တံ့ ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်တော်ဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် ဉာဏဝိပွာရက္ကန္တိ မည်၏ ဟု လာရာ၌ အရဟတ္တမဂ် ဟူသော အကြောင်းတရားမဖြစ်မီ အကျိုးတရား ခံစားရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း။

ထို့အတူ ဆံကိစ္စမထေရ်အလောင်း ဆူငယ်သည်လည်း...

အမိဝမ်းတွင်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် အမိသေ၍ မီးသဂြိုဟ်ရာ၌ မျက်စိအဖွန် တံစူးဝါး ထိုးပိ၍ အသံပြုသောကြောင့် ဝမ်းကိုခွဲ၍ အမွှားဖြစ်သူအားပေးကြကုန်၏။ ထိုသူငယ်၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အဖြစ်အနာအဆာ မရှိခြင်း၊ အမွှားကမွေးမြူစောင့်ရှောက်သဖြင့် ကြီးပွားရုံမီးသာခြင်း အကျိုးတရားတို့သည် သံကိစ္စမထေရ်၏ မုချရလတ္တံ့သော အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်တော်ကြောင့် ဖြစ်သောကြောင့် ဉာဏဝိပွာရက္ကန္တိ မည်၏ ဟု လာရာ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အကြောင်းတရားမဖြစ်မီ အကျိုးထူးတရားခံစားရသကဲ့သို့ မှတ်အပ်၏။

ထို့အတူ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ထင်းခုတ်သမား၏ သားသူငယ်သည် မြို့၏ပြင်မ၌ လှည်းဖြင့် တစ်ညလုံး တစ်ယောက်ထီးတည်း နေရစဉ် ဘီလူး၊ သားရဲတို့ နှောင့်ယှက်သော်လည်း ရောဂါမရှိခြင်း အကျိုးကို ခံစားရခြင်းသည်လည်း ဉာဏဝိပွာရက္ကန္တိ ဟု ဆိုရာ၌လည်း ထို့အတူပင် မှတ်ရာ၏။

ထို့ကြောင့်- ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ၅၊ ဇ၊ ၇ ။

ဉာဏုပ္ပတ္တိတော ပန ပုဗ္ဗေဝါ ပစ္ဆာဝါ တံ ခဏေဝါ ဉာဏာနုဘာဝ နိဗ္ဗတ္တော ဝိသေသော ဉာဏဝိပွာရက္ကန္တိနာမ ဝုတ္တဉ္ဇေတံ အနိစ္စာနုပဿနာယ နိစ္စာယညာယ ပဟာနတော ဣဇ္ဈတီတိ ဉာဏဝိပွာရက္ကန္တိ ။လ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သုဗ္ဗ ကိလေသာနံ ပဟာနတ္တော ဣဇ္ဈတီတိ ဉာဏဝိပွာရက္ကန္တိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အာယသ္မတော ဗာကုလဿ ဉာဏဝိပွာရာက္ကန္တိ။ အာယသ္မတော
သံကိစ္စဿ ဉာဏဝိပွာရာက္ကန္တိ။ အာယသ္မတော ဘူတပါပဿ
ဉာဏဝိပွာရာက္ကန္တိ။
ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ဆဒ္ဓါ။ ။ဝုတ္တဉ္ဇေတံအရ ပဋိသန္ဓိဇာမဂံ ပါဠိတော် ၃၀၉- ဌ် ရှုလေ။

ဉာဏုပုတ္တိတော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်သည်။ ပုဗ္ဗေဝါရှေး၌
လည်းကောင်း။ ပစ္စာဝါ နောက်၌လည်းကောင်း။ တံခဏေဝါ၊
ထိုဉာဏ်ဖြစ်ဆဲခဏ၌လည်းကောင်း။ ဉာဏာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တော၊ အရဟတ္တ
မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်၏ အနုဘော်တော်ကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝိသေသော၊
အပြစ် အနာအဆာ ကင်းခြင်းစသော အကျိုးထူးသည်။ ဉာဏဝိပွာရာ-
က္ကန္တိနာမ၊ ဉာဏာဝိပွာရာက္ကန္တိ မည်၏။

ဆဒ္ဓါ။ ။လိုရင်းကိုသာ အနက်ပေးလိုက်သည်။

အာသေဝန ပစ္စည်း

အာပုနပျုနံ သေဝတီတိ အာသေဝနံ။ အာပုနပျုနံ သေဝိ-
တပ္ပန္နိ အာသေဝနံ။

(အာ-ပုဗ္ဗ သိဝဇာတ်-ယု ပစ္စည်း။) သိဝ-ဇာတ်၏ အရကား
ဇောနာမက္ခန္ဓာတို့၏ အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတ
ဤငါးပစ္စယ သတ္တိ ရ၏။ ယုပစ္စည်းအရကား ထိုငါးပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်
မှတ်အပ်သော သတ္တိမန္တ ရ၏။

ဥပနေကတ္တာ ဟုတ္တာ နာမချာတဝိသေသကာရဏာ အဝန္တိ
ဟု သဗ္ဗနိတိ၌ အိသောကြောင့် အာ-သဒ္ဓါသည် ပုနပျုနတ္ထ ဖြင့် ဇော
တက ပြု၏ ဟူလို။

အမှား။ ။

ဤ ကတ္တုသာဓန၊ ကမ္မ သာဓန နှစ်ပါးတို့တွင် ကမ္မ သာ
ပဓာန ဖြစ်ရကား ကတ္တုသာဓနသာ သင့်၏ ဟု ဆရာတို့ ဆိုကြ၏။

တစ်နည်း....

အတ္တနော ပဂုဏတရ ဗလဝတရဘာဝယသင်္ခါတန ပုနပ္ပုန်
ပဝတ္ထနေန ပဂုဏတရ ဗလဝတရဘာဝါယ သေတိ ပဝတ္ထတိတိ
အာသေဝနော။

ပစ္စည်းတရားတို့၏ အဖန်တလဲလဲဖြစ်ခြင်း သတ္တိ ရ၏။

ဤသို့ဖြစ်ရာ၌....

- ၁။ တူသောဇာတ် ရှိကုန်သော တရားတို့အား ကျေးဇူး
ပြုတတ်ကုန်သော တူသော ဇာတ် ရှိကုန်သော တရား
တို့သည်သာလျှင် အာသေဝနပစ္စည်း မည်၏။
- ၂။ ကုသိုလ်အစရှိသောအဖြစ်ဖြင့် မိမိနှင့်တူသော ပစ္စယုပွန်
တရား၏ မိမိနှင့်တူသော ဇာတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ယူ
ခြင်း၊ ယူစေခြင်းသည် အာသေဝန မည်၏။
- ၃။ မိမိတူသော ဇာတ်ရှိသည်အဖြစ်ကို ယူခြင်း၊ ယူစေခြင်း
တို့၌လည်း ဇာတ်သာမညမဟုတ်၊ လေ့လာအပ်သည်၏
အဖြစ်၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်တည်း ဟူသော ဂုဏ်ဖြင့်
တူသောဇာတ်ရှိသော တရားကိုသာ ယူအပ်ကုန်၏။

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၃။

ပုရိမပုရိမပရိစိတဂန္ဓောဓိယ ဥတ္တရဥတ္တရဂန္ဓဿ ကုသလာ-
ဓိဘာဝေန အတ္တသမိသဿ ပဂုဏဗလဝဘာဝစိသိန္ဓ အတ္တ-
သမာနဇာတိယတာ ဂါဟဏံ အာသေဝနံ၊ တေန ပစ္စယာ
သဇာတိယဓမ္မာနံ သဇာတိဓမ္မာဝ အာသေဝနပစ္စယော။

ပုရိမပုရိမပရိစိတဂန္ဓော၊ ရှေးရှေး၌ လေ့ကျက်အပ် သင်ယူအပ်
သော ကျမ်းဂန်သည်။ ဝါ၊ ရှေးရှေး၌ လေ့ကျက် သင်ယူအပ်သော
ကျမ်းဂန်ကို သင်ခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း စသော ကြံယာသည်။ ဥတ္တရ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဥတ္တရဂန္ထသံ၊ နောက်နောက်၌သင်ယူအပ်သောကျမ်းဂန်အား။ ဝါ၊
 နောက်နောက်၌ သင်ယူအပ်သော ကျမ်းဂန်ကို သင်ခြင်း၊ နာခြင်း
 စသော ကြံယူအား။ အာသေဝနပစ္စယောပိယ၊ အာသေဝနသတ္တိ
 ဖြင့် ကျေးဇူးပြုလက်ကိုင်သို့။ ကုသလာဗိဘာဝေန၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ အတ္တသဒိသဿ၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော ပစ္စည်းတရားနှင့် တူ
 သော ပစ္စယုပ္ပန် တရား၏။ ဝါ၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို။ ပဂုဏာ ဘာဝ-
 ဗလဝစိသိဋ္ဌ အတ္တသမာနဇာတိယတာဂါဟဏံ၊ လေ့လာအပ်သည်၏
 အဖြစ်၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်တူသောမိမိနှင့်တူသော ဇာတ်ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကို ယူခြင်းသည်။ ဝါ၊ ယူစေခြင်းသည်။ အာသေဝနံ၊ မည်၏။

တေန၊ ထိုအာသေဝနသတ္တိဖြင့်။ သဇာတိဓမ္မာနံ၊ မိမိနှင့် တူ
 သော ဇာတ်ရှိကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူး
 ပြုအပ်ကုန်သော။ သဇာတိဓမ္မာ၊ ပစ္စယုပ္ပန်နှင့် တူသော ဇာတ် ရှိ
 ကုန်သော ပစ္စည်းတရားတို့သည် သာလျှင်။ အာသေဝန ပစ္စယော၊
 မည်၏။

ဋ္ဌ၊ ၃၄၉- ခွဲလည်း....

အာသေဝနဋ္ဌေန၊ အနန္တရာန် ပဂုဏာဗလဝဘာဝါယ ဥပ-
 ကာရကော ဓမ္မော အာသေဝနပစ္စယော။ ဂန္ဓာဗိဿ ပုရိမာ
 ပုရိမာ ယောဂေါပိယ။ သော ကုသလာကုသလာဏိရိယဇဝန
 ဝသေန တိဝိဇော ဟောတိ။

အာသေဝနဋ္ဌေန၊ အဖန်တလဲလဲမို့အပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော
 သဘောဖြင့်။ အနန္တရာန်၊ အခြားမဲ့၌ဖြစ်ကုန်သော ဘုရားတို့၏။ ဝါ၊
 အား။ ပဂုဏာဗလဝဘာဝါယ၊ လေ့လာသည်၏ အဖြစ်၊ အားကြီး
 သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ အာသေဝန
 ပစ္စယော၊ မည်၏။ ကိဝိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ ဂန္ဓာဗိဿ၊
 ကျမ်းဂန်အစရှိသည်တို့၌။ ဝါ၊ ကျမ်းဂန်ကိုသရဇ္ဈာယ်ခြင်းအစရှိသည်
 တို့၌။ ပုရိမာဘိယောဂေါပိယ၊ ရှေး၌ပြီးပြီးသော သင်ခြင်း၊ သရဇ္ဈာယ်
 ခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော အားထုတ်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ သော၊ ထိုအာသေ
 ဝန ပစ္စည်းသည်။ ကုသလာကုသလာဏိရိယဇဝနေသု၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်
 ကြံယူအောင် အစွမ်းအားဖြင့်။ တိဝိဇော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား....

ရှေးရှေး၌ လေ့ကျက်သင်ကြားအပ်သော ကျမ်းဂန်လျှင် အာရုံ ရှိသော သင်ခြင်း နာမြင်း ဆောင်ခြင်း အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော ကြိယာအား အာသေဝနပစ္စည်း တပ်သကဲ့သို့တည်း။

သုံးချက်စ၌ အဆုံးဇော မဂ်ဇော ဖိုလ်ဇော ကြည့်သော ရှေး ရှေးသော လောကီဇော သတ္တစတ္တာလီသ ဟု ဆိုရာ အဆုံးဇောကို ကြည့်ရသည်ကား အဆုံး ဇောနောင် ဇောမရှိ၊ တဒါရုံ ဘဝင် စုတိ ဟူသော ဝိပိက်တရားတို့သာရှိ၍ ကြည့်ရသည်။

(ဓမ္မဒ္ဓါရဝိဇ္ဇာ၊ ဓမ္မာဒ္ဓါရဝိဇ္ဇာတို့ကို နှလုံးသွင်းကြည့်ဝါလေ)။

မဂ်ဇောကိုကြည့်ရသည်ကား- ထုံစေအပ်သော နောက်၌ ဖြစ် သော ဗစ္စယုပ္ပန်တရား မရှိသောကြောင့် ကြည့်ရသည်။ (ဓမ္မာဇောဓန ဓမ္မဒ္ဓါရဝိဇ္ဇာ ဓမ္မဝိဇ္ဇာဓဏိကာ) ဟူသော သင်္ဂဟပါဠိကို နှလုံးသွင်း၍ ကြည့်။

ဖိုလ်ဇောကိုကြည့်ရသည်ကား- ဖိုလ်လေးခုသည်ဇောပင်ဖြစ်လင့် ကစား ဝိပိက်တရားဖြစ်၍ (ဝိပိက်တရား ဖြစ်ပါကလည်း မှန်ကြေးမုံ အပြင်၌ထင်သော မျက်နှာရိပ်သည် မျက်နှာအားလျော်စွာသာ ဖြစ် သည်၊ မိမိကား စောင်းခြင်း လှုပ်ခြင်း စသည်ကို မမြှုတတ်သကဲ့သို့) ဖိုလ်ဇော အချင်းချင်းသည်လည်း ရှေ့ဇောက နောက်ဇောကို မိမိ သဘောကိုမယူစေတတ်။ ကံနှင့်လျော်စွာသာ ဖြစ်သည်။ မဂ်ဇော၏ သဘောကိုလည်း မယူတတ်သောကြောင့် ကြည့်ရသည်။

ဤ၌ (မေး)

- (က) တူသော ဇာတ်ရှိသော တရားတို့သည်သာလျှင် တူ သော ဇာတ်ရှိကုန်သော တရားတို့အား အဘယ်ကြောင့် အာသေဝနပစ္စည်း တပ်ရသနည်း။
- (ခ) ပြားသောဇာတ် ရှိသော တရားတို့သည် ပြားသော ဇာတ် ရှိကုန်သော တရားတို့အား အနန္တရ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကဲ့သို့ အာသေဝနပစ္စည်းတပ်သင့်သည် မဟုတ် ပါလော။

(၆၉) ပြားသောဇာတ်ရှိသောတရားတို့သည် ပြားသောဇာတ်ရှိသော တရားတို့မှ အာသေဝနဂုဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ပဂုဏ်ဗလဝအဖြစ် ထူးသောကုသိုလ် အစရှိသောအဖြစ်တူ ဆိုအပ်သော မိမိ၏ဇာတ်အဖြစ်ကိုယူခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်။ နောက်ဖြစ်သော အဗျာကံတဇာတ်ရှိသော တရားတို့သည် မိမိသည်ပင်လျှင် ရှေ့ဖြစ်သော ပြားသောဇာတ်ရှိသော ကုသိုလ်ဇာတ်တို့မှ ယူလည်းမယူနိုင်သေးသောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် ဋီကာကျော်၊ ၂၄၃-၌

ဘိန္ဒုဇာတိကာ ဟိ ဘိန္ဒုဇာတိကေဟိ အာသေဝန ပဂုဏေန ပဂုဏဗလဝ ဘာဝသိဋ္ဌံ ကုသလာဒိဘာဝသင်္ခါတံ အတ္တနော ဂတိံ ဂါဟာပေတုံ န သက္ကောန္တိ။ နစ သယံ တတော ဂဏန္တိ။ တေ ပန အနန္တရာတိတာနိ လောကီယ ကုသလာ ကုသလာနိစေစ အနာဝဇ္ဇန-ဗျာဓိယ ဇဝနာနိစာတိ ဓဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဘိန္ဒုဇာတိကာ၊ ပြားသောဇာတ်ရှိကုန်သော ပစ္စည်းတရားတို့သည်။ ဘိန္ဒုဇာတိကေဟိ၊ ပြားသောဇာတ်ရှိကုန်သော နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို။ အာသေဝနဂုဏေန၊ အဖန်တလဲလဲထုံခြင်း ဟူသော သတ္တိအားဖြင့်။ ပဂုဏဗလဝဘာဝသိဋ္ဌံ၊ အဖန်တလဲလဲ လေ့ကျက်အပ်သည်ဖြစ်၍ အားရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ထူးသော။ ကုသလာဒိဘာဝသင်္ခါတံ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဂတိံ၊ သဘောကို။ ဂါဟာပေတုံ၊ ငှာ။ နသက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ သယံ၊ ပြားသောဇာတ်ရှိကုန်သော တရားတို့သည်လည်း။ တတော-တေဟိ၊ ထိုပြားသောဇာတ်ရှိကုန်သော ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့မှ။ တေသံ၊ ထိုပြားသောဇာတ်ရှိကုန်သော ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ ဂတိံ၊ သဘောကို။ ဟိ-ယသ္မာ၊ အကြွင်းကြောင့်။ နဂဏန္တိ၊ ယူခြင်းငှာမစွမ်းကုန်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သဇာတိဓမ္မာနံ၊ မိမိနှင့်တူသောဇာတ်ရှိကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား။ ပစ္စယာ ဥဗ္ဗကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သော။ သဇာတိဓမ္မာဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ အာသေဝနပစ္စယော၊ သည်။ ဟေတိ၊ ၏။ တေန၊

ထိုစဉ်ကလောကီကုန်သောတရားတို့အား။ ဝါ၊ အာသေဝနပစ္စည်း
တပ်ကုန်သော စာသောလောကီကုန်သော ပစ္စည်းတရားတို့သည်ကား။
အနန္တရာတိတာနိ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်၍ ချုပ်ကုန်ပြီးသော။ လောကီယ-
ကုသလာ ကုသလာနိစေဝ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အနာဝဇ္ဇနကြိယ-
ဇဝနာနိစေဝ၊ အာဝဇ္ဇနကြည့်သော ကြိယာလောတို့သည်။ ဟောန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇဗ္ဗန္တိ၊ မှတ်အပ်၏။

မဏိမဉ္ဇူဇီ၊ ဒု၊ ၃၉၁-၌လည်း

ဘိန္ဒုဇာတိကေဟိတိ ဝိပါကဘာဝေန ကုသလာဒီဟိ
ဘိန္ဒုဇာတိကတိ ကုသလာ ဒိဘာဝေန ဝိပါကေဟိ
အသမာန ဇာတိကာ ကုသလာ ကုသလာဒိ ဓမ္မာ။
ဘိန္ဒုဇာတိကေဟိတိ ဝိပါကဘာဝေန ကုသလာဒီဟိ
အသမာန ဇာတိကေဟိ ပစ္စိမေပေဟိ ဂါဟာပေတုန္တိ
သဗ္ဗန္တော။

၄၆-၃၉၂

အာသေဝနပဂုဏောနာတိ ဝါသနာသင်္ခါစေန ပဂု-
ဏော၊ သာမတ္ထိယေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အတ္တနော-
ဂတိန္တိ အတ္တနော ပဝတ္တိ၊ ဇာတိန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဂါဟာပေတုန္တိ ကုသလာဒိဘာဝ သင်္ခါတာယ အတ္တ-
နော ဇာတိယာ ပဝတ္တာပေတုန္တိ အဓိပ္ပာယော။ န-
သက္ကောန္တိတိ နာနာဇာတိကတ္တာ၊ ပုရိမာ ဘိန္ဒုဇာတိ-
ကာ၊ ပစ္စိမေဟိ ဘိန္ဒုဇာတိကေဟိ အတ္တနောဂတိ
ဂါဟာပေတံ မာသက္ကောန္တိ။ ။လ။ န ပုရိမာယေဝ ဘိန္ဒု
ဇာတိကာ ပစ္စိမေဟိ ဘိန္ဒုဇာတိကေဟိ အတ္တနော ဂတိ
ဂါဟာပေတံ န သက္ကောန္တိ။

၄၆-၃၉၃

အထ ခေါ ပစ္စိမာစ ဘိန္ဒုဇာတိကာသယမေဝ တေဟိ
ဘိန္ဒုဇာတိကေဟိ တေသံ ဂတိ န ဂဏ္ဍန္တိ၊ ဂဏ္ဍိထုံ န
သက္ကုဏန္တိ နာနာဇာတိကတ္တာ ယေဝါတိ ယော-
ဇနာ။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

ကုသိုလ်ကြိယာ အဆုံးစောသည် အဗျာကတဇာတ် ရှိသော တဒါရုံ ဘဝင် စုတိအား အာသေဝနသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြု။ ဈာန် ဇောသည် အဗျာကတဇာတ်ရှိသော ဘဝင်အား အာသေဝနသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြု။ မဂ်ဇောသည် အဗျာကတဇာတ်ရှိသော ဖိုလ်ဇောအား အာသေဝနသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြု။

ကုသိုလ်ဇာတ်ကလည်း နောက်ဖြစ်သော အဗျာကတဇာတ် အား အာသေဝနဂုဏ်ကို မမေးနိုင်။

နောက်ဖြစ်သော အဗျာကတဇာတ်ကလည်း ရှေ့ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဇာတ်၏ အာသေဝနဂုဏ်ကို မယူနိုင် ဟုလျှို့။

ဝိပါက်သည် အကြောင်းကံနှစ်စစ်သဖြင့် ဝိပါက် အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ကံသို့ညွတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ အားထုတ်ခြင်း ဗျာပါရမရှိ။ အားနည်းလေသည်။ သို့ဖြစ်ပါသောကြောင့် အာသေဝနသတ္တိဖြင့် မိမိ သဘောကိုယူ၍ အဖန်တလဲလဲ မှိတ်ထုံစေ၍လည်း ဝိပါက်တစ်ပါးကို ပွားများခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသောကြောင့် အာသေဝနသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်ဟုမှတ်။

ဋ္ဌ၊ ၃၃၃။

အထ ဝိပါကာ ဗျာကတံ ကသ္မိာ နဂဟိတန္တိ အာသေဝနာ ဘာဝေန၊ ဝိပါကဉ္စိ ကမ္မဝသေန ဝိပါကဘာဝပတ္တံ ကမ္မ ပရိကာမိတံ ဟုတ္တာ ဝတ္တတိ။ နိရုဿာဟံ ဒုဗ္ဗလန္တိ ဟံ အာသေဝနဂုဏေန အတ္တနောသဘာဝံ ဂါယာပေတွာ ပရိ ဘာဝေတွာ နေဝ အညံဝိပါကံ ဥပ္ပါဒေတုံ သက္ကောတိ။ န ပုရိမဝိပါကာနုဘာဝံ ဂဟေတွာ ဥပ္ပဇ္ဇိတန္တိ။ ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တံ ပန မကိတ်ဝိယ ဟုတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇိတံတိ သဗ္ဗထာပိ ဝိပါကေ အာသေဝနံ နုတ္တိတိ။ အာသေဝနာဘာဝေန ဝိပါကံ နဂဟိတံ။

အထ၊ အကယ်၍ ပြားသော ဇာတ်ရှိသော တရားတို့သည် ပြားသော ဇာတ်ရှိသောတရားတို့ကို မိမိနှင့် ထူသည်၏အဖြစ်ကို ယူစေ ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည့် အဖြစ်ကြောင့် ပြားသော ဇာတ်ရှိသော တရားတို့နှင့်တကွ အကျယ်မြဲခြင်းကို မပြုအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဝိပါကဗျာ-

ကတံ၊ ဝိပါက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော အဗျာကတကို။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ နဂဟိတံ၊ မယူအပ်သနည်း။ ဣတိစေ၊ အံ။ အာသေ-
 ဝနာဘာဝေန၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲအပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိသောကြောင့်။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ နဂဟိတံ၊ အပ်။ ဟိ၊ ရဲ့၍ဆိုဦးအံ။ ဝိပါက်၊ သည်။
 ကမ္မဝသေန၊ ကံ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ-ကြောင့်။ ဝိပါကဘာဝတ္ထံ၊ ဝိပါက်၏
 အဖြစ်သို့ရောက်သည် လည်းကောင်း။ ကမ္မပရိဏာမိတိ၊ ကံသည်စီရင်
 အပ်သည် လည်းကောင်း။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ နိရဿာဟံ၊ အားထုတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ဗုဗ္ဗလံ၊
 အားနည်းသည် လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 အာသေဝနဂုဏေန၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲခြင်းတည်းဟူသော ကျေးဇူးဖြင့်။
 ဝါ၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲအပ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော ကျေးဇူးဖြင့်။
 အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သဘာဝံ၊ ကို။ ဂါဟာပေတွာ၊ ယူစေ၍ လည်း
 ကောင်း။ ပရိဘာဝေတွာ၊ အဖန်တလဲလဲ ပွားစေ၍ လည်းကောင်း။
 အညံ၊ တစ်ပါးသော။ ဝိပါက်၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတံ၊ ငှာ။ န သက္ကောတိ၊
 မစွမ်းနိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ ပုရိမဝိပါကနုဘာဝံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော
 ဝိပါက်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဥပ္ပါဒေတံ၊ ငှာ။ န သက္ကောတိ၊
 မစွမ်းနိုင်။

မန၊ စင်စစ်သော်ကား။ တံ၊ ထိုဝိပါက်စိတ်သည် (ဣ-ကား
 ပါဠိသေသ) ကမ္မဝေဂက္ခိန္တံ၊ ကံ၏အဟုန်သည် ပစ်လွှင့်အပ်သည်ဖြစ်၍။
 ပတတိဝိယ၊ ကျသကဲ့သို့။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊
 ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗဇာပိ၊ ပဋိသန္ဓေ တဝင်အစရှိသော ခပ်သိမ်းသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ ဝိပါကော၊ ၌။ အာသေဝနံ၊ အဖန်တလဲလဲ
 မှီဝဲခြင်းသည်။ ဝါ၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊
 မရှိ။ ဣတိဣမိနာနယေန၊ ဖြင့်။ အာသေဝနာဘာဝေ၊ ကြောင့်။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ န ဂဟိတံ၊ မယူအပ်။

အချစ်အားဖြင့်...

ပုရိမာနိ ဇဝနာ ဟူသောပုဒ်သည် သာမည ဖြစ်သော ဇောကို
 ဟောသော်လည်း ဤအာသေဝနပစ္စည်း၌ လောကီကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်
 ကြိယာ ဗျာကတဇော တို့ကိုသာ ယူအပ်၏။ လောကုတ္တရာဇောကို
 မယူအပ်။

ပဋ္ဌစန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အကြောင်းကား....

လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ဇောသည် ပြားသောဇာတ် ရှိသော ဖိုလ်ဇော၏ရှေ့၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပြားသောဇာတ်ရှိသော ဖိုလ်ဇောကို မိမိ၏ အာသေဝနပစ္စည်းကို မယူစေနိုင် သောကြောင့် အာသေဝနပစ္စည်း မတပ်။

နောက်နောက်၌ဖြစ်သော ဖိုလ်ဇောသည်....

ရှေးရှေး၌ ဖြစ်သော ဇာတ်တူ ဖိုလ်ဇော တို့မှ အာသေဝန ပစ္စည်းကို ရသင့်သော်လည်း ဝိပင်္ဂါ အဗျာကတ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော် နည်းဖြင့် ကံကြောင့် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝိပင်္ဂါ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ကံ၏ အဟုန်သည် ပစ်ချအပ်သည် ဖြစ်ရကား အာသေဝနသတ္တိကို မယူနိုင်။ ထို့ကြောင့် လောကုတ္တရာ ဇောသည် အာသေဝနသတ္တိ မတပ်။

ဘုံ အာရုံတို့၏အစွမ်းအားဖြင့် အထူးထူးသော ဇာတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို အလိုမရှိအပ်သောကြောင့်....

မဟာဂူတံ ကုသိုလ်ကြိယာတို့သည် ကာမာဝစရကုသိုလ်ကြိယာ တို့မှ အာသေဝန သတ္တိကို ယူကုန်၏။ ၄ ပါးသော မဂ် တို့သည် ဂေါတြတူ ဝေါဒါန်တို့မှ အာသေဝနသတ္တိကို ယူကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဂေါတြတူ ဝေါဒါန်သည်လည်း သင်္ခါရလျှင် အာရုံ ရှိသော အနုလုံမှ အာသေဝနသတ္တိကို ယူကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ပါဠိ၊ ၁၅၄။

ဂေါတြတူ မဂ္ဂဿ၊ ဝေါဒါန် မဂ္ဂဿ အာသေဝနပစ္စယေန မစ္စယော။

ဤ၌....

အနုလုံသည် ဂေါတြတူ ဝေါဒါန်နှင့် ဘုံအားဖြင့်တူ၏။ ဂေါတြတူဝေါဒါန်သည် မဂ်နှင့်နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုခြင်း တူ၏။

ထို့ကြောင့် ဋီ၊ ၄၇၃ ၌-

ဘူမိတော ပန အာရမ္မဏတောဝါ နာနာဇာတိကတ္တံနာမ နတ္ထိ။ တစ္ဆာ ကာမာဝစရေ ကုသလကြိယာ မဂ္ဂံအကုသလ

ကြိယာနန္ဒါ သင်္ခါရမ္ပဏဉ္စ အနိလောမ ကုသလံ နိဗ္ဗာနာ
ရမ္ပဏဿ ဂေါတြဘူ ကုသလဿ အာသေဝန ပစ္စယော
ဟောတိ ယေဝါတံ အယံ ဘာဝေတ္ထ ပါဠိဝဏ္ဏနာ။
လောကုတ္တရော အာသေဝန ပစ္စယော နာမ နတ္ထိတံ ဝေ
မေတ္ထ နာနာပကာရတေဒဓော ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။

ပန၊အံ။ ဘူပိတောဝါ၊ ဘုံအားဖြင့်လည်းကောင်း။ အာရမ္ပဏ
တောဝါ၊ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ နာနာဇာတိကတ္တံနာမ၊ ပြားသော
ဇာတ်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊မရှိ။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ ကာမာဝစရ
ကုသလကြိယာ၊ တို့သည်။ မဟဂ္ဂတကုသလကြိယာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။
အာသေဝနပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။

၈၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း။ သင်္ခါရရမ္ပဏံ၊ သင်္ခါရလျှင် အာရုံရှိ
သော။ အနိလောမကုသလံ၊ အနုလုံ ကိစ္ဆတပ်သော ကုသိုလ်သည်။
နိဗ္ဗာနရမ္ပဏတာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော။ ဂေါတြဘူကုသလဿ၊
ဂေါတြဘူလိစွဲတပ်သော ကုသိုလ်အား။ အာသေဝနပစ္စယော၊ သည်။
ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။
တဝေ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ အာသေဝနပစ္စယ နိဗ္ဗေသန္တိ။ ပါဠိ-
ဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

လောကုတ္တရောသော။ အသေဝနပစ္စယော နာမ၊ မည်သည်။
နတ္ထိ၊မရှိ။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ အယံပန အာသေဝနပစ္စယော၊ စသည်ဖြင့်
ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ အာသေဝနပစ္စယနိဗ္ဗေသန္တိ။ နာနာ-
ကာရအေဒဓော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဓမ္မာဓာရဏံ။ ။ ပုရိမာနိ ဇဝနာနိ-ဟူသော ပုဒ်သည် သာမညဖြစ်
သော ဇောကို ဟောသည်ဟု ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
စကားအားလျော်စွာ သင်ဟုကျမ်း၊ အပ္ပနာ ဇော
ဝါရန္တံ ပြအပ်သော....

ဓမ္မိန္ဒိ သသုပုညံမှာ၊ ဓမ္မိဒသောပေက္ခကာပရံ။
သုဓိတကြိယတေဓု အဋ္ဌ၊ အသမ္ဘောန္တိ ဥပေက္ခကာ။ ။

အရ သောမနဿသဟဂုတ် မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်
ဇော ၂ ခု နောင်(၃၂)ပါး အပ္ပနာဇောတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ဗဒ္ဓာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဥပေက္ခာသဟဂုတ် မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်ဇော ၂ ခု
နောင်(၁၂)ပါးသော အပ္ပနာဇောတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

သောမနဿသဟဂုတ် မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် ၂ ခု
နောင်(၈)ပါးသော အပ္ပနာဇောတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ဥပေက္ခာသဟဂုတ် မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဇော ၂ ခု
နောင်(၅)ပါးသောအပ္ပနာဇောတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟု အရှင်အနုရုဒ္ဓါ
ဆိုတော်မူ၏။

ဤစကားအရ...

အာသေဝနပစ္စည်း တပ်သော ဇောဟု မယူမူ၍ သာမညဇော
တို့ကို ယူမှ သင့်မည်ထင်၏။

အနုဒ္ဓါ- ၂၃၂ ဌ်လည်း...

အတ္တ သဒိသ သတာဝဏာပါဓနန္တိ ဣဝံ ပန ပစ္စယဘာဝ
ဝိသေသနံ၊ အဗ္ဗ ဘိန္ဒုဇောတို့ယတာဗြိမေဝ ဝိသဒိသဿဘာဝတ္ထံ
နိဝဇ္ဇေတိ၊ န ဘူမန္တရတာဗိ။ န ဟိ ပရိတ္တာဓမ္မော မဟဂ္ဂတ
အပ္ပမာဏာနံ ဓမ္မာနံ အာသေဝနပစ္စယာ န ဟောန္တိ။ ။

ဟု သင်ဟုကျမ်းလာ အားထွက်စွာ အာသေဝန ပစ္စည်းတပ်
ကြောင်း ဖွင့်ဆိုထား၏။ ချောင်းဆုံ ဂဏ္ဍိ သရာဇော်လည်း ၎င်း
အနုဒ္ဓိဇောကို ညွှန်ပြထားပေသည်။

ဆရာ။ ။အဘိဓမ္မာ ဝါဒန္တရအရာ၌ ကျမ်းကျင်တော်မူကြပေကုန်
သော ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ နယူပဒေသကို ခံယူကြ
ပါကုန်။

သီတဂူဆရာတော်

ကမ္မ-ပစ္စည်း

အတ္တဇော အနုရုပံ ဖလံ ကရိတ္တာတိ ကမ္မံ၊
ကရောတိ ပဝတ္တတိတိ ကမ္မံ။ (ကရ-ဓာတ်၊ ရမ္မ-ပစ္စည်း။)

ကရ-ဓာတ်၏ အရကား သဟဇာတ စေတနာ၏ ဟေတု
အညမည နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ သမ္ပယုတ္တ ဝိပမ္ပယုတ္တ အတ္တိ
အဝိဂတ ဤ ကိုးပစ္စယ သပ္ပံ ရ၏။ နာနာက္ခဏိက စေတနာ၏
ဥပနိဿယ အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတ ဤ ၅-ပစ္စယ သတ္တိ ရ၏။
ရမ္မ-ပစ္စည်းအရကား ထိုသတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော သတ္တိမန္တ
ရ၏။

ဤ၌ ကံ ဟူသည်...

စေတနာစီရင်တတ်သော စေတနာတည်း။ ငါကား ဤ မည်
သည့် အမှုကို ပြုအံ့။ မည်သည့် စကားကို ဆိုအံ့။ မည်သည့် အကြံကို
ကြံအံ့ ဟု ရှေ့၌ စေတနာဖြိုးမှု ကိုယ်အပြု၊ နှုတ်အပြု၊ စိတ်အပြုကို
ပြုသည်။

ထို့ကြောင့်...

စေတနာ ရှေးရှိသော ကံ အပြု အမှု အလုပ် ဟူသမျှသည်
စေတနာသဘောသာလျှင်ဖြစ်၍ စေတနာခြင်းစေတနာကို စေတနာဟံ
ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိဟု ဟောတော်မူသည်။

ဓမ္မသင်္ဂဏီ မူလဋီ၊ ၇၇။

ယသ္မာ ပုရိမ စေတနာယ စေတယိတွာ သန္နိဋ္ဌာနကမ္မံ
ကရောတိ။ တသ္မာ စေတနာ ပုဗ္ဗကံ ကမ္မံ တံ သဘာဝ
မေဝါတိ စေတနံ အဟံ ကမ္မံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

တသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပုရိမ စေတနာယ၊ ရှေ့ စေတနာဖြင့်။
စေတယိတွာ၊ စေတနာ၏။ သန္နိဋ္ဌာန ကမ္မံ၊ မှတ်အပ်သော ကံအမှုကို။
ကရောတိ၊ ပြု၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ စေတနာ ပုဗ္ဗကံ၊ စေတနာ
ရှေးရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဝါ၊ အမှုသည်။ တံ-စေတနာ သဘာဝ

မေဝ၊ ထိုစေ့ဆော်တတ်သော စေတနာသဘော ရှိသည်သာတည်း။
ဣတိ-ကသွား၊ ထို့ကြောင့်။ စေတနံ၊ စေတနာကို။ ကမ္မံ၊ ကံဟူ၍။
အတံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဓါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်
လျှင်။ အံတ္တော၊ အနက်တည်း။

ထိုကံသည်...

သဟဇာတကံ နာနာက္ခဏိက ကံဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်...

မိမိနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော ပဋိသန္ဓေ အခါ၌ ကဋတ္တာ ရုပ်တို့
အားလည်းကောင်း၊ ပစ္စက္ခိအခါ၌ စိတ္တဇရုပ်တို့အား လည်းကောင်း၊
ပဋိသန္ဓေ ပစ္စက္ခိအခါ နှစ်ပါးတို့၌ ၄ ပါးသော နာမက္ခန္ဓာတို့အား
လည်းကောင်း ကျေးဇူးပြုတတ်သော စေတနာသည် သဟဇာတ
ကမ္မ မည်၏။

မဏိမဉ္ဇူ၊ ဒု၊ ၃၉၄။

သဟဇာတကံနန္တိ မက္ခန္ဓာ သဟပုဗ္ဗနာနံ ပဋိသန္ဓိယံ ကဋတ္တာ
ရူပါနံ ပစ္စက္ခိယံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ ရူပါနံ၊ ဥဘယတ္တစ
စတုက္ခန္ဓနာမာနံ။

အကြင်ခဏ၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာသည်ဖြစ်၏။ ဤသို့
ဖြစ်ပြီးသည်မှ တစ်ပါးသောခဏ၌ ဖြစ်ကုန်သော ကဋတ္တာရုပ်တို့အား
လည်းကောင်း၊ ဝိပါက်တို့အား လည်းကောင်း၊ ဝိပါက်-ကဋတ္တာ ရုပ်
တို့အား လည်းကောင်း ကျေးဇူးပြုသောစေတနာသည် နာနာက္ခဏိက
ကမ္မမည်၏။

မဏိမဉ္ဇူ၊ ဒု၊ ၃၉၄။

နာနာက္ခဏိကာနန္တိ ယသ္မိံ ခဏေ ကုသလာကုသလံစေတနာ
ဥပ္ပန္နာ၊ တတော အညသ္မိံ ခဏေ ဥပ္ပန္နာနံ ကဋတ္တာရူပါနံ
ဝိပါကာနံ ဝိပါကကဋတ္တာဗျပါနဉ္စ။

ဤ၌ တစ်ပါးသော ခဏ ဟူသည်...

ဗျားစွာသော ကမ္ဘာကုဋေတို့၏ အထက်၌လည်း မိမိ၏အကျိုးကို
ဖြစ်စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သောအဖြစ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ပြတော်မူ၏။

ဇွဲ၊ ၃၇၄။

အနေကန်မှို ကပ္ပကောဋိနံ မတ္တကေ အတ္တနောဖလံ ဥပ္ပါ-
ဒေတံ သမေတ္တန၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေနာတိ အတ္ထော။

သဟဇာတ စေတနာ နာနာက္ခဏိက စေတနာတို့တွင်....

သဟဇာတ စေတနာ အရ ကုသိုလ် စေတနာ၊ အကုသိုလ်
စေတနာ၊ ဝိပါက စေတနာ တို့ကိုယူ။

နာနာက္ခဏိက စေတနာ အရ ကုသိုလ်စေတနာ၊ အကုသိုလ်
စေတနာ ၂ ပါးကို ယူလော့။

မဏိမဉ္ဇူ။ ဇွဲ၊ ၃၇၄။

စေတနာတိသဟဇာတ နာနာက္ခဏိကဝသေန ဗုဒ္ဓိဓာစေတနာ၊
တတ္ထ သဟဇာတစေတနာ ကုသလာကုသလ ဝိပါကကြိယ-
ဝသေန စတုဗ္ဗိဓာ။

နာနာက္ခဏိကာ ကုသလာကုသလဝသေန ဒုဗ္ဗိဓာ။

ထိုတရား ၂ ပါးတို့၏ အားထုတ်ခြင်း ပယောဂ ဟူသည်....

စိတ်၏ အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အမူအရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်
သဟဇာတ်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုခြင်း။

စိတ်၏ အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အမူအရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်
နာနာက္ခဏိက ဖြစ်ကုန်သော ဝိပါကတို့အား လည်းကောင်း၊ ကဋတ္တာ
ရုပ်တို့အား လည်းကောင်း ကျေးဇူးပြုခြင်းစေတနာသည်ပင် ပယောဂ
မည်၏။

ဤပစ္စည်း၌....

လောကီ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာသည် လောကီဝိပါက
နာမက္ခန္ဓာအားကျေးဇူးပြုသောအခါ ပကတူပနိဿယ နာနာက္ခဏိက
ကမ္မ ၂ ပစ္စည်း။

ကမ္မဇရုပ်တို့အားကျေးဇူးပြုသောအခါ နာနာက္ခဏိကကမ္မသာ၊
နာနာက္ခဏိကနှင့် ပကတူပနိဿယ။

နာနာက္ခဏိကကမ္မနှင့်ရောသော ပကတူပနိဿယကား ဇံနံက အကြောင်း။

နာနာက္ခဏိကကမ္မနှင့်မရောသောပကတူပနိဿယကား ဥပတ္တန္တက အကြောင်းဟူ၍လည်း သိမှတ်ကြပါလေ။

သို့သော်လည်း....

ဇနက ဥပတ္တန္တကစသည်ဖြင့် ကံ ကို ဝေဖန်ခြင်းသည် ဝိစင်္စါ အဋ္ဌကထာလာ သုတ္တန်နည်းဟူ၍ မှတ်ကြပါကုန် အရှင်လောင်းတို့။

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၄။

စိတ္တပယောဂသင်္ခါတကြိယဘာဝေန သဟဇာတာနံ နာနာက္ခဏိကာနံ ဝိပါကာနံ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနဉ္စ ဥပကာရိကာ စေတနာ ကမ္မပစ္စယော။

စိတ္တပယောဂသင်္ခါတကြိယဘာဝေန၊ စိတ်၏အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဗျာပါရအဖြစ်ဖြင့်။ သဟဇာတဉ္စ၊ သဟဇာတ် တရားတို့ အားလည်းကောင်း။ နာနာက္ခဏိကာနံ၊ အထူးထူးသောခဏနှင့် ယှဉ် ကုန်သော။ ဝိပါကာနဉ္စ၊ ဝိပါက်တို့အား လည်းကောင်း။ ကဋ္ဌတ္တာ- ရူပါနဉ္စ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူး ပြုဇာတ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ ကမ္မပစ္စယော၊ ကမ္မပစ္စည်းမည်၏။

၌၊ ၃၄၉ ၌လည်း....

စိတ္တပယောဂသင်္ခါတေန က္ခိရိယာစာဝေန ဥပကာရကော ဓမ္မော ကမ္မပစ္စယော။

သော နာနာက္ခဏိကာယံစေဝ ကုသလာကုသလစေတနာယ သဟဇာတာယစ သဗ္ဗာယပိစေတနာယ ဝသေန ဗုဓိဇော ဟောတိ။ ယထာဟ ကုသလာကုသလံကမ္မံ ဝိပါကာနံဓမ္မာနံ တံ သမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယောတိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား စိတ်၏အားထုတ်ခြင်း ဗျာပါရသတ္တိ အမူအရာ သည် ဝယောဂတည်း။

ထို ပယောဂ သည်ပင် စေတနာမည်၏။

အဘယ်သို့နည်း ဟူမူ...

ကာယပယောဂ စရိပယောဂသည် ကာယစိညိတ် ဝစီဇိညိတ် မည်သကဲ့သို့ ထို့အတူ စိတ္တပယောဂသည် စေတနာမည်၏ ဟူလို၊

ထို့ကြောင့် မူလဋီ၊ ၁၇၂ ဌ။

စိတ္တပယောဂေါ စိတ္တကိရိယာ၊ အာယုတနန္တိ အတ္ထော။
ယထာဟိ ကာယဝစီပယောဂေါ ဝိညတ္ထိ၊ ဧဝံ စိတ္တပယောဂေါ
စေတနာ-ဟူ၍မိန့်၏။

မှာထားချက်။ ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၌...

- (က) ဝိပါက်စိတ်ဆတ္ထိံ သအား တပ်သော ဗလဝနာနာက္ခဏိက စေတနာသည် အားကြီးသော အကြောင်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောကြောင့် ပကတုပနိဿယ ကမ္မ ဖြစ်၏။
- (ခ) မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်လေးခုအားတပ်သော မဂ်လေးခုစေတနာသည် အခြားမရှိမှ၍ ကျေးဇူးပြုသောကြောင့် အနန္တရူပနိဿယ ကမ္မ ဖြစ်၏။
- (ဂ) ကဋ္ဌတ္တာရုပ်အားတပ်သော ဗလဝ ဝုပ္ပလကမ္မ ကာမဝိပါက် တေဝိသအားတပ်သော ဝုပ္ပလစေတနာသည် နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ဖြစ်၏ ဟုမှတ်။

မှတ်ချက်။ ။ဤ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ပစ္စည်း၌ အတိတ် ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၃၃ ခု ဆိုရာဝယ် ပစ္စိတ္တအကျိုးသာ ပေးစွမ်းနိုင်သော ဥဒ္ဓစ္စစေတနာနှင့် တက္ခဏီရည်၍ စေတနာ ၃၃ ဟု ဆိုသည်။

ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ရည်လျှင် ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကြံ၍ စေတနာ ၃၂ ပါးကိုသာ ယူရမည်ဟု မှတ်။

ထို့ကြောင့် သမ္မော ဌ၊ ၃၀၉။

ယဇာစ အဘိညာ စေတနာ၊ ဧဝံ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာပီ န ဟောတိ။

ပဋိပက္ခအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဝိဘင်္ဂ အနုဋီ၊ ၁၀၂။

ဣဒံ ပနေတ္ထ သန္တိဋ္ဌာနာ ယသ္မာ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ ပဝတ္တိ
ဝိပါကမေဝ ဒေတီ၊ န ပဋိသန္တိ ဝိပါကံ၊ တသ္မာ တဿာ ပဝတ္တိ
ဝိပါကဿ ဝလေန ဝိဘင်္ဂေ ဝိပါကော ဥဒ္ဓစ္စော။ ဥဘယ
ဝိပါက ခါယိကာယ ပန စေတနာယ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ
ပစ္စယော ဝုပ္ပတိတိ တံဓတာဝတော ပဋ္ဌာနေ တဿာ သော
န ဝုတ္တော။ ယံ ပန အဋ္ဌကထာယံ ဝိညာဏဿ ပစ္စယ
ဘာဝေ အပ နေကဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ၊ တံ ပဋိသန္တိ ဝိညာဏမေဝ
သန္တာယ ဝုတ္တံ။

ဝေ ဥဒ္ဓစ္စ စေတနာပိ န ဟောတိတိ ဣဒမ္ပိ ဝိညာဏဿ
ပစ္စယဘာဝ မတ္တံ ဂဟေတော ဝုတ္တံ။

ဤ ဝိဘင်္ဂ အဋ္ဌကထာ အနုဋီတို့ အလို- ဗုဒ္ဓလ ကမ္မဥဒ္ဓစ္စ၏
ပဝတ္တိ အကျိုးကိုသာ ယူရမည်တဲ့။

ပဋိပက္ခသမုပ္ပါဒ ဝိဘင်္ဂ မူလဋီကာ၊ ၉၅ ခြံကား...

ယထာစ အဘိညာ စေတနာ ဝေ ဥဒ္ဓစ္စ စေတနာပိ န
ဟောတိတိ ဣဒံ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ ဓမ္မေ ဝိသု ဥဒ္ဓပရိတွာ
တေသံ ဝိပါကေ ဉာဏံ အတ္တ ပဋိသန္တိဒါ တိ ဝုတ္တတ္တာ
ဝိစာရေတဗ္ဗံ။

ဟု ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ ၂ ပါးသောအကျိုးကိုရည်၍ ဗလဝ ကမ္မ
ဥဒ္ဓစ္စ စေတနာနှင့်တကွ စေတနာ ၃၃ ပါးကို ယူသင့်ကြောင်း၊ ဥဒ္ဓစ္စ-
စေတနာသည် ပဋိသန္ဓေကို ငင်သင့်ကြောင်း၊ ဖွင့်ပြသေး၏။

အရှာ။ ။ဤ၌ အဋ္ဌကထာ နှင့် မူလဋီကာ ဆရာတို့ ဝါဒ မတူကြ။
ခက်ခဲသော အရာဌာနဖြစ်၍ သုတဂဝေသီ တို့ ဆီရုံမျှသာ
ဖော်ပြနိုင်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓိ ဆုးခြံ

စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိ
ကမ္မဇရုပ် ဟု ဆိုရာ၌ စိတ္တဇရုပ်တို့သည် သတဇာတကမ္မတည်း။ ဝါ။

၂၆၀

သီတဂူဆရာတော်

ကေက္ခဏိကတည်း။ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ အသည်သတ် ကမ္မဇရုပ်တို့
သည် နာနာက္ခဏိက ကမ္မတည်း။

ထို့ကြောင့် ဌ၊ ၄၁၅။

စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ပန ဧကက္ခဏိကော။ ကဋတ္တာ ရူပါနံ
နာနာက္ခဏိကော တတာ အသည်သတ္တရူပါနံ။

ကဋတ္တာ ရှစ် ဆိုသည်

ဧကန္တအားဖြင့် ကံသည်ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့် ရုပ်ဇီဝိတိဋ္ဌိ
တည်း။ ကြွင်းသော ရုပ်တို့သည် အနေကန္တအားဖြင့် ကံသည် ဖြစ်စေ
အပ်သောကြောင့် ဥပါဒါရူပတည်း။ ထိုသို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဤ
ကမ္မပစ္စည်း၌ ကံကြောင့်ဖြစ်သည် ဟူ၍သာလျှင် အလိုရှိအပ်၏။

ဌ၊ ၄၁၅။

ကဋတ္တာရှစ် ပနေတ္ထ ဇီဝိတိဋ္ဌိယံ။ သေသံ န ဧကန္တတော
ကမ္မသမုဋ္ဌာနတ္တာ ဥပါဒါရူပန္တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ သန္ဓေပိ တူစ
ကမ္မသမုဋ္ဌာနံမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ ။

ဝိပါက ပစ္စည်း

ဝိပစ္စန္ဒတိတိ ဝိပါကော။ အညမည ဝိရုဋ္ဌါနံ ကုသလာ
ကုသလာနံ ပါဏာတိ ဝိပါကော။ ဝိ-ပုဋ္ဌ-ပစ+ဓာတ်၊ ကျ၊
ပစ္စည်း။ ဝိ-သမ္ဘိ-ဝိဝါဓေါ-ပုဋ္ဌကဲ့သို့ နိရုဋ္ဌ-ဝါစက။

ပစ-ဓာတ်၏ အရကား ဝိပါကံ တို့၏ (ဝိပါကကြည့်သော)
သဟဇာတမျိုး၁၄...ပစ္စယံ သတ္တိ ရ၏။

ကျပစ္စည်းအရကား ထို(၁၄) ပစ္စယံ သတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်အပ်
သော သတ္တိမန္တ ရ၏။ ဝိပါကပစ္စည်း ဆိုသည်...

ပဋ္ဌာန်းအဖွဲ့ခြံသင်တန်းကျမ်း

မိမိက အားထုတ်ခြင်း ဗျာပါရ မရှိ။ ငြိမ်သက်သောအဖြစ်ဖြင့် သဟဇာတ ဖြစ်သော နာမ် ရုပ် တရားတို့အား ဝါ- ဝိပါက်စိတ်- ဆတ္တိ သ၊ စေတသိက်- အဋ္ဌတိ သ၊ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် တရားတို့အား အားထုတ်ခြင်း ဗျာပါရ မရှိသည်ဖြစ်၍ ငြိမ်သက်စွာ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ ကျေးဇူးပြုတတ်သော ဝိပါက်စိတ် စေတသိက် တို့ သည် ဝိပါက ပစ္စည်း မည်၏။

ထို့ကြောင့် ဋီကာကျော်- ၂၄၄။

အတ္တနော နိရုဿာဟ သန္တဘာဝေနံ သဟဇာတ နာမ ရူပါနံ နိရုဿာဟ သန္တဘာဝါယ ဥပကာရကာ ဝိပါက စိတ္တ စေတသိကာ ဝိပါကပစ္စယော။

အတ္တနော၊ မိမိ၏။ နိရုဿာဟ သန္တဘာဝေန၊ အားထုတ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ ငြိမ်သက်စွာ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ သဟဇာတ နာမရူပါနံ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်ကုန်သော နာမ် ရုပ် တရားတို့အား။ နိရုဿာဟ သန္တ ဘာဝါယ၊ အားထုတ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ ငြိမ်သက်စွာ ဖြစ်ခြင်းငှာ။ ဥပကာရဇကာ၊ ကုန်သော။ ဝိပါက စိတ္တ စေတသိကာ၊ ဝိပါက် ဖြစ် ကုန်သော စိတ် စေတသိက်တို့သည်။ ဝိပါက ပစ္စယော၊ မည်၏။

အထွက်ပါ ဋီကာကျော်လာ နိရုဿာဟ သန္တဘာဝ ဟူစော့ ပုဒ်ကို...

ဇောမဉ္ဇံ၊ ဋီ၊ ဝ၊ ၃၉၅-၌...

နိရုဿာဟ သန္တဘာဝေနာတိ ဥဿာဟာနံ ဥဿာဟော နတ္ထိ ဥဿာဟော တေဿာတိနိရုဿာဟော၊ သော ဝေ သန္တဘာဝေါလ။ ဧတေန သဥဿာဟေဟိ ဝိပါက ဓမ္မ ဓမ္မေဟိ ကုသလာ ကုသလေဟိ သာရမ္မဏာဓိဘာဝေန သနိသ ဝိပါက- ဘာဝံ ဒသေတိ။

နိရုဿာဟ သန္တဘာဝါယာတိ နိရုဿာဟ သန္တဘာ- ဝတ္တာယ၊ ဧတေန တပုစ္စယ ဝတံ အဝိပါကာနဓိ ရူပဓမ္မာနံ ဝိပါကာနုတုလံ ပဝတ္ထိ ဒသေတိ။

နိရုဿာဟ သန္တဘာဝေနတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဿာဟနံ၊ အားထုတ်ခြင်း။ ဥဿာဟော၊ အားထုတ်ခြင်း။ ဧတဿ၊ ထိုငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်အား။ ဝါ၊ ဝိပါက်အား။ ဥဿာဟော၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ နိရုဿာဟော၊ မည်၏။ သောဝေ၊ ထိုအားထုတ်ခြင်းမရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သန္တဘာဝေါ၊ ငြိမ်သက်အေးချမ်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ နိရုဿာဟသန္တဘာဝေါ၊ မည်၏။

ဧတေန၊ ဤ နိရုဿာဟသန္တဘာဝေန ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သဥဿာဟေဟိ၊ သဥဿာဟ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိပါက ဓမ္မဓမ္မေဟိ၊ ဝိပါကဓမ္မ ဓမ္မ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာကုသလေဟိ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့နှင့်။ သာရမ္မဏာဒိဘာဝေန၊ သာရမ္မဏအဖြစ်ဖြင့်။ သဗိသဝိပါကဘာဝံ၊ တူသော ဝိပါကဘာဝ၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿတိ၊ ပြ၏။

နိရုဿာဟ သန္တဘာဝါယတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိရုဿာဟ သန္တဘာဝတ္ထာယ၊ အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော ငြိမ်သက်ချမ်းအေးလည်အဖြစ်အလို့ငှာ။ ဧတေန၊ ဤနိရုဿာဟ သန္တဘာဝါယ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ တဗ္ဗစ္စယတေ၊ ထိုဝိပါက်လျှင်အကြောင်းရှိသော။ အဝိပါကနဓိ၊ အဝိပါကဖြစ်ကုန်သော။ ရူပဓမ္မာနံ၊ ရုပ်တရားတို့၏။ ဝိပါကနံရူပံ၊ ဝိပါက်အားလျော်စွာ။ ပဝတ္ထိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဿတိ၊ ပြ၏။

ဤသို့ ဝိပါကပစ္စည်း၌ အားထုတ်ခြင်းကင်းသော ငြိမ်သက်သောအဖြစ်ဖြင့် အားထုတ်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ ငြိမ်သက်စွာဖြစ်ခြင်းငှာ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားသည် ဝိပါကပစ္စည်းမည်၏။

ထိုဝိပါကပစ္စည်းသည်....

ပဝတ္ထိံ အခါ၌ ဝိပါက်စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော ရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။

ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အား လည်းကောင်း။

ပဝတ္ထိံ ပဋိသန္ဓေတို့၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့အား လည်းကောင်း ဝိပါက ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း....

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

၆။ ၃၄၉။

နိရုဿာဟသန္တဘာဝေန နိရုဿာဟသန္တဘာဝေါယ
ဥပကာရုကော ဝိပင်္ဂါကဓမ္မော ဝိပင်္ဂါကပစ္စယော။ သော
ပဝတ္တေ စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပဋိသန္ဓိယံ ကဋ္ဌတ္တာစရူပါနံ သမ္ပယုတ္တ-
ဓမ္မာနံ ဝိပင်္ဂါကပစ္စယော ဟောတိ။ ယထာဟဝိပင်္ဂါကဗျာကတော
။လ။ ဓန္ဓာ ဝတ္ထုဿ ဝိပင်္ဂါကပစ္စယေနပစ္စယေန။

အထူးမှားထားချက်။

ဆန္ဒစတော ကံ နာမကမ္မံ နသိဇ္ဈတိ အစရှိသော စိတ္တာဘိ-
သင်္ခါရ ပယောဂသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို ပြီးစေသကဲ့သို့ ဤ၌
ဝိပင်္ဂါကနာမက္ခန္ဓာတို့ကို စိတ္တာဘိသင်္ခါရသည် မပြီးစေနိုင်။

ထို့ကြောင့် နိရုဿာဟသန္တသဘာဝ အဖြစ်ဖြင့် နိရုဿာဟ-
သန္တ သဘာဝအကျိုးငှာ ကျေးဇူးပြုတတ်သော ဝိပင်္ဂါကစိတ် စေတသိက်
တရားတို့သည်သာလျှင် ဝိပင်္ဂါကပစ္စည်းမည်၏ဟု မှတ်ကြရမည်။

ထို စိတ်စေတသိက်တရားတို့သည်...

- ၁။ သဥဿာဟ အသန္တသဘာဝ၊
- ၂။ သဥဿာဟ သန္တသဘာဝ၊
- ၃။ နိရုဿာဟ သန္တသဘာဝ၊
- ၄။ နိရုဿာဟ အသန္တသဘာဝ၊ စိတ်စေတသိက်အားဖြင့်
လေးပါး အပြားရှိ၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်....

- ၁။ အကုသိုလ်စိတ် စေတသိက်တရားတို့သည် သဥဿာဟ
အသန္တသဘာဝတရားတို့ မည်ကုန်၏။
- ၂။ ကုသိုလ်စိတ် စေတသိက်တရားတို့သည် သဥဿာဟ သန္တ
သဘာဝတရားတို့မည်ကုန်၏။
- ၃။ အာဝဠန်းဓွေ ဝိပင်္ဂါကစိတ် စေတသိက်တရားတို့သည် နိရု-
ဿာဟ သန္တ သဘာဝတရားတို့ မည်ကုန်၏။

၄။ အာဝဇ္ဇန်းဓမ္မမှ ကြွင်းကုန်သော ကြိယာစိတ် စေတသိက်တို့
သည် ဝိပါကကိုဖြစ်စေခြင်း၊ ဗျာပါရမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်
ကြောင့် နိရုဿာဟ အသန္တသဘာဝတရားတို့ မည်ကုန်၏။

မထိမဉ္ဇူ၊ ဇို၊ ဝ၊ ၃၉၆။

စိတ္တစေတသိကာ စတုဗ္ဗိဓာ သဟုဿာဟ အသန္တသ-
ဘာဝါ၊ သဟုဿာဟ သန္တသဘာဝါ၊ နိရုဿာဟ သန္တ-
သဘာဝါ၊ နိရုဿာဟ အသန္တသဘာဝါတီ။

တတ္ထ အကုသလာစိတ္တစေတသိကာ သဉ္ဇဿာဟ
အသန္တသဘာဝါ ဟောန္တိ။ ကုသလာ သဉ္ဇဿာဟ သန္တသ-
ဘာဝါ၊ အာဝဇ္ဇနဒ္ဒယဝိပါကာ နိရုဿာဟ သန္တသဘာဝါ၊
အဝသိဋ္ဌကြိယာမန ဝိကုပ္ပာဒေန ဗျာပါရရဟိတာ နိရုဿာဟ
သန္တသဘာဝါ ဟောန္တိ။ ကြိယာမယ စိတ္တုပ္ပါဒတာယ
သဉ္ဇဿာဟသန္တသဘာဝါ ဟောန္တိ။

ဤသို့ အားထုတ်ခြင်းမရှိသော ငြိမ်သက်သည်အဖြစ်ဖြင့် သဟ
ဇာတ် ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်တရားတို့အား အားထုတ်ခြင်း မရှိသော
ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ် အကျိုးငှာ ကျေးဇူးပြုတတ်သော ဝိပါက
ပစ္စည်း၌ ချမ်းအေးသောလေသည်ချမ်းအေးသောအရိပ်၌ နေသောသူ
အား ချမ်းငြိမ်းစေခြင်းငှာ ကျေးဇူး ပြုသကဲ့သို့ ဝိပါကစိတ် ဆတ္တိံသံ
စေတသိက်အဋ္ဌတ္တိံသံ နာမက္ခန္ဓာ၊ တိုနာမက္ခန္ဓာတို့သည် ထယာရဟပြု
အပ်သော ဝိညတ်ဓမ္မ ကြည်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ ဤ
ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ဝိပါကပစ္စယ သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော အကျိုး၏
အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်၏။

ဤ ဝိပါကပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်တရား၌-

ဝိညတ်ဓမ္မကိုကြည့်သည်ကား ဝိပါကစိတ်တို့သည် ဝိညတ်ဓမ္မကို
မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ကြည့်ရသည်။

သင်္ဂဟ။ ။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ကာမာဝစရဇဝနာဘိညာပန ဝိညတ္တိံပိ
သမုဋ္ဌာပေန္တိ။ ။

မိညစ်ဆိုသည်....

ရှေ့သို့တက်အံ့၊ နောက်သို့ဆုတ်အံ့၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဖြစ်သော စိတ်သည် စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုစိတ္တဇရုပ်၌ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဓာတ်၊ ထိုဓာတ်လေးပါးကိုမှီ၍ဖြစ်သော ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ သြဇာ အားဖြင့် ရှစ်ပါးရှိ၏။ ထိုရုပ်ကလာပ်အတွင်း၌ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ဝါ-စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်သည် ရှိ၏။ ထို ဝါယောဓာတ်သည် မိမိနှင့်တကွသော ရူပကာယကို ခိုင်စေ၏။ လှုပ်ရှားစေ၏။ ရှေ့သို့တက်ခြင်း၊ နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနီ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၂၄။

တတ္ထ ယာ ပကဝီဇာတု အာပေါဇာတု တေဇောဇာတု ဝါယောဇာတု တနိဿိတော ဝဏ္ဏော ဂန္ဓော သြဇာတိ ဣမေသံ အဋ္ဌန္တံ ရူပကလာပါနံ အဗ္ဗန္တရေ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝါယောဇာတု၊ သာ အတ္တနာသဟဇာတံ ရူပကာယံ သန္တဗ္ဗေတိ သန္ဓာရေတိ စာလေတိ အဘိက္ခမာပေတိ ပဋိက္ခမာပေတိ။

ဤသို့ ဖြစ်သောအခါ တစ်ခုသော အာဝဇ္ဇန်းရှိသော ဝီထိ၌ ပထမဇောအစ အဋ္ဌမဇော အဆုံး ရှိသော ဇောစိတ်တို့ကြောင့် ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်သည် သန္တဗ္ဗန္တံ စသည်တို့သာ ဖြစ်စေ၏။ ပလန စသည်တို့ဖြစ်စေခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်။ သတ္တမဇောဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်သည်သာလျှင် အောက်ဖြစ်သော ခြောက်ပါးသော ဇောတို့ကြောင့် ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်သော အကြောင်းကိုရ၍ မိမိနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပကာယကို ခိုင်စေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ကျွေးစေခြင်း၊ ဆန်စေခြင်းငှာ လည်းကောင်း စွမ်းနိုင်၏။

အဋ္ဌသာလိနီ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၂၄။

တတ္ထ ဧကာဝဇ္ဇန ဝီထိယံ သတ္တသု ဇဝနေသု ပဌမစိတ္တသမုဋ္ဌိတာ ဝါယောဇာတု အတ္တနာ သဟဇာတံ ရူပကာယံ သန္တဗ္ဗေတံ သန္ဓာရေတံ သက္ကောတိ။ အပရာပရံ ပန စာ

လေတုံ နသက္ကောတိ၊ ဒုတိယဒီသုပိ ဒေသဝ နယော။
သတ္တမစိတ္တေန ပန သမုဋ္ဌိတာ ဝါယောဓာတု ဟေဋ္ဌာ သဟိ
စိတ္တေဟိ သမုဋ္ဌိတံ ဝါယောဓာတု ဥပတ္တိန္ဒနပစ္စယံ လဘိတွာ
အတ္တနာ သဟဇာတံ ရူပကာယံသန္တမ္ဘေတုံ သန္တာရေတုံ စာ-
လေတုံ အတိက္ကမာပေတုံ ပဋိက္ကမာပေတုံ အာလောကာပေတုံ
ဝိလောကာပေတုံ သမိဉ္ဇာပေတုံ ပသာရာပေတုံ သက္ကောတိ။

တတ္ထ-တာသုစိတ္တသမုဋ္ဌိတာဝါယောဓာတုသု၊ တို့တွင်။ ကော-
ဝဇ္ဇနဝိထိယံ၊ တစ်ခုသော အာဝဇ္ဇန်းရှိသော မနောဗ္ဗါရ ဝိထိ၌။
သတ္တသု၊ ကုန်သော။ ဗဝနေသု၊ တို့တွင်။ ပဋ္ဌမ စိတ္တသမုဋ္ဌိတာ၊ ပထမ
ဇောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ အတ္တနာ၊ မိမိနှင့်။
သဟဇာတံ၊ သော။ ရူပကာယံ၊ ကို။ သန္တာပေတုံ၊ ငှာ။ သန္တာရေတုံ၊
ငှာ။ သက္ကောတိ၊ နိုင်၏။

ပန၊ ဗျတိရိက်ကို ဆိုဦးအံ့။ အပရာပရံ၊ ထိုမှ ဤမှ။ စာလေတုံ၊
လှုပ်ရှားစေခြင်းငှာ။ နသက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ ဒုတိယဒီသုပိ၊ စသည်
တို့၌လည်း။ ဒေသဝနယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဓိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊
အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ သတ္တမစိတ္တေန၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတာ၊ သော။
ဝါယောဓာတု၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ သ-ဟိစိတ္တေဟိ၊ တို့
ကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတံ၊ သော။ ဝါယောဓာတု၊ ကို။ ဥပတ္တိန္ဒနပစ္စယံ၊
အထောက်အပံ့ဖြစ်သောအကြောင်းကို။ လဘိတွာ၊ ရန်။ အတ္တနာ၊ မိမိ
နှင့်။ သဟဇာတံ၊ သော။ ရူပကာယံ၊ ကို။ သန္တာပေတုံ သန္တာရေတုံ
စာလေတုံ အတိက္ကမာပေတုံ ပဋိက္ကမာပေတုံ အာလောကာပေတုံ
ဝိလောကာပေတုံ သမိဉ္ဇာပေတုံ သမ္ပသာရေတုံ၊ ငှာ။ သက္ကောတိ၊
စွမ်းနိုင်၏။

ထိုသို့ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း အစရှိသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော
ကြောင့် သွားလာခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ စလနံ စသော လှုပ်ရှား
ခြင်း၊ သွားလာခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝါယောဓာတ်သည်လည်း
ဝိညတ် မဟုတ်ပေ။

စင်စစ်သော်ကား စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်၏
တစ်ခုသော ဖောက်ပြန်သောအခြင်းအရာသည် ရှိ၏။ ထိုအခြင်းအရာ
စိကာရသည် အလိုကိုသိစေတတ်သောကြောင့် ဝိညတ်မည်၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၂၄ ဋီ...

တတ္ထယောစိတ္တသမုဋ္ဌာနိကကာယော၊ န သော ဝိညတ္တိ။
စိတ္တသမုဋ္ဌာနာယ ပန ဝါယော ဓာတုယာ သဟဇာနံ ဂ္ဂပ
ကာယံ သန္တာပေတံ သန္တာရေတံ စာလေတံ ပစ္စယော တဝိတံ
သမတ္ထော၊ ဧသော အာကာရဝိကာရော အတ္ထိ၊ အယံ
ဝိညတ္တိနာမ။

စိတ္တသမုဋ္ဌာနာယ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါယောဓာတုယာ၊
၏။ သဟဇာတံ၊ သော။ ဂ္ဂပကာယံ၊ ကို။ သန္တာပေတံ၊ ခိုင်စေခြင်း
ငှာ။ သန္တာရေတံ၊ ငှာ။ စာလေတံ၊ ငှာ။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။
ဝါ၊ အထောက်အပံ့သည်။ တဝိတံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ။ သမတ္ထော၊ သော။
ကော၊ တစ်ခုသော။ အာကာရဝိကာရော၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်း
အရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ - အာကာရဝိကာရော၊ သည်။
ဝိညတ္တိနာမ၊ မည်၏။

ဤ၌ ကောဝဇ္ဇာနဝိထိယံ-အရကို။ ဣစ္ဆာသံယပိဋကပုံနှိပ်တိုက်
ရိုက် ပြည်မှ အဋ္ဌကထာနိဿယ၄၉၅ ဋီ...

ပဗ္ဗဋ္ဌါရဝိထိယံ ဟိ ဒွေအာဝဇ္ဇနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မနောဒွါရ
ဝိထိယံ ပန မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇနမေဝ...မှာ ထားတော်မူ၏။

ဤ၌ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်၏ တစ်ခုသော
ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည် အလိုကိုသိစေတတ်သောကြောင့်
ဝိညတ်မည်ကြောင်းကိုလည်း....

အဋ္ဌသာလိနိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၂၅-ဋီ...

ဝိညာပနတ္တာ ပနေသာ ဝိညတ္တိတိ ဝုစ္စတံ၊ ကိံ ဝိညာပေတိတိ
ကေ ကာယက္ခိကာရဏံ။ မိန့်ဆို၏။

ဤအလို ဝိညာပေတိတိ ဝိညဒတ္တိ ဖျာ ဟေတုကတ္ထုသာဓန
ပြုစေလိုသည်။ အလိုကိုသိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝိညတ်ဟု
ဆိုအပ်၏။ အဘယ်ကိုသိစေသနည်းဟူမူ ကာရဒွါရ၌ ဖြစ်သော အမူ
အရာကို သိစေ၏ဟူလို။ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော အမူအရာကို သိစေ

သော်လည်း ဝိညာဏ်ကို စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မသိအပ်၊ မနောဝိညာဏ်
ဖြင့်သာ သိအပ်၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနိအဋ္ဌကထာ ၁၂၅-၌...

ဝိညာဏ် ပန န စက္ခုဝိညေယျာ၊ မနောဝိညေယျာဇေ။
စက္ခုနာဟိ ဟတ္ထ ဝိကာရာဒိဝသေန ဝိပုဗ္ဗမာနံ ဝဏ္ဏာရမ္မဏ-
မေဝ ပဿတိ၊ ဝိညာဏ် ပန မနောဗ္ဗါရိကစိတ္တေန စိန္တေတွာ
ဣဒဋ္ဌိဗ္ဗေ သေ ကာရေတိ မညေတိ ဇာနာတိ ဟု မိနံ။

ပန၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုဦးအံ့။ ဝိညာဏ်၊ ဝိညာဏ်သည်။ စက္ခုဝိညေယျာ၊
စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ မနောဝိညေယျာဇေ၊
မနောဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။
စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ အတ္ထဝိကာရာဒိဝသေန၊ လက်ဖောက်ပြန်ခြင်း စသည်
တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိပုဗ္ဗမာနံ၊ တုန်လှုပ်သော။ ဝဏ္ဏာရမ္မဏံ ဇေ၊
ရူပါရုံကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝိညာဏ်၊ ကို။
မနောဗ္ဗါရိကစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ စိန္တေတွာ၊ ရှိ။ သေ ဇေသော၊ ဤသူ
သည်။ ဣဒဋ္ဌကမ္ပံ-ဣဒဋ္ဌကမ္ပံ၊ ဤမည်သောအမှု ဤမည်သောအမှုကို။
ကာရေတိမညေ၊ ပြုစေလိုယောင့်တကား။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဓိပ္ပာယ်-
ဝိဇာနနေန၊ အလိုဆန္ဒအကြံအစည်ကို သိခြင်းဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။
ဤအရာ၌ ကာယသဗ္ဗါသည် ကာယေကဇေသဉ္စ ဖြစ်၏။
စလနကာယကို ယူအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

ပါဏာတိပါတကို ပြုလိုသောအခါ ဓားကိုကိုင်ခြင်း၊ ဓားကို
မိုးခြင်း စသော ဟတ္ထစလန ဖြစ်၏။ ထိုဟတ္ထစလန၌ တည်သော
ပဗ္ဗုပ္ပန်ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ စက္ခုဝိညာဏ်ထိ၊ အတိတ်ရူပါရုံကို
အာရုံပြု၍ ဘဒ္ဒနဝတ္ထကထိထိ၊ သုဒ္ဓမနောဗ္ဗါရဝိထိဖြစ်၏။ ထို့နောင်
ဝိကာရကို အာရုံပြု၍ စတုတ္ထ မနောဗ္ဗါရဝိထိ ဖြစ်၏။ ထို့နောင်
အဓိပ္ပာယ်ကို အာရုံပြု၍ ပဉ္စမမနောဗ္ဗါရဝိထိ ဖြစ်၏။ သို့ လှုပ်သော
ကိုယ်ဖြင့် ဤသူကား ပါဏာတိပါတ အမှုလို ပြုလို၏ဟု ထိုသူ၏အလိုကို
သူ၏စိတ်တို့ကို ပဉ္စပဝိထိဖြင့် သိစေတတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊
လှုပ်သောကိုယ်ကြောင့် မိမိဟုဆိုအပ်သော ဝိကာရကိုလည်း စတုတ္ထ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

မနောဋ္ဌါရဝိထိဖြင့် သိစေအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိကာရသည် ကာယဝိညာတ် မည်၏။

၄။ နိဿယ၊ ပ၊ ၅၀၂။

ဝဏ္ဏံ ပဌမစိတ္တေန၊ တိတံ ဒုတိယစေတသ၊။
ဓာတိယေနတု ဝိညတ္တိံ၊ ဘာဝံ စတုတ္ထစေတသ၊။

ဝစီဝိညာတ်သည်....

စေတနာဝါစာ၊ ဝိရတီဝါစာ၊ သဒ္ဓါဝါစာဟု သုံးမျိုးရှိ၏။

ထိုတွင် သဒ္ဓါဝါစာနှင့် တက္ကဖြစ်သော၊ တစ်နည်း အသံနှင့်တက္က ဖြစ်သော တစ်ခုသော အခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်သော ဝိညာတ်သည်ရှိ၏။ ထိုအခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သော ဝိညာတ်သည် ဝစီကမ္မဋ္ဌါရလည်း မည်၏။

အဋ္ဌသာလိနိ၊ ၄။ ၁၈၂။

သဟ သဒ္ဓါပနံ သော ဝိညတ္တိံ အတ္ထိ၊ ဣဝံ ဝစီကမ္မဋ္ဌါရံ နာမ။

အဓိဗ္ဗာယ်ကား....

ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဤစကားကို ပြောအံ့ဟုဖြစ်သောစိတ်သည် ရှစ်ပါးသောရုပ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုရှစ်ပါးသော ရုပ်တို့၏အတွင်း၌ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်သည် ကံကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္မဇ ကလာပ် ကိုးစည်းတို့တွင် တစ်ကိုယ်လုံးပျံ့နှံ့၍စာည်သော ကာယဓသက ကလာပ်၊ ဘာဝဒသက ကလာပ် နှစ်ပါး၌ ပါယောကမ္မဇပထဝီ ဓာတ်နှင့် အသံဖြစ်ရာအရပ်၌ ထိခိုက်၏။ ထိုသို့ထိခိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အသံဖြစ်၏။

ရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်၌ ပါသော ကမ္မဇပထဝီ ဓာတ်နှင့် ထိခိုက်သည်ကိုမျှ။

ဤသို့ဖြစ်သော အသံသည် စိတ္တဗသမုဋ္ဌာန် အသံမည်၏။ ဤ အသံကို ပညတ်ဟု မမှတ်အပ်။ စင်စစ်ကား စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်၏ ဥပါဒိန္နကဖြစ်သော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခိုက်ခြင်း ကြောင့် ဖြစ်၍ဖြစ်သော တစ်ခုသောအခြင်းအရာမျှဖြစ်သောဖောက်ပြန်

ခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် အလိုကိုသိစေတတ်သော
ကြောင့် ဝစီပညတ်မည်၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနီ၊ ၁၂၉-၌....

တဿာ ပန စိတ္တသမုဋ္ဌာနာယ ပထဝီဓာတုယာ ဥပါ-
ဒိန္နကဗဋ္ဌနဿ ပစ္စယဘူတော ဧကော အာကာရဝိကာရ-
ဘူတော အတ္ထိ၊ အယံ ဝစီဝိညတ္တိနာမ။

ပန၊ အလျော်ကိုဆိုဦးအံ့။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာယ၊ ဖြစ်သော။
တဿာပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ ဥပါဒိန္နကဗဋ္ဌနဿ၊ ကမ္မဇပထဝီတို့
ထိခိုက်ခြင်း၏။ ပစ္စယဘူတော၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန
မဟာဘူတာနံ၊ တို့၏ (အည့်)။ အာကာရဝိကာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
အယံ အာကာရဝိကာရော၊ သည်။ ဝစီဝိညတ္တိ၊ မည်၏။

မူလဒီ၊ ၇၆။ ပထဝီဓာတုယာတိ ဣဒံ ဝါယော
ဓာတုသံဝိယ စလနံ ပထဝီဓာတုယာ သံဝဋ္ဌန ကိစ္စံ အဓိတန္တိ
ကတွာ ဝုတ္တံ။

အာဟာရ ပစ္စည်း

ဩဇာဋ္ဌမက် ရူပါဒယော အာဟာရတိ အာဟာရော။ (အာပုဗ္ဗ၊
ဟရ ဓာတ်၊ က ပစ္စည်း။) ဟရ ဓာတ်၏အရကား ရုပ်နာမ်
အာဟာရတို့၏ ဟေတု ဝျာန မဂ္ဂကြံ့၌သော သဟုဇာတမျိုး (၁၁)
ပစ္စယသတ္တိရ၏။ က ပစ္စည်း၏အရကား ထို ၁၁ ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်
မှတ်အပ်သော သတ္တိမန္တရ၏။ ဤ၌ အာဟာရန္တိ ဆောင်တတ်၏ဟူ
သော ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့အား ထောက်ပံ့ ခိုင်စေတတ်သော
သဘောကိုဆိုသည်။

ဋ္ဌ၊ ၁၅၀။

ရူပါ ရူပါနံ ဥဇတ္ထမ္ဘန္တေန ဥပကာရကာ စတ္တာရော အာ-
ဟာရ အာဟာရ ပစ္စယေဇ။ ။

ပဋိပက္ခအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ မဟာဋီ၊ ဒု၊ ၄၁၃။

အာဟာရတိတိ အာဟာရေပစ္စယ သင်္ခါတေန ဥပ္ပတ္တိယာ
ဋီတိယာဝါ ပစ္စယဘာဝေန အတ္တနော ဖလံ အာနေတိ
နိဗ္ဗတ္တေတိ ဖဝတ္တေတိစာတိ အတ္ထော။ ကပဋ္ဌံ ကရိယတိ
ကမဋ္ဌိကာရော၊ စက္ခုဝသေန စေတံ ဝုတ္တံ၊ လက္ခဏတောပန
ဩဇာလက္ခဏော ဝေဗိတဗ္ဗော၊ ကမဋ္ဌိကာရောစ သော
ယထာဝုတ္တေ နတ္ထေန အာဟာရောစာတိ ကမဋ္ဌိကာရဟာရော။
ဟု ဖွင့်ပြသေး၏။

ဘယ်သောကာလမှစ၍ ထောက်ပံ့ဖြစ်စေတတ်သနည်းဟူမူ...
တစ်သတ္တာဟ နှစ်သတ္တာဟမှ ရှေ့ အဖို့၌လည်းကောင်း၊ နောက်
အဖို့၌လည်းကောင်း ရောက်သောကာလ၌ ဂဗ္ဘသေယျသတ္တဝါတို့
အား အဓိသည်မျိုးအပ် စားအပ်သော ထမင်းအဖျော်စသည်၌ ပါရှိ
သောဩဇာသည် သူငယ်၏ချက်ကြိုးကို အစဉ်လျှောက်၍ သူငယ်၏
ကိုယ်၌ပျံ့နှံ့၍ ဌိသို့ရောက်ဆဲ၊ အဗျတ္တိကဩဇာသည်လည်း ဌိသို့ရောက်
ဆဲ၊ ထိုသို့ကာလနှစ်ဝ တွေကြုံကြသည်အခါ အဗျတ္တိကဩဇာသည်
ရပ်ကိုဖြစ်စေ၏။

ကေသဝါ ဓိန္ဒဝါ သတ္တာဟာနံ ဂတကာလေ ပတိဋ္ဌာတိ၊
တတောပရံ ပုရေဝါ ပတိဋ္ဌာတု ပစ္စာဝါ၊ ယဒါ မာတာ
အဗျောဟတာ အန္တပါနဩဇာ ဒါရကဿ ပတိဋ္ဌာတိ။ တဒါ
အဋ္ဌရူပါနိ သမုဋ္ဌာပေတိ။ ။

ကေသဝါ၊ တစ်ခုလည်းဖြစ်သော။ ဓိန္ဒဝါ၊ နှစ်ခုလည်းဖြစ်
ကုန်သော။ သတ္တာဟာနံ၊ ခုနှစ်ရက်တို့၏။ ဂတကာလေ၊ ရောက်သော
အခါ၌။ ဩဇာ၊ သည်။ ပတိဋ္ဌာတိပန၊ ထိုသို့ပင်တည်ဆော်လည်း။
တတော၊ ထိုတစ်သတ္တာဟ နှစ်သတ္တာဟမှ၊ ပုရေဝါ၊ ရှေး၌မူလည်း။
ပစ္စာဝါ၊ နောက်၌မူလည်း။ ပတိဋ္ဌာတု၊ တည်စေ။ ယဒါ၊ အကြင်
အခါ၌။ မာတာ၊ အမိသည်။ အန္တပါနဩဇာ၊ ထမင်းအဖျော်အရ
သာဩဇာကို။ အဗျောဟတာ၊ မျိုးအပ်သည်ရှိသော်။ ဒါရကဿ၊
သူငယ်၏။ သရီရေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။
အဋ္ဌရူပါ၊ တို့ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

ဤ၌...

ဗဟိဒ္ဓါဟာရသည် အာဟာရဇရုပ်ကို ဖြစ်၏ဟုဆိုသော်လည်း မုချစင်စစ် မဖြစ်နိုင်။ ဗဟိဒ္ဓါဟာရက အဗ္ဗတ္တိကာဟာရကို ယောက်ဖုံးပေး၍ အဗ္ဗတ္တိကာဟာရ ကမှ အာဟာရဇရုပ်ကို ဖြစ်နိုင်၏။

မူလဋီ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ဋီ။

ဗဟိရံ အာဟာရံ ပစ္စယံ လဘိတွာ ဝေ အဗ္ဗတ္တိကာ-ဟာရော ရူပံ ဥပ္ပါဒေတိ။

ဗဟိရံ၊ ဗဟိရဖြစ်သော။ အာဟာရံ၊ ကို။ ပစ္စယံ၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကို။ လဘိတွာ ဝေ၊ ရသောကြောင့်သာလျှင်။ အဗ္ဗတ္တိကာဟာရော၊ သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။

ဤအလို လဘိတွာ ဝေ၌ ဝေသဋ္ဌါဖြင့် အဗ္ဗတ္တိကာဟာရသည် သက်သက် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ဟုမှတ်။

သဲအင်းသုံးချက်စု စသည်တို့၌...

၁။ ဆွမ်း ခဲဖွယ် ဘောဇဉ် အစရှိသည်တို့၌ တည်သော ဗဟိဒ္ဓါ ဩဇာ ဤတရားတို့သည် ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း မည်ကုန်၏။ (အာဟာရသမုဋ္ဌာနိကပစ္စည်း)။

၂။ တစ်နည်းကား- အဗ္ဗတ္တိကာနှင့် ရှိသော စတုသမုဋ္ဌာနိကဩဇာ ဗဟိဒ္ဓါသန္တာန်၌ရှိသော ဥတဇဩဇာ ဤ တရားတို့သည် ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း မည်ကုန်၏။ (ကလာပ်တူဩဇာကြည့်သော ကလာပ်တူ ကလာပ်ပြားဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်သည် ပစ္စယုပ္ပန်)။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်...

- ၁။ အရ ပစ္စည်းတပ်ခြင်းသည် ပရိယာယဟုမှတ်။
- ၂။ အရ ပစ္စည်းတပ်ခြင်းသည် နိပ္ပရိယာယဟုမှတ်။

ဆရာ။ ။ အထက်ပါ သုံးချက်စု(၁)အရ ပစ္စယုပ္ပန်တရား၌ အာဟာရသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်မျှ ကိုသာ မကောက်ဘဲ စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ကို ကောက်လျှင် သင့်မြတ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အကြောင်းကား- ဗဟိဒ္ဓုဗြဟ္မာသည် အာဟာရ-
သမုဋ္ဌာန်ကရပ်ကို ဖြစ်စေရာ၌ ဇနကသတ္တိ၊ စိသန္တတိ
ရုပ်အား ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိ ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့်တည်း။

မူလဋီ၊ ၁၇၂-ဋီ...

သတိပိ ဇနကတ္ထေ ဥပတ္တမ္ဘကတ္တံ အာဟာရနံ ပဓာန-
ဏိစ္စန္တိ အာဟာ။ ရူပါရူပါနံ ဥပတ္တမ္ဘကတ္ထေနာတိ။ ဥပတ္တမ္ဘ-
ကတ္တံ၌ သတိပိ ဇနကတ္ထေ အရူပိနံ အာဟာရနံ အာဟာရဇ-
ရူပသမုဋ္ဌာပကရူပါတာရဿံ ၀ ဟောတိ။

အသတိပိ စတုသမုဋ္ဌာန်က ရူပတ္တမ္ဘကရူပါဟာရဿ။
အသတိ ပန ဥပတ္တမ္ဘကတ္ထေ အာဟာရနံ ဇနကတ္တံ နတ္ထိတိ
ဥပတ္တမ္ဘကတ္တံ ပဓာနံ။ ဇယနမာနေပိတိ အာဟာရော အဝိဇ္ဇေဒ-
ဝသေန ဥပတ္တမ္ဘကမာနောယေဝ ဇနေတိတိ ဥပတ္တမ္ဘန-
ဘာဝေါ အာဟာရဘာဝေါတိ။

မူလဋီကာ အနက်။

ဇနကတ္ထေ၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိပါသည်
လည်း။ အာဟာရနံ၊ အာဟာရ ပစ္စုပ္ပန် နာမ် စ ရှား တို့ အား။
ဥပတ္တမ္ဘကတ္တံ၊ ထောက်ပံ့နိုင်စေသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပဓာနဏိစ္စံ၊
ပဓာနဏိစ္စတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟာ၊ ဆီ၏။

ဟိ၊ မှန်၏။ ဝါ- ဟိယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဇနကတ္ထေ၊
ဖြစ်တတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ အရူပိနံ၊ နာမ်
ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရနံ၊ ပဿ စေတနာ ပိညာဏ် အာဟာရတို့
အား။ အာဟာရဇ ရူပသမုဋ္ဌာပက ရူပါဟာရဿစ၊ အာဟာရဇ
ရုပ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ရုပ်အာဟာရအား လည်းစကောင်း။
ဥပတ္တမ္ဘကတ္တံ၊ ထောက်ပံ့နိုင်စေသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဇနကတ္ထေ၊ သည်။ အသတိပိ၊ မရှိသော်လည်း။ စတု-
သမုဋ္ဌာန်က ရူပတ္တမ္ဘက ရူပအဟာရဿ၊ လေးပါးသောအကြောင်း
ကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ရုပ် အာဟာရ အား။
(ယထာဆကံ၊ ပိမိ-မိမိတို့ ပစ္စည်းအားလျော်စွာ။ အညေဟိပစ္စယေဟိ၊
တစ်ပါးသော ပစ္စည်းတို့သည်။ ဇနိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်) ထည့်ပေး။ ဥပတ္တမ္ဘကတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဥပတ္တမ္မကတ္ထော သည်။ အသတိပန၊ မရှိသော်ကား။ အာဟာ-
ရာနံ၊ အာဟာရတို့အား။ ဇနကတ္တံ၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိတော့ချေ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥပတ္တမ္မကတ္တံ၊
ထောက်ပံ့နိုင်စေသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပဓာနံ၊ ပဓာနတည်း။

၂-နံပါတ်၊ ဂုတိယနည်း၌...

အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ရှိသော စတုသမုဋ္ဌာနိက သြဇာ၊ ဗဟိဒ္ဓ
သန္တာန်၌ရှိသော ဥတုဇ သြဇာ ပဖွည်း၊ ကလာပ်တူ သြဇာ ကြံသော
ကမ္မဇရုပ် ကိုးခု၊ ကလာပ်ပြား ၂၀ ဟု ဆိုအပ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက
ရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်ဟု ဆိုရာ၌ ဗဟိဒ္ဓါဟာရ၏ အထောက်အပံ့ ရသော
ကြောင့်သာလျှင် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ရှိသော စတုသမုဋ္ဌာနိက သြဇာ
ပဖွည်း၊ ကလာပ်တူ သြဇာ ကြံသော ကလာပ်တူ ကမ္မဇရုပ် ကိုးခု၊
ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ရာ၌ ဇနကသတ္တိ၊ ကြွင်းသော ကမ္မဇကလာပ် ရှစ်စည်း၊
စိတ္တဇကလာပ် ခြောက်စည်း၊ ဥတုဇကလာပ် လေးစည်း၊ အာဟာရဇ
ကလာပ် နှစ်စည်း၊ ဤကလာပ်ပြား ၂၀ တို့သည် ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ရာ၌
ဥပတ္တမ္မကသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုသည်ဟု မှတ်ကြပါကုန်အရှင်ကောင်းတို့။

ဤနည်း နှင့်နှင် အာဟာရပဖွည်း တပ်ကြပါလေ။

ဋ္ဌ၊ ၃၇၈။

စတုသန္တတိ သမုဋ္ဌာနော ကဗဠိကာရာဟာရော ကိဉ္ဇာပိ
ဣမဿ ကာယဿာတိ အဝိသေသတော ဝုတ္တော။ ဝိသေသတော
ပနာယမေတ္ထ အာဟာရ သမုဋ္ဌာန ရူပဿ ဇနကောစေဝ
အနုပါလကောစ ဟုတွာ အာဟာရပစ္စယေန ပစ္စယောတိ။
သေသတိသန္တတိ သမုဋ္ဌာနဿ အနုပါလကောဝ ဟုတွာ
အာဟာရ ပစ္စယေနပစ္စယော။

စတုသန္တတိသမုဋ္ဌာနော၊ လေးပါးသော အကြောင်း အစဉ်
ကြောင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ကဗဠိကာရာဟာရော၊ တို့။ ဣမဿ
ကာယဿာတိ၊ ဟူ၍။ အဝိသေသတော၊ သာမညအားဖြင့်။ ကိဉ္ဇာပိ
ဝုတ္တော၊ ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ ထိုသို့ပင် ဟောအပ်ပါသော်လည်း။
ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ အယံ၊ ကဗဠိကာရ အာဟာရသည်။
တ္ထေ၊ ဤစတုသန္တတိ သမုဋ္ဌာနိကဖြစ်သော ရုပ်တို့တွင်။ အာဟာရ-

ဗုဒ္ဓဘုရားအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သမုဋ္ဌာန ရူပဿ၊ ကိ။ ဇနကောစေဝ၊ ဖြစ်စေတတ်သည်လည်းကောင်း။
အနုပါလကောစ၊ အစဉ် စောင့်ရှောက်တတ်သည် လည်းကောင်း။
ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ အာဟာရပစ္စယေန၊ ရုပ်အာဟာရပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။
ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

သေသတိသန္တတိသမုဋ္ဌာနဿ၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာနမှကြွင်းသော
သုံးပါးသော အကြောင်းအစဉ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်
ဖြစ်သောရုပ်၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကို။
အနုပါလကောစ၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊
၍။ အာဟာရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ဓုလင်္ဂိကာအလိုဓု....

သေးပါးသော အာဟာရတို့သည် ရုပ် နာမ် တရားတို့အား
ဥပထမ္ဘက သတ္တိဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုသည် မဟုတ်။ ဇနကသတ္တိဖြင့်
လည်း ကျေးဇူးပြု၏။

သို့သော်လည်း ဇနကသတ္တိသည် မမြတ်ဖြစ်စေသည်၏ အစွမ်း
ဖြင့် ထောက်ခံသည်ဖြစ်၍သာလျှင် ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ဥပထမ္ဘက
သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုခြင်းသည်သာလျှင် အာဟာရ၏ ပခေနက္ခိ
ဖြစ်သတံ။

ဓုလင်္ဂိ - ၁၇၂။

သတိပိ ဇနကတ္ထေ ဥပထမ္ဘကတ္တိ အာဟာရနံ ပခေနက္ခိန္တိ
အာဟ ရူပါရူပိနံ ဥပထမ္ဘကတ္ထေနာတိ။ ဥပထမ္ဘကတ္တိန္တိ သတိပိ
ဇနကတ္ထော အရူပိနံ အာဟာရနံ အာဟာရဇ ရူပသမုဋ္ဌာပက
ရူပါဟာရဿစ ဟောတိ။

ဇယနမာနေဒံပိ ဟိ အာဟာရော အဝိစ္စေဒ ဝသေန ဥပထမ္ဘန
မာနော ယေဝ ဇနေတိတိ ဥပထမ္ဘနသာဒေါ အာဟာရ
ဘာဝေတိ။ ။

ဩဇာ-ဩဇာ

ဩဇာ ဆိုသည်...

ရသဇာတ်၌ပါသော ရသဇာတ်၏ အနှစ် ဖြစ်သော ရသာ ကြောကို အစဉ်လျှောက်၍ တစ်ကိုယ်လုံး ဖျံ့နှံ့တတ်သော ထောက်ပံ့ခြင်း အားရှိခြင်းကို ပြုတတ်သော ဘုတ်လေးပါးကို မှီသော တစ်ခုသော သကတ် ဂုဏ်အထူးသည် ဩဇာ မည်၏။

ဓမ္မသင်္ဂဏီ မူလ ဋီ၊ ၁၅၄၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မူလဋီ၊ ၁၀၄။

ဩဇာလက္ခဏောတိ ဣတ္ထေ အင်္ဂမင်္ဂါနိသာရိနော၊ ရသဿ သာရော ဥပထမ္ဘပလဝတရော ဘူတ နိဿိတော။ ဧကော ဝိသေသော ဩဇာတိ။

ဩဇာလက္ခဏောတိ၊ သည်အား။ ဣတ္ထေ ဤ ရသ ဇာတ်၌။ အင်္ဂမင်္ဂါနိသာရိနော၊ ရသကိုဆောင်တတ်သော အကြောမှ အကြော သေးသို့ အစဉ်လျှောက်သဖြင့် ကိုယ်၏ အစိတ်၌ အစဉ်ဝင်သော။ ရသဿ၊ အာဟာရ ရသ၏ အတွင်း၌ အာဟာရ၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်သော အစေးဟုဆိုအပ်သော ဝါ-အနှစ်ဖြစ်သော။ ဥပထမ္ဘပလဝ-တရော၊ ထောက်ပံ့ခြင်း အားရှိခြင်းကို ပြုတတ်သော။ ဘူတနိဿိတော၊ သော။ ဧကော-တစ်ခုသော။ ဝိသေသော၊ ပရမတ္ထသဘာဝ စက္ခု ပသာဒဖြင့် မမြင်အပ်သော သကတ် အဖြစ် ရှိဆီမ့်သော ရသနှစ်သည် ဩဇာ မည်၏။

ဓမ္မသင်္ဂနီ-အနုဋီ၊ ၁၆၆။

အင်္ဂမင်္ဂါနိသာရိနော ရသဿ သာရောတိ ရသ ဟရံဏီ ဓမ္မနိဗ္ဗာလာနုသာရေန သရိရာဝ ယဝေ အနုပ္ပဝိဋ္ဌဿ အာဟာရ ရသဿ အဗ္ဘန္တရာဟာရ ပစ္စယော သေနဟော ယော လောကေ ရသဇာတုတိ ဝုစ္စတိ။

ဤ၌ ဗာဟိရဩဇာ ဆိုသည်...

စားအပ်၊ မျိုအပ်၊ သုံးဆောင်အပ်သော ထမင်းအဖျော်စသော ဝတ္ထု၌တည်သော အဆီ၊ အစေး သတ္တိတည်း။

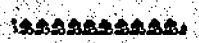
အဗ္ဗတ္တ ဩဇာ ဆိုသည်...

ကမ္မဇ ဝိတ္တဇ ဥတုဇ အာဟာရဇ ဟူသော စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်ကလာပ်အစဉ်၌ပါသော ဩဇာ ရုပ်တည်း။

ဆိုတွင်....

တတ္ထ ကာမာဝစရံ ရူပါစရေဇ္ဇေတိ ပဉ္စဝိသတိဝိဓမ္မိ ကုသလာ ကုသလ ကမ္မ မဘိသင်္ခါတံ အဋ္ဌိတ္ထိကသန္တာနေ ဘမ္မသမုဋ္ဌာန ရူပံ ပဋိသန္ဓိမုပါဓါယ ခဏခဏေ သမုဋ္ဌာပေတိ။

ဟူသော သင်္ဂဟကျမ်းနှင့်အညီ ရုပ်ကို ဖြစ်တတ်သော ကံကား (၂၅)ပါးတည်း။

သဗ္ဗဇရုပ်နှင့် စပ်၍ ပါဠိတော်၌လည်း
ရုပ်မှတစ်ပါး အဋ္ဌကထာ၌လည်း ရှိပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊ ဋ္ဌ၊ ဒု၊ ၈၀။

အဋ္ဌကထာယံ ပန ဗလဝရူပံ သဗ္ဗဝရူပံ ဇာတိရူပံ ရောဂရူပံ ကေစ္စာနံ ပတေန မိဗ္ဗရူပန္တံ ဧဝံ အညှာနိပိ ရူပါနိအာဟရိတွာ အဋ္ဌါ မုနိသမ္ပုဋ္ဌေါ နတ္ထိနိဝရကာ တဝါတိ အာဒိနိ ဝတွာ မိဗ္ဗရူပံ တာဝ နတ္ထိယေဝါတိ ပဋိက္ခိတ္တံ ဣတရေသု ရောဂရူပံ ဇရတာ အနိစ္စတာ ဂဟဏေန ဂဟိတမေဝ။ ဇာတိရူပံ ဥပဝေသန္တဂ္ဂဟဏေန၊ သဗ္ဗဝရူပံ အာပေါဇာတုဂ္ဂဟဏေန၊ ဗလရူပံ ဝါယောဇာတုဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတမေဝ။ တသ္မုတေသု ကေဋ္ဌိ ဝိသု နတ္ထိတိ သန္ဓိဋ္ဌာနံ ကတံ။

ဣတိဣဒံ စတုဝိသတိဝိဓံ ဥပါဒါရူပံ ပုဗ္ဗေဝတ္ထံ စတုဋ္ဌိဓံ ဘူတရူပဉ္စာတိ ဆဋ္ဌိသတိဝိဓံ ရူပံ ဟောတိ အနုနမနာဂိကံ။

အဋ္ဌကထာယံပန၊ အဋ္ဌကထာ ၌ကား။ ဗလရူပံ၊ ဗလရူပါ လည်းကောင်း။ သဗ္ဗဝရူပံ၊ လည်းကောင်း။ ဇာတိရူပံ၊ လည်းကောင်း။

ရောဂရုပ်၊ လည်းကောင်း။ ဧကစ္စာနံ၊ အဘယဂီရိ ကျောင်းနေသော အချို့သော ဆရာတို့၏။ မတေန၊ အလိုအားဖြင့်။ မိဒ္ဓရူပံ၊ မိဒ္ဓရုပ်လည်းကောင်း။ ဣတိဝေံ၊ ဤသို့။ အညာနိ၊ တစ်ပါးကုန်သော။ ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့ကို။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

အဉ္ဇါ၊ မဇ္ဈိမံ။ မုနိသမ္ပုဇ္ဈေါ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိတော်မူသော ဆရာသခင်သည်။ နတ္ထိဏိဝရဏာတုဝါတိ၊ တုဝါ ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို။ ဂတွာ၊ ၍။ မိဒ္ဓရူပံ၊ သည်။ တာဝ၊ အတယ် မလွှဲသဖြင့်။ နတ္ထိယေဝ၊ မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ဝယ်အပ်သည်သာလျှင်တည်း။

ဣတရေသု၊ မိဒ္ဓရုပ်မှ တစ်ပါးကုန်သော။ ဗလ၊ အစရှိသော ရုပ်တို့၌။ ဇရတာ အနိစ္စတာ ဂဟဏေန၊ ဇရတာ အနိစ္စတာ ရုပ်ကို ယူသဖြင့်။ ရောဂရုပ်ံ၊ ရောဂရုပ်ကို။ ဂဟိယမေဝ၊ ယူအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပစယသန္တတိဂ္ဂဟဏေန၊ ယူသဖြင့်။ ဇာတိရူပံ၊ ကို။ ဂဟိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာပေါဓာတုဂ္ဂဟဏေန၊ ယူသဖြင့်။ သမ္ပဝါ၊ ရုပ်သမ္ပဝရုပ်ကို။ ဂဟိတံ၊ ဟောတိ။ ဝါယောဓာတုဂ္ဂဟဏေန၊ သဖြင့်။ ဗလရူပံ၊ ဂဟိတံ။ ဟောတိ။

ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဝိသတိဝိဝံ၊ ၂၄ ပါး အပြားရှိသော။ ဣဝံ၊ ဥပါဒါရူပဉ္စ၊ ဤ ဥပါဒါရုပ်သည် လည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ စတုဋ္ဌိဝံ၊ ၄ ပါး အပြားရှိသော။ ဆူတရူပဉ္စ၊ ဆူတရုပ်သည်လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမိနာ ပဘောဓေန၊ အားဖြင့်။ ရူပံ၊ သည်။ အနုန၊ မဟုတ်။ အနုဓိကံ၊ မလွန်။ အဋ္ဌမိသတိဝိဝံ၊ ၂၀ ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

မိဒ္ဓရုပ်သည်ကား နိဝရဏ ဟု ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် နာမ်ထရား၌ဝင်၏။

ရောဂရုပ်သည်လည်း ဇရတာ အနိစ္စတာမှ မလွန်သောကြောင့် ထိုဇရတာ အနိစ္စတာ၌ဝင်၏။

ဇာတိသည်လည်း ဥပစယ သန္တတိ ၌ ဝင်၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သမ္ဘဝရပ်သည်ကား ကာမဓာတ်၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့
အား ဣန္ဒြေရင့်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော သုတ်တည်း။ ထိုသုတ်တို့လည်း
အာပေါဓာတ်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီ၊ ဒု၊ ၁၀၆။

သမ္ဘဝေါ ကာဓောတုယံ ကေစိယံသတ္တာနံ ဣန္ဒြိယပရိပါက
ပစ္စယော အာပေါဓာတုယာ ပဝတ္တိ အာကာရဿဝိသော
သောတိအာဟ သမ္ဘဝရူပံ အာပေါဓာတုဂ္ဂဟဏေ န ဂဟိတ
မေဝါတိ။

သာရတ္ထ၊ ဋီ၊ ဒု၊ ၃၀၁

အာပေါဓာတုယာ သန္တာနဝသေန ပဝတ္တာမာနာယ အဝတ္တာ
ဝိသေသော သမ္ဘဝေါ၊ သော စတုသဗ္ဗိဒ္ဓန္တိကော အဋ္ဌကထာယံ
စတုသဗ္ဗိဒ္ဓန္တိတေသု သမ္ဘဝဿ ရတ္တတ္တာ၊ သောပန သောဋ္ဌဿ
တဿ ကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ ရာဂဝသေန ဌာနာစစိနံ
ဟောတီတိ ဝဒန္တိ၊ တသ္မာ ယံ ဝုတ္တံ ကထာဝတ္ထု၊ အဋ္ဌကထာ
ယံ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိနာမ ရာဂသဗ္ဗိဒ္ဓန္တိ ဟောတီတိ။
တံ သမ္ဘဝဿ ဌာနာစာဝနံ သန္တာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတပွံ။
န ပန သမ္ဘဝေါ စိတ္တသဗ္ဗိဒ္ဓန္တိနော ယေဝါတိ ဝိပေတုံ တေနေဝ
တတ္ထ ဝိဿဋ္ဌိဂ္ဂဟဏာ ကတံ။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

သမ္ဘဝ ရုပ်၏ စတုဇရုပ်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇိ နှစ်
အရွယ်ရောက်မှ ဖြစ်သောအဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဌာနရွေ့သော
အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူသည်။

ထိုတွင်လည်း...

ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာတို့အားလည်း
ကောင်း သမ္ဘဝ ရုပ် မရှိ။ ဆ ကာမာဝစရ နတ်တို့အား ဌာနာ
စာဝန ဗျသာမရှိဖြစ်သည်။ သမ္ဘဝရပ်ကားရှိ၏၊ အတွင်း၌သာ ဖြစ်၍
ငြိမ်း၏။

ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ ဋီ၊ ဝု ၃၀၁။

ခိဏာသဝါနံ ပန ဗြဟ္မာနဉ္စ သမ္ဘဝေါ နတ္ထိတိ အာစရိယ
ဓမ္မပါလတ္ထေရေန ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယံ ဝုတ္တံ ကထာဝတ္ထု
အဋ္ဌကထာယံ တာသံ ဒေဝတာနံ သက္ကဝိဿဋ္ဌိနာမ နတ္ထိတိ။
တမ္ပိ ဌာနာစာဝနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ န ပန
ဒေဝတာနံ သဗ္ဗသော သမ္ဘဝဿ အဘာဝံ သန္ဓာယ။
ဆန္ဒဓိ မန ကာမာဝစရ ဒေဝတာနံ ကာမာ ပါကတိကာ
ယေဝ။ မနုဿာ ဝိယ ဟိ တေ ဗ္ဗယံ ဝုယံ သမာပတ္ထိဝသေနေဝ
မေထုနံ ပဋိသေဝန္တိ။

မှန်ချက်။ ။ဌာနမှ မရွေ့သော သမ္ဘဝ သည် စတုရေရပ်၊ ဌာနမှ
ရွေ့သော သမ္ဘဝသည် စိတ္တရေရပ်၊ ဥတုရေရပ်တို့ တည်
ရာမှ ကင်းပြီးသော သမ္ဘဝသည် ဥတုရေရပ်သာ။

ထို့ကြောင့် သာရဋ္ဌာ ဋီ၊ ဝု ၃၀၁။

ဒကသောကော ရောဟဏတော ပဋ္ဌာယ ပန ဥပါဒိန္ဒတော
ဝိနိမုတ္တတယ သမ္ဘဝေ ဥတုသမုဋ္ဌာမေဝ ရူပံ အဝသိဿတိ။
တေသံ တိသမုဋ္ဌာနံ နတ္ထိတိ ဝေဗိတဗ္ဗံ။

အဋ္ဌာ။ ။သမ္ဘဝရုပ်သည် သင်္ဂဟကျမ်း ရုပ် (အဋ္ဌဝိသ ဌံ ထိုက်ရိုက်
မပြဆိုမှု၍ မထင်ရှားခြင်း၊ အဋ္ဌကထာနည်း ပြုအပ်သော
ရုပ် (၂၇)ပါး၌ နေယျတ္ထအားဖြင့် ဝါဝင်ခြင်း။ ထိုသို့
ဝါဝင်ရာဝယ် အဆယ်ကာလ၌ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း တပ်
ခြင်းတို့ကို သိရှိနိုင်စေရန် ရေးခဲ့ပြီး ကိဉ္ဇာဝိ ဣမဿ
ကာယဿာတိ အဝိသေသတော အရ ထည့်သွင်းဖော်ပြ
လိုက်ပါသည်။ ကျယ်လွန်း၏ဟု မှတ်တော်မူခြင်းမှ ကင်း
နိုင်ကြပါစေ အရှင်ကောင်းတို့။

ပဋိပက္ခအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

နာမ်အာဟာရ

ဖဿ စေတနာ ဝိညာဏ် သုံးပါးတို့ဟူင်...

ဖဿဟာရသည် စေတနာသုံးပါးကို ဆောင်တတ်၏။ အတွေ့အထိ အရသာကြောင့် ချမ်းသာ ရင်းရဲ့ အလယ် အလတ် ဖြစ်ခြင်း၊ ခံစားနိုင်ခြင်းကိုပင် ဆောင်သည်မည်၏ ဟူလို။

မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ် ဟု ဆိုအပ်သော မနောသဉ္ဇေတနာဟာရသည် ဘုံသုံးပါး၌ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်စေခြင်းသည်ပင် ဆောင်တတ်သည်မည်၏။

ဝိညာဏာဟာရသည် သဟဇာတ်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ကမ္မဇရုပ်ကိုဖြစ်စေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်စေခြင်းသည်ပင် ဆောင်တတ်သည်မည်၏။

ဋီကာကျော်၊ ၂၂၄။

ဖဿဟာရော တိဿော ဝေဒနာ။ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ သင်္ခါတံ ကုသလာ ကုသလကမ္မံ တီဆု ဘဝေသု ပဋိသန္ဓိံ။ ဝိညာဏာဟာရ သင်္ခါတံ ပဋိသန္ဓိံ ဝိညာဏံ သဟဇာတ နာမနာမဂ္ဂပေ အာဟာရတိ။

ဆိုလေးပါးဆို ကျေးဇူးပြုပုံ

၁။ ဖဿဟာရသည်...

စေတနာ သုံးပါးအား သဟဇာတသတ္တိ ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိအား ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ထိုဖဿသည် သုခအရရှိသည်တို့၏ အကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော တစ်နည်း သုခ အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်သောအာရုံကို ဧွေထိသည်ဖြစ်၍သာလျှင် သုခအစရှိသော ဝေဒနာကို ဖြစ်စေသဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ တည်ခြင်းငှာ ကျေးဇူးပြုတော်၏။

၂။ မနောသဉ္စေတနာဟာရသည်...

ပဋိသန္ဓေခန္ဓာတို့အား သဟဇာတ နာနာက္ခဏိက ဥပတ္တမ္ဘက သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်၏။ ထိုမနောသဉ္စေတနာဟာရသည် ကုသိုလ် ကံ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သဟဇာတ်တရားတို့ကို ပေါင်း သည်ဖြစ်၍သာလျှင် သုံးပါးသောတဝဋ် သတ္တဝါတို့၏ တည်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝ၏ မူလပမာဏ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ တည် ခြင်းငှာ ကျေးဇူးပြုတတ်၏။

၃။ ဝိညာဏာဟာရသည်...

နာမ် ရုပ်တို့အား သဟဇာတ ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြု၏။ ထိုဝိညာဏ်သည် အာရုံကိုသိသည်ဖြစ်၍သာလျှင် နာမ်ရုပ်ကို ဖြစ်စေသဖြင့် သတ္တဝါတို့၏တည်ခြင်းငှာ ကျေးဇူးပြုတတ်၏။

ထို့ကြောင့် ထိုလေးပါးသော တရားတို့ကိုသာလျှင် အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်သောတရားအပေါင်းတို့၏ ထူးသောအကြောင်းဖြစ်သော ကြောင့် အာဟာရ ဟု ဟောတော်မူ၏။

ဋီကာကျော်၊ ၂၂၄။

ဖဿောပိ သုခါဒိ ဝတ္ထုတုတံ အာရမ္မဏံ ဖုသန္ဓောယေဝ သုခါဒိဝေဒနာ မဝတ္ထုနေန သတ္တာနံ ဌိတိယာ ပစ္စယော ဟောတီတိ။ မနောသဉ္စေတနာ ကုသလာကုသလာကမ္မဝသေန အာယုဟမာနာယေဝ တဝမူလ နိပ္ပာဒနတော၊ သတ္တာနံ ဌိတိယာ ပစ္စယော ဟောတီတိ။ ဝိညာဏံ ဝိဇာနန္တမေဝ နာမရူပပဝတ္ထုနေန သတ္တာနံ ဌိတိယာ ပစ္စယော ဟောတီတိ ဝေမေတေ ယေဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာနဿ ဝိဖေသ ပဖူယတ္တာ အာဟာရတီ ဝုတ္တာ။

ဖဿောပိ၊ ဖဿာဟာရသည်လည်း။ သုခါဒိဝတ္ထုတုတံ၊ သုခ ဝေဒနာ အစရှိကုန်သော သုံးပါးကုန်သော ဝေဒနာတို့၏ အကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တစ်နည်း- သုခဝေဒနာ အစရှိကုန်သော သုံးပါး ကုန်သော ဝေဒနာတို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဖုသန္တောယေဝ၊ တေသညံဖြစ်၍သာလျှင်။ သုခါဓိ ဝေဒနာ ပဝတ္တ-
နေန၊ သုခဝေဒနာ အဝရှိသည်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။
ဌိတိယာ၊ ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းငှာ။ ပစ္စယော၊ နာမ်အာဟာရသတ္တိ
ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

မနောသဉ္စေတနာ၊ သည်။ ကုသလာကုသလ ကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။
အာယုဟနမာနာယေဝ၊ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ဘဝမူလ-
နိပ္ပာဓနတော၊ ဘုံသုံးပါး၌ တည်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့်။
တစ်နည်း- ဘဝ၏အကြောင်းရင်းဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကို ပြီးစေတတ်
သောကြောင့်။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဌိတိယာ၊ ငှာ။ ပစ္စယော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝိညာနံ၊ သည်။ ဝိဇာနန္တမေဝ၊ အာရုံကိုသိတတ်သည်သာလျှင်။
ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ နာမရူပ ပဝတ္တနေန၊ နာမ်ရုပ်ကို ဖြစ်စေသဖြင့်။
သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဌိတိယာ၊ ငှာ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧဝံယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတေယောစတ္တာဓရာ၊ တို့ကိုသာ
လျှင်။ အဗ္ဗတ္တသန္တာနဿ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ရူပကာယ
အဝရှိသောတရားတို့၏။ ဝိသေသပစ္စယတ္တာ၊ ထူးသောပစ္စည်းဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ အာဟာရာတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

၁၄၄။ ပိမိတို့၏ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို ဆောင်တတ်ကုန်သော
တစ်ပါးကုန်သော တရားတို့ရှိကုန်သော်လည်း ဤလေးပါး
သော တရားတို့ကိုသာလျှင် အာဟာရဟူ၍ ဆိုရခြင်းမှာ
ပိမိနှင့်စပ်သော တရားအပေါင်းအား အထူးသဖြင့် ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဤ ရုပ်အာဟာရ နာမ်
အာဟာရ တရားလေးပါးတို့ကိုသာလျှင် အာဟာရဟူ၍
ဆိုအပ်၏။

ဇီကာကျော်၊ ၂၂၄။

ဣဒ္ဓာပိ သကသက ပစ္စယုပ္ပန္န အာဟာရန္တာ အညေပိ
အတ္ထိ။ အဗ္ဗတ္တိက သန္တတိယာ မန ဝိသေသပစ္စယတ္တာ ဣမေ
ယေဝ စတ္တာဓရာ အာဟာရာတိဝုတ္တာ။

အဓိပ္ပာယ်ကား....

သတ္တဝါတို့၏ ရူပကာယ၏ ကံအစရှိသော ဝါ၊ ကံ စိတ် ဥတုသည် ဖြစ်စေအပ်သော်လည်း၊ ကဗဠိကာရ အာဟာရ၏အထောက်အပံ့အစွမ်းကြောင့်သာလျှင် ကဗဠိကာရအာဟာရသည် ရူပကာယ၏ဝိသေ-
သပစ္စယ ဖြစ်၏ဟူလို။

မဏိမဉ္ဇူ။ ဇို၊ န၊ ၂၆၀ ခွံ....

တထာဟိတိ ကဗဠိကာရဟာရိဿ မူပကာယော ပတ္တမ္မက-
ဘာဝတော ဝေ။

ဟု ဖွင့်၏။

ရှာအားချက်....

ဤ အာဟာရပစ္စည်း၌ အရူပိနော အာဟာရ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ ဟူသော သင်္ဂဟပါဠိ (သို့မဟုတ်) ဒေသနာတော်သည် အသည်သတ် ဗြဟ္မာတို့အား သဟဇာတာဟာရ၏ မဖြစ်သင့်သော ကြောင့် သဗ္ဗေသတ္တာ အာဟာရဋီတိကာ ဟူသော ဒေသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်ဟု ဆိုခြားအံ့။

အာဟာရပစ္စည်း တပ်သောကြောင့် သဗ္ဗေသတ္တာ အာဟာရ ဋီတိကာဟု ဟောတော်မူသည် မဟုတ်။

နာမ်အာဟာရ တရားသုံးပါးတို့တွင်....

မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ကံ၏ လည်းကောင်း၊ ထိုကံနှင့်တကွဖြစ်သော ဖဿာဟာရ ဝိညာဏာဟာရတို့၏ လည်းကောင်း၊ ကမ္မပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းကိုယူ၍ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏ အာဟာရဟု ဆိုအပ်သော တည်ရာတည်ကြောင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မဆန့်ကျင်ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။

သဗ္ဗေသတ္တာ အာဟာရဋီတိကာ၌....

အာဟာရဋီ သဗ္ဗါသည် အာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ကာမဆန္ဒဿ ဥပါဒါယ စသည်တို့ကိုသို့ ပစ္စယအနက် ရှိ၏။ အာဟာရ

ပစ္စယာ ဟူသော ပုဒ်ကဲ့သို့ အာဟာရပစ္စည်း ဟူသော အနက်မရှိပေ။
ထို့ကြောင့် အာဟာရတော့ ဌီတိ ဇေတသန္တိ အာဟာရဌီတိကာ
ပြုကြလေ။

ဧတေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ အာဟာရတော့၊ ကံ တည်းဟူ
သော အကြောင်းကြောင့်။ ဌီတိ၊ တည်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုထို သတ္တဝါတို့သည် ကံ တည်းဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် တည်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။
အာဟာရဌီတိကာ၊ အာဟာရဌီတိကာ မည်ကုန်၏။

အထူးမှတ်ချက်။ ။အာဟာရ လေးပါး၌ အကျုံးဝင်သော မနော
သဗ္ဗေတနာဟာရသည် နာနာကွဏိက ကမ္မပစ္စည်း၊
ပကတူပနိသယပစ္စည်း တပ်သော စေတနာတည်း။

နဝမအာဟာရ သုံးပါး၌ အကျုံးဝင်သော စေတနာကား
သဟဇာတပစ္စည်းတပ်သော စေတနာတည်း။ ။

ဣန္ဒြိယ-ပစ္စည်း

ဣန္ဒြိယ ပရမိသရိယံ ဓာရောတိတိ ဣန္ဒြိယံ။
(ဣဒိ၊ ဓာတ်။ ဣ၊ ပစ္စည်း။ ဣ အက္ခရာရှိသော ဓာတ်ဖြစ်
သောကြောင့် ရှေး၌ ဇိန္နုလာ န ပြု။ ဒြော ဒသ ဟူသော သဒ္ဒါနိတိ
သုတ်ဖြင့် ခွ ကို ခြ ဖြူ။ ဣ သို့ကပ်။ ဝု ခြ သို့ကပ်။ ဣ၊ အနုပန်ကို
ချေ။ ဣန္ဒြိယပြီးစေ။) ချောင်းဆုံဂဏ္ဍိ အဝ၊။ ဣဒိ-ဓာတ်၏ အရကား
ကမ္မ ဣန္ဒြိယ ကြွင်းသော သဟဇာတ မျိုး (၁၃) ပစ္စယသတ္တိ ရ၏။
ဣပစ္စည်း အရကား ထိုသတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်ခြင်းရှိသော သတ္တိပန္နရ၏။

ဋီကာကျော် ၂၂၂ ၌ကား....

သဟဇာတေဟိ အတ္တာနံ အနုဝတ္တာ ပေန္တော မော ဣဿ
ရတ္ထေန ဣန္ဒြိယာနိ၊ နာမာတိအဓယ။ စက္ခုန္ဒြိယန္တာဓိ။
ဗျုပ္ပင်္ဂုပြု၏။

သဟဇာတေဟိ၊ တို့ကို။ အတ္တာနံ၊ မိမိသို့။ အနုဝတ္တာပေန္တာ၊
လိုက်စေတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ ဣဿရဗ္ဗေန၊ အစိုးရခြင်း
ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယာရိနာမ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ
ကြောင့်။ စက္ခုန္ဒြိယန္တာပိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ။

အဓိပ္ပာယ်ကား....

ဣဿရဗ္ဗေန - ဟူသော ဟိတ်ပါဠိဖြင့် ဣန္ဒြိယသဒ္ဓါ သည်
အစိုးရခြင်း အနက်ကို ဟောတတ်သော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ်တည်း။

တစ်နည်း- နိပ္ပန္နပါဠိပဒိပုဒ်။

ဣဿတိ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ အတ္တနောဝသေ ဝတ္တာပနဝသေန
အဘိဘဝတိတိ ဣသိယံ။

ယံဓမ္မဇာတ်၊ အကြင် စက္ခုအစရှိသော တရားအပေါင်းသည်။
စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့ကို။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝသေ၊ အလိုသို့။
ဝတ္တာပနဝသေန၊ လိုက်စေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣဿတိ အဘိ
ဘဝတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣသိယံ၊ မည်၏။

(ကုသ-ဓာတ်၊ ကျပစ္စည်း။ ကတ္တာ-ဟော၊ ဣသိယံတူ၍ ဆိုအပ်
လျက် နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ဣန္ဒြိယတု ဆိုအပ်သတည်း။)

မဏိမဇ္ဈဒီ၊ ဒု-၂၅၀

ဣဗ္ဗရဗ္ဗေနာတိ ဣဿရသင်္ခါတေန အတ္တေန ဣဿယ-
ဘာဝေနဝါ ဟေတုဘူတေန ဧတေန ဣန္ဒြိယသဒ္ဓေါ
ဣဿရဗ္ဗေဝါစကော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကောတိ ဓသေ-
တိ။ နိပ္ပန္နပါဠိပဒိကောတိဝါ။ ဤသတိ စက္ခုဝိညာ-
ဏာဒိနံ အတ္တနောဝသေ ဝတ္တာပနဝသေန အဘိ-
ဘဝတိတိ ဤသိယံ။ ကတ္တရိဒျပစ္စယော၊ နိရုတ္တိန ယေန
ပန ဣန္ဒြိယန္တိ ဝုတ္တန္တိ ဝုတ္တံ။
ကိံ ဣဿယဒ္ဓောဝ ဣန္ဒြိယဒ္ဓော၊ ဥဒါတု အညတ္ထော
ပီတိ အာဟ။ အဋ္ဌကထာယံ ပနာတိအာပိ။ တတ္ထ-
အဋ္ဌကထာယန္တိ သမ္မောဟဝိနောဓနိ အဋ္ဌကထာယံ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဤစကားအရ ဣဿယံဋ္ဌမှတစ်ပါး အညတ္တ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို သမ္မောဟုဋ္ဌ၊ ၁၁၉-၌...

ကောပနေသ ဣန္ဒြိယတ္ထေ နာမာတိ။ ဣန္ဒလိင်္ဂတ္ထော ဣန္ဒြိယတ္ထော၊ ဣန္ဒဒေသိတတ္ထော ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ ဣန္ဒ ဝိဋ္ဌဋ္ဌော ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ ဣန္ဒသိဋ္ဌဋ္ဌော ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ ဣန္ဒဇုဋ္ဌဋ္ဌော ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ သော သဗ္ဗောပိ ယထာ ယောဂံ ယုဇ္ဇတိ။

ဟု ဖွင့်ပြ၏။ ထိုငါးပါးသော အနက်တို့သည် ဣန္ဒြိယသဗ္ဗါ၏ အနက်တို့ပင်တည်း။

ထိုငါးပါးတို့တွင် ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌ၊ ဣန္ဒသိဋ္ဌဋ္ဌ ဤနှစ်ပုဒ်၌ ဣန္ဒ- သဗ္ဗါသည် ကံကြောင့်ဖြစ်သော ဣန္ဒြေတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကို ဟော၏။ ကြွင်းသော ဣန္ဒ ဒေသိတဋ္ဌ၊ ဣန္ဒ- ဝိဋ္ဌဋ္ဌ၊ ဣန္ဒဇုဋ္ဌဋ္ဌ သုံးပုဒ်တို့ကား မြတ်စွာဘုရားကို ဟော၏။

ထို့ကြောင့် သမ္မောဟုဋ္ဌ၊ ၁၁၉-၌

ဘဂဝါတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ပရမိဿရိယာဘာဝတော ဣန္ဒော၊ ကုသလာ ကုသလဂ္ဂကမ္မံ ကမ္မေသု ကဿစိ ဣဿရိယာဘာဝတော၊ တေနဇဝတ္ထ ကမ္မသဉ္ဇေတနိ- ကာနိ ဣန္ဒြိယာနိ ကုသလာ ကုသလ ကမ္မံ ဥလ္လိင်္ဂန္တိ၊ တေနစ သိဋ္ဌာနိတိ ဣန္ဒလိင်္ဂတ္ထေန ဣန္ဒသိဋ္ဌဋ္ဌေနစ ဣန္ဒြိယာနိ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရမိဿရိယ ဘာဝတော၊ သူတစ်ပါးတို့ကို အစိုးရတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒော၊ ဣန္ဒ မှည်တော်မူ၏။ ကုသလာကုသလံ၊ ဆိုအပ်သော။ ကမ္မဋ္ဌ၊ ကံသည်လည်း။ ကမ္မေသု၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၌။ ကဿစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ၏။ ဣဿရိယာဘာဝတော၊ အစိုးရခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒော၊ မည်၏။ ဇတ္ထ၊ ဤနှစ်ပါးသောဣန္ဒြေတို့တွင်။ ကမ္မသဉ္ဇိကာနိ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့တည်း။ ကုသလာကုသကမ္မံ၊

ကို။ ဥဇ္ဈိဂေဋ္ဌိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ တေန၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံသည်။ သိဋ္ဌာနိစ၊ စီရင်အပ်ကုန်၏(ဝါ) ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣန္ဒ္ဓလိဂ်ဋ္ဌေနစ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို သိစေတတ်သော အနက်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ဣန္ဒ္ဓသိဋ္ဌဋ္ဌေနစ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံသည် စီရင်အပ်သော အနက်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။

ဤအလို ဣန္ဒ္ဓ လိဂေတိတိ လိဂ်။ ဣန္ဒာ လိဂီယတိ ဂမေတိ စေတနာတိဝါ လိဂ်။ ...ဟုပြု။

ယံဣန္ဒြိယံ၊ အကြင်ကံကြောင့်ဖြစ်သော ဣန္ဒြေသည်။ ဣန္ဒြေအကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကံကို။ လိဂေတိ ဂမေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ဧတေန၊ ထိုကံအကြောင်း ဖြစ်သော ဣန္ဒြေဖြင့်။ ဣန္ဒာ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကို။ လိဂီယတိ၊ သိစေအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ သိစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တစ်နည်း၊ သိကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံဣန္ဒြိယံ၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်သော ဣန္ဒြေသည်။ လိဂ်။ မည်၏။

ဣန္ဒ္ဓဿ လိဂ် ဣန္ဒ္ဓလိဂ် ဟု အဋ္ဌိတပျုရိသ် သမာသ်ပြုပါဟု ဆိုလိုသည်။

ထိုကြောင့် သမောမူလဋ္ဌိ၊ ၇၈ ၌။

လိဂေတိ ဂမေတိ ဉာပေတိတိ လိဂ်။ လိဂီယတိ စေတနာတိ လိဂ်။ ကိံ လိဂေတိ၊ ကိဉ္စဝါ လိဂီယတိတိ ဣန္ဒ္ဓဇ္ဇောဝါ။ ဣန္ဒ္ဓဿ လိဂ် ဣန္ဒ္ဓလိဂ်။ ဣန္ဒ္ဓလိဂ်ဿ အတ္ထော တံ သဘာဝေါ ဣန္ဒ္ဓလိဂ်ဋ္ဌော၊ ဣန္ဒ္ဓလိဂ်မေဝေါ ဣန္ဒြိယသဒ္ဓဿ အတ္ထော၊ ဣန္ဒ္ဓလိဂ်ဋ္ဌော။

ဟု ဖွင့်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

အဋ္ဌိတပျုရိသ် အခိုက်၌ အတ္ထော ဟူသောပုဒ်သည် သဘာဝအနက်ကို ဟော၏။

အဝောရဏ ကိဗ္ဗောရည် အခိုက်၌ အတ္ထော ဟူသောပုဒ်သည် ပစ္စုတ္တ ကို ဟော၏။

ပဋ္ဌာနိအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဆိုလိုရင်းကား....

အကြောင်းဖြစ်သော ကံကို သိစေတတ်သော ဆဘော၊
အကြောင်းဖြစ်သော ကံကို သိစေတတ်သောအနက်ကို ယူပါ။

ဟူလို။ ။

ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား- အတ္ထုပ္ပေါရ အဓိပ္ပာယ်တည်း။

ဤအန္တိယစဉ်း၌ အလိုရှိအဓိပတိ အဓိပ္ပာယ်ကား....

ထိုထိုသို့သော ဒေသန သဝန စသော ကိစ္စကြောင့် စကျ
ဝိညာဏ် သောတဝိညာဏ် အစရှိသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကိုမိမိအလို
သို့ လိုက်စေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူး
ဖြုတ်တတ်သော ဣတ္ထိန္ဒြိယ ပုရိသိန္ဒြိယသည် ကြဉ်အပ်သော (၂၀)သော
ဣန္ဒြိယတရားတို့သည် တစ်နည်း၊ ဣန္ဒြိယတရား ကိုယ်(၁၆)ပါးတို့သည်
ဣန္ဒြိယပစ္စည်း မည်၏။

ထို့ကြောင့် ငိုကာကျော်၊ ၂၄၄ ၌....

တေသု တေသု ကိစ္စေသု၊ ပစ္စယုပ္ပန်ခမ္မေဟိ အတ္တာနံ
အနုဝတ္ထာပနသင်္ခါတာ အဓိပတိယဋ္ဌေန ပစ္စယော ဣန္ဒြိယ
ပစ္စယော။

တေသု တေသု ကိစ္စေသု၊ ထိုထိုသို့သော ရူပါရုံကို ရှုခြင်းအစ
ရှိကုန်သော ကိစ္စတို့ကြောင့်။ ပစ္စယုပ္ပန်ခမ္မေဟိ၊ တို့ကို။ အတ္တာနံ၊ မိမိသို့။
အနုဝတ္ထာပနသင်္ခါတာ၊ အဓိပတိယဋ္ဌေန၊ အစဉ်လိုက်စေခြင်းဟု ဆို
အပ်သော အစိုးရခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အနက်ဖြင့်။ ပစ္စယော
ဥပကာရကော၊ သည်။ ဣန္ဒြိယပစ္စယော၊ မည်၏။

ပဋ္ဌာနဋ္ဌ၊ ၃၅၁ ၌လည်း....

အဓိပတိယဋ္ဌေန ဥပကာရကာ ဣတ္ထိန္ဒြိယ ပုရိသိန္ဒြိယ
ဝဇ္ဇာဝိသတိ ဣန္ဒြိယာ ဣန္ဒြိယပစ္စယော တတ္ထ ကျေန္တိယာ
ဒယော ပဉ္စ အရူပဓမ္မာနံ ယေဝ သေသာရူမါရူပါနံ ပစ္စယော
ဟောန္တိ။

သီတဂူဆရာတော်

ယထာဟ စက္ခုန္တိယံ စက္ခုဝိညာဏ ဓာတုယာ ။လ။
ကာယဝိညာဏ ဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ဣန္ဒြိယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပဇီဝိတိန္တိယံ ကဋတ္တာရူပါနံ ဣန္ဒြိယ ပစ္စယေနပစ္စ-
ယော။ အရူပိနော ဣန္ဒြိယာ သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံ
သမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပဉ္စာဝါရေပန ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာ
ဣန္ဒြိယာ သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ ကဋတ္တာရူပါနံ ဣန္ဒြိယ
ပစ္စယေနပစ္စယောတိပိ စုတ္တံ။

အုတ္တိန္ဒြေ-ပုရိသိန္ဒြေတို့ အုန္ဒြိယပစ္စည်း မထိုက်။

အုတ္တိန္ဒြေ-ပုရိသိန္ဒြေ တို့သည် ကုတ္တိလိင်္ဂ နိမိတ္တ ပုရိသလိင်္ဂ
နိမိတ္တ စသည်တို့၏ အကြောင်း မဖြစ်သော်လည်း ကလလရေကြည်
အစရှိသောကာလ၌ ထိုကုန္ဒြေတို့သည် ထင်ရှားရှိလျက် ကုတ္တိလိင်္ဂ
ပုရိသလိင်္ဂ စသည်တို့၏ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ထိုကုတ္တိန္ဒြေ
ပုရိသိန္ဒြေတို့သည် ကုတ္တိလိင်္ဂ ပုရိသလိင်္ဂတို့အား ဣန္ဒြိယပစ္စည်းအဖြစ်
ကို မပြီးစေနိုင်၊ တစ်ပါးကုန်သော မိမိနှင့် သဟဇာတ်ဖြစ်ကုန်သော
ရုပ်တရားတို့အားလည်း ဣန္ဒြိယပစ္စည်းမတပ်နိုင်။

အကြင်ကြောင့် ဣန္ဒြိယပစ္စည်းသည် မိမိ၏ ထင်ရှားရှိသော
ခဏ၌ အသီးအခြား မခွဲဝေကောင်းသော ရုပ်နာမ်တရားတို့အား
ဣန္ဒြိယပစ္စည်းအဖြစ်ကို မပြီးစေနိုင်သော မည်သည်မရှိ။ ထို့ကြောင့်
အုတ္တိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့သည် ဣန္ဒြိယပစ္စည်း မထိုက်ကုန်။

ပဋ္ဌာန ၄၊ ၃၇၀။

ကုတ္တိန္ဒြိယပုရိသိန္ဒြိယာနိ ဟိ ကိဉ္စာမိ ကုတ္တိလိင်္ဂ ပုရိသ-
လိင်္ဂါနိ ဗိဇ္ဇတူတာနိ ကလလာဒိကာလေ ပန ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ
တေသု ကုတ္တိလိင်္ဂ ပုရိသလိင်္ဂါနံ အဘာဝါ တာနိ တေသံ
န အညေသံ ဣန္ဒြိယပစ္စယံတံ ဖရန္တိ။ ဣန္ဒြိယပစ္စယော ဟိ

ပဌဝန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အတ္တနော ဝိဇ္ဇမာနက္ခယော အဝိနိဗ္ဗာဏ ဓမ္မာနံ ဣန္ဒြိယ-
ပစ္စယတံ အပရန္တော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တာနိ ဣန္ဒြိယပစ္စယာ
န ဟောန္တိ။

ဣတ္ထိန္ဒြိယပုရိသိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣတ္ထိလိင်ပုရိသလိင်ဂီဇ်နံ၊
စသည်တို့၏။ ဝါ၊ ဣတ္ထိလိင် ဣတ္ထိနိဗ္ဗိတ္တ ဣတ္ထိကုတ္တ ဣတ္ထာကပ္ပ၊
ပုရိသလိင် ပုရိသိဗ္ဗိတ္တ ပုရိသကုတ္တ ပုရိသကပ္ပ တို့၏။ ဗိဇ္ဇာတာနိ၊
အကြောင်းရင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်။ ကိဉ္ဇာဝိဇ္ဇာန္တိ၊ ရှင့်။ ပန-
တထာပိ၊ သော်လည်း။ ကလသာဗိကာလော၊ ကလလရေကြည်
တည်သောကာလ စသည်တို့၌။ တေသု၊ ထိုဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့-
သည်။ ဝိဇ္ဇာမာနေသုပိ၊ ထင်ရှားပါကုန်သော်လည်း။ ဣတ္ထိလိင်
ပုရိသလိင်ဂီဇ်နံ၊ တို့၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ တာနိ၊ ထို
ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုဣတ္ထိလိင် ပုရိသလိင်
စသည်တို့အား။

ဣန္ဒြိယပစ္စယတံ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်းအဖြစ်ကို။ နပရန္တိ၊ မန့်ကုန်။
ဟိ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဣန္ဒြိယပစ္စယော၊ သည်။ ဝိဇ္ဇမာနက္ခယော၊
ထင်ရှားရှိသောခဏ၌။ အဝိနိဗ္ဗာဏဓမ္မာနံ၊ အသီးအခြား မခွဲဝေ
ကောင်းသော ရုပ် နာမ် တရား တို့ အား။ ဣန္ဒြိယပစ္စယတံ၊ ကို။
အပရန္တောနာမ၊ မန့် သည်မည်သည်။ ဝါ၊ မပြီးစေအပ်သည်မည်သည်။
နတ္ထိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ဆိုသို့ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ ဣတ္ထိလိင် ပုရိသလိင်
စသည်တို့အားလည်းကောင်း၊ ထိုဣတ္ထိလိင် ပုရိသလိင် စသည်တို့မှ
တစ်ပါးသော ကလာပ်တူဖြစ်သော ရုပ်တို့အားလည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယ-
ပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို မပြီးစေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို
ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ တို့သည်။ ဣန္ဒြိယပစ္စယာ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊
ပြစ်ကုန်။

ဆိုလိုရင်းကား...

ဣတ္ထိဟု သိခြင်း ယူခြင်း၏ အကြောင်း၊ ပုရိသဟု သိခြင်း ယူ
ခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည် မူလကာရဏ၊ အာသန္နကာရဏ၊ အာပုဏ္ဏ
နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

ထိုနှစ်မီးတို့တွင်....

ကုတ္တိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ သည် မှာသုကာရဏ။

ကုတ္တိလိင် ပုရိသလိင် တို့သည် အာသန္နကာရဏ။

မူလကာရဏ ဖြစ်သော ကုတ္တိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့သည် ကလလ
ကာလ၌ ရှိသော်လည်း အာသန္နကာရဏ ဖြစ်သော ကုတ္တိလိင်
ပုရိသလိင် စသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့် ကုန္တိယပစ္စည်းမစာပဲ ဟူလို။

ကုတ္တိလိင် ပုရိသလိင်

မိန်းမတို့၏ အင်္ဂါဇာတ်သည် ကုတ္တိလိင်၊

မိန်းမတို့၏ အသံ အလိုတို့သည် ကုတ္တိနိမိတ္တ။

မိန်းမတို့၏ မသန်ရှင်းသောသွားခြင်းဆိုင်ခြင်းသည် ကုတ္တိကုတ္တ။

မိန်းမတို့၏ သေးသွယ်သောခြေလက် မြေဆက်ချောလှ သား
မြတ်စသော သဏ္ဍာန်သည် ကုတ္တိကမ္ပ။

ပုရိသလိင် စသည်တို့ကိုလည်း ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သီလေ။

ဋီကာကျော်၊ ၁၉၇။

ကုတ္တိနံ အင်္ဂဇာတံ ကုတ္တိလိင်ံ၊ သရာဓိပ္ပာယ်ာ ကုတ္တိ-
နိမိတ္တံ၊ ကုတ္တိတိ သဏ္ဍာနနဿ ပစ္စယဘာဝတော၊ အဝိသဒဋ္ဌာန-
ဝမန နိသဇ္ဇာဓိ ကုတ္တိကုတ္တံ၊ ကုတ္တိသဏ္ဍာနံ ကုတ္တိကမ္ပေ၊
ပုရိသလိင်ံ၊ မိနိဝိ ဝုတ္တနယေန ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။

အဋ္ဌသာလိနိ၊ ဋ၊ ၃၅၇။

စေးသွယ်သော ခြေလက်ရှိသော သဏ္ဍာန်သည် ကုတ္တိလိင်။

ပြုံးရယ်ခြင်းစသည်သည် ကုတ္တိနိမိတ္တ။

ဖန်းဝယ် ဆန်ကောငယ် စသည်တို့ဖြင့် ကစားခြင်းသည် ကုတ္တိ-
ကုတ္တ။

သွားခြင်း ဖျာခြင်းစသော အမူအရာသည် ကုတ္တိကမ္ပ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

တတ္ထ ဖိတ်န္တိ သဏ္ဍာနံ၊ ဣတ္ထိယာတိ ဟတ္ထပါဒဂီဝါဠရာဒိနံ
သဏ္ဍာနံ န ပုရိသော ဝိယ ဟောတိ။ ဣတ္ထိနဉ္စိ ဟေဋ္ဌိ-
မကာယော ဝိသဒေါ ဟောတိ။ ဥပရိမကာယော အဝိသဒေါ၊
ဟတ္ထပါဝါ ခုဒ္ဒိကာ၊ မုခံ ခုဒ္ဒကံ။ နိမိတ္တန္တိ သဉ္ဇာနနံ၊ ဣတ္ထိနဉ္စိ
ဥရမံသံ အဝိသဒံ ဟောတိ။ မုခံနိဗ္ဗဿဒါဋ္ဌိတံ၊ ကေသဗန္ဓ-
ဝတ္ထဂ္ဂဟကမ္ဘိ န ပုရိသာနံ ဝိယ ဟောတိ။ ဣတ္ထိန္တိ ကိရိယာ၊
ဣတ္ထိယော ဟိ ဒဟရကာလေ သုပ္ပကမုသလကေဟိ ကိဋ္ဌန္တိ၊
စိတ္တဝိတလိကာယ ကိဋ္ဌန္တိ။ မတ္ထိကဝါဏေန သုတ္တကံနာမ
ကန္တန္တိ။

အာကပ္ပေါတိ ဂမနာဗိအာကာရော၊ ဣတ္ထိယောဟိ ဂစ္ဆ-
မာနာ အဝိသဒါ ဂစ္ဆန္တိ၊ တိဋ္ဌမာနာ နိပဋ္ဌမာနာ နိသိဒ္ဓမာနာ
ခါဗမာနာ ဘုဉ္ဇမာနာ အဝိသဒါ ဘုဉ္ဇန္တိ။

ဆရာတို့ကား ပေါင်းရုံး၍ ငိုကာကျော်လာ ၁၆၇။

လိင်ဟတ္ထာဒိ သဏ္ဍာနံ၊ နိမိတ္တံ ဖိဟိတာဒိကံ။
ကုတ္တာသုပ္ပါဒိနာကိဋ္ဌာ၊ ကာကဗ္ဗော ဂမနာဒိကံ။

ဟတ္ထာဒိသဏ္ဍာနံ၊ လက်အစရှိသောသဏ္ဍာန်သည်။ လိင်* လိင်
မည်၏။ ဖိဟိတာဒိကံ ပြုံးရယ်ခြင်းအစရှိသည်သည်။ နိမိတ္တံ မည်၏။
သုပ္ပါဒနာ၊ ဗန်းငယ် ဆန်ကောငယ်စသည်ဖြင့်။ ကိဋ္ဌာ၊ ကစားခြင်းသည်။
ကုတ္တံ မည်၏။ ဂမနာဒိကံ သွားခြင်းအစရှိသည်သည်။ အာကပ္ပေါ၊
အာကပ္ပ မည်၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ဋ္ဌ၊ ဓ၊ ၇၇ ဋ္ဌလည်း....

ဣတ္ထိဘာလေက္ခဏံ ဣတ္ထိန္တိယံ၊ ဣတ္ထိတိ ပကာသနရသံ၊
ဣတ္ထိလိင်နိမိတ္တံ၊ ကုတ္တာကပ္ပိနံ ကာရဏဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
။လ။ တဒုတယမ္ဘိ ကာယပသာဒေါ ဝိယ သကလသရိရံ
ဗျာပကမေဝ၊ န စကာယပသာဒေန ဌိတောကာသေ ဌိတန္တိ-
ဝါ၊ အဋ္ဌိတောကာလေ ဌိတန္တိဝါတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဒုတိ။
ဂ္ဂုပရသာဒယောဝိယ အညမည သက်ရော နတ္ထိ။ ။
လှိုရမ်းကိုသာ အနက်ကို ပြဆိုပါအံ့။

တံတရားမရှိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ ကာယပသာဒေါဝိယ၊
 ကဲ့သို့။ သကလသရီရံ၊ တစ်ကိုယ်လုံးကို။ ဗျာပကမေဝ၊ နှံ့၍တည်သည်
 သာလျှင်တည်း။ ကာယပသာဒေန၊ သည်။ ဌိတောကာသေ၊ တည်ရာ
 အရပ်၌။ ဌိတန္တိဝါ၊ တည်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။ အဌိတောကာသေ၊
 တည်ရာအရပ် မဟုတ်သည်၌။ အဌိတန္တိဝါ၊ မတည်ဟူ၍လည်းကောင်း။
 ဝတ္ထုဗ္ဗတံ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ရူပရသာ-
 ဝယောဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ အညမည၊ အချင်းချင်း။ သင်္ကရာ၊ ရောယွက်
 ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား....

မိန်းမ၌ ဣတ္ထိဘော၊ ယောက်ျား၌ ပုရိသဘော၊ ဥဘတော၊
 ဗျည်းအား တစ်ခုသောစက၌ တစ်ခုသောအားဖြင့် ကာယပသာဒ
 ကဲ့သို့ ပျံ့နှံ့၍ဖြစ်၏။

ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း အဓိပြာသောကြောင့် ကာယပသာဒ
 တည်ရာအရပ်၌ တည်၏ဟူ၍လည်း မဆိုအပ်။ ရူပရသာတို့သည် အဓိ
 တူလျက်မူလည်း လက္ခဏာပြားသဖြင့် ထူးကုန်သကဲ့သို့ ထူး၏ဟူ၍
 မှတ်ကြကုန်ရာသည်။

ဤအရာ၌....

ဘော ပသဒ၊ လောဟိတ၊ ဇီဝ သည်းခြေ သက်။
 ကိုယ်လုံးနှံ့ဖြား တည်လေရာ၊ ကျမ်းလာ ဖော်ပြထုတ်။

မဝါရာဏဝကားနှင့်အညီ....

ကာယပသာဒ ဣတ္ထိဘော ပုမ္မာဝ တို့သည် တစ်ကိုယ်လုံးပျံ့နှံ့
 ၍ တည်သည်ဟု ဆိုသော်လည်း ပါဝကတေဇောဟုဆိုအပ်သော ကမ္မဇ
 တေဇော၏တည်ရာ အစာသစ်အိမ်၊ ဆံင်ဖျား၊ ခြေသည်းဖျား၊ လက်
 သည်းဖျား၊ သွား၊ အရေခြောက်တို့၌မတည်။ ကြွင်းသော ကိုယ်အလုံး
 ၌သာ ပျံ့နှံ့၍ တည်ကြသည်။

ဋီကာကျော်၊ ၁၉၆။

ဣတရံ ပန ဌပေဟော ကမ္မဇတေဇဿ ပတိဋ္ဌာနဌာနံ
 ဧကသဂ္ဂလောမဂ္ဂ နဒဂ္ဂ သုက္ခဓမ္မာနိစ အဝ သေသံ သကလ-
 သရီရံမရိတွာ ပဝတ္ထတိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဝေ သန္တေပိ ဣစရေဟိ စာသာသကာရော န ဟောတိ၊
ဘိန္နနိဿယ လက္ခဏတ္တာ။

ဣစရပန၊ ဤမှ တစ်ပါးသော ကာယပသာဒ ရုပ်သည်ကား။
ကမ္မဇတေဇဿ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော တေဇော၏။ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌာနဋ္ဌ၊
တည်ရာအရပ်ကိုလည်းကောင်း။ ကေသဂ္ဂ လောမဂ္ဂ နခဂ္ဂ သုက္ခဓမ္မာ-
နိစ္စ၊ ဆံဖျား အမွှေးဖျား လက်သည်း ခြေသည်းဖျား၊ ခြောက်သော
အရေတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဋ္ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသံ၊ သော။
သကလသရီရံ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်ကို။ ဖရိတွာ၊ နှံ့၍။ ပဝတ္တတိ၊
ဖြစ်၏။

ဝေ၊ ဤသို့ အလုံးစုံသောကိုယ်ကို နှံ့၍တည်သည်။ သန္တေပိ၊
ဖြစ်သော်လည်း။ ဘိန္နနိဿယလက္ခဏတ္တာ၊ မြားသော မိုရာလက္ခဏာ
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣစရေဟိ၊ ဤမှ တစ်ပါးကုန်သော ပသာဒ
ရုပ်တို့နှင့်။ သကရော၊ ရောယက်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

မိ ဝိမိန္ဒြေဇ ချစ်မှုကား...

ကာယပသာဒတို့ ပတည် မရောက်နိုင်သော ပါစကတေဇော
နှင့် တကွသော ဥပါဒိန္နက ကိုယ်အားလုံး၌ပင် ပျံ့နှံ့၍တည်၏။

ဇိကာကျော်၊ ၁၉၈။

ဣဒံပန သဟ ပါစနဂ္ဂိနာ အနာဝသေသဥပါဒိန္နကာယံ
ဗျာပေတွာ ပဝတ္တတိ။

ဝါဇ္ဇေရ

အချို့သောဆရာတို့ကား...

ကလလရေကြည်တည်စကာလ၌ပင် လိင်စသည်တို့၏ ဆိုကလလ
ရေကြည် အခိုက်အတန့်အားလျော်စွာ ရှိသင့်-ရှိထိုက် ကောင်းသည်၏
အဖြစ်ကို အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ အကြင် ကလလရေကြည်အခါက မိန်းမ၊

၂၉၆

သီတဂူဆရာတော်

ယောကျ်ား ဟူ၍ လိင်ထင်ရှားရှိသောအဖြစ်ကို သိအပ်ကုန်၏ဟု ယူဆကြကုန်၏။

ဓမ္မသင်္ဂဏီ-မူလဋီ၊ ၁၉၁။

တေ ပန ကလလာဒိကာလေပိ လိင်္ဂါဒိနံ တဒနုပ္ပပါနံ အတ္ထိတံ ဣစ္ဆန္တိ။

၎င်း အနုဋီ၊ ၂၅၉။

တဒနုပ္ပပါနန္တိ ကလလာဒိအဝတ္ထာနုပ္ပပါနံ အတ္ထိ တံ ဣစ္ဆန္တိ။ တတော ဣတ္ထိပုရိသောတိ ပကတိဝိဘာဂေါ ဝိညာယတိတိ တေသံ အဓိပ္ပာယော။ ။

တေပန၊ ထိုအချို့ သောဆရာတို့သည်ကား။ ကလလကာလေပိ၊ ခွဲလည်း။ တဒနုပ္ပပါနံ၊ ဣတ္ထိကလလ-ပုရိသကလလ အခိုက်အတန့်တို့ အားလျော်စွာ။ လိင်္ဂါဒိနံ၊ ဣတ္ထိလိင် ပုရိသလိင်စသည်တို့၏။ အတ္ထိတံ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။

တဒနုပ္ပပါနန္တိ။လ။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တတော၊ အကြင် ဣလလရေကြည်ကာလမှ။ ဣတ္ထိပုရိသောတိ၊ ဟူ၍။ ပကတိဝိဘာဂေါ၊ ဣတ္ထိလိင် ပုရိသလိင် ထင်ရှားသောအဖြစ်ကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်လျှင်။ အဓိပ္ပာယော၊ အလိုတည်း။

ကောစိဆရာတို့ အလိုကား....

ကလလရေကြည် စွဲတည်သောအခါကပင်လျှင် ဘာဝ ဣန္ဒြေနှင့် လိင်တို့သည် အဝိနိဗ္ဗာဏ ဓမ္မ ဝိဇ္ဇာမာန ဖြစ်သောကြောင့် ဣန္ဒြိယ တပ်ထိုက်၏ ဟူလို...။

ပုနပုန ဝိစာရေတဗ္ဗပြုကြလေဟု ချောင်းဆုံ ဂဏ္ဍိဆရာမှာတော် မူ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အဓိပတိနှင့် ဣန္ဒြိယ အထူး

အဓိပတိ အစိုးရခြင်းကား....

တစ်ပါးသော အဓိပတိတို့၏ အဓိပတိ သတ္တိကို ဖြစ်၍ အစိုးရသည်။

ဣန္ဒြိယ အစိုးရခြင်းကား....

တစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၏ ဣန္ဒြိယ သတ္တိကို ပပြစ်မှု၍ အစိုးရသည်။ စင်စစ်မူကား- စက္ခုဣန္ဒြေသည်တို့၏ ဒုဿနကိစ္စသည်တို့၌ စက္ခုဝိညာဏ်သည်တို့ကိုအစဉ်လိုက်စေခြင်းမျှကို အစိုးရသည်၏အဖြစ် ဟု ဆိုလိုသည်။

ဒီကာကျော်၊ ၂၂၄။

အညွှတ် အဓိပတိဓမ္မာနံ အဓိပတိဘာဝ နိဝါရဏ ဝသေန ဣဿရိယံ အဓိပတိတာ၊ သန္တေသုပိ ဣန္ဒြိယန္တေရေသု ကေဝလံ ဒဿနာမိသု စက္ခုဝိညာဏာဗိဟိ အနုပတ္တာပနမတ္တံ ဣန္ဒြိယတာတိ အယံ အဓိပတိ ဣန္ဒြိယာနံ ဝိသေသော။

ဤ ဣန္ဒြိယ ပစ္စည်း၌....

- ဣန္ဒြေတရားကိုယ်(၁၆)ပါးတို့တွင် ဇိဝိတဗိတိဝသော နာမ် ဣန္ဒြေတရား ကိုယ် (၇) ပါး တို့သည် သဟဇာတိန္ဒြိယ မည်၏။
- ဗဿဒိန္ဒြေသည် ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ မည်၏။
- ရူပဇိဝိတိန္ဒြေသည် ရူပဇိဝိတိန္ဒြေ မည်၏။

အစွဲ။ ။ သဟဇာတိန္ဒြိယ ကျေးဇူး ပြုပုံကို သဟဇာတဈေးအတိုင်း သိပါလော။

ထို ရှစ်ပါးတို့တွင်....

ဇိဝိတသည် - သဟဇာတ် နာမ်တရားတို့ကို စောင့်ခြင်း၌ အစိုးရ၏။

သီတဂူဆရာတော်

- ဝေဓနာသည် - ခံစားခြင်း၌ အစိုးရ၏။
- ဆန္ဒါသည် - ယုံကြည်ခြင်း၌ အစိုးရ၏။
- စိတ်သည် - အာရုံပြုခြင်း၌ အစိုးရ၏။
- ဝိရိယသည် - ထောက်ပံ့ခြင်း၌ အစိုးရ၏။
- သတိသည် - အောက်မေ့ခြင်း၌ အစိုးရ၏။
- ဧကဂ္ဂတာသည် - တည်ကြည်ခြင်း၌ အစိုးရ၏။
- ပညာသည် - ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၌ အစိုးရ၏။

ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ၌ မဇ္ဈိမာယုက ဖြစ်သော ပဉ္စဝတ္ထုသည် ငွေ
ပဉ္စဝိညာဏ် တစ်ဆယ်၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်(၇)ခု ထို့အား
ပုရေဇာတိန္ဒြိယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ကျေးဇူးပြုပုံ ဝတ္ထုပုရေဇာတ
မျိုးအတိုင်း သိပါလေ။

အစိုးရပုံကား...စကျီဝတ္ထုသည် စကျီဝိညာဏ်ကို အစိုးရ၏
ဤသို့ စသည်သိလေ။

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ၌ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် အလုံးစုံသော
ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယသည် ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယ ကြည့်သော ကလောင်တူ ကမ္မဇရုပ်
၉+၈ ခုတို့အား ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

အစိုးရ၏ ဟူသည် ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယသည် သဟဇာတ်တရားတို့ကို
အစိုးရ၏။

ဋီကာကျော်၊ ၁၉၈။

ဇီဝန္တိ တေနာတိ ဇီဝိတံ၊ တဒေဝ ကမ္မဗ္ဗံ ရူပ ပရိ
ပါလနေ အာဓိပစ္စယော ဂတော ဣန္ဒြိယန္တိ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။

ထေန အာယုနာ၊ ထိုအသက်ဖြင့်။ ရူပါနိ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်သော
ကမ္မဇ ရုပ်တရားတို့သည်။ ဇီဝန္တိ၊ တည်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊
ထိုသဟဇာတ်ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ တည်ကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိ
ကြောင့်။ တံ အာယု၊ သည်။ ဇီဝိတံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။
ကမ္မဇ ရူပ ပရိပါလနေ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်တရား တို့ကို
စောင့်ခြင်း၌။ အာဓိပစ္စယော ဂတော၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်နှင့် ယှဉ်
ခြင်းကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊
မည်၏။

ပဋိပက္ခအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ထို ဣန္ဒြေ ၂၂ ပါးတို့တွင်....

စက္ခု သောတ သာန ဇီဝှာ ကာယ ဣတ္ထိ ပုရိသ သုခ ဒုက္ခ ဧေါမနဿ ဤဣန္ဒြေ ၁၀ ပါးတို့သည် ကာမဘုံ၌ဖြစ်ကုန်၏။ ဇာမာ ၀စရ၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။

မနိန္ဒြေ ဇိဝိတိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေ စိရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေ ဤရှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည် စတုဘူမိက၌ အကျုံးဝင် ကုန်၏။

သောမနဿိန္ဒြေသည် ကာမာဝါစရ ရူပဝစရ လောကုတ္တရာ အားဖြင့် ဘူမိတ္တယ ၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ အညိန္ဒြေ အညာတာဝိန္ဒြေ သုံးပါး တို့သည် လောကုတ္တရာ၌သာလျှင် အကျုံးဝင်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဝိဘင်း၊ ဌ၊ ၁၂၀ ၌....

ဘူမိတောတိ စက္ခု သောတ သာန ဇီဝှာ ကာယ ဣတ္ထိ ပုရိသ သုခ ဒုက္ခ ဧေါမနဿိန္ဒြေယာနိ စေတ္တ ကာမာ- ၀စရာနေဝ။ မနိန္ဒြေယ ဇိဝိတိန္ဒြေယ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ယာနိ သဒ္ဓါ စိရိယ သတိ သမာဓိ ပညိန္ဒြေယာနိ စ တုဘူမိပရိယာပနာနိ။

သောမနဿိန္ဒြေယံ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ လောကုတ္တရာ- ၀သေန ဘူမိတ္တယပရိယာမန္တံ အဝသာနေ တိဏိလောကုတ္တရာ- နေဝါတိ ဝေ ဘူမိတောပိ ဝိနိစ္ဆယံ ဝိဇာနိယာ။

ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဝိဘင်္ဂဌ၊ ၁၂၁-၌....

ဝေသန္တေပေတ္တ ဓ်သက္ကန္တိယာနိ လောကီယာနိ ကာမာ- ၀စရာနေဝ။ တိဏိ လောကုတ္တရာနိ၊ နဝ လောကီယ လောကုတ္တရာမိဿကာနိနိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ဈာနပစ္စည်း

နိကာယကျော်၊ ၂၄၄။

အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန ဝသေန ဥပဂန္ဓာ အာရမ္မဏနိဇ္ဈာနဏာ ဝိတက္ကာဒယော ဈာနပစ္စယော။

အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန ဝသေန၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံကသိုက်အစရှိသောအာရုံကို ကပ်၍ရှုခြင်း၊ ဟေတုမ္မကတရားတို့၏ အနိစ္စ အစရှိသောလက္ခဏာ၊ နိဗ္ဗာန်၏ တထလက္ခဏာကို ကပ်၍ရှုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပဂန္ဓာ၊ ကပ်၍၊ အာရမ္မဏနိဇ္ဈာနဏာ၊ အာရုံ၏လက္ခဏာကို ကပ်၍ရှုတတ်ကုန်သော။ ဝိတက္ကာဒယော၊ ဝိတက် အစရှိသောတရားတို့သည်။ ဈာနပစ္စယော၊ ဈာနပစ္စည်း မည်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံ၊ ကသိုက်အစရှိသော အာရုံ၊ ဟေတုမ္မက တရားတို့၏ အနိစ္စတာအစရှိသော လက္ခဏာ၊ နိဗ္ဗာန်၏ တထလက္ခဏာကို ကပ်၍ရှုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် အာရုံကိုကပ်၍ ရူဘတ်ကုန်သော ဝိတက် အစရှိသောတရားတို့သည် ဈာနပစ္စည်း မည်ကုန်၏။ ဤ၌ ဥပဂန္ဓာ စသောပါဌ်ဖြင့်....

အာရမ္မဏံ ဈာယတိ ဥပနိဇ္ဈာယတိတိ ဈာနံ။
အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနဝသေန ဥပဂန္ဓာ ဝိန္ဒေသိ ဩဇောကေတိတိ ဈာနံ။

(ဈေး-ဓာတ်၊ ဈာ-ဓာတ်၊ ယု-ပစ္စည်း) ဈေးဓာတ်၏ အရကား ဝိတက်အစရှိသော ဈာနင်(၇)ပါးတို့၏ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ အညီမည ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ ဤ(၁၀) ပစ္စယ သတ္တိရ၏။ ယု ပစ္စည်းအရကား ထိုသတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်ခြင်းရှိသော သတ္တိမန္တ ရ၏။

ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံ၊ ကသိုက်အစရှိသော အာရုံတို့ကို ကပ်၍ရှုခြင်းသည် အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန ဈာနပစ္စည်းမည်၏။

တေဘုမ္မက တရားတို့၏ အနိစ္စ အစရှိသောလက္ခဏာ၊ နိဗ္ဗာန်၏ တထလက္ခဏာ ဟု ဆိုအပ်သော လက္ခဏာကိုကပ်၍ ရှုခြင်းသည် လက္ခဏာနိဗ္ဗာန် ဖျာန်မည်၏။

ထို့ကြောင့် မဏိမဉ္ဇူ၊ ဇီ၊ ဒု၊ ၄၀၀။

တတ္တ ရူပါဒိ ကသိဏာဗိန် အာရမ္မဏာနံ ဖျာန် ဥပဓန္ဒာရိန္တိန် ဩလောကနံဝါ အာရမ္မဏူပနိဗ္ဗာန်၊ တေဘုမက ဓမ္မာနံ အနိစ္စတာမိ လက္ခဏာ သင်္ခါတဿ နိဗ္ဗာနဿစ တထလက္ခဏာသင်္ခါတဿ လက္ခဏဿ ဥပဗ္ဗာနံ လက္ခဏူပနိဗ္ဗာန်။ ဇေတဟိ ဝေပစိန္တယံ၊ ဥပနိဗ္ဗာနေဝါတိ အတ္ထံ ဝသေတိ။

ပဋ္ဌာန၊ ၃၅၀ ဌ်လည်း...

ဥပနိဗ္ဗာယနဋ္ဌေန ဥပကာရကာနိ “ဌပေတွာ ခြိပဉ္စဝိညာဏေသု ကာယိက သုခ ဒုက္ခ ဝေဒနာဒ္ဓယံ” သဗ္ဗာနိပိကုသလာဒိ ဘေဒါနိ သတ္တ ဖျာနဂါနိ ဖျာနပစ္စယော။ ဟု မိန့်၏။

ဤ၌ ဝေပဓာတ်သည် စိန္တယံ ဥပနိဗ္ဗာန် ၂ နက်ကိုသာ ယူရမည်။ ပစ္စနိကဗျာပန အနက်ကို မယူရ။ ဆိုလိုရင်းကား ပစ္စနိက ဓမ္မေ ဖျာပေတိတိ ဖျာန်ဟု ဝစနတ္ထ မပြုရ။

အကြောင်းကား ထိုသို့ပြုခဲ့သော် ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဖျာနင် တရားတို့ကိုသာ ရသည်ဖြစ်၍ အလုံးစုံသေစ ဖျာနင်တို့၏ မန့်သော ကြောင့်တည်း။

မဏိမဉ္ဇူ၊ ဇီ၊ ဒု၊ ၄၀၀ ဌ်...

ဝေပစွနိကဗျာပနေတိ အတ္ထော ပန သုသလဖျာနင်ေသု ယေဝ လက္ခမာနတ္တာ သဗ္ဗဖျာနဂါနိ အဗျာကဘာဝတော န စုတ္တော ဟု ဖွင့်ပြ၏။

ဖျာန်ဟူသည် ဆိုအပ်ပြီး ရူပါရုံစသော အာရုံတို့တွင် တစ်ပါး ပါးသော အာရုံကို စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်ခြင်းတည်း။ မြေမျှိုး မိုးယုံ

ခြင်းသည် အဘိညာဏ်၏ အနုဘာဝဟု မှတ်။ ထို့ကြောင့် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက....

‘စိုက်စိုက်စူးစူး၊ အထူးမြဲမြဲ၊ ရှုအားသန်၊ ဈာန်ဟုခေါ်သတိတ်’ဟု ပရမတ္ထသံခိပ်၌ ရေးသားတော်မူသည်။

အထက်ပါ ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ လာ ဋ္ဌပေတွာ ဒွိပဉ္စဝိညာဏေသု ကာယိက သုခ ဒုက္ခဝေဒနာ ဒွယ် ဟူသော စကားအရ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တို့၌ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာရှိလျက် အဘယ် ကြောင့် ဈာန် နှင့် မထုတ်သနည်းဟုဆိုလျှင်....

ဒွေ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏ ဝိတက်ကင်းသဖြင့် အာရုံတို့၌ ရှေးရှုကျ တတ်ခါမျှ၏အဖြစ်ကြောင့် ထို ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တို့၌ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာ တို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်သော်လည်း ကပ်၍ရှုသော အခြင်းအရာ၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဈာန်၏အဖြစ်ဖြင့် မထုတ်အပ်။ ဝိတက် နောက်လိုက်ရှိသော တရားကိုသာလျှင် ဈာန်ထုတ်အပ်၏ ဟူ၍။

ထို့ကြောင့် ဋီကာကျော်၊ ၂၂၅။

ပဉ္စဝိညာဏာနံ ဝိတက္ကပဋိရဟေန အာရမ္မဏေ ပု အဘိ- နိပါကမတ္တတ္တာဝံစသု ဝိဇ္ဇမာလာနိပိ ဥပေက္ခာ သုခ ဒုက္ခာ ဥပနိဇ္ဈာနာ ကာရဿ အဘာဝတော ဈာနင်္ဂါဘာဝေန န ဥဒ္ဓဋ္ဌာနိ။ ဝိတိက္ကပစ္စိမကံ ဟိ ဈာနင်္ဂါနိ ဝုတ္တံ။

ပဋ္ဌာန၊ ၃၇၉ ၌လည်း....

ပဉ္စန္ဒ ပန ဝိညာဏကာယာနံ အဘိနိပါတမတ္တတ္တာ၊ တေသု ဝိဇ္ဇမာလာနိပိ ဥပေက္ခာ သုခ ဒုက္ခာနိ ဥပနိဇ္ဈာနာ- ကာရဿ အဘာဝတော ဈာနင်္ဂါနိတိ နဥဒ္ဓဋ္ဌာနိ။

ဤ၌ အဘိနိပါတမတ္တ ဆိုသည်....

အာရုံကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ခံလင်ခြင်း၊ စုံဝမ်းခြင်း၊ ကြံစည်ခြင်း၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို မြစ်ပု ဆိုလိုသည်။

ထို့ကြောင့် မူလဋီ၊ ၁၉၂။

အဘိနိပါတ မတ္တတ္တာဟိ တေေန အာဇန သမ္ပိဋ္ဌိန္ဒြန မတ္တာယပိ စိန္တနာ ပဝတ္တိတာ အဘာဝံ ဒေသတိ။

ဆရာ။ ။ပဉ္စဝိညာဏ်၌ရှိသော သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတို့သာ
ဈာန် မထိုက်သည်မဟုတ်၊ ၎င်း၌ရှိသော ဧကဂ္ဂတာ
စေတသိက်သည်လည်း ဈာန်မထိုက်ဟု မှတ်ကြပါကုန်
အရှင်ကောင်းတို့။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန မူလံ ဋီ၊ ၁၉၂။

တတ္ထ ဥပေက္ခာ သုခ ဒုက္ခေဟေဝ တံ သမာနလက္ခဏာယ
စိတ္တေကဂ္ဂတာယပိ ယထာ ဝုဏ္ဏေနေဝ ကာရဏေန အနိဒ္ဓိ-
ဘာဝေ ဒဿိတောတိ ဓဋ္ဌဗော။

မှတ်ချက်။ ။ဗွေဝိညာဏ် (၁၀)မှ ကြွင်းသော အဟိတ်စိတ်တို့၌
ရှိသော တရားတို့ကိုကား ဈာန်အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်အပ်၏ဟု
မှတ်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန၊ ဋီ၊ ၁၇၉။

တတ္ထ ပဋိန္ဒတ္တာ ပန သေသာ ဟေတု ကေသုပိ
ဈာနင်္ဂါနံ ဥဒ္ဓုမေဝ။

ဤကား ချောင်းဆုံ ဂဏ္ဍိဆရာတော်၏ အဆုံးအဖြတ်တည်း။
၎င်း မူလဋီ၊ ၁၉၂ ၌လည်း....

သေသာ ဟေတု ကေသုပိ ဈာနင်္ဂါနံ ဥဒ္ဓုမေဝ၊ ဥဒ္ဓုရဏ-
ဌာနေ စိတ္တုပ္ပုဒကဏ္ဍတိ အဓိပ္ပာယော။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

မှတ်ချက်။

သို့သော် ပဋ္ဌာန ဌကထာ ၃၇၉ ဆဋ္ဌမူ၌ အထက်ပါဝါကျတွင်
ဈာနင်္ဂါနံ န ဥဒ္ဓုမေဝ ဟု န သဒ္ဓါနှင့် ရှိ၏။ ဆောက်ပုတ်ချက်၌
(ဓမ္မသင်္ဂဟ၊ ဣဝ ပန ဥဒ္ဓုမေဝ။ (သျှာ)ဟု တွေ့ရှိရ၏။

မူလဋီကာအဖွင့် န သဒ္ဓါ မပါသောကြောင့် ဆဋ္ဌမူအချင်းချင်း
မတူတဲ့သို့ နေ၏။

မဏိမဉ္ဇူ။ ဇို၊ ဒု၊ ၂၇၀ ခွဲလည်း....

စိတက္က ဝန္တေ ယေဝ စိတ္တေ ဖျာနဝံ လဗ္ဗတိ နေတရသ္မိံ
ဝုတ္တံ ယောတိ။

ဟူ၍ပင် ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ထန်းတပင်ဆရာတော်၏ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်နိဿယ၊ ဒု၊ ၂၆၁၊
အဗျာကတော အဗျာဂတဿ အရဉ္စိလည်း....

ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တားကား သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားလည်းကောင်း၊
သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား လည်းကောင်း တပ်သော ဒွေပဉ္စ-
ဝိညာဏ် တစ်ဆယ်ကြည့်သော ဝိပါကိစိတ် ဗာဝိဿ၊ ကြိယာစိတ် ဝိဿ၊
စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ စိတ္တက္ခန္ဓာ တစ်ခုတစ်ခုရှိသော ဖျာနင်တရား
ကိုယ်ငါးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏ဟု ကောက်တော်မူသည်။

သို့သော်....

ဆရာတော် ဦးပညာသိဟရေး၊ ဇမ္ဗူမိတ်ဆွေ ပုံနှိပ်တိုက်ရိုက်၊
ပဋ္ဌာနဋ္ဌကထာ နိဿယ၊ ဇတိယတွဲ၊ ၂၁၇-ခွဲကား....

တတ္ထ၊ ထိုဒွေပဉ္စဝိညာဏ် တစ်ဆယ်တို့၌၊ ပစ္စိန္နတ္တာ၊ ဖျာန
အင်္ဂါကို ထုတ်ခြင်း အစဉ်ပြတ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သေသာ-
ဟေတု ကေသုပ၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်ဘစ်ဆယ်မှ ကြွင်းသော အဟိတ်စိတ်
တို့၌လည်း။ ဖျာနင်၊ ကို။ ဘဂဝတော၊ သည်။ နဉ္စတမေဝ၊ ထုတ်တော်
မမူအပ်သည်သာတည်းဟု တွေ့ရှိပေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပဋ္ဌာနဋ္ဌကထာ၌ ဖျာနင် နဉ္စတမေဝ-ဟု(န) သဗ္ဗါနှင့်
ဖွင့်ဆိုသော်လည်း ဖျာနင်အင်္ဂါ မထုတ်အပ်သောကြောင့်
န-သဗ္ဗါနှင့် ဖွင့်ဆိုသည်မဟုတ်။ ဖျာနင်အင်္ဂါထုတ်ခြင်း၏
စကားအစဉ်ပြတ်ပြီးသည်ကို ဆက်၍ ဆိုသောကြောင့်
သာလျှင် န-သဗ္ဗါကို ဆိုသည်။

စင်စစ်ကား ကြွင်းသော အဟိတ်စိတ်(၈)ခုတို့၌လည်း ဖျာနင်
ထုတ်အပ်၏။

ဤဝါကျ၌ န-သဗ္ဗါကို ယုံမှားသံသယဖြစ်၍ သဘောမကျ ဖြစ်
တတ်၏။ ပစ္စိန္နတ္တာ ဟူသော အဋ္ဌကထာဟိတ်ပါဠိကိုရှု၍ သဘောကျ
နိုင်ကြပါစေ အရှင်ကောင်းတို့။

ဓဉ္စပစ္စည်း

ဋီကာကျော်-၂၄၄

သုဂတိတော ပုညတော၊ ဒုဂ္ဂတိတော ပါပတော
နိယျာနတ္ထေန ဥပကာရကာ သမ္မာဒိဋ္ဌာဒယော မဂ္ဂ-
ပစ္စယော။

မဏိမဉ္ဇူဋီ၊ ၃-၄၀၁

သုဂတိတော ပုညတောဝါ နိယျာနတ္ထေနာတိ ဣဓံ
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌာဒိနိ စတ္တာရိ မဂ္ဂင်္ဂါနိ သန္ဓာယဝုတ္တံ၊ ဒုဂ္ဂတိ-
တော ပါပတောဝါတိ ဣဓံ သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိနိ အဋ္ဌမဂ္ဂင်္ဂါနိ
သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိ နိဗ္ဗာနာနိ တံ သမဂ္ဂီ ပုဂ္ဂလော မဂ္ဂန္တိ
ပါပုဏ်တ္ထိ မဂ္ဂေါ။ တေဟိဝါ တာနိ မဂ္ဂိယန္တိ ပါပုဏ်-
ယန္တိ ဧတေဟိတိ မဂ္ဂေါ။ (အကြောင်းရ၏။)

သမုဒိတာနံ အဝယဝဘာဝေန အဂ္ဂိယန္တိ ဣယတ္ထိ
အင်္ဂါနိ။ မဂ္ဂါ တာနိ အင်္ဂါနိ မဂ္ဂင်္ဂါနိ။

ဟု ပြုလေ။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

သမ္မာဒိဋ္ဌိစသော (ဂ)ပါးသော မဂ္ဂင်္ဂတို့၏ ထိုမဂ္ဂနှင့် ပြည့်စုံ
သောသူတို့ကို သုဂတိဘဝ နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုပြု၍ ရောက်စေတတ်
သည်၏ အဖြစ်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော လေးပါးသော မဂ္ဂင်္ဂတို့၏ ထို
မဂ္ဂင်္ဂနှင့် ပြည့်စုံသောသူတို့ကို ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ရှေးရှုပြု၍ ရောက်စေတတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မဂ္ဂပစ္စည်း မည်၏။

(မဂ္ဂ-ဓာတ်၊ အ-ပစ္စည်း။) မဂ္ဂ-ဓာတ်၏အရကား လေးပါး
သော မိစ္ဆာမဂ္ဂ၊ ရှစ်ပါးသော သမ္မာမဂ္ဂတို့၏ ကမ္မ အာဟာရ ကြည့်
သော သဟဇာတမျိုး (၁၂) ပစ္စယသတ္တိရ၏။ အ-ပစ္စည်း၏အရကား
ထို ၁၂-ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်ခြင်းရှိသော သတ္တိမန္တ ရ၏။

ပဋ္ဌာန ဋီ-၃၅၀

ယတော တတောဝါ နိယျာနဋ္ဌေန ဥပကာရကာနိ
ကုသလာဒိ တေဒါနိ ဇွါဒသ မဂ္ဂင်္ဂါနိ မဂ္ဂပစ္စယော။

၎င်း ၃၀၀-၌

မဂ္ဂပစ္စယနိဋ္ဌေသေ မဂ္ဂင်္ဂါနိတံ အဟေတုက စိတ္တုပ္ပါဒ
ဝဋ္ဌေသု သေသစိတ္တေသု ဥပုန္နာနိ ပညာ ပိတက္ကော
သမ္မာဝါစာ ကမ္မန္တာဇီဝာ ဝီရိယံ သတိ သမာဓိ မိစ္ဆာ
ဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာဝါစာ ကမ္မန္တာ ဇီဝာတိ ဣမာနိ ဇွါဒသင်္ဂါနိ။

ဟု မဂ္ဂင်(၁၂)ပါးကို ပြတော်မူ၏။

သင်္ဂဟမိသကဉ်း...

ဇွါဒသမဂ္ဂင်္ဂါနိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ
သမ္မာကမ္မန္တာ သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယမော
သမ္မာသတိ သမာသမ္မာဓိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ
မိစ္ဆာဝါယမော မိစ္ဆာသမာဓိ။

ဟု မဂ္ဂင်(၁၂)ပါးကို ပြတော်မူ၏။

ထိုတွင် အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာသည် တရားကိုယ်ရကောင်းသော
သမ္မာဂ္ဂင်္ဂါနိပေါင်းနှင့်တကွ မိစ္ဆာမဂ္ဂင် လေးပါးထည့်၍ ဇွါဒသမဂ္ဂင်္ဂါနိ
ဟု ပြတော်မူသည်။ အဋ္ဌကထာအလိုကား အမှတ်မရှိ မဖောက်မပြန်
သော သဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖောက်ပြန်သော သဘော
အားဖြင့် လည်းကောင်း ထွက်မြောက်ဖြစ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော
သဘောဖြင့် ကျေးဇူးမြတ်တန်သော ကုသိုလ် စသည် အထူးရှိကုန်
သော ၁၂-ပါးသော မဂ္ဂင်တို့သည် မဂ္ဂပစ္စည်းမည်၏ဟု ပြဆိုတော်
မူ၏။

ပဋ္ဌာနဋ္ဌကထာကား သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ သမ္မာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါး၊
မိစ္ဆာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဟောတော်မူသည်ကို သိသာထင်ရှားစိမ့်သောငှာ
ဇွါဒသမဂ္ဂင်္ဂါနိဟု ပြတော်မူသည်။

မိစ္ဆာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ မိစ္ဆာဝါစာ
မိစ္ဆာကမ္မန္တာ မိစ္ဆာအာဇီဝေါ မိစ္ဆာဝါယမော မိစ္ဆာသတိ မိစ္ဆာ
သမာဓိတည်း။

၎င်းမိစ္ဆာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို သုတ်ပါဠိတော် ပါဠိတော် ၂၅၉၊
မဟာနိဓ္ဓေသပါဠိတော် (၆၀)၌ ဟောထား၏။

ထိုရှစ်ပါးဆိုရာ၌...

- ၁။ ဝိဠိဂတ သမ္ပယုတ်စိတ် လေးခု၌ရှိသော ဝိဠိစေတသိက်သည် မိစ္ဆာဝိဠိမည်၏။
- ၂။ ၎င်းနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကစေတသိက်သည် မိစ္ဆာသက်ပုမည်၏။
- ၃။ ဝစီဓုစရိုက်လေးပါး၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စေတနာသည် မိစ္ဆာဝါစာ မည်၏။
- ၄။ ကာယဓုစရိုက် သုံးပါး၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော စေတနာသည် မိစ္ဆာကမ္မန္တ မည်၏။
- ၅။ အသက်မွေးခြင်းကို၌ ပြုအပ်သော ကာယပုစရိုက်၊ ဝစီဓုစရိုက် စေတနာ ခုနစ်ပါးသည် မိစ္ဆာအာဇီဝ မည်၏။
- ၆။ ဝိဠိဂတ သမ္ပယုတ် စိတ် လေးခုနှင့် ယှဉ်သော ဝိရိယ စေတသိက်သည် မိစ္ဆာဓါယမ မည်၏။
- ၇။ ၎င်းနှင့် ယှဉ်သော ဧကဂ္ဂတာ စေတသိက်သည် မိစ္ဆာသမာဓိ မည်၏။
- ၈။ အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခု၌ မကောင်းသော သတိတူ၍ မရှိသောကြောင့် သတိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ် စေတသိက် နာမက္ခန္ဓာသည် မိစ္ဆာသတိ မည်၏။

ထို့ကြောင့် မိစ္ဆာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးသည်...

တရားကိုယ်အားဖြင့် ဝိဠိ စိတ်က ဝိရိယ ဧကဂ္ဂတာ စေတသိက်လေးပါးတည်း။ ထိုလေးပါး တို့ကို သဘောတူရာ ရောနှောသော် ဝိဠိ စေတသိက်တစ်ခုသာ သဘောတူမရှိ၍ ဤပစ္စည်း၌ မဂ္ဂင်နိဂ္ဂဝတ္ထုတော ဟု အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ပြဆိုတော်မူသည်။

မိစ္ဆာသတိသည်....

အကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးကို ခေါ်သောကြောင့် မဂ္ဂပစ္စည်း မတပ်။ စေတနာ စေတသိက်သည် အကုသိုလ်စိတ်၌ ယှဉ်ခိုက် ဖြစ်၍ မဂ္ဂပစ္စည်း မတပ် သောကြောင့် မိစ္ဆာဝါစာ မိစ္ဆာကမ္မန္တ မိစ္ဆာအာဇီဝ သုံးပါးကို မဂ္ဂပစ္စည်း၌ ဟောတော်မမူ ဟူ၏။

ပဋ္ဌာန မူလဋီ၊ ၁၉၃။

ဧတဟိ သမ္မာဝါစာဒီဟိ ပဋိဝက္ခာ စေတနာ ဓမ္မာ တပုဋိပက္ခဘာဝတော ယေဝ မိစ္ဆာမဂ္ဂင်္ဂါနိတိ သုတ္တေ ဝုတ္တာနိ။ န ပန မဂ္ဂပစ္စယဘာဝေန။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ မဂ္ဂပစ္စယဘူတာနိစ ဣဝ ပါဠိယံ မဂ္ဂင်္ဂါနိတိ ဝုတ္တာနိ။

ဤ၌....

ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးကိုအကြောင်းခံ၍ သမ္မာဝါစာ မိစ္ဆာဝါစာ သမ္မာအာဇီဝ မိစ္ဆာအာဇီဝ လေးပါး။

ကာယဓုစရိုက် သုံးပါးကို အကြောင်းခံ၍ သမ္မာကမ္မန္တ မိစ္ဆာ ကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝ မိစ္ဆာအာဇီဝဖြစ်ကြရကား အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ နှင့် စပ်နေ၏။ ထိုသို့ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလနှင့် စပ်နေပါသဖြင့် အာဇီဝဋ္ဌမကသီလကို သိသာရုံ ဖော်ပြပါဦးအံ့။

အာဇီဝဋ္ဌမကသီလဆိုသည်....

ဝစီ သုစရိုက် သေးပါး၊ ကာယသုစရိုက် သုံးပါးအားဖြင့် (၇)ပါးသော သုစရိုက်၌ အာဇီဝပါရှိသုဒ္ဓိသီလ တစ်ပါးကို အညှိ၍ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ ဖြစ်သတည်း။

လိုရင်းအချုပ်ကား....

အသက်မွေးမှုကို အကြောင်းပြု၍ ကာယ ဓုစရိုက် သုံးပါး၊ ဝစီဓုစရိုက် လေးပါးမှ ရှောင်ကြည်သည့်ဖြစ်၍ အသက်မွေးမှုစင်ကြယ် ဖြင်းလျှင် ရှစ်ခုမြောက်သော အကျင့်သီလ ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤ၌....

လေးပါးသော ဝစီဓုစရိုက်၊ သုံးပါးသော ကာယဓုစရိုက်တို့ကို ရှောင်ကြဉ်၍ ဝစီသုစရိုက်၊ ကာယသုစရိုက်နှစ်ပါးကို ဖြည့်ကျင့်သော

သုအားသာလျှင် အာဇီဝ အသက်မွေးမှုလျှင် ရှစ်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း ဖြစ်သော သီလနှင့်ပြည့်စုံ၏။ သုစရိုက် နှစ်ပါးနှင့် မပြည့်စုံသောသူ အား အာဇီဝဋ္ဌမကသီလနှင့် မပြည့်စုံဟူ၍မှတ်ကြရမည်။

ထို့ကြောင့် သမ္မောဒ္ဓါ၊ ၁၀၉ ခွဲ-

စတုပ္ပိဝံ ပန ဝစီဒုစ္စရိတံ ထိဝိဝံ ကာယဒုစ္စရိယတံ
ပဟာယ ဥဘယံ သုစရိတံ ပုရေန္တသေဝ ဗသ္မာ အာဇီဝဋ္ဌ-
မကသီလံ ပုရတိ၊ န ဣတရဿ၊ တသ္မာ တဒုဘယနန္တရံ
လမ္မာအာဇီဝေါ ဝုတ္တော။

ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ဝထုပ္ပိဝံ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ ဝစီဒုစ္စရိတံ၊ ဝစီဒုစရိုက်ကို။ တံထိဝံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ဥဘယံ၊ နှစ်ပါးစုံသော။ သုစရိတံ၊ ကို။ ပုရေန္တသေဝ၊ ပြည့်ကျင့်သောသူအားသာလျှင်။ အာဇီဝဋ္ဌမကံ၊ အာဇီဝလျှင် ရှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော သီလသည်။ ဗသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပုရတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတရဿ၊ သုစရိုက်နှစ်ပါး မပြည့်စုံသောသူအား။ နပုရတိ၊ မပြည့်စုံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယနန္တရံ၊ ထိုဆမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ နှစ်ပါးတို့၏ အခြားမဲ့၌။ လမ္မာအာဇီဝေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

ပြဆိုခဲ့ပြီး ဝဋ္ဌာနုခုသဒ္ဓိ၊ ၁၉၃၊ ဆနက်။

စေတနာဓမ္မာ၊ စေတနာသဘောတို့သည်။ တေဟိ၊ ထိုမိစ္ဆာမဂ်တို့နှင့်။ သမ္မာဝါစာဗိဟိ၊ တို့နှင့်။ ပဋိဝက္ခာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တပုဋိပက္ခာဘဝတောယေဝ၊ ထိုဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သုတ္တော၊ သုတ်ပါဠိတော်၌။ မိစ္ဆာမဂ္ဂင်္ဂါနီတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတဉာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ မဂ္ဂပစ္စယဘာဝေန၊ မဂ္ဂင်္ဂပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ နဝုတ္တာနိ၊ မဟောအပ်ကုန်။ မဂ္ဂပစ္စယဘူကာနိ၊ မဂ္ဂပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ မဂ္ဂင်္ဂါနီဇ၊ တို့ကိုလည်း။ ဣပပါဠိယံ၊ ဤပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

မိစ္ဆာမဂ်ကို ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူ။ မဂ္ဂင်ပစ္စည်း၌ ယူရမည်၏အဖြစ်ကို ပြသည့်လည်းမဟုတ်။ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသည့် အကြောင်းကိုသာ ပဒုဒ္ဓါရအားဖြင့် ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန၊ မူလဋီ၊ ၁၉၃။

ဧဝံ ပန ဒဿေန္တေန မဂ္ဂပစ္စယနိဇ္ဇေသေ မဂ္ဂင်္ဂါနီတိ ဧဝံ ဥဒ္ဓရိတွာ တဿ ပါဠိဂတဿ မဂ္ဂင်္ဂသဒ္ဓဿ အတ္တဘာဝေန ဣမာနိ ဒ္ဓါဒသင်္ဂါနိ န ဒဿေတဗ္ဗာနိ၊ န ဟိ ပါဠိယံ မဂ္ဂင်္ဂသဒ္ဓဿ မိစ္ဆာဝါစာ ကမ္မန္တာဇီဝေါတိ အတ္တော ကာတဗ္ဗော။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒဿေန္တေန၊ ပြသဖြင့်။ မဂ္ဂပစ္စယနိဇ္ဇေသေ၊ ။ မဂ္ဂင်္ဂါနီတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ပဒုဒ္ဓါရကျိပြု၍။ ပါဠိဂတဿ၊ ပါဠိအလျောက်ဖြစ်သော။ တဿမဂ္ဂင်္ဂသဒ္ဓဿ၊၏။ အတ္တဘာဝေန၊ အနက်၏ ရှစ်ပါး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမာနိဒ္ဓါဒသမဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ ဤ ၁၂ ပါးသော မဂ္ဂင်္ဂတို့ကို။ န ဒဿေတဗ္ဗာနိ၊ မပြုအပ်ကုန်။ ဟိ တသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ပါဠိယံ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ မဂ္ဂင်္ဂသဒ္ဓဿ၊ ။ မိစ္ဆာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝေါတိ၊ ဟူသော။ အတ္တော၊ အနက်ကို။ တဂဝတာ၊ သည်။ နဝတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့်တည်း။

ဆိုလိုရင်းကား ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ မဂ္ဂင်္ဂသဒ္ဓါ၏ အနက်ကို မိစ္ဆာဝါစာ စသည်ဖြင့် ဘုရားဟောတော်မူသောကြောင့် မဂ္ဂင် ၁၂ ပါးဟူ၍ ပဒုဒ္ဓါရပြု၍ မပြုအပ်ပါ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသာ ဖြစ်ပါ၏ ဟူလို။

ယခုအခါ၌ကား မဂ္ဂင်တရား ကိုယ် ၉ ပါး၊ ဤတရားတို့သည် မဂ္ဂင်ပစ္စည်းတပ်သော ထရားတို့မည်ကုန်၏ဟူသော သုံးချက်စုကိုသာ ရသို့ရိုးအစဉ် ဖြစ်နေကြပေပြီ။

အောက်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဟေတုကစိတ္တုပ္ပာဓ ဝဇ္ဇေသု ဟူသော အဋ္ဌကထာအရ အဟိတ်စိတ်၌ အဘယ်ကြောင့် မဂ္ဂင်ပစ္စည်း မတပ်သနည်းဟူမူ....

မဂ္ဂဿ ပန ဟေတုပစ္စိမကတ္တာ အဟေတုကစိတ္တေသု မဂ္ဂင်္ဂါနိ န ဥဒ္ဓတာနိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

၃၁၁

ဟူသော ပဋ္ဌာန၊ ဣ၊ ၃၈၀ အရ မဂ်၏ ဟိတ်လျှင် နောက်ထိုက် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အဟိတ်စိတ်တို့၌ ဟိတ်မရှိ၍ မဂ္ဂင် မထိုက်ဟူလို။

ဋီကာကျော်၊ ၂၂၅ ၌လည်း....

အဋ္ဌာရဿ ဟေတု ကေသု ဟေတုဝိရဟတော မဂ္ဂင်္ဂါနိ န ဣဒ္ဓန္တိ ဟု ဖွင့်ပြ၏။

သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း

အညဉ္ဇေ ယုဇန္တိတိ ယုတ္တာ။ ကေပုပ္ဖါဒိသင်္ခါတေဟိ ဗကာရေဟိ ယုတ္တာ ပယုတ္တာ သမာသမံ ဝါ ပယုတ္တာ သမ္ပ- ယုတ္တာ။ (သံရှေးရှိသော ယုဇ ခေတ်၊ တ ပစ္စည်း)

ယုဇခေတ်၏အရကား သဟဇာတကြီး ၄၊ အညမည သမ္ပယုတ္တ ၆ ပစ္စယသတ္တိရ၏။ တ ပစ္စည်း၏အရကား ထိုသတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်အပ် သော ဆတ္တိမန္တ ရ၏။

ဤနိ....

ဗုဒ္ဓသန ဝေဒိယန အစရှိသော လက္ခဏာ၊ အာရုံပွဏ-ဝိဇာနန လက္ခဏာ ရှိကုန်သော နာမ်တရားတို့သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ပြားကုန် သော်လည်း စာပေါင်းတည်း အဖြစ်သို့ ရောက်သကဲ့သို့ ကေပုပ္ဖာဓ စသော သမ္ပယောဂ လက္ခဏာဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ် ကုန်သော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့သည် သမ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း မည်ကုန်၏။

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၄။

ပရမတ္ထတော ဘိန္နာပိဋိဇ္ဇေသာဝဂတာ ဝိယ ကေပုပ္ဖာ- ဝါဝိသာဝသင်္ခါတ သမ္ပယောဂ လက္ခဏေန ဥပကာရကာ နာမဓမ္မာဝ သမ္ပယုတ္တပစ္စယော။

မင်္ဂလာဥူ၊ ဇူ၊ ၃၊ ၄၀၁။

ပရမတ္ထတောတိ နိဗ္ဗတ္တိတ ပရမတ္ထ ဓမ္မဝသေန၊ ဧတေန သတိပဋ္ဌာနာဒိနိဝိယ အာရမ္မဏဘေဒေန ဘိန္နတံ သမ္ပပ္ပဓာနာ ဒီနိဝိယ ကိစ္စဝသေန ဘိန္နတံ ဒိဋ္ဌပါဝါဒိနိဝိယ ပဝတ္တာကာရ ဘေဒေစ ဘိန္နတံ နိဝတ္တေတွာ ဖုသန ဝေဇယိတာဒိ အာရမ္မဏ ပိဇာနနုလက္ခဏ ဘေဒေန နာမဓမ္မာနံ ဘိန္နတံ ဒဿေတိ။

ပရမတ္ထတောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗတ္တိတ ပရမတ္ထ ဓမ္မဝသေန၊ သနုတိ ပညတ်ခြံပုံ စစ်ထုတ်အပ်သေခ သက်သက်သောသကတ် ပရမတ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဧတေန၊ ထိုပရမတ္ထတော ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သတိပဋ္ဌာ- နာဒိနိဝိယ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသည် တို့ကဲ့သို့။ အာရမ္မဏဘေဒေန ဘိန္နတံ၊ ပြားသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ သမ္ပပ္ပဓာနာဒိနိဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ကိစ္စဝ သေန၊ ဖြင့်။ ဘိန္နတံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌပါဝါ- နာဒိနိဝိယ၊ မိဋ္ဌိ ဥပါဝါဒ်အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ပဝတ္တာကာရဘေဒေန၊ ဖြစ်သော အခြင်းအရာ အပြားဖြင့်။ ဘိန္နတံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ နိဝတ္တေတွာ၊ နှစ်စေ၍။ ဖုသန ဝေဇယိတာဒိ အာရမ္မဏ ပိဇာနနု လက္ခဏ ဘေဒေန၊ အာရုံကို တွေ့ထိခြင်း၊ အာရုံကို ခံစားခြင်း အစရှိသော အာရုံကိုသိခြင်းလက္ခဏာအထူးဖြင့်သာလျှင်။ နာမဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ဘိန္နတံ၊ ပြားသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြု၏။

ပဋ္ဌာန-ဋ္ဌ၊ ၃၅၁ ဋီ....

ဧကဝတ္ထုက ကောရမ္မဏ ကျေပွာဒေကနိရောဓသင်္ခါ တေန သမ္ပယုတ္တဘာဝေန ဥပကာရိကာ အရူပဓမ္မာ သမ္ပယုတ္တ ဗစ္စယော။

၎င်း အနုဋီ၊ ၂၃၇ ဋီ။

သမန္တိ အဓိသမံ သမ္မာ သဟဝါ၊ ပကာရေတိတိ ဧကံ ဝတ္ထုကတာ ဒိပ္ပကာရေတိ ယုတ္တတာယာတိ သံာဠုတာယ၊ သာပနသံသဋ္ဌတာ ယသ္မာ သဘာဝေတော အနေကေသမ္ပိ သတိ ကေတ္တဝေမနိဝိယ ဟောတိ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ ဧကိဘာဝေါ ပဝမနေ-

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသွင်တန်းကျမ်း

နဝိယ ဥပကာရကောတိ။ ဧဝံ ဥပကာရကတာစ တေသံဗဟူနံ သဟုစ္စကေတ္တကာရိတာယ နိဗ္ဗသေတဗ္ဗာ။

ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ဥပဓာအားဖြင့်....

ဆီ ထောပတ် ပျားသကာ ဟူသော စတုမရ အရသာသည် တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ ဖြစ်သော်လည်း အချင်းချင်း ရောစပ်သောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ စိတ်စေတသိက်တို့သည်လည်း လက္ခဏာ တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ ဖြစ်သော်လည်း တက္ကဖြစ်ခြင်း၊ တက္ကချုပ်ခြင်း တူသော အာရုံ တူသော မှီရာဟုဆိုအပ်သော အချင်းချင်းနှိုးနှောသောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းသည် သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ မည်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤသမ္ပယုတ္တပစ္စည်း၏ ပစ္စယာနိဓ္ဓေသ ပါဠိတော် သမ္ပဒါနံ ပါဠိ၌ အညမည် ဟု ဟောရခြင်းအကြောင်းကို....

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၇ လာ-

ကျေပွာဓါဓိ စတုပ္ပိဓ သမ္ပယောဂလက္ခဏာအာဝတော သဟုမ္ပန္နာနမ္ပိ ရူပဓမ္မာနံ သမ္ပယုတ္တပစ္စယတာ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ အညမညန္တိ။

ဟူသောပါဠိကို ကိုးကား၍....

ကျေပွာစ အစရှိသော လေးပါး အပြားရှိသော သမ္ပယောဂ လက္ခဏာ ရှိသောကြောင့် ထက္က ဖြစ်ကုန်သော်လည်း ရုပ်စာရားတို့ တို့အား သမ္ပယုတ် ပစ္စည်း တပ်သည်၏ အဖြစ် မရှိသောကြောင့် သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ ဟု မဟောမူ၍ အညမညဟု ဟောရ ကြောင်း ပစ္စယပကာသနီကျမ်းပြု ဖြစ်ကွေ့ ဆရာတော် ဦးကေတု မာလာ ဆိုသေး၏။ အလိုရှိက ၎င်းကျမ်း ၂၅၇ ၌ ရူ။

သီတဂူဆရာတော်

ဝိပဿနာပစ္စည်း

ယုဂန္တိ မိဿံ ကရောန္တိတိ ယုတ္တာ။

(ယုဇ် ဓာတ်၊ တ ပစ္စည်း) ယုဇ် ဓာတ် အရကား ဝတ္ထု ရပ် နာမက္ခန္ဓာတို့၏ အာရမ္မဏ အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ မစ္ဆာဇာတ ဝိပါက ကုန္တိယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤ ၁၂ ပစ္စယသတ္တိ ရ၏။ တ ပစ္စည်း၏အရကား ထိုသတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်ခြင်းရှိသော သတ္တိမန္တ ရ၏။

ပကာရေဟိ ယုတ္တာ ပယုတ္တာ။
သဟဇာတ ပုရေဇာတ မစ္ဆာဇာတဝသေန ဝိဝိဓာ
ပယုတ္တာ ဝိပဿယုတ္တာ။

ဤအလို ဝိပဿယုတ္တ အချင်းချင်း ရောသည် ရ၏။

ဝိဂတာ ပယုတ္တာ စောသုတိ ဝိပဿယုတ္တာ။

ဤအလို ဝတ္ထုရပ်တို့နှင့် နာမက္ခန္ဓာတို့၏ သမ္ပယုတ္တ မဖြစ်သည် ကို ယူ။

ဝိပဿယုတ္တပစ္စည်း၌ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏ အချင်းချင်း စပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ယှဉ်ခြင်းသည် ဖြစ်သင့် သော် လည်း မယှဉ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ မနှိုးနှောသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထူးသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့် လည်းကောင်း ကျေးဇူးပြုတတ် ပြုတတ်ကုန်သော ဝတ္ထုရပ် စိတ် စေတသိက် တရားတို့သည် ဝိပဿယုတ္တပစ္စည်းတပ်သော တရားတို့ မည် ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဋီကာကျော်၊ ၂၄၄ ၌....

အညမည သမ္ပန္တတယ ယုတ္တာပိ သမာနာ ဝိပဿယုတ္တ-
တာဝေန ဝိသံသဂ္ဂတယ နာနတ္ထုပဂမနေန ဥပကာရကတာ
ဝတ္ထု စိတ္တ စေတသိကာ ဝိပဿယုတ္တပစ္စယော။

ပဋိပက္ခအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အညမညသမ္ဘန္တိတာယ၊ တစ်ပါးသည် တစ်ပါးနှင့် စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သည်။ သမာနာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း (ဝတ္ထုပွကာရေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ကေုပ္ပါဒ အစရှိသော အပြားအားဖြင့် ပိဋကတ်တော်ပြန်ပွားရေးရိုက် နေရင်း နိဿယအလို)။

ဝိပွယုတ္တဘာစေန၊ မယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိသံသန္တာယံ၊ မနှီးနှောသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နာနတ္ထုပဂမနေန၊ တူသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်။ ဥပကာရကား၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုစိတ္တစေတသိကာ၊ ခြောက်ပါးသောဝတ္ထုရုပ် စိတ် စေတသိက်တို့သည်။ ဝိပွယုတ္တပစ္စယော၊ မည်ကုန်၏။

အနိပ္ပာယ်ကား...

ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်၊ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော စိတ် စေတသိက်တို့သည် ကြံ့အပ်သော အလုံးစုံသော စိတ် စေတသိက် တရားတို့သည် ဝိပွယုတ္တ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်၏။

ထိုသို့ ဝိပွယုတ္တအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏ဆိုရာ၌လည်း ဉာဏ-ဝိပွယုတ္တ စသည်တို့ကဲ့သို့ သဘာဝမျှသည်၏ အဖြစ်ကို နစ်စေ၍ နှီးနှောခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် အထူးထူးအပြားပြား၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းတည်း။

အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့နှင့် ယှဉ်ကုန်သော်လည်း ဝိပွယုတ္တအဖြစ်ဖြင့်သာ ကျေးဇူးမြှူ၏။ ယှဉ်၏ ဆိုရာ၌လည်း ကေုပ္ပါဒ အစရှိသော လေးပါးသော အပြားအားဖြင့် မယှဉ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အညမည သမ္ဘယုတ္တ ယှဉ်သကဲ့ကို ယှဉ်သည်မဟုတ်။ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တို့၏ အချင်းချင်းစပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ ယှဉ်သည်ဟုမှတ်။

ထို့ကြောင့် ပဋိပက္ခ၊ အနုဋီ၊ ၂၃၇ ခု...

အယဉ္ဇ ယုတ္တတာ န သမ္ဘယုတ္တပစ္စယတာယ ဝိယ မစ္စယ-
ဓမ္မေသု မစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မေသုစ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
ဟူ၍လည်းကောင်း။

ကွပ် ဟေတ္တု ဝိပုယုတ္တကာယ ဝိသေသနံ ယာ နာနတ္ထုပ-
ဂမနံသင်္ခါတာ ဝိပုယုတ္တာ န သာ ဉာဏဝိပုယုတ္တန္တိ အာဗီသုဝိယ
အတာဝမတ္တန္တိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ပြီ။

ဤ၌...

ဩက္ကန္တိက္ခန္ဓော ဝတ္ထု ဝိပါကာနံ၊ စိတ္တစေတသိကာ
ဓမ္မာ သဟဇာတာနံ သဟဇာတဝသေန။ ပစ္စာဇာတာ စိတ္တ-
စေတသိကာ ဓမ္မာ ပုရေဇာတဿ ကုမဿ ကာယဿ
ပစ္စာဇာတ ဝသေန။ ဝတ္ထုနိ ပဝတ္ထိယံ သတ္တန္တံ ဝိညာဏ
ဓာတုနံ ပုရေဇာတ ဝသေနေတိစ တိဝိဓော ဟောတိ
ဝိပုယုတ္တပစ္စယော။

ဟူသော သင်္ဂဟ ဌ လာသည့်အားလျော်စွာ လည်းကောင်း။

ပဋ္ဌာန၊ ဌ၊ ၃၅၁ ၌လည်း...

ကေဝတ္ထုကာဒိဘာဝါနုပဂမေန ဥပကာရကာ ရူပိနော-
ဓမ္မာ အရူပိနံ၊ အရူပိနော ဓမ္မာ ရူပိနံ ဝိပုယုတ္တပစ္စယေန
ပစ္စယော။ သော သဟဇာတ ပစ္စာဇာတ ပုရေဇာတ ဝသေန
တိဝိဓော ဟောတိ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ကေဝတ္ထုကာဒိဘာဝါနုပဂမေန၊ ဟူသော ဝတ္ထုရှိသည် စသည်
တို့၏ အဖြစ်သို့မရောက်သောအားဖြင့်။ ဥပကာရကာ၊ ကုန်သော။
ရူပိနော၊ ရုပ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဆဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော တရား
တို့သည်။ အရူပိနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော ပစ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရူပ
ဝိပါကီ လေးခုကြည့်သော စိတ် (၈၅)ခု စေတသိက် ဒေပညာသတို့
သည်။ ရူပိနံ၊ ရုပ်ဖြစ်သောတရားတို့အား။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယေန၊ ဖြင့်။
ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ သည်။ ဟောတိ သော၊ ထိုဝိပုယုတ္တပစ္စည်း
သည်။ သဟဇာတ ပစ္စာဇာတ ပုရေဇာတ ဝသေန၊ တို့၏အစွမ်းဖြင့်။
တိဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဤ၌ အရူပိနောအရ နိဗ္ဗာန်သည် နာမ်တရားဖြစ်သောကြောင့် ရုပ်တရားတို့နှင့် ဝိပလ္လယုတ္တပစ္စည်းအရ ယူသင့်သော်လည်း နိဗ္ဗာန်သည် ရုပ်တရားတို့နှင့် ဝိပလ္လယုတ္တမဖြစ်၍ မယူရ။ အရူပိနောအရ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးကိုသာ ယူရ၏။

(စတုဟိဝိပ္ပယောဂေါ)ကို ထောက်။

ခဏတုကထာ၊ ဋ-၂၀

ရူပက္ခန္ဓေန ဟိ စေဒနာဒယော ဝိပ္ပယုတ္တာစ တေဟိစ ရူပက္ခန္ဓော ဝိပ္ပယုတ္တာ။ နိဗ္ဗာန် ပန သုခမဂ္ဂပ ဂဟိက-ဇေဝ။

အကျဉ်းချုပ်စားဖြင့် ထူးခြားမှု

၁။ ဝိတ္တက္ခဏာတစ်ခု၌ အတူတကွဖြစ်ကုန်သော စိတ် စေတသိက်တို့နှင့် ဝိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့သည် စပ်ယှဉ်ကြသည်ဖြစ်လျက် ရုပ်တရားနှင့် နာမ်တရား ဖြစ်၍ မယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကို သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တဟုမှတ်။

၂။ မှီရာဖြစ်သော ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါးတို့၏ မှီတတ်သော သတ္တဝိညာဏာဇာတ် (၇)ပါး တို့နှင့် စပ်ယှဉ်ကြသည် ဖြစ်လျက် ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားဖြစ်၍ မယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကို ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ် ဟုမှတ်။

၃။ ရှေးရှေးသောအခါကဖြစ်ခဲ့၍ မိမိရှိရာ ငွီးဏသို့ရောက် လာသော ရုပ်တို့နှင့် ပူထမဘဝင် အစရှိသော နောက် နောက်သော စေတသိက် တို့သည် စပ်ယှဉ်ကြသည် ဖြစ်လျက် ရုပ်တရားနှင့် နာမ်တရားဖြစ်၍ မယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကို ပစ္စာဇာတ ဝိပ္ပယုတ် ဟုမှတ်။

ပဋ္ဌာန ၄-၃၈၁

ရူပဓမ္မေသုဟိ ဓတေယေဝ ဆကောဋ္ဌာသာ အရူပ-
က္ခန္ဓာနံ ဝိပုယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယာ ဟောန္တိ။

ရူပါယတနာဒယော ပန အာရမ္မဏဓမ္မာ ကိဉ္ဇာပိ
ဝိပုယုတ္တဓမ္မာ၊ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ ပန နဟောန္တိ။ ကိဉ္ဇာ-
ဏာ သမ္ပယောဂသင်္ကာယ အဘာဝတော။ အရူပိ-
နောဟိ စက္ခာဒိနံ ဝတ္ထုနံ အဗ္ဘန္တရတော နိက္ခမန္တာ-
ဝိယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတ္ထ အသင်္ကာ ဟောတိ ကိ နူဓေါ
ဧတေ ဧတေဟိ သမ္ပယုတ္တာ ဥဒါဟု ဝိပုယုတ္တာတိ။
အာရမ္မဏဓမ္မာ ပန ဝတ္ထုနိဿယေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ အာ-
ရမ္မဏမတ္တာ ဟောန္တိတိ။ နတ္ထိ တေသု သမ္ပယောဂါ
သင်္ကာ။ သမ္ပယောဂါသင်္ကာယ အဘာဝတော န တေ
ဝိပုယုတ္တ ပစ္စယာ။ ဟဓယဝတ္ထု အာပိသုဝေ ပနာယံ
ဝိပုယုတ္တ ပစ္စယတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟိ၊ ထင်ရှားစွာမြဦးအံ့။ ရူပဓမ္မေသု၊ တို့ထွင်။ ဆ၊ ခြောက်ပါး
ကုန်သော။ ဧတေယေဝကောဋ္ဌာသာ၊ ရုပ်တရားအဖို့တို့သည်သာလျှင်။
အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ တို့အား။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယော၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ရူပါယတနာဒယောပန၊ အစရှိကုန်သော။ အာရမ္မဏဓမ္မာ၊
တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကိဉ္ဇာပိဟောန္တိ၊ ရှင့်။ ပနတထာဝရိ၊
သော်လည်း။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။
သမ္ပယောဂါသင်္ကာယ၊ အညီအညွတ်။ ကေုပ္ပါဓ၊ အစရှိသော အခြင်း
အရာတို့ဖြင့် ယှဉ်ခြင်း၌ တွေးတောယုံမှားခြင်း၏။ အဘာဝတော၊
ကြောင့်။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။

ဟိ၊ ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့။ အရူပိနော၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။
စက္ခာဒိနံ၊ စက္ခုခြေ အစရှိကုန်သော။ ဝတ္ထုနံ၊ တို့၏။ အဗ္ဘန္တရတော၊
အတွင်းမှ။ နိက္ခမန္တာဝိယ၊ ထွက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တတ္ထ၊ ထို
ခြောက်ပါးသော ဝတ္ထုတို့၌(ဝါ) ထိုနာမ်တရား စက္ခု စသော ဝတ္ထု
တို့၌ (ဝါ) ထိုသို့ စက္ခု စသော ဝတ္ထုတို့၏အတွင်းမှ ထွက်သကဲ့သို့။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သုက်၁။ တွေးတောယုံမှားခြင်းသည်။ ဟောဒတိ။ ဤ။ ကထံဟောထိ။ ကား။ ဧတေ။ ဤခြောက်ပါးကုန်သော ဝတ္ထုတို့သည်။ ဧတေဟိ။ ဤ နာမက္ခန္ဓာတရားတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ။ ယှဉ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိနုခေါ။ ဖြစ်ကုန်သလော။ ဥဒါဟု။ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝိပယုတ္တာ။ မယှဉ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိနုခေါ။ ဖြစ်ကုန်သလော။ ဣတိ-ဇာသက်၁။ ဤသို့ယုံမှားခြင်း သည်။ ဟောတိ။ ဖြစ်၏။

ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ အာရမ္မဏဓမ္မာ။ တို့သည်။ ဝတ္ထု- နိဿယေန၊ စက္ခု အစရှိသော ဝတ္ထုဗျူဟာ ဝိရာဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဗ္ဗမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော နာမ်တရား တို့၏။ အာရမ္မဏမတ္တာ၊ အာရုံမျှတို့သည်။ ဟောန္တိ။ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တေသု၊ ထိုတရားတို့၌။ သမ္ပယောဂသင်္ကာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သမ္ပယောဂါသင်္ကာယ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ထိုအာရုံတရားတို့သည်။ ဝိပယုတ္တပစ္စယာ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။

ပန၊ ဧဝံစင်စင်သော်ကား။ တဒယဝတ္ထု အာဒိသုဝေ၊ တဒယဝတ္ထု အစရှိ သည်တို့၌သာလျှင်။ အယံဝိပယုတ္တပစ္စယတာ၊ ဤဝိပယုတ္တပစ္စည်း တပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဆိုလိုရင်းကား...

- ၁။ ရူပါရုံ စသော ရုပ်တရားတို့သည် နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့် ဝိပယုတ် ကော်ဖြစ်သော်လည်း ရူပါရုံစသော တရားတို့ သည် ဝိပယုတ္တပစ္စည်း မဖြစ်ကုန်။ အကြောင်းကား ယှဉ်အံ့လော မယှဉ်အံ့လောဟု ယုံမှားစရာ မရှိသော ကြောင့်တည်း။
- ၂။ နာမ်ကိုမှီ၍ဖြစ်ကုန်သော နာမ်နှင့် သဟဇာတဖြစ်ကုန် သော ရုပ်တို့၏လည်း နာမ်နှင့်ယှဉ်ခြင်း၌ ယုံမှားခြင်း မဖြစ်ရာ၏။
- ၃။ ပစ္စာဇာတ နာမ်ဖြင့်သာလျှင်တည်သော ပုရေဇာတ ကာယ၏လည်း နာမ်နှင့်ယှဉ်ခြင်း ယုံမှားခြင်းဖြစ်ရာ၏။

၄။ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည်လည်း စက္ခု အစရှိသော
 ၆-ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်အတွင်းမှထွက်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော
 ကြောင့် ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါးနှင့် နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယှဉ်
 လေသလော မယှဉ်လေလောဟု ယုံမှားဖွယ်ရာရှိ၏။
 ထို့ကြောင့်မယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားစိမ့်သောငှာ
 သဟဇာတ ပုရေဇာတဖြစ်သော နာမ်၊ သဟဇာတ
 ဖြစ်သော ရုပ်၊ ပုရေဇာတကာယတို့၏သာလျှင် ဖြစ်
 သော ၆-ပါးသော ဝတ္ထုရုပ်၊ သဟဇာတနာမ်၊ မစ္စာ-
 ဇာတ နာမ်တို့၏ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်းအဖြစ်ကို ဟောတော်
 မူသည် ဟူလို။

သဟဇာတဝိပ္ပယုတ်၌ ဋေပညဝိညာဏ်(၁၀) အရူပဝိပါက် (၄)
 မှ၊ ရဟန္တာတို့၏စုတိကိုကြည့်သည်ကား ၎င်းစိတ်တို့သည် ရုပ်ကို မဖြစ်
 စေနိုင်သောကြောင့် ကြည့်သည်။

သင်္ခဟ-ဋ္ဌ။

အရူပဝိပါက ဋ္ဌိပညဝိညာဏဝဇ္ဇိတံ ပညသတ္တတိ ဝိဓမ္မိ-
 စိတ္တံ စိတ္တဿ သမုဋ္ဌာနရုပ်။

ဗျ လာ၏။

ဒိဏာသဝဿ စုတိစိတ္တံ ဋေပညဝိညာဏာနိ စတ္တာရိ
 အရူပ ဝိပါကာနီတိ စိတ္တာနိ ရူပံ နသမုဋ္ဌာပေဋ္ဌိ။

ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ် မဖြစ်စေနိုင်သည်ကား...
 သံသရာဝင်မြစ် ကင်းဖြတ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်
 သောကြောင့်...

ဝိဘင်း၊ ဋ္ဌ၊ ၂၂။

ဒိဏာသဝဿ ပန စုတိစိတ္တံ ဝဇ္ဇမူလ ဝပသန္တတာ ရူပံ
 နသမုဋ္ဌာပေတိ။

ဟိတ် ဈာန် မဂ္ဂင်ကင်းသောကြောင့် ဝုဗ္ဗလဖြစ်ရကား ရုပ်ကို
 မဖြစ်စေနိုင်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဝိဘင်း၊ ဋ္ဌ၊ ၂၃။

ပဉ္စဝိညာဏေသု ပန ဈာနင်္ဂံ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂင်္ဂံ နတ္ထိ
မောတု နတ္ထိတိ စိတ္တင်္ဂံ မုဗ္ဗလံ ဟောစိတိ၊ စိတ္တင်္ဂံ ဒုဗ္ဗလတာယ
တာနိ ရှပ် န သမုဋ္ဌာပေန္တိ။

အရူပဝိပါက် ၏ ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သည်ကား....

အရူပ ၄ ဘုံ၌ ရုပ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်....

စိဘင်း၊ ဋ္ဌ၊ ၂၃။

စတ္တာရိ အရူပဝိပါကာနိ တသ္မိံ ဘဝေ ရူပဿ
နတ္ထိတာယ မ္မပံ န သမုဋ္ဌာပေန္တိ။

ဤ၌...

အရူပဝိပါက်သာ ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သည် မဟုတ်၊ ထိုဘုံ၌ဖြစ်
ခိုက်သော ၄၂ ပါးသော စိတ်တို့သည်လည်း ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သည်
ဟူ၍မူ၏။

ဝိဘင်း၊ ဋ္ဌ၊ ၂၃။

နကေဝလဉ္စ တာနေဝ ယာနိ အညာနိဝိ တသ္မိဘဝေ
အဋ္ဌကာမာစစရ ကုသလာနိ ဒသအကုသလာနိ နဝ ကြိယာ
စိတ္တာနိ၊ အာရမ္မကုသလာနိ စအဿော အာရမ္မကြိယာ
တိဏိမဂ္ဂစိတ္တာနိ စတ္တာရိဖလစိတ္တာနိတိ ဒေ ဓတ္တာလိသစိတ္တာနိ
န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တာနိပိ တစ္စွာ ရူပဿ နတ္ထိတာယ စံ ရှပ်
န သမုဋ္ဌာပေန္တိ။

အတ္တိ ပစ္စည်း

ဥပတ္တမ္ဘိတဗ္ဗဓမ္မာနုရူပံ အသတိံ မစိတ္တံ တိတိ အတ္တိ။

(အသဓာတ်၊ ထိက်ပစ္စည်း) အသဓာတ်၏ အရကား- အတ္တိ တရားတို့၏ ဟေ အာဓိ သဟ ဥ ပု ပစ္စာ ကံ ဝိပါ အာ ထိ ဟာ ဓင် သင် ဝိပံ အဝိ ဣ(၁၈)ပစ္စယသတ္တိ ရ၏။ ထိက် ပစ္စည်း အရကား ထိုသတ္တိတို့ဖြင့် မှတ်ခြင်းရှိသော သတ္တိမန္တ ရ၏။

ဤ၌ အတ္တိ ဟူသော ပုဒ်သည်....

အတ္တိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ဟူသော သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်။ ပုတ္တမတ္တိ ဓနမတ္တိ ဟူသော ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်တို့ကဲ့သို့ နိပါဏ်အတ္တိ မဟုတ်။

အတ္တိ ဟေဟိတိ သော မဂ္ဂေါ ဟူသော ဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိတော်၌ လာသော အတ္တိကဲ့သို့ နာမ်ပုဒ် အတ္တိဖြစ်၍ ဝစနတ္ထ ဖြစ်သည်။

ပစ္စုပ္ပန်ကာလထင်ရှားရှိသော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ ထောက်ပံ့ ခိုင်စေတတ်သော အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော သဟဇာတစသော ငါးပါးတရားတို့သည် အတ္တိပစ္စည်းမည်၏။

ပဋ္ဌာန်န ဌ၊ ၃၇၄။

အပိစေသ အတ္တိပစ္စယောနာမ သင်္ခေပတော ခဏတ္ထယ ပတ္တံ နာမဉ္ဇေဝ ရူပဉ္ဇ၊ ဝတ္တမာနာ ပဉ္စက္ခန္ဓာတိပိ ဝတ္ထိ ဝဋ္ဌတိ။

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၅။

ပစ္စယုပ္ပန္နသဘာဝသင်္ခါတေန အတ္တိဘာဝေန တာဝိ- သသေဝ ဓမ္မဿ၊ ဥပတ္တမ္ဘကတ္တေန ဥပကာရကာ သဟဇာတံ ပုရေဇာတန္နာဒိနာ ဝက္ခမာနဓမ္မာ အတ္တိပစ္စယော။

ပစ္စယုပ္ပန္နသဘာဝသင်္ခါတေန၊ ပစ္စုပ္ပန်သဘောရှိသည်ဟုဆိုအပ် သော။ အတ္တိဘာဝေန၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တာဝိသသေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ သဘောရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ အတ္တိ ဓမ္မအား။ ဥပထမ္မ-

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ကတ္တေန၊ ထောက်ပံ့တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကာ၊ ကုန်သော။ သဟဇာတ ပုရေဇာတ တန္ဒြာဒိနံ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝက္ခမာန ဓမ္မော၊ ဆိုလတ္တံ့သော သဟဇာတ စသော ငါးပါးသော တရားတို့သည်။ အတ္ထိပစ္စယော၊ မည်၏။

ပဋ္ဌာန ဌ၊ ၃၅၀ ခြံလည်း...

ပစ္စုပ္ပန်လက္ခဏေန အတ္ထိဘာဝေန တာမိသဿေဝ ဓမ္မဿ ဥပတ္တန္တကတ္တေန ဥပကာရကော ဓမ္မော အတ္ထိပစ္စယော။

မိန့်၏။

ဥပမာအားဖြင့်....

ဟိမဝန္တာ တောင်မင်းသည် မိမိကိုမှီ၍ဖြစ်သော မြက်သစ်ပင် စသည်တို့အား တီးပွားစဉ်ပင်စိမ့်သောငှာ မိမိ ထင်ရှား ရှိသော အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော သတဇာတ စသော ငါးပစ္စည်းတို့သည် အတ္ထိပစ္စည်းမည်ကုန်၏။

ထို အတ္ထိပစ္စည်းသည်....

အတ္ထိမေ ပါပံ ကမ္မံ ကတံ၊ အတ္ထိပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော စသည်တို့ကဲ့သို့ မုချဆတ်ဆတ် ရအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာ မရှိသော အတ္ထိဘာဝ အဖြစ်မဟုတ်။

စင်စစ် ပစ္စုပ္ပန်သဘောရှိသော အတ္ထိဘာဝအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားသည်သာလျှင် အတ္ထိပစ္စည်း မည်သည်ဟုမှတ်။

ထို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်လက္ခဏေန အတ္ထိဘာဝေန ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပြသည်ဟုမှတ်။

ထို့ကြောင့်....

ပစ္စုပ္ပန္နော ဘာဝေါ သဘာဝေါ လက္ခဏံ ဓေသ္မာတိ ပစ္စုပ္ပန်ဘာဝေါ ဟုပြု၊ အတ္ထိဘာဝ ရစေ။

သီတဂူဆရာတော်

အတ္တိဘာဝ ဆိုသည်...

ဥပတ္တမ္ဘက သဘောပင်တည်း။ မှန်၏။ ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိဆိုသည်
လည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့အား အားရှိလာအောင် ထောက်ပံ့အား
မေးခြင်းပင်။

အတ္တိဘာဝ ဆိုသည်လည်း ဝတ္ထာရမ္မဏ သဟဇာတ တရား
တို့အား ဆက်ဆံသော အတ္တိ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့်
ဥပတ္တမ္ဘက သဘာဝပင်တည်း။ နိဿယ စသော အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူး
ပြုသည်၏အဖြစ် မဟုတ်ဟုမှတ်။

ထို့ကြောင့် ဋီကာကျော်၌ သဟဇာတံ ပုရေဇာတန္တာဒိနာ
ဝက္ခမာန ဓမ္မာ-ဟု ဖိန့်သည်ဟုမှတ်။

မဏိမဉ္ဇူ၊ ဋီ၊ ဒု၊ ၄၀၄။

ဣဒ္ဓ ဥပတ္တမ္ဘကတ္တံ ဝတ္ထာရမ္မဏ သဟဇာတာဒိနံ
သာဓကရတ္တံ အတ္တိဘာဝေ နေဝ ဥပကာရကတ္တံ နနိဿယာဒိ-
ဘာဝေနာတိအာဟု သဟဇာတံ ။ပ။ ဓမ္မာတိ။

ပဋ္ဌာန၊ မူလဋီ၊ ၁၇၅။

ဣဒ္ဓ ဥပတ္တမ္ဘကတ္တံ ဝတ္ထာရမ္မဏသဟဇာတာဒိနံ
သာဓကရတ္တံ အတ္တိဘာဝေန ဥပကာရကတ္တံ ဓဋ္ဌဋ္ဌံ။

ဤ၌...

သဟဇာတံ ပုရေဇာတံ၊ ပစ္စာဇာတဉ္စ သဗ္ဗထာ။
ကဗဠိကာရော အာဟာရော၊ ရူပ ဇီဝိတ မိစ္ဆယန္တိ။
ပဉ္စဝိစော ဟောတိ၊ အတ္တိပစ္စယော အပိဂတပစ္စယောစ။

ဟူသော သင်္ဂဟ ဋ္ဌ နှင့် အညီ အတ္တိသည်...

သဟဇာတတ္ထိ၊ ပုရေဇာတတ္ထိ၊ ပစ္စာဇာတတ္ထိ၊ ရူပအာဟာ-
ရတ္ထိ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ အားဖြင့် ငါးပါး အပြားရှိ၏။

ထိုငါးပါးတို့တွင်...

အချို့သောပစ္စည်းတို့သည် ဇနကသတ္တိ ရှိသည်ဖြစ်ပါလျက်
အဘယ်ကြောင့် ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိ ကိုသာ ဖိန့်ဆိုအပ်သနည်းဆိုမူ...

ပဋ္ဌာနံ၊အခြေခံသင်တန်းကျမ်း၊

မူလဋီကာအလို ဥပတ္တမ္မကသတ္တိသာ ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ဋီကာကျော် အဆိုအရ ဥပါဒက္ခဏ ထက် ဌိခဏ၌သာလျှင် ထွန်ကံ၏ အဖြစ်ကြောင့် ဥပတ္တမ္မက သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်ကိုသာ မိန့်ဆို တော်မူကြသည်။

ပဋ္ဌာန၊ မူလဋီ၊ ၁၇၅။

သတိပိ ဇနကတ္ထေ ဥပတ္တမ္မကပ္ပဓာနာ အတ္ထိသာဝေန ဥပကာရက တာတိ အာဟ ဥပတ္တမ္မကတ္ထေနာတိ။

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၅။

သတိပိ ဟိ ဇနကတ္ထေ ဌိတိယံ ယေဝ သာတိသယော အတ္ထိပစ္စယာနံ ဗျာပါရောတိ ဥပတ္တမ္မကသာဝ တေသံ ဂဟိတာ။

ဤ အတ္ထိပစ္စည်း၌...

နိဗ္ဗာန်သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားသော တရားဖြစ်သော ကြောင့် အတ္ထိပစ္စည်းရသင့်၏ ဟူပြီအံ့။

ကုသလာဒိဝသေန ပဉ္စဝိဓော အတ္ထိပစ္စယော ဝုတ္တော၊ န နိဗ္ဗာန် ဟု ပဋ္ဌာနမူလဋီ၊ ၁၉၄ ၌ မိန့်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် အတ္ထိ ပစ္စည်း မရအပ်။

အကြောင်းကား နိဗ္ဗာန်သည် ထင်ရှားရှိသော တရားဖြစ်၍ မိမိဟုဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကုန်သောတရားတို့အား ကျေးဇူး ပြု၏။

သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း...

- ၁။ ပစ္စုပ္ပန် သဘောအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသည်က တစ် ကြောင်း၊
- ၂။ ဥပါဒ် ဌိ ဘင် ဓဏတ္တယ အားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသည်က တစ်ကြောင်း၊
- ၃။ အတ္ထိသဘောသည် ရှိသောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း၊ မရှိသောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း ၂ ပါးတို့တွင် မရှိ

သောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်
သော ရှိသောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကိုသာ အတ္တိ
မည်ကြောင်း ဖွင့်ဆိုကြသောကြောင့် နိဗ္ဗာန် သည်
ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော်လည်း အတ္တိပစ္စည်း
မတပ်တု မှတ်ကြပါကုန် အရှင်ကောင်းတို့။

ပဋ္ဌာနမူလဋီ၊ ၁၉၄။

ယော ဟိ အတ္တိဘာဝါဘာဝေန အနုပကာရကော
အတ္တိဘာဝံ လဘိတွာ ဥပကာရကော ဟောတိ။ သော အတ္တိ
ဗစ္စယော ဟောတိ။ နိဗ္ဗာနဉ္စ နိဗ္ဗာရမ္ပဏာနံ နအတ္တနော
အတ္တိဘာဝါဘာဝေန အနုပကာရကံ ဟုတွာ အတ္တိဘာဝ-
လာဘေန ဥပကာရကံ ဟောတိ။

ဥပ္ပါဒါဒိယုတ္တာနံ ဝါ နတ္တိဘာဝေါ ပကာရကတာ
ဝိရုဇ္ဈေါ ဥပကာရကဘာဝေါ အတ္တိပစ္စယတာတိ န နိဗ္ဗာနံ
အတ္တိပစ္စယော။

ဋီကာကျော်၊ ၂၅၂ ခြံလည်း...

ဗစ္စုပ္ပန္နသဘာဝေန အတ္တိဘာဝေန တာဒိသသေဝ
ဓမ္မဿ ဥပတ္တမ္ပကတ္တာ အတ္တိ ဘာဝါဘာဝေန အနုပကာရကော
နမေဝ အတ္တိဘာဝေန ဥပကာရကတာ အတ္တိပစ္စယဘာဝေါတိ
နတ္တိ နိဗ္ဗာနဿ သဗ္ဗဒါ ဘာဝိနော အတ္တိပစ္စယတာ အဝိဂတ-
ပစ္စယတာစ။

ဥပ္ပါဒါဒိယုတ္တာနံ ဝါ နတ္တိဘာဝေါ ပကာရကတာ
ဝိရုဇ္ဈေါ ဝိဂတဘာဝေါ ပကာရကတာ ဝိရုဇ္ဈေါ ဥပကာရက
ဘာဝေါ အတ္တိပစ္စယတာဒိကာတိ န တဿ တပ္ပမ္ပယတ္တပ္ပ-
သင်္ဂေါ။ ရူပဇီဝိဝံ နိဗ္ဗိယဉ္စေတ္ထ ဩဇာဝိယ ဌိတိက္ခဏေဝ
ဥပကာရတ္တာ သဟဇာတပစ္စယေသု န ဂယတိတိ ဝိသံ ဝုတ္တံ။
ဟု ဖွင့်ဆိုပြသေး၏။

ဟိ ယသွာ၊ အကြင်ကြောင့်။ အတ္တိဘာဝါဘာဝေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်
သဘောရှိသော အတ္တိအဖြစ် မရှိ သည် ၏ အဖြစ် ဖြင့်။ ယော

အနိပကာရကော၊ အကြင်ကျေးဇူးမပြုတတ်သော အနာဂတ်ဖြစ်သော နာမ်တရား အပေါင်းသည်။ အတ္တိဘာဝံ၊ ပစ္စုပ္ပန်သဘောရှိသော အတ္တိအဖြစ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ လဘိတွာ၊ ရသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ရသည်ဖြစ်လတ်သော်။ သောအနိပကာရကော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်အနာဂတ် ဖြစ်သော နာမ်တရား အပေါင်းသည်။ ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုတရားအပေါင်းသည်။ အတ္တိ ပစ္စယော၊ မည်သည်။ နုဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ဥပ္ပါဒါဒိယုတ္တာနံ၊ ဥပါဒ်အစရှိသည်တို့ နှင့်ယှဉ်ထုန်သော သင်္ခတ တရားတို့၏။ နတ္ထိဘာဝေါပကာရကတာ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးမပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်၏။ ဝိရစ္ဆော၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ ဥပကာရကဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ အတ္တိပစ္စယ တာ၊ အတ္တိပစ္စည်းအဖြစ်မည်၏။ ဣထိ ဓာသွာ၊ ဧ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အတ္တိပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝါ၊ မရစိုက်။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....

အကြင် အနာဂတ်ဖြစ်သော နာမ်တရား အပေါင်းသည် အတ္တိ သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်သဘော မရှိသောကြောင့် အတ္တိ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်သေး။ ထိုအနာဂတ်ဖြစ်သော နာမ်တရား အပေါင်းသည် အတ္တိသတ္တိဟုဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်သဘော ရှိလာ၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်သဘောရှိသော နာမ်တရားအပေါင်းသည်သာ အတ္တိသတ္တိ ဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။

နိဗ္ဗာန်သည်ကား တစ်ခါတစ်ရံမျှ အတ္တိသတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်သဘောကို မရသောကြောင့် မိမိဟု ဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကုန်သော တရားတို့အား အတ္တိသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်။ ထိုသို့ ကျေးဇူးမပြုနိုင်သောကြောင့် အတ္တိပစ္စည်းမဖြစ်၊ မရလိုက်ဟု ဆိုလိုသည်။

အတ္ထိငါးပါးတို့တွင်....

၁။ ဆဗ္ဗဒေသဏ္ဍိသည်....

နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ မဟာဘူတလေးပါး၊ ဟဒယဝတ္ထု၊ ဤသဟဇာတ ၃ ပါးနှင့်တူ၏။

ပဋ္ဌာန ဌ၊ ၃၀၄။

ပဉ္စဝေါကာရေ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ နဉ္စေဝ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပဿစ၊ စတုဝေါကာရေ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာနဉ္စေဝ သဟ-
ဇာတာကုသလော အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

တတ္ထ ကမ္မသမုဋ္ဌာနော ဧကံ မဟာဘူတံ တိဏ္ဍဏ္ဏံ
မဟာဘူတာနံ တိဏီ။ ဧကဿ ဓဉ္စ ဌိန္နံ မဟာဘူတာ
ဥပါဝါရူပါနန္တိ ဧဝံ သဟဇာတတ္ထိ ပစ္စယေန ပစ္စယော
ဟောတိ။ ဗဒ္ဓိသန္ဓိက္ခန္ဓော ဝတ္ထုရူပံ ကာမာဝဓရေ ရူပါဝဓရ
ဝိပါကက္ခန္ဓာနံ သဟဇာတတ္ထိ ပစ္စယေန ပစ္စယော ဟိတိ။

၂။ ပုရေဇာတတ္ထိသဉ္စ...။

ဝတ္ထုပုရေဇာတ အာရမ္မဏပုရေဇာတ နှစ်ပါးနှင့်တူ၏။

ပဋ္ဌာန ဌ၊ ၃၀၅။

ပုရေဇာတတ္ထိပစ္စယောပန ဝတ္ထုပုရေဇာတ အာရမ္မဏ
ပုရေဇာတ ဝသေန ဒုဝိဓော ဟောတိ။ သော ဒုဝိဓောပိ
ဟေဋ္ဌာ ပုရေဇာတပစ္စယေ ဝုတ္တနယေနေဝ နောဇေတွာ
ဂဟေတဗ္ဗော။

၃။ ဝတ္ထုဇာတတ္ထိသဉ္စ...။

ပစ္စာဇာတနှင့် တူ၏။

ပဋ္ဌာန ဌ၊ ၃၀၅။

ဋီတိပုတ္တဿ စတုသမုဋ္ဌာနိက တိသမုဋ္ဌာနိက ကာယဿ
ပစ္စာဇာတတ္ထိ ပစ္စယေန ပစ္စယော။

၄။ အာဟာရတ္ထိသဉ္စ...။

ရုပ်အာဟာရ မစဉ်းနှင့်တူ၏။

ပဋ္ဌာန ဌ၊ ၃၀၅။

အာဟာရတ္ထိပစ္စယောပိ ဟေဋ္ဌာ ကဗဋီကာရာဟာရ
ပစ္စယေ ယောဋီတ နယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗော။ ဣဓေဓံ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

နေသ အတ္တနော အနိရုဒ္ဓက္ခဏေ ပစ္စယဘာဝေန အတ္ထိ ပစ္စယောတိ ဝုတ္တော။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုပြီးအံ့။ ဣဓ၊ ဤအတ္ထိ ပစ္စယနိဓဇ္ဈသဉ္စ။ သေသေသော၊ ဤကပဋိကာရအာဟာရကို။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အနိရုဒ္ဓက္ခဏေ၊ မချုပ်သေးသောခဏဉ္စ။ ပစ္စယဘာဝေန၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္ထိ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍ ဘာဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ ၏။

၅။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဋ္ဌိသည်....

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်းနှင့် တူ၏။

ပဋ္ဌာန ဌ၊ ၃၀၅။

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဋ္ဌိ ဟေဋ္ဌာ ဣန္ဒြိယေ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ယောဇနာယံ ဝုတ္တနယေ နေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣဝပန တဋ္ဌိ အတ္တနော အနိရုဒ္ဓက္ခဏေ ယေဝ ပစ္စယဘာဝေန အတ္ထိ ပစ္စယောတိ ဝုတ္တန္တိ ဧဝမေတ္ထ ပစ္စယုပ္ပန္နတောပိ ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။

နတ္ထိ ပစ္စယော

အသထိ ဘဝတိတိ အတ္ထိ၊ န အတ္ထိ နတ္ထိ၊ ဟု တပျူရိသ် ပြု။

ဤ၌....

ညဉ့်၏ ကင်းခြင်းသည် နေဖြစ်ခြင်းငှာ ကျေးဇူး ပြုသကဲ့သို့ တစ်ခုသော နေရာဌာန၌ ထိုင်နေသော သူသည် ထိုနေရာဌာနမှာ ထသွား၍ ကင်းသည်ရှိသော် တစ်ယောက်သောသူအား ထိုနေရာ၌ နေခွင့်ရအောင် မရှိသောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့၊ တစ်ခုသော ဖဿ စသော တရားအပေါင်းသည် ဖြစ်နေသည်ရှိသော် နှစ်ခုမြောက် သော ဖဿ စသော တရားအပေါင်း၏ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့် မိမိဟု ဆိုအပ်သော စိတ်စေတသိက်တရား၏ ဖြစ်တည်နေခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခွင့်မရ

ကြကုန်သေးသော မိမိ၏အခြားမဲ့၌ ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သောစိတ်စေတသိက် တရားတို့အား ဖြစ်ခွင့်ကိုပေးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှား မရှိသည် ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သော အခြားမဲ့ဖြစ်၍ ချုပ်ပျောက်ကုန်ပြီး သော စိတ် စေတသိက် တရားတို့သည် နတ္ထိပစ္စည်းတပ်သောတရားတို့ မည်ကုန်၏။

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၅။

ကေသိံ၊ ဖဿဒိသမုဒါယေ၊ ပဝတ္တမာနေ၊ ဒုတိယသု အဘာဝတော၊ အတ္တနော၊ ဌိတိယာ၊ ဩကာသံ၊ အလတန္တာနံ၊ အနန္တရံ၊ မုပ္ပဗ္ဗမာနကစိတ္တစေတသိကာနံ၊ ဩကာသဒါနဝသေန ဥပကာရကာ၊ အနန္တရနိရုဒ္ဓါ၊ စိတ္တစေတသိကာ၊ နတ္ထိပစ္စယော။

ကေသိံ၊ တစ်ခုသော။ ဖဿာဒိသမုဒါယေ၊ ဖဿအစရှိသော တရားအပေါင်းသည်။ ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဒုတိယာ၊ နှစ်ခု မြောက်သော ဖဿအစရှိသော တရားအပေါင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော စိတ်စေတသိက် တရား၏။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်းကြောင့်။ ဩကာသံ၊ ဖြစ်ခွင့်ကို။ အလတန္တာနံ၊ မရကုန်သော။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ မုပ္ပဗ္ဗမာနကစိတ္တ- စေတသိကာနံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော စိတ်စေတသိက်တို့အား။ ဩကာသ- ဒါနဝသေန၊ ဖြစ်ခွင့်ကိုပေးသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်ကုန်သော။ အနန္တရနိရုဒ္ဓါ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်၍ ချုပ်ကုန်ပြီးသော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိပစ္စယော၊ မည်၏။

ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၃၀၆။

ပဋုပ္ပန္နာနန္တိ၊ ပစ္စယပ္ပန္နာနံ။ ဣမိနာ၊ နတ္ထိပစ္စယသု ဩကာသဒါနဋ္ဌေန၊ နတ္ထိ ပစ္စယဘာဝံ သာဓေတိ။ ပုရိမေသုဟိ နိရောဓဝသေန ပစ္စိမာနံ ပဝတ္တနောကာသံ၊ အဗ္ဗေန္တေသု၊ တေသံ ပဋုပ္ပန္နဘာဝေါ၊ ဒုတိယာတိ၊ အယမေတ္ထ ပါဠိ၊ ဝဏ္ဏနာ။ သေသံ သပ္ပံ၊ အနန္တရပစ္စယေ၊ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဗိတပ္ပံ။ ပစ္စယရာက္ခကမေဝ ဟေတ္တနာနံ။ ပစ္စယာနံပန၊ ပစ္စယပ္ပန္နာနဋ္ဌ နာနာကရက္ခံ၊ နတ္ထိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဝိဂတပစ္စည်း

ဝိဂတော ပဝတ္ထော တေသာတိ ဝိဂတော၊ (တေဿ)ကို စိတ် စေတသိက်ကိုစွဲ။ ဝိဂတောစ သောပစ္စယောသာတိ ဝိဂတပစ္စယော။ (ဝိပုဗ္ဗ၊ ဂမု-ဓာတ်။ တ-ပံစည်း)

နေရောင်၏ ကွယ်ပျောက်ခြင်း၊ ကင်းခြင်းသည် လရောင် ဖြစ်ခြင်းငှာ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ကင်းသောအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ် သော တရားတို့သည် ဝိဂတပစ္စည်းမည်ကုန်၏။

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၅။

အတ္တနော သဘာဝါဝိဂမေန အပဝတ္ထမာနာနံ ဝိဂတာ- ဘာဝေန ဥပကာရကာယေဝ ဓမ္မာ ဝိဂတပစ္စယော။

အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သဘာဝါဝိဂမေန၊ ဖုသနစသောသဘောမှ ကင်းသဖြင့်။ ဝါ၊ ကင်းခြင်းကြောင့်။ အပဝတ္ထမာနာနံ၊ မိမိ၏အခြား မဲ့၌ မဖြစ်ကုန်သော။ ဝိဂတဘာဝေန၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝတ္တ- မာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့အား။ ဥပကာရကာယေဝ၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဝိဂတ- ပစ္စယော၊ ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား...

မိမိတို့ဆိုအပ်သော စိတ် စေတသိက်တို့၏ သဘောမှကင်းခြင်း ကြောင့် မဖြစ်ကုန်သေးသော စိတ်စေတသိက်တို့အား ကင်းသော သဘောဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သော တရားတို့သည်လျှင် ဝိဂတ ပစ္စည်း မည်ကုန်၏။

ပဋ္ဌာန၊ ၄၊ ၃၈၆။

ကူတိ နက္ခိပစ္စယသံစ ကုမသေစ ဗျဉ္ဇနမတ္ထေ ယေဝ နာနာတ္တံ န အတ္ထေတိ။

ဟု နက္ခိနှင့် ဝိဂတပစ္စည်း သဒ္ဓါမျှသာထား၏။ အနက်အားဖြင့် မထူးဟု ဖွင့်မြင်တော်မူသည်။ ယင်း၏ မူလဋီ၊ ၁၇၅ ၌လည်း....

သံတဂူဆရာတော်

နတ္ထိတၢစ နိရောဓနန္တရသုညတၢ ပိဂတၢ နိရောဓပုတ္တ-
တၢ၊ အယမေတေသံ ဝိသေသော။

ဟု အထူးကို ဖွင့်မြှောက်ပေး၏။

ချုပ်ပြီသည်၏အခြားမဲ့၌ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်သည် နတ္ထိပစ္စည်း
မည်၏။ ချုပ်ခါမျှအဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်သဘောသည် ပိဂတ
ပစ္စည်းမည်၏။ ဤသို့အထူးကိုပြထား၏။

အဝိဂတပစ္စည်း

န ပိဂတော အဝိဂတော။ နတ္ထိ ပိဂတော တေဿာတိ-
အဝိဂတော။ အဝိဂတောစ သော ပစ္စယောစာတိ အဝိဂတ-
ပစ္စယော။

ဘင်သို့ မရောက်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်
သော အတ္ထိပစ္စည်းတို့သည် အဝိဂတပစ္စည်း မည်၏။

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၅။

နိရောဓနုပဂမန ဝသေန ဥပကာရက အတ္ထိပစ္စယာဝ
အဝိဂတပစ္စယော။

ဤအဖွင့်အရအတ္ထိပစ္စည်းသည်လျှင် အဝိဂတပစ္စည်း မည်သည်
ရှိသော် ထိုနှစ်ပါးတို့၏ အထူးမရှိသည်၏အဖြစ်ကို အသို့သိရအံ့နည်း
ဟုပြားအံ့။

မိမိသဘောနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်နှင့် တစ်နည်း- မိမိ
သဘောနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်မျှဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်
အတ္ထိပစ္စည်း၏ အဖြစ်မည်၏။

နိရောဓချုပ်ခြင်း ဘင်သို့မရောက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်
ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည် အဝိဂတပစ္စည်းအဖြစ်မည်၏။ ထို့
ကြောင့်...

ဋီကာကျော်၊ ၂၄၅။

သဘာဝတာမတ္တေန ဥပကာရကတာ အတ္ထိပစ္စယတာ၊
နိရောဓာနိပဂမနဝသေန ဥပကာရကတာ အဝိဂတပစ္စယတာတိ
ပစ္စယတာ ဝိသေသော နေသ ဓမ္မဝိသေသေပိ ဓဋ္ဌဗ္ဗော။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

သဘာဝတာမတ္တေန၊ မိမိသဘောနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်မျှ
ဖြင့်သာလျှင်။ တစ်နည်းကား- မိမိသဘောနှင့်ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်မျှ
ဖြင့်သာလျှင်။ ဥပကာရကတာ၊ သည်။ အဝိဂတပစ္စယတာ၊ အတ္ထိ
ပစ္စည်း၏ သတ္တိမည်၏။

နိရောဓာနိပဂမန ဝသေန၊ ချုပ်နှောင်သို့မရောက်ခြင်း၏ အစွမ်း
အစားဖြင့်။ ဥပကာရကတာ၊ သည်။ အဝိဂတပစ္စယတာ၊ မည်၏။ ဣတိ-
အယံ ဝိသေသော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော သတ္တိအထူးကို။ နေသံ၊ ထိုပစ္စည်း
နှစ်ပါးတို့၏။ ဓမ္မဝိသေသေပိ၊ သရုပ်အထူးမရှိသော်လည်း။ ဓဋ္ဌဗ္ဗော၊
မှတ်အပ်၏။

ဇာဏာ အတ္ထိတာယံ သ သဘာဝတော ဥပကာရက
အတ္ထိပစ္စယတာ။ သဘာဝါဝိဂမေန နိရောဓသ အပ္ပတ္တိယာ
ဥပကာရကတာ အဝိဂတပစ္စယတာတိ။ ပစ္စယဘာဝဝိသေသော
ဓမ္မာ ဝိသေသေပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟု ဖွင့်ပြ၏။

ပဋ္ဌာန်း-၅၊ ၃၅၂-ဋီကာ

အတ္ထိပစ္စယာ ဓမ္မာဝေ အဝိဂတဘာဝေန ဥပကာရ-
ကတ္တာ အဝိဂတ ပစ္စယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဓေသနာ ဝိလာ
သေန ပန တထာ ဝိနေတဗ္ဗ ဝေနေယျ ဝသေန ဝါ အယံ
ဒုကော ဝုတ္တော၊ သဟေတုကဒုကံ ဝတ္တာပိ ဟေတု သမ္ပယုတ္တ
ဒုကော ဝိယာတိ။

ဟူ၍ လည်းကောင်း

၃၀၆-၌

ဣမဿ ပိ ဟိ ပစ္စယဿ အတ္ထိပစ္စယေန သဒ္ဓိံ ဗျဉ္ဇန-
မှတ္တေယေဝ နာနတ္တံ န အတ္တေတိ။

ဟူ၍ လည်းကောင်း ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

အတ္ထိပစ္စယဓမ္မာဝေ၊ အတ္ထိပစ္စည်းတပ်သော တရားတို့သည်ပင်
လျှင်။ အဝိဂတဘာဝေန၊ မကင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကတ္တာ၊
ကြောင့်။ အဝိဂတပစ္စယောတိ၊ အဝိဂတပစ္စည်းမည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ အတ္ထိပစ္စယဒုကန့်နှင့် အဝိဂတပစ္စယ ဒုက
သည် မတူးသော်လည်း။ ဒေသနာ ဝိလာသေန ဒေသနာ၏စံပယ်ခြင်း
ဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ဒေသနာကို တန်ဆာဆင်ခြင်းဖြင့် လည်း
ကောင်း။ တထာ၊ ထိုသို့ ဝိဂတ ပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စယောဟူ၍
ဟောတော်မူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝိနေတဗ္ဗ
ဝေနေယျဝသေနဝါ၊ ဆုံးမထိုက်သော ဝေနေယျ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်း
ဖြင့် လည်းကောင်း။ အယံဒုကော၊ ဤ ဝိဂတ ပစ္စယဒုကကို၊ ဘဂဝ-
တာ၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ အပ်၏။ ဂောဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူ
မူကား။ သဟေတုကဒုကံ၊ ကို။ ဝတ္တာပိ၊ ဟောတော်မူပြီး၍လည်း။
ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုကော၊ ကို။ ဝုတ္တာဝိယ၊ သို့တည်း။

ဤ အဝိဂတ ပစ္စည်း၌...

မဟာသမုဒ္ဓရာသည် မိမိကိုမိမိ နေကုန်သော ငါး၊ လိပ်၊ မကန်း
အစရှိသည်တို့၏ ပီတိ သောမနဿ ပွားများခြင်းငှာ မိမိ၏ မကင်း
သော အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ မိမိသဘောမှ မကင်းသော အဖြစ်
ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော အဝိဂတ ပစ္စည်းမည်၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

မဉ္ဇူဝါရ

- ပဉ္စာဝါရ၌ ၁။ ဝိဘင်္ဂဝါရ၊
- ၂။ သင်္ချာဝါရ ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏။

ထို ၂-ပါးတို့တွင်....

ဝိဘင်္ဂဝါရကို အောက်၌ဆိုအပ်ပြီးသော ပစ္စည်းမျိုး (၈) ပါး တို့တွင် သူ့အမျိုးနှင့်သူ အုပ်စုဖွဲ့၍ ရွတ်ဆိုပို့ချသင်ကြားပါက အလွန် ပင် ဆီလွယ်ခြင်လွယ် ရှင်းလင်းကြပါလိမ့်မည်။

ထိုသို့ သူ့အမျိုးနှင့်သူ ခွဲခြား၍ ပို့ချသင်ယူကြသောအခါ....

- အဓိ-နိ-ဥ၊ ပုရေ-ကမ္မာ၊ အာဟာရာ၊ ဝိပု-ဣန္ဒြိ၊
- အတ္ထိ-အဝိဂ္ဂတာ၊ မိဿကာ၊ ပစ္စယာ ၁၀-ပါးရှိ။

ဟူသော လက်ဖနှင့်အညီ-

အဓိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ကမ္မ အာဟာရ ဝိပုယုတ္တ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤမိဿက (၁၀) ပစ္စည်းတို့သည် လည်း မိမိတို့ သက်ဆိုင်ရာ အမျိုး၌ ပါဝင်သွားကြပေတော့သည်။

သို့သော်....

ပစ္စည်းပြိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ရောယှက်ခြင်း ရှိပေသည်။ ထိုသို့ ရောက်မှ ရောယှက်သည်တို့ကို ဖော်ပြရေးသားပါအံ့။

၂။ သင်္ချာဝါရသည်လည်း....

- ၁။ သုဗ္ဗသင်္ချာဝါရ၊
- ၂။ သဘာဝ သင်္ချာဝါရဟူ၍ ၂-ပါးရှိ၏။

ထို ၂-ပါးတို့တွင်....

သုဗ္ဗသင်္ချာဝါရဆိုသည်....

ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တို့၏ ပဗ ပုဒ္ဓါဝသာန အားလျော်စွာ ရေ တွက်အပ်သောနည်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤ၌ သမ္မယုတ္တပစ္စည်း ဆိုကြပါစို့။

သမ္မယုတ္တံ ပစ္စည်းတရားကား အချင်းချင်းအား တပ်သေစ
စိတ် ၈၉-ခု၊ စေတသိက် ၅၂-ခု။

ပစ္စယုပ္ပန် တရားကား....

အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော စိတ် ၈၉-ခု၊ စေတသိက်
၅၂-ခုဖြစ်ရကား....

ပစ္စည်းဘက်၌ (က) ကုသလမဒ၊ (ခ) အကုသလပဒ၊ (ဂ)
အဗျာကတပဒဖြစ်၍ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်၌ (က) ကုသလပဒါဝသာန၊ (ခ)
အကုသလပဒါဝသာန၊ (ဂ) အဗျာကတပဒါဝသာနပင် ဖြစ်သော
ကြောင့် သမ္မယုတ္တေတိဏိဟု သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ ထုတ်ရပေသည်။

တိဏိဟူသော်ကား....

- ကုသလော ဓမ္မော ကုသလုဿဓမ္မဿ။
- အကုသလော ဓမ္မော အကုသလဿ ဓမ္မဿ။
- အဗျာကတော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ။

ဟူသည်တည်း။

မှာထားချက်။ ။ပထမ ရှေးဦးစွာ မိမိ၏ပစ္စည်းမျိုးတွင်ပါဝင်သော
ပစ္စည်းအရေအတွက် ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တို့ကို သေချာ
စွာ သိထားပါရမည်။

၎င်းနောက် အလွယ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် ပစ္စယနိဇ္ဈေသလာ
ကရိုင်းပါဌ်အရ(၁၂)ပစ္စယထုတ်ရာတွင် ဟေတုကိုမူထား၍ ကြွင်းသော
(၁၁)ပစ္စယတို့ကို မူလီပြု၍ ၎င်းမှ-မူလီ ၂-ပါးစုံဖြစ်ကောင်းသော
တရားတို့ရှိ၍ ပဒ-ပဒါဝသာနအားလျော်စွာ သင်္ချာထုတ်၍ ဟော
ခြင်းပင် ဖြစ်၏။

သတောအားဖြင့် ဟေတုဖြစ်အံ့၊ ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့် စိစစ်ခဲ့
သော်....

မူဖြစ်သော ပစ္စည်းအရ ဟိတ် ၆-ပါးဖြစ်၍ ကျန်ပစ္စည်းတရား
ကိုယ်အနေအားဖြင့် ဟိတ် ၆-ပါး ပါဝင်သော သဟဇာတကြီး ၄၊

သဟဇာတလတ် ၄၊ အဓိပတိ-တူနွိယမဂ္ဂ၊ ဤ(၁၁)ပစ္စယသဘာဝျင် သဘောတူကြပေသည်။

ကြွင်းသော သဟဇာတကမ္မ၊ သဟဇာတအာဟာရ၊ ဈာန သုံးပစ္စည်းတို့ကား လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ။ အလောတ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဟုဆိုအပ်သော ဟေတုပစ္စည်းတရား မပါဝင်သောကြောင့် ဟေတုနှင့် ဝိသဘာဝ ဖြစ်ပေသည်။ ဟေတုနှင့် သဘာဝ (၁၁) ပစ္စည်း ဆိုသော်လည်း ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့်သာ ဆိုသည်ဟု မှတ်ကြ ရမည်။

ထို့ကြောင့် ပစ္စယနိဒ္ဒေသအကောက်၌ ဟေတုပစ္စယေန ဟူ သော ကရိုဏ်းပါဠိ၏အရကား တစ်ပြိုင်နက် ယထာရဟူတပ်ကောင်း သော (၁၂)ပစ္စယသတ္တိတို့တွင်-ဟု ယထာရဟသဒ္ဓါဖြင့် အထူးပြု၍ ပြုစောီမူသည်။ ယထာရဟဆိုပုံကို နောက်၌ သိရလတ္တံ့။

ဤအရာ၌ အလွယ်တကူသိနိုင်စေရန် ချောင်းဆုံ ဂဏ္ဍီ ဆရာ တော်က....

ဆောင်ရန်လွယ်ကူ သင်္ချာတူပေါင်း ကဗျာလောင်းအံ၊
ကောဓသ ဟေဟာရရှင်၊ သတ် အာ သဟ၊ အည ဝိ ပါ၊
ပန္နရာဓိ၊ ဆရိန်နန်နန်၊ ဝိသမ်နန်ရ၊ ဓ္ဓါဒသ နိ မဂ်၊ ဝိပ္ပ-
ဖတ်ခါ၊ စေရာဥယျ၊ ဋ္ဌ-ပူ သုံးစွဲ၊ ပဉ္စာသေဝ၊ စုဒ္ဓသိန္ဒြိ၊
အတ္တျာဝိကပ်၊ ဈာန်မှာ ဒသ၊ ပြိုင်ဖို့ပြသည်၊ ဆိုင်ကြ ပစ္စယ
သဘာဝ။

ဟု သဘာဝပစ္စည်းပြိုင်လင်္ကာကို ရေးသားထားတော်မူခဲ့လေ သည်။

- ဟေတု အာဟာရ၌ သဘာဝပစ္စည်း(၁၁)နှင့်ပြိုင်။
- အာရမ္မဏ၊ သဟ္မဇာတ၊ အညမည၊ ဝိပါကတို့၌ သဘာဝ ပစ္စည်း (၇)နှင့်ပြိုင်။
- အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ ဝိဂတ၊ သမ္ပယုတ္တ၊ နတ္ထိတို့၌ သဘာဝ ပစ္စည်း (၆)နှင့်ပြိုင်။
- နိဿယ၊ မဂ္ဂ၊ ဝိပဿယတ္တတို့၌ သဘာဝပစ္စည်း (၁၂)နှင့်ပြိုင်။
- ဥပနိဿယ၌ သဘာဝပစ္စည်း (၁၃)နှင့်ပြိုင်။

ပုရေဇာတ၌ သဘာဂပစ္စည်း (၈)နှင့်ပြိုင်။
 ပစ္စာငှာတ၌ သဘာဂပစ္စည်း (၃)နှင့်ပြိုင်။
 အာသေဝန၌ သဘာဂပစ္စည်း (၅)နှင့်ပြိုင်။
 ဣန္ဒြိယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ၊ ကမ္မတို့၌ သဘာဂပစ္စည်း (၁၄)နှင့်
 ပြိုင်။
 ဈာန်၌ အဘာဂပစ္စည်း (၁၀)နှင့်ပြိုင်ကြပါဟု ပြဆိုပေသည်။

အမှား။ ။ဤလင်္ကာကို နှုတ်တက်ရွှေ့ကျက်ထားပါလျှင် သဘာဂ-
 ပစ္စည်းပြိုင်၍ မခက်တော့ပါ။ ပစ္စည်းကိုကား ပစ္စယနိဗ္ဗေသ
 အရ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းမျိုးတူအရ လက်ချိုး၍ ရေတွက်ရုံ
 ပင် ဖြစ်၏။

သဘာဂသင်္ချာဝါရကား...

ဧကော ဒသ ဟေ ဟာရရှင် ဟူသော မာတိကာလင်္ကာနှင့်အညီ
 သဘာဂသင်္ချာ (၁၁)ပါးတည်း။

ပါဠိတော်-၁၆၄။

ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ စတ္တာရိ၊ သဟဇာတေ သတ္တ၊
 အညမညေ တိဏီ၊ နိဿယေသတ္တ၊ ဝိပါကေ ဧကံ၊ ဣန္ဒြိယေ စတ္တာရိ၊
 မရေ စတ္တာရိ၊ သမ္ပယုတ္တေ တိဏီ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏီ၊ အတ္ထိယာ သတ္တ၊
 အဝိဂတေ သတ္တ (၁၀)။

အထူးမှားထားချက်။ ။ဟေတုနှင့် သဟဇာတာဓိပတိတို့ နှီးနှောရာ၌
 (ဝါ) သဘာဂ ဖြစ်ရာ၌ သတ္တဝါရဖြစ်သင့်သော်
 လည်း အဓိပတိတရားလေးပါးတို့တွင် ဝိမံသ
 တစ်ခုသာ ဟေတုပစ္စည်း ဖြစ်သောကြောင့်
 သဘာဂ သင်္ချာဝါရ၌ စတ္တာရိ ဟူ၍သာ ထုတ်
 တော်မူသည်။

ဣ.ကြောင့် ပဋ္ဌာန ၄၊ ၄၅၂-၌

တတ္ထကိဉ္ဇာပိ ဟေတုပစ္စယသု အဓိပတိနာ သံသန္ဓနော-
 ဉိနတရဂဏ နဝသေန သတ္တဟိ ဝါရေဟိ တဝိတဗ္ဗံ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ယံသ္မာ ပန အဓိပတိသု ဝိမံသာဝ ဟေတုပစ္စယော န
က္ကတရေ၊ တသ္မာဝိသတာဂေ ဝဇ္ဇေတွာ သဏာဂဝ-
သေန စတ္တာရီတိ ဝုတ္တံ။

စတ္တာရိအရကား....

- ၁။ ကုသလော ကုသလဿ၊
- ၂။ ကုသလော အဗျာကတဿ၊
- ၃။ ကုသလော ကုသလာဗျာကတဿ၊
- ၄။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ ဟူသည်တည်း။

အမှာ။ ။အဗျာကတောအရ ဝိပါက်အဗျာကတ၌ လောကုတ္တရာ
ဝိပါက်ကိုသာ ယူရမည်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန ၄၅၂-၌

တ္ထေ ဝိပါကာ ဗျာကတော လောကုတ္တရတောဝ
ဂဟေတဗ္ဗာ။

ဟု မိန့်ပြီ။

ဟေတု၌ သဘာပစ္စည်း (၁၀)ပစ္စည်း ရ၏ဟု ဆိုသော်လည်း
အမောဟ ဟေတုပစ္စည်းသည် ဟေတုပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို မစွန့်မူ၍သာ
၂၄ ဟေတု အဓိပတိ ။လ။ အတ္ထိ အဓိဂတတို့နှင့်စပ်သဖြင့် (၁၁)ပါး
ကုန်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် အနေကပစ္စယအဖြစ်သို့ ရောက်၏။

ဤ (၁၁) ပါးဆိုသော စကားကိုလည်း...

ဝိပါက်ဟိတ်တို့၌သာလျှင် ရအပ်၏။ ကုသိုလ်ကြိယာတို့၌ကား
ဝိပါကပစ္စည်းကို မရအပ်။ (၁၀) ပစ္စည်းသာရ၏။

ထို့ကြောင့် ဝဋ္ဌာန၊ ၌ ၃၀၉။

အမောဗျော ဟေတုပစ္စယော ဟေတုပစ္စယတ္ထံ အဝိဇ္ဇာဟိတွာ
အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက မဂ္ဂ သမ္ပ-
ယုတ္တ ဝိပုယုတ္တအတ္ထိ အဝိဂတာနံ ဝသေန အပရေဟိပိ

ကောဓသာဟာကာရေဟိ အနေကပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။ ဣဒမ္ပိ
ဝိပဿိက ဟေတု ကေသု ယေဝ လဗ္ဘတိ၊ ကုသလ ကြံယေသု
ပန ဝိပဿိကပစ္စယတာ ပရိဟာယတိ။

အလောဘ အဒေါသ ဟေတု ပစ္စည်းဖြစ်မှု....

အဓိပတိ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ တို့ကို မရအပ်၊ အကြွင်း(၇)ပစ္စယတို့၏
အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် ရအပ်၏။ လောဘ ဒေါသ မောဟ တို့ ဟေတု
ပစ္စည်းဖြစ်မှုလည်း ဤနည်းအတူ (၇)ပစ္စည်းပင် ဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုသည်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ ၃၀၉ ခြံ-

အလောဘာ ဒေါသာ တတော အဓိပတိ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ-
ပစ္စယော တတော အပနေတွာ သေသာနံ ဝသေန အနေက-
ပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ တေ တယော
ဝိပဿိကဉ္စာတိ စတ္တာရော အပနေတွာ သေသာနံ ဝသေန
အနေကပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ။
ဟု ဖွင့်ပြ၏။

အမောဟ ဝိပဿိကဟိတံ၏ စီမံသာဓိပတိ ပစ္စည်းအဖြစ်ကိုလည်း....

လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်၌ ပြိုင်ခြင်းကို မရအပ်။ လောကုတ္တရာ
ဝိပဿိက၌သာလျှင် ရအပ်၏။

မူလဋီ၊ ၁၉၆။

ဝိပဿိက ဟေတု ကေသု ယေဝ လဗ္ဘတိတ္ထေ အမောဟ
ဝိပဿိက ဟေတုဿ အဓိပတိ မစ္စယဘာဝေါစ လောကုတ္တရ
ဝိပဿိကေ ယေဝ လဗ္ဘတိတိ စံ သဗ္ဗတ္ထ လဗ္ဗမာနာ လဗ္ဗမာနံ
သဗ္ဗက္ခေတဗ္ဗံ။

ဝိပဿိက ဟေတု ။လ။ တိတိတ္ထေ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ အမောဟ
ဝိပဿိကဟေတုဿ၊ အမေခံဟဝိပဿိကဟိတံ၏။ အဓိပတိပစ္စယဘာဝေါ၊
အဓိပတိပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ လောကုတ္တရ ဝိပဿိကေယေဝ၊ ၌
သာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့။

ပဋိပက္ခအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သဟဇာတ မျိုး၌။ လတ္တမာနာ- လတ္တမာနံ၊
ရသင့် ဓရသင့်ကို။ သလ္လကောတဗ္ဗံ။

ဆောင်ပုဒ်။

ကောစသ ဟေ အရကား....

အဓိ သဟ၊ အညနိစ္စကံ၊ ဝိပါက် ကုန္တေ၊ မဂ္ဂေ ကမ္မ၊ ဝိပု
အတ္ထိ၊ အဝိဂတာ (၁၁)ဖြာ၊ ပြိုင်ပါ ဟေတုတည်း။

သဒ္ဓနာသင်္ချာဓါရ

သဒ္ဓနာ ဆိုသည်....

သဒ္ဓန် သဒ္ဓါ အစုံဟူသော အနက်ကိုဟော၏။

ထို့ကြောင့်....

- (က) အမျိုးတူ ဇာတ်တူ သဘာဝပစ္စည်းတို့တွင် မူတည်ထား
သောပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် အများဆုံးသော ပစ္စည်းစုံကို
သို့မဟုတ် တူမျှသောပစ္စည်းတို့ကို စု၍။
- (ခ) ထို့နောင်မှ အစဉ်အတိုင်း နည်းသောပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်
တရားတို့ကို စု၍။
- (ဂ) ထို့နောင်မှ အနည်းဆုံးဖြစ်သော ပစ္စည်းအားလျော်စွာ
ပြိုင်ကြရပေသည်။

ထင်ရှားစေဦးအံ့။

ပဋိပက္ခ၊ နှ ၃၅၂ လာ-

(ဓမ္မတော ကာလတောစေဝ၊ နာနာပကာရဘေဒတော)
ဂါထာအရကို (၂၄)ပါးသော ပစ္စည်းတို့၌ ဉာဏ်အမြင် သန်ရှင်း
စေခြင်းငှာ ဖွင့်မြအပ်သော (၁၈)ပါးသော ပဏိဏ္ဍကဝိနိစ္စယလာ
(ကေပစ္စယ အနေကစစ္စယဘာဝ) ကိုပင် သဒ္ဓနာဟု ဆိုလိုပေသည်။

၃၄၂

သီတဂူဆရာတော်

ဆိုလိုရင်းကား....

တစ်ခုသောပစ္စည်း၏ များစွာသော ပစ္စည်းအဖြစ်ကို သိအပ်
သည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

မှာထားချက်။ ။ဤယဉ်နာ သင်္ချာဝါရကို အလွယ်တကူ
သိနိုင်မှတ်သားနိုင်ကြစေရန် မာတိကာ စေးတပ်ကို ရေးသားတင်
ပြထားပါကြောင်း။

မာတိကာ ယဉ်နာ တေးတပ်

ဟေတုမှာ ၂၄၊ ၃၄ အာဟာ၊
၅၂ ၇ မဂ္ဂါ၊ နိဿယာ ဝိသ၊
၂၉ အတ္ထိမှာ၊ ထို့တူစွာ အဝိဂတ။
နတ္ထိ သနာနန္တရ တို့၊ ဝိဂတ သုံးထွေ၊
ဝိပ် တေရာ ပုရေ ဥ၊ ခုနစ်ခု ဖြစ်ပေ၊
တစ် ပစ္စာ အာသေဝန၊ ဆတ္ထိ သ ဈာနပစ္စယေ။
ကောဒညိ ကမ္မေမှာ၊ ဣန္ဒြေ ၇ ၆-ပို့၊
ဒသ ကောက် သဟဇာ၊ ဓိပတ္တိ တိသ၊
၆ အည အာရမ္မကာမှာ၊ ဝိ ပစ္စာ သမ် ဋ္ဌေတဲ့လေး။ ။
၄ ၀ ၅ ယဉ်နာချယ်တယ်၊ ပဋ္ဌာနာ သိကြပို့ ရေး။ ။

ဟေတု ပစ္စယ

ဤအရာ၌ မိမိဟုဆိုအပ်သော ဟေတုသဘောကို စွန့်၍လည်း
ကောင်း၊ မစွန့်မှ၍လည်းကောင်း ပြိုင်သင့်သော သဘာဝ ဝိသဘာဝ
ပစ္စည်းကား (ပုရေဇာတ ကမ္မ အာဟာရ ဈာန ဤ ၄-ပစ္စည်းတို့ကို
ကြည့်၍ (၂၀)သော ပစ္စည်းတို့နှင့် ပြိုင်သင့်၏ဟု သိကြပါကုန်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန၊ ဌ၊ ၃၈၇။

ဧကဓမ္မဿ အနေကပစ္စယ ဘာဝတောတိ ဟေတု ပစ္စယေ တာဝံ အမောဟော ဧကောဓမ္မော၊ သော ပုရေဇာတ ကမ္မာဟာရ ဈာနပစ္စယောဝ နဟောတိ၊ သေသာနံ ဝိသတိယာ ပစ္စယာနံ ဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ။

အလောဘာဒေါသာ ဣန္ဒြိယမဂ္ဂပစ္စယာပိ န ဟောတိ၊ သေသာနံ အဋ္ဌာရိသန္တံ ပစ္စယာနံ ဝသေန ပစ္စယာ ဟောတိ။

လောဘ မောဟာ ဝိပါက ပစ္စယာပိ န ဟောတိ၊ သေသာနံ သတ္တရသန္တံ ပစ္စယာနံ ဝသေန ပစ္စယာ ဟောတိ။

ဒေါသော အဓိပတိပစ္စယောပိ န ဟောတိ၊ သေသာနံ သေဋ္ဌသန္တံ ပစ္စယာနံ ဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား....

ဟိတ် ၆-ပါး ပစ္စည်းတရား တို့တွင် အမောဟိတ် ပစ္စည်း တရားဖြစ်အံ့၊ ပုရေဇာတ ကမ္မ အာဟာရ ဈာန ဤ ၄ ပစ္စည်း တို့ကိုကြည့်၍ ကြွင်းသော ပစ္စည်း(၂၀)တို့ဖြင့် ပစ္စည်းပြိုင်ရမည်။

အလောဘ အဒေါသ ဟိတ် ပစ္စည်းဖြစ်အံ့၊ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂကို ထပ်မံကြည့်၍ (၁၈)ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပစ္စည်းပြိုင်ရမည်။

လောဘ မောဟ ဟိတ် ပစ္စည်းဖြစ်အံ့၊ ဝိပါက ကို ထပ်မံ ကြည့်၍ (၁၇)ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြိုင်ရမည်။

ဒေါသ ဟိတ် ပစ္စည်းဖြစ်အံ့၊ အဓိပတိ ကို ထပ်မံကြည့်၍(၁၆) ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပစ္စည်း ပြိုင်ရမည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

ဆိုခဲ့ပြီးသော ဟေတုမှာ (၂၄)ဟူသော မာတိကာ လင်္ကာအရ....

ဟေတုပစ္စည်း၌ သဋ္ဌနာ (၂၄)ပါးကား....

- ၁။ သာမညံဆဋ္ဌနာ ၉-ပါး (အဝိပါက-၄၊ သဝိပါက-၅)
- ၂။ သဣန္ဒြိယသံဋ္ဌနာ ၉-ပါး (အဝိပါက-၄၊ သဝိပါက-၅)
- ၃။ သာဓိပတိဣန္ဒြိယ မဂ္ဂသဋ္ဌနာ ၆-ပါး (အဝိပါက-၃၊ သဝိပါက-၃)
- ပေါင်း(၂၄)ပါး တည်း။

ထို ၃ ပါးတို့တွင်...

၁-အရ။ ။ဤ၌ ဟိတ် ၆ ပါး ပစ္စည်းတရား၊ သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တဝါ မောဟမူဒွေ၌ မောဟကြည့်သော စေတသိက်ဓမ္မပညာသံ၊ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန် တရားဖြစ်အံ့။ ထိုအလုံးစုံကို သဟဇာတပစ္စည်း ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ပစ္စည်းတရား ဘက်၌ ဟိတ်တရားကိုယ် အလုံးစုံပါဝင်သော ဖောတု သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ကျေးဇူးပြုနိုင်သောကြောင့် သာမညသဋ္ဌနာကို သဗ္ဗဌာနိကယဋ္ဌာနာဟု ခေါ်ဆိုရိုးပြုကြပေသည်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာနာ၊ ဌ၊ ၃၉၃ ၌...

သဗ္ဗဌာနိကာသဗ္ဗဌာနိကတောတိ ဧတေသုစ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စယာ သဗ္ဗဌာနိကာနာမ၊ သဗ္ဗေသံ သင်္ခတာနံ ရူပါရူပဓမ္မာနံ ဌာနတူတာ ကာရဏဘူတာတိ အတ္ထော။ ဧတေဟိ ဝိနာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဧကဓမ္မောပိ နတ္ထိတိ။

အခု။ ။အဋ္ဌကထာ၏ တိကျသောအဓိပ္ပာယ်ကို အောက်ပါ နိဿယ ကို ရှု၍ သိကြပါကုန်။

၎င်းအနက်....

သဗ္ဗဌာနိကာသဗ္ဗဌာနိက တောတိ၊ ဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဧတေန၊ ဤ(၂၄)ပါးသော ပစ္စည်းတို့တွင်။ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတာ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗဌာနိကာနာမ၊ အလုံးစုံသော ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ အကြောင်း၏ အဖြစ် ရှိသည်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဧတေ၊ ဤ ၄ ပစ္စည်းတို့ကို။ ဝိနာ၊ ကြည့်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်သော။ ဧကဓမ္မောပိ၊ တစ်ခုသော။ သင်္ခတာ၊ တရား သည်မျှလည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။

၂-အရ။ ။ဖောတုပစ္စည်းက အညမညကို ငဲ့၍ ဟိတ် ၆ ပါး ပစ္စည်း၊ သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တဝါ စေတသိက် ဓမ္မပညာသံ၊ ဟုဒယ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဝတ္ထု ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်လျှင် အညမညထည့်၍ ၆ ပစ္စည်းပြိုင်။
သအညမညသဋ္ဌနာဟု ခေါ်ဆိုရသည်။

၃-အရ။ ။ဟေတုပစ္စည်းက အညမညနှင့် သမ္ပယုတ္တကို ငဲ့၍ ဟိတ်
၆ ပါးပစ္စည်း၊ သဟိတ်စိတ် စေတသိက် ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်လျှင်
သမ္ပယုတ္တထည့်၍ (၇)ပစ္စည်းပြိုင်။ သအညမည သမ္ပယုတ္တ
သဋ္ဌနာဟု ခေါ်ဆိုရသည်။

၄-အရ။ ။ဟေတုပစ္စည်းက သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တကိုငဲ့၍ ဟိတ် ၆ ပါး
ပစ္စည်း၊ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်
ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်လျှင် သဟဇာတကြီး ၄ ပါး၊ ဟေတု ဝိပ္ပယုတ္တ
အားဖြင့် (၆)ပစ္စည်းပြိုင်၊ သဝိပ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာဟု ခေါ်ဆို
ရသည်။

ဓာအားချက်....

ပစ္စည်းပြိုင် ဆိုရိုးအရ ဆိုလျှင် မူရင်းဖြစ်သော ဟေတု ကို
ချန်လှုပ်၍ ၄ ပစ္စည်း၊ ၅ ပစ္စည်း၊ ၆ ပစ္စည်း၊ ၅ ပစ္စည်း တို့နှင့် ပြိုင်
ကုန်၏ဟု မှတ်သားကြရသည်။

အဝိပါက သဋ္ဌနာဆိုသည်....

ဟေတုပစ္စည်း၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ အားဖြင့်
ဟိတ် ၉ ပါးတို့ကို သာမညအားဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မသုံး
သပ် အပ်သော၊ ဝါ-မငဲ့အပ်သော ဝိပါက်ဟိတ် ရှိသောကြောင့်
အဝိပါကသဋ္ဌနာဟု ခေါ်ဆိုရပေသည်။

ထိုသို့ပင် မသုံးသပ်အပ် မငဲ့အပ်သော ဝိပါက်ဟိတ် ရှိသော်
လည်း ရှေးဖြစ်သော သဋ္ဌနာ ၄ ပါးတို့၌ အဗျာကတ အရာဝယ်
ဝိပါက်ဟိတ်စသည် ပါဝင်သည်တူ၍ပင် မှတ်ကြရမယ်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန၊ နှ၊ ၄၅၄ ။

တေသု ပန သဋ္ဌနေသု သဗ္ဗပဌမာနိ စတ္တာရိသဋ္ဌနာနိ
သာမညတော နဝနဗ္ဗိ ဟေတုနံ ဝသေန ဝုတ္တာနိ အဝိပါကာနိ၊
အဗျာကတေန အဗျာကတ ဝိဿဇ္ဇနေ ပနေတ္ထ ဝိပါကဟေတုပိ
လဗ္ဗတိ။

၎င်းအနက်။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဧတေလု ဗန္ဓုနေသု၊ တို့တွင်။ သဗ္ဗပဋ္ဌမာနိ၊ အလုံးစုံသော ဗန္ဓုနာတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါး ကုန်သော။ ဗန္ဓုနာနိ၊ တို့ကို။ သာမညတော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတတို့နှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။ နဝနမ္ပိ၊ ၉-ပါးလည်းဖြစ်ကုန် သော။ ဟေတုနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ စတ္တာနိ၊ ဆိုအပ် ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဝိပါကာနိ၊ မသုံးသပ်အပ်သော ဝိပါက်အဖြစ် ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရှေးဦးစွာသော ဗန္ဓုနာတို့၌။ အဗျာကတေန၊ အဗျာကတ- ဝိဿဇ္ဇနေ၊ ၌။ ဝိပါကဟေတုပိ၊ ဝိပါကဖြစ်သော ဟိတ်တို့ကိုလည်း။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

၎င်း မူလဋီ၊ ၂၂၄-၌လည်း....

အဝိပါကနီတိ အနာမဋ္ဌဝိပါကနီတိ အတ္ထော၊ န ဝိပါက- ဟေတု ရဟိတာနီတိ။

ထို့နောင်....

တဝံာ ပရာနိ ပဉ္စဗန္ဓုနာနိ ဝိပါကဟေတုဝသေန စတ္တာနိ။ တတ္ထ သဗ္ဗေပိ သဟဇာတဝိပါကာစေဝ ဝိပါက- သဟဇာတရူပါစ၊ တေသု ပဋ္ဌမေ ဗန္ဓုနေဝိပါကာစေဝ တံ သမုဋ္ဌာနရူပါစ လဗ္ဘန္တိ။ ဒုတိယေ ဝိပါကာစေဝ ပဋိသန္ဓိယ ဝတ္ထုရူပံ။ တတိယေ အရူပဓမ္မာဝ။ စတုတ္ထေဝိပါကစိတ္တသမုဋ္ဌာန နရူပမေဝ လဗ္ဘတိ၊ ပဉ္စမေ ဝတ္ထုရူပမေဝ။

ဟူသောပါဠိဖြင့် သဝိပါက ဗန္ဓုနာ ၅-ပါးကို ပြတော်မူသည်။

အခွာ။ ။အနက်လွယ်ပြီ။ သဝိပါကဗန္ဓုနာ ၅-ပါးလည်း သိသာ လောက်ပြီ။

ဤ၌ သဝိပါကဗန္ဓုနာဆိုသည်....

ဝိပါက်ဟိတ် ၃ ပါးပစ္စည်း၊ ထို ဟိတ် ၃ ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော သဟိတ်ဝိပါက်၊ နာမက္ခန္ဓာ၊ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ

ကမ္မဇရုပ်တို့ကိုသာ ရအပ်လေသောကြောင့် သဝိပါကသိဒ္ဓနာဟု ခေါ်ဆိုရပေသည်။

သာမညသိဒ္ဓနာဆိုသည်....

ဝိသေသဖြစ်သော သက္ကန္တိယမဂ္ဂသိဒ္ဓနာ သာဓိပတိက္ကန္တိယမဂ္ဂသိဒ္ဓနာ တို့ကိုထောက်၍ သဟဇာတမတ္တ စသော ပစ္စည်းတို့ကို ဟိတိ ၆-ပါး၊ ဟိတိ ၃-ပါးတို့၌ ပေါင်းစုသောအားဖြင့် ဆိုအပ်သောကြောင့် အညမညသိဒ္ဓနာဟု ခေါ်ဆိုရပေသည်။
အထူးမှတ်ရန်။

သဟဇာတကြီး ၄၊ အညမည သမ္ပယုတ္တ ဝိပါက၊ ဤ (၇) ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်သာ ယဋ္ဌနာပြုကြသော်လည်း သဟဇာတပစ္စည်းသည် မိမိသဘောကို မစွန့်မူ၍ မိမိအမျိုး၌ပါဝင်သော ကြွင်းသော (၁၄) ပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း အနေကပစ္စယအဖြစ်သို့ ရောက်၏ဟု ဥက္ကဋ္ဌ နည်းအားဖြင့်....

အဋ္ဌကထာ၊ ၃၉၀-၌....

သဟဇာတပစ္စယော သဟဇာတပစ္စယတ္ထံ အဝိဟေန္တောဝဟောတု အဓိပတိ အညမည နိဿယ ကမ္မ ဝိပါက အာဟာရ ကုန္တိယ ဈာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ ဝိပူယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတာနံ ဝသေန အပရေဟိပိ စုဋ္ဌသ ဟာကာရေဟိ အနေကပစ္စယဘာဝဂစ္ဆတိ။ အယမ္ပိ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေ။ ဝတ္ထုသဟဇာတာဗိနံ ပန ဝသေနေတ္ထု ဟေတုပစ္စယာ ဗိနံ အဘာဝေါပိ ဝေဓိစဗ္ဗော။ ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

ဓာအားချက်။

ထိုသို့ပင် (၁၄) ပစ္စယ ပြိုင်သင့်သည်ဟု ပြဆိုသော်လည်း ဟဒယဝတ္ထု မဟာဘုတ်ဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်းတို့နှင့် စပ်ကြသဖြင့် ဤ (၁၄) ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် သဟဇာတဇယံ (၇)ပါးတို့၏ မိမိတို့ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သဘာဝလက္ခဏာတို့ဖြင့် အသီးအသီး ဖြိုဝဲပြီး ပြိုင်ဆဲ ပြိုင်လတ္တံ့ ဖြစ်ကြသောကြောင့် ဤ၌ (၁၄)ပစ္စယ အစွမ်းဖြင့် မရထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို အထက်ပါ (ဝတ္ထုသဟဇာတာဗိနံ

၃၄၈

သီတဂူဆရာတော်

ပန် ဝသေနေတ္ထ ဟေတုပစ္စယာဓိနံ အဘာဝေါပိ ဝေဓိတဗ္ဗော)ဟူသော
အဋ္ဌကထာဓိနံချက်အရ သီအပ်လေသောကြောင့် (၁၄) ပစ္စယအစွမ်း
ဖြင့် မပြိုင်ဟူ၍သာ မှတ်ကြကုန်ရာသည် အရှင်ကောင်းတို့။

ထိုမှတစ်ပါး ဥက္ကဋ္ဌနည်းဖြင့် ပြအပ်သော နိဿယ ကမ္မ ဝိပါက
စသော ပစ္စည်းတို့ကိုလည်း ဤနည်းအရ သိကြပါလေ။

အာရမ္မဏ ပစ္စယ

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ-

အာရမ္မဏေ နဝ ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ သုဒ္ဓသင်္ချာ
ဝါရ ၉-ပါးတည်း။

နံဝ အရကား....

ကုသလော	ကုသလဿ၊
ကုသလော	အကုသလဿ၊
ကုသလော	အဗျာကတဿ၊
အကုသလော	အကုသလဿ၊
အကုသလော	ကုသလဿ၊
အကုသလော	အဗျာကတဿ၊
အဗျာကတော	အဗျာကတဿ၊
အဗျာကတော	ကုသလဿ၊
အဗျာကတော	အကုသလဿ၊

ဟူသည်တည်း။

သဘာဝသင်္ချာဝါရ-

သတ်- အာ- သဟ ဟူသော မှတ်ကာ လင်္ကာနှင့်အညီ သင်္ချာ
ဝါရ (၇)ပါးတည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၆၆။

အာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိဿာ သတ္တာ နိဿယေ တိဏိ၊
ဥပနိဿယေ သတ္တာ ပုရေဇာတေ တိဏိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ၊
အတ္ထိယာ တိဏိ၊ အဝိဂတေ တိဏိ။ (၇)

၆။ ၃၀၉။

အာရမ္မဏပစ္စယော တံ အာရ်မ္မဏ ပစ္စယတ္တံ အဝိဇဟန္တိ
ယေဝ အာရမ္မဏာ ခိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ
ဝိပ္ပယုတ္တ အဝိဂတာနံ ဝသေန အပရေဟိပိ သတ္တာဟာကာ
ရေဟိ အနေကဝံစွယဘဗဝံ ဂစ္ဆတိ။

ဤအရာဝယ် သိဟိန္တိ အဋ္ဌကထာကြီး၌....

ဆာဟာကာရေဟိ သာရိသည်။ သတ္တာဟာ ကာ ရေဟိ
ကား ရှင်ဗုဒ္ဓိယောသ အဋ္ဌကထာ၌ လာရိသည်။ ဆင်ခြင်ကြလေ
ဟု ချောင်းဆုံ ဂဏ္ဍိအရာတော် မှာထားတော်မူသည်။

၆။ ၄၅၄ ၌-

အာရမ္မဏ မူလကေပိ အဓိပတိ ပစ္စယာဒယော သတ္တ
အာရမ္မဏေန သဟာဂါ၊ သေသာ သောဋ္ဌသမိသဘာဂါတိ
တေ ယောဇေတွာ သတ္တေဝ ယောဇိတာ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်သည်။

မူလဋီ၊ ၁၉၆ ဤ၌လည်း....

ဝိပ္ပယုတ္တံ အဓိပ္ပာယ်တွာ ဆဟာကာရေဟိတိ ပုရိမပါဠော၊
တံပန ပဋိတွာ သတ္တာဟာကာရေဟိတိ မဋ္ဌန္တိ၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိ-
စ္ဆေဒေါ ဟေတ္ထ ဝုစ္ဆတိ၊ န စ အာရမ္မဏံ နိဿယော ဟောတိ၊
တံ ဝိပ္ပယုတ္တံ န ဟောတိ။

ဟု ဖွင့်ပြ၏။

သဋ္ဌနာသင်္ချာဝါရ-

မိမိသဘောကို စွန့်၍လည်းကောင်း၊ မစွန့်မှ၍လည်းကောင်း
ပြိုင်နိုင်သော သဘာဝ၊ ဝိသဘာဝ ကား ၆-အည အာရမ္မဏာ၊
ဝိ- ပဉ္စ- သမိ- ဓမ္မထုံးလေး၊ ဟူသော မာတိကာ လင်္ကာနှင့်အညီ
သဋ္ဌနာ (၅)ပါးတည်း။

ဝါးပါးကား-

- ၁။ အဓိပတိ ဥပနိဿယ သဋ္ဌနာ၊
- ၂။ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတ သဋ္ဌနာ၊
- ၃။ သနိဿယ သဋ္ဌနာ၊
- ၄။ သာဓိပတိ ဥပနိဿယ သဋ္ဌနာ၊
- ၅။ သာဓိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ဓိဗ္ဗယုတ္တ သဋ္ဌနာ တည်း။

သဘောကျစေရန် ထပ်မံ ရှင်းပြပါဦးအံ့၊ အာရမ္မဏမျိုး၌(၆၀)
ပစ္စည်းရှိကြောင်း ရေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

၎င်းအာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ၂-ချက်စုံကို သတိပြုမိပါလျှင်....

- ၁။ သာမညအာရုံ၊
- ၂။ အလေးအမြတ်အာရုံ၊
- ၃။ ပုရေဇာတအာရုံ၊
- ၄။ ဝတ္ထုအာရုံ။

ဟူ၍ ၄ မျိုး အသီးသီး ခွဲခြားပြထားသည်ကို တွေ့ရပေမည်။
ထိုသို့ ခွဲခြားထားခြင်းသည်-

- (က) အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပ နိဿယ ဤ ၂ ပါး
တို့၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် အလုံးစုံ ဟူသည်ကို လည်း
ကောင်း။
- (ခ) အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အာရမ္မဏ ပုရေဇာ တတ္ထိ
အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အဝိဂတ ဤ ၃ ပါးတို့၏
ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် အလုံးစုံတူသည်ကိုလည်းကောင်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

၃၅၁

(၈) ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ နိဿယ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဝိပဿနာ ဤ ၂ ပါးတို့၏ ပစ္စည်း မစ္စယုပ္ပန် အလုံးစုံတူသည်ကိုလည်းကောင်း ခွဲခြားဖြထားသည်ကို တွေ့ရှိရပေလိမ့်မည်။

ထို ၄ ပါးတို့တွင်....

သာမညအာရုံ၊ ဝါ၊ အာရမ္မဏမတ္တသည် ပြဆိုခဲ့ပြီး ၂ ခုကို ၄ (၂-၃-၄) ပစ္စည်း မဖြစ်ထိုက်သော အာရုံတည်း။

ထိုသာမညအာရုံ ဝါ၊ အာရမ္မဏမတ္တသည် မြိုင်ဘက်ပစ္စည်း တစ်ပါးမျှ မရှိခြင်းကြောင့် အာရမ္မဏမျိုး ပစ္စည်းမြိုင်၌ ပေါင် နိုင်ချော

ဤအရာ၌ အများနားလည်အောင် ပြဆိုရလျှင်-

- ၁။ (က) အမှတ်အရယဋ္ဌနာ (သို့မဟုတ်) အဓိပတိ ဥပနိဿယ ယဋ္ဌနာ၊
- ၂။ (ခ) အမှတ်အရ ယဋ္ဌနာ (သို့မဟုတ်) ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတ ယဋ္ဌနာ၊
- ၃။ (ဂ) အမှတ်အရ ယဋ္ဌနာ (သို့မဟုတ်) သနိဿယ ဝိပဿနာ ယဋ္ဌနာ၊
- ၄။ (က) အမှတ်အရနှင့် (ခ) အမှတ်အရ ရောစပ်၍ပြသော ယဋ္ဌနာ (သို့မဟုတ်) သာဓိပတိ ဥပနိဿယ ယဋ္ဌနာ၊
- ၅။ (က) အမှတ်အရနှင့် (ဂ) အမှတ်အရ ရောစပ်၍ပြသော ယဋ္ဌနာ၊ ဝါ၊ သာဓိပတိနိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပဿနာ ယဋ္ဌနာအားဖြင့် ငါးပါးဖြစ်၏တည်း။

ဤအာရမ္မဏပစ္စည်း၌-

နာမိတရားတို့၏လည်းကောင်း အတိတ် အနာဂတ် ဖြစ်သော ရုပ်တရားတို့၏ လည်းကောင်း အာရမ္မဏပစ္စည်း ဖြစ်လတ်သော် အာရမ္မဏာ ဝိပတိ အာရမ္မဏပနိဿယမတ္တ ကို အလွန်အားဖြင့် ရ်အပ်၏ဟု....

ဋ္ဌ၊ ၃၀၉ ဋ္ဌ-

အရူပဓမ္မာနံ ပန အတိတာ နာဂတာနံဝါ ရူပဓမ္မာနံ
အာရမ္မဏူပပစ္စယ ဘာဝေသတိ အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မ
ဏူပနိဿယ မတ္တညေဝဥတ္တရိ လဗ္ဘတိ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသေး၏။

ထိုမှတစ်ပါး ဓာတ် (၇)ပါးတို့ဖြင့်လည်း ဋ္ဌ၊ ၃၀၇ ဋ္ဌ-

အာရမ္မဏပစ္စယေ ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ
အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတဝသေန စတုပစ္စယော၊
တထာမနော ဓာတုယာ အဗ္ဗေတုက မနောဓာတု အဗ္ဗေတုက
မနောဝိညာဏ ဓာတုယာစ၊ သဟေဟုကာယ ပန အာရမ္မဏာ
ဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယ ဝသေနာပိ ပစ္စယော ဟောတိ။

ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗေသံ အာရမ္မဏပစ္စယ ဓမ္မာနံ အုနေတ
ပံစ္စယဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူသေး၏။ ။

အဓိပတိ ပစ္စယ

သုဒ္ဓါသင်္ချာ ဝါရ

အဓိပတိယာ ဒသ ဟူသော ပါဠိတော် ၁၆၄ နှင့် အညီ
သုဒ္ဓါသင်္ချာဝါရ (၃၀)တည်း။

ဒသ အရကား...

- ၁။ ကုသလော ကုသလဿ၊ သဟဇာတာဓိပတိ။
- ၂။ ကုသလော အကုသလဿ၊ အာရမ္မဏာ ဓိပတိ။
- ၃။ ကုသလော အဗျာကတဿ၊ သဟဇာတာ အာရမ္မဏာ ဓိပတိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

- ၄။ ကုသလော ကုသလာ ဗျာကတဿ၊ သဟဇာတ။
- ၅။ အကုသလော အကုသလာဿ၊ သဟဇာတ+အာရမ္မဏာ ဝိပတိ။
- ၆။ အကုသလော အဗျာကတဿ၊ သဟဇာတာဝိပတိ။
- ၇။ အကုသလော အကုသလာ ဗျာကတဿ၊ သဟဇာတာ ဝိပတိ။
- ၈။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ၊ သဟဇာတ+အာရမ္မဏာ ဝိပတိ။
- ၉။ အဗျာကတော ကုသလာဿ၊ အာရမ္မဏာ ဝိပတိ။
- ၁၀။ အဗျာကတော အကုသလာဿ၊ အာရမ္မဏာဝိပတိ။

သဘာဝသင်္ချာဝါရ...

ပန္နရာဇိ ဟူသော မာတိကာ လင်္ကာနှင့်အညီ သဘာဝသင်္ချာ (၁၅)ပါးတည်း။

ပဋ္ဌာန ၈၇၊ ၁၆၆-

အဝိပတိပစ္စယာ ဟေတုယာ စတ္တာရိ၊ အာရမ္မဏေ သတ္တ၊ သဟဇာတေ သတ္တ၊ အညမညေ တိဏိ၊ နိဿယေ အဋ္ဌ၊ ဥပုနိဿယေ သတ္တ၊ ပုရေဇာတေ ဧကံ၊ ဝိပါဏေ ဧကံ၊ အာဟာရေ သတ္တ၊ ဣန္ဒြိယေ သတ္တ၊ မဂ္ဂေ သတ္တ၊ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေ စတ္တာရိ၊ အတ္ထိယာ အဋ္ဌ၊ အဝိဂတေ အဋ္ဌ။ (၁၅)

၉။ ၄၆၃-၅ ကား...

အဝိပတိပစ္စယောဝိ သဟဇာတာဝိပတိ အာရမ္မဏာ ဝိပတိဝသေန ဒုဝိဇ္ဇေ၊ တတ္ထ သဟဇာတာဝိပတိ သဟဇာ တာနံ ယေဝ အဝိပတိပစ္စယဘာဝတော သဟဇာတပစ္စယေ သင်္ဂဟံဂစ္ဆတိ။ အာရမ္မဏာဝိပတိ အာရမ္မဏူပုနိဿယော ဟောတိယေဝါတိ အာရမ္မဏူပုနိဿယ လက္ခဏေန ဥပုနိဿယ ပစ္စယေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။

ဆဋ္ဌနာဆချာဝဂါရ

မိသတိ တိသာ ဟူသော မာတိကာ သင်္ကာအရ ဆဋ္ဌနာ
သချာ(၃၀)တည်း။ ၃၀ အရကား-အာရမ္မဏာဓိပတိ သဟဇာတာ
ဓိပတိ နှစ်ပါးတို့တွင်-

အရမ္မဏာဓိပတိ၌ ဆဋ္ဌနာ(၆)ပါး၊
သဟဇာတာဓိပတိ၌ ဆဋ္ဌနာ(၂၄)ပါး အားဖြင့်(၃၀)တည်း။

ထိုတွင် အာရမ္မဏာဓိပတိ ဆဋ္ဌနာ ၆-ပါးကား....

မိဿကဆဋ္ဌနာ ၃-ပါး၊ ပကိဏ္ဍကဆဋ္ဌနာ ၃-ပါးတည်း။

ထိုနှစ်ပါးတို့၌ မိဿကဆဋ္ဌနာ ၃-ပါးကို ပဋ္ဌာန်း၌ မရင့်ကျက်
သေးသော သောကုဇနတို့ကား သဘောပေါက်ရန် ခဲယဉ်းဘိ၏။ ထို့
ကြောင့် ရှင်းလင်းပြပါဦးမည်။

သင်္ဂဟ၌....

သဟဇာတံ ပုရေဇာတံ၊ ပစ္စင်္ဇာတဿ သဗ္ဗဓာ။
ကဗဠိကာရော အာဟာရော၊ ရူပဇီဝိတ မိစ္ဆယန္တိ။
ပဉ္စဝိဓောဟောတိ၊ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စယော။

ဟူသောပါဠိဖြင့် အတ္ထိ ၅-မျိုး၊ အဝိဂတ ၅-မျိုးရှိကြောင်း
ပြခဲ့ပေပြီ။

ထို ၅-မျိုးတို့တွင်....

ဤအရာ၌ အာရမ္မဏမျိုးထဲတွင် ပါဝင်သော အတ္ထိ အဝိဂတ။
သဟဇာတမျိုးထဲတွင် ပါဝင်သော အတ္ထိ အဝိဂတ အရ
အာရမ္မဏမျိုးထဲတွင် ပါဝင်သော အတ္ထိ အဝိဂတသည် သူ့ပစ္စည်း
သူ့ပစ္စယုပ္ပန်ဖြင့် အာရုံ အာရမ္မဏိက သဘောအားလျော်စွာ ကျေးဇူး
ပြုကြပေသည်။

သဟဇာတမျိုးထဲတွင် ပါဝင်သော အတ္ထိ အဝိဂတသည်လည်း
သူ့ပစ္စည်း သူ့ပစ္စယုပ္ပန်ဖြင့် သဟဇာတသဘောအားလျော်စွာ ကျေးဇူး
ပြုကြပေသည်။

သို့ ကျေးဇူးပြုနေကြရာ၌....

အာရမ္မဏာဓိပတိ သဟဇာတာဓိပတိ ၂-ပါးတို့တွင် မါဝင်သော အမှတ်မရှိ အစ်ခုခုသော ပစ္စယပုန်တရားကို ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ပစ္စယကိုစုစည်း၍ ပြသည်ကို မိဿကဗ္ဗဋ္ဌနာဟု ဆိုပေသည်။

ထိုမိဿကဗ္ဗဋ္ဌနာသည်....

၁။ အတ္ထိမိဿာသဋ္ဌနာ၊

၂။ သနိဿယသဋ္ဌနာ၊

၃။ သနိဿယဝိပူယုတ္တသဋ္ဌနာ ဟူ၍ ၃-ပါးရှိပေသည်။

ထို ၃-ပါးတို့တွင်....

မူလဖြစ်သော ပစ္စည်း၏ ပစ္စယပုန်၌ သဘောတူ ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ပစ္စယတို့ ပေါင်းစုလိုက်သောအခါ...

၁။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာသဒ္ဓါဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ် ၃-ပါး၊ ၄-ပါးတို့တွင် အစ်ပါးပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။

အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူစိတ် (ဂ)ခုအား တပ်သော၊ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိဗ္ဗန္ဒရုပ် အဋ္ဌာရသဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းဖြစ်အံ့။ အတ္ထိ အဂဝိတ ၂-ပစ္စယသတ္တိတို့သည် အဓိပတိသတ္တိနှင့် ပြိုင်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဋ္ဌ၊ ၃၇၉-၌....

ကေပစ္စယအနေကပစ္စယဘာဝတော၌တိ ဟေတုပစ္စယာ-
ဒီသု ယဿကဿစိ ကေဿ ပစ္စယဿ ယေနာကာရေန
ယေနတ္ထေန ယော ပစ္စယုပန္နာနံ ပစ္စယော ဟောတိ။ တံ
အာကာရံ တံ အတ္ထံ အဓိဟိတွာဝ အညေဟိပိ ယေဟာဏာ-
ရေဟိ ယေဟိ အတ္ထေဟိ သော တသ္မိညေဝ ခဏေ တေသံ
ဓမ္မာနံ အနေကပစ္စယာဝံ ဂစ္ဆတိ။ တတော အနေကပစ္စယ-
ဘာဝတော တဿ စိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော တိ အတ္ထော။

၎င်းအနက်....

ကေပစ္စယအနေကံပစ္စယ ဘာဝတောတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဝါ၊ ခြုံ။
 ဟေတုပစ္စယာဒိသု၊ တို့တွင်။ ယဿကဿစိ၊ အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခု
 သော။ ကေဿပစ္စယဿ၊ တစ်ခုသောပစ္စည်း၏။ ယေနာကာရေန၊
 အကြင်မူလအဖြစ် အစရှိသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ယေန အတ္ထေန၊
 အကြင် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘောဖြင့်။ ယော၊
 အကြင်တရားသည်။ ပစ္စယုပ္ပန္နာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယော၊ တတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ တံ အာကာရံ၊ ထိုမူလ၏အဖြစ် အစရှိသော အခြင်းအရာ
 ကို။ တံအတ္ထံ၊ ထိုကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်ကို။
 ဝါ၊ သဘောကို။ အဝိဇဟိက္ခာဝ၊ မစွန့်မူ၍သာလျှင်။ အညေဟိပိ၊
 တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ယေဟိအာကာရေဟိ၊ အကြင် အာရုံ၏
 အဖြစ် အစရှိသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ယေဟိအတ္ထေဟိ၊ အကြင်
 ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘောတို့ဖြင့်။ သော၊ ထို
 ပစ္စည်းတပ်သော တရားသည်။ တသ္မိညေဝခဏေ၊ ထိုပစ္စည်းတပ်သော
 ခဏ၌သာလျှင်။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုတရားတို့၏။ အနေကပစ္စယဘာဝံ၊
 များသော ပစ္စည်း၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ တဿ၊ ထိုတစ်ပါး
 သော ပစ္စည်း၏။ တတော-အနေကဘာဝတော၊ ထိုများသောပစ္စည်း၏
 အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား....

တေတုပစ္စည်း အရှေ့သည်တို့တွင် အမှတ်မရှိ တစ်ပါးပါးသော
 ပစ္စည်း၏ အကြင် မူလအဖြစ် အကြင် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်အဖြစ်တည်း
 ဟူသော သဘောကို မစွန့်မူ၍သာလျှင် တစ်ပါးကုန်သော အကြင်
 အခြင်းအရာသဘော၊ အကြင် ကျေးဇူးပြုတတ်သော သဘောတို့ဖြင့်
 ထိုပစ္စည်းတရားသည် ထိုပစ္စည်းတပ်သောခဏ၌သာလျှင် ထိုတရားတို့၏
 အနေကပစ္စယအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထိုမှတစ်ပါးသော ပစ္စည်း၏ ထို
 များသော ပစ္စည်း၏ အဖြစ်အားဖြင့် ဝိနိစ္ဆယကို သိအပ်၏ဟူလို။

တစ်ဖန် သင်္ဂဟကျမ်း၌....

တိဝိဓော ဟောတိ နိဿယပစ္စယော။
 ဟူသည်နှင့်အညီ နိဿယသည်....

၁။ သဟဇာတ နိဿယ၊

၂။ ပုရေဇာတ နိဿယ၊

ဟူ၍နှစ်ပါးရှိရာ ပုရေဇာတ နိဿယသည်....

(က) ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ၊

(ခ) ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတ နိဿယ၊

အားဖြင့် ၂-ပါးရှိပြန်ရာ၌ ၎င်းတို့၏ အမှတ်မရှိ တစ်ခုခုသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ကျေးဇူးပြုနိုင်သော သတ္တိသဘောတူ ပစ္စည်းကို စု၍....

၂။ သဗ္ဗယုတ္တက္ခန္ဓာသာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ် (၃)ပါး။

တစ်ပါးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်း အလေးအမြတ်ဖြုတ်အပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသည်ရှိသော် (၁၇) ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုပစ္စည်း ဖြစ်ဆုံး နိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ဤ ၃-ပစ္စယသတ္တိတို့သည် အဓိပတိ သတ္တိနှင့် ပြိုင်ကြကုန်၏ဟူသော သနိဿယ ဒုတိယဗဒ္ဓနာ ဖြစ်ပေါ် လာပေသည်။

တစ်ဖန် သင်္ဂဟလာ....

တိဝိဓော ဟောတိ ဝိပုယုတ္တပစ္စယော။

ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ ဝိပုယုတ္တသည်....

၁။ အဟဇာတဝိပုယုတ်၊

၂။ ပုရေဇာတဝိပုယုတ်၊

၃။ ပစ္ဆာဇာတဝိပုယုတ်၊

အားဖြင့် ၃-ပါးရှိရာ၌ သဟဇာတဝိပုယုတ်၊ ပုရေဇာတဝိပုယုတ် ၂-ပါးတို့၏ အမှတ်မရှိ တစ်ခုခုသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားကိုကျေးဇူး ပြုနိုင်သော သတ္တိသဘောတူပစ္စည်းကို စု၍....

၃။ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော အဓိပတိတရားကိုယ်
၃-ပါး၊ ၄-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဟု ဆိုအပ်သော
သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။

အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရုဏသန္ဓေော ၅-
ချက်အား တပ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော။လ။ ဟဒယဝတ္ထုဟု
ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းဖြစ်အံ့။ နိဿယ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊
အတ္တိ၊ အဝိဂတ ဤ ၄-ပစ္စယသတ္တိ၊ အဓိပတိသတ္တိနှင့် ပြိုင်ကုန်၏
ဟူသော သနိဿယ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ တတိယသဋ္ဌနာ ဖြစ်ပေါ်လာပေ
သည်။

ဤ၌ မိဿကနှင့်စပ်၍ မိဿကဖြစ်သော ပစ္စည်းများကို ပြဆို
ရလျှင်....

အဓိပတိ၊ နိဿယ၊ ဥပနိဿယ၊ ပုရေဇာတ၊ ကမ္မ၊ အာဟာရ၊
ဣန္ဒြိယ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ အတ္တိ၊ အဝိဂတ ဤ (၁၀)ပါးသော ပစ္စည်းတို့သည်
မိဿကပစ္စည်းတို့ မည်ကုန်၏။

ဆောင်။ ။အဓိ၊နိ၊ဥ၊ ပုရေ၊ ကမ္မ၊ ဟာရ၊ ဣန္ဒြိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထု၊
ဝိဂတ၊ ပေါင်းဒသ၊ မိဿကပစ္စည်းတည်း။

ထို (၁၀)ပါးတို့တွင်....

- ၁။ အဓိပတိသည် အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ သဟဇာတာဓိပတိ
အားဖြင့် ၂ ပါး။
- ၂။ နိဿယသည် သဟဇာတနိဿယ၊ ပုရေဇာတနိဿယ၊
ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတနိဿယအားဖြင့် ၃ ပါး။
- ၃။ ဥပနိဿယသည် အာရမ္မဏူပ နိဿယ၊ အနန္တရူပ-
နိဿယ၊ ပကတူပနိဿယအားဖြင့် ၃ ပါး။
- ၄။ ပုရေဇာတသည် ဝတ္ထုပုရေဇာတ၊ အာရမ္မဏ ပုရေ-
ဇာတအားဖြင့် ၂ ပါး။
- ၅။ ကမ္မသည် သဟဇာတကမ္မ၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မအားဖြင့်
၂ ပါး။

ဗဒ္ဓာန်းအခြေခံဆင်တန်းကျမ်း

- ၆။ အာဟာရသည် ရုပ်အာဟာရ၊ နှစ်အာဟာရအားဖြင့် ၂-ပါး။
- ၇။ ဣန္ဒြိယသည် သဟဇာတိန္ဒြိယ၊ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ အားဖြင့် ၃ ပါး။
- ၈။ ဝိပဿယသည် သဟဇာတ ဝိပဿယ၊ ပုရေဇာတ ဝိပဿယ၊ ဗဒ္ဓာဇာတ ဝိပဿယ အားဖြင့် ၃-ပါး။
- ၉။ အတ္ထိသည် သဟဇာတတ္ထိ၊ ပုရေဇာတတ္ထိ၊ ဗဒ္ဓာဇာတတ္ထိ၊ ရူပအာဟာရတ္ထိ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ အားဖြင့် ၅-ပါး။
- ၁၀။ အဝိဂတသည် အတ္ထိနှင့်တူ၏။

ဤ (၁၀)ပါးသော ပစ္စည်းတို့တွင် ဥပနိဿယ ကမ္မ ဤ ၂ ပစ္စည်းတို့သည် ပြိုင်ဘက်ပစ္စည်း တစ်ပါးမျှ မရှိကြကုန်။

ပြိုင်ဘက်ဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့ကား...

- ၁။ အဓိပတိနှင့် ပြိုင်ဘက်ဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့ကား နိဿယ ဝိပဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။
- ၂။ နိဿယနှင့် ။လ။ တို့ကား အဓိပတိ ပုရေဇာတ ဣန္ဒြိယ ဝိပဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤ ၆-ပါးတို့တည်း။
- ၃။ ပုရေဇာတနှင့် ။လ။ တို့ကား နိဿယ ဝိပဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။
- ၄။ အာဟာရနှင့် ။လ။ တို့ကား အတ္ထိ အဝိဂတ ၂-ပါးတည်း။
- ၅။ ဣန္ဒြိယနှင့် ။လ။ တို့ကား နိဿယ ဝိပဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။
- ၆။ ဝိပဿယနှင့် ။လ။ တို့ကား အဓိပတိ နိဿယ ပုရေဇာတ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤ ၆-ပါးတို့တည်း။
- ၇။ အတ္ထိနှင့် ။လ။ တို့သည် အဓိပတိ နိဿယ ပုရေဇာတ အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဝိပဿယ အဝိဂတ အားဖြင့် (၇) ပါးတို့တည်း။
- ၈။ အဝိဂတနှင့် ။လ။ တို့သည် အတ္ထိနှင့်တူ၏ (၇)ပါးတို့တည်း။

ဆောင်ပုဒ်များ....

- ၁။ နိ ဝိပိအတ္တနာ၊ ဝိဂတော၊ ပြိုင်ရာ ဝိပတိ။
- ၂။ ဝိပုယုတ် ကုန္တိ၊ ပုရေ-ဝိ၊ အတ္ထိ-အဝိဂံ။
- ၃။ အတ္တနာဝိဂတ၊ နိဿယ၊ ဝိပုယုတ္တတည်း။
- ၄။ အတ္တနာဝိဂတ၊ ဤနှစ်ဝ၊ ဟာရပြိုင်ဘက်တည်း။
- ၅။ ကုန္တိယာ၊ ပြိုင်ဘက်မှာ၊ အတ္တနာဝိဂတ နိ-ဝိပိတည်း။
- ၆။ ပုရေ-ကုန္တိ၊ အဝိ-နိ၊ အတ္ထိ အဝိဂတော။
- ၇။ ပုရေ-ဟာရ၊ ကုန္တိယ၊ ဝိပု-နိ-ဝိ တည်း။
- ၈။ အဝိဂတပြိုင်ဘက်၊ ခုနစ်ချက်၊ တူလျက် အတ္ထိတည်း။

အမှား။ ။အထက်ပါ မိဿကပစ္စည်းပြိုင်တို့ကို ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပစ္စည်းတို့၌ ထည့်သွင်း၍ ပြသွားပါမည်။

၅။ (က)အမှတ်အရနှင့် (ဂ)အမှတ်အရ ရောစပ်၍ပြသော သဋ္ဌနာ သို့မဟုတ် သာဓိပတိနိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပုယုတ္တ သဋ္ဌနာအားဖြင့် ၅ ပါးဖြစ်လေသည်။

ထို ၅ ပါးတို့တွင် ၂ ချက်စုံ ၂ အရ-
သေဇံ ဂါထာလာ သေဇံ တိပါဏ တိကြိယ စတုရပု
တိပုည ဥတ္တရ နိဗ္ဗာန။

ဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်းဖြစ်အံ့၊ အဓိပတိ ဥပနိဿယ ဤနှစ်ပစ္စည်းတို့သည် ပြိုင်ကုန်၏။

ပါ ၁၆၆။

အာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယန္တိ သတ္တ။

၂ ချက်စုံ၊ ၃ အရ-

ကာမစိတ် (၅၄)၊ စေတသိက် (၅၂) အဘိညာဏ်ဓမ္မအား တပ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ် ပစ္စည်းဖြစ်အံ့၊ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤ ၃ ပစ္စည်းတို့သည် ပြိုင်ကုန်၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပါ။ ၁၆၆။

အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။

၂ ချက်စု၊ ၃ အရ-

မနောဋ္ဌါရာဝဇ္ဇန်း ။လ။ အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု ဟုဆို အပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ပစ္စည်းဖြစ်အံ့၊ နိ-ပု-ဝိပ်-တ္ထိ-အဝိ ဤ ၅-ပစ္စယတို့သည် ပြိုင်ကုန်၏။

ပါ။ ၁၆၆။

အာရမ္မဏနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။

၂ ချက်စု၊ ၂၊၃ ဝိဿက အရ-

အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူစိတ် (ဂ)ခုအား တပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိမ္မန္တရုပ် အဋ္ဌာရသ ပစ္စည်းဖြစ်အံ့၊ ဝိ-ဥ-ပု-တ္ထိ-ဝိ ဤ ၅-ပစ္စယတို့သည် ပြိုင်ကုန်၏။

ပါ။ ၁၆၆။

အာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိ-ဂတန္တိ ဧကံ။

၂ ချက်စု၊ ၂၊၄ ဝိဿကအရ-

အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္တဇော ငါးချက်အားတပ်သော မရဏာသန္တအခါ ။လ။ ဟဒယဝတ္ထု ဟုဆိုအပ် သော ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း အဝိ-နိ-ဥ-ပု-ဝိပ်-တ္ထိ-အဝိ ဤ (၃) ပစ္စယတို့သည် ပြိုင်ကုန်၏။

ပါ။ ၁၆၆။

အာရမ္မဏာဓိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပု-ယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။

၃၆၂

သိတဂူဆရာတော်

အနန္တရ-သမနန္တရ ပစ္စယ

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ-

အနန္တရေ သတ္တ ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ
(၇) ပါးတည်း။

သတ္တအရကား....

၀။ ကုသလော	ကုသလဿ၊
၂။ ကုသလော	အပ္ပာကတဿ၊
၃။ အကုသလော	အကုသလဿ၊
၄။ အကုသလော	အပ္ပာကတဿ၊
၅။ အပ္ပာကတော	အပ္ပာကတဿ၊
၆။ အပ္ပာကတော	ကုသလဿ၊
၇။ အပ္ပာကတော	အကုသလဿ....တည်း။

သဘာဝသင်္ချာဝါရ-

သ-ရှိန်နန်နန် ဟူသော မာတိကာ လင်္ကာနှင့်အညီ သဘာဝ
သင်္ချာ (၆)ပါးတည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၆၈။

အနန္တပစ္စယာ သမနန္တရေ သတ္တ၊ ဥပနိဿယေ သတ္တ၊
အာသေဝနေ တိဏိ၊ ကမ္မေ ဧကံ၊ နတ္ထိယာ သတ္တ၊ ဝိဂတေ
သတ္တ။ (၆)

ဋ၊ ၃၉၀ ဋိ-

အနန္တရ သမနန္တရပစ္စယာ အနန္တရ သမနန္တရ ပစ္စယတ္တံ
အဝိဇဟန္တာဝ ဥပနိဿယ ကမ္မ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတာ-
နိဝေသန အပရေဟိပိ ပဉ္စာဟာကာရေဟိ အနေကပစ္စယ-
ဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

စွာထားချက်။ ။

၎င်း ၅-ပါးသော ပစ္စည်းတို့တွင် အရိယာမဂ် စေတနာသည် သာလျှင် ကမ္မပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကိုရအပ်၏။ ကြွင်းသောတရားတို့သည် ကမ္မပစ္စည်းအဖြစ်ကို မရအပ်။

ထို့ကြောင့် ဣ၊ ၃၉၀ ခွဲ-

အရိယမဂ္ဂစေတနာ ယေဝေတ္ထ ကမ္မပစ္စယတံ လဘတိ၊ န သေသဓမ္မာ။

မှတ်ချက်။ ။

အဋ္ဌကထာ၌ ပဉ္စ ဟုဆိုခြင်းသည် အနန္တရ သမနန္တရ တစ်ပါး တည်းဖွင့်ပြ၍သာ ပဉ္စ-ဟုဆိုသည်။ တစ်ခုချင်း တစ်ခုချင်း ဖွင့်ပြပါမူ ဆ-ပင်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ သင်္ချာဝါရ၌ ဆ-ဟုဆိုသည်ဟုမှတ်။

ဗဒ္ဓနာသင်္ချာဝါရ....

နတ္ထိ သနံ နန္တရတို့ ဝိဂတသုံးထွေ ဟူသော မာတိကာလင်္ကာ နှင့်အညီ ဗဒ္ဓနာ ၃-ပါးတည်း။

ဆရာ....

အနန္တရ ၂-ချက်ကို ပြန်၍ကြည့်ပါက အနန္တရ, သမနန္တရ, ဥပနိဿယ, နတ္ထိ, ဝိဂတ ဤ ၅-ပစ္စည်းတစ်စု၊ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် အာ-သေဝန ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် တစ်စု၊ ကမ္မပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် တစ်စုဟု သုံးစု ထုတ်ထားသည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ထိုအားလျော်စွာပင် သတ္တိတူ ပစ္စည်း စု၍....

၁။ အနန္တရ, သမနန္တရ, ဥပနိဿယ, နတ္ထိ, ဝိဂတ ဗဒ္ဓနာ။

၂။ အာသေဝန ဗဒ္ဓနာ။

၃။ သကမ္မ ဗဒ္ဓနာ။

အားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ပေသည်။ ဆိုရိုး ၂-ချက်စုအတိုင်းဆို။

ပါဠိ၊ ၁၆၈။

- ၁။ အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ ဥပနိဿယ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတန္တိ သတ္တ။
- ၂။ အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ ဥပနိဿယ၊ အာသေဝနံ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတန္တိ တီဏိ။
- ၃။ အနန္တရံ၊ သမနန္တရံ၊ ဥပနိဿယ၊ ကမ္မံ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတန္တိ ဧကံ။

သဟဇာတ ပစ္စယ

သုဒ္ဓသင်္ချာ....

သဟဇာတေ နစ် ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ သုဒ္ဓသင်္ချာ ၉-ပါးတည်း။ နဝ-အရကား....

- ၁။ ကုသလော   ကုသလဿ။
- ၂။ ကုသလော   အပ္ပာကတဿ။
- ၃။ ကုသလော   ကုသလာ ပျာကတဿ။
- ၄။ အကုသလော   အကုသလဿ။
- ၅။ အကုသလော   အပ္ပာကတဿ။
- ၆။ အကုသလော   အကုသလာပျာကတဿ။
- ၇။ အပ္ပာကတော   အပ္ပာကတဿ။
- ၈။ အပ္ပာကတော   ကုသလဿ။
- ၉။ အပ္ပာကတော   အကုသလဿ။

သဘာဂသင်္ချာ....

သဘာဂဟူသည် မိမိပစ္စည်းအမျိုးထဲမှ သဘောတူကျေးဇူးပြုနိုင်သော ပစ္စည်းတို့ကို ရွေးထုတ်ပြခြင်းဖြစ်ရာ သဟဇာတသည် မိမိအမျိုး၌ သဗ္ဗဌာနိတဖြစ်၍ ကျန်သော (၁၄)ပစ္စည်းတို့နှင့် သဘောတူကျေးဇူးပြုနိုင်ရကား သဘာဂ (၁၄)ပစ္စည်း ဖြစ်ပေသည်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပါဠိ၊ ၁၆၉။

သဟဇာတပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တ၊ အဓိပတိယာ သတ္တ၊ အညမညေတိဏိ၊ နိဿယေနဝ၊ ကမ္မေသတ္တ၊ ဝိပါကေ ဧဝံ၊ အာဟာရေ သတ္တ၊ ဣန္ဒြိယေ သတ္တ၊ ဈာနေ သတ္တ၊ မဂ္ဂေသတ္တ၊ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ၊ ဝိပုယုတ္တေ တိဏိ၊ အတ္ထိယာနဝ၊ အဝိဂတေ နဝ။(၁၄)

အဋ္ဌကထာ၊ ၃၉၀-၌

သဟဇာတ ပစ္စယော သဟဇာတ ပစ္စယတ္ထံ အဝိဇာ- ဟန္တောဝ ဟေတု အဓိပတိ အညမည နိဿယ ကမ္မ ဝိပါက အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတာနံဝသေန အပရေဟိ စုဒ္ဓသာဟာကား- ရေဟိ အနေက ပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။ အယမ္ပိ ဥက္ကဋ္ဌ- ပရိစ္ဆေဒေါ ဝတ္ထု သဟဇာတာဒိနံ ပန ဝသေနေတ္ထ ဟေတုပစ္စယာဒိနံ အဘာဝေါပိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အည- မည ပစ္စယေပိ ဧသေဝနယော။

ဤ အဋ္ဌကထာပါဠိဖြင့်....

ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့်သာ (၁၄)ဟု ဆိုသည်။ ပစ္စည်းသဘာဝ၌ (၁၄) မရနိုင်ဖေ။

အကြောင်းကား....

ဟဒယဝတ္ထု မဟာဘုတ်ဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်းတို့ နှင့် စပ်သဖြင့် ဤ(၁၄)ပါးသော ပစ္စည်းတို့တွင် သဟဇာတဇယ် (၇) ပစ္စည်းတို့၏ မရထိုက် မရသင့်သည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်သောကြောင့် တည်းဟု ပြဆိုတော်မူသည်။

လိဒ္ဓနာသင်္ချာဝါရ....

ဓသကောက် သတ္တဝါ-ဟူသော မာတိကာလင်္ကာအရ လိဒ္ဓနာ သင်္ချာ (၁၀)ပါးတည်း။

ဧသ အရကား....

- ၁။ အဝိပါက ဝသန္ဓနာ (၅) ပါး၊
- ၂။ သဝိပါက ဝသန္ဓနာ (၅) ပါးတည်း။

အဝိပါက ဝသန္ဓနာ ၅-ပါးကား....

- ၁။ သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဝသန္ဓနာ၊
- ၂။ သအညမည ဝသန္ဓနာ၊
- ၃။ သဝိပ္ပယုတ္တ ဝသန္ဓနာ၊
- ၄။ အညမညသမ္ပယုတ္တ ဝသန္ဓနာ၊
- ၅။ သအညမည ဝိပ္ပယုတ္တ ဝသန္ဓနာတည်း။

၁။ သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဝသန္ဓနာ ဟူသည်....

သဟဇာတမျိုး (၂)ချက်စု (သို့မဟုတ်) သင်္ဂဟကျမ်းလာ ၃-ဝါကျ (အစိတ်အစိတ်အားဖြင့် ခွဲပြုခဲ့သော ၅-ဝါကျ)တို့ဖြင့် ပြအပ်သော ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်အလုံးစုံ ကျေးဇူးပြုနိုင်၍ အလုံးစုံသောဋ္ဌာနဋ္ဌိတည်သောကြောင့် သဗ္ဗဋ္ဌာနိက အမည်ရလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သင်္ဂဟကျမ်းလာ (၅)ဝါကျအရပင် စုပေါင်း၍ ပစ္စည်းပြိုင်ရသည်ကို သိကြပါလေကုန်။

မူလဋီ၊ ၃၉၇။

သဗ္ဗေသံ ဋ္ဌာနံ ကာရဏဘာဝေါ သဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ တံ ဧတေသံ အတ္ထိတိ သဗ္ဗဋ္ဌာနိကာ။

ထို သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဝသန္ဓနာဋ္ဌိ....

- (က) ဝါကျအရ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း၊ အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အား လည်းကောင်း တပ်သော စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတသိက် (၅၂)ခု၊ ပဝတ္ထိ ပဋိသန္ဓေ-နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး၊
- (ခ) ဝါကျအရ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း၊ ဥပါဒါရုပ်အားလည်းကောင်း၊ စိတ္တဇ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ ဗာဟိရ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်စာန်းကျမ်း

ဥတုဇ အသညသတ်ကမ္မဇ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရပ်အားဖြင့် အလုံးစုံသော မဟာဘုတ် ၄-ပါး၊

(ဂ) ဝါကျအရ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်အံ့၊ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤ ၃-ပစ္စယသတ္တိတို့သည် သဟဇာတ သတ္တိနှင့် မြိုင်ကုန်၏။

သင်္ချာကား သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဝ-ဟူသည်တည်း။

နိဝ-အရကား...

- ၁။ ကုသလော ကုသလဿ၊
- ၂။ ကုသလော အဗျာကတဿ၊
- ၃။ ကုသလော ကုသလံဗျာကတဿ၊
- ၄။ အကုသလော အကုသလဿ၊
- ၅။ အကုသလော အဗျာကတဿ၊
- ၆။ အကုသလော အကုသလံဗျာကတဿ၊
- ၇။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ၊
- ၈။ ကုသလံဗျာကတော အဗျာကတဿ၊
- ၉။ အကုသလံဗျာကတော အဗျာကတဿ ဟူသည်တည်း။

၂။ ဆအညမညဆရနာ

သင်္ဂဟကျမ်း(၃)ဝါကျကို(၅)ဝါကျ ခွဲထားသည်ကို သတိပြု၍ ထို(၅)တို့တွင်...

- (က) ဝါကျအရ အချင်းချင်းအား တပ်သော အလုံးစုံသော စိတ် ၈၉၊ စေတသိက် ၅၂ ခု။
- (ခ) ဝါကျအရ အချင်းချင်းအားတပ်သော စိတ္တဇ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ-။လ။ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရပ် အားဖြင့် အလုံးစုံသော မဟာဘုတ် ၄ ပါး။
- (ဂ) ဝါကျအရ အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်အံ့၊ အညမည

၃၆၈

သီတဂူဆရာတော်

နိဿယ အတ္တိ အဝိဂတ ဤ ၄ ပစ္စယသတ္တိ တို့သည် သဟဇာတသတ္တိနှင့်ပြိုင်ကုန်၏။

သင်္ချာကား....

သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္တိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ- ဟူသည်တည်း။

- တိဏိ အရကား- ၁။ ကုသလော ကုသလဿ၊
- ၂။ အကုသလော အကုသလဿ၊
- ၃။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ-ဟူသည်တည်း။

၃။ သအညမညသမ္ပယုတ္တဏ္ဍဓနာ

(က) ဝါကျအရ- အချင်းချင်းအားတပ်သော အလုံးစုံသော စိတ် ၈၉ ခု၊ စေတသိက် ၅၂ ခု၊ ပစ္စယသတ္တိ ၄ နှစ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါးဖြစ်အံ့။ အညမည သမ္ပယုတ္တ နိဿယ အတ္တိ အဝိဂတ ဤ ၅ ပစ္စယ သတ္တိတို့သည် သဟဇာတ သတ္တိနှင့် ပြိုင်ကုန်၏။

သင်္ချာကား....

သဟဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ ဟူသည်တည်း။

တိဏိ အရကား- သအညမည သဋ္ဌနာနှင့်တူ၏။

၄။ သဝိဇ္ဇယုတ္တဏ္ဍဓနာ

(ခ) ဝါကျအရ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝီပါက် ၄ ခု၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်သည် ကြဉ်အပ်သော စိတ် ၇၅ ခု၊ စေတသိက် ၅၂ ခု ဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စယသတ္တိ ၄ နှစ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

(င) ဝါကျအရ-အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်အံ့၊ နိဿယ အတ္တိ အဝိဂတ ဤ ၃ ပစ္စယသတ္တိတို့သည် သဟဇာတ တတ္တိနှင့် ပြိုင်ကုန်၏။

သင်္ချာကား....

သဟဇာတ နိဿယ ဝိပုယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ ဟူသည်တည်း။

တိဏိ အရကား-၁။ ကုသလော အဗျာကတဿ၊

၂။ အကုသလော အဗျာကတဿ၊

၃။ အဗျာကတတော အဗျာကတဿ-ဟူသည်တည်း။

၅။ ဆဗညမညဗိဇ္ဇယုတ္တမဋ္ဌနာ

(င) ဝါကျအရ အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်အံ့၊ ဆဗည နိဿယ ဝိပုယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတ ဤ ၅ ပစ္စယ သတ္တိ တို့သည် သဟဇာတ သတ္တိနှင့် ပြိုင်ကုန်၏။

သင်္ချာကား....

သဟဇာတ ဆဗည နိဿယ ဝိပုယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ ဟူသည်တည်း။

ဧကံ အရကား- အဗျာကတော အဗျာကတဿ တည်း။

အဗျာ။ ။သဝိပါကလဋ္ဌနာ ၅ ပါး၌ ပစ္စည်းတရား၌ ဝိပါကိစိတ် ပါဝင်မှသာလျှင် ပြိုင်ရသည်။ ထို့ကြောင့် သင်္ဂဟလာ (င)ဝါကျအရ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုဆိုရာ၌ ဟဒယဝတ္ထု သည် ဝိပါကိတရား မဟုတ်သောကြောင့် ပစ္စည်းအနေဖြင့် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းကို မရအပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန် အနေဖြင့်သာ ရအပ်၏ဟု မှတ်ကြပါလေ။

၌၊ ၃၉၀။

ဝတ္ထု သမာဇာတာဒိန္နံ ပန ဝသေနေတ္ထ ဟေတု
ပစ္စယာဒိန္နံ အတာဝေါပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၌၊ ၄၅၆။

တတ္ထ သမာဇာတမူလကေ ဒသသဋ္ဌနာနိ။ တေသု
ပဉ္စ အဝိပါကာနိ ပဉ္စ သဝိပါကာနိ တတ္ထအဝိပါကေသု တာဝ
ပဋ္ဌမေ။လ။အရူပဉ္စေဝ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနန္တ လဗ္ဗတိ အဗျာကတ
ဝတ္ထုရူပမိ။

ဗုတိယေ သဋ္ဌနေ အဗျာကတဝိသုဇ္ဇနေ မူပေသု ဝတ္ထု
မေဝ လဗ္ဗတိ။ တတိယေ တိသုပိ အရူပမေဝ။ စတုတ္ထေ
စိတ္တသမုဋ္ဌာနမေဝ။ ပဉ္စမေ ပဋိသန္ဓိယံ ဝတ္ထုနာ သဒ္ဓိံ
အရူပဗ္ဗော။

ဆရာ။ ။သဝိပါကသဋ္ဌနာ ၅ ပါဠိကို သီလောက်ပြီဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာ
ပါဠိကိုသာ ပြပေတော့အံ့။

၌၊ ၄၅၇။

သဝိပါကေသု ပဋ္ဌမေ ဝိပါကာစေဝ ဝိပါကာ စိတ္တ
သမုဋ္ဌာနာရူပဉ္စ။ ဗုတိယေ ဝိပါကေစေဝ ဝတ္ထုရူပဉ္စ။တတိယေ
ဝိပါကမေဝ၊ စတုတ္ထေ ဝိပါကစိတ္တသမုဋ္ဌာန မေဝ၊ ပဉ္စမေ
ဝတ္ထုရူပမေဝ လဗ္ဗတိ။

အညမညံ ပစ္စယ

အညမညေ တိဏှိ ဟူသော ပါဠိတော်အရ သုဒ္ဓ သင်္ချာဝါရ
သုံးပါးတည်း။

- တိဏှိ အရူကား-၁။ ကုသလော ကုသလဿ၊
- ၂။ အကုသလော အကုသလဿ၊
- ၃။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ- တူသည်တည်း။

ဆာသေချာဝါရ...

အည ဝိပါ ပန္နရာ ဟူသော မာတိကာ လင်္ကာအရ (၁၅) ပါးတည်း။

အစု၁။ ။ပါဠိတော်၌(၁၄)ရှိ၏။ မှန်၏။ အညမည ကိုထည့်၍ မရေ ထွက်မှု (၁၄) ဖြစ်၍ အညမည ကို ထည့်၍ ရေတွက်မှု (၁၅)ဖြစ်၏။

ပါဠိတော်၊ ၁၆၉။

အညမညပစ္စယာ ဟေတုယာတိဏိ၊ အဝိဂတေ တိဏိ၊ သဟဇာတေ တိဏိ၊ နိဿယေ တိဏိ၊ ကမ္မေတိဏိ၊ ဝိပါကေ ဧဝံ၊ အာဟာရေ တိဏိ၊ ဣန္ဒြိယေ တိဏိ၊ ဈာနေ တိဏိ၊ မဂ္ဂေ တိဏိ၊ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ၊ ဝိပွယုတ္တေ ဧဝံ၊ အတ္ထိယာ တိဏိ၊ အဝိဂတေ တိဏိ။

ဆဋ္ဌနာသချာဝါရ...

၆ အည အာရမ္မကာ ဟူသော မစ္စတိကာ လင်္ကာနှင့်အညီ ဆဋ္ဌနာသချာဝါရ ၆ ပါးတည်း။

၆ ပါးအရကား- အဝိပါက ဆဋ္ဌနာ ၃ ပါး၊ သဝိပါက ဆဋ္ဌနာ ၃ ပါးတည်း။

အဝိပါကဆဋ္ဌနာ ၃ ပါးကား...

၁။ သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဆဋ္ဌနာ၊

၂။ သသမ္ပယုတ္တ ဆဋ္ဌနာ၊

၃။ သဝိပွယုတ္တ ဆဋ္ဌနာ-တည်း။

သဝိပါက ဆဋ္ဌနာလည်း နည်းတူပင်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် နှု၊ ၃၆၆။

အညမည ပစ္စယ နိဗ္ဗေသေ သဟဇာတ နိဗ္ဗေသဿ ပုရိမာနံ တိဏ္ဏိ ကောဋ္ဌာသဓနံ ဝသေန ပါဠိအာဂတာ။

တဿာ စာတ္ထ ဝုတ္တသဗိသာဝ ဝဏ္ဏနာတိ ပုန နဂဟိတာ။
ဟူ၍သဟာဇာတ(၆)ဌာနတို့တွင် ရှေ့သုံးပါးနှင့် တူကြောင်း
ကို ဖွင့်ဆိုသည် တစ်ချက်။

ဋ္ဌ၊ ၄၅၇-၅

အညာညမူလကေ ဆ-သိဋ္ဌနာနိ၊ တေသု ပဌမာနိ
တိဏိ၊ အဝိပါကဓနိ ပစ္စိမ-နိ တိဏိ သဝိပါကာနိ၊ တေသု
ဂဏနာ ပါကဋ္ဌာယေဝ။

ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုသည်တစ်ချက်၊ ဤသို့ ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

သို့တစေ...

မန္တသောတု အခြေပြုတို့ သိလ္လယ်စေရန် မူရင်းသင်္ဂဟပါဠိဖြင့်
ပြရလျှင်...

သင်္ဂဟပါဠိ၌...

၁။ စိတ္တစေတတသိကာဓမ္မာ အညမညံ၊

၂။ မဟာဘူတာ အညမညံ၊

၃။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝတ္ထုဝိပါကာ အညမညံ ဟု ပြသည့် ကား
လျော်စွာ (၁-၂-၃)အရ ပစ္စည်းတရားဖြစ်အံ့။ သဟဇာတ
နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတဤ ၄-ပစ္စယသတ္တိတို့သည် ပြိုင်
ကုန်၏။

(၁) အရ ပစ္စည်းတရားဖြစ်အံ့။ သမ္ပယုတ္တထည့်၍ ၅-ပစ္စယ
သတ္တိတို့သည် ပြိုင်ကြသည်။

(၂) အရ ပစ္စည်းတရားဖြစ်အံ့။ ၄-ထဲတွင် ဝိပွယုတ္တထည့်၍
၅-ပစ္စယသတ္တိတို့ ပြိုင်ကြသည်။

ပါဠိ၊ ၁၇၀။

၁။ အညမည သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။
(သဗ္ဗဋ္ဌာနိကသဋ္ဌနာ)

၂။ အညမည သဟဇာတ နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
တိဏိ။ (သမ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ)

ပဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

၃။ အညမည သဟဇာတ နိဿယ ဝိပွယုတ္တ အတ္ထိ အစိဂတန္တိ
ဧကံ (သဝိပွယုတ္တသင်္ဂဟ)

အခွာ။ ။ သဝိပါကသင်္ဂဟ၌ ၃ ဌာနလုံး ဝိပါင်္ဂတရားကိုကောက်၍
ဝိပါကအညှိပြီးလျှင် ဧကံ ဟု သင်္ချာတပ်၍ (၅-၆-၆)ပြိုင်
ကြရုံပင် ပြစ်၏။

နိဿယပစ္စယ

ဓုန္ဒသင်္ချာဝါရ

နိဿယေ တေရသ ဟူသောပါဠိစော် ၁၆၄ အရ နိဿယ၌
သင်္ချာဝါရ ၁၃ ပါးတည်း။

တေရံသအရ....	
၁။ ကုသလော	ကုသလဿ။
၂။ ကုသလော	အဗျာကတဿ။
၃။ ကုသလော	ကုသလာဗျာကတဿ။
၄။ အကုသလော	အကုသလဿ။
၅။ အကုသလော	အဗျာကတဿ။
၆။ အကုသလော	အကုသလာအဗျာကတဿ။
၇။ အဗျာကတော	အဗျာကတဿ။
၈။ အဗျာကတော	ကုသလဿ။
၉။ အဗျာကတော	အကုသလဿ။
၁၀။ ကုသလာဗျာကတော	ကုသလဿ။
၁၁။ ကုသလာဗျာကတော	အဗျာကတဿ။
၁၂။ အကုသလာဗျာကတော	အကုသလဿ။
၁၃။ အကုသလာဗျာကတော	အဗျာကတဿ။

ဟူသည်တည်း။

ဆဏ္ဍာန်ချောစေရ

နိဿယသည် သဟဇာတနိဿယ ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ ဟူ၍ ၂ မျိုး ရှိသည်တို့တွင်....

သဟဇာတနိဿယ အရ သဘာဝ (၁၄) ပစ္စည်း။

ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ အရ သဘာဝ (၈) ပစ္စည်းအားဖြင့်

၂-မျိုးပေါင်းသော် (၂၂) ပစ္စည်း ဖြစ်၏။

သို့တစေ တူရာကိုပေါင်း၍ ယူပြီးသည်ကို မယူသောအားဖြင့် (၁၇) ပစ္စည်းဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ပါဠိတော် ၁၇၀ ခွဲ....

နိဿယပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္ထု၊ အာရမ္မဏေ တီဏိ၊ အဓိပတိယာ အဋ္ဌ၊ သဟဇာတေ နဝ၊ အညမညေ တီဏိ၊ ဥပနိဿယေ ဧကံ၊ ပုရေဇာတေ တီဏိ၊ ကမ္မေ သတ္ထု၊ ဝိပါကေ ဧကံ၊ အာဟာရေ သတ္ထု၊ ဣန္ဒြိယေ သတ္ထု၊ ဖျာနေ သတ္ထု၊ မဂ္ဂေ သတ္ထု၊ သမ္ပယုတ္တေ တီဏိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ၊ အတ္ထိယာ တေရသ၊ အဝိဂတေ တေရသ။

ဟု ဟောတော်မူသည်။

ဤသို့ နိဿယပစ္စည်း၏ သဘာဝကို (၁၇) ပစ္စယ ဟောတော် မူခြင်းသည် ဥက္ကဋ္ဌ နည်းအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်ဖြစ်ရကား ဝတ္ထု အစရှိသော နိဿယတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ပြိုင်သောအခါ ယင်း (၁၇) ပစ္စည်းတို့တွင် ဟေတု နိဿယ အာဟာရ ဖျာန မဂ္ဂ တို့၏ မရထိုက် သည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်သောကြောင့် (၁၂) ပစ္စည်းသာ ဖြစ်သင့်၏။

ထို့ကြောင့် ဌ၊ ၃၉၀ ခွဲ....

နိဿယပစ္စယော နိဿိယပစ္စယတ္ထံ အဝိဇဟန္တောဝ စတုဝိသတိယာ ဖစ္စယေသု အတ္တနော နိဿယပစ္စယတ္ထံဇ္ဇေဝ အနန္တရ သမနန္တရ ပစ္စာဇာတ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတ- ပစ္စယေစ ဓာ အပနေတွာ ပုစ္ဆယဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။ အပရေဟိမိ သုတ္တံရသာဟာကာရေဟိ အနေကပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆတိ၊ အယမ္ပိ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ ဝတ္ထုနိဿယာဒိနံ ပန ဝသေနေတ္ထ
ဟေတုပစ္စယာဒိနံ အဘာဝေါပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဤအဋ္ဌကထာ စကားကိုထောက်၍ ချောင်းဆုံ ဂဏ္ဍိဆရာတော်
က နိဿယပစ္စည်း၏ သဘာဝမာတိကာလင်္ကာ၌ ဒွါဒသံ နိ မဂ် ဟု
နယူပဒေသ ပြုထားတော်မူသည်။

ဆဋ္ဌနာဆန့်ာဝါရ

နိဿယာ ဝိသ ဟူသော မာထိကာ လင်္ကာနှင့်အညီ ဆဋ္ဌနာ
(၂၀) တည်း။ (၂၀) အရကား...

မိဿကဆဋ္ဌနာ ၆ ပါး၊ ပက္ခိဏ္ဍကဆဋ္ဌနာ ၄ ပါး၊ သဟဇာတ
ဆဋ္ဌနာ ၁၀ ပါးတည်း။

မိဿကဆဋ္ဌနာ ၆ ပါးကား...

- ၁။ အတ္ထိ အဝိဂတဆဋ္ဌနာ-သဟဇာတနှင့်ပုရေဇာတနိဿယ။
- ၂။ သာဓိပတိဆဋ္ဌနာ-သဟဇာတဓိပတိနှင့် ဝတ္ထာရမ္မဏာ
ဓိပတိ။
- ၃။ သက္ကန္တိယဆဋ္ဌနာ-သဟဇာတိန္ဒြိယနှင့် ပုရေဇာတိန္ဒြိယ။
- ၄။ သဝိပ္ပယုတ္တဆဋ္ဌနာ-သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တနှင့် ပုရေဇာတ-
ဝိပ္ပယုတ်။
- ၅။ သာဓိပတိဝိပ္ပယုတ္တဆဋ္ဌနာ- သဟဇာတဓိပတိဝိပ္ပယုတ်နှင့်
ဝတ္ထာရမ္မဏာဓိပတိဝိပ္ပယုတ်။
- ၆။ သက္ကန္တိယ ဝိပ္ပယုတ္တဆဋ္ဌနာ- သဟဇာတိန္ဒြိယဝိပ္ပယုတ္တနှင့်
ပုရေဇာတိန္ဒြိယဝိပ္ပယုတ်။

ဤမိဿကဆဋ္ဌနာ (၆) ပါးကို ပုရေဇာတ သဟဇာတ၏
အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဋ္ဌာ ၄၅။

ဣမသ္မိ ပန နိဿယပစ္စယေ ဝိသတိ ဆဋ္ဌနာနိ၊ တေသု
ပုရိမာနိ ဆိ ဆဋ္ဌနာနိ ပုရေဇာတသဟဇာတဝသေန ဝုတ္တာနိ။
ဟူ ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ပါဠိတော်၊ ၁၇၀။

နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တေရဿ၊ နိဿယ အဓိပတိ
အတ္ထိ အဓိဂတန္တိ အဋ္ဌ၊ နိဿယ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
သတ္တ၊ နိဿယ ဝိပုယုတ္တ၊ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ပဉ္စ၊ နိဿယ
အဓိပတိ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ စတ္တာရိ၊ နိဿယ
ဣန္ဒြိယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ။ (၁၇)။

ထိုတွင်....

၁ ယဋ္ဌနာအရ တေရဿကို နိဿယပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရ
အတိုင်း ရအပ်၏။

၂ ယဋ္ဌနာအရ သမာဇာတာဓိပတိအရ (၇) ပါး၊ ဝတ္ထု
ဂရုံကတွာ အကုဆလဉ္စ အရ တစ်ပါးတို့ကိုရအပ်၏။

၃ ယဋ္ဌနာ သတ္တရံသ-အရ ဣန္ဒြိယပစ္စည်းအတိုင်း ရအပ်၏။

၄ ယဋ္ဌနာ ပဉ္စ-အရ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်းအတိုင်း ရအပ်၏။

၅ ယဋ္ဌနာ စတ္တာရိ အရ ကုသိုလ်စသော စိတ္တဇရုပ်နှင့် ဝတ္ထု
အကုသိုလ်ကို ရအပ်၏။

၆ ယဋ္ဌနာ တီဏိအရ ကုသိုလ်စသော စိတ္တသမုဋ္ဌာနရုပ်ကို
ရအပ်၏။

ပဏိဏ္ဍိကဗဋ္ဌနာ ၄-ပါး။

၁။ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတယဋ္ဌနာ ဝတ္ထု ပုရေ-
ဇာတ ပစ္စည်းအနုလုံကို ရအပ်၏။

၂။ သာရမ္ပဏဗဋ္ဌနာ ဝတ္ထာရမ္ပဏ ပစ္စည်းအနုလုံကို ရအပ်
၏။

၃။ သာရမ္ပဏာဓိပတိ ဥပနိဿယ ဗဋ္ဌနာ ဝတ္ထာရမ္ပဏာ
ဓိပတိပစ္စည်း အနုလုံကို ရအပ်၏။

၄။ သဣန္ဒြိယဗဋ္ဌနာ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း အနုလုံကို
ရအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ဌ၊ ၄၅၇ ခွဲ။

တတော စတ္တာရိ ပုရေဇာတ ဝသေနေဝ။
ဟုဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ဤပုဂံဏ္ဍက ဃဋ္ဌနာ ၄-ပါးကို ပုရေဇာတ၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောအပ်၏ဟူလို။

ပါဠိတော်၊ ၁၇၀။

- ၁။ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ။
- ၂။ နိဿယ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ။
- ၃။ နိဿယ အာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၄။ နိဿယ ပုရေဇာတ ဣန္ဒြိယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။

ဋ္ဌ၊ ၃၀၉ ချိ။

နိဿယပစ္စယေ စက္ခုယတနာဗီနိ အာရမ္မဏ အာရမ္မဏာ ဓိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ ဣန္ဒြိယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတဝသေန နဇော ပစ္စယာ လဘန္တိ။
ဟူ၏။

ဆဒ္ဒာ။ ။သဟဇာတ ဃဋ္ဌနာ (၁၀)ပါးကို ဆိုခဲ့ပြီး သဟဇာတ အတိုင်း သိကြပါလေ။

ထို့ကြောင့် ဋ္ဌ၊ ၄၅၇ ချိ။

သဟဇာတဝသေန ဒသ သဝိပါကာ ဝိပါကဝသေန ဒ္ဓိဇာ တိန္တိတွာ သဟဇာတမူလုကေ စုတ္တန ယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။
ဟုမိန့်၏။

၃၇၈

သီတဂူဆရာတော်

ဥပနိဿယ ပစ္စယ

သုဒ္ဓသင်္ချာ-

ဥပနိဿယ ၆၀ ဟူသော ပါဠိတော်အရ သုဒ္ဓသင်္ချာ ၉-ပါး တည်း။

နံ ၀ အရကား....

- ၁။ ကုသလော ကုသလဿ၊ (အာရမ္မဏူ အနန္တရ ပကတူ)
- ၂။ ကုသလော အကုသလဿ၊ (အာရမ္မဏူ ပကတူ)
- ၃။ ကုသလော အပ္ပာကတဿ၊ (အာရမ္မဏူ အနန္တရ ပကတူ)
- ၄။ အကုသလော အကုသလဿ၊ (အာရမ္မဏူ အနန္တရ ပကတူ)
- ၅။ အကုသလော ကုသလဿ၊ (ပကတူ)
- ၆။ အကုသလော အပ္ပာကတဿ၊ (အနန္တရ ပကတူ)
- ၇။ အပ္ပာကတော အပ္ပာကတဿ၊ (အာရမ္မဏူ အနန္တရ ပကတူ)
- ၈။ အပ္ပာကတော ကုသလဿ၊ (အာရမ္မဏူ အနန္တရ ပကတူ)
- ၉။ အပ္ပာကတော အကုသလဿ၊ (အာရမ္မဏူ အနန္တရ ပကတူ)

လင်္ကာ။

ဥပနိဿယော ပန တီဝိဓော ဟောတိ အာရမ္မဏူပနိဿ-
ယော အနန္တရပနိဿယော ပကတူပနိဿယော စေတိ။
ဟူသော သင်္ဂဟ၌ ဆိုသည်ကိုသိပါလေ။

သဘာဝသင်္ချာ-

တေရာ ဥ-ယူဟူသော မာတိကာ ထက်နုစုံအညီ သဘာဝ
သင်္ချာ ၁၃-ပါးတည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံဆင်တန်းကျမ်း

ပါဠိတော် ၁၇၁။

ဥပနိဿယပစ္စယာ အာရမ္မဏေ သတ္တ၊ အဓိပတိယာ သတ္တ၊
အနန္တရေ သတ္တာသမနန္တရေ သတ္တာနိဿယေ ဧကံ၊ ပုရေဇာတေ
ဧကံ၊ အာသေဝနေ တိဏိ၊ ကမ္မေ ဇ္ဇေ၊ ဝိပုယုတ္ထေ ဧကံ၊
အတ္တိယာ ဧကံ၊ နတ္တိယာ သတ္တိ၊ ဝိဂတေ သတ္တ၊ အဝိဂတေ
ဧကံ။ (၁၇)

ထိုဥပနိဿယ ၃-မျိုးတို့တွင်-

အာရမ္မဏူပနိဿယသည် အာရမ္မဏာဓိပတိနှင့် တူ၏။

အနန္တရူပနိဿယသည် မိမိ၏ အနန္တရူပနိဿယ သဘောကို
မစွန့်မူ၍ အနန္တရဝသော ၆-ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် များသော
ပစ္စည်းအဖြစ်သို့ ရောက်၏။

သို့သော်...

မဂ်လေးခု စေတနာကိုကား ကမ္မပစ္စည်းအဖြစ်ကိုသာ ရအပ်
၏။ ကြွင်းသော ၅-ပစ္စည်း မရအပ်။

ပကတူပနိဿယသည် ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းပင်ဖြစ်၏။

ဋ္ဌ၊ ၃၉၀။

ဥပနိဿယပစ္စယေ အာရမ္မဏူပနိဿယော အာရမ္မဏာ
ဓိပတိ သဗိသော၊ အနန္တ ရူပနိဿယော အနန္တ ရူပနိဿယ
ပစ္စယတ္ထံ အဝိဇာ ဟန္တောဝ အနန္တရသမနန္တရ ကမ္မ အာသေဝန
နတ္တိ ဝိဂတာနံ ဝသေန အပရေဟိ ပိ အနေကပစ္စယ တာဝံ
ဂစ္ဆတိ။

အရိယမဂ္ဂစေတနာ ယေဝ စေတ္တ ကမ္မပစ္စယဘာဝံ လဘတိ၊
န သေသ ဓမ္မော၊ ပကတူပနိဿယော ပကတူပနိဿယောဝ။

အထူးမှားယွင်းချက်။

ဤ၌ များသောအားဖြင့် ပကတူပနိဿယ တစ်ပါးသာ၊ အပွဲက
အားဖြင့်ကား နာနာကမ္မဏိက ပစ္စည်းလည်း ဖြစ်ထိုက်သေး၏။

၃၈၀

သီတဂူဆရာတော်

၎င်းမူလဋီ၊ ၁၉၆။

အယံပနေတ္ထ အတ္ထော ပကတူပနိဿယော ယေဘုယျေန
ပကတူပနိဿယောဝ ဟောတိ၊ ကောစိပနေတ္ထ ကမ္မပစ္စယောဝ
ဟောတိတိ။

၎င်းအနန္တဋီ၊ ၂၆၅။

ကောစိ ပနေတ္တာတိတ္ထေ တေသ္မိ ပကတူပနိဿယ သမု-
ဇါယေ ကောစိ တဒေက ဒေသဘူတော ကမ္မသဘာဝေါ
ပကတူပနိဿယောတိ အတ္ထော။ ။

မူလဋီကာအနက်-

အယံပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။
ပကတူပနိဿယော၊ သည်။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ ပကတူပနိဿ-
ယောဝ၊ ပကတူပနိဿယ တစ်ပါးသာလျှင်။ ကိစ္ဆာပိ ဟောတိ၊ ရှင်။
ပနတထာပိ၊ သော်လည်း။ ဟတ္ထ၊ ဤပကတူပနိဿယ အပေါင်း၌။
ကောစိတဒေက ဒေသဘူတော၊ တစ်စုံ တစ်ခု တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်
၍ဖြစ်သော။ ကမ္မသဘာဝေါ၊ ကမ္မ၏ သဘော၏အဖြစ်သည်။ ပကတူ-
ပနိဿယေခ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ။

မှာဇာ၊ ရုဇိ။

ဤအနန္တရမျိုး၌ ကမ္မပစ္စည်းသည် အာသေဝနမဖြစ်။ အာသေ-
ဝနပစ္စည်းသည်လည်း ကမ္မ-မဖြစ်ဟုမှတ်။

ထို့ကြောင့် မူလဋီ၊ ၁၉၆ ၌။

အနန္တရ အနန္တရေသု ယံ ကမ္မပစ္စယေံ ဟောတိ၊ တံ န
အာသေဝန ပစ္စယော၊ တဉ္စ အာသေဝနပစ္စယော ဟောတိ၊
န တံ ကမ္မပစ္စယော ဟောတိတိ ဓဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဟူ၍ ထည်းကောင်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အနန္တဋီ၊ ၂၆၅ ခြံလည်း...

ယံ ကမ္မပစ္စယော ။လ။ ဒဉ္ဇဗ္ဗံ အာသေဝနံ ကမ္မပစ္စယာနံ ပစ္စယုပ္ပန္နတော အနန္တရဋ္ဌာနတယ၊ သဟဇာတမ္ပိ ဟိ အနန္တရံ မေဝါတိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း အကြောင်းပြုနှင့်တကွ ဖွင့်ပြတော်မူကြ၏။

ယဋ္ဌနာသင်္ချာ-

ဝိပူ-တောရာ ပုရေ-ဥ ခုနစ်ခု ရပေ-ဟူသော မတ်တိကာလုကာ နှင့်အညီ ယဋ္ဌနာ (၇)ပါးတည်း။

ခုနစ်ပါးကား-

- ၁။ အာရမ္မဏာဓိပတိ ယဋ္ဌနာ၊
- ၂။ သပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတယဋ္ဌနာ၊
- ၃။ သနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပူယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတယဋ္ဌနာ၊
- ၄။ အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတယဋ္ဌနာ၊
- ၅။ သာသေဝန ယဋ္ဌနာ၊
- ၆။ ကမ္မယဋ္ဌနာ၊
- ၇။ သနန္တရ သမနန္တရ ကမ္မ နတ္ထိ ဝိဂတ ယဋ္ဌနာတည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၇၁။

- ၁။ ဥပနိဿယ အာရမ္မဏာဓိပတိ သတ္ထ၊
- ၂။ ဥပနိဿယ အာရမ္မဏာဓိပတိ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝဂတန္တိ ဧကံ။
- ၃။ ဥပနိဿယ အာရမ္မဏာဓိပတိ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပူယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၄။ ဥပနိဿယ အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ သတ္ထ။
- ၅။ ဥပနိဿယ အနန္တရ သမနန္တရ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ တီဏိ။
- ၆။ ဥပနိဿယ ကမ္မန္တဇ္ဇေ။
- ၇။ ဥပနိဿယ အနန္တရ သမနန္တရ ကမ္မ နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ ဧကံ။

ထို (၇)ပါးတို့တွင်....

၁-၂-၃ အရ ရှေ့သုံးပါးတို့ကို အာရမ္မဏူပနိဿယ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်၏။

၄-၅ အရ အလယ် ၂ ပါးကို အနန္တရပနိဿယ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်၏။

၅-၇ အရ အဆုံး ၂ ပါးကို အနန္တရပကတူပနိဿယ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်၏။

၆-အရ လောကီဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်၏။

၇-အရ လောကုတ္တရာဖြစ်သော မဂ္ဂကုသိုလ် စေတနာကိုသာ လျှင် ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ဋ္ဌ၊ ၄၅၇-၌

ဥပနိဿယ မူလကာနိ ပန သတ္တသဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊
တတ္ထ ပုရိမာနိ တိဏီ။ အာရမ္မဏူပနိဿယဝသေန ဝုတ္တာနိ။
တတော ပရာနိ ဒွေ အနန္တရပနိဿယ ဝသေန ဝုတ္တာနိ၊
တတော ဒွေ အနန္တရ ပကတူပနိဿယဝသေန ဝုတ္တာနိ၊
တတ္ထ ပဋ္ဌမေ လောကီယကုသလစေတနာ ပစ္စယဘာဝ-
တော ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဒုတိယေ လောကုတ္တရကုသလာဝ။

ပုရေဇာတ ပစ္စယ

သုဒ္ဓသင်္ချာ....

ပုရေဇာတေ တိဏီ ဟူသော ပါဠိတော်အရ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ ၃-ပါးတည်း။ တိဏီ ဟူသော်ကား....

၁။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ (အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ)

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

- ၂။ အဗျာကတော ကုသလဿ (အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ၊
ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ)
- ၃။ အဗျာကတော အကုသလံဿ (အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ၊
ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ)

ဆဿာဓေသနိာ....

ဋ္ဌ-ပူ သုံး-စ္စာ ဟူသော မာတိကာလင်္ကာနှင့်အညီ သဘာဝ
(ဂ) ပစ္စည်းတည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၇၂။

ပုရေဇာတပစ္စယာ အာရမ္မဏေ တီဏိ၊ အဓိပတိယာ
ဧကံ၊ နိဿယေ တီဏိ၊ ဥပနိဿယေ ဧကံ၊ ဣန္ဒြိယေ ဧကံ၊
ဝိပ္ပယုတ္တေ ဧကံ၊ အတ္ထိယာ တီဏိ၊ အဝိဂတေ တီဏိ။ (ဂ)

မှာထားချက်။

သဘာဝပစ္စည်း (ဂ)ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည် ဥက္ကဋ္ဌနည်း
အားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

အကြောင်းကား ပုရေဇာတသည် အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ၊
ဝတ္ထုပုရေဇာတဟု ၂-ပါးရှိရာ ဝတ္ထုပုရေဇာတမှ တစ်ပါးသော
ဝတ္ထုကင်းသော အာရုံသက်သက်ကိုသာလျှင် အာရမ္မဏပုရေဇာတဟု
ဆိုသောကြောင့် ထိုအာရမ္မဏပုရေဇာတ၏ နိဿယပစ္စည်းကို မရအပ်
ရကား နိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တတို့ကို မရအပ်ပေ။ ထို့ကြောင့်
တည်း။

ဋ္ဌ၊ ၃၉၀။

ပုရေဇာတပစ္စယော အတ္တနော ပုရေဇာတ ပစ္စယတ္ထံ
အဓိဇဟန္တောဝ အာရမ္မဏ အာရမ္မဏာဓိပတိ နိဿယ
ဥပနိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတာနံ ဝသေန
အပုရေဟိပိ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ အနေက ပစ္စယဇာဝံ
ဂန္ထတိ။ အယမ္ပိ ဥက္ကဋ္ဌနိဗ္ဗေသောဝ၊ အာရမ္မဏပုရေဇာတ

ပနေတ္တ နိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော နလဗ္ဗတိ။
ဣတော ဥတ္တရိပိ လဗ္ဗမာနာ လဗ္ဗမာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယင်း မူလဋီကာ၊ ၁၉၆-၌လည်း....

အာရမ္မဏ ပုရေဇာတေ ပနေတ္တ ဣန္ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တ-
ပစ္စယတာ နလဗ္ဗတိတိဝုတ္တာ။ တတ္ထ အာရမ္မဏပုရေဇာ-
တန္တိ ယဒိ ကဗ္ဗိ အာရမ္မဏဘူတဿ ဝတ္ထုဿ ဝိပ္ပယုတ္တ
ပစ္စယတာ လဗ္ဗတိတိ သာ နလဗ္ဗတိတိ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ။ အထ
ပန ဝတ္ထုပုရေဇာတတော အညံ ဝတ္ထုတာဝရဟိတာ-
ရမ္မဏ မေဝ အာရမ္မဏပုရေဇာတန္တိ ဝုတ္တံ၊ တဿ နိဿယ
ပစ္စယတာ နလဗ္ဗတိတိ နိဿယိန္ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယတာ
နလဗ္ဗတိတိ ဝတ္ထုဗ္ဗံ။

ယင်း အနုဋီ၊ ၂၆၅-၌လည်း....

တာတိ ယဒိဗိ အာရမ္မဏပုရေဇာတေ ပနေတ္တ ဣန္ဒြိယ
ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယတာ နလဗ္ဗတိတိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝါ
အာရမ္မဏ ပုရေဇာတဂူဟုတော၊ ဝတ္ထုဿ ဝိပ္ပယုတ္တ
ပစ္စယတာ လဗ္ဗတိတိ နဝတ္ထုဗ္ဗာ၊ န ဟိ အာရမ္မဏဘူတံ
ဝတ္ထုဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယော ဟောတိ၊ အထ ခေါ နိဿယ
ဘူတမေဝါတိ။

ဟု ဖွင့်ဆိုကြ၏။

မူလဋီကာအနက်။

ပန ဝိသေသော၊ ဦးအံ။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ပါးသော ပုရေဇာတတို့
တွင်။ အာရမ္မဏပုရေဇာတော၊ ၌။ ဣန္ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယတာ နလဗ္ဗ-
တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ တတ္ထဝစနေ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ကဗ္ဗိ၊
တစ်စုံတစ်ခုသော။ အာရမ္မဏဘူတံ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပုရေ-
ဇာတံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော စကားကို။ အာရမ္မဏပုရေဇာတန္တိ၊ ဟူ၍။
ယဒိဗိတ္ထံ၊ အပ်၏။ ဝေသတိ၊ သော်။ အာရမ္မဏဘူတဿ၊ သော။
ဝတ္ထုဿ၊ ၏။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယတာ၊ ကို။ လဗ္ဗတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သာ၊

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ထိုဝိပုယုတ္တ ပစ္စည်းကို။ နလဗ္ဗတီတိ၊ မရဟူ၍။ နဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုသင့် မဆိုထိုက်။ လဗ္ဗတီတိဝေ၊ သာလျှင်။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဣဓ၊ ဤအာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း၌။ ဝတ္ထု- ပုရေဇာတတော၊ မှ။ အညံ၊ တစ်ပါးသော။ ဝတ္ထုဘာဝရဟိတ- ရမ္မဏမေဝ၊ ဝတ္ထုကင်းသောအာရုံသက်သက်ကိုသာလျှင်။ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။ တဿ၊ ထိုအာရမ္မဏပုရေဇာတ၏။ နိဿယပစ္စယတော၊ ကို။ နလဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။ ဣတိတဿ၊ ထို့ကြောင့်။ နိဿယိန္တိယ ဝိပုယုတ္တပစ္စယတော၊ ကို။ နလဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏။

အမှ။ ။အနုဋီကာအနက် သိလောက်ပြီ။

ဃဋ္ဌနာသင်္ချာ....

ဝိပ တေရာ၊ ပုရေ-ဥ ခုနစ်ခုရပေဟူသော မာတိကာလင်္ကာနှင့် အညီ ဃဋ္ဌနာ (၇)ပါးတည်း။

(၇)ပါးကမ်း....

- ၁။ အတိအဝိဂတ ဃဋ္ဌနာ။
(အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ)
- ၂။ သနိဿယ ဝိပုယုတ္တ ဃဋ္ဌနာ။
(အလုံးစုံသော ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း)
- ၃။ သာရမ္မဏဃဋ္ဌနာ။
(အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း)
- ၄။ သာရမ္မဏနိဿယ ဝိပုယုတ္တ ဃဋ္ဌနာ။
(အလုံးစုံသော ဝတ္ထုရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း)
- ၅။ သာရမ္မဏာဓိပတိ နိဿယ ဃဋ္ဌနာ။
(အာရမ္မဏ ပုရေဇာတာဓိပတိပစ္စည်း)
- ၆။ သာရမ္မဏာဓိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပုယုတ္တဃဋ္ဌနာ။
(အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်း)
- ၇။ သနိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပုယုတ္တ ဃဋ္ဌနာ။
(အလုံးစုံသော ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း)

ပါဠိတော်၊ ၁၇၂။

၁။ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ။

၂။ ပုရေဇာတ နိဿယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ။

၃။ ပုရေဇာတ အာရမ္မဏ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ။

၄။ ပုရေဇာတ အာရမ္မဏ နိဿယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ။

၅။ ပုရေဇာတ အာရမ္မဏာ ဝိပတိ ဥပနိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။

၆။ ပုရေဇာတ အာရမ္မဏာ ဝိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။

၇။ ပုရေဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။

၄။ ၄၅၀။

တ္ထေ ပန သတ္တယဋ္ဌနာနိ တေသံ ဝိဋ္ဌမံ ဝတ္ထာရမ္မဏ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဒုထိယံ ဝတ္ထုဝသေနော၊ တတိယံ အာရမ္မဏ ဝသေန၊ စတုတ္ထံဝတ္ထုဿ အာရမ္မဏကာလ ဝသေန၊ ပဉ္စမံ အာရမ္မဏာဝိပတိ ဝသေန၊ ဆဋ္ဌံ ဝတ္ထုနော အာရမ္မဏာ ဝိပတိ ကာလဝသေန၊ သတ္တမံ စက္ခာဒိဝသေန။

အမှ.၃။ ။ဤပုရေဇာတပစ္စည်း၏ သဋ္ဌနာဝါရ၌ အသစ်အထူးဆိုဖွယ် မရှိ၊ ဆိုခဲ့ပြီး သဘောတူပစ္စည်းအတိုင်းပင် ဟူ၍မှတ်။

ထို့ကြောင့် ၄။ ၃၀၉-

ပုရေဇာတ ပစ္စယေ ရူပသဒ္ဓါ ဂန္ဓရသာယတနာနိ အာရမ္မဏ အာရမ္မဏာဝိပတိ ဥပနိဿယ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတဝသေန ဆရာပစ္စယာ ဟောန္တိ ဧတ္တက မေဝတ္ထအကုဗ္ဗံ။

မူလဋီ၊ ၁၉၆-

တ္ထက မေ ဝေတ္ထအပုဗ္ဗန္တိတေသ္မိ ပုရေဇာတပစ္စယော သဟဇာတ နိဿယေယဟိ အပုဗ္ဗံ ရူပသဒ္ဓါဂန္ဓရသာယတန မတ္တ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

မေ ဝါတိ အတ္တော၊ အာရမ္မဏာနိပနေတာနိ အာရမ္မဏ
-ပစ္စယော ဓမ္မံနံ အနေကံပစ္စယဘာဝေ ဝုတ္တာနီတိသဗ္ဗာ တိတ္တန္တ
ပစ္စယာ ပေက္ခာ ဒေတေသံ အပုဗ္ဗတာ နတ္ထိတိ။

အဓိပ္ပာယ် - အနက်လွယ်ပြီ။

ပစ္စာဇာတ ပစ္စယ

သုဒ္ဓသင်္ချာဝေါရ-

ပစ္စာဇာတေ တိဏိ-ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ သုဒ္ဓသင်္ချာ
ဝါရ ၃ ပါးတည်း။

၃ ပါး အရကား...

၁။ ကုသလော ကုသလဿ၊

၂။ အကုသလော အကုသလဿ၊

၃။ အဗျာကဇော အဗျာကတဿ- တည်း။

သဘာဝေသင်္ချာဝေါရ-

ဋ္ဌ ပူ သုံး ဋ္ဌာ ဟူသော မာတိကာ လင်္ကာအရ သဘာဝ
သင်္ချာ ၃ ပါး တည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၇၂-

ပစ္စာဇာတပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ၊ အတ္ထိယာ တိဏိ၊
အဝိဂတေ တိဏိ။

ဋ္ဌ၊ ၃၃၁။

ပစ္စာဇာတပစ္စယော အတ္တနော ပစ္စာဇာတပစ္စယဘာဝံ
အဝိဟေန္တောဝံ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတာနံ အပရေဟိပိ
တိဟာကာရေဟိ အနေကပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။

၃၈၈

သီတဂူဆရာတော်

ဓမ္မာဏာရုဇ်။

မိမိသဘောကို စွန့်-မစွန့်သော သဘာဝ ဝိသဘာဝပစ္စည်းကို အဋ္ဌကထာ၌ (သောသာန် ဝိသတိယာ ပစ္စယာန် ဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ)ဟု ဆိုသော်လည်း ဤပစ္စာဇာတ ပစ္စည်း၌ ပစ္စည်း(၂၀) မရသင့်၊ ၃ ပါးသာ ရသင့်၏။

ထို့ကြောင့် ဌ၊ ၄၅၈ ၌-

ပစ္စာဇာတ မူလကေ ဝိသတိပစ္စယာ န ဟောန္တိ၊
တယောဝ ယောဇနံ လဘန္တိ၊ ဧက မေ ဝေတ္ထ ယဋ္ဌနံ၊ တံ
ကံယဿကုသလာဒိနံ စသေန ဖေဓိတဗ္ဗံ။

ဆဋ္ဌနာသင်္ချာဝါရ-

တစ် ပစ္စာ အာသေဝနေ ဟူသော မာတိကာလင်္ကာနှင့် အညီ
ဆဋ္ဌနာသင်္ချာ တစ်ပါးတည်း။

တစ်ပါးကား....

ပစ္စာဇာတ ဝိပွယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ယဋ္ဌနာတည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၇၂။

ပစ္စာဇာတ ဝိပွယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ။

အာသေဝနေ ပစ္စယု

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ-

အာသေဝနေ တီဏိ ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ သုဒ္ဓသင်္ချာ
ဝါရ ၃ ပါးတည်း။

ဝဋ္ဋာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

သုံးပါးကား....

၁။ ကုသလော ကုသလဿ၊

၂။ အကုသလော အကုသလဿ၊

၃။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ တည်း။

ဆဆာဂဆချာဝဂါရ-

ပဉ္စာ သေဝ ဟူသော မာတိကာလင်္ကာနှင့်အညီ သဘာဝသင်္ချာ
၅ ပါး တည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၇၂။

အာသေဝနပစ္စယာ အနန္တရေ တီဏိ၊ ဥပနိဿယေ
တီဏိ၊ နတ္ထိယာ ဖီဏိ၊ ဝိဂစ္ဆေ တီဏိ။(၅)

ဋ္ဌ၊ ၃၉၀။

အာသေဝနပစ္စယော အာသေဝနပစ္စယတ္ထံ အဝိဇဟန္တောဝ
အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတာနံ ဝသေန
အပရဟိဝိ အနေကပစ္စယ ဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။

ယဋ္ဌနာသင်္ချာဝဂါရ-

တစ် ပစ္စာ အာသေဝန ဟူသော မာတိကာ လင်္ကာနှင့်အညီ
ယဋ္ဌနာသင်္ချာဝဂါရ တစ်ပါးသာတည်း။

တစ်ပါးကား....

အာသေဝန အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတ
ယဋ္ဌနာ တည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၇၂။

အာသေဝန အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ
ဝိဂတန္တိ တီဏိ။

ဋ္ဌ၊ ၄၅၀။

အာသေဝန မူလကာပိ ဧက မေဝ ယဋ္ဌနံ။

၃၉၀

သီတဂူဆရာတော်

ကမ္မဗစ္စယ

သုဒ္ဓသင်္ချာဝဂ်

ကမ္မေ သတ္တ ဟူသော ပါဠိတော်အရ သုဒ္ဓသင်္ချာကား (၇) ပါးတည်း။

ခုနစ်ပါးကား...

- ၁။ ကုသလော ကုသလ္လဿ (သဟဇာတကမ္မ)
- ၂။ ကုသလော ဗျာကတဿ (သဟဇာတကမ္မ၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မ)
- ၃။ ကုသလော ကုသလာဗျာကတဿ (သဟဇာတကမ္မ)
- ၄။ အကုသလော အကုသလ္လဿ (သဟဇာတကမ္မ)
- ၅။ အကုသလော အဗျာကတဿ (သဟဇာတ-နာနာက္ခဏိက)
- ၆။ အကုသလော အကုသလာဗျာကတဿ (သဟဇာတကမ္မ)
- ၇။ အဗျာကဇော အဗျာကတဿ (သဟဇာတကမ္မ)

ဆဘာဝသင်္ချာဝဂ်

စုဒ္ဓသင်္ချာ အတ္ထုမှာ ဝိ ကမ် ဟူသော မှာတိကာလင်္ကာနှင့်အညီ သဘာဝသင်္ချာ (၁၄) ပါးတည်း။

ပါဠိတော် ၁၇၃။

ကမ္မဗစ္စယ? အနန္တရေ ဧကံ၊ သဟဇာတေ သတ္တ၊ အညမညေ တိဏိ၊ နိဿယေ သတ္တ၊ ဥပနိဿယေ ဓ္ဓေ၊ ဝိပါကေ ဧကံ၊ အာဟာရေ သတ္တ၊ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ၊ ဝိပုယုတ္တေ တိဏိ၊ အတ္ထိယာ သတ္တ၊ နတ္ထိယာ ဧကံ၊ ဝိဂတေ ဧကံ၊ အဝိဂတေ သတ္တ (၁၄)။

ကမ္မသည် သဟဇာတကမ္မ၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မဟု ၂-မျိုးရှိရာ... သဟဇာတမျိုးသည် မိမိအမျိုး ဖြစ်သော သဟဇာတကြီး (၄)၊ သဟဇာတလတ် (၄)၊ အာဟာရ ဤ ၉ ပစ္စယတို့ဖြင့် သဘာဝ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဖြစ်၏။ နှစ်ချက်စုကို ပြန်၍စဉ်းစားသုံးသပ်ပါ။ ဟေတုအဓိပတိ ဣန္ဒြိယ
ဈာန မဂ္ဂတို့၏ ပစ္စည်းတရားတို့၌ စေတနာဆိုတဲ့ ကမ္မပစ္စည်းတရား
ကိုယ် မပါရှိသည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ထိုပစ္စည်းငါးပုဒ်တို့ကား
သဟဇာတ ပစ္စည်းမျိုးပင် တူသော်လည်း ဝိသဘာဝပစ္စည်းဟု မှတ်ကြ
ပါလေကုန်။

နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်းသည် မိမိအမျိုးဖြစ်သော အနန္တရ
သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတ ဤ ၅-ပစ္စည်းတို့နှင့် သဘာဝ
ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ။

ကမ္မပစ္စယော ကမ္မပစ္စယတ္ထံ အဝိဇောန္တောဝ ကေက္ခဏိကော-
တာဝ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ
ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတာနံ ဝသေန အပရေဟိပိ နဝါဟာကာ-
ရေဟိ အနေကပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။

နာနာက္ခဏိကော အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတာနံ
ဝသေန အပရေဟိပိ ပဋ္ဌာဟာကာရေဟိ အနေကပစ္စယဘာဝံ
ဂစ္ဆတိ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ဗဒ္ဒနာဆချာဝါရ

ကောဒသ် ကမ္မေမှာ ဟူသော မာတိကာလင်္ကာအရ ဗဒ္ဒနာ
(၁၁) ပါးတည်း။ (၁၁) ပါးကား...

- ၁။ ပကိဏ္ဏကယဒ္ဒနာ ၂ ပါး။
- ၂။ သဟဇာတဗဒ္ဒနာ ၉ ပါးတည်း။

ပကိဏ္ဏကယဒ္ဒနာ ၂-ပါးကား...

- ၁။ ဥပနိဿယဗဒ္ဒနာ (ဝိမိက်စိတ် အတ္ထိ သအားတပ်သော
ပလဝဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာတည်း)

သီတဂူဆရာတော်

၂။ သအနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတသဋ္ဌနာ (မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်လေးခုအားတပ်သော မဂ်လေးခု၌ရှိသော စေတနာ တည်း)

ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၁၇၃။

ကမ္မဥပနိဿယန္တိ ဒွေ၊ ကမ္မ အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿ နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ ဧကံ။

ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၄၅၆။

ကမ္မေ ဧကန္တိ ကုသလာမဂ္ဂစေတနာ အတ္တနော ဝိပါကဗျာကတဿ။ သဋ္ဌနာနိ ပနေတေသု တီဏိ တီဏိ-ဇောဝ။ တာနိ ဗဟူတဏှ ပါဠိပါဠိယာ ဝုတ္တာနိ။

သဟဇာတသဋ္ဌနာ ၉ ပါးကား....

အဝိပါကသဋ္ဌနာ ၄ ပါး၊ သဝိပါကသဋ္ဌနာ ၅ ပါးတည်း။

၁။ ကမ္မ သဟဇာတ နိဿယ အာဟာရ အတ္ထိ အဝိဂတ-သဋ္ဌနာ (သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အား တပ်သော စေတနာ)

၂။ သအညမညသဋ္ဌနာ (သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော စေတနာ)

၃။ သအညမညသမ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ (သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား တပ်သော စေတနာ)

၄။ သဝိပုယုတ္တသဋ္ဌနာ (စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော စေတနာ)

သဝိပါကသဋ္ဌနာ ၅ ပါးကား....

- ၁။ သဗ္ဗဌာနိကသဋ္ဌနာ၊
- ၂။ သအညမညသဋ္ဌနာ၊
- ၃။ သအညမညသမ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ၊
- ၄။ သဝိပုယုတ္တသဋ္ဌနာ၊
- ၅။ သအညမညဝိပုယုတ္တသဋ္ဌနာ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ထို ၅ ပါးတို့ကို ဝိပါကကို ၅ ပါးလုံး၌ ထည့်သွင်း၍ ပစ္စည်း
တရားကို ဝိပါက၌ရှိသော စေတနာဟု ဝိသေသနပြု၍ ယူရုံပင်တူး၏။

အခွာ။ ။စိတ္တာဓိပတိအတိုင်း ယထာရဟု သိကြပါလေ။

ပါဠိတော်၊ ၀၇၃။

ဆထဇာထဗေဒနာ အဓိဓါဏ

- ၁။ ကမ္မ သဟဇာတ နိဿယအာဟာရအတ္ထိအဝိဂတန္တိ သတ္တ။
- ၂။ ကမ္မ သဟဇာတ အညမည နိဿယ အာဟာရ အတ္ထိ
အဝိဂတန္တိ တိဏိ။
- ၃။ ကမ္မ သဟဇာတ အညမည နိဿယ အာဟာရသမ္ပယုတ္တ
အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၄။ ကမ္မ သဟဇာတ နိဿယ အာဟာရ ဝိပ္ပယုတ္တ အဝိဂတန္တိ
တိဏိ။

သဝိပါကပစ္စယ

- ၁။ ကမ္မ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ အတ္ထိ အဝိ-
ဂတန္တိ ဧကံ။
- ၂။ ကမ္မ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ
အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၃။ ကမ္မ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ
သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၄။ ကမ္မ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ ဝိပ္ပယုတ္တ
အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၅။ ကမ္မ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အာဟာရ
ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။

အထူးမှာကြားချက်။

၎င်းစေတနာသည် ပဉ္စဝေါကာရတုံ၌ဖြစ်ခိုက် သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ
ဝိတ္တဇရပ်၊ စတုဝေါကာရတုံ၌ဖြစ်ခိုက် သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာတို့အား သဟ-
ဇာတ ကမ္မသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ သဟဇာတဖြစ်ပြီး၍ ချုပ်ဆုံးသွား
သည်ရှိသော် ဝိပေါက် နာမက္ခန္ဓာတို့အားလည်းကောင်း၊ ကဋတ္တာရုပ်
တို့အားလည်းကောင်း၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်
ကို သိကြပါကုန်။

ထို့ကြောင့် ဌ၊ ၃၇၅-၌...

ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈါ ပန ဝိပေါကက္ခန္ဓာ နစေဝ ကဋတ္တာ-
ရူပါနဉ္စ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဝိပေါက ဃဋနာ ပစ္စယ

သုဒ္ဓဗဒ္ဓိယောဝါရ-

ဝိပေါကေ ဧကံ ဟူသော ပါဠိတော်အရ သုဒ္ဓဗဒ္ဓိယော တစ်ပါး
သာတည်း။

တစ်ပါးကား...

အဗျာကတော အဗျာကတံသ-တည်း။

အသောဓဒ္ဓိယော-

သတ် အာ-သဟ အည ဝိပေါ-ဟူသော မာတိကာ လင်္ကာနှင့်
အညီ သဘာဝသဒ္ဓိယော(၇)ပါးတည်း။

၇- ပါးပါကား...

ပါဠိတော်၊ ၁၇၃။

ဝိပေါကပုစ္ဆယာ ဟေတုယာ ဧကံ၊ အဗိပဓိယာ ဧကံ၊
သဟဇာတေ ဧကံ၊ အညမညေ ဧကံ၊ နိဿယေ ဧကံ၊ ကမ္မေ

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ကော်၊ အာဟာရေ ကော်၊ ဣန္ဒြိယေ ကော်၊ ဈာနေ ကော်၊ မဂ္ဂေ
ကော်၊ သမ္ပယုတ္တေ ကော်၊ ဝိပ္ပယုတ္တေ ကော်၊ အတ္ထိယာ ကော်၊
အဝိဂတေ ကော်။ (၁၄)

ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၃၉၁။

ဝိပါကပစ္စယော ဝိပါကပစ္စယတ္ထံ အဝိဇဟန္တောဝ
ဟေတု အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ကမ္မ ဝိပါက
အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ
အဝိဂတဝသေန အပရေဟိပိ ဝုဒ္ဓသဟာကာရေဟိ အနေကံ
ပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ။

ဆဋ္ဌနာဆချ်း-

ဝိပါကာ ပဋ္ဌတဲ့လေး ဟူသော မာတိကာလင်္ကာအရ ဆဋ္ဌနာ
၅ ပါး တည်း။

၅ ပါး ကား....

- ၁။ သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဆဋ္ဌနာ (အလုံးစုံသော ဝိပါကပစ္စည်း)
- ၂။ သအညမည ဆဋ္ဌနာ (အချင်းချင်းအား လည်းကောင်း၊
ဟဒယဝတ္ထုအားလည်းကောင်း တပ်သောဝိပါကပစ္စည်း)
- ၃။ သအညမည သမ္ပယုတ္တ ဆဋ္ဌနာ (အချင်းချင်းအား တပ်
သော ဝိပါကပစ္စည်း)
- ၄။ သဝိပ္ပယုတ္တဆဋ္ဌနာ (စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေအား တပ်သော
ဝိပါက ပစ္စည်း)
- ၅။ သအညမည ဝိပ္ပယုတ္တဆဋ္ဌနာ(ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော
ဝိပါက ပစ္စည်း)

ပါဠိတော်၊ ၁၇၄။

- ၁။ ဝိပါက သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ကော်။
- ၂။ ဝိပါက သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
ကော်။

- ၃။ ဝိပါက သဟဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၄။ ဝိပါက သဟဇာတ နိဿယ ဝိပွယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၅။ ဝိပါက သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပွယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။ (၅)

ဉာဏ်အမြင်ရှင်းစေရန် စကားညွှပ်ပါဦးအံ့။
သင်္ဂဟ၌...

ဝိပါကကုန္တာ အညမည သဟဇာတာနံ ရူပါနံ ဝိပါကဝသေန ဟူသော ဝါကျကို အောက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသောအတိုင်း....

- ၁။ ဝိပါကကုန္တာ အညမည ဝိပါကဝသေန။
- ၂။ ဝိပါကကုန္တာ သဟဇာတာနံ ရူပါနံ ဝိပါကဝသေန ဟု

၂-ဝါကျခွဲ၍....

- ၁။ ဝါကျအရ အချင်းချင်းအားတပ်သော ဝိပါက နာမကုန္တာ ၄-ပါး။
- ၂။ ဝါကျအရ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ။လ။ နာမကုန္တာ ၄-ပါး သာ ထုတ်ရမည်ဖြစ်သော်လည်း....

ပဉ္စာဝါရ ပါဠိတော်၊ ၅၅-၌

ပဋိသန္ဓိကုဏေ ဝိပါကဗျာကတော ဧကော ခန္ဓော တိဏ္ဍံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာ စ ရူပါနံ။

ဟု ဟောတော်မူပြီး၍....

ခန္ဓာ ဝတ္ထုသ ဝိပါကပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဟု သီးခြား ဟောတော်မူသောကြောင့်....

သင်္ဂဟ၌....

ဝိပါကကုန္တာ ဟူသော ကတ္တားပါဠိအရ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမကုန္တာကို ပစ္စည်းယူ၍ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တွင် ပါဝင်သော

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အစိတ်ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပစ္စယုပ္ပန်ယူ၍ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်
သော ပဉ္စဝေါကာရ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးဟု ပစ္စည်းပြိုင်၌ သအညမည
သဋ္ဌနာထုတ်၍ ဆိုရိုးပြုတော်မူကြသည်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၃၇၆-၌။

ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါက ဗျာကတော ဧကော ခန္ဓော
။လ။ ကဋ္ဌတ္တာစ ရူပါနံ ဝိပါက ပစ္စယေန ပစ္စယောတိ
အာဂတတ္တာ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပါနဗ္ဗိ ဝိပါက ပစ္စယော
လဗ္ဗတိ။ကူစ ပန သာဝသောသဝသေန ဒေသနာကတာတိ
အယံတာဝေတ္ထ ဝတ္ထနာ။

ဓာဟာရပစ္စယ

သုဗ္ဗသင်္ချာဝါရ

အာဟာရရေသတ္တ ဟူသော ပါဠိတော်အရ သုဗ္ဗသင်္ချာဝါရ
(၇)ပါးတည်း။ (၇)ပါးကား....

- ၁။ ကုသလော ကုသလဿ၊ (နာမ်အာဟာရတည်း)။
- ၂။ ကုသလေဝ အဗျာကတဿ၊ ။
- ၃။ ကုသလော ကုသလာဗျာကတဿ၊ ။
- ၄။ အကုသလော အကုသလဿ၊ ။
- ၅။ အကုသလော အဗျာကတဿ၊ ။
- ၆။ အကုသလော အကုသလာဗျာကတဿ၊ ။
- ၇။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ။ (ရုပ်အာဟာရနှင့်နာမ်အာဟာရ)

သအာဝသင်္ချာဝါရ

ကောဓသ ဟေ-ဟာရရှုငှ် ဟူသော မာတိကာလင်္ကာနှင့်အညီ
သဘာဝသင်္ချာ (၁၁)ပါးတည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၇၄။

အာဟာရပစ္စယာ အဓိပတိယာ သတ္တံ၊ သဟဇာတေ သတ္တံ၊ အညမညေ တိဏိ၊ နိဿယေ သတ္တံ၊ ကမ္မေ သတ္တံ၊ ဝိပါကေ ဧကံ၊ ဣန္ဒြိယေ သတ္တံ၊ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ၊ ဝိပုယုတ္တေ တိဏိ၊ အတ္တိယာ သတ္တံ၊ အဝိဂတေ သတ္တံ။ (၁၁)

ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၃၉၁။

အာဟာရပစ္စယေ ကဗဠိကာရော အာဟာရေ၊ အာဟာရ ပစ္စယတ္တံ အဝိဇဟန္တောံ အတ္တိ၊ အဝိဂတာနံ ဝသေန အပ- ရေဟိပိ ဒွိဟာကာရေဟိ အနေက ပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆတိ၊ သေသာတယော အာဟာရ ပစ္စယတ္တံ အဝိဇဟန္တောံ ယထာနုဗ္ဗံ အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ကမ္မ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတာနံ ဝသေန အပရေဟိပိ ဧကေဒသဟာကဗရေဟိ အနေက- ပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ။

ဓမ္မာဏာရုဏိ။

ဤအရာဝယ် ရုပ်အာဟာရ နာမ်အာဟာရနှစ်ပါးတို့တွင် နာမ်အာဟာရ၌ အာဟာရတစ်ပါးသာ ပြိုင်နိုင်ကြောင်းကို မဟာ အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏။ ဆိုသို့ဆိုစေကာမူ အဋ္ဌကထာသစ်၌ အတ္တိ အဝိဂတ ၂-ပါး ပြိုင်နိုင်ကြောင်းကို ဖွင့်ဆိုထား၏။

ယင်း မူလဋီ၊ ၁၉၇-၌လည်း...

ကဗဠိကာရော အာဟာရော အာဟာရပစ္စယော ဓယ- ဝါတိ ပုရိမပါဠော။ အတ္တိ အဝိဂတပစ္စယောပိ သော ဟောတိ၊ တေန ကဗဠိကာရော အာဟာရော အာဟာရ ပစ္စယတ္တံ အဝိဇဟန္တောံ အတ္တိ အဝိဂတာနံ ဝသေန အပရေဟိပိ ဒွိဟာကာရေဟိ အနေကပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆတိတိ ဝဋ္ဌန္တိ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

သီတဂူဆရာတော်

(သဝိပါက)

- ၁။ အာဟာရ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၂။ အာဟာရ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၃။ အာဟာရ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၄။ အာဟာရ သဟဇာတ နိဿယ ဝိပါက ဝိပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။
- ၅။ အာဟာရ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဝိပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ။

ဓာထားချက်။

ဤသာမညသံဃနာ ၉-ပါး၌ နာမ်အာဟာရ ၃-ပါး ပစ္စည်း၊ သကမ္မသဋ္ဌနာ ၉-ပါး၌ စေတနာ အာဟာရပစ္စည်း၊ သက္ကန္တိယသဋ္ဌနာ ၉-ပါး၌ ဝိညာဏာဟာရပစ္စည်း၊ သာဓိပတိသဋ္ဌနာ ၆-ပါး၌ စိတ္တာဓိပတိပစ္စည်းယူ၍ သာမညသံဃနာ ၉-ပါးကို နည်းမှီသောအားဖြင့် သိကြပါလေ။

သကမ္မသဋ္ဌနာ၌ ကမ္မတံည၊ သက္ကန္တိယသဋ္ဌနာ၌ ကုန္တိယတံည၊ သာဓိပတိကုန္တိယသဋ္ဌနာ၌ အဓိပတိတံည၊ သဝိပါကဖြစ်အံ့၊ ဝိပါက၌ ရှိသော ကမ္မ၊ ကုန္တိယ အဓိပတိတရားတို့ကို ကောက်ရုံသာ ထူး၏။

ကုန္တိယပစ္စယ

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ-

ကုန္တိယပစ္စည်းသည်...

သဟဇာတိန္ဒြိယ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယဟူ၍ ၃-မျိုး ရှိသော်လည်း တူရာကိုပေါင်း၍ သင်္ချာမှာ သတ္တ-သာဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ပါဠိတော် ၁၆၄ ခု။

ဣန္ဒြိယေ သတ္တ ဟု ဟောတော်မူလေသည်။

သတ္တ အရကား-

၁။ ကုသလော	ကုသလဿ၊
၂။ ကုသလော	အဗျာကတဿ၊
၃။ ကုသလော	ကုသလာဗျာကတဿ။
၄။ အကုသလော	အကုသလဿ၊
၅။ အကုသလော	အဗျာကတဿ၊
၆။ အကုသလော	အကုသလာဗျာကတဿ၊
၇။ အဗျာကတော	အဗျာကတဿ။

အဓာ။ ။ဤ (၇) ပါးတို့တွင် အဗျာကတော အဗျာကတဿ၌သာ ဣန္ဒြိယသုံးပါးလုံးရ၏။ ကြွင်း ၆-ပါးတို့၌ သဟဇာတိန္ဒြိယ သာ ရ၏။

၂ ရက်စုကို သတိပြုလေ။

သဘာဝသင်္ချာ-

- (က) ရူပဇီ စိတိန္ဒြိယ၌ အတ္တိ အဝိဂတတို့ပြိုင်ကြသည်။
- (ခ) ပုရေဇာတိန္ဒြိယ၌ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတ တို့ပြိုင်ကြသည်။
- (ဂ) သဟဇာတိန္ဒြိယ၌ ကမ္မကိုကြည့်၍ ၁၃ ပစ္စည်းတို့ ပြိုင် ကြသည်။

ထို့ကြောင့် နာမည်တူ ပစ္စည်းတို့ကိုပေါင်း၍...

စုဒ္ဓသိန္ဒြိ ဟူသော မာတိကာလင်္ကာအရ ဣန္ဒြိယ ပစ္စည်းနှင့် တကွ သဟဇာတဗျိုး ၁၃ ပစ္စည်း၊ ပုရေဇာတထည့်၍ သဘာဝ(၁၄) ပစ္စည်းဖြစ်ပေသည်။

ပါဠိတော် ၈၇၆။

ဣန္ဒြိယပစ္စယာ ဟေတုယာ စတ္တာရိ၊ အဓိပတိယံ သတ္တာ သဟဇာတေ သတ္တာ၊ အညမည တိဏိ၊ နိဿယေ သတ္တာ၊ ပုရေဇာတေ ဧကံ၊ ဝိပါဏေ ဧကံ၊ အာဟာရေ သတ္တာ၊ ဈာနော

သတ္တ၊ မဂ္ဂေ သတ္တ၊ သမ္ပယုတ္တေ တီဏှိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေ တီဏှိ၊
အတ္တိယာ သတ္တ၊ အဝိဂတေ သတ္တ။

မဋ္ဌာန ဌ၊ ၃၉၁။

ဣန္ဒြိယပစ္စယေ ရူပိနော ပဋိန္ဒြိယာ ဣန္ဒြိယပစ္စယတ္ထံ အဝိ-
ဇဟန္တောဝ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတာနံ
ဝသေန အပရေဟိ ပဉ္စာဟာကာရေဟိ အနေကပစ္စယဘာဝံ
ဂစ္ဆန္တိ။

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမ္ပိ ဣန္ဒြိယပစ္စယတ္ထံ အဝိဇဟန္တောဝ အတ္တိ
အဝိဂတ ဝသေန အပရေဟိ ခွိဟာကာရေဟိ အနေကပစ္စယ
ဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ။

အရူပိနော ဣန္ဒြိယာနိပိ ယထာရူပံ ဣန္ဒြိယပစ္စယတ္ထံ အဝိ-
ဇဟန္တာနေဝ ဟေတု အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ
ဝိပါက အာဟာရ ဈာန မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္တိ အဝိ-
ဂတာနံ ဝသေန အပရေဟိပိ တေရသာဟာရေဟိ အနေက-
ပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ။

သံဋ္ဌနာ သင်္ချာ-

ပဋ္ဌာန၊ ဌ၊ ၃၉၉။

ဣန္ဒြိယာဇီသု အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း စသည်တို့၌ အသစ်
ဆိုဖွယ်မရှိပြီ၊ ရှေးကပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း သိသင့်လောက်ပြီဟူ၏။

ယင်းမူလ ဌီ ၁၉၆ ၌။

ဣန္ဒြိယာဇီသု အပုဗ္ဗံ နတ္ထိတိ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဿပိ အရူပဇီ-
ဝိတိန္ဒြိယတော အပုဗ္ဗဿ ပစ္စယဘာဝဿ သဘာဝံ မညမာ-
နေန အပုဗ္ဗတံ နဂုတ္တာ၊ တဿ ပန ပုရေဇာတပစ္စယ
ဘာဝတော အပုဗ္ဗတာ။

ဟု ဖွင့်ပြ၏။

အဘူ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ ဆိုသော်လည်း ဖွင့်ပြပြီးသည်
တို့ကို အလွယ်တကူ သိနိုင်စေခြင်းငှာ သံဋ္ဌနာတို့ကို
ဖော်ပြပါဦးဆုံး။

ဤ၌ ဣန္ဒြေ ခွန်ခြောက်မို့ ဟူသော မာတိကာ လင်္ကာအရ
ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၌ သံဋ္ဌနာ (၇၆)ပါးတည်း။

၇၆-ပါးကား....

- ၁။ ဣန္ဒြိယမိဿကဗ္ဗဋ္ဌနာ ၃-ပါး၊
  - ၂။ ပကိဏ္ဍကဗ္ဗဋ္ဌနာ ၁-ပါး၊
  - ၃။ သဟဇာတ သာမည ဗ္ဗဋ္ဌနာ ၉-ပါး၊
  - ၄။ သမဂ္ဂဗ္ဗဋ္ဌနာ ၉-ပါး၊
  - ၅။ သဗျာနဗ္ဗဋ္ဌနာ ၉-ပါး၊
  - ၆။ သဘျာနမဂ္ဂဗ္ဗဋ္ဌနာ ၉-ပါး၊
  - ၇။ သာဟာရဗ္ဗဋ္ဌနာ ၉-ပါး၊
  - ၈။ သာဓိပတိ အာဟာရဗ္ဗဋ္ဌနာ ၆-ပါး၊
  - ၉။ သာဓိပတိ မဂ္ဂဗ္ဗဗ္ဗဋ္ဌနာ ၆-ပါး၊
  - ၁၀။ သဟေတု မဂ္ဂဗ္ဗဗ္ဗဋ္ဌနာ ၉-ပါး၊
  - ၁၁။ သဟေတု အဓိပတိ မဂ္ဂဗ္ဗဗ္ဗဋ္ဌနာ ၆-ပါး၊
- အားဖြင့် (၇၆)ပါးတည်း။

အမှတ်။ ။ကျယ်အံ့စိုး၍ အလုံးစုံထုတ်ဖော်ရေးတော့ပြီ၊ ပါဠိတော် (၁၇၆-မှ ၁၇၉)တိုင် ကြည့်ရှုက သိနိုင်ပါပြီ။

မိဿကဗ္ဗဋ္ဌနာ ၃-ပါးကား....

- ၁။ အတ္ထိ အဝိဂတဗ္ဗဋ္ဌနာ (အလုံးစုံသော သဟဇာတ ပုရေဇာတ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ)
- ၂။ သနိဿယဗ္ဗဋ္ဌနာ (အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယ ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။)
- ၃။ သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဗ္ဗဋ္ဌနာ (စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော နာမ် ဣန္ဒြေ တရားကိုယ်ရုပ်ပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယ ပစ္စည်း။)

ပါဠိတော်၊ ၁၇၆။

- ၁။ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ။
- ၂။ ဣန္ဒြိယ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ။
- ၃။ ဣန္ဒြိယ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ။

မကိုဏ္ဍကဆဋ္ဌနာ တစ်ပါးကား....

ဣန္ဒြိယ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ
ကေ။

ဟူသော ပါဠိတော် (၁၇၆)အရ သိကြကုန်။

ပဉ္စဝိညာဏဓုတ်အား တစ်သော ပဉ္စဝတ္ထုတည်း။

အထူးမှတ်တမ်းချက်။

ကြွင်းသော သဟဇာတဆဋ္ဌနာ (၇၂)ပါးတို့ကို အဋ္ဌကထာ
ဆိုသည့်အတိုင်း ရှေးကဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းကို မှီ၍ သိနိုင်ကြပါ
လေကုန်။ ။

ဈာနဆဋ္ဌနာ

ဆုဒ္ဓဆချာဝါရ

ဈာနော သတ္တ ဟူသော ပါဠိတော်အရ သုဒ္ဓသချာ (၇)
ပါးတည်း။

(၇) ပါးကား....

၈။ ကုသလော	ကုသလဿ၊
၂။ ကုသလော	အဗျာကတဿ၊
၃။ ကုသလော	ကုသလာဗျာကတဿ၊
၄။ အကုသလော	အကုသလဿ၊
၅။ အကုသလော	အဗျာကတဿ၊
၆။ အကုသလော	အကုသလာဗျာကတဿ၊
၇။ အဗျာကတော	အဗျာကဇဿ။

ဆဘာဝသချာ

ဈာနိမှာ ဓမ္မ ပြိုင်ဖို့ပြသည်ဟူသော မာတိကာလင်္ကာနှင့်အညီ
သဘာဝ (၁၀) ပါးတည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပါဠိတော်၊ ၁၈၈။

ဈာနပစ္စယာ သဟဇာတေ သတ္တံ၊ အညမညေ တိဏိ၊
နိဿယေ သတ္တံ၊ ဝိပါကေ ကေ၊ ဣန္ဒြိယေ သတ္တံ၊ မဂ္ဂေ
သတ္တံ၊ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ၊ ဝိပုယုတ္တေ တိဏိ၊ အတ္ထိယာ တိဏိ၊
အဝိဂတေ သတ္တံ။ (၁၀)

ပဋ္ဌာန်း၊ ၄၊ ၃၉၁။

ဈာနပစ္စယေ ဈာနပစ္စယတ္တံ အဝိဇ္ဇာနောဝ ယထာနု-
ရုဓံ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ
သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတနံ ဝေသေန အပရေဟိတံ
ဒသဟာကာရေဟိ အနေကပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။

ဗုဒ္ဓနာမူရိယ

အတ္ထိ သံ ဈာနပစ္စယေ ဟူသော မခုထိကာလင်္ကာအရ သဋ္ဌနာ
(၃၆) ပါးတည်း။

သဋ္ဌနာ (၃၆) ပါးကား....

- ၁။ သာမညသဋ္ဌနာ ၉ ပါး (ဈာနင်တရားကိုယ် ၅ ပါး တည်း)
- ၂။ သဏ္ဍိယသဋ္ဌနာ ၉ ပါး (ဒေဒနာ ကေဂ္ဂတာ ၂ ပါး)
- ၃။ သမဂ္ဂသဋ္ဌနာ ၉ ပါး (ကေဂ္ဂတာ)
- ၄။ သမဂ္ဂဣန္ဒြိယသဋ္ဌနာ ၉ ပါး (ကေဂ္ဂတာ)

အခွာ။ ။ဤသို့ ၂ ချက်စုကို သတိပြု၍ သိကြပါကုန်။ (၃၆)ပါး
သော သဟဇာတသဋ္ဌနာတို့ကိုလည်း ဟေတုသဋ္ဌနာကို
နည်းမှီ၍ အဝိပါက သဝိပါက ပြိုင်ကြပါလော။

၄၀၆

သီတဂူဆရာတော်

မဂ္ဂဃဋ္ဌနာ

သုဒ္ဓန္ဓသင်္ချာဝါရ

မဂ္ဂေ သတ္တ ဟူသော ပါဠိတော်အရ သုဒ္ဓန္ဓသင်္ချာဝါရ (၇) ပါးတည်း။

အခွာ။ ။(၇) ပါးကား ဈာန်နှင့် တူ၏။

ဆသာဓမ္မနိဗ္ဗာ

ဋ္ဌါဒိသံ နိမိတ် ဟူသော မာတိကာလင်္ကာအရ သဘာဝသင်္ချာ ၁၂ ပါးတည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၀၂။

မဂ္ဂပစ္စယာ ဟေတုယာ စတ္တာရိ၊ အဓိပတိယာ သတ္တာ၊ သဟဇာတေ သတ္တာ၊ အညမညေ တိဏိ၊ နိဿယေ သတ္တာ၊ ဝိပါကေ ကေ၊ ဣန္ဒြိယေ သတ္တာ၊ ဈာနေ သတ္တာ၊ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ၊ ဝိပုယုတ္တေ တိဏိ၊ အတ္တိယာ သတ္တာ၊ အဝိဂံတေ သတ္တာ၊ (၁၂)

အခွာ။ ။သဟဇာတဈေး (၁၅) ပါးတို့တွင် ကမ္မနှင့် အာဟာရ ၂ ပါး မရဟု မှတ်။

ပုဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၃၉၂။

မဂ္ဂပစ္စယော မဂ္ဂပစ္စယတ္တံ အဝိဇာဟန္တောဝ ယထာနိရူပံ ဈာနပစ္စယေ ဝုတ္တာနံ ဒသန္တံ ဟေတု အဓိပတိနန္ဓာတိ ဣမေသံ ဝသေန အပရေဟိ ဋ္ဌါဒိသာဟာရေဟိ အနေကပစ္စယဘာဝံ ဝစ္ဆတိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား.....

ဈာနပစ္စည်း၌ ဆိုအပ်ပြီးသော(၁၀)ပစ္စယတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဟေတု အဓိပတိတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဤ (၁၂) ပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် မဂ္ဂပစ္စည်းနှင့် ပြိုင်ကုန်၏ဟု မဟာအဋ္ဌကထာကြီး၌ ဆိုသတဲ့။

ယင်းမူလဋီ၊ ၁၉၇။

ယထာနိရူပံ ဈာနပစ္စယေ ဝုတ္တာနံ ဒသန္တံ ဟေတု အဓိပတိနန္ဓာတိ ဣမေသံ ဝသေနာတိ ပုရိမပါဠော။

အနုဋီ၊ ၂၆၆။

ပုရိမပါဠေ ပန မဂ္ဂပစ္စယတ္ထံ အဝိဇ္ဇာန္တောဝါတိ
ဝုတ္တတ္တာ ဝေ မဂ္ဂပစ္စယေန သဒ္ဓိံ သဟဇာတာဗ္ဗိပစ္စယာ ဂဟေ-
တဗ္ဗာတိ ဒသန္နန္တိ ဝုတ္တံ။ ပုရိမပါဠေ ခွါဒသဟိတိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား....

ရှေးဖြစ်သော မဟာအဋ္ဌကထာ၌ မဂ္ဂပစ္စည်းကိုစွန့်၍ဟု ဆို
သောကြောင့်သာလျှင် မဂ္ဂပစ္စည်းနှင့်တကွသော သဟဇာတ အစရှိ
သော (ဈာနအတိုင်း) ၁၀-ပါး၊ ဟေတုအဓိပတိထည့်၍ ၁၂ ပါး
ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ယင်း မူလဋီ၊ ၁၉၇။

ယထာနုရူပံ ဈာနပစ္စယေ ဝုတ္တာနံ မဂ္ဂဝဇ္ဇာနံ နဝန္တံ
ဟေတု အဓိပတိဈာနာနဉ္စာတိ ဣမေသံ ဝသေနာတိ ပစ္စိမ-
ပါဠေ၎၊ တေသု ဝိစာရေတွာ ယုတ္တော ဂဟေဓာဗ္ဗော။

အဓိပ္ပာယ်ကား....

ယခုလက်ရှိ အဋ္ဌကထာမှာ ဈာနပစ္စည်း၏ သဘာဝ (၁၀)
ပါးတို့တွင် မဂ္ဂကိုကြည့်၍ ဟေတုအဓိပတိကိုထည့်၍ (၁၁)ပါးရှိ သည်
ဟု ဆိုလိုမည်။

အနုဋီ၊ ၂၆၆ -၌။

မဂ္ဂပစ္စယတ္ထံ အဝိဇ္ဇာန္တောဝါတိ ဣမိနာစ မဂ္ဂပစ္စယော
ဝုတ္တောတိ မဂ္ဂဝဇ္ဇာနံ နဝနန္တိ ဝုတ္တံ ပစ္စိမပါဠေ။ တတ္ထ
ပစ္စိမပါဠေ ဧကာ ဒသာဟာကာရေဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပုရိမပါဠေ
ခွါဒသဟိတိ။

အဓိပ္ပာယ်ကား....

နောက် အဋ္ဌကထာလှာ မဂ္ဂပစ္စယတ္ထံ အဝိဇ္ဇာန္တော ဟူသော
ပါဠိဖြင့် ဈာန၌ရသော (၁၀)ပစ္စည်းတို့တွင် မဂ္ဂကိုကြည့်၍ ၉ ပစ္စည်း၊
ဟေတု အဓိပတိကိုထည့်၍ (၁၁)ပစ္စည်းကို ပြု၏ဟူလို။

အထူးမှာထားချက်။

ယခုလက်ရှိ အဋ္ဌကထာပါဠိ၌ မဟာ အဋ္ဌကထာ အလိုလည်း
မကျ အနုဋီကာအလိုလည်း မသက်ဝင် ကွဲပြားနေသည်ဟု ထင်ရ၏။
မကွဲပြားပါချေ၊ ယခုလက်ရှိ အဋ္ဌကထာသည် ဈာနအရ(၁၀)ပါး

တို့တွင် ဈာန်နှင့်မဂ္ဂကို ဖလှယ်၍ ၁၀ ပါး၊ ဟေတု အဓိပတိကို ထည့်၍ ၁၂ ပါးဟု ပြပေသည်။

မဂ္ဂဝဇ္ဇာန် နှစ်နွဲ့ အရကိုလည်း....

မဂ္ဂကိုကြည့်၍ ၉ ပါး၊ ဈာန်ယှဉ် ၁၀ ပါး၊ ဟေတု အဓိပတိ ထည့်၍ (၁၂) ပါးယူပါက မကွဲမပြား တသားတည်းပင် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ကြပါကုန် အရှင်ကောင်းတို့။

ဤမဂ္ဂပစ္စယ သဘာဝ၌....

မိစ္ဆာမဂ် ၄ ပါးတို့သည် စေတနာ၏ မဂ္ဂပစ္စည်း မဖြစ်သောကြောင့် မဂ္ဂနှင့် မပြိုင်အပ်ဟု မှတ်ကြကုန်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် မူလဋီ၊ ၁၉၅ ၌။

န ဟိ မိစ္ဆာဝါစာဒယော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝိယ မဂ္ဂပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ စေတနာယ မဂ္ဂပစ္စယတ္တာဘာဝတော။ ယဒိစ ဘဝေယျ၊ ပဉ္စာဝါရေ ကမ္မပစ္စယဿ မဂ္ဂေ တိဏိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တဿှာ မိစ္ဆာဝါစာဒိနံ မဂ္ဂပစ္စယဘာဝေါ န ဝတ္တဗ္ဗော ပုဋ္ဌာနသံဝဏ္ဏနာပောသာ။

ဆဋနာသင်္ချာ....

၅၇ ရေး မဂ္ဂမှာ-ဟူသော မာတိကာလုကာ်အရ သဋနာသင်္ချာ ၅၇ ပါးတည်း။

၅၇ ပါးကား....

- ၁။ မဂ္ဂသာမညသဋနာ ၉-ပါး၊
- ၂။ သက္ကန္တိယသဋနာ ၉-ပါး၊
- ၃။ သဈာနသဋနာ ၉-ပါး၊
- ၄။ သက္ကန္တိယဈာနသဋနာ ၉-ပါး၊
- ၅။ သာဓိပတိက္ကန္တိယသဋနာ ၆-ပါး၊
- ၆။ သဟေတုက္ကန္တိယသဋနာ ၉-ပါး၊
- ၇။ သဟေတု အဓိပတိက္ကန္တိယသဋနာ ၆-ပါး၊

အားဖြင့် (၅၇) ပါးတည်း။

ဆရာ။ ။ ဟေတုသဋနာကို နည်းမှီ၍ ပြိုင်ကြလေ၊ မခဲပြီ။ အထူးအားဖြင့် ၂ ချက်စုံကို ကျေပွန်ပါစေ။

သမ္မယုတ္တိ ဃီရုနာ

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ-

သမ္မယုတ္တေ တီဏှိ ဟူသော ပါဠိတော် အရ သုဒ္ဓသင်္ချာ
၃ ပါးတည်း။

၃- ပါးကား...

- ၁။ ကုသလော ကုသလုဿ၊
- ၂။ အကုသလော အကုသလဿ၊
- ၃။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ။

ဆသာဓိသင်္ချာဝါရ-

ဆ-ရှိနန် ဝိသမ် နတ်ရဟူသော မာတိကာ လင်္ကာနှင့် အညီ
သဘာဝသင်္ချာ ၆ ပါးတည်း ဟု ချောင်းဆုံ ဓလ္လိဆရာ ဆို၏။

ပစ္စယနိဇ္ဈေသ သမ္မယုတ္တိ၏ ကရိုင်းပေါင်းအရကို ထန်းတပင်အရ
ကောက်၌ အချင်းချင်း တပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
၄ ပါး ဖြစ်အံ့၊ တစ်ပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော သဟဇာတ အညမည
နိဿယ သမ္မယုတ္တိ အတ္ထိ အဝိဂတ ဝိပင်္ဂါကဖြစ်မှု ဝိပင်္ဂါကထည့်၍
(၇)ပစ္စယသတ္တိဟု ဆို၏။

ပစ္စည်းပြိုင်၌လည်း....

သမ္မယုတ္တ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပင်္ဂါက အတ္ထိ
အဝိဂတ ၆ ပါးပင် ပြိုင်ကြ၏။

သို့သော် ပါဠိတော်၊ ၁၅၄၊ သဘာဝ၌....

သမ္မယုတ္တပစ္စယာ ဟေတုယာ တီဏှိ၊ အဓိပတိယာ
တီဏှိ၊ သဟဇာတေ တီဏှိ၊ အညမညေ တီဏှိ၊ နိဿယေ
တီဏှိ၊ ကမ္မေ တီဏှိ၊ ဝိပင်္ဂါကေ ဧကံ၊ အာဟာရေ တီဏှိ၊
ဣန္ဒြိယေ တီဏှိ၊ ဈာနေ တီဏှိ၊ မဂ္ဂေ တီဏှိ၊ အတ္ထိယာ တီဏှိ၊
အဝိဂတေ တီဏှိ။

ဟု (၁၃)ပစ္စယ တောတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန ဌ၊ ၃၉၂ ခြံလည်း....

သမ္ပယုတ္တပစ္စယော သမ္ပယုတ္တပစ္စယတ္ထံ အဝိဇာနောဝ
ယထာနုရူပံ အာဟာရ အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ
ကမ္မ ဝိပါက အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဈာန မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတာနံ
ဝသေန အပရေယိဝိ တေရသဟာ ကာရေဟိ အနေက
ပစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ယထာရူပံအရ....

သဟဇာတမျိုးဖြစ်သောကြောင့် သဘာဝ၌(၁၃)ပစ္စည်းရသင့်
ရထိုက်ပေသည်။ သို့ဖြစ်သော် ပစ္စည်းပြိုင်နှင့် ဆန့်ကျင်တိတော့သည်။
အဋ္ဌကထာ၏ စကားကို ဥက္ကဋ္ဌ နည်းအားဖြင့် ယူမှ သင့်တော်ပေ
တော့မည်။

အဓာ ၁။ ။အဘိဓမ္မတ္ထ ပါရဂူ ဆရာတော်ဘုရားများထံ နည်းခံ မှတ်
သားကြွပါကုန် အရင်ကောင်းတို့။

ဆံ့ရနာဆန့်ာစီရ-

ဝိ-ပစ္စာ သမ် ဒွေတံလေး-ဟူသော မာတိကာ လွင်္ကာအရ
ဆံ့ရနာ ၂ ပါးတည်း။

၂-ပါးကား....

- ၁။ အဝိပါက ဆံ့ရနာ၊
- ၂။ သဝိပါက ဆံ့ရနာ- တည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၈၅။

- ၁။ သမ္ပယုတ္တ သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိ
အဝိဂတန္တိ တိဏိ။
- ၂။ သမ္ပယုတ္တ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ
အဝိဂတန္တိ ဧကံ။

ပဋ္ဌာန ဌ၊ ၄၆၀။

သမ္ပယုတ္တဗုဒ္ဓကော ဒုမ္မလင်္ကံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဧတ္ထ
ပန ဒွေယေဝ သဋ္ဌနာနိ တတ္ထ ဧကံ သာဓာရဏာဝသေန
ဧကံ ဝိပါက ဝသေန ဝုတ္တံ။

မှထိချက်။ ။ဤသမ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း၌ သဘာဝနှင့် သံဋ္ဌနာ မထူးခြား၊
အတူတူပင် ဖြစ်၏။

ဝိပုယုတ္တေ သဋ္ဌနာ

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ-

ဝိပုယုတ္တေ ပံဉ္စ ဟူသော် ပါဠိတော် ၁၆၄-အရ သုဒ္ဓသင်္ချာ ၅-
ပါးတည်း။

၅-ပါးအရကား....

- ၁။ ကုသလော အဗျာကတဿ၊ (သဟဇာတ၊ ပစ္စာဇာတ)
- ၂။ အကုသလော အဗျာကတဿ၊ (" ")
- ၃။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ၊ (သဟဇာတ၊ ပုရေဇာတ၊ ပစ္စာဇာတ)
- ၄။ အဗျာကဇော ကုသလဿ၊ (ပုရေဇာတ)
- ၅။ အဗျာကတော အကုသလဿ၊ (" ")

သဿသင်္ချာဝါရ-

ဋ္ဌါဒဿ် နိမဂ် ဝိပုယုတ္တံ ဟူသော မာတိကာလင်္ကာ အရ
သဘာဝ ၈၂-ပါးတည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၈၅-၌။

ဝိပုယုတ္တပစ္စယာ ဧတေတုယာ တိဏိ၊ အာရမ္မဏေ တိဏိ၊
အဓိပတိယာ ဧတ္တာရိ၊ ပုရေဇာတေ တိဏိ၊ ပစ္စာဇာတေ

တိဏိ၊ ကမ္မေ တိဏိ၊ ဝိပါကေ ကေ၊ အာဟာရေ တိဏိ၊
ဣန္ဒြိယေ တိဏိ၊ ဈာနေ တိဏိ၊ မဂ္ဂေ တိဏိ၊ အတ္ထိယာ ပဉ္စ၊
အဝိဂတေ ပဉ္စ။ (၁၇)

ဟု လာရုံ၏။

ပဋ္ဌာနံ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၃၂-၌လည်း။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယတ္ထံ အဝိဇောန္တောဝ
အနန္တရ သမနန္တရ အာသေဝန သမ္ပယုတ္တ နတ္ထိ ဝိဂတ-
သင်္ခါတေ ဆ ပစ္စယေ အပနေတွာ သေသာနံ ဝသေန
ယထာနုရူပံ အပရေဟိ သတ္တရသဟာကာရေဟိ အနေက-
ပစ္စယဘဝံ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ ရူပဿစ အရူပဿစ ပစ္စယဝိဘာ
ဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟု ဖွင့်ပြ၏။

ဤ၌လည်း သဘာဝပစ္စည်းပြိုင်၌ ၁၂-ပါးဟူသော ဆိုရိုးနှင့်
ကွဲပြားနေ၏။ ထိုသို့ကွဲပြားနေရာ၌ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း၌ကဲ့သို့ အဋ္ဌကထာ၏
စကားကို ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့် ယူရမည်လောဟုမူ ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့်
ယူအပ်။

ရူပဿစ အရူပဿစ ပစ္စယဝိဘာဂေါဟုဖွင့်ပြသော အဋ္ဌကထာ
စကားအတိုင်း ရူပဝိပ္ပယုတ် အရူပဝိပ္ပယုတ်တို့ကို ယထာရဟ အား
လျော်စွာ ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ ယူရမည်ဟု မှတ်ကြရမည်။

ဆဋ္ဌနာဆန့်ာ

ဝိပ် တေရာ ပုရေ ဥ ခုနစ်ခုရပေ ဟူသော မာတိကာလင်္ကာ
အရ ယဋ္ဌနာ (၁၃)ပါးတည်း။

၁၃ ပါးကား....

- ၁။ ဝိဿကယဋ္ဌနာ ၄-ပါး၊
- ၂။ မင်္ဂလာကယဋ္ဌနာ ၅-ပါး၊
- ၃။ သဟဇာတယဋ္ဌနာ ၄-ပါးတည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ထိုတွင် မိသားစုသင်္ဂဟ ၄ ပါးကား....

၁။ အတ္တိ အဝိဂတ ယဋ္ဌနာ၊
(အလုံးစုံသော သဟဇာတ၊ ပုရေဇာတ၊ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း)

၂။ သနိဿယယဋ္ဌနာ၊
(အလုံးစုံသော သဟဇာတ၊ ပုရေဇာတ၊ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း)

၃။ သာဓိပတိမိဿက ယဋ္ဌနာ၊
(သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း)

၄။ သနိဿယ ကုန္တိယ ယဋ္ဌနာ၊
(စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယ-
ပစ္စည်း၊ ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း)

ပကိတ္တကယဋ္ဌနာ ၅ ပါးကား....

၁။ ပစ္စာဇာတ အတ္တိ အဝိဂတ ယဋ္ဌနာ၊
(အလုံးစုံသော ပစ္စာဇာတ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း)

၂။ နိဿယ ပုရေဇာတ အတ္တိ အဝိဂတ ယဋ္ဌနာ၊
(အလုံးစုံသော ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း)

၃။ အာရမ္မဏယဋ္ဌနာ၊
(အလုံးစုံသော ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း)

၄။ အာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယယဋ္ဌနာ၊
(ဝတ္ထာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း)

၅။ ကုန္တိယယဋ္ဌနာ၊
(ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း)

သဟဇာတယဋ္ဌနာ ၄ ပါးကား....

၁။ ဝိပုယုတ္တ သဟဇာတ နိဿယ အတ္တိ အဝိဂတယဋ္ဌနာ၊
(အဝိပါက တစ်ချက်၊ သဝိပါက တစ်ချက်)

၂။ အညမညယဋ္ဌနာ၊
(အဝိပါကတစ်ချက်၊ သဝိပါက တစ်ချက်)

သီတဂူဆရာတော်

၁-အရ သဗ္ဗဌာနိကဃဋ္ဌနာဉ် (အလုံးစုံသော သဟဇာတ ဝိပု-
ယုတ္တ ပစ္စည်း)

၂-အရ သအညမည ဃဋ္ဌနာဉ် (အချင်းချင်းအား တပ်သော
ပစ္စဓေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုတည်း)

ဆဋ္ဌာ။

သဝိပါကဃဋ္ဌနာဉ် ဝိပါကပစ္စည်းယုရံမျှသာ။

ပါဠိတော်၊ ၁၈၅-ရှု၊ အဋ္ဌကထာ၊ ၃၅၁-ရှုကြပါကုန်။

ဓာတ္တိ-ဓာဝိဂတ ဃဋ္ဌနာ

သုန္ဒသင်္ချာဝါရ-

အတ္တိယာ တေရသ၊ အဝိဂတေ ဟူသော ဝါဠိတော်(၁၆၇)
အရ သုန္ဒသင်္ချာ (၁၃)တည်း။

တေရသ အရကား...

၁။ ကုသလော	ကုသလဿ၊
၂။ ကုသလော	အပ္ပာကတဿ၊
၃။ ကုသလော	ကုသလဿစ အပ္ပာကတဿ၊
၄။ အကုသလော	အကုသလဿ၊
၅။ အကုသလော	အပ္ပာကတဿ၊
၆။ အကုသလော	အကုသလဿစ အပ္ပာကတဿ၊
၇။ အပ္ပာကတော	အပ္ပာကတဿ၊
၈။ အပ္ပာကတော	ကုသလဿ၊
၉။ အပ္ပာကတော	အကုသလဿ၊
၁၀။ ကုသလောစ အပ္ပာကတောစ	ကုသလဿ၊
၁၁။ ကုသလောစ အပ္ပာကတောစ	အပ္ပာကတဿ၊
၁၂။ အကုသလောစ အပ္ပာကတောစ	အကုသလဿ၊
၁၃။ အကုသလောစ အပ္ပာကတောစ	အပ္ပာကတဿ။

သဘာဝသင်္ချာ-

စုဒ္ဓသိန္နိ- အတ္ထာ-ဝိ- ကမ်- ဟူသော မာတိကာ လင်္ကာအရ သင်္ချာ ၁၄ ပါးတည်း။

ပါဠိတော်၊ ၁၈၆။

အတ္ထိပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တ၊ အာရမ္မဏေ တီဏိ၊ အဝိ-
ပတိယာ အဋ္ဌ၊ သဟဇာတေ နဝ၊ အညမည တီဏိ၊ နိဿယေ
တေ ရသ၊ ဥမနိဿယေ ဧကံ၊ ပုရေဇာတေ တီဏိ၊ ပစ္စာ-
ဇာတေ တီဏိ၊ ကမ္မေ သတ္တ၊ ဝိပါဏေ ဧကံ၊ အာဟာရေ
သတ္တ၊ ဣန္ဒြိယေ သတ္တ၊ ဈာနေ သတ္တ၊ မဂ္ဂေ သတ္တ၊ သမ္ပယုတ္တေ
တီဏိ၊ ဝိပုယုတ္တေ ပဉ္စ၊ အဝိဂတေ တေရသ။ (၁၈)

မှန်ချစ်။ ။ပါဠိတော်၌ သဘာဝပစ္စည်း (၁၈) ဆိုသည်မှာ အမျိုး
ကွဲဖြစ်သော အာရမ္မဏတ္ထိ၊ ပုရေဇာတတ္ထိ၊ ပစ္စာဇာတတ္ထိ၊
အာဟာရတ္ထိ ထည့်သွင်း၍ (၁၈) ဖြစ်သည်။ တူရာကို
ပေါင်းခဲ့သော် (၁၄)သာရသည်။ ထိုကိုရည်၍ ချောင်းဆုံ
ဂဏ္ဍိဆရာတော်က (၁၄)ဟုဆိုသည်။

ပဋ္ဌာန၊ ၄၊ ၃၉၊ ၂-

အတ္ထိပစ္စယော အတ္ထိပစ္စယတ္တံ အဝိဇ္ဇာဟန္တာဝံ အနန္တရ
သမနန္တရ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတသင်္ခါတေ ပဉ္စပစ္စယေ အပ
နေတွာ သေသာနံဝသေန ယထာနုရူပံ အပရေဟိပိ အဋ္ဌာ-
ရသဟာကာရေဟိ အနေကပိစ္စယဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။

အဝိဂတပစ္စယော အတ္ထိပစ္စယသမိသော ယေဝါတိ။

သင်္ဃနာသင်္ချာ-

၂၉-အတ္ထိမှာ ထို့တူစွာ အဝိဂတ-ဟူသော မာတိကာလင်္ကာ
အရ သင်္ဃနာ (၂၉)ပါးတည်း။

၂၉-ကား-

- ၁။ အတ္ထိမိဿကသင်္ဃနာ ၁၁-ပါး၊
- ၂။ ပက္ခိန္တကသင်္ဃနာ ၈-ပါး၊
- ၃။ သယဇာတသင်္ဃနာ ၁၀-ပါး တည်း။

၄၁၆

သီတဂူဆရာတော်

ပါ။ ၁၀၆။

မိဿကဗဋ္ဌနာ (၁၁)ပါး-

အတ္ထိအဝိဂတန္တိ တေရဿ၊ အတ္ထိ နိဿယ အဝိဂတန္တိတေ-
ရဿ၊ အတ္ထိ အဓိပတိ အဝိဂတန္တိအဋ္ဌ၊ အတ္ထိ အဓိပတိ နိဿယ
အဝိဂတန္တိ အဋ္ဌ၊ အတ္ထိ အာဟာရ အဝိဂတန္တိ သတ္တ၊ အတ္ထိ
ဣန္ဒြိယ အဝိဂတန္တိ သတ္တ၊ အတ္ထိ နိဿယ ဣန္ဒြိယ အဝိဂတန္တိ
သတ္တ၊ အတ္ထိ ဝိပုယုတ္တ အဝိဂတန္တိ ပဉ္စ၊ အတ္ထိ အဓိပတိ နိဿယ
ဝိပုယုတ္တ အဝိဂတန္တိ စက္ကာရိ၊ အတ္ထိ နိဿယ ဣန္ဒြိယ ဝိပုယုတ္တ
အဝိဂတန္တိ တိဏီ။ (၉၁၁)

အတ္ထိသည်...

သဟဇာတတ္ထိ၊ ပုရေဇာတတ္ထိ၊ ပစ္စာဇာတတ္ထိ၊ အာဟာရတ္ထိ
ဣန္ဒြိယတ္ထိ။

ဟူ၍ ၅-မျိုးရှိရာ ၅-မျိုးလုံး၌ပါဝင်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို
ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ပစ္စည်းကို ညွှန်ပြပါဟုဆိုလျှင် အတ္ထိနှင့် အဝိဂတ
သာဖြစ်သည်။

ဤသို့ကြံဆခဲ့သော် ဗိဋ္ဌနာဉာဏ် ရင့်သန်လှပေမည်။

ထို့ကြောင့်...

သာမညဗဋ္ဌနာ သဗ္ဗဌာနိကဗဋ္ဌနာ သနိဿယဗဋ္ဌနာ
သာဓိပတိဗဋ္ဌနာ သာဓိပတိနိဿယဗဋ္ဌနာ သာဟာရဗဋ္ဌနာ
သဣန္ဒြိယဗဋ္ဌနာ သနိဿယဣန္ဒြိယဗဋ္ဌနာ သဝိပုယုတ္တဗဋ္ဌနာ
သနိဿယဝိပုယုတ္တဗဋ္ဌနာ သာဓိပတိနိဿယဝိပုယုတ္တဗဋ္ဌနာ
သနိဿယ ဣန္ဒြိယဝိပုယုတ္တဗဋ္ဌနာ။

ဟူ၍ (၁၁)ပါး ဖြစ်ပေသည်။

ထိုတွင်...

၁။ သဗ္ဗဌာနိကဗဋ္ဌနာ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတတ္ထိ ပုရေ-
ဇာတတ္ထိ ပစ္စာဇာတတ္ထိ အာဟာရတ္ထိ ဣန္ဒြိယတ္ထိ ဖြစ်အံ့၊ အဝိဂတ
တစ်ပါးသာပြိုင်၏။

၂။ သနိဿယသဋ္ဌနာ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတနိဿယ ပုရေဇာတနိဿယဖြစ်အံ့၊ နိဿယ အဝိဂတ ၂ ပါးပြိုင်၏။

၃။ သာဓိပတိသဋ္ဌနာ၌ အလုံးစုံသော သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်း၊ လောဘမူစိတ် ရှစ်ခုအားတပ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ် သော နိဗ္ဗန္ဒရုပ် အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်းဖြစ်အံ့၊ အဓိပတိ အဝိဂတ ဤနှစ်ပစ္စယတို့ပြိုင်၏။

၄။ သာဓိပတိနိဿယသဋ္ဌနာ၌....

အလုံးစုံသော သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း၊ အလေးအမြတ် ပြု တတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္ဒဇော ငါးချက်အားတပ်သော ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်းဖြစ်အံ့၊ အဓိပတိ နိဿယ အဝိဂတ ဤ ၃ ပစ္စယ သတ္တိတို့ ပြိုင်ကုန်၏။

၅။ အာဟာရသဋ္ဌနာ၌ အလုံးစုံသော ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း ဖြစ်အံ့၊ အာဟာရ အဝိဂတ ဤ ၂ ပစ္စယသတ္တိတို့ ပြိုင်ကုန်၏။

၆။ သက္ကန္တိယသဋ္ဌနာ၌....

အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း ဖြစ်အံ့၊ ကုန္တိယ အဝိဂတသတ္တိတို့သည် ပြိုင်ကုန်၏။

၇။ သနိဿယ ကုန္တိယသဋ္ဌနာ၌....

အလုံးစုံသော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း ဖြစ်အံ့၊ နိဿယ ကုန္တိယ အဝိဂတ ဤ ၃ ပစ္စယသတ္တိတို့ ပြိုင်ကုန်၏။

၈။ သဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ၌....

အလုံးစုံသော သဟဇာတဝိပ္ပယုတ် ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ် ပစ္စာ ဇာတဝိပ္ပယုတ် ဖြစ်အံ့၊ ဝိပ္ပယုတ္တ အဝိဂတ ဤ ၂ ပစ္စယသတ္တိတို့ ပြိုင်ကုန်၏။

၉။ နိဿယဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ၌....

အလုံးစုံသော သဟဇာတဝိပ္ပယုတ်၊ ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်အံ့၊ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အဝိဂတ ဤ ၃ ပစ္စယသတ္တိတို့ ပြိုင်ကုန်၏။

၁၀။ သာဓိပတိဝိပ္ပယုတ္တသဋ္ဌနာ၌....

သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ် ၃ ပါး၊ ၄ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း၊ အလေး

အမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမှ မရုဏာသန္ဓေ ငါးချက်အား တပ်
သော ဟုဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းဖြစ်အံ့။
အဓိပတိ နိဿယ ဝိပုယုတ္တ အဝိဂတ ဤ ၄ ပစ္စယသတ္တိတို့ ပြိုင်
ကုန်၏။

၁၁။ သနိဿယက္ကန္တိယ ဝိပုယုတ္တသဋ္ဌနာဉ်...
စိတ္တဇရပ် ကမ္မဇရပ်အားတပ်သော နာမ်က္ကန္တေတရားကိုယ် (၈)
ပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ ပဉ္စဝိညာဏ်အား တပ်
သော ပဉ္စဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်းဖြစ်အံ့။ နိဿယ
က္ကန္တိယ ဝိပုယုတ္တ အဝိဂတ ဤ ၄ ပစ္စယသတ္တိတို့သည် ပြိုင်ကုန်၏။

ပကိဏ္ဍကသဋ္ဌနာ ၈ ပါး၌...
အလုံးစုံသော ပစ္စာဇာတပစ္စည်းဖြစ်အံ့။ ပစ္စာဇာတ ဝိပုယုတ္တ
အဝိဂတ ဤ ၃ ပစ္စယသတ္တိတို့ ပြိုင်ကုန်၏။
ကြွင်း (၇) ပါးကား ပုရေဇာတနှင့် တူ၏။
သဟဇာတသဋ္ဌနာ (၁၀) ပါး။
သဟဇာတသဋ္ဌနာ ၁၀ ပါးသည် သဟဇာတနည်းတူ ပြိုင်
ကြလေ။

နတ္ထိ ဝိဂတ သဋ္ဌနာ

အံ့ဒ္ဓသင်္ချာ
နတ္ထိယာ သတ္တ၊ ဝိဂတ သတ္တ ဟူသော ပါဠိတော်အရ သုဒ္ဓ
သင်္ချာ (၇) ပါးတည်း။ သတ္တ အရ အနန္တရနှင့် အတူပင်။

ဆကာဆေဓင်္ချာ
ဆ ရှိနန် ဝိသမ် နတ်ရ ဟူသော မာတိကာလင်္ကာနှင့်အညီ
သဘာဝသင်္ချာ ၆-ပါးတည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ပါဠိ၊ ၁၈၈။

နတ္ထိပစ္စယာ အနန္တရေ သတ္တု၊ သမနန္တရေ သတ္တု၊
ဥပနိဿယေ သတ္တု၊ အာသေဝနေ တိဏိံ၊ ကမ္မေ ကေံ၊ ဝိဂတေ
သတ္တု။ (၆)

ဋ္ဌ၊ ၃၉၂။

နတ္ထိပစ္စယ ဝိဂတပစ္စယာ အနန္တရပစ္စယသဒိသာ။

ဆဋ္ဌနာဆဋ္ဌာ

နတ္ထိ သနန် အနန္တရတို့ ဝိဂတသုံးထွေ ဟူသော မာတိကာ
လင်္ကာနှင့်အညီ ဆဋ္ဌနာ ၃ ပါးတည်း။

၃ ပါးကား....

၁။ သာမညသဋ္ဌနာ၊

၂။ သာသေဝနသဋ္ဌနာ၊

၃။ သကမ္မသဋ္ဌနာ တည်း။

ဆဋ္ဌာ။ ။၂။ ချက်စုအတိုင်းဝင် အနန္တရနှင့် တူ၏။

ဋ္ဌ၊ ၄၆၁။

နတ္ထိ ဝိဂတမူလုကေသု အနန္တရ သမနန္တရ မူလုကေသု-
ဝိယ ဥပနိဿယာဝသေန ကမ္မဝသေန တိဏိံ ယေဝ သဋ္ဌနာနိ၊
အဝိဂတမူလကံ အတ္ထိ မူလကသဒိသမေဓ။

ဆဋ္ဌာဝါရ နိဝေအနေဖြင့်

အထူးမှတ်ကြားချက်။

အထက်ပါ အဋ္ဌကထာဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း အဝိဂတပစ္စည်းသည်
အတ္ထိ ပစ္စည်းနှင့် သီးခြားမရေးသားတော့ပြီ။

ဤပဋ္ဌာဝါရ၌ ဆဋ္ဌနာသည် အချုပ်အားဖြင့် ပကိဏ္ဏက-
သဋ္ဌနာ သဟဇာတသဋ္ဌနာအားဖြင့် ၂ ပါးသာ ရှိပေသည်။

ထို ၂ ပါးတို့တွင် သဟဇာတပစ္စည်းကို မယူမူ၍ ဆိုအပ်ကုန်
သော ဗညုနာတို့သည် ပင်ကိဏ္ဍကသဋ္ဌနာ မည်ကုန်၏။ အကြင်တရား
တို့သည် သဟဇာတပစ္စည်းကို ရကုန်၏။ ထိုတရားတို့သည် သဟဇာတ
သဋ္ဌနာ မည်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဌ၊ ၄၆၂ ။

ယာနိ ပနေတာနိပိ ဣမသ္မိံ ပဉ္စာဝါရေ ဗညုနာနိ
ဓုတ္တာနိ၊ တာနိ သဗ္ဗာနိပိ ဒုပိဓာနိယောဝ ပကိဏ္ဍကတော
သဟဇာတတော။

အတ္တသဗ္ဗေသမ္ပိ အာရမ္မဏ မူလကာဗီဇံ အာဗိတော
သဟဇာတံ၊ အဂ္ဂဟေတွာ ဓုတ္တာနိ ပကိဏ္ဍကာနိနာမ။ ယာနိ
ပန သဟဇာတံ လဘန္တိ၊ တာနိ သဟဇာတသဋ္ဌနာနိ နာမာနိ
ဓုစ္စန္တိ။

အဗ္ဗုဒ္ဓါဒ္ဓိရနိ။

ဤပဉ္စာဝါရ၌ ဗညုနာပေါင်း (၄၁၅) ရှိပေသည်။

ပဋ္ဌာန၊ ဌ ၄၆၂။

သဗ္ဗာနိပိ ပဉ္စဒသာဓိကာနိ ဓုတ္တာရိ ဗညုနာသတာနိ
ပဉ္စာဝါရေ အာဂတာနိ။

ဆ ဝါရ

ဆ-ဝါရဆိုသည်-

- ၁။ ပဋိစ္စဝါရ၊
- ၂။ သဟဇာတဝါရ၊
- ၃။ ပစ္စယဝါရ၊
- ၄။ နိဿယဝါရ၊
- ၅။ သံသဋ္ဌဝါရ၊
- ၆။ သမ္ပယုတ္တဝါရ တည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ထို ၆ ပါးတို့တွင်....

- (က) ပဋိစ္စနှင့် သဟဇာတဝါရသည် တူ၏။
- (ခ) ပစ္စယဝါရနှင့် နိဿယဝါရသည် တူ၏။
- (ဂ) သိသဋ္ဌဝါရနှင့် သမ္ပယုတ္တဝါရသည် တူ၏။

ဆ-ဝါရနှင့် ပဉ္စာဝါရ အထူး။

ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ပစ္စနိင်္ဂအားဖြင့် ၃-ပါးရှိသည်တို့တွင် ဆ-ဝါရ၌ ပစ္စယုပ္ပန်နှင့် ပစ္စနိင်္ဂတို့ကို အခြေခံပြု၍ ဟောတော်မူသည်။

ပဉ္စာဝါရ၌ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တို့ကို အခြေခံပြု၍ ဟောတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့်....

ဆ-ဝါရ၌ အနုလုံသည် ပဓာနဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတည်း။ ပဉ္စာဝါရ၌ အနုလုံဆိုသည် ပဓာနဖြစ်သော ပစ္စည်းတရားတည်းဟု ဆိုကြ၏။

ဆောင်ပုဒ်။

ပစ္စယုပ္ပန်၊ ဆ-ဝါရ၊ ပဓာနဟု မှတ်ကြလေ။

ပဉ္စာဝါရ၊ ပဓာန၊ ပစ္စယဟု ဆိုကြပေ။

ပဋိစ္စဝါရ၌ စဋိစ္စသည် ပဋိ-က္ခန္ဓ ၂-ပုဒ်တည်း။

ပဋိကား တူသောအနက်၊ က္ခန္ဓကား ဖြစ်ခြင်း၏ အားထုတ်ခြင်း စကား၏ အမည်တည်း။ ၂ ပုဒ်အပေါင်းဖြစ်သော ပဋိစ္စ ကား ဓာကွဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော တူသောအဖြစ်ဖြင့် ရောက်ခြင်းတည်း။

ပဋ္ဌာန၊ မှ ၃၉၆။

ပဋိတိ သဒိသတ္ထေ ဝတ္တတိ၊ သဒိသပုဂ္ဂလောဟိ ပဋိပုဂ္ဂလော သဒိသဘောဂေါစ ပဋိဘာဂေါဟိ ဝုစ္စတိ။

က္ခန္ဓာတိ ဂမနုဿိက္ကဝစန မေတံ၊ ဥဘယံ ဧကတော ကတွာ ပဋိစ္စာတိ ပဋိဂန္ဓာ သဟုပ္ပတ္တိသင်္ခါတေန သဒိသဘာဝေန ပတွာ၊တေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဥပ္ပတ္တိဘာဝံ ဥပဂန္ဓာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။

၎င်းအနက်။

တတ္ထ၊ ထို သီယာ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ အစရှိသော ပါဠိ
 တော်၌။ ပဋိတိ၊ ပဋိဟူသော သဒ္ဓါသည်။ သဒိသတ္ထေ၊ အတူတကွ
 ဟူသောအနက်၌။ ပတ္တတိ၊ ဧ။ ဟိ၊ မှန်၏။ သဒိသပုဂ္ဂလော၊ တူသော
 ပုဂ္ဂလိကို။ ပဋိပုဂ္ဂလော၊ တူ၍လည်းကောင်း။ သဒိသဘာဂေါ၊ တူသော
 အဖို့ကို။ ပဋိဘာဂေါတိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
 ဣစ္စာတိ တေ၊ ဣစ္စာဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ ဝမနုဿုက္ကဝစနံ၊ ဖြစ်
 ခြင်း၏တူသော၊ ကတ္တာရံရှိသော အပရကာလကြိယာအား ငဲ့ခြင်းကို
 သိကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဓါတည်း။ ဥဘယံ၊ ပဋိသဒ္ဓါ၊ ဣစ္စသဒ္ဓါ
 နှစ်ပါးစုံကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ပဋိစ္စာတိ၊
 ကား။ ပဋိဝန္နာ၊ တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရောက်၍။ သဟုပ္ပတ္တိသင်္ခါတေန၊
 တကွဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ သဒိသဘာဝေန၊ တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ပထွာ၊ ရောက်၍။ ဧကတော၊ တကွနက်။ ဥပ္ပတ္တိဘာဝံ၊ ဖြစ်ခြင်းရှိ
 သည်၏အဖြစ်ကို။ ဥပဂန္နာ၊ ရောက်၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊
 ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ဤသည်တို့ကို ထောက်၍...

၁။ ၂-ချက်စုတည်း-

၁။ ဆ-ဝါရနှစ်ချက်စု၊

၂။ ပဉ္စာဝါရ ၂-ချက်စု ဟူ၍ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း ပြုကြလေ
သည်။

ရှေးအစဉ်အလာအရ (၃)ချက်စုဆိုလျှင်လည်း ပစ္စည်း၊ ပစ္စ-
 ယုပ္ပန်၊ ပစ္စနိက် ပါဝင်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ဆ-ဝါရ၊ ပဉ္စာဝါရ နှစ်
 ပါးလုံးပင် စုံလင်ဆက်ရောက်ပေတော့သည်။

ဆ-ဝါရ ၂ ချက်စုံကား တစ်ပါး တစ်ပါးသော ပစ္စည်း၏
 ပစ္စယုပ္ပန်နှင့် ပစ္စနိက် ဆိုရိုးတည်း။

ပဉ္စာဝါရ ၂ ချက်စုံကား တစ်ပါး တစ်ပါးသော ပစ္စည်း၏
 ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ဆိုရိုးတည်း။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသွင်တန်းကျမ်း

ဗုဒ္ဓာ ဝါရ

တတ္ထ ဓဋ္ဌ အနုလောမာနိ ဓမ္မာနုလောမိဉ္ဇ ပစ္စယာနုလောမဉ္ဇ။ ဆ ပစ္စနိယမိ နယာ သုဂတ္တိရာတိတ္ထေ ဓဋ္ဌ ပစ္စနိယာနိ ဓမ္မ ပစ္စနိယဉ္ဇ ပစ္စယ ပစ္စနိယဉ္ဇ ဟူသော ပဋ္ဌာန၊ ဋ (၄၀၆+၄၀၇)နှင့်အညီ....

- ၁။ ဓမ္မအနုလုံ၊
- ၂။ ဓမ္မပစ္စနိကံ၊
- ၃။ ဓမ္မအနုလောမပစ္စနိကံ၊
- ၄။ ဓမ္မပစ္စနိယာနုလောမ အားဖြင့် လာသော ဆိုရိုး၌....

၁။ အနုလုံဆိုသည် ပဒ ပဒါဝသာန သို့မဟုတ် မူလ မူလိတို့ကို န-မမြစ်မူ၍ ဟောတော်မူခြင်းတည်း။

၂။ ဓမ္မပစ္စနိကံဆိုသည် ပဒ ပဒါဝသာနတို့ကို သို့မဟုတ် မူလ မူလိတို့ကို န-မြစ်၍ ဟောတော်မူခြင်းတည်း။

၃။ ဓမ္မအနုလောမပစ္စနိကံဆိုသည် ပဒကို န-မမြစ်၊ ပိဒါဝသာနကိုသာ န-မြစ်၍ သို့မဟုတ် မူလကို န-မမြစ်မူ၍၊ မူလိကိုသာ န-မြစ်၍ ဟောတော်မူခြင်းတည်း။

၄။ ဓမ္မပစ္စနိယာနုလောမဆိုသည် ပဒကိုန-မြစ်၍၊ ပဒါဝသာနကို န-မမြစ်ဘဲ သို့မဟုတ် မူလကို န-မြစ်၍ မူလိကို န-မမြစ်ဘဲ ဟောတော်မူခြင်းတည်း။

ထို ၄ ပါးတို့တွင်-

တစ်ပါးတစ်ပါး၌ တိကပဋ္ဌာန်း၊ ဓုကပဋ္ဌာန်း၊ ဓုကတိကပဋ္ဌာန်း၊ တိကဓုကပဋ္ဌာန်း၊ တိကတိကပဋ္ဌာန်း၊ ဓုကဓုကပဋ္ဌာန်း အားဖြင့် ခြောက်ပါးစီ ခြောက်ပါးစီ ဖြစ်ရကား ပဋ္ဌာန်း (၂၄)ကျမ်း ဖြစ်သတည်း။ ။

ပဋိစ္စ ဝိဘင်္ဂဝါရ

ပဋိစ္စနှင့် ဆထဇာထဝါရ....

အကြင်ပစ္စယုပ္ပန် ပစ္စနိကံတရားတို့ကိုဝိဘင်းထုတ်၍ ဟောတော် မူအပ်သော ကေခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယော ခန္ဓာ အစရှိသော ပါဠိတို့၌ ကံနှင့်ကတ္တားသည် သဟဇာတပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန် ရကောင်း၏။ ထို သဟဇာတပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ရကောင်းသော ပဒ ပဒါဝသာန တို့ကို ပဋိစ္စဝါရ သဟဇာတဝါရတို့၌ ဟောတော်မူသည်။

အဓာ။ ။သဟဇာတ ရကောင်းသော ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ဆိုသည် တစ်ခုသော စိတ္တက္ခဏ၌ အတူတကွ ဖြစ်ကြသော စိတ် စေတသိက် ရပ်တို့တည်း။

ယင်းပဋိစ္စနှင့် ဆထဇာထဝါရဆိုသည် ဆိလဝဋ္ဌာန်းဖြစ်ဆံ့....

ပဏ္ဍိတဝါရ၌ ကုသလတိက်ကို အမှီပြု၍ ဟေတု အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်(၄၉)ပါးကို အစမြဲသောနည်းမျှကို ပြသဖြင့် မရေတွက် နိုင်သော ပုစ္ဆာတို့ကို ပြတော်မူပေသည်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန၊ ဌ၊ ၇၁၁ ၌-

ရှုဒါနိ သာ တော ပဏ္ဍိတဝါရေ ကုသလတ္တိကံ နိဿာယ ဟေတုပစ္စယာဒိဝဿေန ဧကေနပညာသံ အာဒိကတွာ နယမတ္တံ ဒဿေန္နေန အပရိမာနာ ဒဿိတာ။

ဤ ဝိဘင်္ဂဝါရ ကုသလတိက်၌-

ကုသလပဒ၊ အကုသလပဒ၊ အဗျာကတပဒ၊ ကုသလာဗျာကတ ပဒ၊ အကုသလာဗျာကတပဒ အားဖြင့် ၅ ပါး ဖြစ်လေသည်။ (ထန်းတပင်အကောက် ဆိုရိုးကြည့်)

ဆဏ္ဍေဗ္ဗာဏာရမ္ပဏိ။

ပစ္စာဇာတသည် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တရား တို့သည် ရုပ်၏ ပစ္စည်းတရားမဖြစ်၊ အဗျာကတ တရားသည် ပစ္စာဇာတ၏ ပစ္စည်း

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ဖြစ်သော်လည်း ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုနိုင်၍ ဇနကာသတ္တိ
ဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင် သောကြောင့် ပစ္စာဇာတပစ္စည်းပါဟု ဆိုအပ်
သော တစ်ခုသော တရားမျှမရှိ၊ သို့ဖြစ်၍ ဤ ဆ-ဝါရ၌ ပစ္စာဇာတ
ပစ္စည်းကို မရအပ်၊ (၂၃)ပစ္စည်းသာ ရအပ်၏ ဟု မှတ်ကြပါလေ။

ပဋ္ဌာန် ၅၊ ၄၁၅။

ပစ္စာဇာတော ကုသလာကုသလာနံ ပစ္စတော န
ဟောတိ။ အဗျာကတော ဥပတ္တမ္ဘကော န ဇနကော။ တသ္မာ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပစ္စာဇာတပစ္စယောတိ ဝေ ဝတ္တဇ္ဇော၊ ဧကဓမ္မောပိ
နတ္ထိတိပစ္စာဇာတပစ္စယ ဝသေန ဝိဿဇ္ဇနံ န ကတံ။

ဤဝိသင်္ခါရ၌....

ပဋိစ္စဝါရ သဟဇာတဝါရတို့သည် တိကပဋ္ဌာန်းဖြစ်အံ့၊ တိက
မာတိကာအတိုင်း ကုသလပဒ၊ အကုသလပဒ၊ အဗျာကတပဒ အားဖြင့်
၃ ပါး ဖြစ်ပေသည်။

ထို ပဒ ၃ ပါး တို့တွင်....

ကုသလပဒ ဖြစ်အံ့၊ ကုသိုလ်စိတ် ကေဝီသကိုစွဲ၍ ကုသိုလ်စိတ်
ကေဝီသ စေတသိက် အဋ္ဌတိသ ကုသိုလ်စိတ္တဇရပ်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာ
ကြကုန်သောကြောင့် ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ
ဟေတုပစ္စယာ ဟု ပါဠိတော်(၁၉)၌ ဟောတော်မူသည်။

ဓာထားချက်။

ဤ ဆ-ဝါရ၌ ကံပုဒ်အရကို ပစ္စည်းတရား၊ ကတ္တားပုဒ်အရကို
ပစ္စယုပ္ပန်တရား ကိန်းသေမှချ ယူရမည်။

ထိုတွင် ကံပုဒ်အရ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းတရားကို ပဒ ထုတ်ကြ၍
ကတ္တားပုဒ်အရ သို့မဟုတ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပံဒါဝသဓန ထုတ်ကြ
ပါလေ။

သို့ဖြစ်၍....

ကုသလပဒ္ဓါ ကတ္တာပုဗ္ဗိအရ ပစ္စယုပ္ပန်တရားသည် ကုသိုလ်စိတ်
ကေစိသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ကုသိုလ် စိတ္တဇရုပ် ဖြစ်ရကား
ထိုတရားတို့ကို ရာသီအားဖြင့်ရှုကြည့်လျှင် ကုသလရာသီ၊ အကုသလ
ရာသီ၊ အဗျာကတရာသီ ဟု အစု သုံးစု တွေ့ရပေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့်....

ကုသလပဒဝသာန၊ အဗျာကတပဒဝသာန၊ ကုသလာဗျာကတ
ဝသာန ဟု ပဒါဝသာန ၃ ပါး ရရှိပေသည်။ အကုသလပဒ္ဓါလည်း
ဤအတူ ၃ပါးပင်၊ အဗျာကတပဒ္ဓါကား အဗျာကတဝသာန တစ်ပါး
သာ ဖြစ်၏။

ဟေတုပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရ အနုလုံခြုံလည်း....

- ၁။ ကိုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ
ဟေတုပစ္စယာ။
- ၂။ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ အဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ
ဟေတုပစ္စယာ။
- ၃။ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ ကုသလာဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ
ဟေတုပစ္စယာ။
- ၄။ အကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ အကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ
ဟေတုပစ္စယာ။
- ၅။ အကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ အဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ
ဟေတုပစ္စယာ။
- ၆။ အကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ အကုသလာ ဗျာကတော ဓမ္မော
ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
- ၇။ အဗျာကတံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ အဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ
ဟေတုပစ္စယာ။

ဟူသည်တို့၌ ကတ္တားပုဒ်အရ ပုဒဝသာန(၇)ပါး ဟောထား
ပေသည်။ (ပါ-၁၉)။

တစ်ဖန် ပုစ္ဆာဝါရ-ပါး ၁၀။

ဓမ္မဿန္တုလောမ ဓမ္မဓုထုဏ် တုသထဝဒဒိဋ္ဌိယဉ်း....

၁။ သိယာ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ
ဟေတုပစ္စယာ။

၂။ သိယာ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ အကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ
ဟေတုပစ္စယာ။

၃။ သိယာ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ အဗျာကတော ဓမ္မော
ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ။

၄။ သိယာ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ ကုသလောစ အဗျာကတောစ
ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ။

၅။ သိယာ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ အကုသလောစ အဗျာကတောစ
ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ။

၆။ သိယာ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ ကုသလောစ အကုသလောစ
ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ။

၇။ သိယာ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ ကုသလောစ အကုသလောစ
အဗျာကတောစ ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ။

ထို့ကြောင့် ကုသလပဒ၌ ပဒ (၇)ပါး၊ ပဒါဝသာန (၇)
ဖြစ်ရကား (၇×၇) ပဒါဝသာနပေါင်း (၄၉)ပါး ဖြစ်၏။ ထိုသို့
ပုစ္ဆာဝါရ၌ (၄၉)ပါး ဟောထားသော်လည်း ဝိသုဒ္ဓနာ (ဝိသင်္ခ)
ဝါရ အနုလောမ၌ (၄၉) ပါးလုံး မရထိုက်ကုန်။

အကြောင်းကား ပဋိစ္စနှင့် သဟဇာတဝါရတို့၌ ကံနှင့် ကတ္တား
ဝါ၊ ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ တစ်ခုသော ဥပါဒ် ၌ ဘင်ဟု
ဆိုအပ်သော စိတ္တက္ခန္ဓာ၌ အတူတကွဖြစ်ကောင်းသော တရားတို့ကို
သာ ဟောတော်မူသောကြောင့် ကုသိုလ်တရားဖြစ်နိုင်သော စိတ္တက္ခန္ဓာ
တစ်ခု၌ အကုသိုလ်တရားတို့ အတူတကွ မဖြစ်ထိုက် မဖြစ်ကောင်းရ
ကား (ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ အကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတု

ပစ္စယာဟူသော)အဖြေဝိဿဇ္ဇနာကို မရထိုက်သည်ဖြစ်၍ (၄၀)သော အဖြေဝိဿဇ္ဇနာတို့ကို မရအပ်။ (၉) ပါးသော အဖြေ ဝိဿဇ္ဇနာ တို့ကိုသာ ရသင့် ရထိုက် ရအပ်ကုန်၏။

ဗုဒ္ဓကပဋ္ဌာန်း စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတူ (၉)ပါးပင် ရသင့် ရထိုက်ကုန်၏။

ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၄၁၁။

သစေ ဣမာ ဟေတုပစ္စယာဗိဝေသေန ကျေနပညာသံ ပုစ္ဆာ သဗ္ဗေသာ ဝိဿဇ္ဇနံ နလဘန္တိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ယံ ပနေတ္ထ ဝိဿဇ္ဇနာ နလဘန္တိ၊ တာ ပဟာယ၊
ယာ လဘန္တိ၊ တာယေဝ ဝိဿဇ္ဇိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟူ၍လည်းကောင်း ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

မှန်ပေသည်။ ဝေဒနာတိက် စသည်တို့၌ ၃ ပုဒ်လုံးပင် ဝေဒနာ ကို ကြံစားသည်ဖြစ်၍ အနုဝါဒဝိဘင်း၌ ကုသလုတိက်၏ ခန္ဓာ ဝါရကို ပြရာဝယ် ကေက ၄ ဝါရတို့တွင် (ကေ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယော ခန္ဓာ) ဟူသော ဝါရကို မရအပ်။ ဗုဒ္ဓက ၆-ဝါရတို့တွင် (ဓမ္မ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဓမ္မ ခန္ဓာ) ဟူသော ဝါရကို မရအပ်။ တိက ၄ ဝါရတို့ကို ကား အလုံးစုံပင်မရအပ်။ ဓမ္မအနုလောမပစ္စနိက ဖြစ်သော တိက ပဋ္ဌာန်း၌လည်း ဝိတက်တိက် ဝိတိတိက်တို့၏ (၄၉) ပါးသော ပုစ္ဆာ တို့၏ အဖြေဝိဿဇ္ဇနာတို့ကို ရကြပေကုန်သည်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၄၁၁ ၌...

ယသ္မာ ယံ ကုသလုတ္တိကေ လဘန္တိ၊ န တာယေဝ ဝေဒနံတ္တိကာဗိသု၊ ဓမ္မာနုလောမပစ္စနိယေစ တိကပဋ္ဌာနေ ဝိတက္ကတိက ပိတိတ္တိကာနံ ဝိဿဇ္ဇနေ သဗ္ဗာပေတာ ဝိဿဇ္ဇနံ လဘန္တိ၊ တဿ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန ဧကေကသ္မိ တိကေ ယတ္တကာဟိ ပုစ္ဆာဟိ ဘဝိတဗ္ဗ။

ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

အမှတ်။ ။ ဤ၌ ကေက ၄ ဝါရ၊ ဒုက ၆ ဝါရ၊ တိက ၄ ဝါရ၊ စတုက ၁ ဝါရအားဖြင့် ၁၅ ပါးသော ခန္ဓာဝါရတို့ကို အောက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

၁။ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စံ ကုသလော ဓမ္မော စသည်ဖြင့် အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာ ဖြစ်ရာ၌ ကေက ၄-ဝါရ၊ ဒုက ၆-ဝါရ၊ တိက ၄-ဝါရ အားဖြင့် ခန္ဓာဝါရ ၁၄-ဝါရ ဖြစ်သတည်း။

၂။ ကုသလေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ စသည်ဖြင့် အစိတ်အပေါင်း ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော ကုသိုလ်စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်ရာ၌ ခန္ဓာဝါရ (၂၂၅) ဝါရ ရသည်ဟု မှတ်။ (၁၅x၁၅) လီတည်း။

၃။ ဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စံ တယောခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စရူပံ စသည်ဖြင့် အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ဖြစ်ရာ၌ ခန္ဓာဝါရ (၂၁၀) ရသည်ဟု မှတ်။

ခန္ဓာဝါရ (၂၁၀) ရင့်အား

နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ နာမက္ခန္ဓာနှင့် ရုပ်တို့ဖြစ်ရာ၌ (၁၄) ဝါရ၊ ဤနည်းအတူ မဟာဘုတ်ကို ကေက ဒုက တိက ယု၍ (၁၄) ဝါရ ဖြစ်ရကား (၁၄x၁၄)လီ (၁၉၆) ဝါရ၊ မဟာဘုတ်ကို စတုကယု၍ (၁၄) ဝါရ ပေါင်း (၂၃၀) ဝါရ ဖြစ်၏။

၄။ ပဋိသန္ဓိက္ခယော ဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စံ တယော ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာစရူပံ ။လ။ ခန္ဓေ ပဋိစ္စံ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထု ပဋိစ္စ ခန္ဓာ စသည်ဖြင့် အစိတ်အစိတ်၊ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ် ဖြစ်ရာ၌ အစိတ်အစိတ်၌ ခန္ဓာဝါရ (၂၁၀)၊ အစိတ်အပေါင်း၌ (၁၅) ဝါရ ပေါင်း (၂၄၀) ဝါရ ဖြစ်သတည်း။

အမှတ်။ ။ အကုသလာဗျာကတေန အဗျာကတံ စသည်၌လည်း ဤနည်းအတူ သိကြပါလေ။

ပဋိပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၄၁၃။

ကုသလေ ခန္ဓေစ မဟာဘူတေစ ပဋိစ္စာတိ ဣတ္ထ စိတ္တ-
သမုဋ္ဌာဝ မဟာဘူတာ ဂဟိတာ။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပန္တိ ဣ
ပန ဘူတရူပမ္ပိ ဥပါဒါရူပမ္ပိ ဂဟိတံ။ ဧကံ မဟာဘူတာ
ပဋိစ္စတယော မဟာဘူတာမိ အာဒိနံ န ယေန ဟိ ဘူတရူပမ္ပိ
ခန္ဓေစ မဟာဘူတေစ ပဋိစ္စ ဥပပုဇ္ဇတိ။ မဟာဘူတေ ပဋိစ္စ
ဥပါဒါရူပမ္ပိ ဝုတ္တ န ယေန ဥပါဒါရူပန္တိ။ အကုသလဉ္စ
အဗျာကတဉ္စာတိ ပဉ္စာ ဝိသိဋ္ဌနေသုပိ သေဝေနယော။

ဓာထားချက်။

ပုစ္ဆာဝါရ (၄၉) ပါးတို့တွင် ဟေတုပစ္စည်း၌ (၉) ပါးသော
ပုစ္ဆာဝိသယဇ္ဇနာတို့ကို ရအပ်၏။ ကြွင်းသော ပုစ္ဆာ (၄၀) တို့ကို
အဖြေမရှိသည်ဖြစ်၍ မရအပ်ဟု သိပါလေကုန်။ မောသပုစ္ဆာသာတည်း။

ပဋိပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၄၁၃။

ဧဝံ ဟေတုပစ္စယေ နဝ ပုစ္ဆာဝိသယဇ္ဇိတာ။ ဧကောယေစ
ဟိ ဣတ္ထ လဗ္ဘန္တိ။ သေသာ စတ္တာလိသမောသပုစ္ဆာတိ နဝိသယဇ္ဇိ-
တာ။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် အာရမ္မဏ စသော ပစ္စည်းတို့၌လည်း
ပုစ္ဆာဝိသယဇ္ဇနာတို့ကို သိပါလေကုန်။

ပဋိပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၄၁၃။

ကုမိနာ ဥပါယေန အာရမ္မဏ ပစ္စယာဒိသုပိ ပုစ္ဆာ-
ဝိသယဇ္ဇနာနံ အစတ္တာ ဝေဇ္ဇိတဗျော။

(က) ဝဇ္ဇိဝါရနှင့် အဏုဏုဝင်ဖြစ်ခါဇျက် ဆထကောဝါရကို ထပ်မံ
တောရခြင်းအကြောင်း။

အချင်းချင်း တူသောအနက်တို့ မှတ်အံ့သောငှာ ထပ်မံ၍ ဟော
တော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

ရှင်းလင်းစေပါအံ့။

စက္ခုစ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စသော နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၌ စက္ခုပသာဒကိုစွဲ၍ ရူပါရုံဖြစ်သော်လည်း သဟဇာတသတ္တိဖြင့် အတူတကွ မဖြစ်။ ဥပါဒါရုပ်သည် ဘူတရုပ်နှင့် အတူတကွဖြစ်သော်လည်း ဘူတရုပ်အား သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြု။ ဘူတရုပ်ကသာ ဥပါဒါရုပ်အား သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

ထိုသို့ သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုကြပါသောကြောင့် ပဋိစ္စဝါရဖြင့် သဟဇာတပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို သဟဇာတဝါရဖြင့် လည်း ပဋိစ္စဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို မှတ်အံ့သောငှာ ထပ်မံ၍ ဟောတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန၊ ဋ္ဌ၊ ၄၂၆။

အတ္တတော ဟိ ဧတေ ဒေဝပိ နိန္ဒာနာကရဏာ၊ ဧဝံ သန္တေပိ အညမညဿ အတ္တ နိဝတ္တနုတံ ဝုတ္တာ။ စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစာတိ အာဒိသုပိ အသဟဇာတမ္ပိ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဝုစ္စတိ။ သဟဇာတမ္ပိစ ဥပါဒါရုပ် ဘူတရူပဿ ပစ္စယော။ န ဟောတိ။ ဣတိ ပဋိစ္စဝါရေန သဟဇာတပစ္စယဘာဝံ၊ သဟဇာတဝါရေနစ ပဋိစ္စဘိဝုတ္တဿ သဟဇာတဘာဝံ နိယမေတံ ဥဘောပေတေ ဝုတ္တိ။

အပိစ တတ္ထ ဗုံဇ္ဈန်ကာနံ အဇ္ဈာသယဝသေန ဒေသနာဝိလာသေန နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ပဘောဒ ဇာနနဝသေနစာပိ ဧတေ ဥဘောပိ ဝုတ္တာ။

အချင်းချင်း တူသောအဖြစ်ကို မှတ်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဝေနေယျဇ္ဈာသယ၏ အစွမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဒေသနာဝိလာသအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၏ အစွမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း သဟဇာတဝါရကို ထပ်မံ၍ ဟောတော်မူသည် ဟူလျှီ။

(ခ) ဝစ္စယနှင့် နိဗ္ဗာနဝါရ

အကြင်ပစ္စယုပ္ပန် အကြင်ပစ္စနိက် တရားတို့ကို ဝိဘင်းထုတ်၍ ဖော်စီအပ်ကုန်၏။ ထိုပစ္စယုပ္ပန် ပစ္စနိက် တရားတို့၌ ကံနှင့် ကတ္တား

သည် သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ဤသို့ သဟဇာတမျိုး နိဿယ ပုရေဇာတမျိုး နိဿယ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ရောနှော၍ ရကောင်းသော ပဒေသါဝသာနတို့ကို ပစ္စယဝါရ နိဿယဝါရ ၂ ဝါရတို့၌ ဖော်အပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်...

(၄၉) ပါးသော ပုစ္ဆာဝါရတို့တွင် (၁၇) ပါးသော ပုစ္ဆာပဒေသါဝသာနတို့ကိုသာလျှင် အဖြေဝိသဇ္ဇနာ ရအပ်၏။ ကြွင်းသော ပုစ္ဆာဝါရ (၃၂) ပါးတို့သည် အဖြေဝိသဇ္ဇနာ မရကောင်းသောကြောင့် မောယပညာတို့သာတည်း။

ဗဒ္ဓာန၊ ဋ္ဌ၊ ၄၂၇။

ဧဝံ ဣမသ္မိံ ဟေတုပစ္စယေ သဟဇာတဉ္စ ပုရေဇာတဉ္စ နိဿယတ္ထေန ပစ္စယံ ကတွာ သတ္တရသပဉ္စာ ဝိသယဇ္ဇိတာ။ တတ္ထ ခန္ဓာစေတ ဣတာစ သဟဇာတဝသေန ဝတ္ထု သဟဇာတ ပုရေဇာတဝသေန ဂဟိတံ ပဋိစ္စဝါရေပန သဟဇာတဝသေန ပစ္စယော ဇဉ္ဇတိ၊ တသ္မာ တတ္ထ နဝေဝပဉ္စာ ဝိသယဇ္ဇိတာ၊ ယေ ပနေတေ ဣေ သတ္တရသပဉ္စာ ဝိသယဇ္ဇိတာ။

ပါဠိတော်၊ ၁၁၀ အဆုံးလာ-

ပစ္စယတ္တံ နာမ နိဿယတ္တံ၊ နိဿယတ္တံ နာမ ပစ္စယတ္တံ ဟူသော သင်္ခါယတနာ မဆေရ်တို့၏ စကားအရ ပစ္စယအဖြစ်မည်သည် နိဿယ အဖြစ်မည်၏။ နိဿယအဖြစ်မည်သည် ပစ္စယအဖြစ် မည်၏ဟု ဆိုသောကြောင့် အတူတူပင်ဖြစ်၏။

သို့အတူတူပင် ဖြစ်သော်လည်း အချင်းချင်း အနက်ကိုမှတ်ဆိုသောငှာ နိဿယဝါရကို ထပ်မံ၍ ဟောတော်မူသည်။

အဆိုမှန်စစ်ဆန်းညှိုးထူရူ....

အဝိဇ္ဇာပစ္စယသင်္ခါရာစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စိတင်းပါဠိတော်၌ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားကြောင့် သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့ ဖြစ်ကြစေကာမူ မမှီမူ၍ဖြစ်သော နာနက္ခဏိက အကြောင်းတရားကြောင့်သာ အကျိုးတရား ဖြစ်၏။ နိဿယသတ္တိဖြင့် မှီ၍မဖြစ်ကြပေ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

တစ်နည်းဆိုလျှင် သစ်သားပုံကြီး တစ်ခု၌ သစ်သားချောင်းများစွာရှိသည်တို့တွင် တစ်ခုသော သစ်သားချောင်းသည် တစ်ခုသော သစ်သားချောင်းအား နိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုကြသောကြောင့် ပစ္စယဝါရဖြင့် နိဿယဝါရ၌ ဟောအပ်သော သဟဇာတနိဿယ ပုရေဇာတနိဿယ သဘောရှိစသော ပစ္စည်းမည်သည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ နိဿယဝါရဖြင့်လည်း ပစ္စယဝါရဟူ၍ ဟောအပ်သော သဟဇာတနိဿယ ပုရေဇာတနိဿယ သဘောရှိသော ပစ္စည်းမည်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း မှတ်အံ့သောငှာ နိဿယဝါရ၏ ထပ်မံ၍ ဟောတော်မူသည်။

ထို့အတူ ဥပါဒါရုပ်သည် မဟာဘုတ်အား နိဿယပစ္စည်းမဖြစ်ပေ။

ပဋ္ဌာန်း၊ ဋီ၊ ၄၃၁။

အတ္တတော ဟိ ဧတေပိ ပဋိစ္စ သဟဇာတာဝိယ နိန္ဒာနာ-
ကရဏာ၊ ဧဝံ သန္တေပိ အညမညဿ နိယမတ္ထံ ဝုတ္တာ။ အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဗိသု ဟိ အနိဿာယ ဝတ္တမာနံ
နာနာက္ခဏိကမ္ပိ ပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဝုတ္တာ။

အညမည အလ္လိယိတွာ ဌိတကဋ္ဌာဒီနံ ဧကံ ဧကဿ
နိဿယပစ္စယော န ဟောတိ၊ တထာ ဥပါဒါရူပါနံ မဟာ-
ဘူတဿ နိဿယပစ္စယော န ဟောတိယေဝ၊ ဣတိ ပစ္စယ-
ဝါရေန နိဿယပစ္စယဘာဝံ နိဿယဝါရေနစ ပစ္စယာတိ-
ဝုတ္တဿ သဟဇာတ ပုရေဇာတဘာဝံ နိယမေတ္ထံ ဥဘောပေ-
တေ ဝုတ္တာ။

တစ်နည်း-ဝေနေယျဇ္ဈာသယ ဒေသနာဝိလာသ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ
အစွမ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

ပဋ္ဌာန်း၊ ဋီ၊ ၄၃၁။

အပိစ တထာ ငုံဇ္ဈနကာနံ အဇ္ဈာသယဝသေန
ဒေသနာဝိလာသေန နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပဘောဓ ဇာနန
ဝသေနစာပိ ဧတေ ဥဘောပိ ဝုတ္တာ။

ဝိဘင်္ဂ ဌ၊ ဝဂ္ဂ-ဌ်ကား....

ပစ္စယော ဟောတိ ပုညာနံ၊ ဒုဝိဓာနေကဓာ ပန။
ပရေသံ ပစ္စိမာနံ သာ၊ ဧကဓာဝ ပစ္စယော မတာ။ တတ္ထ
ပုညာနံ ဒုဝိဓာတိ အာရမ္မဏပစ္စယေန ဥပနိဿယပစ္စယေန-
စာတိ ဒွေဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

သာမိ အဝိဇ္ဇံ ခယတော ဝယတော သမ္ပသနံကာလေ
ကဓမ္မာဝစရာနံ ပုညာဘိသင်္ခါနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော
ဟောတိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဝါနာဒိနိစေဝ ကာမာဝစရ ပုညကိရိယံ ဝတ္ထုနိ
ပူရေန္တဿ ရူပါဝစရဋ္ဌာနာနိစ ဥပ္ပာဒေန္တဿ ဓိန္ဒမ္ပိ တေသံ
ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

အနေကဓာပနံ ပရေသန္တိ အပုညာဘိသင်္ခါရာနံ အနေ-
ကဓာ ပစ္စယော နေသော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇံ အာရမ္မဏဂါပိနံ
ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ဝရံကတွာ အသျှာဒ-
ကာလေ အာရမ္မဏာဝိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ
သမ္ပုဋ္ဌဿ အနာဒိနဝဓဿာဝိတော ပါဏာတိပါတာဒိနိ
ကရောန္တဿ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ဒုတိယ ဇဝနာဒိနံ အနန္တရ
သမနန္တရူပနိဿယာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ ယံကိဉ္စိ
အက္ခသလံ ကရောန္တဿ ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ
သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စယေဟိတိ အနေကဓာ ပစ္စယော
ဟောတိ။

ပစ္စိမာနံ အာ ဧကဓာပစ္စယော ဟောတိ အနေဉ္ဇာဘိ-
သင်္ခါရာနံ ဥပနိဿယ ပစ္စယေနေဝ ဧကဓာ ပစ္စယော မတာ။
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဖွင့်ပြတော်မူသေး၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား....

အဓိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရအား အာရမ္မဏ ဥပနိဿယ ပစ္စယသတ္တိ တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ အဓိဇ္ဇာကို ခယ ဝယဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော ကာမာဝစရပုညာဘိသင်္ခါရအား အာရမ္မဏပစ္စည်း ဒါန စသည်ကို ပြုရာ၌ဖြစ်သော ကာမာဝစရ ပုညာဘိသင်္ခါရအား ဥပနိဿယ-ပစ္စည်း၊ အဓိဇ္ဇာကို အာရုံပြု၍ ရာဂ စသည်ဖြစ်သောကာလ၌ အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၊ ထိုသို့ အလေးအမြတ်အာရုံပြုရာ၌ အာရမ္မဏ အဓိပတိ ဥပနိဿယပစ္စည်း၊ ပါဏာတိပါတ စသည်ကို ပြုသောကာလ၌ ဥပနိဿယပစ္စည်း၊ ထိုအခါဖြစ်သော ဝိထိ၏ ဒုတိယာဒိဇော စသည်၌ အနန္တရ သမန္တနရ အနန္တရူပနိဿယ အာသေဝန နတ္ထိ ဝိဂတပစ္စည်း၊ အမှတ်မရှိ တစ်စုတစ်ခုသော အကုသိုလ်ကိုပြုရာ၌ ဖောတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူး ပြု၏ ဟူလို။ ထိုသို့ပင် ဖွင့်ပြသော်လည်း သုတ္တန်နည်းဖြစ်၍ ဤ၌ အလို မရှိအပ်သည်ကို သိကြပါကုန် အရှင်ကောင်းတို့။

(၈) သံသဋ္ဌဝါရနှင့် သမ္ပယုတ္တဝါရ-

ဤ ၂ ဝါရတို့၌ ဖြဆိုခဲ့ပြီးသော ပုစ္ဆာဝါရလာ ပဒ ပဒါ ဝသာန (၄၉)ပါးတို့တွင် ဝိဘင်းသင်္ချာ ထုတ်၍ ဟောအပ်ကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရား ပစ္စနိက်တရား ဝို့သည် အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ဝါ-ဧကုပ္ပါဒစသော သမ္ပယောဂ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော ပဒ ပဒါ ဝသာန တို့ကိုသာ အဖြေ ဝိဿဇ္ဇနာ ရကုန်၏။ ကြွင်းသော (၄၆)ပါး သော ပုစ္ဆာတို့ကား အဖြေ ဝိဿဇ္ဇနာ မရကုန်၊ မောထပဉ္စာသာ ဖြစ် ကုန်၏။

ဆိုလိုရင်းကား....

ဧကုပ္ပါဒကေနိရောဓ စသော သမ္ပယောဂ လက္ခဏာလေးပါး ရကောင်းသော စိတ် ဓေတသိက်တို့ကို ဟော၏ ဟူလို။

ထို သံသဋ္ဌဝါရနှင့် သမ္ပယုတ္တဝါရတို့သည်လည်း (သံသဋ္ဌနာမ သမ္ပယုတ္တံ၊ သမ္ပယုတ္တနာမ သံသဋ္ဌံ) ဟူသော ပါဠိတော် (၁၃၀)လာ သင်္ဂါယတနာတင် မထေရ်တို့ စကားအရ ပဋိစ္စနှင့် သဟဇာတ၊ ပစ္စယ နှင့် နိဿယဝါရတို့ကဲ့သို့ အနက်အားဖြင့် အတူတူပင် ဖြစ်ပေသည်။

ချစ်ရုံ နီးမြဲပါဦးအံ့။

ဇာတကပါဠိ၊ ၁၅၄ လာ....

သံသဋ္ဌာ ယောဇိတာ တယာ စသော ပါဠိ၌ သမ္ပယုတ္တ သံသဋ္ဌတည်း။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ၂၄၄ လာ....

ယာ သဒ ဝိမံသာ ကောသဇ္ဇသဟဂတာ ကောသဇ္ဇသမ္ပယုတ္တာ စသော ပါဠိ၌ သံသဋ္ဌ ဝေါက်ဏ္ဏသမ္ပယုတ်တည်း။

ဤသို့ သံသဋ္ဌဝါရဖြင့် ကျေပွါဒလက္ခဏာ ဖြစ်သော သမ္ပယုတ္တ အဖြစ်ကို သမ္ပယုတ္တဝါရဖြင့်လည်း သံသဋ္ဌကျေပွါဒ လက္ခဏာ ဖြစ်သော သမ္ပယုတ္တ အဖြစ်ကို မှတ်စိမ့်သောငှာ သမ္ပယုတ္တဝါရကို ထပ်မံ၍ ဟောတော်မူသည်။

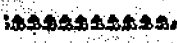
တစ်နည်း-ဝေနေယျဇ္ဈာသယ စံသည်ဖြင့် ရှေးက ဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း ဟောတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ဇ္ဈ၊ ၄၃၃။

အတ္တတော ဟိ တေပိ ပဋိစ္စ သဟဇာတာဝိယ ပစ္စယ နိဿယာ အတ္တတော ဟိ တေပိ ပဋိစ္စ သဟဇာတာဝိယ ပစ္စယ နိဿယာ ဝိယစ နိန္ဒာနာကရဏာ၊ ဝေသန္တေပိ အညမညဿ အတ္တနိမတ္တံ ဝုတ္တာ၊ သံသဋ္ဌာ ယောဇိတာ တယာတိအာဓိသု ဟိ အသမ္ပယုတ္တမ္ပိ သံသဋ္ဌန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယာ သာဝိမံသာ ကောသဇ္ဇသဟဂတံ ကောသဇ္ဇ သမ္ပယုတ္တာတိ အာဓိသု အသံသဋ္ဌံ ဝေါက်ဏ္ဏမ္ပိ သမ္ပယုတ္တန္တိ။ ဣတိ သံသဋ္ဌ ဝါရေန ကျေပွါဒ လက္ခဏဿ သမ္ပယုတ္တ လက္ခဏဿ သမ္ပယုတ္တဿ သံသဋ္ဌဘာဝံ၊ သမ္ပယုတ္တဝါရေနစ သံသဋ္ဌဿ ကျေပွါဒါဒိလက္ခဏဿ သမ္ပယုတ္တဘာဝံ နိယမေတုံ ဥဘောပေ တေ ဝုတ္တာ။

အပိစ တထာ ဗုဒ္ဓန္တကာနံ အဇ္ဈာသယ ဝသေန ဒေသနာဝိလာသေန နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒပဘေဒေ ဇာနနဝသေန စာပိ ဥဘောပိ ဝုတ္တာ။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံဆင်တန်းကျမ်း ပြီး၏။

ပဋိပက္ခိ အခြေခံ သင်တန်းကျမ်း

နိဗ္ဗာဂမန

ဂန္ထကာရာ နူဘာဝေန၊ သံသရန္တော တဝါတဝေ။
ယတ္ထ သန္တိ သပ္ပရိသာ၊ တတ္ထေဝါဟိ ဘဝါမိစ။
သဗ္ဗမ္ပံ ပဗ္ဗာနိတွာန၊ ဣဓေယတိံ ဘဝန္တဂူ။
ပဟူဇနာ ဝိနောဝါဒေ၊ ဝေသန္တု ဂရဂါရဝါ။

ဂန္ထကာရာ နူဘာဝေန- ဤသို့ရေးပြု ကောင်းမှုရှိန်စော် အာနုဘော်
ကြောင့်။

အဟံ- သီတဂူဝိဟာရ ပံဇာနနာယက မဟာထေရ မည်တွင် ငါ
အရှင်သည်။

ဘဝါတဝေ- ဘဝကြီးငယ် အသွယ်သွယ်၌။

သံသရန္တော- ခန္ဓာမပြတ် လှည့်လည်ပတ်ရသည် ရှိသော်။

ယတ္ထဘဝေ- သုဂတိဘဝ အကြင်ဘုံဌာန၌။

သပ္ပရိသာ- ဘုရားအကြိုက် တရားသိုက်ကို နှစ်ခြိုက်လိုလား၊ စိတ်
ထားဖြူလွင် သူတော်စင်တို့သည်။

သန္တိ- ပေါကြွယ်များထွေ ရှိကြလေကုန်၏။

တတ္ထေဝ ဘဝေ- သူတော်ကောင်းတို့ ပျော်အောင်းလေကြ ထိုသုဂတိ
ဘုံဌာန၌သာလျှင်။

ဘဝါမိ- မလွဲကေန် အမှန်စင်စစ် ဖြစ်ရပါလိ၏။

ဣဓေ- ယခုဖြူရ ပေစွဲကွ ဘဝ၌လည်းကောင်း။

အာယတိံစ- ပဋိသန္ဓေဇနက ကံပစ်ချ၍ နောက်ခါကာလ ဖြစ်ရသည့်
ဘဝ၌ လည်းကောင်း။

သဗ္ဗမ္ပံ- သူတော်ကောင်းတို့ တရားကို ဝါ-ဒကွ သမုဒယ နိရောဓနှင့်
မဂ္ဂသစ္စံ အမှန်လေးချက် သဘောနက်ကို။

၄၃၈

သီတဂူဆရာတော်

ပဇာနိတ္တံ- ခြင်းရာတစ်ဆယ့်နှစ်ပါး အပြားအားဖြင့် ပိုင်းခြား ထင်ထင် သိစွမ်းမြင်သည်ဖြစ်၍။

ဘဝန္တဂူ- ရုပ်နာမ်နှစ်ချက် ဖြစ်ပျက်မှုသည် ဘဝအဆုံးသို့ ရောက်သည်။

ဘဝါမိ- မလွဲကေန် အမှန်စင်စစ် ဖြစ်ရလိ၏။

ဗဟူဇနာစ- များစွာသောင်းသောင်း လှရှင်အပေါင်းတို့သည်လည်း။

ဇိနောဝါဒေ- အပါယ်သံသရာ နှစ်ဖြာသောဘေး ကင်းဝေးမှုတွက် ဘုရားရှင်၏ ဆုံးမချက်၌။

ဂရုဂါရဝါ- အရေးဟယူ အလေးမှုကြကုန်သည်ဖြစ်၍။

ဝသန္တု- အပ္ပမာဒ လက်မှစွဲကိုင် နေနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။ ။

ပဿမာနာ ပမောဒန္တု၊ ပဋ္ဌာနသ္မံ ပကာရတာ။
တိဋ္ဌာပေတု အယံ ဂန္တော၊ ယာဝတာ ဇိနသာသနံ။

ပဿမာနာ- ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်း ဤသည့်ကျမ်းကို ကြည့်ရှုကြ ကုန်သည်။

ဗဟူ- ဖြစ်ကြကုန်၍။

ပမောဒန္တု- ခက်ခဲသည်ကို သိလွယ်၊ နက်နဲသည်ကို သဘောပေါက်၍ ဝမ်းမြောက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ပဋ္ဌာနသ- နည်းပေါင်းများစွာ တန်ဆာဆင်လတ် ဟောကြားအပ် သောကြောင့် အနန္တနယမည်သော ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၏။

ဥပကာရတာ- စာချစာသင် မြတ်အရှင်တို့ ဉာဏ်မြင်ဝင့်မြူး ကျေးဇူး အထူးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

ယာဝတာ- အကြင်မျှလောက် ကာလရောက်စအောင်။

ဇိနသာသနံ- ရှင်တော်ဘုရား၏ တည်ထားသတ်မှတ် သာသနာတော် မြတ်သည်။

တိဋ္ဌတိ- မတွယ်မပျောက် ထွန်းတောက်တည်တံ့၍နေ၏။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း

တာဝတာ- သာသနာရောင်ရှိန် လင်းထိန်ဝင်းပ မမှေးမြိန်သမျှ ထိုထို
သို့သော ကာလပတ်လုံး။

အယံဂဇ္ဇော- အန္တက္ကသညာ ပဋ္ဌာန်း အခြေခံသင်တန်း ဤသည့်
ကျမ်းသည်။

တိဋ္ဌာပေတု- မကွယ်မပျောက် အံ့လောက်စဖွယ် သာသနာ့ဝေဟင်
လယ်၌ လနယ်တင့်ရွှန်း နေဝန်းပမာ ထိန်ထိန်သာ
လျက် ကောင်းစွာမသွေ တည်နေပါစေသတည်း။

န စ ဂ ကေ စသေယေဝ၊
မာဂဏိရေ စန္ဒပုဏ္ဏမေ။
တတိယောစ အယံ ဂဇ္ဇော၊
အနာယာသေန နိဋ္ဌိတော။

- * တစ်ထောင့်သုံးရံ့၊ ခြောက်ဆယ်မှာ၊ ကျမ်းစာပြီးသည့်နှစ်။
- * နက္ခေတ်လပြည့်၊ ကြွတ်မင်းနေ၊ မှတ်စွေသက္ကရာဇ်။
- * သုံးခုမြောက်ကျမ်း၊ ဤဆင့်တန်း၊ အေးချမ်းစွာသာဖြစ်။
- * သာသနာငါးထောင်၊ ဆုံးတိုင်အောင်၊ ကျမ်း စောင် တည်
စေရန်။

ပဋ္ဌာန်းအခြေခံသင်တန်းကျမ်း ဆန်းစစ်ပြီးပြီ။

ရွှေ ဘုံ မြို့

သီတဂူကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ပခေနေ နာယက

(ကျမ်းပြုစာချ ဓမ္မာစရိယ)

သီ တဂူ ဆ ရာ တော်

ရတနာသီစ ဘုဒ္ဓန္တပဏ္ဍိတ မဟာမထရီ

ရေး သား ပြု စု ဆော

★ ဥပသမ္ပဓ ကမ္မဝါစာ သင်တန်း၊

★ ကမ္မာ ကမ္မ သင်တန်း ကျမ်းစာများသည် ဝိနည်းတော် ဆိုင်ရာ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဂဏ္ဍိ၊ ဝိနိစ္ဆယနှင့် ပိဋကတ် ထိပ်ခေါင်တင် ရှေးရှေး ဆရာတော် ဘုရားကြီး များ၏ ဆာတော်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပုံ၊ မှတ်သား နည်းယူဖွယ် အစုံ တို့ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသူတို့၏ စိတ်အာရုံတွင် လယ်ပြင် မှာ ဆင်သွားသလို ထင်ရှားစွာ လေ့လာဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

(နီးစပ်ရာ ပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်များမှာ ဝယ်ယူတော်မူ ကြပါ။)

(လက်ကျန်မရှိတော့ပါ။)

အမှားပြင်ဆင်ချက်

(က)

ချက်နံ	ကြောင်းခရ	အမှား	အမှန်
၂	၄	သဗ္ဗညုတဉာဏ်ပိုင်ရှင်	သဗ္ဗညုတ-ဉာဏ်ပိုင်ရှင်
၆	၁၁	ဗားကရာ	ဗားကရာ
၈	၁၀	ပစ္စယော ဥပကာရကော	ပစ္စယာ ဥပကာရကာ
၁၂	၂၅	ဟေတု=ဟိတ် ၆-မီးတို့သည်	ဟေတု = ဟိတ် ၆-ပီးသည်
၁၃	၅	ပစ္စယော ဥပကာရ-ကော=တတ်သည်	ပစ္စယာ ဥပကာရကာ=တတ်ကုန်သည်
၁၆	၉	ဝိပါက်စိတ် ဆတံစ	ဝိပါက်စိတ် ဆတ္ထိံသ
၁၈	၂၄	ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ခန္ဓာ	ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဝတ္ထု
၁၈	၂၄	ပရိစ္စဝါ	ပဋိစ္စဝါရ
၁၉	၉	ပဝတ္ထိ နမက္ခန္ဓာ	ပဝတ္ထိ နာမက္ခန္ဓာ
၁၉	၂၀	ပုရေဇာတဿ ကာယဿ	ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ
၂၃	၅	ရုပ်နေကန်ကား	ရုပ်အနေကန်ကား
၂၃	၁၂	မနောဓာတူန	မနောဓာတူန
၂၃	၁၃	မနောဓာတူန	မနောဓာတူန
၂၃	၂၁	ဝါ-အနိပ္ပန္နရုပ်	ဝါ-နိပ္ပန္နရုပ်
၂၄	၈	မနောဇာတ် (၃)ခုတို့အား	မနောဇာတ် (၃) ခုတို့အား
၂၄	၁၅	နာမ်ရုပ်အား အကျိုးပြုသော (၂) ပစ္စည်း	နာမ်ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုသော (၂) ပစ္စည်း
၂၅	၁၈	စတုပုရဋ္ဌ အေဇိနော	စတုပုရဋ္ဌ သေဇိနော
၂၇	၂၆	ပစ္စည်းဖျား၏အဖြစ်ကို	ပစ္စည်းဖျားသည်၏အဖြစ်ကို
၂၈	၁၆	ကရုကတမာရမ္ပဏံ	ကရုကတမာရမ္ပဏံ
၂၉	၁၂	သဟဇာတရူပနဋ္ဌ	သဟဇာတရူပါနဋ္ဌ
၃၃	၅	ဣမဿ ကာကဿ	ဣမဿ ကာယဿ
၃၃	၂၇	ပဋ္ဌပဿာဒါ	ပဋ္ဌပဿာဒါ
၃၃	၂၇	ဥပဓိန္ဒရူပါနံ	ဥပါဓိန္ဒရူပါနံ

(၁)

အစွမ်းပြင်ဆင်ချက်

ဗျက်နံ	ကြောင်းရေ	အစွမ်း	အစွန်
၃၄	၅	ပဉ္စပဿာဒါ	ပဉ္စပဿာဒါ
၃၄	၁၂	ကမ္မတ္ထိပစ္စယေသုခ	ကမ္မတ္ထိပစ္စယေသုခ
၃၆	၅	စိတ္တဇရုပ်-ကမ္မဇရုပ်အား	စိတ္တဇရုပ်- ပစ္စယ နှင့် ကမ္မဇရုပ်အား
၃၇	၅	ပစ္စာဇာကဉ္စ	ပစ္စာဇာကဉ္စ
၃၇	၆	မိစ္ဆယန္တိ	မိစ္ဆယန္တိ
၃၈	၁၃	ဘော ပစ္စယော	သော ပစ္စယော
၃၉	၂၄	တော်သဘောတူ	တော်သဘောတူ
၄၃	၁၇	စေတသိက် တက္က စက္ကာ- လီသ	စေတသိက် သက္က စက္ကာ- လီသ
၄၄	၁၁	ပစ္စယုပ္ပန်	ပစ္စယုပ္ပန်
၄၅	၁၆	ပစ္စာဇာတ အဝိဂတတို့၌	ပစ္စာဇာတတို့၌ ပစ္စာ-ဇာတ အဝိဂတတို့၌
၄၆	၁၆	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ အဝိဂတတို့၌	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတို့၌ ရူပ-ဇီဝိတိန္ဒြိယ အဝိဂတတို့၌
၄၇	၃	သင်္ခတ တဏှာ	သင်္ခတာ တဏှာ
၄၇	၇	အကြင်ကြင်	အကြင်အကြင်
၄၈	၁၁	သဟဇာ အဝိဂတ	သဟဇာ အဝိဂတ
၄၉	၁၄	ဝိကပ္ပါဘ အာဒိဘော	ဝိကပ္ပါ ဘဝ အာဒိဘော
၅၂	၂၅	ဖလတူပနိဿယ	ပကတူပနိဿယ
၅၃	၃	သေသာဋ္ဌာရဝိညေဗျာ	သေသာဋ္ဌာရသ ဝိညေ-ဗျာ
၅၅	၁၁	မသန္တိ	ဟောန္တိ
၅၅	၁၅	န-န-မြစ်မှု၍	န-မြစ်မှု၍
၅၅	၁၈	န-မြစ်မှု၍	န-မြစ်မှု၍
၅၆	၃	သတ္တတိ မမဝါရေဟိ	သတ္တတိ ပဒဝါရေဟိ
၅၇	၂	ခန္ဓာနန္ဒိ အာဒိနာ	ခန္ဓာနန္ဒိ အာဒိနာ
၅၈	၁၀	အာ ပစ္စယေ ဒေသေတုံ	တေ-ပစ္စယေ ဒေသေတုံ
၅၉	၁၂	ကရကသာမနေယံ	ကရကသာမနေယံ
၅၉	၁၉	ဤသာရတ္ထဒီအဖို	ဤ သာရတ္ထဒီကာ အလို

အမှားပြင်ဆင်ချက်

(၁)

ချက်နဲ့ ကြောင်းရေ

အမှား

အမှန်

၅၉	၂၃	ပါဒပေါ် တပုစ္ဆယ် ဖလံ	ပါဒပေါ် တပုစ္ဆယ် ဖလံ
၆၀	၂၃	ပတိဋ္ဌာတ္တော၊ တည်ရာ	ပတိဋ္ဌတ္တော၊ တည်ရာ
၆၀	၁၈	ဟေတုပ္ပဘဝ စသည်	ဟေတုပ္ပဘဝါ-စသည်
၆၄	၁၅	တေနေဝါဟတီ	တေနေဝါဟာတီ
၆၄	၁၆	ကောဒီဟိပစ္စယော	ကောဒီဟိပစ္စယော
၆၄	၂၈	အရှင်လောင်းတို့	အရှင်ကောင်းတို့
၆၅	၁၁	ဖြစ်ရဖြစ်ကြောင်း	ဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်း
၆၅	၁၂	ဧတိ ကရောတိ ဧကေ- နာတိ	ဧတိ ကရောတိ ဧကေ- နာတိ
၆၅	၂၄	အာရမ္မဏပစ္စယောဒီသုပိ	အာရမ္မဏပစ္စယာ ဒီသုပိ
၆၆	၂	ဝိသိသေသနာ တယပဒ	ဝိသေသနော တယပဒ
၆၆	၁၀	အတ္တတော့ ဧဟိ	အတ္တတော့ ဧကံ
၆၆	၁၈	ထူးပုံကို သိတော်မူ၏	ထူးပုံကို သိတော်မူကြပါ ကုန်
၆၇	၆	သမ္ဘာ စသော	သမ္ဘဝ စသော
၆၇	၂၄	ဂဟဏံ သိပသတိတံ	ဂဟဏံ သိယာတိတံ
၆၈	၁၆	ဟေတု သဗန္ဓန-ဖြင့်	ဟေတု သဗန္ဓန-ဖြင့်
၆၉	၅	အရှင်လောင်းတို့	အရှင်ကောင်းတို့
၆၉	၈	ဥပ္ပဇ္ဇတိဝါ	ဥပ္ပဇ္ဇတိဝါ
၇၀	၃	ဟောတိ	ဟောတိ
၇၀	၁၂	ဣဒ္ဓိ	ဣဒ္ဓိ
၇၀	၂၃	ဝိယ ဓမ္မပ္ပဓာနာ	ဝိယ ဓမ္မပဓာနော
၇၁	၂၄	ဏိမ္မိ	တမ္မိ
၇၃	၃	သမ္ပယောပ လက္ခဏာ	သမ္ပယောဂ လက္ခဏာ
၇၃	၈	သဗ္ဗေပိတိ	သဗ္ဗေပိတိ
၇၃	၈	စိဘစေတသိကာ	စိတ္တစေတသိကာ
၇၃	၁၁	ဆိုသင့်ပါလျက် ဆိုခြင်း ကား	ဆိုသင့်ပါလျက် မဆိုခြင်း ကား
၇၃	၂၂	နိဗ္ဗိဿိ သဗ္ဗဿ	နိဗ္ဗိဿိ တဗ္ဗဿ
၇၄	၆	တသဒ္ဓါယုခြင်းကို	တသဒ္ဓါကို ယုခြင်းကို

(ဆ)

အစွမ်းပြင်ဆင်ချက်

ရက်စွဲ၊ ခြေခင်းစရ

အစွမ်း

အစွန်

၇၆	၂၂	တစ်ခုတစ်ခုစိတ်	တစ်ခု တစ်ခုသော စိတ်၌
၇၆	၂၅	၎င်း ဌီ ဘင်	ယင်း၏ ဌီ-ဘင်
၇၇	၂၄	တိတံ ပါကဋံ ကရောမိ	ဟိတံ ပါကဋံ ကရောမိ
၇၈	၇	အာပဇ္ဇေယျ=ဖြစ်ရာသည့်	အာပဇ္ဇေယျ= ဖြစ်ခဲ့ရာ ၏
၈၁	၄	မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင်း	မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့်
		တည်း။	တည်း။
၈၀	၇	ပစ္စယဝေတဏ္ဏတာယ	ပစ္စယဝေကဏ္ဍတာယ
၈၁	၂	သမ္ပယုတ္တဟု	သမ္ပယုတ္တဟိတ်ဟု
၈၁	၃	သမ္ပယုတ္တကင်း၏	သမ္ပယုတ္တဟိတ်ကင်း၏
၈၂	၆	ပကတိဒုဝလှန်ကန်ရစေ	ပကတိဒုတ်လှန်ကန်ရစေ
၈၂	၉	စိတ္တစေတသိကာ	စိတ္တစေတသိကာ
၈၂	၂၄	အာလဗ္ဗိယတိ	အာလဗ္ဗိယတိ
၈၃	၁၉	အာရမ္မဏိကတွာ	အာရမ္မဏိကတွာ
၈၄	၁	ဌာနမူလဋီ	ပဌာနမူလဋီ
၈၄	၂	ကေဝစနေနိဋ္ဌေသံ	ကေဝစနေနိဋ္ဌေသံ
၈၄	၁၅	အပေါင်းမည်သော	အပေါင်းမည်သောတရား
		အသီးအခြားမရှိ	အသီးအခြားမရှိ
၈၅	၁၁	အာရမ္မဏပစ္စည်း	အာရမ္မဏပစ္စည်း
		တရားလိမ္မာ	တရားကိုလိမ္မာ
၈၅	၂၁	တရားတို့	တရားတို့ကို
၈၇	၂၅	ဝေဂ္ဂဗ္ဗနပဉ္စတိ	ဝေဂ္ဂဗ္ဗနဉ္စေတိ
၈၈	၂၂	အာနုပါနသတိ	အာနုပါနဿတိ
၉၀	၂၄	ဟုသိကုပ္ပာဒ်တည်း	ဟုသိတုပ္ပာဒ်တည်း
၉၀	၂၄	ဝိသအရကား	ပရိတ္တမိအရကား
၁၀၁	၂၇	ဤအာရမ္မဏ-နိဿယ	အာရမ္မဏ-နိဿယ
၁၀၆	၂၈	မရဏသန္တအခါ	မရဏာသန္တအခါ
၁၀၇	၇	ကာလဝိနိမုတ္တံ	ကာလဝိနိမုတ္တံ
၁၀၈	၂၈	ရူပါဗိပဉ္စာရမ္မဏံ	ရူပါဗိပဉ္စာရမ္မဏံ
၁၁၀	၂၀	ပစ္စုပ္ပန္နန္တိကုဗပဉ္စိ	ပစ္စုပ္ပန္နန္တိကုဗပဉ္စိ
၁၁၀	၂၀	ဥပဋ္ဌိကကာလံ	ဥပဋ္ဌိတကာလံ

အခန်းဆိုင်ရာ အခန်း

(၆)

အခန်း	အကြောင်းအရာ	အခန်း	အခန်း
၁၁၁	၂	ဘဝင်လေးစုတို့၏ လည်းကောင်း	ဘဝင်လေးစုတို့၏ လည်းကောင်း
၁၁၁	၁၅	ပန်-တိတ်-ဥတ်-မှန် အဋ္ဌာရုံ	ပန်-တိတ်-ဥတ်-မှန် အဋ္ဌာရုံ
၁၁၂	၆	ဟတောကာသံ	ဟတောကာသံ
၁၁၂	၂၈	အရှင်လောင်းတို့	(အရှင်ကောင်းတို့-ဟု တွေ့လေတိုင်းပြင်ရှုပါ)
၁၁၃	၅	ဂ-ဟေ-အာ-ဣ-မဂ်	(ဂ)ဟေ-အာ-ဣ-မဂ်
၁၁၃	၂၄	ဇတေန	ဇတေန
၁၁၄	၁၅	ပုဗ္ဗဘိသင်္ခါရကို	ပုဗ္ဗဘိသင်္ခါရကို
၁၁၆	၁၇	အဓိပတိန် အဓိပတိန် အဘာဝံ	အဓိပတိန် အဘာဝံ
၁၁၇	၁၈	ဆန္ဒာပီနိပုရေက္ခတ္တာ	ဆန္ဒာပီနိပုရေက္ခတ္တာ
၁၁၇	၁၆	အဓိပတိန်အသမ္ဘဝေါတိ	အဓိပတိန်အသမ္ဘဝေါတိ
၁၁၇	၂၄	လဘဂပေတုံ	လဘဂပေတုံ
၁၁၇	၂၅	ထိုလောကီဝိပါက် စိတ်တို့သည်	ထိုလောကီဝိပါက် စိတ်တို့သည်
၁၁၉	၂၂	ဤသဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်း	ဤသဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်း
၁၁၉	၂၈	ဆန္ဒ-ဝီရိယ-စိတ်	ဆန္ဒ-ဝီရိယ-စိတ်
၁၂၀	၄	ဆန္ဒ-စိတ္တ-ဝီရိယ ဝိမံသာနံ	ဆန္ဒ-စိတ္တ-ဝီရိယ ဝိမံသာနံ
၁၂၁	၂၄	လောကီဝိပါက်ကြိယာ	လောကီဝိပါက်ကြိယာ
၁၂၁	၃၀	အာရမ္မဏဓိပတိမည်၏	အာရမ္မဏဓိပတိမည်၏
၁၂၂	၈	သေက္ခာပလံဂရံကတ္တာ	သေက္ခာပလံဂရံကတ္တာ
၁၂၃	၆	ဂရုကာရစိတ္တိကာရ ဝသေနဝါ	ဂရုကာရစိတ္တိကာရ ဝသေနဝါ
၁၄၂	၇	အဋ္ဌ-၂၇၅၅လည်း	အဋ္ဌ-၂၇၅၅
၁၄၂	၂၃	တမေဝ ဝိစာရေက္ခတ္တာ	တမေဝ ဝိစာရေက္ခတ္တာ

(၁)

ဆဋ္ဌားခြင်ဆင်ချက်

ချက်နံ	ကြောင်းစရ	ဆဋ္ဌား	ဆဋ္ဌာန်
၁၄၃	၅	ဆဋ္ဌေပိ၊ ခြောက်နှစ် လည်းကောင်း	ဆဋ္ဌေပိ=ခြောက်ကြိမ် မြောက်နှစ် လည်းကောင်း
၁၄၃	၈	ဝိစာရေတ္တာ	ဝိစာရေတ္တာ
၁၄၃	၉	ပဋိက္ခိပိတုံ	ပဋိက္ခိပိတုံ
၁၄၅	၃	တ္ထေကေယေဝပုတ္တော	တ္ထေကေယေဝပုတ္တော
၁၄၅	၁၇	အပ္ပနာမာ သမိပေ	အပ္ပနာမာ သမိပေ
၁၄၆	၂၆	အဓိဋ္ဌန္တနဝသီ	အဓိဋ္ဌာနဝသီ
၁၄၇	၂	ရှေ့ဘွင်နောက်ဘွင် တြိသည့်	ရှေ့ဘွင်နောက်ဘွင် တို့သည့်
၁၄၇	၁၆	သမာပဗ္ဗနဝသီဘော်	သမာပဗ္ဗနဝသီဘော်
၁၄၈	၂	ပဉ္စဇပနာနိတိ	ပဉ္စဇပနာနိတိ
၁၄၈	၇	ပစ္စဝေက္ခဏာဇောကံသို့	ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇောကံသို့
၁၄၈	၂၂	အသာဓရဏံဝုတ္တံ	အသာဓာရဏံဝုတ္တံ
၁၄၉	၁၈	မဂ်-ဖိုလ် ဖိုလ် ဘွင်	မဂ်-ဖိုလ် ဖိုလ် ဘွင်
၁၅၃	၁၇	ဇနာနိတိ	ဇနာနိတိ
၁၅၄	၁၈	ဇုဇာဗိနံ	ဇနာဗိနံ
၁၅၅	၄	တတောပရံပုသတိ	တတောပရံ နိရောဓ ပုသတိ
၁၅၅	၁၆	အတိက္ကမိတ္တာ	အတိက္ကမိတ္တာ
၁၅၆	၁	မှတ်မှု၍ကဲ့သို့	မှတ်ယူအပ်သကဲ့သို့
၁၅၉	၂၂	ကတာဓိကာရ ဝသေနာစပိ	ကတာဓိကာရ ဝသေနာစပိ
၁၆၂	၈၄	ပကသဿ	ပကာသဿ
၁၆၃	၂၁	သန္နိဋ္ဌာနတ္ထ	သန္နိဋ္ဌာနတ္ထ
၁၆၄	၂၇	ပစ္စယာနုပ္ပတ္တိတေ	ပစ္စယာနုပ္ပတ္တိတေ
၁၆၆	၂	တဒုပ္ပတိကာလေ	တဒုပ္ပတ္တိကာလေ
၁၆၆	၁၄	ကျေးဇူးပြုအပ်သည်၏ အပြစ်ကို	ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အပြစ်ကို
၁၆၉	၁၂	တေဇောမဟာဘတ်၌	တေဇောမဟာဘုတ်၌
၁၇၃	၁၇	သဏနံ	ကထနံ

အမှားပြင်ဆင်ချက်

(ဆ)

ဗျက်နှာ ကြောင်းချ

အမှား

အမှန်

၁၇၉	၆	ရူပနိဝိယ	ရူပါနိဝိယ
၁၈၂	၁၁	ပဉ္စဒ္ဓါရုဗိထိဉ္စိသာ	ပဉ္စဒ္ဓါရုဗိထိဉ္စိသာ
၁၈၃	၃	ယုကဖြစ်ကုန်သော	မန္တာမန္တမဇ္ဈိမယုက ဖြစ်ကုန်သော
၁၈၃	၈	မန္တာယု အမန္တာယု မဇ္ဈိမာယု မည်ပုံ	မန္တာယုက အမန္တာယုက မဇ္ဈိမာယုကမည်ပုံ
၁၈၃	၁၃	အတိမဟန္တာရုံဝိထိဉ္စိ	အတိမဟန္တာရုံဝိထိဉ္စိ
၁၈၅	၂	န-ဒ-ဂ	န-ဒ-ပ
၂၀၂	၈	ဇောဟုဆိုအပ်သော	ဇောဟုဆိုအပ်သော
၂၀၄	၁၇	သာရာမဗ္ဗာတိ	သန္တိမာရဗ္ဗာတိ
၂၀၆	၃	အပြောလွန်းသော ကြောင့်	အပြောလွန်းသော ကြောင့်
၂၀၈	၁၈	ဂုတ္တနယေနေဝ	ဂုတ္တနယေနေဝ
၂၁၀	၅	အာပြုသည်	အာရုံပြုသည်
၂၁၀	၁၃	ပရမတ်အစစ်	ပရမတ်အစစ်
၂၁၂	၁၇	ဘဝင်္ဂဋ္ဌိတ္တေန	ဘဝင်္ဂဋ္ဌိတေန
၂၂၁	၇	နိပ္ပာဒိက	နိပ္ပာဒိက
၂၂၄	၂၃	အလုတ္တသမည်တွဲ	အလုတ္တသမာသ်တွဲ
၂၂၇	၈	အာရမ္မဏ ကာရဏာ ဘာဝတော	အာရမ္မဏ ကာရဏာ ဘာဝတော
၂၂၇	၂၄	အသမ္ဘဝတေတောစ	အသမ္ဘဝတေတောစ
၂၂၉	၁	ပစ္စာ ဇာတော	ပစ္စာ ဇာတော
၂၃၄	၈	ပထမဘဝင်္ဂဋ္ဌိ ဥပါဒ်မှစ၍	ပထမဘဝင်္ဂဋ္ဌိ ဥပါဒ်မှစ၍
၂၄၁	၃	စိတ္တုပ္ပါဒ်	စိတ္တုပ္ပါဒ်
၂၄၄	၅	ဗလဝတရဘာဝယသင်္ခါ တန	ဗလဝတရဘာဝါယသင်္ခါ တန
၂၄၉	၂၁	ဂါထာပေတွာ	ဂါဟာပေတွာ
၂၄၉	၂၄	ပတိတံ ဝိယ	ပတိတံ ဝိယ
၂၅၂	၁	သင်္ခါရမ္ပဏဉ္စ	သင်္ခါရာရမ္ပဏဉ္စ
၂၅၂	၁၃	နိဗ္ဗာန ရမ္ပဏတာ	နိဗ္ဗာနာ ရမ္ပဏာသာ

(၁)

အမှားပြင်ဆင်ချက်

ချက်နံဘ	ကြောင်းမရ	အမှား	အမှန်
၂၅၂	၂၁	နာနာ ကာရသေဒတော	နာနာ ပကာရသေဒတော
၂၅၄	၂၂	တုသ္မာ	ယသ္မာ
၂၅၅	၂	က္ကတိ-ကသ္မာ	က္ကတိ-တသ္မာ
၂၅၅	၁၄	သဟဇာသနန္တိ	သဟဇာတာနန္တိ
၂၅၇	၂၅	ယတာစ	ယတာစ
၂၅၉	၁၆	ဥဗ္ဗရိတွာ	ဥဗ္ဗရိတွာ
၂၆၀	၂၇	ဝိပါကာနုတုလံ	ဝိပါကာနုရူပ
၂၆၃	၂	သန္တဘာဝေယ	သန္တဘာဝါယ
၂၆၄	၁၉	တယာရဟ ပြုအပ်သော	ယထာရဟ-ပြုအပ်သော
၂၆၅	၁၇	အဋ္ဌမဇောအဆုံးရှိသော	သတ္တမဇော အဆုံးရှိသော
၂၆၆	၂	သတိစိတ္တေဟိ	ဆဟိစိတ္တေဟိ
၂၆၆	၁၈	ဥပထမ္ဘနံ ပစ္စယ	ဥပထမ္ဘန ပစ္စယံ
၂၆၆	၁၉	အတ္တနံ	အတ္တနာ
၂၆၇	၂၂	ဝုစ္စတံ	ဝုစ္စတိ
၂၆၇	၂၃	ကာယကံကမုဏ	ကာယကယံရဏ
၂၇၀	၁၃	အဓိကန္တိကတွာ	အဓိကန္တိကတွာ
၂၇၀	၁၅	အာဟာရာတိ	အာဟာရာတိ
၂၇၄	၁၉	ကာယဿတိ	ကာယံဿတိ
၂၇၇	၁၃	နိဝရဏာဟဝါတိ	နိဝရဏာတိဝါတိ
၂၇၇	၁၇	တသ္မာတေသု	တသ္မာ တေသု
၂၇၇	၂၁	ဗလရူပါလည်းကောင်း	ဗလရုပ်လည်းကောင်း
၂၇၈	၆	နတ္ထိ နိဝရဏာတုဝါတိ	နတ္ထိ နိဝရဏာတိဝါတိ
၂၇၈	၂၂	အနုနံ မဟုတ်	အနုနံ=မယုတ်
၂၇၉	၆	အာကာရဿ ဝိသော	အာကာရဿဝိသေ
		သောတိ	သောတိ
၂၇၉	၁၂	စတုသမုဋ္ဌာနိကေသု	စတုသမုဋ္ဌာနိကေသု
၂၇၉	၁၃	ဋ္ဌာနာဝစနံ	ဋ္ဌာနာဝစနံ
၂၈၀	၇	ဆန္ဒမ္ပိ	ဆန္ဒမ္ပိ
၂၈၀	၁၃	သာရဋ္ဌာဋီ	သာရဋ္ဌာဋီ

အစွမ်းမြင်ဆင်စုတ်

(၅)

ချစ်နာ	ကြောင်းရ	အစွမ်း	အစွန်
၂၈၀	၁၄	ဒကသောတော	ဒကသောတော
၂၈၀	၁၅	ဥတုသမုဋ္ဌာမေဝ	ဥတုသမုဋ္ဌာနမေဝ
၂၈၁	၆	မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ	မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ
၂၈၁	၁၄	သဟဇာတနာမ	သဟဇာတနာမ
၂၈၄	၂၆	အာဟာရဋ္ဌိသဒ္ဓါသည်	အာဟာရ သဒ္ဓါသည်
၂၈၅	၁၆	ရှေး၌ ဇိဇ္ဈ-လာ	ရှေး၌-ဇိဇ္ဈ-လာ
၂၈၆	၈	တစ်နည်း-နိပ္ပန္န ပါဠိပဓိပုဒ်	တစ်နည်း-နိပ္ပန္န ပါဠိပဓိကပုဒ်
၂၈၆	၂၃	ကတ္တရီ ချ ပစ္စယော	ကတ္တရီ ကျ ပစ္စယော
၂၉၃	၁၅	ကာကဗ္ဗော ဂမနာဓိကံ	ကာကဗ္ဗော ဂမနာဓိကံ
၂၉၅	၆	သုက္ခဓမ္မာ နိစ္စ	သုက္ခဓမ္မာ နိစ္စ
၂၉၅	၁၂	ဣသံရေတိ	ဣတဒရဟိ
၂၉၇	၁၈	ပဿဝိန္ဒြေသည်	ပသာဝိန္ဒြေသည်
၃၀၁	၆	စိန္တိနံ	စိန္တိနံ
၃၀၁	၂၃	ကုသလဈာနဂေသု	ကုသလဈာနဂေသု
၃၀၁	၂၄	အဗျာက ဘာဝတော	အဗျာပက ဘာဝတော
၃၀၂	၁၆	အဘိနိပါတ မတ္တဏှာ	အဘိနိပါတ မတ္တဏှာ
၃၀၂	၁၆	ဝိဇ္ဇမာလာနိပိ	ဝိဇ္ဇမာနာနိပိ
၃၀၃	၁၈	စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍတိ	စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍတိ
၃၀၅	၁၁	ပါပုဏ္ဍိ	ပါပုဏ္ဍိ
၃၀၅	၁၃	ဉာယတ္ထိ	ဉာယတ္ထိ
၃၀၆	၁၇	လေးပါးထည်၍	လေးပါးထည်၍
၃၁၀	၂	မဂ္ဂင်ပစ္စည်း၌	မဂ္ဂပစ္စည်း၌
၃၁၀	၁၄	ကသ္မာ	ကသ္မာ
၃၁၀	၂၆	မဂ္ဂင်ပစ္စည်းတော်	မဂ္ဂပစ္စည်းတော်
၃၁၂	၁၀	အာရမ္မဏဘေဒေန	အာရမ္မဏဘေဒေန အာရုံကပြားအားဖြင့်

(ဥ)

အစွားပြင်ဆင်ရက်

ဗျက်နှာ	ကြောင်းရေ	အစွား	အစွန်
၃၁၄	၁၈	ကျေးဇူးပြုတတ် ပြုတတ်ကုန်သော	ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သော
၃၁၅	၁	အညမည သမ္ပန္နိတယ	အညမည သမ္ပန္နိတယ
၃၁၅	၆	တူသည်၏အဖြစ်သို့	တူးသည်၏အဖြစ်သို့
၃၂၁	၁၉	တာနိပိ တစ္ဆာ ရူပဿ	တာနိပိ တဿ ရူပဿ
၃၂၂	၁	အသတိ ပစိတ္တ တိတိ အတ္ထိ	အသတိ ပဝတ္တတိတိ အတ္ထိ
၃၂၂	၁၄	သဟဇာတစသော ငါးပါးတရားတို့သည်	သဟဇာတစသော ငါးပါး သော ပစ္စည်းတို့သည်
၃၂၅	၂	လွန်ကဲ၏	လွန်ကဲသည်၏
၃၂၅	၁၀	ဥပတ္တမ္ဘကဘာဝ	ဥပတ္တမ္ဘကဘာဝတာ
၃၂၆	၂၂	ဝိဂတဘာဝေါပက ကာရကတာ	ဝိဂတဘာဝေါပကာရ- ကတာ
၃၂၆	၂၅	ဥပကာရက္ခာ	ဥပကာရကက္ခာ
၃၂၈	၉	ပစ္စယောဟိတိ	ပစ္စယောတိတိ
၃၃၀	၁၂	ဒုတိယာ	ဒုတိယဿ
၃၃၂	၁၃	ဥပကာရက	ဥပကာရကတာ
၃၃၄	၈	ဝေဒိတဗ္ဗာ	ဝေဒိတဗ္ဗာ
၃၃၆	၁၉	ကရိုင်းပါဌ်အရ	ကရိုက်ပါဌ်အရ
၃၄၀	၁၁	လောဘ ဝေဿ မောဟ တေ	လောဘ ဝေဿ မောဟာ တေ
၃၄၆	၉	အဗျာကတေန	အဗျာကံတေန=ဖြင့်
၃၄၆	၁၃	အဝိပါကနိတိ အနာမဋ္ဌဝိပါကနိတိ	အဝိပါကနိတိ အနာမဋ္ဌဝိပါကာနိတိ
၃၄၆	၂၁	စိတ္တသမုဋ္ဌာန န ရူပမေဝ	စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပမေဝ
၃၄၇	၇	အညမညသဋ္ဌနာ-ဟု	သာမညသဋ္ဌနာဟု
၃၅၀	၁၁	ဥပနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာတည်း	ဥပနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ သဋ္ဌနာတည်း

အမှားပြင်ဆင်ရန်

(၄)

ဗျက်နံ	ကြောင်းစရ	အမှား	ဆရာနိ
၃၅၄	၁၂	ပစ္စလာတဿ သဗ္ဗထာ	ပစ္စာလာတဿ သဗ္ဗထာ
၃၅၄	၁၄	အတ္ထိ အဝိဂတ- ပစ္စယောစ	အတ္ထိပစ္စယော အဝိဂတ- ပစ္စယောစ
၃၅၉	၂၇	ဝိပယုတ္တ အဝိဂတ အားဖြင့်	ဝိပယုတ္တ အဝိဂတအားဖြင့်
၃၆၇	၂၃	(ပ) ဝါကျအရ	(ခ) ဝါကျအရ
၃၇၂	၅	အညာညမ္မလကေ	အညမညမ္မလကေ
၃၇၂	၆	ပစ္စိပနိတိဏိ	ပစ္စိမာနိ တိဏိ
၃၈၁	၁၈	အာရမ္မဏာဓိပတိ သတ္တ	အာရမ္မဏာဓိပတိတိ သတ္တ
၃၈၁	၂၆	ဥပနိဿယ ကမ္မန္တိ ဓဗ္ဗ	ဥပနိဿယ ကမ္မန္တိ ဓဗ္ဗ
၃၈၅	၁၅	၁။အတိ အဝိဂတသဋ္ဌနာ	၁။ အတ္ထိ အဝိဂတသဋ္ဌနာ
၃၈၆	၂၄	တ္ထေက မေဝတ္ထ အကုဗ္ဗံ	တ္ထေက မေဝေတ္ထ ကာတဗ္ဗံ
၃၈၈	၃	သေသာနံ ဝိသတိယာ	သေသာနံ ဝိသတိယာ
၃၉၁	၃	ထိုပစ္စည်းငါးပါးတို့ကား	ထိုပစ္စည်း ငါးပါးတို့ကား
၃၉၂	၁၀	ဗဟူတရာ ပါဠိပါဠိယာ	ဗဟူတရပဋိပါဠိယာ
၃၉၅	၁၈	စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေအား	စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကပ္ပဇ ရုပ်အား
၃၉၅	၆	နိဿယ ကမ္မဝိပါက အာဟာရ	နိဿယ ကမ္မဝိပါက အာဟာရ
၃၉၇	၈	ဣဓ ပန သာဝသေသ ဝသေန	ဣဓ ပန သာဝသေသ ဝသေန
၃၉၈	၇	ကဗဠိကာရော အာဟာရေ	ကဗဠိကာရော အာဟာ- ရော
၄၀၁	၂၇	အညမည တိဏိ	အညမည တိဏိ
၄၁၅	၆	အညမည တိဏိ	အညမည တိဏိ
၄၁၉	၁၆	ဥပနိဿယာ ဝသေန	ဥပနိဿယ ဝသေန
၄၁၉	၂၀	အတ္ထိပစ္စည်းနှင့် သီးခြား မရေးသားတော့ပြီ	အတ္ထိပစ္စည်းနှင့် တူသည် ဖြစ်၍ သီးခြားမရေးသား တော့ပြီ

(၆)

အမှားပြင်ဆင်ချက်

ပျက်နှာ	ကြောင်းစရ	အမှား	အမှန်
၄၂၀	၇	ဒုဝိဇာနိ ယောဝ	ဒုဝိဇာနိ ယေဝ
၄၂၀	၉	အတ္တ သဗ္ဗေသမ္ပိ	တတ္ထ သဗ္ဗေသမ္ပိ
၄၂၁	၂၄	သဒိသ ဘောဂေါစ	သဒိသ ဘာဂေါစ
၄၂၂	၁၇	၁။ ၂-ချက်စုတည်း	၁။ ၂-ချက်စုသည်
၄၂၅	၆	ပစ္စဇော န ဟေရတိ	ပစ္စတေဓ န ဟောတိ
၄၂၆	၇	ကုသလာဗျာကတ ဝသာန	ကုသလာဗျာကတပဒ ဝသာန
၄၂၆	၉	အဗျာကတဝသာန တပါးသာ	အဗျာကတပဒါဝသာန တပါးသာ
၄၂၈	၃၉	ပဒါဝသာန (၇) ဖြစ်ရကား	ပဒါနဝသာန (၇) ပါး ဖြစ်ရကား
၄၃၀	၂၁	ဝိဿဗ္ဗန္ဓာနံ	ဝိဿဗ္ဗနာနံ